

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

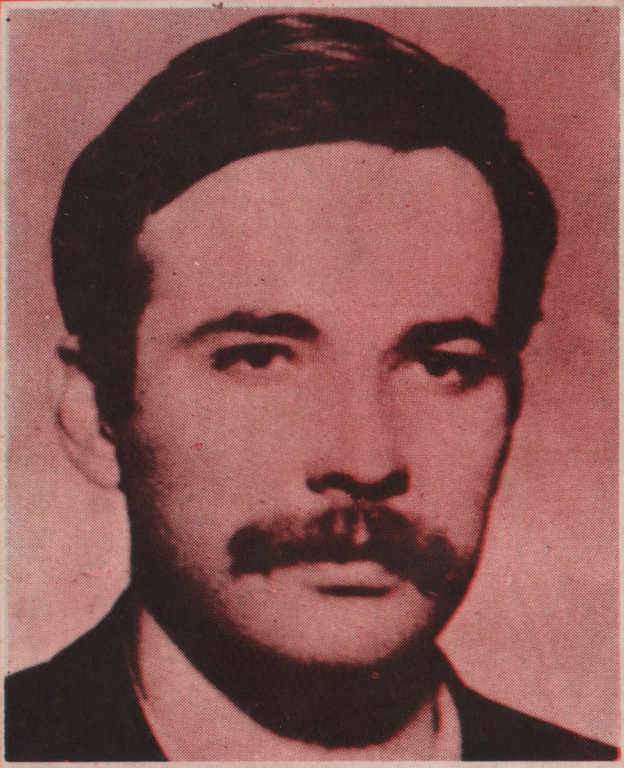
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BÜTÜN YAZILAR

Mahir Çayan

DEVİRMÇİ SOL : 5
BELGELER DİZİSİ : 2

Adres : Çadırcı Sok. No: 15 Eminönü/İSTANBUL

Dizgi : Erenler Matbaası

Baskı : Eren Basımevi

Baskı Tarihi : 27/10/1979

Yazı İşleri Müdürü : Haydar Başbağ

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I

ÖNSÖZ - Devrimci -Sol-	7
I — KÜLTÜR SORUNU ÜZERİNE	11
İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ EVRE ve GENÇLİĞİN DURUMU	14
II — AREN OPORTÜNİZMİNİN NİTELİĞİ	20
9 Haziran Ereğli T.İ.P. Teşkilatı	22
5 Temmuz Zonguldak	27
6 Temmuz Zonguldak Toplantısı	29
III — REVİZYONİZMİN KESKİN KOKUSU (I)	35
REVİZYONİZMİN KESKİN KOKUSU (II)	64
IV — SAĞ SAPMA, DEVRİMCİ PRATİK VE TEORİ	89
Objektif Şartlar ve Sağ Sapma	97
Objektif Şartlar ve Milli Demokratik Devrim Teorisi...	97
Hortlayan II. Enternasyonal Oportünizmi ve Tekelci Dönemin Marksizmi	105
«Köylü Devrimi olarak» Milli Demokratik Devrim Savaşı ,	109
Sağ Sapma ve Devrimci Pratik	111
Proletaryanın Öncülüğü Meselesi	114
Objektif - Sübjektif İlişkisi	115
İttifaklar Politikası ve Sağ Sapma	124
Ünlü İkili Görev	124
Kemalizmin «Sağı - Solu» ve Asker	
Sivil - Aydın Zümre	131
Mili Cephe Politikası	138
Kitle Çizgisi ve Sağ Sapma	143
Son Söz	145
V — YENİ OPORTÜNİZMİN NİTELİĞİ ÜZERİNE	152
Marksist Metod Üzerine	154
Fidel - Guevara ve Küba Deneyi Karşısındaki	

Tavrımız	160
Mao'nun Leninizm Hazinesine Katkıları ve Yeni	
Oportünizm	166
Milli Demokratik Devrim Teorisi	167
Milli Demokratik Devrim Özünde Bir	
Köylü Devrimidir	168
Halk Savaşı, Milli Demokratik Devrimin	
Zorunlu Bir Durağıdır	169
İdeolojik Öncülük Esastır	171
Milli Demokratik Devrim Stratejik Tezi,	
Proletaryanın Hegemonyasını İçinde Taşır	172
Proleter Kültür Devrimi	182
Objektif Şartlar Esas Faktördür	187
Hegemonyanın Objektif Şartlarının Varlığı	
Tartışılmaz	189
Sosyalist Siyasi Bilinç ve Proleter Devrimci	
Siyasi Mücadele	198

BÖLÜM II.

I — AYDINLIK SOSYALİST DERGİYE AÇIK MEKTUP	217
Devrim Anlayışı	231
Çalışma Tarzı	233
Örgüt Anlayışı	234
II — YAYIN POLİTİKAMIZ	244
III — DEVRİMDE SINIFLARIN MEVZİLENMESİ	248
İdeolojik Önderlik Esastır	250
Köylülerin Devrimde Temel Gücü Teşkil Etmesi;	
Devrimci Savaşta Kızların Temel Alan olmasından	
Dolayıdır	259
Askeri Yan, İdeolojik ve Politik Yandan Ayrı	
Olarak Ele Alınamaz	261

BÖLÜM III

KESİNTİSİZ DEVRİM I

ÖNSÖZ	271
DEVİRİMİN TANIMI	275
TEKEL ÖNCESİ MARKSİZM'DE DEVRİM TEORİSİ ...	277
I — Marx ve Engels'de Devrim Kavramları	279
II — Devrim Aşaması, Evrim Aşaması ve Buhranlar Teorisi	284
III — Sürekli Buhran ve Sürekli Devrim Teorisi	292
IV — Devrimci Şiddet ve Barışçıl Geçiş	299
V — «Millilik» ve Enternasyonalizm	300
VI — Proletarya Devrimi, Tek Ülkede mi, Bütün Avrupa'da mi?	303
EMPERYALİST DÖNEM MARKSİZMİNİN DEVİRİM TEORİSİ	307
I — Serbest Rekabetçi Kapitalizmin Tekelci Kapitalizme Dönüşmesi	309
II — Marksizmin «Ortodoks» Tarifi ve Leninist Devrim Teorisi (I)	312
III — Marksizmin «Ortodoks» Tahrifi ve Leninist Devrim Teorisi (II): Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi ve Menşevizm	319
IV — Bolşeviklerin ve Menşeviklerin Parti Anlayışları ...	325
V — 1905 Devrimi ve Lenin'in Öngördüğü Demokratik Halk Devrimi	331
Devrim Şehirden Kıra Doğru Bir Rota Takip edecektir.	333
Kurulacak Olan İktidar Temel Güçlerin İktidarı Olacaktır; İşçi ve Köylü Devrimci Diktatoryası	334
VI — Evrim Aşaması, Devrim Aşaması	338

Evrım Dönemi		341
Devrim Aşaması		342

BÖLÜM IV

KESİNTİSİZ DEVRİM II - III

G İ R İ Ş		349
I — Marksizm - Leninizm Bir Eylem Klavuzudur		355
II — Leninizmin Evrensel Tezleri		357
III — Devrim, Evrim Aşamaları ve Çalışma Tarzı		358

EMPERYALİZMİN ÜÇÜNCÜ BUNALIM DÖNEMİ ve LENİNİST ÇİZGİ

I — Emperyalizmin Üçüncü Bunalım Dönemi		368
II — Oligarşik Dikta		379
III — Devrimci Çizgi ve Revizyonizm		380

TÜRKİYE'NİN, TARİHİ - SOSYAL - EKONOMİK ÖZELLİKLERİ ve PRATİĞİMİZE İLİŞKİN SONUÇLAR

I — Merkezi Feodal Osmanlı Devleti		392
II — Kemalizm		396
III — 1923 Devrimi, 1923-42 ve de 1942-50 Dönemleri		398
IV — 1950-71 Dönemi		403
V — 12 Mart ve Değişen Sınıflar İlişki		404

STRATEJİK HEDEFİMİZ, ANTI EMPERYALİST ve ANTI - OLİGARŞİK DEVRİMDİR		419
12 MART SONRASI TÜRKİYE SOLU		426
İHTİLALİN YOLU — THKP'nin Devrim Stratejisi	...	430
TÜRKİYE HALK KULTULUŞ PARTİSİ TÜZÜĞÜ	...	436
AMERİKANCI BAKANLAR KURULUNA		439
THKC'nin 1 NO'LU BÜLTENİ		440
ARALIK 1971 TARİHLİ MEKTUP		444

Ö N S Ö Z

71 öncesi Türkiye Devrimcilerinin temel meselesi Türkiye Devriminin yolunun belirlenmesiydi, diyebiliriz.

Bu süreçte M. Ç. ve arkadaşları revizyonizme-cuntacılığa karşı mücadele içerisinde THKP-C'yi oluşturdular.

12 Mart açık faşizminin baskı ve zulmü tüm demokratlar, ilericiler, yurtseverler ve devrimciler üzerinde devam ederken-71 öncesinin keskin donkişotları-gerilla uzmanlarının hiçbiri ortada kalmadı...

TİP gibi revizyonistler açık faşizmi, bavullarını hazırlayıp hapishanelerin yolunu tutarak karşılarken, Cuntacılar hayal kırıklığı içerisinde kaçacak delik arayarak, emekçi halklara olan devrimci görevlerini bir kenara bırakıp yurt dışında soluğu aldılar. Yine kendi özgücüne güvenmeyip, hayatları boyunca şu veya bu burjuva partisine bel bağlamış reformistler ve revizyonistlerin güvendiği dağlara kar yağmasından sonra da, açık faşizmin suçlularının devrimciler olduğu, devrimcilerin silahlı eylemlerinin sonucu açık faşizmin geldiği yaygarasına başlayarak kendilerini haklı çıkarmaya çalıştılar.

12 Mart Açık Faşizminin baskı ve zulmü, devrimcilerin emekçi halkın mücadelesini sürdürme ve devrimci seslerini susturamadı. Dizilerce katliamlar tertiplendi, Silahlı Devrim Cephesini yok etmek için...

Geçici de olsa 12 Mart faşizminin faşist genaralleri Türkiye halklarının öncü partisi THKP-C nin önder kadrolarının çoğunun şehit edilmesiyle THKP-C örgütsel faaliyeti dağıldı.

Karşı devrimin, Devrimci mücadelenin yükselmesiyle orantılı olarak baskı ve terörünü artıracığına subjektif olarak hazır olmayanlar, Oligarşinin hergün biraz daha artan işkence katliam ve zindanları karşısında pasifizm teorileri icat etmeye-çoktan çürütülen revizyonist görüşleri yeniden piyasaya sürmeye başladılar.

Silahlı Devrimci hareket bir yandan halkın bağrında günbe gün gelişirken, bir yandan da Oligarşinin terörü karşısında hapishanede ve Devrimciler arasında yılgınlık ve teslimiyet alabildiğine geniş çevre bulabiliyordu.

Silahlı mücadeleye yan çizenler «anarşizm,» «maceraçılık» «teslimiyet» ve «oligarşinin icazetindeki hareket» vs. tüm çıgıklara rağmen Silahlı Devrim Cephesi halk kitlelerinin bağrında dalga dalga yayılan geniş bir potansiyel yaratmıştı.

Bu öyle bir gelişmeydi ki hiç bir örgütlü THKP-C çalışması olmadığı halde THKP-C potansiyeli içerisinde kendiliğinden THKP-C savunucuları çıkmış ve yeniden THKP'nin toparlanması ve örgütlenmesi doğrultusunda adımlar atılıyordu... Bu durum devam ederken 73 seçimleriyle birlikte ortalığı tekrar bir kör döğüşü kapladı. Arena silahlı devrim kaçaklarının at oynattığı bir alan haline geldi. Kimileri kendilerine «sosyalist» sıfatları yakıştırıp «işçi sınıfı» partikikleri kurarken, kimileri de THKP-C potansiyeli var mı yok mu, var olan potansiyeli THKP-C'yi revize edip yeniden nasıl toparlarız hesapları içerisindeydi.

Ve THKP-C'yi doğrudan inkar edenler, bir takım tezlerinin yanlış olduğunu söyleyenler, THKP-C doğrudur ama «herşeyi sarmal gelişim doğrultusunda yeni baştan ele almak gerekir», kimileri ise var olan THKP-C potansiyeli ve

kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelesinin tamamen dışında onlarla hiçbir organik ve eylem bağı olmadan kendilerini THKP-C ilan etmiş durumdaydılar.

THKP-C düşüncesi tüm bu sağ ve sol sapmalara rağmen emekçi kitlelerin özel olarak da gençliğin mücadelesini doğru bir çizgide yönlendirerek tüm sapmalarla mücadele edip, THKP-C üzerine oynanan oyunlara karşı kararlı bir şekilde direnmiş ve THKP-C'nin bugünün şartlarında doğru bir çizgide örgütlenmesi ve iradi partileşme sürecinin yaşanmasını hayata geçirmiştir.

THKP-C düşüncesinin her geçen gün biraz daha halk kitlelerine mal edilmesiyle beraber, kendilerine gerek THKP-C ismini verip sağa sola inkarcı demekten başka bir iş yapmayan, sol sapma ve THKP-C'yi revize edip PASS'ni muhteva olarak reddedip II. Bunalım dönemine uydurmaya çalışan sağ sapma akımlar, sınıflar mücadelesinin doğru bir çizgide devrimci önderlikle sürdürülmesi ve her geçen gün kendisini yenilemesi karşısında iflas etmek zorundadırlar

Bugün THKP-C'nin sağ ve sol yorumlarıyla mücadele devam etmektedir. Hareketimiz ortaya çıkışından bu yana bu sağ ve sol sapmaların saldırılarına hedef olmaktan kurtulamamıştır. Saldırının kökeninde kendi kof-çürük temel dayanakları olamayan sahte THKP-C görüşlerinin açığa çıkma korkusuyla sözüm ona, ideolojik eleştiri adına küfür edebiyatına, ihbara ve saldırıya rağbetleri artırmaktadırlar.

Devrimci Sol, faşizmin baskı ve terörüne karşı var gücüyle mücadele ederken, çeşitli sağ ve sol sapmaların saldırılarına karşı da mücadele etmek zorunda kalmıştır. Ne oportünizmin ne de Oligarşinin tüm saldırı ve provokasyonları hareketimizin gelişimini engelleyememiş ve hareketimiz bir yıl gibi çok kısa bir zamanda halk kitlelerine

Devrimci bir hareketin var olduğu izlenimini yaratarak geniş bir potansiyel yaratmış ve örgütlenmesini her geçen gün mevcut şartlara uygun olarak geliştirmektedir.

Örgütlenmenin geniş kitlelere yayılması halkın çeşitli kesimlerinden THKP-C düşüncesini öğrenme talepleri ve THKP-C düşüncesinin halk kitlelerine mal edilmesi için THKP-C'nin teorik görüşlerinin temelini meydana getiren Mahir Çayan'ın tüm yazılarını basmayı kendimize bir görev saydık.

Mahir Çayan'ın yazıları gelişim sırasında uygun okunmalıdır. 71 öncesinin objektif ve subjektif şartları sonucu M.Ç. ve arkadaşlarının Marksist-Leninist düşünceleri gelişim seyri içerisinde şekillenmiş ve kesin görüşleri Mihrici Aydınlıktan ayrılmadan sonra ilk kez «Aydınlık Sosyalist Dergiye Açık Mektup» broşüründe yayınlanmıştır. Daha önceki yazılarda çeşitli yanlış görüşlere rastlamak mümkündür. Daha önce de gerek Teksir olarak, gerekse bireysel çabalarla bastırılan «Bütün Yazılar», THKP-C düşüncesinin halk kitlelerine yayılmasına yardımcı olmuş ve oportünizme karşı ideolojik mücadeleyi hızlandırmıştır. THKP-C düşüncesinin daha geniş kitleler tarafından tartışılmasıyla sağ ve sol sapma akımların varlık şartlarının ortadan kalkma süreci zengin ve canlı bir pratikle orantılı olarak ortadan kalkacaktır.

DEV R İ M C İ S O L

BÖLÜM : I

KÜLTÜR SORUNU ÜZERİNE

Devrimcinin görevi, devrim için çarpışmaktır, hem de tüm olanakları ile. Büyük ustaların sık sık belirttikleri gibi «Devrim için savaşmayana sosyalist denmez.» Bu nedenle devrimci kendini devrime hazırlamalı, yeteneklerini geliştirmeli uzmanlaşmalıdır, bu da teorik ve pratik çalışma içinde eğitilmekle olur. Yani devrimci teorik eğitim ve bunu pratikle birleştirmek. Amaç ele geçen her türlü kitabın okunması, ya da entellektüel bilgi edinilmesi değil, belirli bir sıra içinde eğitim yapmak, belirli bir düşmanla savaşmak için, iyi biçimde öğrenim yapmak olmalıdır. Amaç devrimci hareket içinde yer alacak kadroların yetişmesini sağlamaktır. Her militanın insiyatifini kullanarak, yenilgi ve başarı alanlarında doğru dürüst kararlar vererek, doğru taktikler ışığında savaşması, genel olarak devrimci teoriyi kavramasına ve bu teoriyi yaratıcı düşünce ile pratiğe uygulamasına bağlıdır. Devrimci hareketin bir öğrencisinin sağlam eğitimden geçmesi, birbirine bağlı olan ve birbirini bütünleyen iki yolun gerçekleşmesine bağlıdır. Soyut teoriyi öğretmek, kafalara alabildiğince kuru söz sokabilmek, işçi hareketleri tarihini kavrayabilmek dünya

devrimci hareketin tarihini belletmek, kısacası genel olarak Marksizm-Leninizm'i ve dünya pratiğini kavratmak Kendi ülkesinin devrimci hareketinin pratik çalışmasında yer almasını sağlamak kendi ülkesi koşullarına uyması sonucu, Marksist-Leninist, doğru çizgiyi kavratmak bu savaşın pratiğini vermesini sağlamaktır. Görülüyor ki kadrolaşma hareketinde, kişinin teorik formasyon durumu çok önemli rol oynamaktadır. Kadronun, yığınların önderi olarak doğru çizgide eylem yapması, bağımsız örgütçü olarak çalışması, bu niteliğine sıkı sıkıya bağlıdır. Eğitimin temel yükünün, bireylerin omuzunda olması kaçınılmazdır.

Öğretmenin, öğrenme için etkin bireysel çalışmanın devrimci bir görev olduğu unutulmamalıdır. Devrimciliğin statik, mekanik bir iş, genel anlamıyla bir meslek değil, bir ruh, bir coşku, bir yurtseverlik duygusu olduğu çıkmayacak biçimde kafamıza kazınmalı. Eğitimin bu ruhun bu coşkunun bir gereği olarak birinci görev olduğu, benlikte biçimlenmeli. Ancak o zaman devrimci eğitimin, temelini oluşturan bireysel çalışmalar aksatılmadan yürütülebilir. Ancak o zaman kâğıt üzerindeki devrimci eğitim, üzerine aldığımız kararlar, bürokratik kararlar olmaktan çıkar, somut günlük eğitim biçimine döner. «Yürüyen devrim arabasına ben de omuz vereyim, benim de payım olsun işte» biçimindeki tutum tümü ile mekanik bir tutumdur. Bu tutum kişiyi edilgenliğe iter. Zor anlarda ise dönekliğe götürür. Sorun arabanın itilme eylemine katılma durumu değil, sorun tüm olanakların seferberliği ve devrim için sorumluluk yüklenebilme sorunudur. Bu da bir yerde devrimci coşkuyu karşı devrimci güçlere karşı zorluğu, hıncı gerektirir. Uzun devrim günlerinde bizi ayakta tutan yıkıcı gücün bu devrimci coşku ve hıncı olduğunu bilelim, nasıl silahını yitiren ordu, orduluk niteliğini yitirirse, yurtseverlik coşkusu taşımayan devrimcide devrimcilik niteliğini yitirir. Yurtseverlik devrimi inanış ve sorumluluk alabilme ve sorum-

luluktan kaçmama, birbirinden ayrılmaz bir bütündür. İyi bir devrimci yenilgi sırasında kendi kendine karar verebilen, kendi kendine sorumluluk yüklenebilen, gevşemeyen kişidir. Yapabileceği görevleri alma ve sorumluluk duygusu daima arkasından bir devrimci gibi davranma olgusunu getirmelidir. Yani sorumluluk duyan kişi, bunu pratiğe derhal uygulamalı, en azından kendini devrime hazırlamalıdır. Bu da kendi kendini (tabii ki belirli bir merkezi-yetçilik ilkesi altında) öğretide ve eylemde eğitmekle olur. Kendisini eğitmeyen, devrim öğretisi ile donatmayan, kendisi pratik çalışmanın içine girmeyen içi boş bir çuvaldan, bayağı bir lafzazandan başka bir şey değildir. Eğitim de hareket noktasının ülke ve Dünya işçi sınıfı savaşının ana sorunlarının (Politik, ekonomik, ideolojik olarak) incelenmesini ve bunu temel alarak Marksist-Leninist teori eğitiminin yapılması olmalıdır. «Teorinin doğma değil eylem klavuzu» (LENİN) olduğunun ana görevin «Parti ve gençlik birliği üyelerine, genel bir düşmana karşı mücadeleyi değil, belirli koşullara Marksist-Leninist yöntemlerin uygulanmasını belirli bir düşmanla savaşmayı-öğretmek» (DİMİTROV) olduğunu bilmek ve bunu eğitime temel almak gerekir. Bireysel eğitim yapan kadrolar sık sık TARTIŞMA-ELEŞTİRİ-ÖZ ELEŞTİRİ ilkesine başvurmalıdır. Ancak bu yolla konular daha iyi öğrenilebilir. Önümüzdeki görevlerden birisi Marksizm-Leninizm'i öğretmektir. Bu öğrenimi tamamlayabilmek için belirli bir program içinde çalışmaları yürütmek zorunludur. Bu da devrim savaşçısı olarak yolu şaşırmadan doğru bir çizgiden yürüyerek kitlerle çalışması yapacak olan yiğit savaşçıların oluşmasını gerçekleştirmek bakımından öneme sahiptir. Devrimci hareketle disiplin, örgüt anlayışı ve sorumluluktan kaçanların arkası karanlık kuyularla doludur. Bu açıdan konunun önemini kavramalı hareketimizi bu öneme göre ayarlamalıyız.

Son Gençlik Hareketleri Üzerine...

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ EVRE VE
GENÇLİĞİN DURUMU

**Bu yazı ilk kez TÜRK SOLU
Dergisinin 6 Mayıs 1969 tarih-
li 77. sayısında F.K.F. Üyesi
imzasıyla yayınlanmıştır.**

Türkiye gibi yarı sömürge ve az gelişmiş, kapitalist ve feodal ilişkilerin yanyana bulunduğu bir ülkede, ülkenin kurtuluş mücadelesinin iki devrim sürecinden gececeği bugün artık tüm bilimsel sosyalistler tarafından bilinen bir gercektir. Tam Bağımsız ve Gercekten Demokratik Türkiye, proletaryanın sevk ve yönetiminde tüm devrimci sınıfların oluşturduğu gercek bir demokrasiyi betimler. Tam Bağımsız ve Gercekten Demokratik Türkiye'yi kurma mücadelesi de kendi içinde ayrıca evrelere ayrılmış bir sürü aşamadan gececektir. Ve de her aşama belli itti-fakları gerektirecektir. Karşı devrim cephesi de çeşitli bir-liklerden yararlanacaktır bu süreç içinde.

İçinde bulunduğumuz evre proletaryanın kendisi için sınıf durumunda olmadığı ve proleter sosyalist bir partinin bulunmadığı bir evredir. Bu aşamada, Amerikan emperyalizmine karşı mücadelede anti-emperyalist etkin azınlık ne denli önemli ise, anti-emperyalist gençlik de o denli önemlidir.

İçinde bulunduğumuz dönemde proleter sosyalistlerin ikili bir mücadele biçimi içinde olmaları gerekmektedir: Bir yandan emperyalizme karşı mücadelede tüm millici sınıf ve tabakaların yanında yer almak, anti-emperyalist ve anti feodal mücadeleye hız vermek, diğer yandan proleterya politik bilinç vererek örgütlenmesini sağlamaktır.

Bu iki mücadele diyalektik bir bütündür ve birbirinden ayrı düşünülemez. Bu ikili mücadelenin herhangi bir yanını ihmal etmek sosyalistleri oportünizmin kucağına iter.

Gençlik bilindiği gibi bir sınıf değildir. Öğrenci gençlik genellikle küçük burjuva kökenlidir ve tüketici durumundadır. Tüketici durumda olması, yurt ve dünya sorunları ile yakından ilgilenmesini sağlamaktadır. Ayrıca gençlik doğası gereği atılgandır, coşkuludur, yüreklidir. Her türlü çıkar duygusundan ve artıniyetten uzaktır. Ve de toplumun en az bozulmuş tabakasını oluşturur. Doğaldır ki bu nitelikleriyle gençlik emperyalizmin karşısında, bağımsızlıktan yanadır.

Gençlik devrimci yığınların politik bilince ulaşmadıkları yarı sömürge bir ülkede, bağımsızlık mücadelesinde toplumun devrimci sınıf ve tabakalarını harekete geçiren bir dinamit fitilidir.

DEMOKRATİK ÖĞRENCİ HAREKETLERİ, C.H.P. ve F.K.F.

Bilindiği gibi demokratik öğrenci hareketleri önce her fakülte içi mesleki hak istemelerinden başlamış ve bir sü-

re sonra kendine özgü hak istemenin ötesine geçmiş ve Amerikancı iktidara hatta sisteme karşı siyasal bir takım belirtiler haline dönüşmüştür.

Başlangıçta öğrenci hareketlerini destekleyen C.H.P. bir süre sonra bu hareketlerin karşısında yer almıştır. Bunun nedenlerini şöyle özetleyebiliriz :

1 — C.H.P. küçük burjuva kaypaklığı içinde bocalayan bir partidir. Ve C.H.P. doğası gereği herhangi bir devrimci harekette sonuna dek yürüyemez. İçinde bulunduğu Millî Demokratik Devrim mücadelesinde atacağı doğru slogan ve yapacağı eylemlerle C.H.P.'yi etkileyecek bir proleter sosyalist partinin halihazırda olmaması ve de içindeki anti-emperyalist güçlerin varlığına karşın işbirlikçilerin bugün için ağırlıklı olması da C.H.P.'nin bu bocalamasında ve gerici tavrında çok etkilidir.

2 — Emperyalizme karşı olan güçbirliğindeki tüm sınıflar, savaşın kendi yönetiminde yürütülmesi için mücadele ederler. Bu, toplumsal mücadelenin her katı için geçerlidir. Bu nedenle ve eski paternalist alışkanlığının da etkisiyle C.H.P., gençliği daima kendi denetimi altında tutmak ister.

Bu son gençlik hareketlerinde şu açık-seçik ortaya çıkmıştır: Bugün gençlik C.H.P.'nin dilediği yola kanalize ettiği 1960 öncesinin gençliği değildir. Köprünün altından çok sular aktı, artık gençlik gerçeğin temeline indi. Bugün Türkiye Gençliği anti emperyalist ve anti-feodal mücadelede doğru sloganlar atan öğrenci kesimindeki bilimsel sosyalistlerin peşinden gitmektedir.

Öyleki, son gençlik hareketlerinde Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu'nun bütün tabanı «Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye» sloganlarının etrafında devrimci tavırlarını alarak, hareketin baltalanması

için C.H.P.'den komut alan Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu yöneticilerini yalnız bıraktılar. Bu durumda gençlik kesiminde eğemenliğini kaybetmek istemeyen C. H.P.'nin F.K.F.'nin mesleki istemelerinden hareketle anti-emperyalist bir hedefe yönelttiği demokratik  ğrenci hareketlerinin karşısında yer aldığını gördük. Amacı hareket içinde F.K.F.'yi yalnız bırakarak tecrid edip, g cs z bir duruma d ş rmekti.

C.H.P.'nin bu gerici tavır alışı tam ters bir sonuç doğurdu. F.K.F. bu demokratik  ğrenci hareketlerinde,  ğrenci yığınlarının büyük desteğini alarak daha çok g c lenmiştir. Böylece F.K.F. demokratik köylü hareketlerinden sonra, demokratik  ğrenci hareketlerinden de başarıyla alınının akıyla çıkmıştır.

F.K.F.'nin bugünkü yöneticileri gerek i te oportünizme karşı verdikleri amansız mücadeleyle, gerekse de dışta demokratik köylü hareketlerini kendine özgü hak istemelerinden hareket ederek politik bir amaca y neltmeleyle, proleter sosyalist olduklarını eylemde de kanıtlamış oldular. Proleter sosyalistler, toplumun çeşitli kesimlerinin kendi öznel koşullarını bilimsel sosyalist teoninin ışığı altında yorumlayarak yığınları kanalize ederler.

Yığınları kavganın hizmetine koymak, bu kitlelerin hak istemleriyle ilđili çalışmalara kayıtsız kalmak değildir. Tersine kendi çıkarları için savaşacak olan yığınları bu hak istemi mücadelesinin çevresinde örgütleyebilir, harekete geçirebiliriz. Her halk kesiminde çözülecek sorunlar vardır. Bilimsel sosyalistlerin rolü bu ortak unsurları ara mak, toplumsal sorunları dinamit fitili haline getirmek için bunlara siyasal bir biçim vermektir. Yığınları  yle bir yere getirir ki yığınlar mücadeleye doğrudan doğruya katılır.

SON GENÇLİK HAREKETLERİNDE OPORTÜNİZMİN TUTUMU

Son gençlik hareketlerinde oportünizmin gerçek yüzünü bir daha gördük. Anayasa dışına düşmüş olan Amerikancı iktidara karşı demokratik direnme hareketleri olan öğrenci protesto hareketlerini, öğrenci kesimindeki oportünistler akıl hocalarından aldıkları talimat ile baltalamak için her yolu denediler. Öyle ki, hareket içinde: «Bu hareketler faşizmi getirir. Halk bu hareketlere karşıdır. Ve bu hareketler A.P. iktidarının işine yaramaktadır.» diyerek aynı yorumları yapan, kendi tabanının bile karşı olduğu Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu yöneticileriyle sıkı bir işbirliği içine girdiler

«Bu hareketler faşizmi getirir» sözü çok komik ve ciddî olmaktan uzak bir sözdür. Kapitalizmin diktasının hangi koşullar altında geleceğini bilmek için, değil bilimsel sosyalist teoriyi, birazcık sosyoloji bilmek bile yeterlidir.

«Halk demokratik öğrenci hareketlerine karşıdır ve bu hareketler A.P. iktidarının işine yarıyor,» iddiası da soyut, açık olmayan ve de yanlış bir iddiadır. Halkın hangi kesimi, neye, niçin karşıdır?

Halk soyut bir kavram değildir. Halk, ülkenin içinde bulunduğu devrim aşamasında çıkarları devrimde olan sınıf ve tabakalardır. Milli Demokratik Devrim aşamasında olan Türkiyemiz de halk, şehir ve köy proletaryası şehir ve köy küçük burjuvazisi —orta köylü, esnaf, zanaatkâr memur kesimi —ve çekirdek halinde olan milli burjuvazidir. Halkın hangi kesimi anti-emperyalist ve anti- Feodal sloganların atıldığı demokratik öğrenci hareketlerinin anlam ve niteliğini anlamıyor ve de karşı tavır alıyor? Yoksul köylü, topraksız köylü bizzat kendisi toprak işgalleri

yapmakta ve öğrenci boykot ve işgallerinin temelindeki gerçeği anlamaktadır. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde halk öğrenci hareketlerinin niteliğini merak etmekte, araştırmakta ve de öğrenmektedir. Örneğin, Söke'den gelen arkadaşlardan öğrendiğimize göre Söke'deki köylüler öğrenci hareketlerinin anlamını anladıklarını ve de desteklediklerini, mücadelenin aynı olduğunu söylemişlerdir.

F.K.F.'nin yönettiği demokratik öğrenci hareketleri toplumsal dinamitin fitilini ateşlemiştir. Toplumun çeşitli kesimlerinde varolan toplumsal patlamalar hızlanmış, topraksız köylünün toprak işgal hareketleri, işçi grev ve fabrika işgalleri yer yer filizlenmeye başlamıştır.

Şimdi, «Bu hareketler A.P. iktidarının işine yarıyor,» diyenlere sormak gerekir; Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçi burjuvazi ve feodalitenin iktidarına karşı, toplumun çeşitli kesimlerinde anti-emperyalist ve anti-feodal kıpırdamalar yaratan demokratik öğrenci hareketleri mi Amerikan emperyalizminin ve onun iktidarının işine yaramaktadır?

Son gençlik hareketlerinde şu gerçek artık iyice açığa çıktı: Türkiye'de oportünister —teorik yetersizlikten dolayı yanlış yolda olan omuzdaşlarımız sözümüzün dışındadırlar— aktif bir biçimde ihanetin bataklığı içinde kulaş atılmaktadırlar.

«Bize sorarsanız sizin asıl yeriniz bataklıktır. Ve oraya varmanız için; size her türlü yardımı yapmaya hazırız.» ⁽¹⁾

Siz o bataklığa saplandıkça, siz Türkiye sosyalist hareketinden ve gençlik kesiminden F.K.F.'den temizlendikçe Türkiye sosyalist hareketi güç kazanacaktır. Ve de F. K.F. daha güçlü ve daha tutarlı bir sosyalist gençlik örgütü olacaktır.

(1) Lenin, Ne Yapmalı.

AREN O P O R T Ü N İ Z M İ N İ N N İ T E L İ Ğ İ (*)

«Öte yandan Sadun Aren ve Fatma Hikmet İşmen arkadaşlarımız gene son günlerde Zonguldak ve Karadeniz Ereğlisi'ne gitmiş oralarda partili arkadaşlar ve emekçilerle görüşmüşler, çeşitli sorulara cevap vermişler ve teşkilâtın sorunları üzerine bilgi edinmişlerdir.» (Emek, 14 Temmuz 1969. Sayı 6)

Oportünizm çeşitli kılıklara bürünerek sosyalist hareket içinde ortaya çıkar.

Oportünizmin kılığını o ülkenin ekonomik ve sosyal bünyesi, gelişme derecesi, —gelişme derecesiyle kopmaz bağları olan— proletaryanın politik bilinç ve örgütlenme düzeyi, dolayısı ile ülkenin içinde bulunduğu devrim aşamasının niteliği belirler.

Kısaca özetlenirse, ülkedeki hakim ve tâlî çelişkilere göre oportünizm biçimlenir, kılık kıyafetini ayarlar.

Sosyalizme geçmiş olan bir ülkede antagonist çelişkiler —uzlaşmaz çıkar çelişkileri— geniş ölçüde çözümlenmiş olacağı için, çelişkilerinin niteliği antagonist olmayan, sınıflı topluma özgü olmayan «uzlaşabilir» çelişkiler

(*) Bu yazı ilk kez 22 Temmuz 1969 tarihinde Türk Solu dergisinin 88. sayısında yayınlanmıştır.

biçimindedir. Burada oportünizmin amacı «uzlaşabilir çıkar çelişkilerini» «uzlaşmaz çıkar çelişkileri» haline getirmektedir. Bunu başarmak için de sinsî girişimlerde bulunur, sürekli pusuda uygun ortam bekler.

Sosyalist olmayan ülkelerde ise oportünizm, mücadelenin içinde bulunduğu aşamalara göre değişik giysiler ile karşımıza çıkar.

Sanayi devrimini tamamlamış, politik bilinci gelişmiş çok güçlü proletarya sınıfına sahip bir ülkede oportünizm, karşı güçleri büyütme, kendi olanak ve gereçlerini olduğundan daha aşağıda değerlendirerek, vurulması gereken yerde vurmamak, beklemektir. Burjuva parlamentarizminin devamlı bir denge unsuru olmaktadır.

Bizim gibi millî demokratik devrim aşaması içinde bulunan yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkede ise oportünizm ya «devrim düz bir hat izlemek zorundadır» diyerek, yanına alabileceği, tarafsızlaştırılabileceği güçleri karşıya iter, temel çelişki —tâli çelişki ayırımını gözden uzak tutar veya tâli çelişkiyi temel çelişki kabul eder. İşçi sınıfı ile çelişkisi olan tüm sınıf ve tabakalara karşı, bir kördöğüşüne kalkar. Mao Tse-Tung'un deyişi ile «balığı derin sulara, serçeleri de sık ağaçlıklara sürdüğü gibi, o milyonlarca kişiyi milyonlar üstüne ve kudretli bir orduyu düşmanın üzerine sürerek kırdırır, ki düşman şüphesiz bunu alkışlar». Ya da belli bir süre için bile olsa, işçi sınıfına politik bilinç verme ve örgütlendirme sorunlarını ihmal eder, gereken gayreti göstermez veya geçici güçlüklerin yanlış bir analiziyle korku, vs. nedeniyle karşıdevrim safalarını olduğundan güçlü, kendi güçlerini olduğundan zayıf değerlendirerek millî kurtuluş mücadelesinde pasif kalır veya millî kurtuluş mücadelesinde millici sınıflarla olan tâli çelişkisini unutarak onları denetim altında tutmaz.

Bazan iki tip oportünizm ülkemizde olduğu gibi içiçe-

girer. Sosyalist olduğunu söyleyen bir hizip, aynı anda hem sol, hem de sağ oportünizm içinde olabilir.

Kabaca —ana hatları ile— gelişmiş kapitalist, sosyalist ve geri kalmış ülkelerdeki devrim süresi içindeki oportünizmin belirgin niteliklerini belirttikten sonra, gelelim oportünizmin değişmez karakterine... Hangi devrim sürecinde olursa olsun, hangi kılığa bürünürse bürünsün oportünizmin değişmez özelliği ideolojik mücadeleden kaçmaktır. Oportünizmin panzehiri ideolojik mücadeledir. Oportünizm proleter devrimcilerin karşısına hiçbir zaman açığa çıkamaz.

T.İ.P. Ereğli ve Zonguldak ilindeki olgular bunun pratikte açık kanıtlardır (!).

9 HAZİRAN. EREĞLİ T.İ.P. TEŞKİLATI

Bay Aren, Fatma Hikmet İşmen ile ilçe teşkilatında işçi omuzdaşlarımıza Türkiye sosyalizminin (siz oportünizminin anlayın) sorunlarını anlatıyor :

«Biz proletaryanın öncülüğünde sosyalist devrimi savunuyoruz. Onlar ise küçük burjuva reformistleri olan asker ve sivil bürokrasinin öncülüğünde demokratik devrimi savunuyorlar... Türkiye, demokratik devrimi geniş ölçüde tamamlamıştır (923). Bu nedenle önümüzdeki aşama sosyalist devrim aşamasıdır... Emperyalizm ülkemizde daha ziyade askerî niteliktedir, ve bizim kavgamız sosyalist yani anti emperyalist, antifeodal ve antikapitalist bir mücadeledir. Eğer söyledikleri gibi emperyalizme karşı olan küçük burjuvalar varsa sosyalist mücadele anti emperyalist ve antifeodal mücadeleyi içerdiği için tik devrimi Lenin otokrasiye karşı Rusya'da savunmuştur. 8 saatlik iş günü, vs. için. Türkiye'de otokrasi mi var? Türkiye'de demokrasi vardır.» Filipin tipi, diye bağırان bir arkadaşımıza «Olsun, demokrasi değil mi?» demiştir.

«Ayrıca sosyalist devrim ile demokratik devrim aşamalarının birbirine karıştığı tarihin birçok dönemlerinde görülmüştür, bunun böyle olması doğaldır...»

«6. Filoya karşı meşhur Kanlı Pazar'da antiemperyalist sloganlar, örneğin Kahrolsun Amerika, vs. gibi sloganlar; Toprak Köylünün, Fabrika işçinin gibi sosyalist (!) bir sloganın yanında sönük kalmıştır. Bu da pratikte, içinde bulunduğumuz devrimci aşamanın sosyalist aşama olduğunun kanıtıdır.»

İşte TİP'nin Anadolu teşkilâtlarına Türkiye'deki devrim stratejisi böyle anlatılıyor, oportünizm tarafından... «TÜRK SOLU», parti teşkilâtlarına oportünist parti yöneticileri tarafından sokulmadığından biz proleter sosyalistleri, partili kardeşlerimize **küçük burjuva ajanları diye** tanıtıyoruz.

Tabii, hemen müdahale ettik, Ereğli'den birkaç devrimci arkadaşla birlikte Sadun Aren'in konuşmasına. Millî demokratik devrimin, proletaryanın öncülüğünde diğer devrimci sınıf ve tabakalarla birlikte başarıya ulaştırılabilecek bir devrim olduğunu, demokratik devrimin marksizmin zorunlu bir aşaması olduğunu, millî demokratik devrimin yarı sömürge - yarı feodal ülkeler için geçilmesi gerekli aşamayı oluşturduğunu ve 3. Enternasyonal'in (Lenin ve Stalin'in katıldığı en devrimci enternasyonal) kararı ve Mao Tse-Tung'un işlediği bir tez olduğunu ve Türkiye'de hiçbir proleter sosyalistin küçük burjuva bürokrasisine öncülük tanımadığını, millî demokratik devrimin öncüsünün proletarya olduğunu, ancak bu öncülüğün a priori, duragan bir biçimde değil, hareket içinde elde edilebileceğini söyledik.

Sadun Aren'in gerçekleri tafirah edip, söylenmemiş sözleri söylenmiş gibi anlattığını, YALAN söylediğini ve yarı -sömürge, yarı-feodal bir ülkede, bir ileri aşamanın

devrimini yani sosyalist devrimi savunmanın, sosyalizme ihanet ve millî cepheyi böldüğü için Amerikan emperyalizmine hizmetten başka birşey olmadığını, nedenlerini açık bir biçimde ortaya koyarak diğer üklelerin devrimlerinden örnekler verip, kısaca izah ettik.

Odaya girdiğimizde hayretlerini gizleyemeyerek ve burada ne aradığımızı sorarak bu karşılaşmadan müthiş sıkılmış görünen (emperyalizme hizmetten dolayı F.K.F.'den atılmasını önerenlerden olduğumuz için) Aren'i bu köşeye sıkışmış durumdan Senato'daki sosyalizmin (!) sesi olan Bayan Fatma Hikmet İşmen kurtardı. Teorik sorunlar üzerinde konuşmaktan hoşlanmadığı halinden açıkça belli olan, tartışmalara yalnız bir kere karışarak, prekapitalist dönem ilişkileri içindeki «Doğu Anadolu'da demokratik devrim şiarı tutmaz, çünkü Amerika ile bir çelişkisi yoktur doğu halkının. Bu nedenle antiemperyalist sloganlar işe yaramaz» diyerek sosyalizmi ne kadar bildiğini (!) gösteren Senatör Fatma Hanım birdenbire rahatsızlandı, sağına soluna ağrılar girdi. Bir an önce Ankara'ya dönüp istirahat etmesi gerektiğini, arabayı kendisinin kullandığı için çok yorgun düştüğünü, bu nedenle hemen kalkmalarının gerektiğini söyledi. İşçi omuzdaşlarımız Bay Aren'in renkten renge girmesi ve bizim sözlerimize karşı sağlam birşey söyleyememesi, kemkümleri karşısında sinirlenerek, «Bize şimdiye kadar yanlış şeyler söylediler demokratik devrimi savunanlar hakkında, oysa gerçek öyle değilmiş, bu nedenle bu sorunun açıklığa kavuşması gerekir» diyerek derhal itiraz ettiler bu kaçışa. Fakat Fatma Hanım tutturmuştu bir kere «gideceğim ben» diye. Bay Aren de Fatma Hanıma tâbi olduğunu, bu nedenle kendisinin de Fatma Hanımla birlikte gitmesi gerektiğini söyledi. Partili arkadaşlar direndiler bu kaçışı önlemek için. Bizim ve diğer partili omuzdaşlarımızın direnmeleri karşısında ilerli bir tarihte —5 Temmuz kararlaştırıldı— geleceğine dair

söz verdi Sadun Aren. Ve neşesi tekrar yerine gelen Fatma Hanımla birlikte partiyi acele terkettiler.

Biz, Sadun Aren'in diğer söylediklerine ilişkin, partiyi terketmesi nedeniyle kendisine yöneltilmediğimiz eleştirilerimizi işçi arkadaşlarımıza anlatarak, partide sohbetimize devam ettik. Bay Aren'in sosyalist slogan diye öne sürdüğü «**Toprak köylünün, fabrika işçinin**» sloganının yanlış olduğunu, ayrı iki devrim aşamasının sloganlarının birbirine karıştırıldığını, ayrıca bir bölgedeki fabrikanın bizzatı o bölgedeki işçilerin değil, işçilerin devletine ait olduğunu ve bu şiarın olsa olsa işçi devletinin kurulması aşamasının (sosyalist aşamanın) bir şiarı olabileceğini, toprak köylünün şiarının ise sosyalist değil, demokratik devrimin şiarı olduğunu söyledik.

Proletaryanın öncülüğünde, —feodal unsurlar hariç— köylünün bütünü ile sosyalizmi kurmayı amaç edinenlere, marksist literatürde küçük burjuva sosyalistleri dendiğini, biz proleter sosyalistlerin feodal unsurlar hariç köylünün bütünü ile beraber yürüdüğümüz sürece önümüzdeki devrimin demokratik devrim olduğunu, ancak bu aşama geçildikten sonra proletarya — yarı proletarya ve yoksul köylü ittifakı ile sosyalizmi kurmanın mücadelesinin yapılmasının mümkün olacağını ve de partimizin bugünkü programının eksik bir demokratik devrim programını (asgari programımız oluşturduğunu asıl hedefin proletarya sosyalizmini kurmak (azami program) olduğunu detaylı biçimde anlattık.

Aren'in «Madem ki antiemperyalist küçük burjuvalar varmış, gelir bize katılırlar. Çünkü sosyalist mücadele anti emperyalizmi de içermektedir» sözünün sosyalizmin bilimine aykırı ve yanlış bir söz olduğunu, bir kere küçük burjuvazinin sosyalizm için mücadele etmeyeceğini, çıkarlarının millî demokratik devrimde olduğu için,

demokratik devrim mücadelesine katılabileceğini, katılmasının da bize ilhak demek olmadığını, her sınıf kendi sınıf iktidarı için mücadele edeceğinden bağımsız bir güç halinde bağımsız örgütleriyle ortak hedef için yanımızda yer alacağını, ikinci olarak küçük burjuvaziyi homojen kabul etmemek gerektiğini, millî demokratik devrim mücadelesine karşı alacakları tavırların ekonomik durumlarına göre kuşkulu, tarafsız ve yandaş olmak üzere üç ayrı biçimde olduğunu, ancak demokratik devrim kavgasının en üst aşamasında kuşkulu olanların bile bu mücadeleye katılabileceğini belirttik.

Bu iki devrim aşamasının unsurlarının birbirine pekâlâ karışabileceğini, **İki Taktik**'ten (s. 87) bölüm «...Ama bu iki devrimin kısmî unsurlarının tarihte birbirine karıştıklarını inkâr edebilir miyiz? Batı Avrupa, demokratik devrimler döneminde, çeşitli sosyalist hareketler, çeşitli sosyalist girişimler tanımadı mı?» okuyarak oportünizmini Lenin'le kanıtlamaya cüret etmiş olan Aren'in bu tahrifatına karşılık, biz de «Evet, tarih bu iki devrimin unsurlarının birbirine karıştırılmasına sahne olmuştur, ama böyle bir stratejinin başarısına değil, bozgununa sahne olmuştur», diyerek Lenin'in **İki Taktik**'te (s. 82) bunu açıkça belirttiğini —sayfa 82'den bir paragraf okuyarak «Tarihin... demokratik devrimler ile sosyalist devrimlerin unsurlarını ayırdedemeyen, cumhuriyet uğruna mücadele ile sosyalizm uğruna mücadeleyi birbirine karıştıran... ve Fransa Merkez Bankasına (Banque de France'a) elkoyma vb. hatasını işleyen bir işçi hükümetini kaydettiğini» anlattık.

Bütün bu konuşmalar süresi içinde işçi arkadaşlarla iyice kaynaştık. Ve omuzdaşlarda uzun süren bir sohbetten sonra 5 Temmuz'da görüşmek üzere ayrıldık. Ayrılırken de 5 Temmuz'da Aren'in gelmeyeceğini, cün-

kü oportünizmin temel niteliğinin ideolojik mücadeleden kaçmak olduğunu söylemeyi de ihmal etmedik^(*).

5 TEMMUZ ZONGULDAK (*)

Ereğli'de söylediğimiz doğru çıkmıştı. Bay Aren yoktu Zonguldak'ta. Ereğli İlçe Başkanı toplantıyı bildirmesine karşılık, Zonguldak İl Başkanı Ahmet Hamdi Dinler, «Haberimiz yok, yoksa Aren üç gün önce gelmişti» dedi oysa daha önce görüştüğümüz İl Sekreterleri ise, «Evet böyle birşeyden haberimiz var, fakat biz gerekli görmedik» diyordu.

Kısacası, Aren'in kaçışını partili arkadaşlardan gizlemek için arenzadeler birbirleriyle ters sözler söylemek zorunda kalmışlardı.

Ulus orman köyündeki mitingten dönüldüğü için parti biraz kalabalıkça idi (yirmi beş - otuz kişi). Aren oportünizminin temsilcisi olan yönetim kurulunun etkisi altında olan omuzdaşlarımıza gelişimizin nedenini anlattık. TİP içinde Aybar ve Aren'in temsil ettiği oportünist kliklere karşı tavır alan, bunlara karşı parti içinde mücadele açan proleter sosyalistleri olduğumuzu söyledik.

Kalabalıktan, «Millî demokratik devrimciler», vs. sözler kulağıımıza geliyordu. Bunun üzerine, «Millî demokratik devrimci» diye bir şeyin olmadığını, ancak yarı sömürge ve yarı feodol bir ülkede olduğumuz için, içinde bulunduğumuz aşamanın millî demokratik devrim aşaması olduğunu söyleyen proleter sosyalistlerinin var olduğunu, parti içi eğitim, oportünist yönetici klik yüzünden olmadığı ve oportünizmin sürekli tahrifatına maruz kaldığı için parti içinde pek çok yerde ana sorunların yanlış bilindiği, bu nedenle yapılacak teorik tartışmaların az da olsa, olmayan parti içi eğitimin boşluğunu doldurabileceğini, ters bilinçlenmenin ancak böyle önlenebileceğini söyledik. Ve biz

sosyalistlerin ideolojik mücadeleden birbirimizi en sert biçimde eleştirerek hırpalayabileceğimizi ve sosyalistler arasında dostluğu, dayanışmayı ve omuzdaşlığı yalnız ve yalnız ideolojik mücadelenin sağlayacağını, ve de sosyalist bir partiyi ayakta tutan, canlılığını devam ettiren mekanizmanın eleştiri - özeleştiri mekanizması olduğunu anlattık.

Bütün bu sözlerimizi İl Başkanı Ahmet Hamdi Dinler, «Evet, haklısınız tüm söylediklerinizde, ancak biz hazır değiliz tartışmaya» sözleri ile yanıtladı.

Bu sözlerin korkunçluğuna bakın bir sosyalist sosyalizm üzerine tartışmaya, konuşmaya hazır değilmiş, daha önceden hazırlanması gerekirmiş!

Evet, bu sözleri sarfeden partinin herhangi bir üyesi ve teorik sorunlar üzerinde ahkâm kesmemiş bir kişisi olsa, yine bir dereceye kadar mazur görülebilir ama bu sözlerin sahibi, içinde bulunduğumuz aşama sosyalist devrim aşamasıdır diyen ve biz proleter sosyalistleri likidatörlükle suçlayan, yüzbin küsür işçinin bulunduğu bir sanayi bölgesinde sosyalist bir partinin il başkanıdır. Bu nedenle bir dereceye kadar filan mazur görülemez. Mesleğinin mimar olduğunu, ve Zonguldak'a arada sırada, önemli zamanlarda —seçim vb.— uğradığını sonradan partili arkadaşlardan öğrendik. Böyle bir başkana sahip olan Zonguldak il teşkilâtının hali ise yürekler acısı; parti, yüzbin küsür sanayi işçisinin bulunduğu bir yerde kendisini tamamen işçilerden tecrit etmiş durumdadır —özellikle bir tek maden işçisi partide yok— Ne garip, ne komik ve de ne acıklı ki böyle sanayi bölgesinde partinin faal işçi üyesi 10'u geçmiyor ve yönetim kurulu başkanı İstanbul Gümüşsuyu'nda oturan bir mimar Başkanın arkadaşları olan İstanbul ve diğer yerlerden gelen komisyoncu, mühendis, hanımlı-beyli devamlı gelen bir grup, partiye yaptığı mad-

dî yardımlarla partinin karar mekanizması üzerinde kendi küçük burjuva dünya görüşlerini, değer yargılarını egemen kılmışlardır.

Partili ve FKF'li birkaç devrimci arkadaşla birlikte direnmemize ve de diğer üyelerin böyle bir tartışma açılmasını istemelerine karşın başkan, oportünizmin tüm sorumluluğunu üzerine aldığını söyleyerek konuşmalara son verdi ve parti binasını kapatacağını bildirdi. Ve eğer ertesi gün Zonguldak il toplantısına kalabilseymişiz bu konular konuşulabilirmiş(*). Ertesi günkü toplantıya kalacağımızı bildirdiğimizde, «Bu konu ancak seçimlerden sonra konuşulacaktır» diyerek bir kere daha Zonguldaklı partili omuzdaşlarımızın gözünde rezil olmuştur.

Teorik mücadeleden kaçışın oportünizmin genel karakteri olduğunu, oportünizmin ideologu Bay Aren'in kaçışı ne denli doğalsa Aren çömezlerinin de kaçışının o denli doğal olduğunu söyleyerek partiden ayrıldık.

6 TEMMUZ ZONGULDAK TOPLANTISI

Zonguldak ilinin faaliyetleri diğer il teşkilâtlarından gelenlerle birlikte görüşülecek. Gündemdeki ilk madde Ulus orman köylerine ilişkin. Ulus orman köylerine ilişkin eylemin kritiği yapılırken ortaya çıkan tablo şuydu; Aren oportünizminin kalesi olan Zonguldak teşkilâtı, birkaçı hariç, oportünizminin yanlış bilinçlendirmesine maruz kalmış, içtenlikli, iyiniyetli, yiğit, yürekli fakat sosyalist teoriden habersiz popülist kişilerden oluşmaktadır. Yalnız popülizm değil, sağ-sol sapma ve küçük burjuva sosyalizmi içiçe geçmiş, ortaya hepsinin karışımı garip bir sosyalist(!) teori çıkmıştı. (Öyle ki proletaryanın öncülüğünde köylülerin bütünü ile sosyalizmi kurmayı amaçlamanın küçük burjuva sosyalizmi olduğunu, teorik bilince, ideolojik aydınlığa sahip olmayan işçi kafasının küçük burjuva

değer yargıları ile dolu olduğunu söylediğimizde, partili arkadaşlar hayretler içinde kalmışlardı. Böyle olması çok doğal, çünkü oportünizm ancak bu biçimde, sosyalist teoriden habersiz partili arkadaşlarımıza karşı bol bol emekçi dalkavukluğu yaparak, sen emekçisin dolayısı ile sosyalistsin temasını işleyerek, parti içinde yasama ve karar mekanizmasına egemen olabilme olanağına sahip olabilir.)

İşte partinin eylemleri de bu teorinin(!) ışığı altında yapılıyor ve değerlendiriliyor. Ulus orman köylerinde yapılan eylem ve yapılan eylemlerin değerlendirmesi bunun en güzel kanıtıdır. (Bak: Devrimci Teori Olmadan Devrimci Eylem Olmaz. Türk Solu, sayı 87).

Ulus orman köylerinde, köylülerin hemen hepsinin az da olsa toprakları var. Ve tüketim için üretim yapıyorlar. Yılda 3-5 ay orman işletmesinde kendi araç ve gereçleri (balta, testere, ve tomrukları «ara depo»lara taşımak için gerekli öküz) ile ücretlerinin bir kısmını aynî, diğer kısmını ise nakdî alarak çalışıyorlar.

Köylü, tefeci - bezirgân tarafından iliklerine kadar sömürülmekte ve tefeciye borcu her geçen gün artmaktadır.

Koşulları böyle olan Ulus orman köylerinin üretim ilişkilerinin değerlendirilmesine bakın: **Orman işletmesinde köylüler işçi olarak çalışıyorlar; çünkü ücretlidirler. Ve köylüler yumurtalarını pazara götürdüklerinden dolayı hakim üretim biçimi kapitalist üretim biçimidir. Bu nedenle çelişki bürokrat - köylü arasındadır. Başkan böyle değerlendiriyor diğerleri emek - sermaye çelişkisi var diyorlar.**

Tabii bu nefis değerlendirmeler, başta bu eyleme katılan devrimci öğrenci arkadaşlar, Karabük İlçe Başkanı Halis Özkan (5) ile tarafımızdan «Tefeci - bezirgân sermaye», «İşçi», «Tüketim için üretim» kavramları açıklanarak eleştirildi.

Bu eleştirilere karşı komik, gayrı ciddi itirazlar öne sürüldü... Örneğin «Oradaki işçiler mecburen üretim araçlarına sahiptirler, bu nedenle onların işçi nitelikleri değişmez.»

Daha neler neler...

Gündemin ikinci maddesi: «Sömürücüye Yumruk» gazetesinin sorunlarına ilişkindi. Gazeteyi çıkartanların niteliklerini, eylemdeki tavırlarını belirttik. Bu nedenle bu keskin sosyalistlerin gazetelerinin de niteliğini artık siz değerlendirin. Bu yüzden gazetenin kapsamı üzerine konuşulanları burada uzun uzun yazmayacağım.

Ancak, Aren oportünist kliğinin genel niteliğini belirle-yeceğine ve Aren'in objektif olarak neye hizmet ettiğini çok açık oraya koyacağına inandığım için, gazeteye ilişkin bir konudaki tartışmayı olduğu gibi nakledeceğim.

«— Gazetede Amerikan emperyalizminden hiç söz edilmiyor. Oysa bilindiği gibi ülkemiz yarı işgal altındadır. Bu nedenle ikinci bir Millî Kurtuluş Savaşı vermemiz gerekiyor. Bu savaşı sonuna kadar götürecek ve diğer antiemperyalist sınıflara öncülük edecek olan proletaryaya bilinç vermeyi amaç edinen bir gazetede neden Amerikan emperyalizminden hiç bahsedilmiyor?» sorumuza verilen cevap :

«— İşçi somut olarak Amerikan emperyalizmini görmüyor, işçi karşısında işvereni görüyor. Örneğin sözleşmeyi hükümet yaptı. Amerikan hükümeti Amerikan kıtasından kalkıp Türkiye'ye gelip, bu mukaveleyi mi yaptı? diye düşünür işçi. Ve Amerika nire, Türkiye nire der.»

«— Korkunç sözler bunlar. Sizler bilmeyerek emperyalizme hizmet etmektesiniz. Emperyalizm bugün artık bir ülkeye tankları, topları ve askerleri ile girip klasik anlamda işgal etmiyor, yeni sömürgecilik bugün uzmanları, kre-

dileri, barış gönüllüleri. üsleri ile yani kendini gizleyerek bir ülkeyi işgal ediyor. Ve görünüşte yerli, fakat gerçekte emperyalizmin iktidarı ile işgalini sürdürüyor.»

— Şimdi sorarım sizlere; Amerikan emperyalibmi ile somut gözükten (AP iktidarının aracılığı dışında) hangi sınıf ve tabakaların çelişkisi var?

— Birkaç Amerikan işyerinde çalışanların dışında hiçbir sınıf ve tabakanın Amerikan emperyalizmi ile çelişkisi açık, görünür değildir ülkemizde.

— Halk elbet somut olarak Amerikan emperyalizmini göremez. Somut olarak gördüğü gün, emperyalizmin Türkiye’de sonu gelmiş demektir.

— AP iktidarı kimin iktidarındır? AP iktidarı millî bir iktidar mıdır? AP iktidarı Amerikan emperyalizminin ülkedeki uzantısı değil midir?

— Karşı-devrim yoğun anti-komünist propaganda vb’leri ile gizlenmiş ve ülkenin iliklerine kadar sızmış, Amerikan emperyalizminin baskısı altında da olan, yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkede, biz proleter sosyalistlerinin acil görevi nedir? Başta proletarya olmak üzere emperyalizmle çelişen diğer bütün sınıf ve tabakalara anti-emperyalist bilinç vererek Amerikan emperyalizmini Türkiye’den atmak değil midir, Amerikan emperyalizminin boyundurduğundan kurtulmadan sosyalist iktidarı kurmak mümkün mü?

— Ben burada kimsenin bilinçli biçimde emperyalizmin lehine çalıştığına inanmıyorum. Fakat Amerikan emperyalizmini somut olarak görmediği için anlamıyor diyerek Amerikan emperyalizminden hiç bahsetmemek objektif olarak emperyalizme hizmet etmek demektir.

Çıt yok. Derin bir sessizlik. En son konuşan başkan bize cevap veriyor: **«Söylenenler doğru tabii. Ancak biz, işçiye anti-emperyalist bilinci giderek vereceğiz. Önce si-**

nır bilinci vereceğiz(!), sınıf bilinci verdikten sonra Amerikan emperyalizminden sözedeceğiz.

Ve gündemin maddesi geçiliyor acele olarak.

Ayrılırken, FKF'nin çıkarttığı «Bağımsız Türkiye» gazetesinden bir miktar yollanırsa burada dağıtımalarının mümkün olup olmadığını sorduğumuzda, başkanın cevabı şuydu: «Bağımsız Türkiye gazetesini şehirde dağıtabiliriz. Fakat fabrikalarda, işçi bölgelerinde dağıtamayız. Çünkü bu gazete küçük burjuvaziye bilinç veriyor. Bu konudaki bizim görüşlerimizi biraz önce öğrendiniz.»

Bağımsız Türkiye gazetesinin birinci sayısı «Kanlı Pazar»dan, Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki durumundan bahsetmekte ve işçisi, köylüsü, memuru, öğrencisi, kısaca bütün Türkiye halkını Amerikan emperyalizmine karşı direnmeye çağırıyordu.

İşte bu niteliği olan Bağımsız Türkiye gazetesi yalnız küçük burjuvaziye bilinç veriyormuş

Ne denir Amerikan emperyalizmi ile çıkarları çelişmeyen ve ikinci Millî Kurtuluş Savaşımızın dışında yeralacak bir işçi sınıfı var sanki. Ve bu beylerin kafasına göre, emperyalizm atılmadan sosyalizmi kurmak mümkün galiba!

İşte Aren oportünizmi, işte Bay Aren'in gerçek çehresil

Evet Bay Aren, keskin sosyalist gözükerek, ikinci Millî Kurtuluş Savaşımızın öncüsü ve en kahraman ordusu olacak olan Türkiye proletaryasını etkilemekle yükümlü partili arkadaşlara uzun bir süre ters bilinç vererek, sanayi bölgelerinde oportünizmin egemen kılınması için yoğun faaliyetlerde bulunarak Amerikan emperyalizminin teslimiyet politikasını bugüne dek başarıyla yürüttünüz.

Ancak bu düzene başkaldırmış, sosyalist bir Türkiye'nin kurulması için mücadele etmek amacıyla partimizin saflarında yer almış yiğit, yürekli ve coşkulu omuzdaşları-

mızı daha ne kadar uyutabileceğinizi düşünüyorsunuz?

Bugün yanlış bilinç verildiği için oportünizmin saflarında yeralan partili omuzdaşlarımızdan korkun. Korkun, çünkü sosyalistler bilinçli hainleri affetmezler, korkun, çünkü bugün gerçekleri görmedikleri için size alkış tutan nasırlı elleri yarın yakanızda hissedeceksiniz.

Proleter sosyalistleri, bir yandan proleter sosyalist teorinin ışığı altında proletaryaya politik bilinç vererek örgütleyecek, diğer yandan emperyalizme karşı sınıf ve tabakaların yanında yer alacaktır.

Bu mücadelede emperyalizm pek çok ajan provokatörleri saflarımıza sokarak proletaryayı ve partisini yanlış yollara sürüklemeye çalışacaktır.

Fakat perde proleter sosyalistlerinin zaferiyle sonuçlanacaktır.

Bütün bunları yaşayan kişiler olarak göreceğiz. Biz de göreceğiz, siz de.

NOTLAR:

(1) Zonguldak il teşkilâtı Aren oportünizminin kalesidir.

(2) 7 Temmuz Ereğli. «Gelmeyeceği buradaki kaçışından belliydi» diyorlar Ereğlili omuzdaşlarımız.

(3) 5 Temmuz'daki toplantı, Ereğli'de Aren ile aramda geçen konuşma daha çok kişiyi kapsasın diye, Ereğli yönetim kurulu tarafından Zonguldak'a alınmıştır. Fakat Zonguldak İl Başkanı, herhalde Aren'in istemiyle, bu toplantıyı örtbas etmiştir.

(4) Ertesi gün gitmemiz gerektiğini bildirmiştik. Önceden. Fakat, «Yarın gitmeseydiniz bu konuyu konuşurduk» demeleri üzerine hareketimizi erteledik.

(5) Karabük İlçe Başkanı Halis Özkan arkadaşımız gerek teorik tartışmalarda olsun, gerekse eylemde olsun, Zonguldak il yöneticilerinin oportünizmine tanık olduğu için bundan böyle Zonguldak il yönetim kurulunun kararlarını tanımayacağını toplantıda açıkça söyledi.

REVİZYONİZMİN KESKİN KOKUSU I (*)

Somer, Marksizmin ana eserlerini değil de, kendi oportünist düşüncelerini, Marks ve Lenin'in eserleri ile kanıtlamaya çalışmaktadır. Bir yandan «Somut durumun somut tahlili» ilkesini amacından saptırarak, Somut durumların somut tahlilinden, bilimsel soyutlamaya geçişi ihmal ederek, diğer yandan da «Somut durumların somut tahlili», ilkesini bir tarafa iterek, Marx'ın tekel öncesi kapitalizm için bir ihtimal olarak öngördüğü tekelci dönemle birlikte Leninizmin kabul etmediği istisnai önerilerini bugün geçerliymişcesine ileri sürerek Marksizm-Leninizmi tahrif etmektedir.

Yarım asırı aşan bir zaman dilimi önce, Marksizm Sofrasını II. Enternasyonalin'in oportünist liderlerinin sürdükleri zamanının geçirdiğini, «içi geçmiş» olduğunu bu yemeğin dolayısı ile yenilemeyeceğini ve bu bayatlamış

(*) Bu yazı ilk kez 12 Ağustos 1969 tarihli Türk Solu dergisinin 91. sayısında yayınlanmıştır.

yemeğe Marksizmin sofrasında yer olmadığını Lenin o denli açık bir biçimde belirtmiştir ki, aynı bayatlamış yemeği (hem de Devlet ve İhtilali tanıtırken) tekrar sofraya getirmek cesaretini gösteren Bay Somer'e ve bu korkunç cesaretine hayran olmamak ve de şaşmamak mümkün değil?

Bilindiği gibi Türkiye, yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkedir. Böyle bir ülkede devrimci mücadele, bağımsızlık ve demokrasi için yapılan mücadeledir. Yani emperyalizmin ve uzantı ve müttefiklerinin temizlendiği milli bir demokrasiye sahip, tam bağımsız Türkiye'yi kurma mücadelesidir, bugünkü devrimci mücadele. Milli demokrasiye sahip, bağımsız Türkiye'yi kurma mücadelesi yalnızca proleter devrimcilerin değil, bütün Türkiyeli yurtseverlerin ortak bir mücadelesidir.

Bu nedenlerden dolayı bu yazı, proletarya devletinin kurulması sürecine ilişkin sorunları içerdiğinden dolayı, Türkiye için sunulan bir öneri değildir. Sosyal bilimlerden biraıcık haberi olan bir kişi bunu açıkça görür. Bu yazı proletarya devletinin kurulmasına yönelik marksist devrim teorisinde, dolayısıyla marksist bilimde yapılan tahrifatı ortaya koymak için yazılmıştır.

Ayrıca şu gerçeği de özellikle belirtmek gerekir; «Herhangi bir düşünce sistemine kişi katılır veya katılmaz, bu seçim tamamen ona ait ve onun özgürce yapacağı bir zihni işlemdir. Ancak ister kabul edelim ister etmeyelim bilimsel namusluluk içinde kalmak istiyorsak, düşünce sistemlerinin kanun ve tezlerini tahrif etmeden ortaya koymamız gerekir 'Bilimsel namusluluk' için bu da yetmez; hangi dünya görüşü olursa olsun o düşüncenin ustalarının eserlerine yapılan tahriflere müdahale ederek subjektif olarak kabul etmesek bile, meseleyi objektif olarak ortaya koymamız ve yapılan tahrifatı düzeltmemiz gerekir.

Eğer Kenan Somer marksizmin değil de, başka herhangi bir düşünce sisteminin ana bir eserinde tahrifat yapmış olsaydı, biz ona da müdahalede bulunur ve bay Somer'in yapmış olduğu 'eserin ruhuna aykırı' yorumu objektif olarak ortaya koyardık. (Bilimsel namusluluk bunu öngördüğü için).

— I —

Bilimsel sosyalizmin ustaları devrimci savaşı, iktisadi siyasi, ideolojik mücadele diye tanımlarlar.

Sahip olduğu devlet aygıtı, ideolojisi, kültürlü, sanatı... vb. Bilimsel sosyalizmin karşısında bozguna uğramış olan karanlık güçler, zorla, savaşla gelişmesini, güç kazanmasını önleyemedikleri proleter sosyalizminin gelişmesini bir süre de olsa engellemek için, proleter sosyalist saflara sızarak proleter sosyalist teoride tahrifler, sabotajlar yapmaya, devrimci saflarda kargaşalık yaratmaya çalışırlar.

«Tarihin diyalektiği öyledir ki marksizmin nazari zaferi, onun muarızlarını marksizm kılığına girmeye mecbur eder(1)»

Bilimsel sosyalist teoride tahrifler yapma ve kafaları bulandırma eylemi mutlaka bilinçle ve art niyetle yapılmaz. İnsanlığın mutluluğu, özgürlüğü, vb. gibi yüce amaçlarla yola çıkan kişi, iki bin yılın idealist tortularından salt anlamıyla arınamamasının ve de devrimci teoriyi kavrayamamasının sonucu —proleter sosyalist teorinin lafızlarına kölece bağlanması, sınıf i ;güdüsünde devrim yapamamış sözde sosyaist, pratiğe katılmayan bir bireyci vb. —bilimsel sosyalist teoride tahrifler yaparak, gerici sınıfların hesabına pek âlâ çalışabilir. Bu kişiye literatürde «objektif olarak ajan» denilir.

Bilimsel sosyalizmin ustaları tehlikeyi başlangıçtan itibaren görmüşler ve bilimsellik kisvesi altındaki bu gerici güçlerin devrimci saflardaki uzantılarıyla, yaşantıları boyunca mücadele etmişlerdir. Bilimsel sosyalizmin gelişi-

mi bir yerde bu sapmalara karşı verilen uzun mücadeleyle hızlanmış ve güç kazanmıştır. Açıkça karşı saflarda yer alanlardan çok daha tehlikelidirler, sosyalist saflardaki gericiler.

Kısaca özetlerseö, anti-sosyalist güçlerin, kılık değiştirip devrimci saflara sızarak, bilimsel sosyalist teoride sabotajlar yapmasına literatürde «oportünizm» denir. Oportünizm bukalemun gibidir. Amacı için girmeyeceği kılık yapamayacağı şey yoktur.

«Oportünizm, çeşitli kılıklara bürünerek sosyalist hareket içinde ortaya çıkar. Oportünizmin kılığını, o ülkenin ekonomik ve sosyal bünyesi, gelişme derecesi —gelişme derecesi ile kopmaz bağları olan— proletaryanın politik bilinç ve örgütlenme düzeyi, dolayısıyla ülkenin içinde bulunduğu devrim aşamasının niteliği belirler. Kısaca dendiğince, dünyadaki ve ülkedeki hakim ve tali çelişkilere göre oportünizm biçimlenir kılık kıyafetini ayarlar. Hangi devrim süreci içinde olursa olsun, hangi kılığa bürünmüş olursa olsun oportünizmin değişmez özelliği ideolojik mücadeleden kaçmaktır. Oportünizmin panzehiri ideolojik mücadeledir. Oportünizm devrimci teorinin karşısına hiç bir zaman açıkça çıkmaz.»(*)

Oportünizmin açıkça çıkamamasından anlatılmak istenen şudur ;açıkça teorik tartışmalardan kaçınmak, devrimci teoriyi küçümseyerek yalnız pratiğe önem vermek, koşulları ve olanakları uygun ise bilimsel sosyalizmin öğrenilmesine karşı çıkmak ve parti içinde sosyalist eğitimi önemsememek, ülkenin koşullarının uygun olmadığını söyleyerek bilimsel sosyalist teoriye ters düşen kavramlar kullanmak ve aykırı şeyler söylemek ve kanımızca en önemlisi de, bilimsel sosyalizmin ustalarının arkasına gizlenerek, bilimsel sosyalizmin ana metinlerinde tahrifat yaparak, kendi oportünist tezlerini bilimsel sosyalizmin tezleri diye savunmaktır.

En son söylediğimiz, oportünizm yani bilimsel sosyalizmin ustalarının eserlerini tahrif ederek, bilimsel sosyalizm ustalarının, yaşadıkları dönemin bazı ülkelerinin ayırık ve özel koşullarının oluşturduğu sosyal pratikten hareketle, o ülkeler için geçerli olan istisnai tezlerini, evrensel geçerliliğe sahip tezler diye ileri sürerek veyahut bunun tam tersi bir davranışla uzlaşmaz çıkar çelişkileri devam ettiği sürece, evrensel geçerliliğe sahip ana tezlerin geçmiş dönemin tezleri olduğu ve içinde yaşanılan dönem için geçerli olmadığını söyleyerek kafalarda karışıklık yaratıp kendi tezlerini sinsice sergileyen oportünizm en ince, en dikkat edilmesi gereken ve de en tehlikeli olan oportünizm türüdür.

Özellikle, bilimsel sosyalizmin ana eserlerinin kısa bir zaman dilimini kapsayan bir süreç içinde çevrilmesinden dolayı sosyalist bilinç düzeyinin pek yüksek olmadığı sosyalizm adına oportünizmi tezgahlayarak, sosyalist hareketi yığınların gözünde geçici de olsa bir çıkmaza sokmayı ve karamsarlık yaratmayı başaraabilmiş olan oportünist bir kiliğin yönetimindeki sosyalist(!) bir partiye sahip, sınırlı bir parlamenterizmin yürürlükte olduğu yarı sömürge bir ülkede çok daha fazla önem kazanır bu tip oportünizm.

Bu nedenle Emek dergisinde marksizmin ana eserlerini tanıttığını söyleyen Kenan Somer'in kitap tanıtımları üzerinde titizlikle ve dikkatle durmak gerekir.

Somer, marksizmin ana eserlerini değil de, kendi oportünist düşüncelerini Lenin ve Mao'nun eserleriyle kanıtlamaya(!) çalışmaktadır. Bunu ilginç bir ikilem içinde yapmaktadır, marksist diyalektik metodu tahrif ederek, bir yandan marksist metodun dinamiği olan —«somut durumların, somut tahlili»— ilkesini amacından saptırarak, somut durumun somut tahlilinden bilimsel soyutlanmaya

geçişi, yani diyalektiğin ana ilkelerinden biri olan «özel-
den genele, genelden özele yolu arasındaki iç bağ» ihmal
ederek, diğer yandan «somut durumların, somut tahlili»
ilkesini bir tarafa iterek Marks'ın tek el öncesi kapitalizm-
de ayrık ve çok özel koşullar için ileri sürdüğü, fakat te-
kelci kapitalist dönemde leninizmin geçersiz kabul ettiği
önerilerini, bugün geçerliymişcesine ileri sürerek tek elci
kapitalist dönemin marksizmi olan marksizm-leninizmi
yadsıma gayretleri içinde görülmektedir bay Somer.

Somer, özellikle, Marksizm-leninizmin, ihtilalle burjuva
diktatoryasının parçalanıp, proletarya diktatörlüğüne dö-
nüştürülmesine ilişkin devrim teorisinin emperyalist çağ-
daki evrensel geçerliğini oportünizmle külemeye çalış-
maktadır.

Biz bu yazımızda, yalnızca leninizmin ana eserlerinden
olan Devlet ve İhtilalin tanıtılması sırasında leninist dev-
rim teorisinin nasıl tahrif edilmeye çalışıldığını göstermeye
çalışacağız.

— II —

**«Sosyalist devrimin barışçı yoldan gerçekleşmesi me-
selesinde sapı samana karıştırarak, keskin bir revizyonizm
kokusu duyanlar vardır...»** (Emek sayı 5. s. 6)

Gerçekten de bilimsel sosyalizmin kurulmasından bu
güne kadar sosyalizme barışçı yoldan geçiş sorununda dai-
ma burunları hassas olmuştur, Marksistlerin. Ve dikkatler
daima bir sapmanın olup, olmadığına yönelmiştir.

Emperyalist dönemde ise Marksistlerin burnuna kes-
kin bir revizyonizm kokusu gelmiş bu sözden.

Tekelci kapitalist dönemde bu sözün neden keskin bir
revizyonist kokuyu yaydığının detaylarına geçmeden ön-
ce, bu sözün ilk planda neyi hatırlattığını belirtelim.

Bu sözler bize eski bir türkünün sözlerini, Bernstein, Plekhanov, Kautsky, Turati Jaureslerin kısaca 2 Enternasyonalin söylediği o meşhur türkünün sözlerini anımsatmaktadır. Adı «oportünizm», sağcı sosyalizmdir, bu türkünün.

Her ne kadar bay Somer bunu açıkça, yüreklilikle söylemiyorsa da, tanıttığını iddia ettiği yapıtların arasında sinsi sinsi mırıldandığı, ağzında eveleyip, gevelediği türkü aynı türküdür. Hem de bunu ustalarının izinde, yürüyerek, Bernsteinvari güftenin Marks'a ait olduğunu iddia ederek yapmaktadır.

— III —

«Barışçı yollardan» sosyalizme geçmek ne demektir? Kısaca açıklayalım.

Barışçı yollardan sosyalizme geçmek burjuva parlamentosu aracılığıyla sosyalizme geçmeyi mümkün görmektedir. Ve barışçıl yollardan sosyalizme geçmek proletarya diktatoryasını ön görmez. Sınıflar arası parlamentarist yarış ve bu yolla nihai olarak sosyalizme geçilebileceğini kabul eden bütün parlamentocu sosyalist partiler, iktidara geldiklerinde proletarya diktatoryasını kurmayacaklarını açıkça ilan etmişlerdir.⁽³⁾

— IV —

«Böyleleri için —tekelci kapitalist dönemde barışçı bir yoldan sosyalizme geçme sorununda keskin bir revizyonizm kokusu duyanlar için— bu meselenin geçmişinden kısaca söz etmek belki yararlı olur. Aslında bu mesele de Marx'ın adıyla başlar. Gerçekten Marx I. Enternasyonalin 1872 Laheye kongresinden sonra, Amsterdam'da dü-

zenlenen bir mitingte konuşmuş ve bazı şartlarda emekçilerin amaçlarına barışçı araçlarla da varabileceklerini söylemiştir. Marx aynı düşüncüyü daha önce de ifade etmiş, örneğin «Theworld» adlı bir Amerikan gazetesine verdiği demeçte (3 Temmuz 1871) amaca barışçı ajitasyonla daha çabuk ve daha emin ulaşmanın mümkün olduğu yerde silahlı ayaklanmanın büyük budalalık olacağını söylemiştir. Gene Marx, ünlü Amsterdam konuşmasından daha sonra 1878'de Almanya'da yürürlüğe konan anti-sosyalist kanun dolayısıyla, iktidarı elde tutanlar tarafından şiddete başvurulmadıkça, tarihi gelişmenin barışçı kalabileceğini; ama eski düzenden çıkarı olanlar şiddete başvurlarsa, barışçı hareketin şiddete dönüşebileceğini söylüyordu.» demekte Kenan Somer. (Emek sayı 5 sayfa 16) (4)

Kenan Somer'in yaptığı ile, 2. Enternasyonalin oportünist liderlerinin yaptıkları arasında, insanı şaşırtacak derecede ilginç bir ayniyet vardır.

Yarım asırı aşan bir zaman dilimi önce, Marksizmin sofrasına 2. Enternasyonal'in oportünist liderlerinin sürdükleri bu yemeğin zamanını geçirdiği, «içi geçmiş» olduğunu, dolayısıyla yenilemeyeceğini ve bu nedenle bu bayatlamış yemeğe Marksizmin sofrasında yer olmadığını Lenin o denli açık bir biçimde belirtmiştir ki aynı bayatlamış yemeği (hem de «devlet ve ihtilal» yapıtını tanıtırken) tekrar sofraya getirmek cesaretini gösteren Bay Somer'e ve bu korkunç cesaretine hayran olmamak ve de şaşmamak elde değil.(5)

Bize burda düşen iş, oportünizmin bu önerilerini çürüten marksizmin ustalarının bu soruna ilişkin sözlerini açarak sergilemektir.

Önsel olarak, şunu açıkça söylemek gerekir; Marksizme ilişkin bir yazıda —hem de «Devlet ve İhtilal»in tanıtılmasında— Marx'ın tamamen özel, istisnai koşullar ve

durumlar için, bir ihtimal olarak öngördüğü —ki Leninizm ile geçerliğini o ülkelerde de yitiren— ve hiç bir ana yapıtında uzunca bahsedilmeyen «Sosyalizme barışçıl yollardan geçilmesinden» uzunca bahsedip de, Marx ve Engels'in genel kural «zora» dayanan devrimi öngördüğünden bir tek kelimeyle bile bahsetmemek, Marx ve Engels'i tahrif etmekten başka bir şey değildir.

Marx, «barışçıl yollardan sosyalizme geçişi» **bazı şartlarda** ve amaca barışçı ajitasyonlarla daha çabuk ve daha emin **ulaşılmasının mümkün olduğu** yerlerde diyerek açıkça bu yöntemin istinai olduğunu belirtmiştir.

Marx, «barışçıl yollardan sosyalizm'e geçişi», kara Avrupa'sından tamamen farklı ve de çok değişik özelliklere sahip İngiltere ve Amerika için, bir ihtimal olarak öngörmüştür.

Bir kere, bu tarihlerde her iki ülkede de kapitalizm, diğer Kara Avrupa'sı ülkelerinde olduğu gibi «serbest rekabetçi dönemi içindeydi. İkinci olarak özellikle İngiltere ülkenin geleneksel siyasi özgürlüğünün bir sonucu olarak, kara Avrupasına nazaran kültür düzeyi yüksek ve nüfusun içinde yoğun bir ağırlığı olan, sendikalarda iyi örgütlenmiş bir proletarya sınıfıyla, uzlaşma geleneğine sahip —kolayca satın alınabilecek— bir kapitalist sınıfa sahiptir. Bu niteliklerinin yanında güçsüz, az gelişmiş bir bürokrasi ve militarizme sahip olması nedeniyle İngiltere'ye ayrıcalık Marx tarafından tanınıyordu. (Amerika'ninkisi de İngiltere'ye benzer.) Nicelik ve nitelik olarak oldukça güçlü bir proleter sınıfına güçsüz bir bürokrasi ve militarizme sahip İngiltere'de devrime ihtilale değil, barışçıl yollardan geçilebilirdi. Marx'a göre.

«O sırada işçilerin İngiliz kapitalistlerine barışçıl yoldan boyun eğdirmelerinin mümkün olduğu fikrini yaratan şartlar bunlardı.»⁽⁶⁾ diyen Lenin tekelci kapitalist dönemde, tekel öncesi kapitalist dönem için doğru olan bu görü-

şün değerini yitirdiğini söyleyerek, bu dönemde koşulların değiştiğini ve bu ülkelerde militarizmin ve bürokrasinin Kara Avrupa'sının ülkelerinden artık farklı olmadığını, bu nedenle diğer ülkelerde olduğu gibi Amerika ve İngiltere'de de sosyalist devrimin temel şartının ancak «şiddet» kullanılarak, «Devlet makinasının» kırılması ve proletarya diktatörlüğünün kurulması yoluyla sosyalizme geçilebileceğini ileri sürüyordu. (Devlet ve İhtilal 51, 52 ve 53. 84, de detaylı bir biçimde açıklamaktadır Lenin).

Marx'ın İngiltere ile Amerika için tanıdığı sınırlama daha doğrusu istisna, bu ülkelerde gelişmiş bir militarizm ile gelişmiş bir bürokrasi olmadığı sürece yerindeydi. Lenin'in görüşüne göre, bu sınırlama (İngiltere ile Amerika kıtasındaki, öbür ülkelerde olduğundan daha çok değilse bile daha az olmayan bir gelişmeye ulaşınca,) tekelci kapitalizm şartlarında ortadan kalkıyor. Bu yüzden büyük proletarya devrimi, istisnasız bütün emperyalist devletlerde, sosyalizme yönelmiş gelişme için kesinkes bir önşarttır. (7). (Stalin, sağ sol sapmalar üzerine «partimizdeki sosyal demokratik sapmalar üzerine» için sonsöz 3 Kasım 1926).

Gelelim 1871 Almanya'sında yürürlüğe konulan «anti-sosyalist kanun» dolayısıyla Marx'ın söylediklerine.

Bir kefe Marksistler her hangi bir dönemde her hangi bir durum için önerilen taktikleri, yöntemleri, o dönemin tarihi ve o ülkenin koşulları içinde yorumlarlar. Marks bu sözleri o dönemde Alman militarizminin çok güçlü olmasının ve «Gousehalk» lerin eski etkinliklerini önemli ölçüde yitirmelerine karşın, halâ proletarya üzerinde nüfuz sahibi olmalarına ve bu anarşist gurupların, subjektif şartlar uygun değilken zamansız bir çıkış yaparak bir bozguna sebep olabileceklerini düşünerek söylemiştir. Bütün sosyalist örgütlerin, işçi yığın örgütlerinin, sosyalist basının yasaklanmasını öngören bu kanun, 1890'da yı-

ğın işçi hareketleri sonucunda yani pasif olarak değil aktif bir karşı koyma ile kalkmıştır.

İkinci olarak, Marx'ın «şiddete başvurulmadıkça şiddete başvurulmaması» sözü, marksizmin genel kuralıdır. Marksizm içinde saldırganlığı ve şiddeti taşımaz. Ancak zora zorla karşılık verir. Ve marksistler yasallığı burjuvazi bozmadan bozmazlar.

Marx'ın bu denli açık ve saptırılmayacak olan bu sözü bile saptırılmıştır. «Şiddete başvurulmadıkça, tarihi gelişiminin barışçı kalabileceğine» ilişkin sözlerine, o dönemde de bugün bay Somer'in yaptığı gibi dört ele sarılmıştır. Oportünistlerin Marx'ın bu sözünü saptırmalarını şiddetle eleştirmiştir, Engels. Ve Engels'in 19 Haziran 1871'deki oportünizme dönük eleştirilerini kapsayan «Erfurt program taslağının eleştirisi»nin Kautsky tarafından nasıl hasıraltı edildiği ve Neuse-Zeitung'ta ancak on yıl sonra yayınlandığı sosyalistler tarafından bilinen bir gerçektir.

Erfurt program taslağının eleştirisinde Engels, Marx'ın Alman militarizminin güçlülüğünden dolayı barışçı bir yöntem önermesine ki asla pasifizmi önermemiştir Marx— ilişkin sözlerine, dört elle sarılarak kendi burjuva reformizmlerine alet etmeye çalışan Alman oportünistlerini en sert biçimde yererek «... **Ama ne olursa olsun, olaylar ileriye doğru zorlanmalıdır. Bunun ne kadar gerekli olduğunu, bugün sosyal demokrat basının büyük bir kısmında yayılmaya (einreissende) başlayan oportünizm apaçık gösterir. Partinin, sosyalistlere karşı kanunun yenilenmesi korkusu içinde, ya da kanun yürürlükteyken mevsimsiz olarak yayılmış bazı fikirleri hatırlıyarak, şimdi bütün taleplerini barışçı yoldan gerçekleştirmek için Almanya'da mevcut kanuni düzeni yeterli olarak kabul etmesi isteniyor...**» suçlar (Lenin, Devlet ve İhtilal S. 90) Ve bundan sonra Lenin devam eder. «Alman sosyal demokratların olağanüstü ka-

nunun yenilenmesi korkusuyla hareket etmeleri Engels'in birinci plana koyduğu ve tereddüt etmeksizin oportünizm olarak suçladığı esaslı bir olgudur.» (Lenin, Devlet ve İhtilal, S. 91.)

Görüldüğü gibi mesele son derece açık; Marx'ın çok istisnai tarihi şartlar için ve çok özel, niteliklere sahip tekel öncesi Amerika ve İngilteresi için bir ihtimal olarak «barışçıl yollardan sosyalizme geçişe ilişkin» söylediğini sözler Leninizm tarafından tekel öncesi için doğru, fakat tekelci kapitalist dönem için doğru ve geçerli kabul edilmemektedir.

Ve Marksist-Leninist teoriye karşı, oportünistler dört ele bu sözlerle sarıarak demogojilerine Marx'ın bu sözlerini kılıf yapmağa çalışmışlardır.

Aslında bu mesele Marx adıyla başlıyor diyen Bay Sommer'i, baza düşmüş turnasol misali, sosyalizmin hocalarının bu konudaki düşüncelerinin içine batırıp çıkardıktan sonra, konuya Stalin'in sözleriyle noktayı koyalım:

«Marx'ın bu şartlı sınırlamasına dört elle sarılan ve bu sınırlamayı proleterya diktatörlüğüne karşı ileri süren BÜTÜN ÜLKELERİN OPORTÜNİSTLERİ bu yüzden marksizmi değil, kendi oportünist meselelerini savunuyorlar.» (*)

— V —

Marksist doktrinin ana çatısı olan «sınıf mücadelesi», Marx'tan önce bilinen ve burjuva tarihçi ve ekonomistlerinin kabul edip irdeledikleri bir düşündür. Marx'ın yaptığı, bu sınıf mücadelesinin zorunlu olarak, o zamana kadar görülmemiş derecede sert bir ihtilalle burjuva devlet cihazını parçalıyarak, sosyalizme proleterya diktatoryasının aracılığıyla varacağını açık seçik koymasıdır.

Gerek Marx, gerek Engels, Lenin'in açıkladığı gibi kendilerini devrimi gerçekleştirme metotlarıyla, yani biçim meseleleriyle —birçok yeni durumların ortaya çıkabilece-

ğini ve devrim süreci içinde sık sık değişebileceğini düşünerek— bağımlı kılmamışlardır. Ancak Marx ve Engels'in düşüncelerinin temelinde yatan gerçek yine Lenin'in belirttiği gibi «şiddete dayanan devrim»dir. Ve bu genel ilkedir.

«Marx ve Engels'in şiddete dayanan devrimin kaçınılmazlığı ile ilgili doktrini...» burjuva devletiyle ilgilidir. Burjuva devleti proleter devlete (proletarya diktatoryasına) yerini «yok olma» yoluyla değil, genel kural olarak, ancak, ve ancak şiddete dayanan bir devrimle bırakabilir. Engels'in şiddete dayanan devrime yaptığı övgü, Marx'ın birçok beyanlarıyla tam bir uygunluk halindedir. (Şiddete dayanan devrimin kaçınılmazlığını yürek pekliğiyle, açıkça ilan eden Felsefenin sefaleti ve Komünist Manifestosu'nun yargısını hatırlıyalım, otuz yıl daha sonra, 1875 de Marx'ın Gotha Programının oportünist muhtevasını yerin dibine batırdığı Gotha programının eleştirisini hatırlıyalım.) Bu övgü hiç de bir «boğuntu» sonucu, bir tumturaklı söz bir tartışma hevesi değildir. **Bu şiddete dayanan devrim fikri ve bu fikrin ta kendisini sistemli olarak yığınlara maletme zorunluğu, Marx ve Engels doktrininin tümünün temelinde yatan bir şeydir.**» diyor Lenin Devlet ve İhtilal'inde (s. 31).

«Halk Bankası» aracılığıyla işçilere karşılıksız kredi vermek suretiyle, sınıf mücadelelerinin, barışçı bir biçimde hallonulabileceğini ileri süren Proudhon'a Marx'ın verdiği cevap kesindir.

«...Ancak artık sınıfların ve sınıf çelişmelerinin bulunmadığı bir düzendedir ki, sosyal evrimler, artık siyasi devrimler olmaktan çıkacaklardır. O zamana kadar toplumun her yerinden değiştirilip, düzeltilmesinin arifesinde sosyal bilimin son sözü şu olacaktır: **YA MÜCADELE, YA ÖLÜM, YA KANLI SAVAŞ, YA DA YOK OLMA.**» (°)

«İşte Engels'in bu konudaki düşüncesi» diyerek Lenin, Engels'ten (Anti-Dühringten) iktibas yapıyor, (°) «...Fa-

kat zorun tarihte (kötülük kaynağı olmaktan) başka bir rol, devrimci bir rol de oynadığını, zorun Marx'ın sözleriyle bir yenisine gebe olan her eski toplumun ebesi; toplumsal hareketin taşlaşmış ömrünü bitirmiş politik biçimleri alteden ve parçalayan aleti olduğuna dair Bay Dühring'de bir tek kelime yoktur. O sadece içini çekerek ve ah ederek, sömürme ekonomisinin yıkılması için zorun belkide lüzumlu olabilmesi imkanını itiraf etmektedir...»

Engels, görüldüğü gibi Marx'ın ihtilal teorisinden bir tek kelime söz etmemesi ile —ki Dühring şiddeti de kabul etmektedir, barışçıl yolun dışında— Dühring'i eleştirmektedir...

Ya Kenan Somer? Marx'ın devrim hakkındaki düşüncelerini bu denli açık ortaya koyan «Devlet ve İhtilal»i iki-üç sayfa içinde tanıtırken Marx'ın genel ilke olarak kabul ettiği ihtilale ilişkin düşüncesinden, bir tek kelime bile bahsetmeden Marx'ın istisnaya ilişkin önerdiği ve bir söylev ve gazeteciye verilen beyanatının oluşturduğu barışçı yoldan geçiş hakkındaki sözlerine —ki tanıtılan kitapta Lenin bunun emperyalist çağda şartların değişmesi nedeni ile geçersiz olduğunu belirtir— adeta övgü yazarcasına üç sayfanın bir sütununu ayırmasına ne anlam vermek gerekir acaba!..

Barışçıl bir dönüşüm üzerinde, herhangi bir neden yokken —Özellikle— duranların söylediklerinden soyut, lafazanlıktan öteye gitmeyen devrimci laf ebelikleri ve Marksizmin ABC.'si olan birkaç devrimci kırıntı ayıklandığında ortada yalnızca sipsivri bir revizyonizmin kaldığını tarih bugüne kadar göstermiştir marksistlere...

«... Revizyonizm için Marx'ın kullandığı anlamda -ihtilal anlamında- devrim artık sadece bir rüya, bir hayaldi. Tek politik amaç olarak ne kalıyordu? Oyların % 50'sinden fazlasını sağlamak...» (11)

İşte bunun için marksistlerin bu konuda burunlarının hassas olmasını bay emek yazarının doğal karşılaşması gerekirdi. Ve «devrimin barışçıl yoldan gerçekleşmesinde» keskin bir revizyonizm kokusu duymak sapı ile samanı karıştırmamak, bilimsel sosyalizm ile revizyonizmi ayırmak demektir.

— VI —

Marksistler, «proleterya devleti ancak devrimle kurulabilir» derken legalitenin olanaklarından, burjuva parlamenterizminin olanaklarından yararlanmayı da ihmal etmezler. Marksistlerin en gerici parlamentolarda bile çalışabileceklerini «Marksizmin çocukluk hastalığı, Devrim Stratejisi» adlı eserinde Lenin açıkça belirtmiştir.

Ona göre parlamenterizm amaç değil araçtır. Bu nedenle parlamenter eylem marksistlerin sınındığı bir sınavdır. Ve ince bir çizgidir. Lenin'in ünlü sözü açıktır; Parlamenter eylem bazı kişilere —marksist geçinen bazı kişilere— **Uşaklık ünvanını, bazı kişilere de sürgün ve ağır hapis cezaları kazandırır.**(¹²)

Görülüyorki Marksist-Leninist teori, bürokrasinin ve militarizmin son derece güçlü olduğu kapitalizmin can çekişme çağında, parlamenterizm içinde eylem gösterilirken bile parlamenterist yolla proleterya devletinin kurulmasının imkânsız olduğunun bir an olsun bile unutulmamasını öngörür.

«Şeyler durmadan kendilerini birinci biçimden ikincisine dönüştürmektedirler. Oysa çelişmeler içindeki mücadele iki biçimde de bulunur. Bunun için zıtların birliğinin şartı bağlı, geçici ve nisbi olduğunu, buna karşılık zıtlar arasındaki mücadelenin mutlak olduğunu söylüyoruz.» (¹³)

Sınıflı toplumlarda savaş ve barış gibi zıt şeyler belli şartlarda özdeş halindedir. Ve şartların değişmesi halinde

bu özdeş zıtlar birbirine dönüşürler. Beli şartların değişmesi halinde tabii. Eğer sen burjuva parlamenterizminin denge unsuru haline gelirsen, şartlar da değişmez, yüzeydeki barışta devam eder, elbette.

«Revizyonizme evet devrimci sosyalizme hayır!..»

Bu burjuva parlamenterizminde burjuvanın ana şiarıdır.

Ancak şu gerçeği tekrar, tekrar hatırlamak gerekir, burjuva demokrasisine en saygılı davrananlar yalnız ve yalnız marksistlerdir.

«Dünya proletaryası, burjuva demokrasisi haklarını alabilmek için kan revan içinde kalmıştır ve bu haklarını da elinde tutabilmek için, tabii ki bütün gücüyle savaşıacaktır.»⁽¹⁴⁾

Sosyalistler burjuva yasallığını, burjuvazinin bozması üzerine terkederler. Engels'in «Önce siz ateş edin mösyö burjuvazi» sözü, marksistlerin burjuva yasallığına, saygısının açık belirtisidir. Bu nedenle devrimlerin objektif şartlarını, devrimciler değil, baskı, cebir ve şiddet getirmek suretiyle burjuvazi hazırlar.

Tekelci kapitalist dönemle birlikte başlayan sosyalist devrimler çağında, bütün proleterya devrimlerine baktığımızda bu gerçeği çok açık görürüz.

— VII —

«Devlet ve İhtilâl»in teorik özünü yazıldığı anın siyasi pratiğinden ayrı değerlendirmek, örneğin sosyalist devrimin ihtilâlden başka bir yolu olmadığını düşünmek yanlış olur. «Devlet ve İhtilâl»in yazılışından 52 yıl sonra bu kitabı bir çeşit bir hareket planı olarak değerlendirmek, ancak küçük burjuva dar kafalılığı ile açıklanması mümkün ve bizzat Marksist-Leninist anlayışa, bilimsel düşünceye temelden aykırı bir sapıklık olur. (...) (Ama kitap Ekim İhtilalinden sonra yayınlanabildiğine göre ihtilâl üzerine

doğrudan doğruya bir etkisi olmamıştır.)) (Emek 5 sy. 14-16.)

Yazımızın başından beri açıklamaya çalıştığımız gibi Emek yazarının Leninizmi tahrif çabaları bu sözlerde iyice somutlaşmaktadır. Tahrifat basit bir polemikçinin hokkabazlığı içinde yapılmaktadır. Doğru bir sosyalist önermeden revizyonist bir «Çıkarmaya» gidilmektedir. «Devlet ve İhtilâlin teorik özünü, yazıldığı anın siyasi pratiğinden ayrı değerlendirmemek» doğru önermesinin arkasından «sosyalist devrimin ihtilalden başka bir yolu olmadığını düşünmek yanlış olur.» sapmalı çıkarması ile gizlenen revizyonizm ortaya çıkmaktadır.

Bilindiği gibi marksizm hareketin, hareket halindeki bir doktrindir. Marx, Engels, Lenin ve diğer marksizmin ustaları içinde bulundukları toplumun sosyal pratiğini gözönünde bulundurarak, somut durumların somut tahlilini yapıp, bilimsel genellemeye gitmişlerdir.

Marx, Engels, tekel öncesi kapitalizmin sosyal pratiğinden hareketle somut tahlillerden soyutlanmalara gitmişlerdir. Onlar, gelecekteki devrim, sürecinin değişeceğini bildikleri için, hiç bir zaman ana ilkelerin dışında, kesinkes yöntemler önermemişlerdir. Ancak genel kural önermişlerdir.

Bu genel kural burjuva diktatoryasının «zorla» parçalanarak, proleterya diktatoryasına dönüştürülerek sosyalizme geçiştir.

20. yüzyılda ise serbest rekabetçi kapitalizm yerini tekelci kapitalizme dolayısıyla serbest rekabetçi dönemin özellikleri ve şartları ve yerini tekelci dönemin şart ve özelliklerine bırakmıştır. Kapitalizm tekel öncesi döneminde yaşayan Marx ve Engels, tekel sonrası döneminin özelliklerini önceden görmeleri imkânsızdır. Bu nedenle Marx ve Engels'ten tekelci döneme ilişkin özel kanun ve yöntemler öngörmelerini beklemek yanlış ve saçma bir tutum olur.

Bu nedenlerden dolayı marksizm, tekelci kapitalist dönemde Leninizm ile tamamlanmıştır.

Marx'ın İngiltere ve Amerika için, bir ihtimal olarak öngördüğü istisnayı, Leninizmin emperyalist çağda geçersiz saydığını daha önce etraflı bir biçimde belirtmiştir. Ayrıca Lenin'in devrim teorisinden de bahsettik ve emperyalist sürecin devamı boyunca bu devrim teorisinin, Marksizme göre evrensel olduğunu ve sosyalizme geçişin bir eylem kılavuzu olduğunu detaya inerek söylemek gereksiz olur herhalde.

Burjuva devlet biçimleri son derece çeşitlidir. Ama nitelikleri aynıdır. Bütün bu devletler son tahlilde şu ya da bu biçimde, ama zorunlu olarak, bir burjuvazi diktatoryasıdır. Elbette kapitalizmden sosyalizme geçişte politik biçimler bakımından büyük bir bolluk ve geniş bir çeşitlilik göstermekten geri kalmaz,— Çin, Vietnam, Küba ve diğer sosyalist ülkelerin somut pratikleri— Ama hepsinin niteliği aynı kalacaktır; Proleterya diktatoryası (...) gerçekte bu dönem —emperyalist dönemde sosyalizme geçiş— zorunlu olarak, son tahlilde keskin biçimlere bürünmüş ve o zamana kadar görülmemiş şiddetle —pasifist değil non pasifist—, bir sınıf mücadelesinin damgasını taşır (15).

Bu nedenle serbest rekabetçi dönemde, dünya mali guruplar tarafından paylaşılmamışken, kapitalizmin bugünkü hali çançekişme değilken gürbüzleşme dönemindeyken, Marx'ın istisnai yerler için önerdiği «barışçıl yoldan sosyalizme geçiş» Lenin'in belirttiği gibi marksizm için olanaksızdır.

Marx'ın ve Engels'in yapıtlarını, yapıtların düşüncelerinin tarihi gelişim içindeki yeri ve derinleşmesini gözönünde tutmadan Marx ve Engels'i iktibas etmek, Marksizme ihanettir ve bütün oportünistlerin marksizmi çürütmek için yaptıkları ortak bir harekettir. Ve yine daha öncede

belirttiğimiz gibi sosyalist mücadelenin tarihinde açıkça görülmektedir ki bütün oportünistler, Stalin'in deyişiyle «Marx'ın şartlı sınırlamalarına dört elle» sarılarak kendi oportünizmlerini savunmuşlardır. Bunun pek çok örnekleri bilinen gerçeklerdir. Örneğin Trotsky...

Emperyalizmin olmadığı ve «kapitalizmin gelişmesi- nin eşit oranda olmaması» kanunu bulunmamışken, bulunmasına da imkân yokken, Marx ve özellikle Engels'in birtek ülkede değil bütün kara Avrupasında birden sosyalist devrimin başarıya ulaşacağını öneren tezine, «kapitalist ülkelerin gelişmesinin eşit oranda olmaması» kanununun bulunması ile birlikte tek ülkede sosyalizmin zaferinin mümkün olmasını oluşturan tekelci kapitalist dönemde, nasıl ki «dörtelle sarılan» Trotsky oportünizmin batağına saplanmışsa, aynı dönemde artık Leninizmin tarafından kabul edilmeyen «barışçıl yollardan sosyalizme» geçiş istisnasına dört elle sarılanlar da gırtlaklarına kadar oportünizm bataklığına gömülmüşlerdir.

«Devlet ve ihtilalin yazılışından 52 yıl sonra bu kitabı bir çeşit hareket planı olarak değerlendirmek» sözündeki «hareket planı» fazla soyut, tek başına ne anlama geldiği somut olarak belli olmayan bir sözcük. Bu nedenle bu «hareket planı» sözcüğünü okuyucunun gözünde somutlaştırmak için derinleştirmek ve açmak gerekir.

İçinde yaşanan toplumun süreci içindeki çelişmelerden ana çelişmenin saptanarak, bu ana çelişmenin tayin ettiği, o sürecin niteliğinin belirtilmesine marksist litaratürde «strateji» denir. Aslında askeri bir kavram olan strateji fethetmek sanatıdır. Ana çelişmenin niteliğini tayin ettiği süreç —herhangi bir şeyin gelişim sürecinde var olan farkı aşamalar— içinde çeşitli aşamaları ihtiva eder. Ve her aşamada farklı aşamaları içinde taşır. Farklı şartlarda doğal olarak farklı özellikleri gerektirir. İşte «taktik» denilen esnekliğin biçimlendirilmesinin önemi burada or-

taya çıkar. Taktik ana çelişmenin niteliğini tayin ettiği sürecin, değişik aşamaların değişik şartlarına göre (sürecin belli aşamalarında bazan tali çelişki ana çelişki ile üstüste gelebilir bazanda ana çelişmenin bazı kısmi unsurları çözümlenir), bu şartlara uygun, pozisyonlar çizme, şartlara uygun, tecrit edilmiş hareketler yapma sanatıdır.

Marksist litaretürde «strateji» ve «taktik» tanımlamaları böyledir(yeri gelmişken belirtelim Kenan Somer'in taktik ve stratejiyi ne denli anladığını (!) «iki taktik» üzerine yazdığı yazıda «**Demokratik devrim stratejileri**» demesinden bilmekteyiz). Şimdi burada «taktik» ve «strateji»den bahsetmemizin nedenini bu «**hareket planı**» sözcüğünün ayağını yere bastırarak, içinde kullanıldığı cümlelerin anlamını somutlaştırmaktır.

İçinde bulunulan devrimci aşamanın niteliğinin ve şartlarının saptanması işine «Hareketin makro planlaması» (strateji tesbiti) denilebilirse, hareketin makro planının içerdiği ve hareketin dolambaçlı virajlarına, iniş ve çıkışlarına, diğer bir deyişle aşamalarına göre çizilen yalnız o aşamalar için geçerli olan planlara da «hareketin mikro planları» diyebiliriz. (16).

Şimdi sormak gerekir; bu hareket planından kastedilen nedir? hareketin makro planı (starejik planlaması mı) hareketin mikro planlamaları (taktik planlamaları mı) kastediliyor?

Böyle bir somuta indirgemedede «hareket planı» sözcüğü, tek başına nitelik belirtici olmuyor. Ve lastikli bir kavram olarak ortada kalıyor. Bu nedenle bu hareket planı sözcüğünü, içinde kullanılan cümle içinde yazarın daha önceki sözleri ile organik bağlar kurarak yorumlamaktan başka çare yoktur.

Yazarın yazısının başından itibaren, önsel bir yargı ile, kapitalizmin tekelci döneminde «proletarya devletinin

barışçıl yollardan kurulabilmesinin» mümkün olabileceği-
ne ilişkin dayanak arama çabaları (ki bu çabaların Mark-
sizm Leninizmi tahrifata kadar yönelmesini umursamadan
tekrar, tekrar çabalara girişmesi) açıkça görüldüğü için,
cümlelerin şöyle kurulması mümkündür; «**Lenin'in ihtilal
teorisini 'devlet ve ihtilal' kitabının yazılışından 52 yıl
sonra proletarya devrimi için bir metot olarak değerlendiri-
mek, ancak küçük burjuva darkafalılığı ile açıklanması
mümkün ve bizzat Marksist Leninist anlayışa bilimsel dü-
şünceye temelden aykırı bir sapıklık olur.**» (eğer yanlış
anlamışsak, cümlelerin şekli düzeltilebilir, bizde ona göre
eleştirimizi yöneltiriz.)

Yazımızın başından beri defalarca gerekli olduğu için
belirttiğimiz gibi, kapitalizmin I. buhran döneminde Lenin,
kapitalizmin tekelleşme dönemi girmesiyle birlikte burjuva dev-
let bürokrasisi ve militarizmin tekelleşme öncesi döneme naza-
ran çok daha kuvvetlendiğini belirterek, kapitalizmin bu
yeni özellik ve şartlarına uygun olarak Marx ve Engelsi
derinleştirerek «Leninist ihtilal teorisini» önermiştir.

**20. yüzyılın ikinci yarısında ise, kapitalizmin 3. buh-
ran dönemine girdiğini ve ölümünü biraz daha ileriye ata-
bilmek için I. buhran dönemine nazaran bürokrasi ve mili-
tarizmine I. buhran dönemiyle kıyaslanmayacak kadar,
çok daha sıkı yapıştığını söyleyen bu dönemin Marksist
ustaları, Lenin'in ihtilal teorisinin bu dönemde çok daha
fazla önem kazandığını ve evrensel geçerliliğe sahip ol-
duğunu açıkça belirtmekte ve bu evrensel geçerliliği kabul
etmeyen sözde marksistleri de Marksizm-Leninizm'e iha-
net etmekle suçlamaktadırlar. (17) ve bu tip bir düşünce Ke-
nan Somer'in yorumunun tam tersi yaşadığımız dönemin
Marksist ustalarına göre, Marksist-Leninist düşünceye
temelden aykırı bir sapıklıktır.**

«Marksist Leninist devrim teorisi, son çözümleme de

halka karşı şavaşı, bir halk savaşıyla karşı koyma teorisidir. (18).

«Devlet ve İhtilâl» yapıtı, özetle, Lenin'in Marx'ın devlet anlayışını derinleştirerek oluşturduğu Marksizmin «devlet teorisini» ve yine Marx'ın «sınıf mücadelesi ve proletarya diktatoryası» düşüncesini derinleştirerek, az sayıda profesyonel ihtilalcilerden oluşmuş, çelik gibi bir disipline sahip, manevra kabiliyeti yüksek, devrimci teoriyi eylem kılavuzu kabul etmiş öncü bir partinin yönetimiyle, zorla burjuva devlet cihazını parçalıyarak kurulan proletarya diktatoryası aracılığıyla sosyalizme geçişi belirliyen «İhtilâl teorisini»ni kapsamaktadır.

Bundan dolayı bu eseri, «yalnızca 1917'nin taktiklerini kapsıyor, şimdi ise şartlar değişmiştir» diyerek bir kenara itmek, Marksizmin ustalarına göre Marksizm-Leninizm'den istifa etmek demektir. Ve yine bu ustalara göre, «Devlet ve İhtilâl» eseri, Somer'in göstermeğe çalıştığı gibi yalnız Rus devriminin bir ürünü değil, aynı zamanda çağımızda niteliğini taşımaktadır. Çünkü tekelci dönemde Marksizmi bütünleyen Leninizmin ilkelerinin en önemlileri bu eserde yer almaktadır.

Bu nedenle çağımızda marksistler marksist teoriye göre leninizmin evrensel gerçekleri ile kendi ülkelerinin somut pratiklerini birleştirerek, strateji ve taktik planlarını veya Somer'in deyişi ile «hareket planlarını» çizerler. Yoksa «aradan 52 yıl geçmiştir o dönemde geçerliydi, ama şimdi geçerliliğini yitirmiştir» diyerek leninizmin en önemli evrensel tezlerinin yer aldığı «Devlet ve İhtilâl» eserine saygısızca dudak bükmezler.

Böyle bir düşünce, Marksizm Leninizm'in ustalarına göre dar kafalı küçük burjuva dünya görüşünün somut bir belirtisidir.

İşte marksizmin ustalarının görüşleri ve de işte Kenan Somer'in bilimsel yorumu.

Bütün bu açıklamalardan sonra Bay Somer'e «bilimsel namus»luluğa ilişkin birkaç söz söylemek gereğini duy-maktayız :

Namuslu bir aydın kişi bir doktrini kabul etmese bile o doktrine ilişkin bir eseri, diyelim ki görevi gereği ta-nıtırken, eserin yazarının düşüncesine uygun olarak tanı-tmak zorundadır.

Siz Marksist düşünceye inanmayabilir, marksist dün-ya görüşünü, dünya görüşü olarak kabul etmeyebilirsiniz bay Somer. Anayasamıza göre herkes düşünce ve kanaat özgürlüğüne sahiptir. Bu nedenle istediğiniz dünya görü-şünü kabul etmek ve savunmakta özgürsünüz.

Ama bu size bir doktrini tahrif etmek hakkını vermez. Belli bir dünya görüşünü savunmak ayrı bir şeydir, bu gö-rüşe karşıt olan bir dünya görüşünü tahrif etmek ayrı bir şeydir.

Kişi kendine ve bilime saygılı ise kendi dünya görü-şüne karşıt görüşleri bu görüşlerin yer aldığı eserleri tah-rif ederek kendi düşüncelerini savunmak yoluna gitmez. Tam tersi bir davranışla, karşı olduğu düşünce sistemini ve bu sistemin yöntemlerini önce o düşünce sisteminin sa-hiplerinin tez ve yöntemlerini sonra da kendi düşüncesinin tez ve yöntemlerini ortaya koyarak «red yoluna» gider.

Bu yönde insanı şaşırtacak derecede hırsla ve bir o kadar da gözü kapalı çabalar sarfediyorsunuz ki, bu ça-balarınız, «Kitap ekim ihtilalinden sonra yayınlanabildiğine göre ihtilal üzerine doğrudan doğruya bir etkisi olma-mıştır.» gibi marksizmden bihaber orta zekâlı bir kişiye bile saçma gelecek bir sözü size söyletebilmektedir.

Kenan Somer'in bu sözü karşısında ne söylenebilir? Herhalde yapılacak en doğru iş bu perişan mantığa yal-nızca gülüp geçmektir.

Yazarı Lenin olan, Leninizmin «Devlet ve ihtilâl» tecrübelerini kapsıyan, baştan sona kadar Lenin tara fından yürütülen ekim ihtilâli üzerine, doğrudan doğruya bir etkisi olmamışmış (!) bu kitabın... Pes, doğrusu böyle bir mantığa. Saçma sapan bu söz üzerinde daha fazla durmak en azından okuyucuya saygısızlık olur.

— VIII —

Hareketin, hareket halindeki doktrindir marksizm. Engels'in deyişiyile, ezbere öğrenilmesi ve mekanik olarak tekrarlanması gereken bir doğma değil, bir gelişim kuramıdır.

Ve marksizm de mutlak, nihai bir gerçek yoktur. Gerçek izafidir, hareket halindedir ve geçicidir.

Marksist bilgi edinme somut tahlili dışında herhangi bir tahlilin belirli tabiatı üzerine bilgi edinme olanağı yoktur.

Marksizmin ustaları daima devrimci diyalektiğin bu değişmez ilkesini kullanmışlardır. Marksizm de gelişme halindedir. Çünkü doğa bilimlerinin bugünkü bulguları ile sınırlıdır bilgilerimiz. Bu nedenle bugün yeterli olan yarın yetersizdir. Marksizm kendini devamlı aşan ve yenileyen bir dünya görüşüdür....

«Doktrin derinleşmesiyle aynı zamanda metodun yeni ortaya çıkmış ya da tahlili bir an için bir kenara bırakılmış realitelere uygulanışı içine alan bir gelişme, prensiplerin revizyonundan ayrı bir şeydir...» (19)

Sorunu, Marksist-Leninist eylemin ve kuruluşun ön verisi olan Lenin'in derinleştirdiği «Marksist devlet teorisini» ve «ihtilâl teorisini» o dönemin koşulları için geçerlidir diyerek, hareket halindeki bir doktrinin hareket halindeki evrensel bir tezi olan «**Marksist devlet teorisini**» emperyalist çağda geçerli görmemek ve «ihtilal teorisini» yine emperyalist dönemde eylem kılavuzu olarak kabul et-

memek revizyonizmden başka bir şey değildir. Marksizmin ustalarına göre.

Revizyonizm'in felsefi temeli de agnostizm'den başka bir şey değildir. (Revizyonistler eklektik «seçimci» bir yöntemle sorunları ele alıp yorumlarlar. Ancak «eklektizm'lerinin» temelinde **agnostizm «bilinemezcilik»** yattığı açıktır.

Okuyucuya sorunu daha somut sunabilmek için, buradaki «agnostizm'i» biraz açalım.

Bilindiği gibi gerçek her herde somuttur. Bu nedenle Marksizm'in tahlil metodu, daima «somut durumların somut tahlilidir.» Bunun dışında nesnel bilgi edinme yolu yoktur.

Ama, diyalektik yöntem kullanıyorum diye «somut durumların, somut tahlilinde» tahlile tabi tuttuğun sorunu bıraktın mı hapi yuttun demektir. İşte o anda diyalektik yöntem, mekaniğe, senin dünya görüşünde, bilinemezliğe dönüşürde sen hâlâ Marksist diyalektikle sorunlara yaklaştığını zannedersin.

Kısacası, «somut durumların, somut tahlili»ni kullanmaya kalkan diyalektikten habersiz, çatısı dar mekanik kafaların düşeceği kaçınılmaz yer, agnostizmdir. Oysa Marksist diyalektik «somut durumların, somut tahlilinden» **objektif bilgi teorisine geçer.**

Diyalektiğin objektif bilgi teorisinden habersiz, sözüm ona bir Marksist vahaya bakıpta çölün de yeşil olduğunu zanneden kişiden farksızdır.

Bütün parçalarında nicelik farklılıkları içinde yansıdığı gibi parçalarda bütünde aynı biçimde yansır. Yani özel ile genel, genel ile özel arasında sıkı bir bağ vardır. İşte bu bağı, bu ikili bilme yolunu bire indirgemek, Marksist diyalektiğe «elveda» demektir.

Gerçeğe bakış ancak somutun tahlilden, bilimsel soyutlamaya geçişle olur. Bu soyutlama ile soyut fakat gerçekliğe (somuta) dayanan kavram ve anlamlar formüle

edilerek genel Marksist bir teze gidilebilir. (Marksist herhangi bir tezin evrenselliği o tezin ilişkin olduğu sürecin devamıyla sınırlıdır.) Ancak böyle bir yöntem ile gerçeğin sonsuzca girifliği içindeki somuta açık veya gizli yansımış hareket ve kanunlarına varılabilir.

Bu anlattıklarımızı bir örnekle iyice somutlaştıralım; Lenin, çarlık Rusya'sının somut şartlarını tahlil ederek demir gibi bir disipline sahip az sayıda kişiden oluşmuş bir öncü partinin aracılığıyla gerici iktidarı parçalayarak, proletarya diktatoryasının kurulmasını olanaklı görmüştür.

Ancak sorunu bu sözün dar kalıpları içinde bırakırsak, masanın dört ayağının ikisini dışarıda bırakmış oluruz.

Tekelci kapitalist dönemin evrensel özelliği ile ,askeri feodal bir ülke olan çarlık Rusya'sının öznel özellikleri, tamamen birbirinden ayrı mıdır? Değildir tabii. Bu durum genelin özelde nicelik farklılıkları içinde yansımından başka bir şey değildir.

Emperyalizm'in bütün çelişkileri İngiltere, Fransa, Amerika, Almanya ve kapitalizmin azçok geliştiği diğer batı ülkelerinde yansıyor. 20 yy başında. Ancak bu çelişmeler üçgen prizmeye çarparak kırılıp farklı renklere bürünen güneş ışınları gibi, nicelik farklılıkları içinde yansımaktadır bu ülkelerde. Tekelci kapitalizm'in çelişkilerinin yansımaları, İngiltere'de pembe gözüküyordu halde, çarlık Rusya'sında kızıl gözükmemektedir, bu yıllarda **Farklı renklere bürünmesini tayin eden o ülkenin tarihi gelişimi, ekonomik ve kültür düzeyi, sınıfların güç ve bilinç kompozisyonu, sınıfların liderlerinin yeteneklerinin farklılıkları ve de bölgesel özellikleridir.**

Lenin çarlık Rusya'sının somut durumunun somut tahlilini yaparken, emperyalist dönemin tahlilini de, Rusya'ya yansımalarıyla yapmaktaydı 20. y.y. başlarında.

Zaten bolşevikleri, menşeviklerden ve ihtilâlcı sosya-

listlerden ayıran ana kriter, Marksist diyalektiği doğru tahlil yöntemi olarak kullanmalarıdır.

İhtilâlcı sosyalistler ⁽²⁰⁾ somut durumun, somut tahlilini yanlış bir biçimde yaparak Marksizm'in evrensel tezlerini yadsıma yoluna gitmişlerdir. (Kenan Somer'in yaptığı birinci hata ihtilâlcı sosyalistlerin yaptığından pek farklı değildir.) Çarlık Rusya'sının durumuna, şartlarına marksist tezlerin uymadığını söyleyerek, Rusya'da feodalizm ile kapitalizmin aynı anda çökeceğini ileri sürmüşlerdir.

Menşevikler ise Marksizmin hareketini hareket halindeki doktrini olduğunu unutarak, Marksizm'in lafızlarını mekanik biçimde tekrarlayıp durmuşlardır. Örneğin Marx'ın tekel öncesi kapitalizm için öngördüğü «barışçıl yollardan sosyalizm»e (ki tekel öncesi için bile bu yolun istisnai olduğunu Marx özellikle belirtmiştir.) geçişe dört ele sarılan Berstein ve diğer revizyonistlerle aynı şeyi söylemişlerdir. (Kenan Somer'in ikinci hatası; mekanik bir biçimde Marksist lafızların tekrarlanması.) Çarlık Rusya'sının sosyalist bir devrime hazır olmadığını önererek, burjuvaziye destek olunmasını savunmuşlardır. «Marx, nitelik—nicelik ve nitelik olarak gelişmiş güçlü bir sınai ülkesinde devrim olacağını öngörmemiş miydi?» O halde çarlık Rusya'sının da böyle bir ülke haline gelmesi gerekir, diyen menşevikler 1917 çarlık Rusya'sının koşullarını sosyalist devrim için uygun görmemişlerdir. Ve bunun sonucu olarak ters yoldan hareketle ihtilâlcı sosyalistlerin yanında yer alıp, burjuvazi iktidarına destek olmuşlardır.

Menşeviklerin ve ihtilâlcı sosyalistlerin, tamamen zıt amaç ve yollardan hareketle aynı yere gelmelerine şaşmamak gerekir. Başlangıçta sorunlar diyalektik yöntemle ele alınıp irdelenmezse veya diyalektik metod yanlış kullanılırsa, bu yanlış tahlile dayanan eylemler, ister sağdan gelsin, ister soldan, nihai olarak birbirleriyle çakışırlar.

Bu nedenle ihtilâlcı sosyalistlerle, menşevikler ayrı ayrı makamlardan aynı şarkıyı söylemişlerdir, bütün devrim boyunca.

NOTLAR

(1) Karl Marx, hayatı ve eserleri II. Henri Lefebvre sy. 145 - Anadolu Yayınları.

(2) Geniş bilgi için bkz; «Aren Oportünizminin niteliği» Türk-solu sy, 88 sayfa 14-15-16.

(3) Çağımızda bu yolu savunanlar proleterya diktatoryasını öngörmemektedir. Oysa Marx, istisnai ve de bir ufak ihtimal olarak kabul ettiği bu yöntemi sonucunda mutlaka proleterya diktatoryasını öngörür.

(4) Tırnak içindeki yazı ve siyahlar bize aittir.

(5) Somer'in cesaretini çok büyütmemek gerekir aslında. Çünkü Somer bu yolu öneren tek kişi değildir. Batı kapitalist ülkelerinde bütün marksizmin kalpazanları bu biçimde sürekli yayınlar yapmaktadırlar. Ayrıca dünyanın bilinen bir geri kalmış ülkesinde «biz dünya'da denenmemiş bir yolu ilk defa deniyoruz. Bu bizim marksizme katkımızdır,» diyerek bu yolu savunan bir kalpazanlar grubunun çığırkan bağırması da meseleyi bilenlerin kulaklarında hâlâ yankılar yapmaktadır.

(6) «Toprak meselesi» «Aynı vergiler üzerine» sy. 150, Lenin, Sol Yayınları.

(7) Siyahlar bize aittir.

(8) «Sağ sol sapmalar» («Partimizdeki sosyal demokratik sapmalar üzerine için son söz. 3. Kasım 1926) Stalin, Sol Yayınları Ankara.

(9) «Felsefenin Sefaleti», Karl Marx, sy. 195 Sol Yayınları, «George Sand'ın ünlü sözü Türkçeye Çeviri de açık yazılmamıştır. Orijinal biçimdedir.»

(10) «Devlet ve İhtilâl» Lenin sy .30, «Bilim ve Sosyalizm Yayınları.»

(11) «Lenin, hayatı ve eserleri» sy. 29 Lenin (Anadolu Yayınları «tornak içindekiler bize aittir.»

(12) «Sosyalizm» sy. 52, Lenin «Habora Yayın Evi» (tornak içindekiler bize aittir.)

(13) «Teori ve Pratik» Mao Tse Tung, sy. 67 Sol Yayınları.

(14) «Faşizme Karşı Birleşik Cephe», «Burjuva demokrasi-sine karşı tutum sy. 167 Dimitrof

(15) «Devlet ve İhtilâl» Lenin, sy. 47-48, «Bilim ve Sosyalizm Yayınları.»

(16) «Makro» ve «Mikro» kavramları Marksist literatürde mevcut olmayan kavramlardır. Bu nedenle kullanılmaması gerekir. Burada kullanmamızın nedeni, Somer'in ifadesine netlik getirerek okuyucuya sorunu somut bir biçimde sunabilmek içindir.

(17) Mao Tse Tung ve Lin Piao'nun eserlerinde mesele son derece açık ve tartışma götürmez bir biçimde konmaktadır.

(18) «Yaşasın Halk Savaşının Zaferi» Lin Piao, sy. 60, «Bilim ve sosyalizm yayınları»

(19) «Kral Marx - hayatı ve eserleri» Henri Lefebvre, sy. 144. «Anadolu Yayınları.»

(20) «Rusya'daki ihtilâlcı sosyalistler», sosyalizmin işçi sınıfı ile olan kopmaz bağlarını kabul etmemiş, bilimsel sosyalizmi reddetmişlerdir. «İhtilâlcı Sosyalist Parti» popülist ve anarşist bir örgüt olup, marksizmle hiç bir ilişkisi yoktur.

REVİZYONİZMİN KESKİN KOKUSU (II) (*)

Lenin'e göre bir ülke «proletarya ihtilâli»nin olabilmesi için objektif ve subjektif şartların (ülkenin iktisadi düzeni ile proletaryanın bilinç ve örgütlenme düzeyi) ihtilal için uygun olması gerekmektedir. 1. demokratik devrimde, iktidarın hemen ele geçirilmesini ve proletarya diktatoryasının kurulmasını önerenlere Lenin'in cevabı açıktır.

Ancak biz bay Somer'in revizyonizmini eleştirirken, Onun revizyonist oluşunu değil de, Lenin'i, Maon'un eserlerini tahrif ederek, revizyonizmini bu eserlerle sergilemeye çalışmasını eleştiriyoruz. Revizyonistler, hep bu tahrif yöntemini kullanırlar. Bir yandan Marksizmin ana metinlerini tahrif ederek, diğer yandan da, revizyonizmi tescil edilmiş ünlü revizyonistleri suçlayarak aynı revizyonist düşüncüyü savunurlar.

«LENİN'İN DÜŞÜNCESİNİ ANLAMA ÇABASI
GELİŞTİRİLİRSE, BUNDAN SEVİNÇ DUYARIM.»

Kenan SOMER

(*) Bu yazı ilk kez, Türk Solu dergisinin 92. sayısında, 19 Ağustos 1969 da (sy. 8-9-10-11-12) yayınlanmıştır.

Geçen sayıdaki yazımızda, Lenin'in «Devlet ve İhtilâl» eserini Emek Dergisinde tanıtan Somer'in Marksistler için tekeli kapitalist dönemde evrensel geçerliliğe sahip olan «Leninist Devrim Teorisi»ni nasıl tahrif ettiğini ve bu işlemi de nasıl bir yöntemle yaptığını açıkladık. Bu yazımızda ise Lenin'in «iki devrim arası taktik ve şiarlarının ve de Mao Tse Tung'un «Yeni Demokrasi» eserinin aynı yöntemle Somer tarafından nasıl tahrif edildiğini ortaya koyacağız.

«Lenin, Devlet ve İhtilâli hangi tarihi konjonktür içinde yazdı? Günün başlıca stratejik ve taktik meseleleri neydi? Kitabın önemi ancak bu çerçevede doğru olarak değerlendirilebilir. Kitapta genel bir geçerlilik taşıyan doğruların yaratıcı bir biçimde kavranabilme olanağını, ancak böyle bir değerlendirme sağlayabilir.» (Emek sayı 5 sy. 14) diyen Kenan Somer, Şubat ve Ekim devrimleri arasındaki sürenin kısa bir tahlil ve yorumunu yapmaktadır.

Kenan Somer'in sözlerine bir itirazımız yoktur. Çünkü söylenenler, genel planda bütün sosyalistlerin kabul ettiği gerçeklerdir.

Bizim itirazımız, Kenan Somer'in bu giriş önerisine değil, bu öneriden sonra yapılan iki devrim arası Leninist taktik ve şiarların Somer'vari yorumlanmasıdır. Bay Somer'in bu yorumu öyle başarılı ki (!), öyle başarıya ulaşıyor ki, bu yorumu okuduktan sonra, Leninizmin, ruhuna, «amin» demek zorunluluğunu duyuyor insan. Öyle bir yorum ki, yorumun temelinde revizyonizm çöreklenmiş sırıttır. İşte bizim itirazımız sol gösterip te, sağ yumruğunu havaya kaldıran revizyonizmin tahrifatıdır.

Bay Somer'in Leninizmin iki devrim arası taktik ve şiarlarına ilişkin tahrifatına geçmeden önce, şunu belirtmek gerekiyor. Gerçekten «Devlet ve İhtilâl» kitabındaki

«devlet ve ihtilâl» teorilerinin sağlıklı olarak kavranabilmesi için mutlaka 1917 iki devrim arası konjonktürünün açıklanması zorunludur. Zorunludur, ama tekbaşına yeterli değildir. Sağlıklı olarak kavranmasının sadece bir koşuludur. Yalnızca bu dönemin yorumlanması ile yetinirse hiç bir şeyi açıklamamış oluruz. Lenin'in «ihtilâl ve devlet» teorilerinin gerçek yörüngesine oturtulmasında.

Emekçi yazar, iki devrimler arası olaylarını betimledikten sonra, **«İşte devlet ve ihtilâl, Razliv kıyısındaki kulübede, Ağustos-Eylül 1917'de, bu ortam içinde yazıldı.»** diyerek kanımızca tahrifatını daha tutarlı yapabilmek amacı ile okuyucuyu dar bir kalıba, dar bir bakış açısına sokmaya çalışmaktadır.

Oysa bilindiği gibi bu eser yalnız 1917 2. demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki sürenin bir ürünü değildir. Bu eseri Lenin, 1905 demokratik devriminde ve ondan sonraki yıllarda, özellikle I. emperyalist savaşta Marksizme açıkça ihanet eden «sosyal şövenler» diye nitelendirdiği oportünistlerin ihanetlerini, bu yıllar boyunca gözlemleyerek, irdeliyerek. Marks ve Engels'in «Devlet ve İhtilâl'e» ilişkin teorilerini tekrar tekrar okuyarak, ünlü **ma-vi kaplı defterine** dökümantasyonları toplayarak yazmıştır. (Özellikle 1916 daki Kautsky'nin, Marksist devlet anlayışına ve «proletarya diktatorya»sına ilişkin inkârları, Lenin'in bu eseri yazmasına ilişkin düşüncesinde çok etkili olmuştur).

Kısaca özetlersek, bu eserdeki Marksist tezler, Leninizmin- olduğu kısa sayılmayacak bir devrenin sonucu, Marx ve Engels'in önerilerinin derinleştirilmesinin ortaya çıkardığı tezlerdir. Ve kitabın birinci baskıya ön sözündeki **«Bu kitap, 1917 Ağustos ve Eylülünde yazılmıştır.»** sözünü bu açıdan anlamak gerekir. Sözün anlamı açıktır. Kerensky polisi tarafından arandığı için kaçmış olduğu Razliv kıyılarında, o zamana kadar ki toplamış olduğu dökümantas-

yonlarını derleyerek kaleme almıştır Lenin. Bu nedenle bu kitap, yalnızca iki devrim arası konjonktürüne dayandırılırsa, yanlış bir değerlendirme yapılmış olur ki, bunu söyleyen bay Somer, garip bir açmaza kendi kendisini sokarak, bu kitap 1917 Ekim döneminden sonra yayınlandığı için, devrim üzerinde etkili olmamıştır, demektedir. Geçen sayıdaki yazımızda açıkladığımız gibi bu sözler, Lenin'in 1917 Ekim devrimine doğrudan bir etkisi olmamıştır anlamına gelir ki, bu nefis (!) değerlendirmeye bizim söyleyecek bir sözümüz yoktur.

Bay Somer'in yorumuna geçmeden önce, 1917'den oldukça gerilere giderek, Lenin'in, Leninizm'in özünü teşkil eden «**örgütlenme**»ye ilişkin görüşlerini bolşevik örgütlenmesini, konumuzdan uzaklaşmadan kısaca anlatmakta yarar görmekteyiz. Çünkü, **Leninizm'in Devrim Teori'si «örgütlenme ilkesi» belirtilmeden kolay kolay anlaşılamaz.**

1917 iki devrim arası, Leninizmi'nin taktik ve şiarları ve de Somer'in tahrifatı, kanımızca ancak böyle bir açıklamayla berraklığa kavuşabilir.

— II —

Lenin, tekelci kapitalist dönemin, tek el öncesi döneminden farklılıklarını, değişik olan özelliklerini teşhis ederek, bu dönemin çelişmelerinin çözülmesi için gerekli teori ve taktikleri, Marx ve Engels düşünüşünü derinleştirerek formüle etmiştir.

Lenin'in, tekelci kapitalist dönemin çelişkilerinin sosyalizme dönüşünü sağlayan çözülmesine ilişkin önerdiği teori, strateji ve taktikler, Marx'ı mekanik yorumlayan ortodoks Marksizme karşı kıyasıya verdiği teorik mücadeleleriyle birlikte siyasi pratiği içinde gelişmişlerdir. Bu nedenle Leninizmi, Marksizmin evrensel tezleri olan «Devlet» ve «İhtilâl» teorilerini bu anlayış içinde ele almak ge-

rekir. Marx'ın «son analizde ekonomi siyaseti belirler» görüşünü yanlış yorumlayarak, Marksizmi evrimciliğe indirgeyen, Marksist diyalektiğin devrimci ruhunu, nane ruhu haline getiren literatürde «ekonomizm», «ortadoks Marksçılık», «kaderci Marksistler» vb. adlarıyla anılan oportünizme karşı, Lenin'in verdiği amansız mücadele Leninizmin teori, strateji ve taktiklerinin tümünde yansır.

Marksizmi, pasif bir kaderciliğe ('evrimciliğe') dönüştüren, «Rusya gibi az gelişmiş kapitalizmin var olduğu bir ülkede proleterya devrimi olanaksızdır bu nedenle kapitalizmin gelişmesini ve sosyalist devrim için gerekli şartları yaratmasını beklemek zorunludur» diyen «objektivizm»e karşı Leninizmin tavrını açıklamadan, ne «Marksist-Leninist sürekli devrim teorisi» ne de «devlet ve ihtilâl» teorileri açıklanabilir.

Leninist örgütlenme, objektivizm'e, etrade-unioncu kendiliğinden gelmeciliğe» karşı, emperyalist dönem çelişkilerinin doğru analizinin oluşturduğu bir tepkidir.

Özellikle, «**Bir adım İleri, İki Adım Geri**» «**Ne Yapmalı**» eserlerinde Leninist örgütlenme kesin bir ifadeyle Lenin tarafından açıklanmaktadır. Bilindiği gibi amaca varmak için takip edilmesi gereken yola göre örgütlenme şeması çizilir. Diğer deyişle örgütlenme, genel bir hareket planının statik bir ifadesidir.

Trade-unioncu — kendiliğinden gelmeciliğin küçük burjuva reformizmine varacağını sosyal demokrasinin (marksizm-leninizmin) öncülüğünü kabul etmeyen hareketin kaçınılmaz olarak küçük burjuva hareketi olarak kalacağını ve işçi sınıfının, spontane bilinciyle en fazla sendikacılık bilincine sahip olabileceğini, bu nedenlerden dolayı proleteryaaya ancak dışarıdan bilinç verilebileceğini söylemektedir, Lenin. Proleteryaaya dışarıdan bilinç ise, kendi kendini adanmış, mesleği devrimcilik olan, az sayıda partizandan oluşan öncü teoriyi eylem kılavuzu kabul et-

miş, demokratik merkeziyetçi bir ihtilâl partisi tarafından verilebilirdi.

Ancak böyle bir parti aracılığıyla, siyasi bilince sahip olma imkânını bulabilecek olan «proleterya ordusu» tekelci dönemin çok güçlenmiş olan bürokrasisi ve militarizmini alaşağı edebilirdi.

Marx'ı mekanik yorumlayan dolayısıyla tekelci kapitalist dönemin çelişkilerini yanlış analiz eden Ortodoks Marksizminin, tahlilindeki yanlışlıkları örgütlenmeye ilişkin görüşlerinde de yansıyor doğaı olarak.

Ortodoks Marksizm'i yerel, «adem-i merkeziyetçi» aşağıdan yukarı doğru örgütlenmiş, geniş tutulmuş, non-partizan, legalitesi ağır basan işçi örgütleri fikrini savunuyordu. Sonradan bu görüş «Sovyetler»i meydana çıkaracaktır. (Özellikle Ortodoks Marksist, menşevik örgütlenmesinin teorisini Axelrod bu örgütlenme şemasını şiddetle savunuyordu, Lenin'e karşı.)

«Oportünist Sosyal Demokrasinin örgütlenme prensipleri aşağıdan yukarıya doğru örgütlenme usulünü izler ve bu yüzden mümkün olduğu kadar (aşırı bir şevkle anarşizm noktasına varan özerkliği ve demokrasiyi yeğ tutar.

Devrimci Sosyal Demokrasinin örgütlenme prensipleri ise, yukarıdan aşağıya doğru örgütlenme usulünü izler, bu yüzden de parçalarla ilişki de, merkezin gücünün ve haklarının genişletilmesinden yanadır.» (Bir adım ileri. iki adım gerı sy. 232. Lenin, Sol Yayınları.)

Leninist örgütlenme, Leninist devrim teorisinin nasıl anlaşılması gerektiğine açıklık getirmektedir.

Leninizm için önemli olan tek şey Devrimin esenliğidir. Yalnız devrimin esenliği en yüce yasadır ve sorundur. Barışçı veya savaşçı yollardan sosyalizme geçiş Leninizmin sorunu değildir.

«Silah kullanmasını öğrenmeğe çalışmayan, silah sa-

hibi olmaya çaba göstermeyen baskı altında bir sınıf köle muamelesi görmeyi hak etmiş demektir.» demektedir Lenin.

Lenin'e göre, bir ülkede «proletarya ihtilâlinin» olabilmesi için objektif ve subjektif şartların (ülkenin iktisadi düzeyi ile proleteryanın bilinç ve örgütlenme düzeyi) ihtilâl için uygun olması gerekmektedir. I. Demokratik devrimde, hemen iktidarın ele geçirilmesini ve Proleterya diktatoryasının kurulmasını önerenlere Lenin'in cevabı açıktır: «Rusya'nın ulaşmış olduğu iktisadi gelişme (objektif şartlar ve geniş proleterya yığınlarının ulaşmış oldukları bilinç ve örgütlenme derecesi (objektif şartlarla kopmaz bağları olan subjektif şartlar) işçi sınıfının şu anda ve tam kurtuluşunu imkânsız kılmaktadır. (...) ...İşçilerin kurtuluşu, işçilerin kendilerinin eseri olacaktır; yığınların bilinci ve örgütlenmesi olmadan, yığınları hazırlamadan ve eğitmeyen, bir sosyalist devrim söz konusu olamaz.» (iki taktik, sy. 20-21 Lenin, Sol Yayınları).

Lenin'in örgütlenme, devrim gibi Leninizmin temellerini meydana getiren düşünceleri, Ortodoks Marksizmi tarafından hiç anlaşılmıyor ve Lenin Marksizmden sapmış bir sapık, diktatörlüğe özenen bir küçük burjuva devrimcisi, Blanquist gibi suçlamalara hedef oluyordu.

1917 Şubat Devrim'inden sonra, «bolşevik» saflara geçerek Leninizmi benimseyen Trotsky (Trotsky'nin devrimci dönemi); «Tabiatıyla, AYAKLANMA İÇİN EN UYGUN ŞARTLAR KUVVET İLİŞKİLERİNDE BİZİM LEHİMİZE MAK-SİMUN DÖNÜŞ OLDUĞU ZAMAN VAR OLUR Burada pek tabii, bilinç alanına, yani politik üst yapı alanına giren kuvvet ilişkilerinden söz ediyoruz; tüm devrim devresi boyunca aşağı yukarı değişmeden kalacağını varsayabileceğimiz ekonomik temellerden değil. Tek bir ekonomik temele ve toplum içinde bir tek sınıf ayırımına dayanan kuvvet ilişkileri proleter kitlelerin hayallerini yıkarak poli-

tik tecrübelerinin artması, ara sınıf ve grupların devlet gücüne itimatlarının yıkılması ve en sonunda devlet gücünün kendi kendine olan itimadını kaybetmesi oranında değişime uğrar. Devrim sırasında bütün bu süreçler, yıldırım hızıyla yer alır. **TAKTİK KULLANMA SANATI; ŞARTLAR BİR ARAYA TOPLANDIĞI ZAMAN EN UYGUN ANI YAKALIYABİLME MİZ DEMEKTİR.**» (2) diyerek, Leninizmde amacın ne olduğunu, neyin hayati öneme sahip olduğunu tartışma götürmez bir biçimde açıklamaktadır.

Böyle bir ön açıklamadan sonra tekrar dönelim Bay Somer'in iki devrim arası yorumuna. Ve Lenin'in önerdiği taktik ve şartları nasıl ana ereğinden saptırarak tahrif ettiğini sergileyelim.

III

10 Nisan tezinden bir tanesi olan «Bütün iktidar Sovyetlere» tezini Bay Somer, şöyle yorumlamaktadır. (...) «Geçici hükümetin halk tarafından silahlı bir ayaklanmayla devrilmesine bir çağrı teşkil etmiyordu. Çünkü geçici hükümeti zorla devirmeye kalkışmak, onunla mutabık bulunan ve onu destekleyen Sovyetlere karşı da ayaklanma anlamına gelirdi. Oysa Lenin'e göre, Şubat devriminden sonra, bütün iktidarın barışçı yoldan Sovyetlere geçmesi için, «istisnai» bir imkân belirmişti. (...) Ama durum değişebilir ve parti iktidarı silâhla almak zorunluğu karşısında da kalabilirdi. Bütün barışçı imkânlardan yararlanmakta ısrar eden Lenin, burjuva diktatoryasını silâhlı ayaklanmayla yıkmaya yolunu da gözden uzak tutmuyor...» (Emek sayı 5 sy. 15).

Gerçekten de «Bütün iktidar Sovyetlere» şiarı, Geçici hükümete karşı silahlı bir ayaklanmaya çağırıyor, 1917 nisanında. Ancak bundan sonraki, Bay Somer'in sözlerine dikkat edelim.

Ifade açık; Somer'e göre, barışçı yoldan geçiş için istisnai bir imkân var olduğu için, Lenin sonuna kadar barışçı yoldan sosyalizme geçişte direnmiş fakat en sonunda başka çare kalmadığı için zora baş vurmuştur.

İkinci bölümdeki ön açıklamadan anlaşılabileceği gibi böyle bir yorum, Leninizmin esprisine aykırıdır. Dolayısıyla böyle bir açıklama bizzat Lenin'in düşüncelerine ters düşmektedir. Hatırlanacağı gibi geçen sayıdaki yazımızda: «Kenan Somer Marksizmin ana eserlerini değil, kendi oportünist düşüncelerini, Marx ve Lenin'in eserleriyle sergilemeye çalışmaktadır.» diyerek Bay Somer'i «bilimsel namus»a sahip olmamakla suçlamıştık. Açıktır ki, Bay Somer'in bu yorumu, suçlamamızın açık ve kesin bir kanıtıdır.

Ayrıca bu yorum, Lenin'i Dühring'in düzeyine indirgemektedir. Öyle ya Dühring de sonuna kadar «barışçı yolda» ısrar etmenin gerektiğini, ancak çok gerekli olduğu zaman «zor»a başvurulabileceğini söylemiyor mu? Böyle bir yorumdan sonra Lenin'in, küçük burjuva ideologu Dühring'den ne farkı kalıyor?

Bilimsel objektifliğe sahip bir kişi, Somer'in yaptığı gibi değil de, tanıtmaya çalıştığı bir eseri, o eserin sahibinin düşüncesi ışığı altında yorumlamaya çalışır.

1917 iki devrim arası Lenin'in öngördüğü şiar ve taktilklere açıklık getirmek dolayısıyla «açık olan» «Somer tahrifatını» okuyucunun gözünde daha da somutlaştırmak için, bu dönemi kısaca özetliyelim. (Meseleyi çok açık bir biçimde ortaya koymak için, bu dönemin sadece konumuzla çok yakın ilişkisi olan şiar, taktik ve olaylarına değineceğiz.)

3 Nisan'da Petrograd'a gelen Lenin'e göre, sosyalist devrim için Rusya'nın objektif şartları hazırды. Fakat sübjektif şartlar hazır değildi, çünkü işçi, köylü ve askerlerin

örgütlendikleri sovyetlerde, menşevik ve ihtilâlcı sosyalistler hakimdi.

Yığınların gözünde sovyetlerin manevi otoritesi, Bolşevik Partisi'nin manevi otoritesinden daha üstündü. Bu nedenle emekçi yığınların karar organı olan sovyetlerin dışında girilecek bir ayaklanmanın «sol macera»dan başka bir şey olmayacağını düşünen Lenin için sosyalist ihtilal ancak sovyetlerin içinde söz konusuydu. Yani sosyalist devrim için subjektif şartların olgunlaşması sovyetlerde çoğunluğu sağlamak anlamına geliyordu.

Lenin, bu şiarla birlikte ılımlı sosyalistlerin (menşevik ve ihtilalci sosyalistler) gerçek renginin yığınlar tarafından görüleceğini, böylece sovyetlerde çoğunluğun sağlanacağını düşünüyordu. Çünkü sovyetlerde çoğunluğa sahip olan menşeviklerin; teorileri gereği, bu şiarı kabul edip, ikili yönetime son vererek iktidarı omuzlamaları imkânsızdı. Çünkü menşevik teorisine göre; iki tip devrim vardır, burjuvazinin yapacağı burjuva devrimi, proletaryanın yapacağı sosyalist devrim; Rusya'nın içinde bulunduğu şartlar, proletarya devrimine uygun olmadığına göre iktidar burjuvaziye ait olmalıdır. (1905) 1. Demokratik Devrim'e zorla giren ve durumu omuzlarına yüklenmiş bir ağırlık gibi kabullenen menşevikler, 1. Demokratik Devrimden sonra bu devrimin bozgunla sonuçlanmasını hep işçi sınıfının çok fazla ileriye gitmesine, kendi taleplerini **zorla** burjuvaziye kabul ettirmeye kalkarak, burjuvaziyi ür-kütüp kaçırdıklarına bağlamışlardı. 1917 Şubat Devrim'inden sonra tekrar aynı hatayı işlememekte kararlı olan menşevikler elbette bu şiarı benimsemiyeceklerdi.

Ve bu düşüncenin doğal sonucu olarak menşevikler, ihtilâlcı sosyalistlerle birlikte mayıs ayında, burjuva yönetime, geçici, hükümete katıldılar.

Bu aylarda, bolşevik şiar ve taktikleri ise, subjektivizmi hazırlamak için günün şartlarına göre çeşitli biçimler

alıyordu. Slogan ve öneriler hep menşevik işçileri, ihtilalci sosyalistlerin peşinden giden köylüleri hedef alıyordu. İlimli sosyalistlerin ihanetlerinin, emekçi yığınlar tarafından anlaşılabilmesi için bıkmadan hergün çeşitli ajitasyon ve girişimler yapılmaktaydı.

Bolşevikler tarafından bu evrede iki ana slogan işleniyordu; «**Bütün iktidar sovyetlere**» «**Kahrolsun on bakan**» («Kahrolsun geçici hükümet» değil, «Kahrolsun on kadet» şiarı işleniyordu. Çünkü burjuva hükümette sovyetlerde çoğunluğa sahip olan ilimli sosyalistlerde yer almakta.)

Başlangıçta oldukça azınlıkta olan bolşevikler, emekçi yığınların özlemine dile getiren bu sloganları sürekli olarak işlemeleriyle ve bu sloganlara uygun taktikler tatbik etmeleriyle giderek gelişmeye ve güçlenmeye başladılar. Emekçi kitleler ilimli sosyalistlerden umduklarını bulamayınca, yavaş yavaş «Bolşevik» saflara geçmeye başlıyorlar.

Ancak, ülkedeki güçler dengesine bakan Lenin'e göre daha **VURMA ZAMANI** gelmemişti. Parti içinde bu gelişime bakarak derhal harekete geçilmesini öneren «sol bolşeviklere» Lenin bir yandan itidal ve beklemeyi ön görürken, diğer yandan da «...kafasında şu soruları tartmaktaydı; **ZAMAN GELMİŞ MİDİR?** Kitlelerin ruh haleti **Savvet** üst yapısını aşmış mıdır? Sovyetlerin meşruluğu ile gözlerimiz bağlanarak kitlelerin havasının gerisinde kalmak ve onlardan kopmak tehlikesiyle karşı karşıya mıyız?»⁽³⁾

Bu haftalar boyunca Lenin'in kafasında hep, «acaba zaman geldi mi? Şartlar olgunlaştı mı?» soruları yer alıyordu. Ve Ağustos ayı geldi.

Devrimden bu yana beş ay geçmişti. Bütün olumlu

gelişmelere, emekçi yığınların hergün kitleler halinde bolşevik saflara katılmalarına rağmen, Sovyetlerin üst kademelerinde bir değişiklik olmamıştı. Burjuvazi saflarına geçmiş olan menşevik ve ihtilalci sosyalistler hala Sovyetlerdeki yukarı kademeleri ellerinde tutuyorlardı. Bu şartları değerlendiren ve ihtilal için subjektif şartların olgunlaştığını düşünen Lenin, «**Sovyetlerin meşruluğu ile gözlerimiz bağlanarak kitlelerin havasının gerisinde kalıyor ve onlardan kopuyoruz**» diyerek, hareket komutunu veriyordu; «**Köylülerle ittifak kuran proletarya'nın iktidara geçmesi.**» Bu şiarı atarken de Lenin, Sovyetleri kesin kes karşıya itmiyordu; «**Sovyetler yeni ihtilalde ortaya çıkabilirler ve çıkmalıdır. Fakat bugünkü Sovyetler değil, bunlar burjuvaziyle uzlaşma organlarıdır. İktidarı proletaryanın kendisi almalıdır...**» (4).

Ağustosun yirmi altısında, başlangıçta Kerensky'nin de desteğini almış olan General Kornilov, Kerensky'yi de hedef alan bir «karşı-devrim» teşebbüsünde bulundu. Kronstadt Bahriyelileri, işçi ve köylülerin aktif, karşı koy-malarıyla bu karşı devrim teşebbüsü bastırıldı.

Kornilov olayı sırasındaki bolşevik tavrını açıklamakta özellikle yarar görmekteyiz. Çünkü Kornilov'a karşı bolşevik taktiği, kendisini Marksist zanneden küçük burjuva mezhepçilerinin bir türlü anıyamadıkları «**taktik esnekliğin**» nefis bir örneğidir. Kornilov'a karşı bolşevikler, kendilerine en sert metodu uygulayan ve Lenin'i «Alman Casusu» diyerek tutuklamaya çalışan Kerensky hükümetiyle bile güçbirliğine gitmişlerdir.

«**Kronstadt Bahriyelileri, hapiste bulunan Troçki'yi ziyaret ederek Kornilov'la birlikte, Krensky'ninde «Çaresine bakmak» gerekip gerekmediğini sorduklarında Troçki düşmanlarını birer birer tepelemenin daha doğru olacağını söylemişti onlara.**» (5)

Ve Kornilov hareketi bir dönüm noktası oldu. Burjuvazi olmaksızın iktidarı devralmıyacaklarını çok iyi bildiği ılımlı sosyalistlere Lenin, onları artık sabırları kalmıyan Sovyetlerdeki emekçi yığınlarının gözünde iyice düşürmek için, Kornilov'la işbirliği yapmış olan kadetlerinde yer aldığı burjuvazi iktidarını derhal terkederek, hükümeti tek başlarına kurmaları teklifinde bulunuyordu. ılımlı sosyalistlerin cevabı, Lenin'in gibi olumsuzdu.

«İsteğin menşevikler ve sosyal revolüsyonerler tarafından kabul edilmesi, sözü geçen partileri, emekçi sınıfların gözünde telafi edilmez şekilde küçük düşürmüştür.» (6)

ılımlı sosyalistlerin ihanetlerini somut olarak görebilen yığınlar bolşevik saflara geçtiler. Ve böylece bolşevikler ilk defa olarak Sovyetlerde çoğunluğa hemde ezici bir çoğunluğa sahip oluyorlardı.

Tekrar «bütün iktidar Sovyetlere» şiarı ana şiar oldu.

Artık ihtilal için bütün şartlar hazır. (Subjektivizm olmuştu) **«Tarihi, enternasyonal proletarya ve Rus işçi sınıfı önünde, bütün geleceği, silahlı ayaklanma kozuna bağliyerek tehlikeye atmağa hakkımız yok.»** diyerek, kurucu mecliste mutlaka çoğunluğa sahip olunacağını dolaıısıyla barışçı bir yoldan sosyalizme geçilebileceğini savunan Kameniev ve Zinoviev'e karşı Lenin'in tarihi cevabı: **«Kriz olgunlaşmıştır... Rus devriminin dünya proletarya devriminin geleceği söz konusudur. Beklemek cinayettir... Gündemde AYAKLANMA yazılıdır. Her gecikme ölüm demektir. (Leninski Sbornik 9. 139. 193. C-I)»** (7)

Ve «barışçı yoldan geçişi» savunan Kameniev ve Zinoviev'in iki oyunda karşılık on oyla Bolşevik Merkez Komitesi «Silahlı ayaklanmayla iktidarın ele geçirilmesi» kararını alıyordu...

Böylece 1917 iki devrim arası bolşevik şiar ve taktikleri olaylarla birlikte kısaca özetlemiş olduk. Tabii bolşevik

şiar ve taktikleri özetlerken, bu arada Somer tahrifatını da iyice somuta indirgiyerek, sergilemiş oluyoruz.

«FRANSIZCA» konuşma imkanı oluşturmak için, «ALMANCA» hitap etmek zorunda olan «Lenin almancasının» bay Somer tarafından nasıl «KUŞDİLİ» yorumuna tabi tutulduğunu açıklığa kavuşturduk herhalde. (Bilindiği gibi Marksist litaratürde, Almanca konuşmak; örgütlenme ve subjektivizmi hazırlama, Fransızca konuşmak ise hücumla geçmek ve ayaklanma anlamında kullanılır.)

— IV —

Marx Engels, Lenin ve nihayet Mao Tse Tung...

Somer tarafından tahrif edilmeye çalışılan Marx, Engels ve Lenin'den sonra Mao Tse Tung'da, Emek'in 6. sayısında «Devrim Teorisi ve Yeni Demokrasi» adlı Somer'in tanıtma yazısında aynı tahrifata maruz kalıyordu.

Ama kapitalizmin 3 bunalım döneminde yaşayan Mao Tse Tungu tahrif etmek tekel öncesinde yaşamış Marx ve Engels'i tahrif etmekten çok daha zordur. Çünkü Mao, —Engels— Lenin düşüncesini, kapitalizmin 2. ve 3. bunalım devrelerinin genel çelişkilerin Çin'de yansıması olan Çin'in özel çelişkilerini tahlil ederek ülkesinin somut pratiğinin zengin deneylerinden faydalanarak, derinleştirmiş ve Marksist Devrim Teorisini «dünya ancak tüfekle değişebilir» sözü ile formüle etmiştir.

«İktidar tüfeğin ucundadır ve dünya ancak tüfekle değişebilir» gibi anlatmak istediğinin dışında başka bir tarafa çekilmesi mümkün olmayan «Marksist-Leninist-Devrim teori'sinin bu basit ifade biçimi bile, Somer'in tahrifine maruz kalmıştır. Tahrife gerçekten canbaz olan Bay Somer'in kalemi; son derece açık olduğu için tahrifi gayri mümkün ve Marksistlere göre evrensel niteliğe sahip olan Mao'nun bu sözünü Çin'in özel durumuna bağlamaktadır.

«Çin'in özel şartları, çok özelmış de, Mao ondan böyle söylüyormuş.» Fakat Mao, yalnız Çin'e ilişkindir demiyor ve dünyayı özellikle, üstüne basa basa belirtiyor. Olsun Bay Somer için zor mu yani, «Dünyanın başına ufacak bir Çin kelimesi ilave etmek. Ve böylece Bay Somer'in teoriye katkısıyla (?) Mao'nun «Dünya ancak tüfekle değiştirilebilir» sözü, «Çin'de dünya ancak tüfekle değiştirilebilir» durumuna dönüşüyor.

Mao'ya göre, Çin bağımsız demokratik bir devlet değil, feodal baskı altında yaşayan yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkeydi. Dış ilişkilerinde milli bağımsızlıktan yoksundu, emperyalist boyunduruğu altında bulunuyordu, bu yüzden Çin'de ne yararlanılması mümkün bir parlamento nede işçilere legal mücadele imkânını veren bir kanun vardı. Çin'deki devrimci mücadelenin esas biçimi ve esas örgütlenme ilkesini Çin'in bu özellikleri belirtiyordu (...) Bu nedenle Mao'nun sadece bu özellikleri için bir anlam taşıyan «iktidar tüfeğin ucundadır» ya da «dünya ancak tüfekle değiştirilebilir» gibi sözlerinde evrensel geçerliliğe sahip bir taktik ya da stratejinin unsurlarını görmek büyük bir hata olur (...) Bu anlamda «Çin'de dünyanın ancak tüfekle değiştirilmesinin mümkün olduğu söylenebilir-di.» (Kenan Somer, «Devrim Teorisi ve Yeni Demokrasi.» Emek sayı 6)

Mao Tse Tung'un Marksizme katkısına geçmeden şunu öncelikle belirtelim.

Somer'e göre Çin'de legal mücadele imkânını veren bir parlamento ve de kanun olmadığı için, Mao böyle bir yola, başka bir alternatif olmadığı için başvurmuştur. Bu nedenle «iktidar tüfeğin ucundadır» sözü evrensel bir nitelik taşımamaktadır.

Bu sözlerin bir değişik yorumu şu olmaktadır; «Eğer Çin'de legal mücadele imkanı mevcut olsaydı, örneğin

parlamento ve kanunla olsaydı iktidar barışçı bir yolun sonunda olabilirdi. Geçen yazımızda ve bu yazımızın iki ve üçüncü bölümlerinde böyle bir yorumun Marksist bilime aykırı olduğunu ortaya koyduğumuz için, burada tekrar bu açıklığa kavuşmuş bu sorun üzerinde durmak gereksiz olur. Fakat bir başka biçimde bu söz üzerinde durmak gerekiyor.

Biraz dikkat edersek, Somer'in bu sözünün, Güney Amerika'daki devrimci mücadelelerin gizli bir inkarını içerdiğini görüyoruz. Öyle ya, yüzelli yıldır görünüşte de olsa bağımsızdır Güney Amerika ülkeleri. Onbeş milyona yakını sendikalarda örgütlenmiş yüz milyon küsur işçi vardır bu ülkelerde. Ve bu ülkelerin bir kısmında devrimcilere legal mücadele etme imkânını veren kanunlar ve parlamentolar vardır. (Var olan demokrasi, elbette Filipin tipidir. Ancak Emek-ci yazarın «Çin'de de olsaydı» dediği demokrasiden, kastettiğimiz bu tip bir demokrasi olduğu sonucuna varıyoruz. Çünkü sanayi devriminden geçmemiş, emperyalizmin kontrol alanı içinde yer alan bir ülkede ancak «Filipin tipi bir demokrasi» mevcut olabilir.)

Hadi Çin neyse, Çin'e «silahlı emperyalizm» girmişti. Bu nedenle Çinliler mecburen silaha sarıldılar. Fakat legal mücadele etme imkânını veren parlamento ve kanunlara sahip Güney Amerikalı Devrimciler neden silahlı mücadele yolunu tercih ediyorlar? Örneğin: **devrimcilere legal mücadele imkanını tanıyan parlamento ve kanunlara sahip ve de Marksist bir partinin eylem yaptığı Venezuela'da Douglas Bravo'nun zoru ne? Niye Falkon'da silahlı mücadeleyi sürdürüyor? Pekala parlamenter yoldan sosyalizm mücadelesi yapabiliirdi. Ve de birgün oyların % 51'ini alıp iktidarı ele geçirebilir, sonra da anti-emperyalist mücadeleyi yürütebilirdi, değil mi Bay Somer? Aptalca mı ölüyor dersiniz Falkon'da emperyalizm uşaklarının kurşunlarına hedef olan işçi, köylü öğrenci gerillalar?.. Neyse...**

Mao'nun iktidar tüfeğın ucundadır veya «dünya ancak tüfekle değıştirilebilir» sözleri ve bunun doğal sonucu olan «Halk Savaşları» yalnız Çin için mi geçerlidir? Lin Piao'nun cevabı açık ve kesindir; «Mao Tse Tung arkadaşın halk savaşı teorisi, sadece Çin devriminin değil aynı zamanda çağımızın da niteliğini taşımaktadır.»

Mao Tse Tung, can çekişen, bu nedenle savaş sanayine dört elle sarılan tekel kapitalizminin çelişmelerinin ve bu genel çelişmelerin Çin'e yansıması olan Çin'in özel çelişmelerinin diyalektik tahlilini yaparak, Leninizmin evrensel tezini, bu sözlerle dile getirmiş oluyordu. Lin Piao'ya göre.

Mao'ya göre, Lenin'den bu yana kapitalizmin özünde bir değışim olmamıştır. Ve bugün, nicelik değışimlerine uğramış olan kapitalizm, 3. buhran döneminde can çekişmektedir. Kapitalizm değışen şartlar karşısında (Lenin'den bu yana) bekasının devamı için tek çıkar yol olarak militarizmi, «savaş ekonomisini» görmektedir. Emperyalistler arası çelişkiler yumuşamış ve uzlaşabilir hale gelmiştir, bugün. Ve Amerikan emperyalizmi kurtuluş mücadelesi veren ülkelere, ve sosyalist bloka karşı, dünya kapitalist blokunun jandarması rolünü üstlenmiştir.

Bu nedenle, «Dünya tüfekle değışebilir», «militarizmine sımsıkı yapışmış olan kapitalizm ancak şiddetle alaşağı edilebilir» Mao'ya göre.

Emperyalizm, Mao'nun özellikle belirttiğı gibi, yalnızca kaba yoldan silahla bir ülkeye girmez. Bugün emperyalizm çok daha akıllı yöntemler kullanmaktadır; özellikle işbirlikçileri ile ülkeyi gerici bir parlamenterizmle yönetmekte, böylece ezilen halk kitlelerinden kendisini gizleyerek sömürü mekanizmasını rahatlıkla sürdürebilmektedir.

Devrimciler için emperyalizmin bir ülkeyi, Çin'deki gibi açıkça işgal etmesi, gizli bir işgalden çok daha avantajlıdır.

İşte, Somer'in tahrifatına dayanarak aramak için ileri sürdüğü Stalin'in sözlerini bu açıdan yorumlamak gerekir. Stalin; **«Çin'de silahlı devrim, silahlı karşı devrimle savaşıyor; Çin devriminin özelliklerinden ve avantajlarından birisi de işte budur.»** demektedir.

Çin devriminin avantajı buradadır, çünkü düşman halk tarafından somut olarak görülmekte ve anlaşılmaktadır. Bu nedenle halkın bilinçlenmesi ve devrimci safları katılması o denli hızlı olmaktadır.

Oysa bugün, Çin, Vietnam devrimlerinden gereken dersi almış olan emperyalizm yaşaması için ezilen halk kitlelerinden kendisini gizlemesi gerektiğini biliyor ve yüzde yüz çıkarları tehlikeye düşmeden, artık açıkça hiçbir ülkeye müdahalede bulunmuyor.

Çağdaş marksistlere göre, Marksist-Leninist ihtilal teorisi, son derece açık bir biçimde, Mao'nun «iktidar tüfeğin ucundadır» veya «dünya ancak tüfekle değişebilir» sözünde ifade bulmaktadır. Mao'ya göre bu söz, yalnız emperyalizmin boyunduruğu altındaki ülkeler için değil, bütün burjuva diktatoryasının var olduğu ülkeler içinde geçerlidir, ve genel bir kuraldır.

«Bazı kapitalist ülkelerde burjuvazinin temel çıkarlarını tehlikeye sokmamak şartıyla komünist partilerinin kurulmalarına kanunla izin verilmiştir. Bu sınırı aşımı hukuken var olamazlar.» (Mao Tse Tung, teori ve partik sayfa 80, Sol Yayınları.)

— V —

Yazımızın başından beri belirttiğimiz gibi «savaşçı veya barışçı yol» Marksizmin meselesi değildir. **«Savaş veya barış ikilemi, marksistlerin değil, revizyonistlerin meselesidir.**

Marksizmin ustalarına göre, ister parlamenter eylem

içinde olsun, ister olmasın, marksist bir partinin kudreti ancak belli bir noktaya çıkar, ondan sonra partinin gücü donmuştur. Hatta partinin pasifistliği nedeni ile yığınlar partiden uzaklaşabilir. Bu nedenle parlamenter eylem içinde bulunan bir marksist parti, hiç bir zaman oyların çoğunluğunu alamaz dersek, herhalde kehanette bulunmuş olmayız.

Marksistler bu gerçeği bildikleri için öyle «barışçıl geçiş» «oyların % 51 vb.» ile kafa yormazlar. Marksistler için tek şey önemlidir; Konjonktürün, yani belirli bir toplumda, tarihin belirli bir anında, sınıflar ve güçler ilişkisinin kendileri için elverişli olup olmamasıdır.

Marksist litaratürde son derece önemli olan bu kavram üzerinde, soruna —tartışmamıza— nihai düğümü atacağı için biraz durmak gerekiyor.

Bay Somer'in, Emek dergisinin beşinci sayısındaki «**Marksist ilkeleri Nerede Bulacağız**» çevrisinde, yazının sahibi ünlü marksist düşünür Louis Althusser tarafından Lenin'in bu kavramının, marksistler için ne kadar önemli olduğu belirtilmektedir.

Althusser; «Ve eğer Marx ve Engels'ten sonra meydana gelmiş en büyük teorik olayların izi bulunmak istenirse, bunları Lenin'in teorik metinlerinden çok, siyasi metinlerinde aramak gerekir. Lenin'in en derin ve en verimli teorik bulguları, herşeyden önce siyasi metinlerde yani onun siyasi pratiğinin «özetini» teşkil eden şey içinde saklıdır. Sadece bir tek örnek vermiş olmak için, şunu söyleyeyim; Lenin'in siyasi metinleri (durumun ve durumdaki değişmelerin tahlilleri, alınan kararlar ve bunların sonuçlarının tahlilleri vb.) göz kamaştırıcı bir ısrarla, bize son derece önemli teorik bir kavram verir, «aktüel uğrak ya da 'konjonktür' kavramı. Lenin'in Marksist bir partinin eylem içinde bu partinin mücadelesini yönetmek için

üretmiş bulunduğu bu kavram ya da ilke, sadece tarihi materyalizm için değil (...) diyalektik materyalizm içinde temel bir marksist ilkedir... Bu ilkenin Lenin'in siyasi yapıtlarından çıkartılması düşünülmeksizin pratik durumda kaldığı da maalesef bir başka gerçektir. Teorik bir hazine şuracıkta, el altında Lenin'in siyasi yapıtlarında gizliydi ama kimse «keşfedemedi» bu hazineyi ve kısır kaldı» demektedir.

Althusser görüldüğü gibi bu kavramın Marksizm Leninizm için bir hazine olduğu söylenmektedir.

Tabii, siz bay Somer, bu çevirinizden bir şey anlamadınız. Eğer anlasaydınız yaptığınız tahrifatın anlaşılacağını düşünerek, Lenin'in taktik ve şiarlarını Lenin'i Duhring'in düzeyine indirgeyen bir biçimde yorumlamaktan kaçınırdınız. Bu «konjonktür» kavramının ne anlama geldiğini merak edip araştırırsaydınız «Barışçı veya savaşçı yol» ikileminin marksizme ait olmadığını görürdünüz.

Kısaca özetlersek, «politik konjonktür» veya «Aktüel uğrak» kavramı «belli bir toplumda, tarihin belli bir anında, o toplumdaki sınıflar ve güçler arasındaki kuvvet dengesinin objektif durumu» anlamına gelir.

Bir örnekle bu kavramı iyice somutlaştıralım. Örneğin, Fransa'nın bugünkü iktisadi gelişme düzeyi (objektif şartları) bir proletarya devrimi için olanaklıdır. Ancak Lenin'in «ihtilalci bunalım» diye belirttiği bir kriz olmadan, bu ülkede proletarya devriminin olabilmesi olanaksızdır. (Subjektif şartların hazır olması gerekir.) Ve 1968 Mayısına kadar, Fransada proletarya devrimi için uygun bir ortam yoktu. Fakat 1968 mayısında, spontane olarak başlayan ve anarşist Cohn Bendit'in geliştirdiği öğrenci hareketleri bir anda on milyon işçiye sokağa döktü; işçiler fabrikaları işgal ettiler, kızıl bayraklar astılar vb.

İşte «Aktüel Uğrak» Lenin'in ünlü kavramı.

Bilindiği gibi, ani bir kıvılcım, subjektif şartları oluş-

turdu ve Fransa'yı devrimin eşiğine getirip bıraktı. Fakat Fransız marksist partisi, böyle bir uğrağın bir daha hiç gelmemezcesine —kısa bir zaman dilimi içinde— gidişine seyirci kaldı; pasif kaldı.

Partinin pasifliğinin bir sonucu olarak, ayaklanan, fabrikaları, işgal eden işçi kitlelerinin umutları hayal kırıklığına dönüşürken, De Gaulle iktidarı da içinde bulunduğu panikten kurtularak, yığınların bu hayal kırıklığından yararlanarak duruma hakim oldu.

İşte bu pasif tavır, marksist ustalara göre, gerçekte, eylem için yeteneksizliğin ve de korkaklığın maskesidir. Yine marksist ustalara göre, devrimcilerle oportünistleri ayıran temel kriter, nihai olarak «devrim yapmaya», «harekete geçmeye» cesaret edip etmeme de düğümlenmektedir. Lin Piao bunu açıkça belirtmektedir. «Son çözümlemede mesele devrim yapmaya cesaret edip etmeme meselesidir. Bu gerçek devrimcileri ve Marksist-Leninistleri, sahtelerinden ayırd eden en şaşmaz mihenk taşıdır.»

— VI —

Bu yazımız 5 bölümden ibaretti. Fakat bu arada Emek dergisinin 7. sayısı çıktı. Bu sayıdaki «Devrim Nasıl Tanımlanmalı» yazısında Bay Somer, gerçek niteliğini, kem kümlerinin ötesinde tartışma götürmez, bir biçimde ortaya koymaktadır.

Baştan beri eleştirdiğimiz Somer revizyonizmine, Somer'in bu yazıdaki sözleri, en mükemmel ve tartışma kabul etmez kanıtlardır.

Somer baştanberi gizli gizli sergilemeye çalıştığı revizyonizmini bu yazıda gizlemeye lüzum bile görmeden açıkça ilan etmektedir.

Bunu okuyucuya yansıtabilmek için yazamıza yeni bir bölüm (VI) ilave etmek gereğini duyduk.

Bay Somer; **«Sosyalist devrimin barışçı yoldan gerçekleştirilmesi düşüncesi ise siyasi devrimin sosyalizmin**

zorunlu bir şartı olduğu, ama bu devrimin ihtilalci olmayan, «barışçı demokratik» yoldan başarı sağlamasının mümkün bulunduğu görüşüne dayanır.» demektir. *Emek dergisinin* 7. sayısında. (beyazlar bize aittir).

Bay Somer'in sözlerine dikkat!

«...Ama bu devrimin, ihtilalci olmayan, barışçı «demokratik yoldan»

Soruna dışardan bakan bir kişinin bile açıkça görebileceği gibi, bu ifade sosyalist ihtilalle, demokratiklik kavramı zıtlştırılmış ve karşı karşıya getirilmiştir.

Böyle bir ifadenin ise anlamı açıktır:

a) Sosyalist ihtilal, anti demokratik bir yol olarak kabul edilmektedir. Ve ihtilal alalade bir hükümet darbesi ile özdeşleştirilmektedir. Demokratik yol olarak da sosyalistlere parlamento ve oyların % 51 gösterilmektedir.

b) Lenin, Stalin, Mao Tse Tung, Ho Chi Minh, Giap, Lin Piao, Fidel Castro, Che Guevera vb. gibi bütün proletarya ihtilalcileri anti demokratik yoldan işbaşına gelmiş, «darbeciler» gibi kabul edilmektedir. (İfadeye göre).

Meseleye noktayı koyabilmek için, objektif bir tavırla, burada iki karşıt düşüncenin (Marksist-Leninist düşünce ile revizyonist düşüncenin) **sosyalist ihtilale** ilişkin görüşlerini belirtmemiz gerekir.

Marksist görüş, sosyalist ihtilali gerçek anlamda demokratik ⁽⁸⁾ bir yol olarak kabul eder. Marksist-Leninist ihtilal teorisinin, teorisyenini Lenin, sosyalizme siyasi demokrasinin dışında başka bir yoldan varmanın imkânsız olduğunu ve siyasi demokrasi dışında başka bir yoldan sosyalizme varılabileceğini zannedenlerin anarşistler olduğunu belirterek, emekçi halkın desteğini almadan bir devrimin düşünülemediğini açıkca söylemektedir.

«Ancak, halka inanan, halkın yaratıcı dehasının canlı pınarına dalan galip gelebilir» diyen Lenin'e göre sosyalist

ihtilal yolu, demokratik bir yoldur. Ve Lenin **sosyalist ihtilal yolunu, en demokratik ilişkiler içinde, yığınların bağımsız iradelerinin tezahürü olarak tanımlar.**

Revizyonist görüş ise sosyalist ihtilal yolunu anti demokratik yol olarak görür. **Revizyonist düşüncede, marksist görüş'e göre temelde burjuva zorlayışının bir ifade biçiminden başka bir şey olmayan hukuki biçimler ve parlamento esastır.** Revizyonistler demokratik yol olarak nitelendikleri bu yoldan yeni burjuva hukuki biçimleriyle, parlamentoculukla sosyalizme dönüşünü savunurlar.

Barışçı yol = parlamenter yol = **demokratik yol; barışçı olmayan yol** = ihtilalci yol = antidemokratik yol (Ölçü burjuva parlamenterizmi) diyen bay Somer'in ise hangi tarafın mensubu olduğu açıktır.

Ancak biz bay Somer'in revizyonizmini eleştirirken, onun revizyonist oluşunu değil de Lenin'in Mao'nun eserlerini tahrif ederek, revizyonizmini bu eserlerle sergilemeye çalışmasını eleştiriyoruz.

Revizyonistler hep bu tahrif yöntemini kullanırlar. Bu yöntemi ilginç bir biçimde kullanırlar. **Bir yandan Marksizmin ana metinlerini tahrif ederek diğer yandan da, revizyonizmi açıkça tescil edilmiş ünlü revizyonistleri, «Revizyonist» diye suçlayarak, aynı revizyonist düşünceyi savunurlar.**

Somer'de bu klasik yöntemi kullanmaktadır.

Sosyalist devrimi (ihtilali) anti demokratik yol olarak ilan eden sözlerini, Bernstein revizyonizmine şiddetle çatıp, sonra Kautsky'e dönüp, onun da şikeden Bernstein'i en sert biçimde eleştirdiğini fakat nihayi olarak aynı sözleri söylediğini, **«kapitalizmin sosyalizme barışçı entegrasyonun oportünizm olduğunu belirterek aslında devrimci sosyalistlerle oportünistler arasında temel farklılık siyasi devrim karşısındaki tutumlarıdır.»** cümlesiyle bu bölümünü bitirdiği yazısında söylemektedir. Bay Somer.

Böylece Kautsky'i açıklarken kendi taktiğini de açıklamış oluyor, Bay Somer. Bilindiği gibi Kautsky, anarşizme ve revizyonizme karşı çok sert eleştiriler yöneltmiştir. Fakat nihai olarak revizyonizmin akıllı bir savunmasından başka bir şey yapmamış ve gayet ustalıkla «devrimci marksist teori»yi revizyonizmle küllemeye çalışmıştır.

Kautsky'nin yöntemi açıktır; Marksizmin binasını, temele kadar son derece tutarlı bir biçimde açıklayan «**Kautsky anlatımı**» temelin analizine gelince birden değişir ve devrimci Marksist dil, yerini revizyonizmin kuş diline bırakır. Ve bina revizyonist temelin üzerinde yükselir, Kautsky yönteminde (tabii bütün bu sözler Kautsky'nin oportünist dönemine ilişkindir.)

Ve Kautsky'den yarım asır sonra bir Kautsky çömezli sahnede; «Bernstein ve Kautsky Marksizme ihanet etmişlerdir», «sosyalizmin kapitalizmle barışçı entegrasyonu oportünizmdir», «Aslında devrimci sosyalistlerle oportünistler arasındaki temel farklılık, siyasi devrim karşısındaki tutumlarıdır.» Doğru önermeleri binayı devrimci bir dille tasvir eder. Somer «Sosyalist ihtilali anti-demokratik bir yol» ilan ederek, bu binayı revizyonizmin temeli üzerine oturtmaktadır.

Nihayet Emek Dergisi baklayı ağzından çıkardı. Öyle ya, Marksizmin ana eserlerini tahrif ederek, Marksizm için hiç bir şeyi ifade etmeyen «Savaşçı barışçı yol» ikilemine ilişkin iki aydır yapılan neşriyat neydi?

Meğer Emek fraksiyonunun bir maruzatı varmış.

NOTLAR

(1) «Devlet ve İhtilâl» sy. 158 LENİN, Bilim ve Sosyalizm Yayınları.

(2) «Ekim Dersleri» sy. 56. Trotsky. Ser Yayınları, büyük harfleri biz yazdık.

(3) «Ekim Dersleri» sy. 40 Trotsky. Ser Yayınları, büyük harfleri biz yazdık.

(4) «Lenin, Hayatı ve Eserleri,» Henri Lefebvre - Anadolu Yayınları.

(5) Stalin «Bir devrimcinin hayatı» Isaac Deutscher, s. 233

(6) «Stalin Silahlı Sosyalist» Isaac Deutscher sy. 233.

(7) «Lenin Hayatı ve Eserleri» Henri Lefebvre sy. 124 - Anadolu Yayınları.

(8) Sınıflı toplumun bir kavramı olan «demokrasi-yi burada emekçilerin iradelerinin serbest tezahürü» anlamında kullanıyoruz.

SAĞ SAPMA DEVRİMCİ PRATİK VE TEORİ (*)

«Acep, Türkiye’de işçi sınıfı var mıydı? Çağdaş proletarya mıydı, değil miydi? gibilerden ince sinek kaydı kıl kesen aydın baylarımıza düşünce peklği çektirmesin. (...) Doğrudan doğruya çağdaş proleterliğinde kuşku götürmeyen işçi sınıfımızın sosyal tarihi de, gene Türkiye’de modern yerli özel sermaye tarihinden çok önce başlar. Bunu en ufak araştırmalar bile gösterebilir...»⁽¹⁾

H. Kırılcımlı

«Devrimci teori olmadan, devrimci hareketten söz edilemez».

Bu söz emperyalizmin boyunduruğu altındaki, küçük burjuva yaşantı ve düşüncesinin son derece etkin olduğu bizimki gibi bir ülkede çok daha anlamlıdır. İlk bakışta «dağ gibi» güçlü gözükten ve her çeşit oportünizmin stratejik plânda büyüttüğü Yankee işgali, ülkenin sanatından sporuna kadar bütün sosyal yaşantısında kendisini hissettirmektedir. Yer altı kaynaklarından dış ticaretine, ekonomisinden politikasına kadar ülkenin üzerinde dene-

(*) Bu yazı ilk kez ocak 1970 tarihinde Aydınlık Sosyalist Dergi’nin 15. sayısında yayınlanmıştır.

tim kurmuş olan Yankee Emperyalizmi, bilindiği gibi feodal müttefiki ile birlikte demokrasiciliğimizin iktidar par-tisidir. Milli kurtuluşçu ve demokratik nitelikteki en küçük kıpırdanmaların bile ezilmeğe çalışıldığı, milli kurtuluşçu-ların ana caddelerde, halkın gözü önünde açıkça öldürül-düğü bir ülkede, bu koşullar altında değil Marksist olmak, demokrasiden yana olmak bile yürek ve cesaret isteyen bir iştir. «Ne yardan, ne yerden» diyerek, ne Marksistlikten vazgeçen, ne de bunun gereklerini böyle bir ülkede yeri-ne getirebilecek niteliklere sahip olan, korkak, tabansız, pasifist küçük burjuva entellektüel bozuntularının Mark-sist akımdaki bozguncu düşüncelerinin temelinde ülke-nin bugünkü koşullarının zorluğunu aramak gerekir. İkin-ci olarak, Amerikan Emperyalizmi ülke üzerindeki hege-monyasını yalnızca İşbirlikçileri aracılığı ile değil, devrim-ci ve millici akımlar içine adamlarını sokarak, akımlar için-de fırsatçı ve klikler yaratıp, bunları bulundukları örgütler-de hakim kılmağa çalışarak sürdürmektedir. Türkiye'deki Marksist hareket içindeki Aybar - Aren Küçükömer - Divit-cioğlu oportünizmlerini değerlendirirken bu iki ana etke-nin mutlaka dikkate alınması gerekir. Filipin tipi demok-rasıyı gerçek bir burjuva demokrasisi olarak kabul edip, yarı işgal altındaki bir ülkede «oy mekanizması» ile poli-tik iktidarın emekçi sınıflar tarafından ele geçirilebilece-ğini savunan Aybar oportünizminin temelinde yatan, yu-kardaki iki ana etkenden başka bir şey değildir. (2)

Aynı biçimde yüzde bilmem şu kadar feodalizm vardır, ana üretim biçimi kapitalize ilişkilerdir v.s. diyerek Yan-kee Emperyalizmine karşı kurulması gereken Milli Cephe-nin, millici sınıflarını karşıya iten ve bu aşamada sosyalist saflarda eylemsizliği oluşturan «Sosyalist Devrim» şiarını ortaya atan Aren veya Emek oportünizminin de bu yola sapmasının başlıca nedeni, Aybar'ı çarpıtandan farklı değildir. Nihai olarak, Aybar'ın teorisinden farklı olmayan

bu fraksiyonun bütün görüşleri kendilerinin ağzıyla şu sözlerde özetlenebilir «Emek Dergisi'nin söylediği şudur; Sosyalist Devrim, işçi sınıfının müttefikleri ile birlikte sosyalist toplum düzenini kurmak için devletin sınıf niteliğini değiştirmesidir. Bugün sosyalist toplumu kurma sürecinde bir an olan sosyalist devrimi gerçekleştirmeden, Türkiye'de antiemperyalist ve antifeodal bir mücadeleyi başarı ile tamamlamak olanaksızdır. Buna karşılık antiemperyalist mücadele kazanılmadan ve feodal kalıntılar ayıklanmadan sosyalist toplumu kurmaya başlamak mümkün değildir. Bir başka deyişle, **sosyalist devrimin gerçekleşmesinden sonra, sosyalist düzeni kurma süresinin ilk evresi, antiemperyalist mücadele ve feodal kalıntıların yok edilmesi olacaktır**».(3)

Aybar'ın parlamentarizm teorisinin yaldızlanarak tekrar ortaya sürülmesinden başka bir şey olmayan bu görüşe göre; Sosyalist Devrim olacak, ondan sonra ülkedeki emperyalizm atılacak ve feodalizm temizlenecektir (!) Emperyalizmin işgali altındaki ülkemizde sosyalist devrim, **çetin ve uzun bir halk savaşından sonra değil de önce yapılacaktı** (!) Bundan anlaşılan, bu beylerin sosyalist devrimden kastettikleri Filipin tipi demokraside oyların % 51'ini alıp iktidara gelmek, ondan sonra bir yandan antiemperyalist mücadele - Amerika ile ikili anlaşmalar feshedilecek, böylece Amerika tasını tarağını toplayıp gidecek -diğer yandan da antifeodal mücadele birlikte yürütülecek ve de sosyalist toplum düzeni kurulacak (!) Ve Aybar'ın teorisine, Marksist teoriyi - tahrif ederek - zorlayarak kılıf arama çabaları: «Sosyalist devrimin barışçı yoldan gerçekleşmesi meselesinde sapı samana karıştırarak keskin bir revizyonizm kokusu duyanlar vardır» diyerek, Marks'ın serbest rekabetçi kapitalizm döneminde bürokrasi ve militarizmi son derece zayıf olan İngiltere ve Amerika için o da bir ihtimal olarak söylediği ve tekelci

kapitalist dönemle birlikte Leninizm'in kabul etmediği sözlerini, ölmek için alabildiğine güçlendirdiği bürokrasi ve militarizmine dört elle sarılan can çekişen kapitalizmin III. kriz döneminde, geçerli imişcesine ortaya sürmeleri hep bu çabaların açık kanıtlarıdır.

Bu iki görüşü de çarpıttıran ana nedenler, aslında bu görüşlerden nihai olarak farklı olmayan «İslamcı Doğucu Halk Cephesini» savunan görüşün de temelinde yatmaktadır. Bu görüş daha da ileri giderek '1961 Anayasası üretim güçlerinin gelişmesini engellemektedir. A.P. Türkiye'deki kapitalizmi geliştirmekte, dolayısıyla işçi sınıfını objektif olarak güçlendirmektedir. Dolayısıyla A.P. iktidarına ve bu anayasayı değiştirme teşebbüsüne destek olunması gerekir» diyebilmektedir. Bu görüşe göre: Türkiye halkının baş düşmanı Amerikan emperyalizmi - İşbirlikçi burjuvazi - Müttegallibe ortaklığı değil, antiemperyalist, **milliyetçi, asker - sivil aydın zümredir.** Ve bu zümreye ne kadar şiddetli tavır alırsa, «Sosyalist gelişim» o denli güçlenir (!). Bu düşünce ile «Türkiye'deki geleneksel yöneticiler» diye adlandırdıkları asker - sivil aydın zümreden yakınan, kendileri için büyük bir tehlike olduğunu söyleyen eski Amerikan büyük elçisi Hare ile AİD yöneticisi Macomber'in düşünceleri, —emperyalizmin görüşü ile— arasında tam bir ayniyet olduğu açıktır. (4)

İşte üç yapışık çirkin kardeş: Al birini vur ötekine! En iyi niyetlisi bile nihai tahlilde Amerikan emperyalizmine hizmetten başka bir işe yaramıyan bu teorilerin hepsine birden **«Emperyalizme teslimiyeti oluşturan oportünizm»** demek herhalde yanlış olmaz.

Birincisi iyi bir teorik kılıf bulamadı, Marksizmin bilimine küfrederek ortaya, «Türkiye Sosyalizmi» diye uydu-ruk bir teori attı. Üçüncüsü hakkında bir şey söylemeye gerek yok; çünkü, bu gizlenmeye bile gerek görmeden işi ni açıkça yürütmeye çalışmaktadır. İkincisi, ambalajlama-

da daha usta ve kurnaz. Marksizmin lafızları arkasına gizlenerek Bilimsel Sosyalizmden bihaber kafaları karıştırbilmektedir.

Fakat yarı sömürge bir ülkede, Marksist akım içinde yalnızca «emperyalizme teslimiyeti oluşturan» yukarda kısaca özetlediğimiz tipte bir oportünizm yeşermez. Böyle bir ülkede birinci oportünizme tepki olarak, diğer anti-emperyalist sınıfların lehinde bir oportünizm, Marksist çevrelerde gürbüzleşme imkânına her zaman sahiptir. Bilindiği gibi, ülkemizde Amerikan emperyalizmi ile çelişkisi olan sadece işçi sınıfı değildir; **milli burjuvazinin, küçük burjuvazinin de çıkar çatışması açıktır.** Küçük burjuvazinin en bilinçli kesimini oluşturan «Kemalistlerin» Amerikan emperyalizmine karşı kıyasıya bir mücadele vermenin hazırlığı içinde bulunduğu bilinen bir gerçektir. Her sınıf kendi iktidarı için mücadele edeceğinden Kemalistlerin Anti - Amerikan Milli Cephenin kendi önderliklerinde kurulmasına çalışmaları ve II. kurtuluş savaşımızı sevk ve idare etmek istemeleri çok doğaldır. Bu nedenle Kemalistler Marksist saflarda kendi lehlerine bir «**eğilim**» yaratmak isteyeceklerdir, elbette. Bugün saflarımızda böyle bir sapma filizlenmiştir. Bunu kolaylaştıran pek çok neden vardır: Bir kere, ülkemiz küçük burjuvalar ülkesidir. Türkiye devrimler tarihi bir bakıma küçük burjuva devrimler tarihidir. Uzun bir geçmişi olan küçük burjuva bürokrasisinin böyle bir ülkede etkin olmaması olanaksızdır. Özellikle, küçük burjuva bürokrasisinin öncülüğünde —Kemalizmin bayraktarlığını yaptığı— bir milli kurtuluş savaşı vermemiz ve II. Emperyalist evren savaşının sonuna kadar «Kemalist düşüncenin» ülkede tek hâkim politik akım olarak tutulmaya dikkatle çalışılması, yüzde yetmişi okuma - yazma bilmeyen yarı feodal bir ülkenin kamu oyunun genellikle küçük burjuva aydınlarından oluşması oldukça önemli etkenlerdir.

İkinci olarak, sosyalist safara, «aydın kesiminden» geçişte, Kemalizmin zorunlu sayılabilecek bir durak olması da çok önemli diğer bir etkindir.

Üçüncü olarak, milli ittifakları hiçe sayarak, asker - sivil aydın zümreyi Türkiye proletarya hareketinin baş düşmanı ilan eden sol «**sekte**» görünüşlü, fakat nihai tahlilde «emperyalizme teslimiyeti oluşturan» oportünizmin hem ideolojik plânda iflâs etmesi, hem de sosyal pratikte bozguna uğramış olması, saflarımızda küçük burjuva kuyrukçu görüşlere elbette kuvvet kazandırmıştır.

Dördüncü olarak, devrimci Marksistlerle birlikte küçük burjuvazinin azami programcıları da «emperyalizme teslimiyet» oportünizmine karşı Türkiye'nin genel doğruları sorununda, sıkı bir teorik mücadele vermişlerdir (5). Bu da saflarımızda oldukça etkili olmuştur. Yakın zamana kadar, Kemalist çizgi ile proleter devrimci çizgi geniş yığınlarının nazarında açık seçik çizilmiş değildi.

Beşinci olarak —ki, dördüncüsüne çok bağlıdır— küçük burjuva devrimci fraksiyonunun görevini teorik plânda (hakim-talî) mükemmel yapması, Türkiye'ye ilişkin araştırmalar yaparak, onları kendi çizgisi açısından oldukça tutarlı değerlendirmesi de önemli sayılabilecek diğer bir etkindir.

Bütün bunlara ilâve olarak, kolay devrimciliği, fırsatçılık propagandasının kolayca tuttuğu krizli bir evrede olmamızı, proleter devrimci olmanın zorluluğunu, proleter devrimcileri olarak görevlerimizi gereği kadar tutarlı bir biçimde yerine getirememizi v.s. de sayabiliriz.

Bu nedenlerden dolayı devrimci Marksist teoriye sıkı sıkı sarılmamız ve her çeşit sapmayı açıkça ortaya koymamız gerekmektedir.

Ayrıca şu üç sebepten Marksist teorinin ışığı altında, eğilim halinde olan sapmaları bile gün ışığına çıkarmanın

gereği vardır; herşeyden önce proleter devrimci saflar henüz oluşum halindedir ve fizyonomisi daha sağlam bir biçimde belirmemiştir. İkinci olarak proleter devrimci hareket, emperyalizme teslimiyet empoze etmeğe çalışan Aren (Emek) oportünizmi ile daha hesaplaşmasını bitirmemiştir. Bu nedenle saflarımızda belirecek her sapmayı ortaya koymamız gerekir. Eğer bunu yapmakta gevşek davranırsak, «emperyalizme teslimiyet oportünizminin» eline, teorik yetersizlikten dolayı «Sosyalist her zaman sosyalist devrim yapar» diye düşünen, fakat gerçekte, yiğit, dürüst ve yetenekli omuzdaşlarımızın kafalarını bir süre daha karıştırabilecek oldukça önemli bir silâh vermiş oluruz. Açıktır ki, bu da, bu oportünizmin silinmesini bir süre için bile olsa geciktirecektir. Üçüncü olarak, Marksist hareketin dışındaki akımlar arasındaki küçük burjuva devrimci hareketi, emperyalizme karşı teorik plânda kesin tavırını alarak (sevindirici bir olgu) «Millî Kurtuluş Cephesi» çağrısında bulunmaktadır. Ve bu hareket gün geçtikçe büyümekte ve güçlenmektedir.

Bu şartlar altında, ilk bakışta önemsiz bir hata en kötü sonuçları doğurabilir. Bu nedenle, Türkiye devrimci Marksist hareketinin sınırlarının kesin bir biçimde çizilmesi gerekmektedir. Ve buna ilişkin tartışmaları boş ve zamansız bulmak için, değil miyop, kör olmak gerekir. Çünkü, Lenin'in Çarlık Rusyası için dediği gibi, Türkiye proleter hareketinin geleceği, uzun yıllar boyunca şu ya da bu nüansın pekişmesine bağlı olabilir.

Biz bu yazımızda genellikle, saflarımızda (Millî demokratik devrim stratejisini savunan sosyalistler arasında) yeşermeğe başlayan «sağ sapma» üzerinde duracağız. Ancak zaman zaman -yeri geldiğinde- halen, «emperyalizme teslimiyet» oportünizminin en güçlü fraksiyonu olan «Emek fraksiyonunun» görüşlerini de ele alıp eleştireceğiz. **Saflarımızdaki sağ sapma, son derece temkinli**

hareket ederek, Marksizmin genel doğruları arasına gizlenerek gelişme imkânları aramaktadır. Marksizmin genel doğruları arkasına gizlenen «Sağ sapma» açık bir şekilde devrimci çizgiyi inkâr etmemekte, sadece Türkiye'nin şartlarını olduğundan daha aşağı bir seviyede değerlendirerek, öz gücümüzü olduğundan daha zayıf göstermeye çalışmaktadır. Ve doğaldır ki, temeldeki yanlış analiz, temelin üstünde yükselen binanın bütün katlarının tasvirinde de yansıyacaktır. Biz, önce temeldeki bu yanlış değerlendirmeyi, sonra temeldeki bu yanlış değerlendirmenin kitlerle çizgisi, ittifaklar politikası ve de günlük eylemlerde yansımalarını teker teker -tabii genel plânda- ortaya koyacağız.

İlk önce temelin yanlış analizini ele alalım. Sağ görüş, Türkiye proletaryasının bugünkü durumunu şöyle değerlendirmektedir. «Türkiye proletaryası millî demokratik devrime öncülük edebilecek objektif ve subjektif şartlara tam olarak sahip değildir. Proleter devrimcilerinin bugünkü başlıca görevi, proletaryayı bu şartlara kavuşturmak için mücadeledir». (6)

Görüldüğü gibi, buradaki «tam» sözcüğü, elâstiki ve her çeşit eleştiriye karşı bir paratönerdir. Fakat aynı yazının başka bölümlerinde proletaryanın objektif şartlara sahip olmadığı açıkça söylenmektedir. Aslında «tam» sözcüğünün arada olup olmamasının hiçbir anlamı yoktur. Şöyle ki, bu söz, tekelci kapitalist dönemde söylenmektedir ve sözün anlamı da açıktır. «Proletaryanın burjuva demokratik devrimde önderliği için objektif şartlar tam olarak olgunlaşmamıştır», «Ülkenin iktisadî gelişme seviyesi, işçi sınıfının siyaset sahnesindeki rolünü ikincil kılmada», «ancak bu ekonomik koşullar tam olarak mevcut olduğu zaman, proletaryanın burjuva demokratik devrimde öncülüğü söz konusu olabilir».

Biz bu görüşün, sağcı niteliğini iyice ortaya koymak, meseleyi, okuyucunun gözünde somutlaştırmak için dört bölümde, değişik açılardan ele alacağız. Her bölümde, sanki bir önceki bölümde incelememiştir, gibi, değişik bakış açılarından inceleyerek bu «Sağ», «Takipçilik» düşüncesini sergileyeceğiz.

OBJEKTİF ŞARTLAR ve SAĞ SAPMA

«Türkiye işçi sınıfının millî demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartları yoktur» diyen ve bu objektif şartları da «Önce proletarya, bir sınıf olarak, yani işgücünden başka satacak bir şeyi olmayan bir proleter kitle-si olarak mevcut olmalıdır. Esas olarak büyük çapta kapitalist üretimin yapıldığı sanayi alanında toplanmalıdır... Köylülükle, özel mülkiyetle bütün bağları tam olarak kopmalıdır» (?) şeklinde tanımlayan bu görüşü:

1 — Objektif Şartlar ve Millî Demokratik Devrim Teorisi.

2 — Derinleştirilen Ekonomizm ve Devrimci Teori.

3 — «Köylü Devrimi» olarak Millî Demokratik Devrim.

4 — Sağ Sapma ve Devrimci Pratik başlıkları altında dört bölümde eleştireceğiz.

OBJEKTİF ŞARTLAR VE MİLLÎ DEMOKRATİK DEVİRİM TEORİSİ

«Türkiye'nin bugün erişmiş olduğu ekonomik gelişme seviyesi, millî demokratik devrim için proletarya öncülüğüne yeterli değildir» görüşü, «Millî Demokratik Devrim» teorisiyle çatışan bir düşüncedir. Bunu açıkça ortaya koymak için, millî demokratik devrim teorisinin niteliğini genel hatları ile ortaya koymak gerekir.

Millî demokratik devrim teorisi, Marksist - Leninist kesintisiz devrim teorisidir.

Kesintisiz devrim teorisinin temelinde, burjuva sınıfının tarihî misyonunu yitirmiş olduğu bir evrede, o ülkede, burjuva sınıfının omuzlayamayacağı burjuva devriminin, müttefikleri ile birlikte işçi sınıfı tarafından yapılması, sonra da işçi sınıfının bu «**sürekli devrim anlayışı**» içinde «Sosyalist devrime» yönelmesi, düşüncesi yatar.

Bu düşüncenin ilk belirtileri tekel öncesi döneminde, Marx ve Engels'de görülmektedir. 1848 ihtilâli ile birlikte proletarya tarih sahnesine bağımsız güç olarak çıkmıştı. Avrupa burjuvazisinin bütün devrimci atılımını yitirdiği bu dönemde, Almanyada hâlen (1856 lar) burjuva devrimi olmamıştı.

Alman burjuvazisinin bu devrimi yapabilecek güç ve cesarete sahip olmadığını gören Marx, köylülerle ittifak kuran proletaryanın girişimi ile başarılabilecek olan burjuva devrimini, Almanya'da proletarya devriminin başlangıcı olarak görmekteydi.

«Almanya'da demokratik burjuva devrimi tamamlanmadığı sürece Marx, Sosyalist proletaryanın taktiği konusunda bütün dikkatini köylü sınıfının demokratik enerjisinin gelişimine yöneltecektir» (8). Almanya'da aristokrasinin yıkılıp burjuva demokratik devriminin başarılmasının proletarya için ne kadar önemli olduğunu anlayamayarak Bismark ile anlaşıp, köylü hareketlerine sırt çeviren, yalnızca sözüm ona proletarya için mücadele eden Lasselle'i Engels en sert biçimde eleştirerek ihanetle suçlamaktadır: «Temeli bakımından tarımsal bir ülkede ataerkil (sömürüye), kır proletaryasının büyük feodal asiler tarafından «sopayla» sömürülmesine bir imada dahi bulunmazsınız, sanayi proletaryası adına sadece burjuvaziye saldırmak alçaklıktır» (9).

Lenin, tekelci kapitalist dönemde, Marx'ın bu sürekli devrim anlayışını, tekelci kapitalizmin evrensel çelişkileriyle Çarlık Rusya'sının somut şartlarını birlikte tahlil ederek formüle etti. Bu teori «**Objektivizme**» ve de Lenin'in yarı anarşist diye nitelendirdiği **Troçkist Düşünceye** karşı, Lenin'in siyasî pratiği içinde gelişmiş ve biçimlenmiştir. Bu teoriye **Leninist veya Marksist - Leninst kesintisiz devrim** adı verilmektedir. Her ne kadar, yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu düşüncenin tohumları ve ilk unsurları Marx ve Engels'de görülmekteyse de, bu teori en mükemmel ifadesini Lenin ile birlikte emperyalist dönemde bulmuştur. Lenin'e göre, Rusya'da olduğu gibi, burjuva demokratik devriminin o zamana kadar başarısız olduğu ülkelerde, proletaryanın görevi, Menşeviklerin söylediği gibi, Liberal burjuvaziye destek olunması gibi ikinci dereceden bir görev değildir. Çünkü bu dönemde -emperyalist dönemde- burjuvazi artık tarihi kaçırmıştır. Burjuvazi kendisinden beklenen görevi yapamayacak kadar zayıf, cılız ve korkaktır. **Bu nedenle liderlik köylülerle ittifak kurmuş olan proletaryanıdır. Köylülerle ittifak kurmuş olan -bu ittifak içinde kentsel küçük burjuvazi de yer alabilir veya almayabilir-** proletaryanın faal müdahalesiyle demokratik burjuva devrimi tam bir zafere ulaşabilir. Devrimle birlikte kurulacak olan **İşçi - Köylü iktidarı** içinde proletarya bu devrimi derinleştirerek, proletarya devrimi için dönüşümü sağlama imkânlarına sahip olur⁽¹⁰⁾.

Ve nihayet, tekelci kapitalizmin birinci bunalım döneminde, Mao Zedung «**Leninist kesintisiz devrim teorisini**», emperyalizmin boyunduruğu altında yarı sömürge bir ülke olan Çin'in somut pratiğine uygulayarak, «**Millî Demokratik Devrim Teorisini**» formüle etmiştir.

Görüldüğü gibi, bu teori proletaryanın öncülüğünü önermekte, proletaryanın hegemonyasını esas almaktadır. Bu nedenle «**proletaryanın millî demokratik devrimde**

öncülüğü için objektif şartlar tam olgunlaşmamıştır.» sözünde, «öncülük» kelimesinin hiçbir anlamı yoktur. Ve fazladan kullanılmıştır. Çünkü milli demokratik devrim ancak proletaryanın öncülüğünde söz konusu olabilir. İşçi sınıfının öncü role sahip olması, hemen devrimi yapabilecek güçte olması demek değildir. İşçi sınıfı, müttefikleri ile birlikte düşmana karşı sürekli bir mücadele içinde olacaktır. Bu sürekli savaş içinde, zaman zaman yenilecek, bozguna uğrayacaktır. Fakat her bozgunundan daha güçlü ve tecrübeler kazanmış olarak çıkacaktır. Ve sonunda, müttefiklerinin başında, devrimin kesin zaferini sağlayacaktır.

Demokratik devrimin zaferini temsil eden devrimci iktidarını bir «düzen örgütü» değil, bir «savaş örgütü» olarak görmek gerekir. İster politik iktidarı ele geçirmiş olsun, (tabii müttefikleriyle birlikte) ister geçirmiş olmasın, her dönemde işçi sınıfı yoğun bir savaşın içinde olacaktır. Demokratik devrimin zaferinden sonra işçi sınıfı, sosyalizme geçişin maddi ortamını yaratmak için savaş verecektir. Millî demokratik devrim mücadelesi bir kaç aylık bir hareket değil, yıllarca sürecek olan bir savaştır. Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasında bir Çin seddi yoktur. Stalin'in deyişiyle, burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimi bir tek zincirin iki halkası olarak ve bir tek tablo olarak görmek gerekir. Ve az çok işçi sınıfının belli bir toplumsal gücü temsil ettiği bütün ülkelerde, burjuva demokratik devrim sosyalist devrime geçiştir. Ancak Kamerun, Bassertolon gibi genç Afrika ülkelerinde sanayi yok sayılabilecek bir seviyededir, dolayısıyla belli bir toplumsal gücü temsil eden işçi sınıfı da yoktur. Bu ülkeler, emperyalizmin «bö» ve «yönet» yöntemi ile esas ana parçalarından kopartılmış ülkelerdir. Güdük de olsa var olan sanayi kuruluşlarının büyük bir çoğunluğu zamanında kopartıldıkları bütünde kalmıştır. Ve ilkel kabile ilişkilerinin

derin izlerini taşıyan bu ülkelerde, proletaryanın öncülüğünde bir devrim düşünmek biraz zordur.

Burada, bugün sömürge ve yarı sömürge ülkelerin sosyalizme geçişlerine ilişkin Marksist çevrelerde yapılan bir tartışmaya, kısa da olsa, değinmek yararlı olacaktır. Bilindiği gibi sömürge ve yarı sömürge ülkelerin bağımsızlıklarını kazanıp, sosyalizme yönelmelerindeki yöntem meselesinde Marksist çevrelerde iki ayrı görüş vardır.

Birinci görüşün temelinde, «Her şeyi silâhlar belirler» teorisinin bir ifadesinden başka bir şey olmayan, nükleer silâhların bütün insanlığı tahrip edecek bir seviyeye ulaştığını, bu nedenle sosyalizmin zafere giden savaşı yolu-
nun milyonlarca insanın ölümünden geçtiğini öne süren «**karamsar**» bir düşünce yatmaktadır. Bu görüş «**barış içinde birarada yaşamak**», «Barış içinde kapitalizm ile sosyalizmin ideolojik mücadelesi» tezlerinin sömürge ve yarı sömürge ülkeler için uygulanması olan «Kapitalist olmayan yol» teorisini formüle etmektedir. Kısaca özetlersek, bu görüşe göre, belli bir toplumsal gücü temsil eden işçi sınıfına sahip olmayan Afrika ve Asya'nın sömürge ülkelerinde emperyalizme karşı millî mücadele «**devrimci demokratlar**» denilen köken itibarıyla emekçi sınıflardan gelme milliyetçi aydın ve subayların yönetiminde yürütülebilir.

Ancak bu görüş kendi içinde pek homojen değildir. Bu görüşü savunanların bir kısmının, bu «devrimci demokratların» öncülüğünde, antiemperyalist ve antifeodal mücadele verildikten sonra, sosyalizme bile geçmenin mümkün olabileceğini belirtmelerine karşılık, diğerleri küçük burjuva kökenli aydın ve subayların öncülüğünü, genel demokratik programın uygulanmasıyla prekapitalist ilişkilerin büyük ölçüde tasfiye edileceği ve ülkede güçlü sayılabilecek bir işçi sınıfını doğurabilecek seviyede bir

sanayileşmenin sağlanmasına kadarki süre ile sınırlanmaktadır. Ve küçük burjuva iktidarına alternatif olarak ortaya çıkan bu işçi sınıfının güç kazanmasıyla ancak sosyalizme dönüşümün mümkün olabileceğini söylemektedirler. Bu birinci görüşün farklı nüansları, bu iki ana yorumun geçici ve melez ara şekillenmeleri biçimindedir ⁽¹⁾.

İkinci görüş ise, gerek emperyalizme karşı mücadelede, gerekse de sosyalizme geçişte işçi sınıfının ideolojik, örgütsel ve politik öncülüğünü esas almaktadır. Millî demokratik mücadeleyi, Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisinin bir bölümü olarak kabul etmektedir.

Hemen belirtelim ki, işçi sınıfının öncülüğü olmadan ne antiemperyalist savaş başarıya ulaşabilir, ne de sosyalizme geçiş mümkün olabilir. İşçi sınıfının öncülüğü olmadan sosyalizme geçişi mümkün görmek boş bir hayaldir. Fakat, «sosyalizme geçişi mümkün görmemek şartıyla» bu görüş, çok özel şartlar altında olan, işçi sınıfı var sayılmayacak kadar zayıf ve cılız olan **Kamerun, Burundi, Bassertolun** gibi Afrika ülkelerinde, işçi sınıfı belli bir güce sahip olana kadar, tatbik imkânına sahip **olabilir**. Bu ülkelerde sosyal yapı, büyük sınıf farklılaşması göstermektedir. Sosyal sınıf ve zümreler kesin olarak birbirinden ayrılmamıştır. Bundan ötürü bu tip ülkelerde Marksist partiler gerçek birer Marksist parti olmaktan çok, millî kurtuluş akımlarını ve hareketlerini dile getiren, devrimci sınıf ve zümrelerin örgütleri biçimindedirler. Ve kuruldukları günden itibaren milletin bütününün özlemlerini ve çıkarlarını temsil etmişlerdir. Örneğin bir İngiliz sömürgesi olan Bassertolun'da, John Mottoheloa'nın sekreterliğini yaptığı komünist partisi bu niteliktedir, stratejik programı «Kapitalist olmayan yol» dur. Bu parti, işçi sınıfı olmadığı için, ülkenin bütün antiemperyalist ve demokratik güçlerine hitap etmektedir. Ülkede daha modern sınıf-

ların iskeleti bile tam anlamı ile oluşmamıştır. Buna karşılık, Tunus Komünist partisinin stratejik programı «Millî devrimci yol» değil, «Millî demokratik devrim yoludur». Çünkü Tunus'ta belli bir seviyede sanayi kuruluşu ve dolayısıyla belli bir sosyal güce sahip işçi sınıfı vardır.

Bu tartışmalara M. Belli'nin (15 Aralık 1967, Türk So-lu Sayı 5, Sy. 5 deki yazı) görüşü de açıklık getirmektedir. «... Sosyalizm, işçi sınıfının davasıdır, onun toplumsal dü-zenidir. İlkel kabile toplumunun derin izlerini taşıyan, sö-zü edilebilecek sanayii bulunmayan ve dolayısıyla işçi sı-nfı da olmayan, ya da işçi sınıfı tarihî gelişmeyi etkile-yecek güce erişmemiş bulunan bağımsız bir ülkede, örne-ğin Ghana'da, Somali'de elbette **sosyalist kuruluştan** söz edilemezdi. Öte yandan bu ülkeler için kapitalist kalkın-ma yolunu tutmak demek, yeniden, emperyalizme bağımlı geri tarım ülkesi durumuna dönmek demektir. Bu durum-da, bu ülkelerin yurtseverlerinin tutabilecekleri yegâne doğru iktisadî kalkınma yolu, sosyalizme götürecektir olan **«Kapitalist olmayan yol»** olabilir.

Ama sanayii olan, işçi sınıfının toplumsal bir gücü temsil ettiği geri kalmış ülkelerde devrimci şiar, elbette ki, sosyalist kuruluş şiarı olabilir ve olmalıdır! Örneğin kurtuluşunda, sanayinin ikiyüzbin istihdam gücü olan Ce-zayir'de «Kapitalist olmayan yol» dan söz edilemezdi ve nitekim de edilmedi, bu ülkede sosyalist kuruluş şiarı ile-ri sürüldü. Bu bakımdan Cezayir'den ileri olan Türkiye gi-bi bir ülkede, kapitalist gelişmede bir hayli yol katetmiş olan Türkiye gibi bir ülkede 'kapitalist olmayan yol'un sö-zü hiç edilemez⁽¹²⁾.

Ülkemizde «Kapitalist olmayan yol»u savunan, şu an-da küçük burjuvazinin azamî programını çizmekte olan D. Avcioğlu fraksiyonunu görmekteyiz. Avcioğlu'na göre Türkiye proletaryasının emperyalizme karşı mücadelede

öncü rolü oynamasına objektif olarak imkân yoktur. Bu nedenle, II. Millî kurtuluş savaşımızda öncülük, «Demokrat devrimcilere» başka bir deyişle asker - sivil zümreye aittir. «Ülkemizin bugünkü gelişme aşamasında milliyetçi devrimciler bir kez daha ön plânda rol almaya aday gözükmektedir» demektedir, Avcıoğlu. (13).

Avcıoğlu'nun görüşü. «Bugün milliyetçi devrimciler ön plânda rol oynamaya aday gözükmektedirler». Çünkü, «Ülkenin bugünkü gelişme aşaması bunu gerektirmektedir.»

«Sağ sapmanın» Avcıoğlu'nun yorumuna ilişkin, görüşü: Hiç olmazsa bir süre için yanlış değildir». (Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine Sy. 464 Aydınlık Sayı 12) Çünkü, «Bugün proletaryanın ön plânda rol oynaması için objektif şartları olgunlaşmamıştır».

Görüldüğü gibi, «Asker - sivil aydın zümrenin» öncülüğü meselesinde Avcıoğlu ile «sağ sapma» hemfikir. Gerçekçeler de aynıdır; «Ülkenin iktisâdî gelişme seviyesi proletaryanın değil de, asker - sivil aydın zümrenin öncülüğüne uygundur».

Avcıoğlu'nun «Kapitalist olmayan yol»unu eleştiren sağ sapma, değişik bir tarzda tıpatıp aynı şeyleri söylemektedir.

Açıktır ki, birinci tezin yani kapitalist olmayan yol tezinin, ikinci nüansı ile, «Sağ» görüş arasında hiçbir fark yoktur, Avcıoğlu'nun görüşü ile arasındaki fark da, birinci tezin iki nüansı arasındaki fark kadardır. Bir nüans ayrılığı da metoda ilişkindir; Avcıoğlu Marksist olmadığını açıkça söylemesine ve de Marksist terminolojiyi çok kullanmamaya dikkat etmesine karşılık, sağ görüş, Marksizmle sahip çıkarak Marksist terminolojiyi bol bol kullanmaktadır. Yazımızın başında bahsettiğimiz küçük burjuva devrimciliğinin saflarımızdaki yankısı işte budur.

Kısaca özetlersek, sağ görüşe göre, «Asker - sivil aydın zümrenin öncülüğünde uygulanacak genel demokratik program, ülkede belli bir sanayileşmeyi sağlayacak, toprak ve tarım reformları yapılacak, böylece işçi sınıfının öncülüğü, için objektif şartlar yaratılmış olacaktır ve proleter devrimcilerin bugünkü görevleri bu küçük burjuva iktidarı için çalışmaktır.» Bugün için bu görüşün Türkiye işçi sınıfına atfettiği rol ikincildir; Türkiye işçi sınıfının siyaset sahnesindeki rolü objektif şartlara sahip olmadığından ikincil bir roldür. Oysa millî demokratik devrim teorisinde, işçi sınıfının roü, **artçı** değil, **öncü** bir roldür. Millî demokratik devrim mücadelesi sosyalizme geçişin hazırlığı olduğu gibi, bir bakıma da işçi sınıfının iktidar mücadelesidir. Herhangi bir devrim öncesinde öncü rolü oynamaya aday olan sınıfın, bu rolü oynayabilecek belli bir potansiyeli olması gerekir. «Öncülüğü için işçi sınıfının objektif şartları oluşmamıştır» demek, «işçi sınıfının bu öncülüğe sahip olmasına maddeten imkân yoktur» anlamına gelir ki, bu da tekelci kapitalist dönemde, işçi sınıfına tekel öncesi burjuva devrimlerindeki gibi ikincil bir rol tanımak demektir. Açıktır ki, böyle bir düşünce de, millî demokratik devrim düşüncesinin dışında sağcı bir düşüncedir (*).

HORTLAYAN II. ENTERNASYONAL OPORTÜNİZMİ VE TEKELCİ DÖNEMİN MARKSİZMİ

Meseleyi daha da açmak, daha da somutlaştırmak için II. Enternasyonalin «Objektivist» düşüncesine, **«takipçilik»** ideolojisine ve de tekelci dönem Marksizmine kısaca da olsa mutlaka değinmek gerekir.

II. Enternasyonalin düşüncesi, Marx, Engels ile Lenin arasındaki uzun sayılabilecek bir dönemin en etkin ideolojisidir. II. Enternasyonal düşüncesine «Objektivizm» veya «Takipçilik» ideolojisi de diyebiliriz. Marksizmi öz ba-

kımından ekonomik bir teori, sosyolojik ve tarihî bir veri olarak kabul eder. Objektivizm marksizm devrimci ruhu olan diyalektiği bir tarafa bırakan bir düşüncedir. Bu düşünce, Marksizmi bu bilimlerin —tarih, sosyoloji ve ekonomi— bir yerde dar sayılabilecek çerçevesi içine hapseder. Sinaî gelişme ile proletaryanın eylem yeteneği arasındaki sıkı bağlantıyı, mekanik bir biçimde ele alır. Takipçilik ideolojisinde, Marksizmin devrimci ruhu evrimciliğe dönüşmüş ve Marksist felsefenin devrimci kişiliği, mekanik düşüncenin karanlığında görünmez olmuştur. (Tabii bütün bunlar, sözüm ona, diyalektik metotla, Marksizm bilimi adına yapılmıştır).

II. Enternasyonalin mekanik düşüncesinin en belirgin örneğini, **Kautsky'nin** meşhur «**üretici güçler teorisinde**» görmekteyiz. Bu teori, sadece çelişkinin özgül karakterine dikkat eder. Çelişkinin evrensel karakteri ve bunun özgülde yansımaları, bu teorinin hesaba katmadığı bir sorundur. Ve proletarya devrimi için objektif şartların olgunlaşması sorunda bu teori sadece tek tek ülkelerin iktisadî gelişme seviyelerini tahlil ederek, tekelci kapitalizmin dünya ölçüsünde had safhaya ulaşan evrensel çelişkilerini ve bunların ülkelerin iç çelişkilerinde yansımalarını hesaba katmayarak, II. Enternasyonal'in bütün partilerini «Oportünizmin» mezarına gömmüştür. II. Enternasyonal'in Çarlık Rusya'sındaki uzantısı Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisinin «**Menşevik Hizbi**»dir. Bu hizip, bu teoriye sıkı sarılarak «Rus proletaryasının objektif şartları olgunlaşmamıştır», «bu nedenle Rus proletaryasının, Çarlık Rusyasının politik konjonktüründe öncü bir rol oynamasına maddeten imkân yoktur», «Rusya'da proleter bir ihtilâlcilik yoktur» mihveri etrafında, Lenin'i kitlelerden kopuk, «komplocu bir Blanquist», «küçük burjuva maceraperest» diye suçlayarak, Marksizm adına, Leninist çizgiyi en sert bir biçimde eleştirmiştir.

Oysa Lenin'e göre, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki dünya ölçüsünde varılan çelişme had safhaya ulaşmıştır, kapitalizm artık çöküş dönemine girmiştir. «Tarih bize bu an için bir görev vermektedir, görevlerin en devrimcisi... Avrupa gericiliğinin ve aynı zamanda Asya gericiliğinin en kudretli kalesinin yıkılması Rus proletaryasını enternasyonal devrimci proletaryasının öncüsü haline getirmektedir.» diyen Lenin, kapitalizmin en uç noktaya ulaşmış olan çelişmelerinin sosyalist dönüşümü kaçınılmaz bir hale getirdiğini ve Çarlık Rusya'sının dünya kapitalizminin bütün çelişkilerini bağrında taşıdığını, bu nedenle dünya kapitalist sisteminin en zayıf halkası olan Çarlık Rusya'sında bir proletarya ihtilâlinin mümkün olduğunu görmekte ve örgütlenme v.s. gibi bütün hazırlıkları buna göre yapmaktadır, bu yıllarda.

Emperyalist dönemle birlikte, tarihin lokomotifinin burjuvazı değil, proletarya olduğu esprisi, Leninist kesintisiz devrim düşüncesinin özüdür.

Emperyalizm henüz köylülükten kurtulmamış, zayıf ve genç işçi sınıflarını, ülkelerinin en devrimci sınıfları haline getirmiştir. Lenin, «artık proletarya devrimlerinin mihirakı doğu olmuştur» derken, bu kesintisiz devrim anlayışı içinde proletarya devrimine geçişi kastediyordu. Sömürge ve yarı sömürge olan bu ülkelerde proletarya devrimi, tek aşamada değil, iki aşamada, bu sürekli devrim esprisi içinde oluşmaktadır. Ve bu ülkelerde burjuva devrimi ile proletarya devrimi, «bir tek zincirinin iki halkası» «bir tek tablo» durumundadır.

Şimdi gelelim sorunun en alıcı noktasında: Yarı sömürge, sömürge ülkelerinin proletaryalarının Marksist - Leninist sürekli devrimi omuzlayabilecek objektif şartları var mıdır? Diğer bir deyişle, «Millî demokratik devrimde proletaryanın öncü bir rol oynaması için ülkenin iktisadi gelişme seviyesi müsaittir veya değildir ama bu objektif

şartlar tam olarak olgunlaşmamıştır» soru ve önerileri tekelci dönemin Marksizmi için hiçbir anlam ifade etmemektedir. Bu tip tartışmalar, tekelci dönemde, Stalin'in deyişiyle, artık geride kalmıştır.

Stalin, meseleleri son derece açık bir şekilde koymaktadır: «Eskiden proletarya devrimine **hazırlık devresi** nin şartlarının tahlili, genellikle ayrı olarak ele alınan, **şu veya bu ülkenin ekonomik durumu bakımından yapıyordu**. Şimdi artık meselenin bu tarzda tetkiki yetersizdir. Şimdi meseleyi, **bütün ülkelerin veya ülkelerin çoğunluğunun ekonomik durumu açısından, dünya ekonomik durumilli ekonomier kendi kendilerine yeter birim olmaktan çıkmışlar, dünya ekonomisi denilen bir zincirin halkaları haline gelmişlerdir...** Eskiden ayrı ayrı ülkelerde veya daha doğrusu gelişmiş şu veya bu ülkede, proletarya devrimi için objektif şartların varlığından veya yokluğundan söz etmek adetti. Şimdi artık bu görüş yetersizdir. **Şimdi devrim için objektif şartların dünya ekonomik sisteminin tamamında bir bütün olarak mevcut olup olmadığından söz etmek gerekir** ⁽¹⁵⁾. (Leninizmin ilkeleri, Sy. 30-31).

Ve Stalin, emperyalist dönemde, tek tek ülkelerde proletaryanın devrim için objektif şartlara sahip olup olmadığıнын tetkikini, II. Enternasyonal düşüncesinin bir ifadesi olarak görmektedir.

«Bu sebeple ayrı ayrı olarak ele alınan şu veya bu ülkenin proletaryasının genel nüfusa nisbeti hakkında istatistik hesaplarına emperyalizmin ne olduğunu anlamamış olan ve zehabdan korkar gibi devrimden korkan II. Enternasyonal yorumcularının verdikleri özel önem tamamen büyütülmüştür.» (J. Stalin, Leninizmin İlkeleri, Sy. 33).

Ve emperyalist zincirinin yakın gelecekte nereden kırılacağı sorusuna Stalin'in cevabı şudur: «Yine zincirin en zayıf bulunduğu noktada. Zincirin, örneğin Hindistan'da

kırılması imkânsız değildir. Niçin? Çünkü Hindistan'da genç ve ateşli bir proletarya vardır. Ve **bu proletarya millî kurtuluş hareketleri gibi itiraz kabul etmeyen bir müttefike sahiptir.** Çünkü bu ülkelerde devrime karşı duran düşman, manevî her itibardan mahrum ve Hindistan'ın bütün ezilen ve sömürülen kitlelerinin nefretini haketmiş olan, herkesin tanıdığı yabancı emperyalizmdir» (18).

Gelelim saflarımızdaki sağ eğilime: Manifesto'daki modern sanayi proletaryası için gerekli öğeleri sıralayarak, «Türkiye proletaryası **bu** şartlara sahip değildir. Bu nedenle Türkiye proletaryasının, millî demokratik devrim mücadelesinde **öncülüğü**» için Türkiye'nin ulaşmış olduğu iktisadî gelişme seviyesi yetersizdir. Bu dönemde, ön plânda rolü, asker-sivil aydın zümre oynayacaktır, zaten bugün yurt çapındaki esas mücadele işbirlikçilerle bu zümre arasında olmaktadır» mihveri etrafında, Kautsky'nin üretici güçler teorisine sıkı sıkı sarılan bu görüşün temelinde, görüldüğü gibi, II. Enternasyonalin «**takipçilik ideolojisi**» yatmaktadır. Bu, öncü, devrimci bir düşünce değil, **kuyrukçu, artçı ve evrimci** bir düşüncedir. Böyle bir görüşe millî demokratik devrim etiketi takmakla da «Proleter Sosyalist» olunamaz!...

«KÖYLÜ DEVRİMİ OLARAK» MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM SAVAŞI

Bütün açıklığı ile «sağ» niteliği ortaya çıkan bu düşünceyi şimdi de bir başka açıdan ele alalım:

Objektif şartların oluşması için «İşçi sınıfının köylülükle **bağları tam olarak kopmalıdır**» düşüncesi yanlıştır ve millî demokratik devrimin «**Köylü savaşı**», «**köylü devrimi**» niteliğine ters düşen bir sağ görüştür.

Bir kere, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde, işçi sı-

nıfı kısa bir geçmişe sahiptir ve büyük çoğunluğunun köylülükle bağları tazedir. Bu kötü bir şey değil, bilâkis. millî demokratik devrim için elzem olan işçi-köylü ittifakını kolaylaştıran bir avantaj olabilir .

İkinci olarak, millî demokratik devrim mücadelesi, işçi sınıfının öncülüğünde yapılan bir köylü devrimidir.

«Köylü sınıfı millî hareketin esas ordusunu teşkil eder. Bu ordu olmadan güçlü bir millî hareket olamaz... Milliyet meselesi aslında bir köylü meselesidir.» (J. Stalin'in, III. Enternasyonalin İcra Komitesinin Yugoslavya Komisyonunda 30 Mart 1925 tarihinde söylediği, Yugoslavya'da milliyet meselesine dair nutku) sözlerine atıfta bulunarak «Bu demektir ki, Çin inkılabı aslında köylülerin inkılabıdır... Japonya'ya karşı savaş'ta bir köylü savaşıdır Yeni demokrasi siyaseti aslında köylüleri takviye siyaseti demektir» diyor, Mao Zedung. (17).

Lin Biao da, «Yaşasın Halk Savaşının Zaferi» broşüründe millî demokratik devrimin köylü savaşı niteliğini açıkça belirtmektedir. «Ta birinci devrimci iç savaş döneminde Mao Zedung arkadaş **köylü sorununun** Çin devriminde önemli bir yer tuttuğunu emperyalizme ve feodalizme karşı gerçekleştirecek burjuva demokratik devrimin aslında bir **köylü devrimi** olduğunu belirtmiş ve Çin proleterasının burjuva demokratik devrimindeki temel görevinin köylü mücadelesine önderlik etmek olduğunu işaret etmişti. (...) Köylüler, emperyalistlere ve onların uşaklarına karşı demokratik devrimin **ana** gücünü temsil ederler.» (18).

Çin'de Mao'nun deyişiyle, «Proletarya saflarında burjuva reformizminin yankısı olan, Çen Tu-hsieu ve şürekası, bu gerçeği anlayamayarak, Leninist kesintisiz devrim dışında, burjuvaziye öncülük tanıyan bir burjuva demokratik devrim öngörmüşlerdir.»

Görüldüğü gibi «İşçi sınıfının objektif şartlarının olgun-

laşması için köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır» önerisi, millî demokratik devrim teorisinden habersiz olmanın ta kendisidir. **İşçi sınıfının öncülüğü için «köylülükle bağlarının tam olarak kopmasını» beklemek, kuyrukçuluk politikasının savunucusu Çen Tu-hsieu'nun yanında, aynı bataklıkta kulaç atmaktan başka bir şey değildir.**

SAĞ SAPMA VE DEVRİMCİ PRATİK

Son olarak bu görüşü bir de «devrimci pratiğin» canlı pınarına sokalım.

«Türkiye proletaryası, millî demokratik devrimde öncülük için objektif şartlara sahip değildir» veya —aynı anlama gelen— «Türkiye'nin bugünkü ekonomik gelişme seviyesi, işçi sınıfının millî demokratik devrim için öncülüğünü imkânsız kılmaktadır», «proletaryanın bu objektif şartlara sahip olabilmesi için... köylülükle, özel mülkiyetle bütün bağları tam olarak kopmalıdır» sözleri, dünya proletarya hareketinin devrimci pratiklerini inkâr etmek demektir.

Bilindiği gibi Çin'de millî demokratik devrim proletaryanın hegemonyası ile zafere ulaşmıştır. Ve proletaryanın ideolojik, örgütsel ve politik öncülüğü ile sosyalizme geçilmiştir.

Kuomintang'ın devrimci bir çizgi izlediği (Mao Zedung, Li Ta Çoa, Lin Po Çu, ve Çuyu-Pay'ın merkez komitesine seçildikleri), «Rusya ile ittifak», «Sosyalistlerle işbirliği», «Köylülere işçilere yardım» ilkelerinin kabul edildiği, Çin komünist partisinin millî demokratik devrim mücadelesinde son derece etkin olduğu 1924-27 Devrimini sevk ve idare ettiği bir dönemde, 1926 Martında, Mao Zedung Çin işçi sınıfı hakkında şunları söylemektedir: «Çin'de modern proletarya aşağı yukarı iki milyon civa-

rındadır. Çin, ekonomi bakımından geri olduğu için modern proletarya sayısı fazla değildir... Çin'de şimdilik pek az modern kapitalist tarım vardır. Tarım proletaryası denilen, yıllık, aylık ya da günlük olarak tutulan tarım ırgatlarından ibarettir» ⁽¹⁹⁾. Çin komünist partisi'nin öncülüğünde Japonya'ya karşı güçlü bir millî birleşik cephenin kurulduğu, Çin komünist partisinin komutlarına yığınların kulak verdiği, kurtarılmış bölgelerde millî demokratik hükümet birimlerinin kurulduğu bir evrede, Mao Zedung, Çin proletaryasının niteliğini şöyle belirtmektedir: «Çin proletaryası, geniş ölçüde, iflas etmiş köylülerden meydana gelmiş olduğundan, köylülükle tabii bağları vardır. Bu da proletarya ile köylülüğün ittifakı kolaylaştırır. Binaenaleyh, köylülüğe kıyasla küçük hacmi, kapitalist ülkelerin proletaryasına kıyasla genç yaşı ve burjuvaziye kıyasla düşük kültür seviyesi gibi bazı kaçınılmaz zafalarına rağmen, Çin proletaryası, Çin inkilâbının temeli olabilmıştır» ⁽²⁰⁾.

Görüldüğü gibi, millî demokratik devrimin en üst aşamalarında, millî birleşik cephenin öncülüğünü yaparken bile, Çin proletaryası, bu sağ görüşün önerdiği biçimde değildir.

Fidel Castro'nun ikinci «Havana Bildirisi»nde söylediği şu sözler de soruna son derece açıklık getirmektedir: «Eğer Amerika kıtasının geri kalmış ülkelerinde işçi sınıfının sayıca nisbeten az olduğu doğru ise, içinde yaşadığı insanlık dışı şartlar belli olduğuna göre, devrimci işçi ve aydınlar tarafından yönetilip ulusal kurtuluş mücadelesinde kesin bir rol oynayan sosyal bir sınıf var demektir. Ülkemizde egemen olan noktalar, sanayinin geri kalmışlığı ve tarımının feodal karakteridir» ⁽²¹⁾.

İki milyon civarında imâlat sanayiinde çalışan, dört milyona yakın proleteryanın bulunduğu ve nüfusunun

% 70'i köylülerden oluşan, tarımda, feodal ilişkilerin yanında kapitalist ilişkilerin uç verdiği bir ülkede (Türkiye'de), proletaryanın millî demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartları yoktur; ve bu şartlara sahip olabilmesi için «köylülükle, özel mülkiyetle bağları tam olarak kopmalıdır» diyen görüşün devrimci olmadığını, devrimci pratiğin canlı pınarı açıkça göstermektedir. Devrimci pratik, proletaryanın millî demokratik devrime öncülüğü için gerekli olan objektif şartları, önerilen bu biçimi ile onaylamamaktadır.

Devrimci pratiğin doğrulamadığı her teori boş ve kof bir doğma, bir spekülasyondur. «...Her teori zorunlu olarak, pratiğe dönmelidir ve bu iki sebepten böyle olmalıdır ;birincisi, teori kesin olarak pratik tarafından yaratılmıştır, dünyayı seyreden heveskarca, boş bir merak için değil, dünyayı değiştirmeye yardım etmek için kurulup hazırlanmıştır, ikincisi, mademki gerçek, kesintisiz hareket ve değişiktir, kendi kendine yeterli olmaya bakan her teori kısırlaşır, artık ölü bir doğmadan başka bir şey değildir ;ısrarla, durmadan pratiğe dönmezse bilgi süreci duraklar...» (22).

Görüldüğü gibi «objektif şartlar» meselesini dört ayrı bölümde, değişik açılardan ele alarak inceledik.

Meseleyi bu sağ görüşün koyduğu biçimde koymak, teoride, Marksist önermeleri kof doğmalar haline getirmek ve Marksizmin diyalektiğinden hiç bir şey anlamamak demektir; pratikte ise, proleter devrimci hareketi küçük burjuva devrimcilerine teslim etmektir. Böyle bir tahlil, Türkiye işçi sınıfını gücünden daha aşağı seviyede, dolayısıyla antiemperyalist safları olduğundan daha az kuvvetli, Amerikan emperyalizmi + işbirlikçi burjuvazi + feodal mütegalibe cephesini de olduğundan daha «az zayıf» değerlendirmek demektir. Düşman kuvvetlerini, ol-

duğundan daha kuvvetli, devrimci kuvvetleri ise, olduğundan daha zayıf değerlendirmek, «sağ oportünizmin», «PASİFİZM»in değişmez karakteridir.

Aslında bütün bunların temelinde, kendine ve işçi sınıfına güvenemiyen **pasifist** bir küçük burjuva düşüncesi yatmaktadır. Bir ükede halk savaşı vermek, devrim yapmak, herşeyden önce, kendine ve özgücüne güvenmekle mümkün olur. Ancak kendi özgücümüze güvenerek bu ölüm kalım mücadelesinin altından alnımızın akıyla çıkabiliriz. (Elbette bu, ittifaklardan yararlanmamak demek değildir. Mücadelemizin bütün aşamalarına «mümkün olan en geniş cepheyi kurmak politikası» hakim olmalıdır.) **Zafere giden yolda, küçük burjuvazinin devrimci iktidarı zorunlu bir durak olsa bile, proleter devrimcilerin görevi, işçi sınıfını, ihtimaller üzerine kurulu bir politikaya dayanarak, küçük burjuvazinin peşine takmak değil, tam tersine, onu bilinçlendirerek, örgütleyerek bütün halkın öncüsü durumuna getirmektir. «Sen kendini hele bir işine ver, gerisi gelir.»** (23)

PROLETARYANIN ÖNCÜLÜĞÜ MESELESİ

«Türkiye proletaryasının milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar vardır» sözünde kastedilen şu andaki fiili bir öncülüğü değildir. «Ülkemizde proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar mevcuttur» demek, «Türkiye'nin erişmiş olduğu iktisadi gelişme seviyesi, milli demokratik devrim stratejisine uygundur; objektif gücü bakımından Türkiye proletaryası bu mücadeleyi omuzlayabilecek bir potansiyele sahiptir» demektir.

Türkiye proletaryasının **pratikte öncülüğü** (fiili öncülüğü) için proletaryanın subjektif şartlarının (bilinçlenme ve örgütlenme düzeyinin yüksek olması) olgunlaşmış

olması gerekir; yani, bilimsel sosyalizmin silahı ile teçhizatlanmış öncü bir proletarya müfrezesinin var olması, proleter yığınlarının oldukça büyük bir kısmının kendi partisinin komutlarına kulak vermesi ve işçi köylü ittifakının sağlanmış ve bu ittifak üzerinde bütün antiemperyalist sınıf ve zümreleri kapsayan bir **Milli Cephenin** kurulmuş olması veyahut bu yolda epeyce mesafe katedilmiş olması gerekir. Elbette, bu şartlar yokken hele de şehir ve köy proletaryasının ve emekçilerinin hala önemli bir kısmının baş düşmanları olan emperyalizmin Türkiye'deki uzantısı A.P. iktidarının ya da statükocu muhalefetin peşinden gittiği, şehir ve köy proletaryasının geniş çevrelerinin öz devrimi sosyalist devrimden habersiz olması bir yana, ülkesinin işgâl altında olduğunun bile farkında olmadığı bir evrede, proletaryanın fiili öncülüğünden bahsetmek, oportünizmin daniskasıdır. Böyle bir tutum, proleter devrimci harekete ihanet ve emperyalizme hizmetten başka bir şey değildir.

OBJEKTİF — SÜBJEKTİF İLİŞKİSİ

Sorunu, öz ve açık bir şekilde ortaya koyabilmek için objektif ve subjektif şartlar üzerinde biraz durmak gerekiyor. Objektif ve subjektif şartları, aralarındaki ilişkiyi ortaya koymadan, birbirlerinden bıçak gibi ayırmak metafizik bir tutumdur. Objektif ve subjektif şartlar birbirlerine kopmaz bağlarla bağlıdırlar; objektif ve subjektif şartlar karşılıklı etki durumunda bulunurlar ve her an onların karşılıklı nisbi önemlerini en yakından değerlendirmek gerekir.

Sübjektif şartlar, objektif şartların üzerinde yükselir, diğer bir deyişle, her ülkenin ekonomik bünyesi, maddi varlığı, proletaryasının örgütlenme ve bilinçlenme dü-

zeyini —geniş sınırlar içinde— tayin eder. Objektif şartlar nihai olarak, bir ülkenin proletaryasının o süreç içindeki, tabir yerinde ise, alın yazısını çizer. Proletaryası yok denecek kadar cılız, sömürge bir ülkede nasıl ki güçlü bir proleter devrimci akımdan söz edilemezse; proletaryası gelişmiş olan, bir sanayi ülkesinde de, az da olsa, Marksist bir akımın var olmamasından bahsedilemez. Madde ilk veridir. Bilinç ikinci veridir ve türevidir. Sanayii belli bir seviyede olan Türkiye gibi yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkede, bugünün devrimci şiarı nasıl « Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye » şiarı ise, sekter ve gerici şiar da « Sosyalist Türkiye » şiarıdır. Şöyle bir öneri ileri sürülebilir; « madem ki Türkiye’de proletaryanın objektif şartları tam olarak mevcuttur, o zaman proletaryanın « kendi kendine bir sınıf » değil de « kendisi için bir sınıf » durumunda olması gerekir. » Bu, diyalektiği anlamamak, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki ilişkiyi mekanik olarak ele almaktır. Bu, Marksist materyalizmin **birinci** çizgisi olan « biçim, muhtevadan sonra gelir » den bihaber olmak demektir. (Burada bilincin ve bilginin gecikmesi söz konusudur.) Tarihte bu tip düşüncüyü Objektivistlerde II. Enternasyonalin oportünist yöneticilerinde görmekteyiz; ekonomik seviyedeki gelişme, üretim güçlerinin gelişme düzeyi, politik ve sosyal dönüşümleri kendiliğinden, otomatik olarak sağlar şeklinde özetlenebilecek bu düşünce, bu « Marksist » leri pasif bir kaderciliğin rehaveti içerisinde yıllar boyu uyutmuştur. Sübjektif şartlar, elbetteki objektif şartların pasif bir yansıısı değildir, tam tersine aktif bir yansıısıdır. Pasif yansıısı biçiminde düşünmek mekanik materyalizme özgüdür. (Ekonomist bir düşüncedir). Emperyalist dönemde dört milyona yakın proletaryanın bulunduğu Türkiyede « proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şart-

lar olgunlaşmamıştır» diyen ve olgunlaşması için «köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır» şartını ileri süren görüş, daha önce açıkladığımız gibi ekonomist bir görüştür, ekonomizmin, emperyalizmin III: bunalım devresinde derinleştirilmesidir. Aynı şekilde Türkiye gibi bir ülke için «proletaryanın objektif şartları olgunlaşmış olsaydı, proletaryanın öz örgütü var olurdu» görüşü de yine aynı düşüncenin mahsulüdür.

Objektif şartlar, sınırlı da olsa sübjektif şartlarda mutlaka yansır. Tersini düşünmek metafizik bir düşüncedir. Bu gün Türkiye proletaryasının olgunlaşmış olan objektif şartları, sübjektif şartlarında yansımaktadır. Batman'da, Singer'de, Demirdöküm de, Ereğli'deki işçi hareketleri, işçi aristokratlarının bütün uyutma ve engelleme çabalarına rağmen, Amerikalı patronlara karşı «Bağımsız Türkiye», «Kahrolsun Amerika» şiarlarıyla fabrikalarını işgal eden Singer işçilerinin hareketleri, sarı Sendika «Metal - İş» in bütün engelleme çabalarına rağmen «Kahrolsun Amerika» diyerek ve işbirlikçi Vehbi Koç'a karşı fabrikayı işgal ederek işgali kırmaya çalışan işbirlikçi iktidarın toplum polisini ters geri püskürten demir döküm işçilerinin hareketleri...

Bütün bu hareketler, bir bakıma, mesleki hak ve istemlerin ötesinde mevcut rejime, Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışlar değil midir? Yani bütün bu hareketler ekonomik mücadeleyi de aşip siyasi bir mücadeleye dönüşme **belirtileri** değil midir? (Siyasi hale dönüşmeye **yönelmesi** demek, sosyalist mücadele olması demek değildir. Sosyalist mücadele olması için mücadelenin tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir.) Aylardan beri süregelen işçi sınıfı hareketi, işçi sınıfının **sınırlı da olsa**, «Kendi kendine sınıf'dan, «Kendisi için sınıf» durumuna geçmekte olduğunun belirtileridir. Bütün

bu hareketler işçi sınıfının potansiyel öncülüğünün filli bir öncülüğe dönüşebileceğinin ilk işaretidir. Milli kurtuluş savaşımızın bu aşamasında, proleter devrimcilerinin yönettiği gençlik hareketleri ve yoksul köylülerin toprak işgalleri bir tarafa bırakılırsa, hangi sınıf ve zümre işçi sınıfımız gibi açık olarak emperyalizme ve müttefiklerine karşı kesin tavır alıyor ve bu yolda eylem ortaya koyuyor? Bütün bu hareketler işçi sınıfımızın objektif koşullarının varlığının ve yansımasının belirtileridir. İşçi sınıfının bu hareketleri üzerinde o mahallerdeki işçi sosyalistlerin elbette rolleri küçümsenemez. Ama, Ankara ve İstanbul'da yayın organları etrafında kümelenmiş bizler, bu hareketlerin peşine takılmak durumunda kalmaktayız. Şüphesiz, proleter devrimci hareketimiz henüz işçi hareketlerini koordine edici ve işçi sınıfını bütün halkın milli, demokratik devrim mücadelesinin lokomotifi durumuna getirecek seviyeye erişmemiştir. Proleter devrimci kadroların dağınık, çeşitli kümeler içinde ve nihai olarak etkisiz olmasında çeşitli etkenler rol oynamaktadır —bu ayrı bir yazı konusu olacak kadar önemlidir— Konumuz bu olmadığı için bu etkenlere çok kısa birkaç örnek vermekle yetineceğiz: Proleter devrimci bir partinin olmaması, küçük burjuva devrimci fraksiyonunun —tali— görevini mükemmel yapması dolayısıyla kısa zaman dilimi için de olsa etkinliğini saflarımızda sürdürebilen sağ sapma ve «kötü teori yapılabilirdiği gibi kötü pratiğinde yapılabilirdiği...»

«Türkiye işçi sınıfı hegemonyasının objektif şartları olgunlaşmamıştır» diyen **sağcı görüşün** Türkiye'deki konjonktürü değerlendirişi oldukça ilginçtir: «Somut şartların somut tahlilinden hareket eder idealizme sapmazsak, daha bir süre Türkiye'deki devrimci harekette asker - sivil aydın zümrenin önemli bir rol oynayacağını görürüz. Bugün de yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle bu kuvvet arasında cereyan etmektedir. Proleter devrimcileri an-

cak yeni yeni, o da esas olarak gençlik hareketlerine dayanarak mücadelede yer almaktadır.» (24).

Sınıfsal durumu gereği, küçük burjuvazi emperyalizmin karşısındadır. Kaldı ki Türkiye'deki asker - sivil aydın zümre bu sınıfın en bilinçli ve uyanık kesimidir. Ve dünyanın ilk millî kurtuluş savaşının yöneticisi olmuş, «Lâiklik ve millî kurtuluşçuluk» diye tanımlayabileceğimiz Kemalist düşünce ve eylemin mirascısıdır. % 60'ı okuma yazma bilmeyen, feodalizmin baskısı altındaki küçük burjuvalar ülkesinde, elbette, «daha bir süre devrimci harekette asker - sivil aydın zümre önemli bir rol oynayacaktır. Ama, «yurt çapında» esas mücadele, işbirlikçilerle Kemalistler arasında cereyan etmekte demek değildir bu. Gerçekten Kemalistlerin bu günkü devrimci mücadeledeki yerleri azımsanamıyacak kadar önemlidir. Fakat emperyalizme ve müttefiklerine karşı mücadelenin tek devrimci alternatifi değildirler. Bu gün emperyalizme karşı ilk boy hedefi Kemalistler değil, proleter devrimcileridir. (25) «Türkiye'de esas mücadele, işbirlikçilerle Kemalistler arasında oluyor» sözü, «Türkiye proletaryasının objektif şartları yoktur» sözünün doğal bir sonucu ve devrimci sosyalist teoriden sapmanın pratiğe yansımalarının açık bir belirtisidir. Evet, bu gün proletarya öz örgütüne sahip değildir ama, Kemalistler de öz örgütlerine sahip değildirler. «Proleter devrimciler ancak yeni yeni, o da esas olarak gençlik hareketine dayanarak mücadelede yer almaktadırlar.» (Şahin Alpay, «Türkiye'nin Düzeni Üzerine» Aydınlık sayı 12. sayfa 466.) sözü iki nedenden dolayı yanlıştır. Bir ke-re böyle bir değerlendirme, Türkiye Proleter hareketinin geçmişini küçümseme anlamı taşır. Bunu söyleyen arkadaş, tarihi bir ad taşıyan AYDINLIK dergisinin, yarım yüzyıl önce proleter devrimci hareketin organının adını taşıyan bu derginin yazarı olduğunu unutmaktadır. Türkiye'deki sosyalist hareketin yarım asırdan fazla bir geçmişi,

bir tarihi vardır. ⁽²⁶⁾ Bu denli köklü bir geçmişe sahip olan Türkiye proleter hareketi için, «Türkiye'nin siyasi platformunda yeni yeni, o da gençlik hareketlerine dayanarak yer alıyor» demek, en yumuşak deyişle, doğru bir değerlendirmeye değildir. Bugüne kadar ki proleter devrimci mücadelenin hiç mi Sosyalist birikimi olmadı. Yarı feodal bir ülkede, sosyalist olmadığı halde sosyalist bir kimlik ile Türkiye halkının karşısına çıkan TİP'nin, Filipin demokrasiciliği şartlarına ve oportünist yönetime, rağmen, derme çatma bir örgütlenme ve kısa bir seçim çalışması ile «300 bine yakın» oy almasının başlıca nedeni, 1919'dan bugüne kadar gelen Türkiye proleter devrimci hareketinin oluşturduğu birikimdir. Diğer bütün etkenler bu ana etkenin yanında önemsiz ve talidir. ⁽²⁷⁾

İkinci olarak, haldeki proleter devrimci saflardaki örgütsüzlük ve dağınıklık bizleri yanıltmasın; gerçekte, hareketimiz büyük bir atılım yapmanın eşiğindedir. Toplumun çeşitli kesimlerinde ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde proleter devrimci hareket bir çığ gibi büyümekte, gelişmektedir. Hareketimiz Türkiye'nin en ücra köşelerine kadar uzanmaktadır. Hemen hemen her bölgede bir proleter devrimci gurup veya kişi vardır. **İçinde bulunduğumuz aşama demir gibi bir disipline sahip bir proletarya örgütünün içinde bu hareketi merkezleştirmektir.** Toplumlara, sosyal olayların gelişimi düz bir çizgi izlemez, trentler çizerek akar. Bugün bir «trent» atlamasının içindeyiz. Çok kısa bir zaman dilimi sonra bu süreci geçmiş olacağız. Bir çığ gibi büyümemişe siyasi irtica engel olamaz. Hayatın gerçekleri, safsatalarına karşı her zaman muzaffer olmuştur, olacaktır da.

Yazımızın bu bölümünü bitirmeden önce, öteki sağ oportünizmin, yani «emperyalizme teslimiyeti oluşturan»

Emek franksiyonunun proletaryanın objektif şartlarını değerlendirmesi üzerinde biraz duralım. Emek'e göre, «Türkiye'de objektif şartlar sosyalist devrim için uygundur. Tarımda kapitalist üretim ilişkileri hakimdir. Feodal kalıntılar % 5 gibi önemsiz bir teferrütattır. Üst yapıda gözüken feodal ideolojiler ise bir önceki üretim tarzının tortularıdır. Ve haldeki «az gelişmiş kapitalist» ilişkiler tarafından massedilmiştir.»

Bir an için feoda kalıntıları % 5 gibi önemsiz bir teferruat olarak kabul edelim; Marksist materyalizme göre bir düşünce, bir ideoloji varlığını meydana getiren maddi şartlar kaybolduğu halde, bir zaman için varlığını sürdürür. Ama, bir önceki üretim düzeninin ürünü olan ideoloji, objektif çelişkiler geliştiği ölçüde gerilemek zorundadır, artık geçmişe dönüş imkansızlaşır. Yeni gelişmekte olan üretim güçlerine uygun düşünce, ideoloji, eskinin yerini alır. Ülkemize bir bakalım; Atatürk döneminde sinmiş, pusmuş olan feodal ideolojiler, 1950 Demokrat Parti hareketi ile birlikte birdenbire bir çığ gibi büyümüş ve gürbüzleşmiştir. Bugün «nurculuk hareketi» o denli etkilidir ki, ülkedeki «politik iktidarın» oluşumuna, eli altındaki birkaç milyonluk oyu istediği yöne kanalizere ederek «ağırlığını» koyabilmekte, hatta zaman zaman müttefiki işbirlikçi burjuvaziyi bile ürkütmektedir. Şimdi bu beylere sormak gerekir; Marksist diyalektiğe göre, feodal üretim düzeni büyük ölçüde tasfiye olmuş olsaydı, bu feodal ideolojilerin giderek gerileyip, etkinliklerini yitirmeleri gerekmez miydi? Oysa 1950'den bu yana gelişim açıktır: feodal ideolojiler giderek sémirmiş, güçlenmiş ve toplum yaşantısında etkinliğini çok fazla arttırmıştır. Uzağa gitmeğe gerek yok, son seçimlerde partilerin aday listelerine şöyle bir göz atmak kâfi; ağalığın, şeyhliğin, aşiret reisliğinin adaylıkta nedenli önemli olduğu açıktır. Seçim sonrası, sadece mezhepciliğe dayanarak seçmenlerin kar-

şısına çıkan bir partinin azımsanmayacak sayıda oy toplayabildiğini hepimiz gördük. Görüldüğü gibi, derinliğine bir araştırma yapmadan, yüzeyde bir değerlendirme ile bile feodal kalıntıların öyle % 5'lik artıklardan olmadığı açıktır. Erdost'un belirttiği gibi, tarımda feodal ilişkilerin yanında kapitalist ilişkiler uç vermektedir. Bu durumda kalkıp da, «tarımda feodal sömürü yüzde şu kadar, kapitalist sömürü şu kadar» diye hesaplar yapmak hatalıdır. Marksizmin dışında bir metotla meselelere yaklaşmaktır. 1905 Rusya'sında, bugün Emek-fraksiyonunun yaptığı tahlilleri yapan ihtilâlcı sosyalist'lere, Lenin'in cevabı açıktır; «Rusya'da modern büyük toprak işletmesi, derebeylik ve kapitalizmin karakterini bağrında toplar. Köylülerin büyük toprak ağalarının karşısındaki bugünkü mücadeleleri, objektif değer ve kapsam bakımından, derebeylik kalıntılarına karşı mücadeledir. Ama bütün tek tek durumları ayırdıktan sonra her durumu ayrıca ölçüp tartmak ve derebeyliğin bitip pür kapitalizmin başladığı noktayı matematik bir kesinlikle bulmaya girişmek, kendi ukalalığını Marksistlere yüklemekten başka bir şey olamaz. Bir bakkaldan satın alınan değer emek payıyla hırsızlık payını ayıramadık diye, değer emek teorisini inkâr mı edelim baylar?...» (28).

Ayrıca, ülkemizde feodal artıkları % 5 değil de % 05 olsa bile, Marksist diyalektik analize göre, bugünün devrimci şiarı «Sosyalist Türkiye» olarak. Tersini savunmak «nihai tayin edici çelişme» ile «baş çelişmeyi» birbirine karıştırmaktır. Bir toplumun bünyesi karmakarışık çelişmeler bütünüdür. Bu çelişmeler arasında, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme, nihai tayin edici olan temel çelişmedir. Ama o anda «baş çelişme» bu çelişme olmayabilir. Örneğin yeniden paylaşım savaşında, Alman işgali altındaki gelişmiş kapitalist bir düzene sahip Fran-

sa'da baş çelişki, proletarya-burjuvazi çelişmesi değil, burjuvazinin işbirlikçi kesimi hariç, bütün Fransız halkı ile Alman emperyalizmi arasındadır. Türkiye'deki temel çelişmenin proletarya burjuvazi çelişmesi olduğunu varsayalım, bu koşullara rağmen biz sosyalist devrim şiarını ortaya atamayız. Çünkü bu gün için tayin edici çelişme, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme değil, Yankee emperyalizmi ile bütün Türkiye halkı arasındadır. Bu durumda, proletarya partisinin görevi, proleter devrimcilerinin görevi, «sosyalist devrim» çıgıkları atmak değil, bütün ulusun en bilinçli sözcüsü olarak millî cephenin başına geçip, Amerikan postalları altında ezilen millî bağımsızlık bayrağını yükselterek millî devrimi yapmaktır. Bu baş çelişme çözümlenmeden ülkede ne «sosyalist devrim» yapılabilir ne de sosyalizm kurulabilir. İşgal altındaki bir ülkede Marksistlerin ilk görevi, «osyalist» değil «milli devrim»i yapmaktır. «Sosyalist mücadele» «antiemperyalizmi»de içeriyor diye, milici sınıfları karşına alarak «sosyalist devrim» şiarıyla ortaya çıkarsan, Amerikan emperyalizminin ekmeğine yağ sürerek Türkiye Ulusuna, Türkiye proletaryasına ve Enternasyonal proletarya hareketine ihanetlerin en büyüğünü yapmış olursun!

Açıktır ki, II. millî kurtuluş savaşımız düz bir hat izlemeyecektir. İçinde ayrıca evrelere ayrılmış çeşitli aşamalardan geçerek başarıya ulaşacaktır. Bu süre içinde, çeşitli ittifaklardan yararlanacağız, tabii düşman cephesi de. Bir yandan emperyalizme karşı mümkün olan en geniş milli cepheyi kurmaya, öte yandan da proletaryaya politik bilinç götürmeye çalışacağız. Bunun için millici, sınıflara gideceğiz, görev alanımız bütün millici sınıfların alanıdır. Proleter devrimcisi olarak, Amerikan emperyalizmi + işbirlikçi burjuvazi + mütegalibe ittifakına karşı bütün alanlarda en kesin mücadeleyi vereceğiz. Proletaryanın kendiliğinden eyemleri içine girerek, bu ekonomik mücadeleleri

örgütleyerek siyasi mücadelelere dönüştürmeye çalışarak, geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyasına girişerek proletaryaya sosyalist bilinç vermeye çalışacağız. Proletaryaya oportünizmin bütün biçimlerini göstererek, gençlik hareketlerinin anlam ve niteliğini, Kemalizmin tarihi geçmişi ve millî kurtuluş savaşımızda işçi ve köylü kitlelerinin en yakın dost ve müttefiki olduğunu belirterek politik bilinç götüreceğiz. Ama bütün bunları yaparken proletarya hareketinin siyasi bağımsızlığını göz bebeğimiz gibi koruyacağız!..

İTTİFAKLAR POLİTİKASI ve SAĞ SAPMA

ÜNLÜ İKİLİ GÖREV

Emperyalizmin boyunduruğu altında bulunan yarı feodal bir ülkede, proleter devrimcilerinin ikili bir mücadele biçimi içinde oimaları gerektiği açıktır; bir yandan emperyalizme karşı mücadelede bütün millici sınıf ve tabakaların yanında yer almak, anti emperyalist cephenin kurulması için azami gayreti göstermek, öte yandan da proletaryaya politik bilinç vererek örgütlemek ve onu bütün halkın öncüsü durumuna getirmektir.

İşçi sınıfını bütün halkın öncüsü durumuna getirmek için «önce kuvvet kazanalım, sonra örgütlenmiş bu güç ile itifaklara girelim» diye düşünmek, görevleri sıraya koyduğu için, Marksizmin dışında, metafizik bir düşüncenin ürünüdür.

Bir yandan geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası yürüterek işçi sınıfına sosyalist bilinç vereceğiz, işçi köylü kitlelerini örgütleyeceğiz, öte yandan da diğer bütün millici sınıflara milli demokratik bilinç vermeğe çalış-

şarak onların antiemperyalist hareketlerine destek olarak, öz örgütlerine kavuşması için mücadele edeceğiz ve millî cephenin kurulmasına çalışacağız. Bu, diyalektik bir bütündür. Bu ikili mücadele birbirinden ayrılmaz. Önce birisi sonra diğeri ele alınamaz, ikisi bir arada yürütülmelidir.

Bütün bunlar, her zaman tekrar edilen, bilimsel sosyalizmin genel doğrularıdır. Sorunu bu soyut şekli ile bırakırsak, hiçbir şeye aydınlık getiremeyiz ve pratikte bu soyut formülasyonun hiç bir değeri yoktur -Bu hali ile bırakılırsa tabi- Mutlaka, sorunu **soyut plândan somut plâna** indirmemiz, ve somutun tahlilini yapmamız gerekir. **Nasıl ki, bir süreçteki içiçe geçmiş bütün çelişkileri birbirine eşdeğer kabul etmiyorsa, bir çelişkili bütünde de (bu ikili görevde de) iki çelişik yönü eşit olarak ele alamayız.** Bu iki çelişik görevi eşdeğerde ele almak, «proleter devrimcilerinin hiç bir iş yapmaması» demektir. Çünkü bu karşıt iki yön birbirini dengelediği için, hareket yerini statığe terkedecektir. Şu halde, dinamik bir durumdan bahsetmek istiyorsak mutlaka bu iki yönden birisinin diğesine nazaran, az da olsa, ağır basması gerekir. Bu iki yönden bütünün karakterini belirleyen yönüne çelişkinin ağır basan yönü ötekine de çelişkinin ikincil yönü denir.

Şimdi gelelim meselenin en can alıcı yerine; «Bir yandan proletaryaya sosyalist bilinç götürüp onu örgütlemek, proletaryayı öz partisine kavuşturmak, diğ. yandan da, millîci sınıfların anti-emperyalist mücadelesine omuz vererek, onları öz örgütlerine kavuşturmak için çalışmak» şeklinde konulan bu iki çelişkili görevden hangisi ana görev, hangisi tali görevdir? Millî demokratik devrim mücadelemizin bu aşamasında proleter devrimcilerinin ana görevi nedir? Bugünkü taktik hedeflerimizin çizilmesi açısından bu son derece önemlidir. «**Bir çalışmanın ana ve tali yönlerinin incelenmesi, devrimci bir partinin siyasî, askerî stratejik ve taktik direktiflerini tayinde önemli me-**

todlardan birisini teşkil eder.» (Mao Zedung) «Bazen birisi, bazı hallerde de ötekisi tali veya ana görev olur, durumuna göre değişir.» cevabı eklektik ve **ciddi** olmayan bir cevaptır. Bu soruya cevap vermeden önce, içinde bulunduğumuz evrenin niteliğini kısaca çizelim; bir kere, bu evrenin en belirgin niteliği işçi sınıfı da dahil olmak üzere bütün millici sınıfların bilinç seviyesinin düşüklüğüdür. İkinci olarak, bütün millici sınıflar öz örgütlerinden yoksundurlar. TİP de proleter devrimciler, CHP'inde de Kemalistler ancak bir hizip teşkil edebilmektedirler.

Mücadelemizin bu evresinde, bu koşullar altında proleter devrimcilerinin ana görevi (dikkat edilsin, bütün veya tek görevi değil) **işçi yığınlarının dışındaki, diğer millici sınıfların veya zümrelerin öz örgütlerine sahip olması için çalışmak, Kemalistlerin cılız da olsa yürüttükleri devrimci mücadelelerine destek olunması değil, işçi sınıfına bütün siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile sosyalist bilinç götürmek, işçilerin kendiliğinden gelişen hareketlerini örgütlemek ve proletaryayı öz partisine kavuşturmaktır.** Diğer bir deyişle, proleter devrimcileri olarak güç ve olanaklarımızın önemli bir kısmını bu ana yönde, geri kalan kısmını da tali yönde istihdam edeceğiz. Bu çelişkili ikili görevi bu kadar somuta indirgeyerek, karakterize etmemiz, bu ikili yönün karşılıklı ilişkilerini ihmal edecek kadar aşırı-basitleştirmek değil, tam tersi, iki çelişkili görevin ayırıcı karakterini ayrı ayrı ele almamız, Marksist diyalektik tahlil metodu olarak gerektirdiği bir zorunluktur. «**Bir çelişmenin ana ve tali yönlerini incelemeseydik, yani çelişkinin bu iki şartının ayırıcı karakterlerini ayrı ayrı ele almasaydık, soyut bir inceleme içine sıkışır kalır, bu çelişmenin şartlarını somut olarak anlayamaz ve sonuçta onu çözmek için doğru metodu bulamazdık.**» (Mao Zedung) Marksist tahlil, somutun tahlilidir. Olayları, mesele-

leri ve çözüm yollarını, taktik hedef ve şiarları belli bir mekan ve evre içinde ele almak zorundayız. Her aşamanın temel taktik problemlerine, ancak içinde bulunulan şartların ciddi ve ayrıntılı tahlil ve açıklamaları yapılarak çözüm getirilebilir.

Milli demokratik devrim mücadelemizin bu evresinde proleter devrimcileri olarak bizlerin ana görevi işçi sınıfına sosyalist bilinç götürmek ve işçi kitlelerini öz örgütlerine kavuşturmaktır. Gücümüzün az olduğu (Buraya dikkat; kendi gücümüzün az olduğu, bazı ittifaklarda temsil etmek iddiasında olduğumuz sınıfın değil..) bu evrede, bu görevin neden ana görev olduğu öyle Marksist teorinin girift bir meselesi değildir. Marksizmden birazcık nasibini almış bir kişi bile hemen anlayacaktır ki, bu evrede, işçi sınıfı arasında yerimizi sağlamlaştırmak «asli sorunumuz» olmalıdır. Sosyalistler bütün halkın milli demokratik mücadelesine öncülük etmekle yükümlüdürler. Fakat bu aşamada, işçi ve köylü hareketleri içinde yerimiz ve etkinliğimiz dikkate alınırsa, neden ikinci göreve öncelik tanımamız gerektiği ortaya çıkar. Marksist diyalektiğin büyük ustası **Lenin**, tartışma götürmez bir açıklıkla sorunu formüle etmektedir; «İlk dönemde, gerçekten pek az gücümüz vardı, ve o sıra kendimizi yalnızca işçiler arasındaki eyleme adanmamız ve bu yoldan sapmalara karşı çıkmamız pek tabii idi. O sıra bütün görevimiz işçi sınıfı içinde durumumuzu sağlamlaştırmaktı» ⁽²⁹⁾.

Elbette bu ana görevimiz, milli demokratik devrim mücadelemizin bütün aşamalarında hep aynı kalmayacaktır. İşçi ve köylü kitleleri arasındaki yerimizi sağlamlaştırdıktan sonra yani proleter devrimci bir örgüt kurduktan ve işçi köylü hareketlerini koordine edici bir duruma geldikten veya bu yolda epeyce yol aldıktan, diğer bir deyişle bu evreyi geçtikten sonra, bugün tali olan görevimiz **ana**, ana olan görevimiz **tali** duruma dönüşecektir ⁽³⁰⁾.

Açıktır ki, işçileri örgütlemek ve bilinçlendirmek sorunu ile Milli Cephenin kurulmasına çalışma eylemi, mücadelenin yaşayan diyalektiği ile birbirine bağlıdır. Bu iki mücadele içiçe geçmiştir ve onları ayıran arada bir **Çin seddi** yoktur. Fakat, milli birleşik cephenin **yönlendirici gücü** olan işçi sınıfının bilinçlenme ve örgütlenme meselelerinde belli bir yol katedilmeden, gerçek bir Antiemperyalist Cephenin kurulmasının mümkün olacağı **ciddi** olarak düşünülemez. Bütün millici sınıfların bilinç seviyesinin düşük olduğu ve özörgütlerinden mahrum oldukları bu dönemde, Amerikan emperyalizmine karşı mücadelenin hızlanabilmesinin ve Milli Cephenin kurulabilmesinin ilk adımı, proletaryanın siyasi partisinin kurulmasıdır, bu nedenle çabaların büyüğünün bu alanda gösterilmesi zorunludur. Bu yapılmadan, işçi kitlelerini örgütlemekten, bilinçlendirmede belli bir ölçüde başarı sağlamadan, milli cephe hakkında genel **gevezeliklerin** ötesinde, hiç bir şey yapılamaz. Meselenin öbür yanı da şudur; işçi sınıfını örgütlemek ve bilinçlendirmek eyleminin daha fazla gelişme göstermesi, büyük ölçüde emperyalizm ve müttefiklerine karşı bir milli cephenin kurulmasına bağlıdır.

Sorunun somut tahlilini yaparak, bu evredeki ana görevlerimizi böylece belirttikten sonra gelelim **sağ sapmanın** bu konudaki görüşlerine; «**Birinci mesele milli cephe politikasıdır.**» ⁽³¹⁾ «**Ve ülkemizde emekçilerin öz partisinin kurulması olanağı bugün yoktur. Bugünkü biçimsel demokrasi buna imkân vermemektedir.**» ⁽³²⁾.

Sağ görüşün, ikili görevde görevleri mekanik olarak sıraya koymadığını varsayalım. Ozaman, açıktır ki, ana görev olarak «**Milli cephenin kurulması için çalışılması**» önerilmektedir. «**Ana görevimiz, objektif şartları olmayan bir sınıfa subjektif şartları kazandırmak olmalıdır. Bunun ilk adımı proletaryanın öz örgütünü kurmaktır**» denseydi,

elbette çok ters olurdu. Doğaldır ki, ülkenin ekonomik seviyesi işçi sınıfının objektif şartlarının olgunlaşması için yetersiz bir seviyede ise, ana görev diğer millici sınıflara destek olmaktır (³³). (Bu evrede işçi sınıfının rolü aktif değil pasiftir).

Gerçekte ise, burada bir yansıma yapılmaktadır. Kendi proleter devrimci hareketimizin cılızlığı işçi sınıfına yansıtılmakta, bu sınıfın, şu an için, millî demokratik devrimi yönetecek subjektif şartların yanında objektif şartlarından da yoksun olduğu ilân edilerek, işçi sınıfının örgütlenmesi, ekonomik ön şartların olgunlaşacağı daha ileri bir aşamaya bırakılmakta, bu döneme kadar da ünlü ikili görevin şu dönemde, öncelik kazanması gerekeni ikinci plâna itilmektedir. İşçi sınıfının ekonomik ön şartlarının yerine getirilmesi savunularak, «Millî devrimci yol», «Kapitalist olmayan yol» kendini «Proleter Sosyalist» ilan eden ağızlarda «Millî demokratik devrim yolu» olarak şekillenmekte ve saflarımızda «**Ekonomizm**» böylece hortlatılmış olmaktadır.

«Ülkemizde emekçilerin öz partisinin kurulması olanağı bugün yoktur» sözü, bu sapmanın başka bir kanıtı ve «İşçi sınıfı öncülüğünün objektif şartları henüz olgunlaşmamıştır» değerlendirmesinin doğal bir sonucudur. «Bugünkü biçimsel demokrasi buna imkân vermemektedir», o halde, bu aşamadaki mücadelemizin başlıca amacı, (işçi sınıfının mücadelesi, pozitif değil, negatif bir mücadeledir.) emekçi kitlelerine bu imkânı verecek olan demokratik ortamın kurulması olmaktadır. Bu değerlendirme ise, **Leninizm'e karşıt** bir değerlendirme ve «Ekonomizm'in» bir ürünüdür. «Burjuva, burjuva devrimi yapar, proletarya, proletarya devrimi yapar», «İşçi sınıfının ülkenin siyasal sahnesinde birincil bir role sahip olabilmesi için burjuva demokrasisinin geliştirilmesi gerekir» diyen ve «sosyalist devrim ile burjuva devrimi arasında uzun bir mesafe olaca-

ğını» düşünen 1905 demokratik devriminin eşiğinde, Leninizmin iktidar mücadelesinin boş bir hayal olduğunu söyleyerek, acil politik amaçlar arasında, «**Parti kurma özgürlüğüne**» özellikle ağırlık veren «**Ekonomist**» düşünce ile «Emekçilerin öz örgütünün kurulması olanağı bugün yoktur, buna bugünkü biçimsel demokrasi imkân vermemektedir» diyen görüş arasında temelli bir ayniyet olduğu açıktır. Oysa Leninist kesintisiz devrim teorisine, bu teorisinin yarı sömürge ve yarı feodal ülkelere uygulanması olan Millî Demokratik Devrim teorisine göre, burjuva demokratik devrim aşaması ile sosyalist devrim arasındaki mesafe uzun değil, kısadır. Ve Leninizme göre, proletaryanın öz örgütü mücadelenin her döneminde kurulur, demokratik haklar için mücadele başlıbaşına bir amaç değildir. «Ülkenin ekonomik gelişme seviyesi, millî demokratik devrim stratejisini öngörmektedir» yani, «Proletaryanın objektif şartları mevcuttur». Bu aşamada proleter devrimcilerinin görevi işçi ve köylüleri bilinçlendirmek, örgütlemek ve proletaryanın özörgütünü kurmak, tali görevi ise, diğer millici sınıfların özörgütü için ve de Millî Cephenin kurulması için çalışmaktır.» doğru devrimci çizgiye karşı sağın görüşü şudur; «Ülkenin ekonomik gelişmesi proletaryayı antiemperyalist mücadelede ikincil kılmakta», «Şu anda yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle Kemalist'ler arasında olmaktadır» ve bu önerilerin doğal bir sonucu olarak «ana görev millî cephe politikasıdır».

Proletarya hegemonyasının objektif ve subjektif şartlarının mevcut olmadığı ve özörgütünün de bu aşamada kurulmasına imkân olmadığına göre, «Millî cephe» den kastedilenin küçük burjuvazinin hegemonyasında bir cephe olduğu açıktır. Kısaca özetlersek, sağ görüş şunları söylemektedir: Bu aşamada devrimci hedef, Mısır'daki, Suriye'deki gibi antiemperyalist bir küçük burjuva iktidarıdır. Bu harekette Türkiye işçi sınıfının rolü, artçı «destekçi»

bir roldür. Kemalistlere destek olmaktır. Bu küçük burjuva iktidarı proletarya öncülüğünün şu anda var olmayan objektif şartlarını oluşturacak, (Fabrikalar kuracak, ülkede toprak reformu yapacak) ülkede demokratik bir ortam yaratacak, böylece bu demokratik ortamda proletaryanın öz partisi kurulacaktır!

KEMALİZMİN «SAĞI - SOLU» VE ASKER - SİVİL AYDIN ZÜMRE

Aybar, Aren oportünizminin, asker-sivil aydın zümreyi «metafizik bir kategori» olarak ele alışı tutarlı bir biçimde, kıyasıya eleştiren saflarımızdaki sağ görüş, Kemalizmi sağ-sol diye metafizik bir ayırımı tabi tutarak, aynı idealizmin içine yuvarlanmaktadır. Sağ görüş meseleyi şöyle anlatmaktadır: «Küçük burjuvazinin en uyanık kesimini meydana getiren **asker-sivil aydın zümrenin, Kemalist devrimci çizginin** bugünkü ideologları küçük burjuvazinin bocalayan niteliğini yansıtan bir şekilde, bir sol devrimci, bir de, sağ, gerici parlamentarist iki kanada ayrılmıştır. Bugün bu ayırımı yapmadan, asker-sivil zümrenin bu iki ayrı kanadın liderliğinde bölünmüş olduğunu görmeden, Kemalist devrimci çizginin bugün içinde bulunduğu meseleleri doğru tesbit etmeğe imkân yoktur. Bu konuda doğru tesbitlere varmak ise, kendimiz kadar müttefiklerimizin durumunu da bilmek zorunda olan proleter devrimcileri bakımından büyük önem taşır. Aralarında Bülent Ecevit'in bulunduğu diğer bir kadronun liderliğinde olan sağ kanat ise Türkiye'deki parlamentarizmin gerici niteliğini kavramamakta, bu demokrasicilik oyununu burjuva demokrasisi olarak kabul etmekte ve onun üzerine kanat germektedir... Bu tutum kaçınılmaz olarak onları emperyalizmin ve işbirlikçilerine karşı tavizci, uzlaştırmacı, teslimiyete dayanan

bir politika izlemek zorunda bırakmaktadır. Ama biz, hiç olmazsa ana kesim itibariyle küçük burjuva devrimcilerinin uzun süre gerici parlamentarizme bel bağlıyacıklarına inanmıyoruz». (Şahin Alpay Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık, Sayı 12 sy, 450-451) ⁽³⁴⁾.

Bu konuda tutarlı bir tahlil yapabilmek için, ilk önce Kemalizmin niteliği üzerinde durmamız gerekiyor. Kemalizm, küçük burjuva devrimciliğinin işgal altındaki bir ülkede —Türkiye’de— emperyalizme karşı bir isyan bayrağıdır. **Kemalizm, emperyalizmin boyunduruğu altındaki bir ülkede doğu halklarının millî kurtuluş bayraklarını yükselten, emperyalizmi yenerek millî kurtuluş savaşlarını açan bir küçük burjuva milliyetçiliğidir.** Türkiye’deki küçük burjuvazinin en radikal çizgisi olan Kemalizmi karakterize eden yalnızca «Millî kurtuluşculuk» ve «Lâiklik» öğeleridir. Eşyanın doğası gereği Kemalizmin belirli bir iktisat politikası yoktur ve olmamıştır. Küçük burjuvazinin emekle sermaye arasında bocalayan genel niteliği, Kemalizmin iktisat politikasında yansımaktadır. İçinde bulunulan evrenin koşullarına göre yön değiştiren, bazen özel teşebbüscü yani bazen de devletçi yani ağır basan bir iktisat politikası vardır, Kemalizmin. Kemalizmi bugüne kadar ayakta tutan, ona ruh veren millî bağımsızlıkçı niteiğidir. **Kemalizmin antiemperyalist niteliği bir tarafa bırakılırsa, ortada Kemalizm diye bir şey kalmaz.** Bu nedenle ancak emperyalizmin karşısındaki saflarda yer alanlar, Kemalizme sahip çıkabilirler. Emperyalizmle uzlaşarak, anti-emperyalist hareketleri kınayanlar, emperyalizmin iktidar aracı olan Filipin tipi demokrasiye kanat-gerenler, sağında da olsa Kemalist saflarda yer almazlar. **1919 da Amerikan mandasını isteyenler ne kadar millî bağımsızlıkçı ve Kemalistse-ler, 1969 da anti-amerikan hareketleri sabote etmeye çalışarak antiemperyalist safları dağıtmak hevesinde olanlar millî, kurtuluşçulara «Gözü dönmüş demokrasi düş-**

**manları» «Halka inanmayan yobaz aydınlar» diye kara ça-
larak Amerika'ya taviz verme politikasında işbirlikçilerle
yarış halinde olanlar da o kadar Kemalisttirler. Ve bu Ke-
malistler ne kadar devrimci iseler, onları Kemalist saflara
sokan görüşde bir o kadar devrimcidir!..**

Kemalizmi bu şekilde sağ-sol diye ayırmak, çeşitli ha-
taları içeren yanlış bir tahlildir (³⁵). Dikkat edilirse, sağ gö-
rüş asker-sivil aydın zümre ile Kemalizmi aynı şeyler ola-
rak kabul etmektedir. Bu tamamen saçmadır. Asker - sivil
aydın zümre küçük burjuvazinin bir tabakasıdır. Kemalizm
ise bu kesimin veya küçük burjuvazinin en radikal tutumu,
politik görüşüdür. Görüldüğü gibi burada aynı sırada ol-
mayan gerçekler aynı kategori içinde yer almaktadır. Biri-
ni öteki diye almak, kullanılan terimlerin belirlenmesini is-
teyen diyalektik mantığa, aykırı, metafizik bir hatadır.

Sağ sapma, acaba neden «sağ-sol» diye asker-sivil
aydın zümreyi ayırması gerekirken onun radikal politik
görüşü olan Kemalizmi sağ sol diye ikiye ayırarak hataya
düşmektedir? Aslında, kendisine Marksizmin bu temel il-
kesini çiğneten bu tahlili sağ sapma yapmak **zorunda idi**.
«Neden zorundaydı» açıklamasına geçmeden önce, bu ol-
dukça önemli bir mesele üzerinde bir açıklama yapalım;
kavramların doğru ve yerinde kullanılması Marksizmde,
Marksist felsefede-hayatî öneme haizdir. Burada sözü
Luis Althusser'e bırakalım: «Felsefe halkın teori alanındaki
sınıf mücadelesini temsil eder. **Neden felsefe kelimelerle
döğüşür?** Sınıf mücadelesinin gerçekleri kelimeler tara-
fından «temsil edilen» «fikirler» tarafından temsil edilir.
Bilimsel ve felsefî akıl yürütmelerde kelimeler (kavramlar
kategoriler) bilginin «araçlarıdır». Fakat, siyasî ideolojik ve
felsefî mücadelede kelimeler aynı zamanda silâh, patlayıcı
veya uyuşturucu madde ve zehirdir. Bazen sınıf mücadele-
si bir kelimenin diğer bir kelimeye karşı mücadelesinde

özetlenebilir. Bazı kelimeler kendi aralarında bir düşman gibi döğüş yaparlar. Başka kelimeler vardır ki, anlam karışıklığına yol açarlar, hayatî fakat sonuca bağlanmamış bir muharebenin kaderi gibi. (...) En soyut, en zor ve en uzun teorik eserlerine kadar felsefe kelimeleri döğüşür: Yalan kelimelere karşı, anlam karışıklığına yol açan kelimelere karşı, doğru kelimelerden yana «nüanslarla» döğüşür. Kelimeler üzerindeki bu savaş, siyasî mücadelenin bir parçasıdır (*). Althusser'in üzerinde tekrar tekrar durarak beirttiği gibi, oportünizme karşı ideoljik savaş kelimelerle yürütölmektedir. Oportünizmin ve revizyonizmin her çeşidinin ortak noktalarından birisi de, anlam karışıklığı yaratarak, birbirleriyle eş anlamlı olmayan kelimeleri eş anlamlı kullanarak aynı kateoriye sokmaktır. Bu önemsiz ve masum hatanın (!) mihveri etrafında en korkunç ihanetlere ideolojik kılıf aranmaktadır. Örneğin, Jules Moach.Moach, «Bugünkü rejimde iki sınıf, işçi sınıfı ile kapitalizm karşı karşıyadır» gibi bir bakışta çok önemsiz gibi gözöken bir kategori tahrifinden hareket ederek işçi sınıfına en büyük ihanetlerden birini yapmıştır; işçi sınıfının öz çıkarlarını burjuvazinin yasallığı tahtasında kurban etmiştir. (Bilindiği gibi kapitalizm bir düzendir. İşçi sınıfının hasmı da kapitalizm değil, burjuvazidir). Göröldüğü gibi, asker - sivil aydın zümre ile kemalizm kavramlarında olduğı gibi burada da ayrı kategorilerin gerçekleri aynı kategoriye sokulmaktadır. Aynı şeyi —aynı dozda olmamak üzere— saflarımızdaki sağ sapma da yapmaktadır. Şöyle ki: Bu görüşün iddiası «Türkiye'de proletarya öncölüğünün objektif şartları yetersizdir» —ki bu sözün doğıal sonucu, bu evrede proletaryanın rolü aktif değil, pasiftir—. Anti-emperyalist savaşın bu evresinde aktif rol, küçük burjuvazinin en bilinçli kesimi olan. Kemalistlere aittir. Buna kanıt olarak da. «Bugün yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında olmaktadır». Şimdi ölkemize

bakalım; sağ sapmanın deyişiyile «Kemalist kadroların büyük çoğunluğu Ecevit'in etrafına toplanmıştır». Eğer Ecevit, İnönü ve C.H.P. Kemalizm kapsamı içine sokulmazsa «Kemalist kadroların çoğunluğu bu kesimde olduğu için» Kemalistler bir anda büyük bir değer yitimine uğrayacaklardır. Ve «Yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle Kemalistler arasında oluyor» kanıtı da bir anda kof bir dayanak durumuna düşecektir. «Yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında oluyor» iddiasının mesnet kazanabilmesi için, mutlaka, Filipin tipi demokrasiye kanat gerenlerin; emperyalizmle uzlaşanların Kemalist saflara transfer edilmesi gerekir. İşbirlikçi. A.P. iktidarı karşısında ikinci büyük parti Kemalist C.H.P. yer almış oluyor ki, bu dev transferle birlikte saflarını güçlendiren Kemalistler, yurt çapındaki esas mücadelede işbirlikçilerin en önemli devrimci alternatifi durumuna geliyorlar! (Doğaldır ki, C.H.P. nin gücü yalnızca oyla ölçülmez. Ordu da dahil Türkiye'nin çeşitli kurumları üzerinde C.H.P. oldukça etkindir.) Ayrıca bugün gerici parlamentarizme kanat gerenler, seçimlerden sonra yanıldıklarını görerek, bu yolla düzen de genişliğinin imkânsız olduğunu görerek, Kemalizmin sağından soluna geçeceklerdir (!) ⁽³⁷⁾.

Sağ sapma, her çeşit sapmanın görünüşte sıkı sıkıya yapıştığı, «Somut durumların somut tahlili» v.s. süslemeleri altında Kemalizmi ufacak (!) bir tahrif işlemine tabi tutarak, kavram karışıklığı yaratıp, sağ görüşünü meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Jules Moach'ın yaptığı minicik kavram hatası ile bizim sağ görüşün, ilk bakışta teferruata ilişkinmiş gibi gözükken kavram hatası arasında hiçbir fark yoktur. Nasıl ki, Moach, bu kavram tahrifini zorunlu olarak yaptıysa, bugün sağ görüş de, sapmasına sağlam bir dayanak bulmak için bu tahrifi yapmak zorunda idi ve yaptı. Diğer bir deyişle, Kemalizmin sağ sol diye ayrılması, bu

artçı, pasifist teorinin zorunlu bir işlemidir..

Sağ görüşün, Kemalizmi sağ sol diye ayırarak sorunu formüle edişi şunu da içermektedir: **Burada iki şey aynı anda yapılmış olmaktadır. «Bir yandan yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında olmaktadır», «Proletaryanın devrimde öncülüğünün objektif şartları yoktur» denilerek bu evrede, Kemalistlere öncülük için açık bono verilerek Kemalizm abartılmakta, yüceltilmekte, diğer yandan da emperyalizmle uzlaşanlar da Kemalizm kapsamı içine sokularak Kemalizm azımsanmakta, aşağılanmaktadır.** Yani, aynı anda Kemalizmin devrimci potansiyeli hem büyütülüyor hem de küçültülüyor. **Bu, Kemalizmin hem büyütülmesi, hem de küçültülmesi şeklinde iki yönlü hata, meselelere proleter devrimci bir gözle bakamaktan oluştuğu gibi, aynı zamanda da işçi sınıfının küçümsenmesinden, meydana gelmektedir. Her çeşit oportünizm, en son tahlilde, işçi sınıfı ve müttefiklerinin yanlış değerlendirilmesine dayanır.**

Ülkemizin bugünkü sürecinde baş çelişmenin, Amerikan emperyalizmi ile bir avuç hainin dışındaki bütün Türkiye halkı arasında olduğu açıktır. Bu nedenle toplumumuzdaki çeşitli sınıf ve zümrelerin arasındaki iç çelişmelerin gelişme süreçleri de bu dış etkenin, yani baş çelişmenin büyük ölçüde etkisi altındadır. Bu sınıf veya zümrelerin hem birbirlerine karşı olan çelişmelerini, hem de kendi içlerinde var olan çelişmeleri karakterize eden bu baş çelişmedir. Sınıf ve zümreleri incelerken metafiziğin bataklığına yuvarlanmamak için özellikle şuna dikkat edilmelidir. Bir sınıf veya zümre veya bunların aktif olarak içinde yer aldığı örgüt içindeki çelişmeler hesaba alınmadan bir bütün olarak ele alınamaz. Bir sınıf, zümre veya örgüt içinde **çelişmelerin özdeşliğini** görmemezlikten gelinerek çelişik yönlerden sadece birisine göre, bu çelişik yönün belli bir dönemde ana veya tali olduğu dikkate alın-

madan bütüne karşı bir tavır alınamaz. Bu nedenle asker-sivil aydın zümreyi de tahlil ederken, büyük ölçüde ülkede-ki baş çelişmeye göre şekillenen, iç çelişmeleriyle birlikte ele almamız gerekmektedir. Küçük burjuvalar ülkesi olan Türkiyede devrimci bir geleneğe sahip olan bu zümre, içinde bulunduğunuz evrede de çeşitli kurum ve örgütlerde yer alarak ülkenin politik hayatında aktif bir rol oynamaktadır. Ve bugün, bu zümre **antiemperyalist** unsurlarla birlikte **«emperyalizmle uzlaşan»** unsurları da içinde barındırmaktadır. Dış etkenlerin büyük etkisiyle, çelişik yönlerden bir aşamada ana olan, diğer bir aşamada tali yöne dönüştüğü bu zümre, bugüne kadar ilericilik ile tutuculuk arasında bocalayıp durmuştur. Örneğin, bu zümrenin faal olarak yer aldığı C.H.P de, 1924’de, hâkim olan «antiemperyalist yön» II. yeniden paylaşım savaşının sonunda, ülkenin kapılarının emperyalizme açılmasının sonucu, tali yöne dönüşmüştür. Bu çelişik yönlerden yalnızca birisini ele alarak her dönemde bu zümreyi «Salt Kemalist», «**Salt devrimci ve halkçı**» veya teslimiyet oportünizminin yaptığı gibi «**Salt karşı devrimci, halk düşmanı**» ilân etmek idealizmin ta kendisidir. Niteliği gereği, antiemperyalist saflarda er veya geç yerini alacak olan küçük burjuvazinin bu en bilinçli zümresinin II. millî kurtuluş savaşındaki yeri çok önemlidir. Fakat bu zümrenin en devrimci çizgisi olan Kemalist çizgi ile, bu zümre karıştırılmamalıdır. **Bugün işçi sınıfının bilinç seviyesi ne kadar düşüktür, bu zümrenin bilinç seviyesi de o kadar düşüktür. Emperyalizmin ihraç metayı olan antikomünizm şartlanmasının büyük ölçüde etkisi altında olan bu zümrenin önemli bir kesimi emperyalizm olgusundan habersizdir. Ve «Gardrop Atatürkçülüğü» ile Kemalizmi birbirine karıştırmakta, Kemalist kökleriyle bağlarını kaybetmiş olan C.H.P. nin dümen suyunda rota takip etmektedirler.**

Şunu özellikle belirtelim ki, bugün emperyalizmle uz-

laşmasına, sermaye çevreleri ve taşra mütegalibesıyla «Orta Sol» paravanası altında flört etmesine rağmen C.H.P., A.P. ile aynı paralelde görülemez. Temelde, küçük burjuva reformist unsurlara dayanan bu partide, bugün için tali durumda da olsa, «antiemperyalist ve halkçı unsurlar» yer almaktadır. Fakat, içinde «antiemperyalist unsurlar da var» diye de emperyalizmle uzlaşan bu partiyi, akıl almaz bir tutumla Kemalist ilân edemeyiz.

MİLLÎ CEPHE POLİTİKASI

«Millî demokratik cephe, bütün millici sınıfların özörgütleriyle katıldıkları bir cephedir», «Prolétarya hareketinin güçlenmesi bir yerde millî cephenin güçlü kurulmasına bağlıdır», «Millî cephenin kuvvetli kurulması da, devrimci proletarya hareketin gücüne bağlıdır» v.b.

Meşhur ikili görevde olduğu gibi burada da söylenilenler Marksizmin genel doğrularıdır. Nasıl ki, ikili görevi soyut haliyle bırakmanın pratikte hiçbir değeri yoksa, millî cephe politikasını da bu soyutlama içine hapsederseniz, yine hiç bir soruna çözüm getirmemiş oluruz.

Marksizmin evrensel gerçeklerini inkâr edenler hariç, «sapmalar» soyut formülasyonlarda belli olamaz. Her çeşit sapma Marksizm - Leninizmin evrensel gerçeklerini soyut formüller halinde bol bol kullanır. Ancak mesele soyuttan somuta indirgendiğinde iş değişmiş, Marksist soyutlamalar artık yerini revizyonizmin somutlaştırmalarına terketmiştir. Bu nedenle kimin doğru kimin eğri yolda olduğunu ortaya çıkartmanın tek yolu Leninizmin evrensel ilkeleri ışığında **somutun** tartışmasıdır. Ve en somut olunması gereken meselelerin başında da «**Millî Cephe politikası**» gelir. Bu alanda, soyut formülasyonlar hiçbir anlam ifade etmez. Millî Cephe politikasında her çeşit şemacılıktan, soyutlamalardan, dogmatiklikten, hazır kalıplardan

uzak omalıyız. Örneğin, Millî Cephenin en mükemmel şekliyle sadece her sınıfın özörgütlerinin katılmasıyla kurulabileceğini düşünmek yanlıştır. Bu, millî demokratik devrimin başarıya ulaşması yolunda küçük burjuva devrimci iktidarının kurulmasının **kaçınılmaz bir aşama** olduğunu düşünmek kadar yanlış bir düşüncedir. (Aynı biçimde, küçük burjuva devrimci iktidarının zararı olacağını düşünmek de hatalıdır.)

Millî Cephe politikasına ilişkin tahlillerimizin önemli bir kısmını; «Ünlü ikili görev», «Kemalizmin sağı, solu ve asker - sivil aydın zümre» bölümlerinde yaptığımız için bu bölümde önemli gördüğümüz birkaç nokta üzerinde durmakla yetineceğiz.

Önce köylülük sorunu üzerinde duralım. Niteliği gereği millî demokratik devrim bir köylü devrimidir. Bu nedenle devrim süreci içinde köylü meselesi çok önemlidir. Öyle ki, örneğin Mao Zedung, Çin toplumundaki sınıfları tahlil ederken nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden **orta ve fakir köylüyü** küçük burjuvazinin bir bölümü olarak değil de, başlı başına bir kategori olarak ele almaktadır. (Köylülük ve köylülük dışındaki küçük burjuvazi diye ayırım yapmaktadır.) Millî Cephenin kurulmasının ilk ittifakı olan işçi - köylü ittifakı aynı zamanda işçi sınıfının bu cepheye öncülüğünün başlıca koşuludur.

Millî Cephe iki ittifak üzerinde yükselir; «**Emekçi sınıflar ittifakı**» ile «**Millî burjuvazi ve emekçi olmayan halk ile emekçiler arası ittifak**» ve işçi sınıfının öncülüğünün sağlanabilmesi, millî demokratik devrimin başarıya ulaşması meselesi, proletaryanın özörgütünün, köylüleri etrafında toplayarak sevk ve idare edip etmemesine bağlıdır. Bu nedenle Milli Demokratik Cepheye köylülüğün özörgütüyle katılması pek öyle avantajlı bir durum değildir. Örneğin, cephenin en mükemmel şekline sahip olduğu evrede bile, Çin'de köylülerin özörgütleri olmamıştır.

Emekçi ittifakı sağlanmadan millî cephenin **gerçek anlamda** kurulabileceğini düşünmek boş bir hayaldir. **Bu dönemde, ikili görevimizden işçi sınıfını örgütlemek ve öz partisine kavuşturmak meselesinin neden ana görev olduğu açıktır; proletaryayı öz partisine kavuşturmak, Millî Cephenin kurulmasının en büyük adımıdır.**

Diğer önemli bir mesele, **millî cephe politikasının katı, değişmez bir biçimde ele alınması tehlikesidir.** Her evrede, proleter devrimci şiarlar, bu mücadelenin bütün **potansiyel müttefiklerini** kazanmaya yönelik olmalıdır. Fakat o evrede karşı devrim saflarına geçmiş olan potansiyel müttefiklerin **düşmanca tavırlarına karşı mutlaka kesin bir tavır alınmalıdır.** Elbetteki, bu devrimcilikle karşı devrimcilik arasında bocalayan küçük burjuva örgütlerinin, işbirlikçilerle aynı sepete konulması demek değildir.

Herhangi bir evrede, eğer mevcut örgütler küçük burjuvazinin millî çıkarlarını tam temsil etmiyorsa, güçbirliği politikasının bir amacı da, küçük burjuvaziye tutarlı bir biçimde temsil etmeyen bu örgütlerdeki, millîci kadroların hâkim duruma gelmesine çalışmaktır. Eğer bu mümkün değilse, bu tip örgütlerle küçük burjuvaziye çelişkiye sokmak ve onu bu örgütlerden koparmaktır.

Millî Cephe politikasının katı, değişmez olmadığının en güzel örneklerini Çin'in devrimci pratiğinde görmekteyiz. 1927'de Kuomintang'ın millî burjuvazi ve emekçi olmayan halkın önemli kesimlerini peşinden sürükleyerek karşı devrim saflarına geçmesi üzerine, 1928'de Çin proletarya partisinin ana şiarı **«İşçi-Köylü Cumhuriyeti»** olmuştur. Bu evrede, temel müttefik olan köylüler ve şehir emekçileri aynı zamanda potansiyel müttefikler ve tek devrimci parti, Çin Marksist partisidir. Bu dönemde millî ve demokratik görevleri zorunlu olarak Çin Marksist partisi omuzlanmıştır.

1935'deki Japon işgali, Çin'deki sınıflar arası ilişkiler tablosunu değiştirmiştir. Bu değişik durumla birlikte, Çin millî burjuvazisi ve emekçi olmayan halk kesimleri tekrar Millî Cepheye yönelmiştir. Ve bunun üzerine Çin Marksist partisi de «İşçi-Köylü Cumhuriyeti» olan ana şiarını «Halk Cumhuriyeti»ne dönüştürmüştür. O evrede Mao şöyle diyor: «Şimdiki durum, sloganımızı değiştirmemizi gerektirmektedir. Bunun sebebi Japon istilâsının Çin'deki sınıf ilişkilerini değiştirmesidir ve şimdi **yalnız küçük burjuvazinin değil hatta millî burjuvazinin bile anti - Japon mücadeleye katılması mümkündür.**» (Emperyalizmle Mücadele Sy. 117, Sol Yayınları.)

Bir başka önemli sorun da şudur; Amerikan emperyalizmi, sömürsünü sadece işbirlikçileri aracılığı ile değil, aynı zamanda devrimci ve millici sınıf ve zümrelerin arasına sızarak adamlarını sokarak veya bu örgütlerdeki fırsatçı ve yoz klikleri tutarak, bulundukları örgütlerde hâkim kılmaya çalışarak sürdürmektedir. Bu nedenlerle potansiyel müttefiklerimizin örgütlerini değerlendirirken dikkatli olmak zorundayız.

Bugün Amerikan emperyalizmine ve onun iktidar aracı olan Filipin tipi demokrasiye karşı takınılan tavır, küçük burjuvazinin (onun bu kesimi olan asker - sivil aydın zümrenin) gerici bölümleri ile devrimci bölümleri arasındaki seti belirtir. İşbirlikçilerle aynı saflarda yer alan gerici kampın yönetici kliklerine karşı savaşmamız ne kadar yoğun olursa, devrimci sosyal demokratlarla güç birliği o kadar etkili olur. Ve sol cephe içinde küçük burjuvazinin çeşitli unsurlarının daha çabuk yer alması için biz sosyalistlerin Millî Cephe hareketinde, emperyalizmle işbirliği yapanlar bir yana, reformist küçük burjuva unsurların peşinden gittiği, fakat emperyalizmle flört durumunda olan örgütlere karşı kararlı savaşmamız gerekmektedir. Bir şey-

ler yapabilmeyenin çırpıntısı için de bocalayan gayri memnun küçük burjuva unsurların kendi örgütlerine gösterdikleri ve çoklarımız tarafından yanlış anlaşılan sadakat ve «büyük isimlere» körükörüne bağlılıklarını bilerek, bu örgütlerin yoz ve fırsatçı kliklerini, cesaretle ve sabırlı bir mücadele ile teşhir etmeliyiz. Küçük burjuvazinin gerici liderlerinin **telkin ve tavsiye** yolu ile ikna edilerek, Kemalist devrimci çizgiye geleceklerini düşünmek büyük saflıktır. Tersine bir düşünce, yani, «küçük burjuva taban onları gerçek yüzlerini bilmediği için, yönetici kliklerine savaş açarsak bütün bu tabanı karşımıza alırız» diye düşünmek, «Biz şiarlarımızı atarız, gelen gelir» düşüncesi kadar yanlıştır. **Millî kurtuluş savaşımız ve Millî Cephenin kurulması açık ve gizli düşmanlara karşı sert bir mücadele olmadan başarıya ulaşamaz.**

Küçük burjuva unsurların bir anda kitleler halinde devrimci saflara gelmesi olanaksızdır elbette. Bugün, gerici kanadı bir yana, küçük burjuvazinin en bilinçli kesimi olan Kemalistlerin bile, hemen kararlı bir antiemperyalist savaşçı durumuna geçecekleri ve **hiçbir ara aşama olmaksızın, doğrudan doğruya** her çeşit antiemperyalist eyleme destek olacakları hayal edilmemelidir. Hatta öz örgütleriyle kesin mücadele içine girdikleri evrede bile bir müddet bizlerle beraber aynı cephe içinde yer almamaya dikkat edebilirler. Aynı cephede ortak düşmana karşı omuz omuza olmak, öyle zannedildiği gibi sözlü yazılı eleştiriler veya dostluk temennileri ile değil, (sadece değil) hele dalkavukluk ve sırt sıvazlamalarıyla hiç değil, oldukça güç ve karmaşık bir mücadele süreci içinde, sabırlı ve mücadeleyle, ilkelerden taviz vermeyen sosyalistçe bir tutumla, yiğitçe ve mertçe emperyalizme karşı dövüşerek, saygınlıklarını kazanmakla mümkündür. Ancak bu yolla emperyalizmin ideolojik ihrac metarı olan antikamünizm şartlan-

masından onların kurtulması süratle mümkün olabilir.

Ancak ve ancak sapına kadar sosyalist olanlar emperyalizme karşı mücadelede hem kendi saflarında hem de bütün antiemperyalist sınıf, zümre ve örgütler arasında birleştirici ve yönlendirici olabilirler.

Bu bölümü bitirirken kısa bir hatırlatma yapalım.

Milli bağımsızlık ve gerçek demokrasi için Amerikan emperyalizmine karşı en sert bir şekilde mücadele verirken, bunu Kemalist devrimciler olarak değil, proleter devrimciler olarak yapmaktayız. Halkımızın kurtuluşunu bir kk burjuva yurtseveri olarak değil, proleter devrimcileri olarak savunuyoruz. **Bu nedenle, II. milli kurtuluş savaşımızda, esnek bir milli cephe politikası izlerken, emperyalizme ve müttefiklerine karşı millici gcer ile birlikte hareket ederken, işçi sınıfını ve sosyalizmin gerçekleşmesinin tarihi zorunluluğunu bir nebze bile aklımızdan ı-karmamamız gerekir.**

KİTLE ÇİZGİSİ ve SAğ SAPMA

Yazının uzunluğunu ve konunun da önemini dikkate alarak, bu bölümü ayrı bir yazı konusu olarak ele alıp irdeleyeceğiz. Burada bir kaç noktaya değinmekle yetineceğiz.

Kitle izgisi, Marksist hareketin bel kemiğidir. Marksist hareketi her çeşit kk burjuva hareketinden ayıran bir settir, kitle izgisi Marksist devrim teorisini üç ana ilkesinden biri ve belki de en önemlisi, devrimin kitlelere dayandırılmasıdır.

Kitle izgisi, mücadelenin herhangi bir aşamasının herhangi bir evresinde, o evrenin şartları altında, çıkarları devrimde olan yığınlara dışardan verilecek olan bilincin biçim ve özelliklerini, taktik ve şiarların niteliklerini tayin eder.

Kitle çizgisi, Marksist olduğunu söyleyen her fraksiyonun ideolojik görüşüne göre (Marksist veya oportünist ideolojiye göre) değişik yollar çizer. Örneğin, ekonomizmin çizdiği kitle çizgisi ile Leninizmin çizdiği kitle çizgisi apayrıdır. Ekonomizmin kitle çizgisi, kuyrukçu bir kitle çizgisidir. Ve Leninist kitle çizgisi onun çin bir «sol sapma», «sol maceracılıktır.» Ve bu düşünceye göre de Lenin ve bolşevikler, «Blanquistler», «Anarşistler» ve maceracılarıdır. Aynı şekilde Çin’de, kuyrukçu Çen Tu Hiseu’ye göre, Mao Zedung ve arkadaşları, kitle çizgisinin dışına düşmüş olan sekterlerdir, çünkü o evrede proletaryaya değil Çin millî burjuvazisine öncülük tanınması gerekmektedir. Ve güney Amerika’daki oportünist komünist partilerine göre de, Fidel, Guvera ve arkadaşları, «maceraperestler» ve Küba’daki Marksist devrimci hareketi baltalayan hainlerdir (!).

Türkiye’de ise, II. enternasyonalin «takipçilik ideolojisi»ni derinleştirmekte olan sağ sapmaya göre, proleter devrimci çizgi «sol oportünizmin» ve «maceracılığın» yoludur.

Açıktır ki kendi görüşlerini ve çizgilerini kabul etmeyen, onların pasifizmine ayak uydurmayan kişi, her çeşit sağ sapmaya göre «sol maceracı» ve «sekter»dir ⁽³⁸⁾. Ve gençlik kesimindeki proleter devrimcileri değerlendirmede, teslimiyet oportünizminin dilinde «**Gauchiste**» sözcüğü, sağ sapmanın ağızında «**küçük burjuva maceracıları**» olarak şekillenmektedir. Lenin’in belirttiği gibi, ister sağdan gelsin, ister soldan, temelin yanlış analize dayanan bütün görüşler, nihai olarak çakışır.

1903 - 1905 Rusya’sında, «Sosyal Demokratik İşçi Partisinde, işçiler henüz yer almamıştır, parti sadece aydınlara dayanmaktadır» diyerek Çarlığa karşı mücadelede liberal burjuvazinin o evrede öncü bir rol oynamasını sa-

vunarak, aksini ileri süren Leninist çizgiyi maceracılıkla suçlayan Axelrod'un kitle çizgisi ne kadar devrimci idiyse, 1970 Türkiye'sinde, «proletarya öncülüğünün objektif şartları demokratik devrim için olgunlaşmamıştır,» «içinde bulunduğumuz aşama, henüz sosyalist aydın kadroların meydana gelmesi aşamasıdır» diyerek emperyalizme ve feodalizme karşı mücadelenin bu evresinde küçük burjuvazinin ön plânda rol oynamasını savunan sağ görüşün kitle çizgisi de o kadar devrimcidir.

Ve Lenin, ne kadar maceraperestse, sağ görüşün «maceracılıkla» suçladığı militanlar da o kadar maceracıdırlar!..

SON SÖZ

Saflarımızda bir sağ sapmanın ortaya çıkması kötü bir şeydir elbette. Ama bu, kaçınılmaz ve varlığı da objektif bir gerçek olduğuna göre, bu sapmanın açıkça belirtilmesi, ortaya çıkartılması, sosyalist mücadelenin esenliği açısından zorunludur. Devrimci proleter hareketin sınırları kesin çizilir ve hareketimiz güçlü bir raya oturur, saflarımız çelikleşir.

Böylelikle kötü bir şey, güçlü bir oluşumu sağlar.

Saflarımızdaki sağ sapma, Marksizmin lafızları arkasına gizlenerek laf ebeliğini ve «gevezeliğini» bir süre daha sürdürecektir. Ne var ki, Türkiye 960'ların değil 970'lerin Türkiye'si'dir ve gerçeğe sahteliğin, oportünizmle devrimci teorinin açıkça seçilebildiği bir ülkedir.

Biz biliyoruz ki, oportünizm çeşitli biçimlerde devrimci proletarya hareketini saptırmaya, çarpıtmaya çalışacaktır. Fakat bu saptırma gayretleri boşunadır. Ülkemizin devrimci pratiği ve 19. yy. sonlarından bugüne kadar devam edegelen devrimci Marksizm ile revizyonizm ve oportünizm arasındaki ideolojik mücadelelerin tarihi ve vargısı, devrimci Marksist çizgi ve yol hakkında bizlerin en sağlıklı

kılavuzudur. Mücaddelemizin her döneminde, tekelci dönem Marksizminin yüce bayrağı, ülkemizin somut pratiği önünde dalgalanacaktır.

NOTLAR

(1) Dr. Hikmet Kıvılcımlı, «Türkiye'de Kapitalizm» cilt. 1. S. 18-20 Tarihsel Maddecilik Yayınları.

(2) Aybar oportünizmi bu etkenlerden sadece birisinin etkisi ile mi oluşmuştur, yoksa her ikisi de birden mi etkili olmuştur? Hangisi ana, hangisi tali etkindir? gibi sorular, objektif bir değerlendirmenin dışındadır.

(3) Kuyuya Atılan Taş, Emek sayı, 5, sy. 4. Siyahlar, bize aittir.

(4) Hare ve Macomber Amerikan kongresi önünde «Gelecekteki Yöneticilerden» yakınmaktadır: «Bürokrasinin bir kısmının, dış yardımlara tüm sempati ile baktığı konusunda şüpheliyim... Türkiye'de özel sektöre daha çok rol verildiğini görmenin sabırsızlığı içindeyiz, seçimle iş başına gelen yeni iktidar da aynı şeyden şikâyetçidir» (D. Avcıoğlu Yön, 14 Ekim 1966 Sy. 8, 9, 10.)

(5) Yön'ün Aybar - Aren İdris ve Divitcioğlu oportünizmine karşı açtığı mücadele, sosyalist saflarda hızlı bir uyanışı sağlamıştır. Özellikle E. Tüfekçi ve Vahap Erdoğan'ın yazıları...

(6) Şahin Alpay. Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Sy. 464 Aydınlık S. 12.

(7) Şahin Alpay. Türkiye'nin Düzeni Üzerine, S. 464, Aydınlık S. 12.

(8) Lenin, Marksizmin Kaynağı, S 48, Gün Yayınları.

(9) Görüldüğü gibi sadece sosyalist devrimi sunmakla sosyalist olunamıyor, hatta bazen bu eylem kişiyi alçaklık mertebesine oturtabiliyor.

(10) «Leninist kesintisiz devrim» ile Troçkist «sürekli devrim» teorilerini özellikle birbirine karıştırmamak gerekir. Leni-

nist tahlil, somut durumların somut tahlilinden hareket ettiği halde, Troçkist tahlil, soyutunun tahlilidir ve zaman ve mekân mefhumlarını dikkate almayan metafizik bir formeldür. 1905 demokratik devrim döneminde Troçkist formül özet olarak şudur: «Devrimcilerin önündeki aşama, burjuva devrimci aşamadır. Rus burjuvazisi tarihi kaçırdığı için, bu devrimin temel gücü Rus proletaryasıdır. Bu yüzden her iki devrim (burjuva devrimi ve sosyalist devrim) giderek bütünleşecektir. Geçici bir «işçi hükümeti» kurulacak ve böylece burjuva devrimi proleterci bir devrim olacaktır. Politik iktidarı eline geçirmiş olan işçi sınıfı kırlarda tarımın kollektivizasyonunu gerçekleştirecektir. Buna, o zamana kadar işçi sınıfını destekliyen mülkiyet düşkünü köylüler direnecektir. Ayrıca Rus burjuvazisinden başka Avrupa burjuvazisi de, Rus işçi sınıfı iktidarına karşı harekete geçecektir. Fakat, batı burjuva devletlerinin müdahaleleri önlenilecek; çünkü Rusya'daki sosyalist devrim süratle batıya sıçrayacak, Avrupa proletaryasını harekete geçirecektir. Böylece devrim, sürekli devrim olacaktır.»

(11) Bu konuda geniş bilgi için bk... «Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşiniz» Bilim ve Sosyalizm Yayınları. «Azgelişmiş Ülkeler ve Askeri Darbeler», Afrika'da Milli Kurtuluş ve Sosyalizm Hareketleri».

(12) Siyahlar bize aittir.

(13) Siyahlar bize aittir. (D. Avcıoğlu, bilindiği gibi kitabında, Mili burjuvazinin var olmadığını ileri sürmektir. Aslında Avcıoğlu bunu ileri sürmek zorundadır, çünkü savunduğu «Kapitalist olmayan yol» tezine göre, bu tezin geçerli olduğu ülkelerde toplumsal gücü temsil eden iki grup vardır, ve bu iki grupta küçük burjuva aydın zümreden gelmektedir, bir kesimi «Bürokratik burjuvazi» adı altında emperyalizm ile işbirliği yaparak «Kapitalist yol»u savunmaktadır, diğer kesimi ise «Demokratik devrimci güçler» olarak «Kapitalist olmayan yol» un izlenmesini istemektedir. Milli burjuvazinin çekirdek halinde de olsa varlığı, bu görüşe ters düşmektir, çünkü ülkede modern sı-

nıflaşma oluşmamıştır).

(14) Ülkede devrimci sınıf ve zümrelerden herhangi biri, o evrede işçi sınıfına nazaran daha faal ve aktif olsa bile, proleter devrimcilerinin görevi, «Ülkenin iktisadî gelişme seviyesi müsait değildir» diyerek işçi sınıfına ikincil bir rol atfedip işçi sınıfını bu sınıf veya zümrelerin peşine takmak değil, bu sınıf veya zümreyle birlikte ortak düşmana karşı savaşta bir yandan bu dostta omuz vermek, itelemek, diğer yandan da öncülüğü kazanmaya çalışmaktır.

(15) Siyahlar bize ait

(16) «Leninizmin ilkeleri, Sy. 32, Sol Yayınları», Herhangi bir tereddüde yer bırakmamak için şunun açıklanması yararlı olacaktır. Stalin'in «emperyalist dönemde proletarya devrimleri için proletaryanın objektif şartları artık olgunlaşmıştır.» Sözüünü Leninist devrim anlayışı içinde ele almak gerekir. Şöyle ki, yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkede proletarya hegemonyasının objektif şartlarının varolması demek, «sürekli devrim anlayışı içinde proletaryanın, zincirin ilk halkasını omuzlayarak başarıya ulaştırıp ikinci halkaya «sosyalizme» geçebilmesi için ülkenin gelişme seviyesi elverişlidir» demektir. Yoksa tek aşamada proletarya devrimini yapması demek değildir. Böyle bir düşünce anti Leninist ve bir bakıma Trotskist düşüncedir. İkinci önemli hususda şudur: Proletarya hegemonyasının objektif şartlarının varolması ile devrimin objektif şartı (devrimin temel kanunu) birbirine karıştırılmamalıdır. Lenin'in ihtilâlcî kriz teorisine göre devrimin temel kanunu şudur. «Bir devrimin olabilmesi için sömürülen ve ezilen kitlelerin eskiden olduğu gibi yaşamının imkânsızlığının bir lincine varmaları ve değişme istemeleri yeterli değildir. Devrim olabilmesi için sömürenlerin eskiden olduğu gibi yaşayamamaları ve hükümet edememeleri gerekir. Milli ölçüde genel bunalmı olmadan devrim imkânsızdır» (Lenin'in hayatı ve eserleri Sy. 38, Siyahlar bize aittir).

(17) Mao Zedung, Yeni Demokrasi, Sy. 44, Sosyal Yayınları,

(18) Lin Biao, Yaşasın Halk Savaşının Zaferi Sy. 26 ve 54
Bilim ve Sosyalizm Yayınları.

(19) Teori - Pratik Sy. 135 - 137, Mao Zedung, Sol Yayınları,

(20) Yeni Demokrasi, Sy. 97. Mao Zedung, Sol Yayınları,

(21) «Sosyalist Devrim» Sy. 31. Fidel Castro.

(22) Felsefenin Temel İlkeleri, Sy. 194. George Politzer Sol
Yayınları.

(23) Lnin, Napolyon'un bu sözünü işçi sınıfına güvenme-
yen eyyamcılar için kullanmıştır.

(24) Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık,
Sayı 12, S. 446.

(25) Türkiye'deki sosyalist hareketin etkinliğine örnekler
verelim: F.K.F. nin Türkiye politik konjonktüründeki etkinliği,
(T.D.G.F. Bilimsel sosyalizmi öğrenme yolunda gayret gösteren
ve bu yolla devrimci pratiğe katılan sosyalist gençliğin örgütü-
dür.) İşgale varan köylü ve işçi hareketlerinde, o bölgedeki pro-
leter devrimcilerin bu hareketleri örgütleme ve kanallı etme-
lerindeki etkinlikleri, devrimci yayın organları olarak, Aydınlık,
Türk Solu'nun, Türkiye politik hayatındaki etkinlikleri, (Oportü-
nizmin bütün denetimine ve sosyalist bir niteliğe sahip olma-
masına rağmen) T.İ.P. nin, içindeki proleter devrimci unsurların
itelemeleri ile de olsa, Türkiye politikasındaki etkinliği, (Daha
pek çok örnek verebiliriz).

(26) Milli kurtuluş savaşımızdan bugüne kadar ki sürege-
len proleter devrimci mücadele öyle pek kolaylıkla azımsanacak
bir şey değildir; 20 Eylül 1919'da Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist
Fırkasının kurulması, kurulmasından 3 ay sonra 2000 işçi dele-
ge ile ilk kongresini yapmış olması, İngiliz sansürüne rağmen
Marksist bir yayın organı olan Aydınlık'ın çıkartılması, 1946'da
Türkiye Sosyalist Emekçi Köylü Partisi'nin kurulması ve bu ara
dönem de siyasi irticaa karşı, demokrasi düşmanlarına bile şap-
ka çıkarttıracak kadar güçlü bir mücadele verilmiş olması, 951
olgusu, Vatan Partisi'nin kurulması öyle bir kalem de karalana-
cak olgular değildir.

(²⁷) Elbette «oy mekanizması» kesin bir ölçü değildir. Ama, bir birikimin ifadesidir.

(²⁸) Lenin, Küçük Burjuva Sosyalizmi ve Proletarya Sosyalizmi Seçme Yazılar, Sy. 69.

(²⁹) Lenin Ne Yapmalı Sy. 110 Sol Yayınları.

(³⁰) Elbette ki iki çelişik yönü aşamalara göre çok katı bir şekilde ayıramayız. Fakat her aşamada genellikle bir tanesi ana, diğeri tali durumunu, o aşamanın sonuna kadar sürdürür. Yani Marksist diyalektik analize göre, mücadelenin her aşamasında ikili görevlerden birinin diğerine ağır basması gerekir.

(³¹) Erdoğan Güçbilmez, Ömer Özerturgut'un TDGF kurul-tayındaki konuşmalarından.

(³²) Ö. Özerturgut ile röportaj. Devrim Sayı, 5.

(³³) Aydınlik'ın 14. sayısındaki (Bu yazı Aydınlik'ın 14. sayısından önce yazılmıştır.) Halil Berktaş'ın «Bilimsel Sosyalist Devrim Anlayışı» yazısı, Ş. Alpay'ın «Türkiye'nin Düzeni Üzerine» yazısından sonra, sağın takipçilik ideolojisinin diğeri bir yazı lı belgesidir.

H. Berktaş, içinde bulunduğumuz evrede, proleter devrimcilerinin küçük burjuva radikalleri ile olan güç birliği ilişkisinin «Dostluk - Destek - Eleştiri» ilişkisi olduğunu söylemektedir. - Kendisi bunu kuyrukçuluk olmadığını söylemesine rağmen- Bu politika sağ kuyrukçu bir politikadır. Bu politika küçük burjuva radikallüğünün saflarımızda yankısından başka bir şey değildir. Milli demokratik devrim mücadelesi, için de ayrıca evrelere ayrılmış çeşitli aşamalardan geçecektir. Herhangi bir evrede proleter devrimci akım, çeşitli nedenlerin etkisiyle küçük burjuva radikal akıma nazaran daha az güçlü olabilir. Fakat proleter devrimcilerin bu evredeki görevi, «dostluk - destek- eleştiri» teranesiyle proleter devrimci hareketi, küçük burjuvazinin peşine takmak, küçük burjuva devrimcilerine öncülük için açık bono vermek değildir. Milli demokratik devrim mücadelesinin

her evresinde, proleter devrimci güçbirliği politikası, «Hem mücadele, hem dostluk» politikasıdır; ortak düşmana karşı savaşta dostluk, Millî Cephenin öncülüğü için de mücadeledir.

«Dostluk - Destek - Eleştiri» politikası, Chen Tu hsieu'nun «Hep dostluk, mücadele yok» biçimindeki sağ oportünist politikasının değişik ifade biçiminden başka bir şey değildir.

(34) «Siyahlar bize aittir» Görüldüğü gibi asker - sivil aydın zümre ile Kemalizm eş anlamda kullanılmaktadır.

(35) Kemalizmi sağ - sol diye ikiye ayırıp, bugün emperyalizmin dümen suyunda rota takip edenleri de Kemalizmin saf-ları içine sokmak, proleter devrimci taktik açısından da yanlış-tır. Kemal Satır'a veya Bülent Ecevit'e Kemalist dersek, Süley-man Demirel veya Metin Tokar'e ne diyeceğiz? Çünkü onlar da Kemalizme sahip çıkmaktadır. (Dış basın, LEMONDE yeni hükümeti kapitalist metotlara ve batıya çok bağlı lâik ve Kemalist olduğunu söyleyen muhafazakar bir ekip diye tanımladı). Devrim Sayı 4. Sy. 1.

(36) Siyahlar bize aittir. «Devrim Silâhı Olarak Felsefe» Aydınlık Sayı 6, Sy. 482-483.

(37) Sağ sapmanın C.H.P. hakkındaki değerlendirmesinin temelinde bu düşünce yatıyor zannederim.

(38) Mill Demokratik Devrimi stratejik plânda savunan sağ sapma ile, nihai tahlilde emperyalizme teslimiyeti savunan öteki sağ oportünizmi birbirine karıştırmamak ve aynı kefeye koymamak gerekir. Çünkü bir taraf en azından millî bağımsızlık için mücadeleyi savunmaktadır.

YENİ OPORTÜNİZMİN NİTELİĞİ ÜZERİNE

Bilindiği gibi, Aydınlık Sosyalist Derginin 12. sayısında çıkan «Türkiye'nin Düzeni Üzerine» adlı yazıda sergilenen görüşün biz sağ oportünist bir görüş olduğunu belirterek, genel olarak bu yazıya atıfta bulunarak millî demokratik hareket etiketi altında uç veren sağ oportünizmi «Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısıyla Aydınlık Sosyalist Derginin 15. sayısında eleştirmiştik. Bu yazımız» Proleter Devrimci» Aydınlık'ın 16. sayısında «Aydınlık'ta Dünya ve Türkiye» 17. sayısında da Şahin Alpay imzalı «İşçi Sınıfı ve Millî Demokratik Devrim» yazılarında yeni oportünizmin eleştirisine hedef oldu. (Her ne kadar «Proleter Devrimci» Aydınlık'ın yazarı adımızı vermiyorsa da yazısını, bizim yazımızın eleştirisi üzerine kurmuş olduğunu en dikkatsiz bir okuyucu bile anlamıştır.)

Meseleleri bilen bir okuyucunun hemen anlıyacağı gibi, bu yazılar aslında eleştiri konusu bile olamayacak

kadar çelişkiler, kavram karışıklıkları ve rastgele yapılan aktarmalarla doludur. Hatta böyle bir yazıyı eleştiri konusu almanın gereksiz zaman harcaması olduğu bile ileri sürülebilir. Fakat biz bu yazıların, iyi niyetli, yürekli fakat ideolojik aydınlığa sahip olmadıklarından dolayı **hasbelkader** yeni oportünizmin saflarında yer alan birkaç arkadaşın kafalarını daha da bulandıracağını düşünerek gerçekten sıkıcı olan bu işi omuzladık. Bizi buna zorlayan diğer bir etken de, bilimsel sosyalizmin ustalarının her çeşit sapmaya karşı «cehaletin ürünü olanları bile» ciddiye alarak bunlarla mücadele etmeleri ve bizim bu devrimci tutumdan ders almamızdır. Yankee emperyalizminin işgali altındaki ülkemizde proletaryanın devrimci mücadelesi emperyalizme ve onun uzantısı olan oportünizmin her türüne karşı verilecek sert mücadelelerle güçlenecektir. «Proleter Devrimci» Aydınlık'ta çıkan bu iki yazıyı esas olarak alıp, genel olarak yeni oportünizmin bir daha eleştirisini yaparken ele alacağımız sorunlar **esasa** ilişkin olacaktır. (!) Önceki yazımızda olduğu gibi, «kriminolojinin sahasına giren» hataları dikkate alıp ikinci dereceden hatalara değinmeyeceğiz. Yoksa bütün bir Aydınlık; bu eleştirilere ayırmak gerekir.

Eleştirimize girmeden önce, oportünizmin genel özellikleri üzerinde kısaca duralım. Oportünizm bukalemun gibidir. Çeşitli kılıklara bürünerek sosyalist hareket içinde ortaya çıkar. Oportünizmin kılığını kıyafetini o ülkenin ekonomik ve sosyal bünyesi, işçi sınıfının politik bilinç ve örgütlenme seviyesi, kısaca ülkenin içinde bulunduğu devrimci aşamanın niteliği belirler. Ancak her çeşit oportünizm proletaryanın devrimci potansiyeline inanmamaya dayanır. Genellikle sağ oportünizmin temelinde **korkaklık, azimsizlik ve proletaryanın devrimci zaferine inanmamak yatar**. Bu yanlışları örtmek için o, en «keskin» gözükmek zorundadır. Aslında ise marksizmin lâfızlarına, Stalin'in

deyişle **kölece** bağlı kalarak pasifizmini sergiler. Bir başka deyişle pasifizm aynı zamanda doğmatiktir de. «Vebadan korkar gibi devrimden korkan» İkinci Enternasyonal oportünizmi bunun en somut örneğidir. Bunlar marksizmde neyin kesin olduğunu yani marksizmin belkemiği olan diyalektiği hiç ama hiç anlamış değillerdir. Ve hepsinin de ortak yanı Kautsky'lerden Turati'lere ve Plehanof'lara kadar, korkaklıklarını en süslü ve devrimci lâfızlarla maskeleyerek marksist önermeleri içi boş doğmalar haline getirmekte gösterdikleri bilgiçlik ve lâfazanlıklardır.

Oportünizmde **ilke istikrarı** diye bir şey yoktur. Düne kadar savunduğu ilkelerin niteliği kitlelerin gözünde açıklığa kavuşunca, o bu ilkeleri en ağır suçlamalarla karalar. Onun için tek şey önemlidir; «Her şeye rağmen proletaryanın devrimci hareketini nasıl pasifize edebilirim?». Bu eyleminde marksist **ilkeler sadece birer** basit araçlardır. Ülkemizdeki yeni oportünizmin sözcüklerinin yazı ve sözleri bunun en somut örnekleridir. Biz bu yazıda bunları sergileyerek bu fraksiyonun nasıl bir «İkelî Birlik» olduğunu ortaya koyacağız.

MARKSİST METOD ÜZERİNE

Her çeşit oportünist tahlil, marksist metodu bir tarafa bırakır. Açıklıyalım: «Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısında sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin bağımsızlıklarına kavuşarak sosyalizme geçişlerine ilişkin marksist çevrelerdeki bir tartışmanın varlığından söz ederek bu görüşleri çok kısa bir şekilde özetlemiştik. «Türkiye'nin iktisadî gelişme seviyesi işçi sınıfının siyaset sahnesindeki rolünü ikincil kılmaktadır» diyerek işçi sınıfı belli bir güce erişinceye kadar küçük burjuva devrimci iktidarını savunan yeni oportünizmin aslında Millî Demokratik Devrim teorisini değil de, kopitalist olmayan yol reviz-

yonist tezinin birinci görüşünü savunduğunu belirterek «işçi sınıfının öncülüğü olmadan sosyalizme geçişi mümkün görmek boş bir hayaldir, fakat sosyalizme geçişi mümkün görmemek şartıyla bu görüş (yeni oportünizmin görüşü) çok özel şartlar altında olan, işçi sınıfı var sayılmayacak kadar zayıf ve cılız olan Kamerun, Brundi, Bassutolan gibi Afrika ülkelerinde işçi sınıfı belli bir güçte sahip olana kadar tatbik imkânına sahip olabilir»^(?) dedik.

Bu sözlerimizden bu ülkeler için bizim kapitalist olmayan yolu savunduğumuz sonucunu çıkarmak akıllılığını gösteren yeni oportünizmin bir sözcüsü, hem Millî Demokratik Devrimi tek devrimci çizgi olarak kabul ettiğimizi hem de kapitalist olmayan yolu savunduğumuzu iddia ederek bunun gülünç olduğunu söylüyor. (Bkz. Şahin Alpay, «İşçi Sınıfı ve Millî Demokratik Devrim», PDA, Sayı - 7, s. 366).

Marksist metoddan habersiz olduğu anlaşılan, millî demokratik hareket adı altında kapitalist olmayan yol revizyonist tezini savunan bu yazarın bu eleştirisi gerçekten bir hayli eğlendiricidir. Bizim **italikle** yazmış olduğumuz «olabilir» ibaresinin anlamı açıktır. Burada, yeni oportünizmin millî demokratik hareket tezinin, Türkiye gibi dört milyona yakın işçisi bulunan bir ülkede değil de, olsa olsa, işçi sınıfı yok sayılabilecek kabile ilişkilerinin derin izlerini taşıyan bazı Afrika ülkelerinde ileri sürülebileceği daha doğrusu tartışılabileceği kastedilmiştir. Bundan, bu ülkelerde kapitalist olmayan yolun geçerli olduğu sonucu çıkartılabilir mi? Kesinlikle hayır. Biz bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için tek devrimci çizginin Millî Demokratik Devrim çizgisi olduğunu defalarca belirttik ve o yazımızda da bu çizginin dışındaki yolun, yani kapitalist olmayan yolu savunan görüşün temelinde tarihî materyalizme aykırı bir düşünce olan «her şeyi silâhlar belirler»

teorisinin yattığını söyleyerek, **revizyonist** bir çizgi olduğunu açıkça belirttik. Bazı Afrika ülkeleri için bu millî demokratik hareket tezinin tartışılabileceğini söylerken ulus bilincinin fazla gelişmediği, kabile hayatının derin izlerini taşıyan, işçi sınıfı yok sayılabilecek bazı ülkelerde, değil marksist bir partinin, birkaç aydının dışında gerçek bir marksist fraksiyonun bile olmadığı gerçeğini dikkate aldık. (3).

Dünya çapında takip edilecek yol hakkında revizyonist nitelikte olan bir tezin, bazı özel ve istisnai şartlar altında olan ülkelerde «**olabilir**» şartlı sınırlamasıyla tartışma konusu olabileceği, marksist tahlil metodunun yani somut durumların somut tahlilinin gerektirdiği bir zorunluluktur. Marksizmin büyük ustalarının tahlillerinde bu şartlı sınırlamayı, bu olabilirliği görmekteyiz. Örneğin Marx, Engels, Lenin'in tahlillerinde...

Barışçıl yoldan bir sosyal devrim olabileceğini savunan Lassalle ve Proudhon'u en sert biçimde eleştirerek, sosyal devrimin tek yolunun **şiddet** olduğunu belirterek barışçıl yolun reformistlere ait olduğunu söyleyen Marx ve Engels, çok özel şartlara sahip İngiltere ve Amerika'da devrimin bir ihtimal olarak barışçıl bir yol izleyebileceğini söylüyorlardı. Tekelci kapitalist dönemde artık Marx ve Engels'in bu şartlı sınırlamasının da geçerli olmadığını söyleyerek, barışçıl yoldan sosyalizme geçilebileceğini öneren İkinci Enternasyonal partilerini hainlikle suçlayan Lenin, 1917 Mayıs'ında Rusya'da çok özel ve istisnai şartların ortaya çıktığını bu nedenle sosyalizme barışçıl bir yoldan **geçilebileceğini söylemektedir**. (4).

«Proleter Devrimci» Aydınlık'ın yazarının mantığına göre, barışçıl yoldan geçişi ihanet olarak nitelendiren Marx, Engels ve Lenin şartlı sınırlama içinde «**mümkündür**» dedikleri için kendi kendileriyle çelişkiye düşmüşler-

dir! Gerçekten komik duruma düşenler, bizim şartlı sınırlama içinde kendilerinin ileri sürdükleri tezin tartışılabilirliğini söylememize karşı çıkanlardır. Hele «devrimde (Millî Demokratik Devrim kastediliyor M. Ç.) küçük-burjuvazi öncü olsun, proletarya öncü olsun sömürge ülkelerinin önündeki hedef millî demokrasidir, sosyalizm değil.» (Bkz. Ş. Alpay, Aydınlık, sayı 12, s. 471) diyerek Millî Demokratik Devrimin küçük-burjuvazinin de öncülüğünde olabileceğini mümkün gören, sonra da «öncülük pazarlık konusu değildir» diyen M. Belli'yi sağ oportünizmle suçlamaya kalkan böyle ne dediği belli olmayan **eyyamcı** bir yazarın eleştirisi hiç ama hiç **ciddiye** alınmaz! (5).

«Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısında, feodal kalıntıların % 5 olduğunu iddia ederek, buradan Türkiye'deki baş çelişkinin proletarya ile burjuvazi arasında olduğu sonucuna varan **Emek** oportünizminin, vardığı bu sonucun yanlış olduğunu belirterek, üretim ilişkisi olarak feodalizmin % 5 değil de % 05 olması halinde bile bizim gibi emperyalizmin işgali altındaki bir ülkede ilk hedefin zorunlu olarak Millî Demokratik Devrim olduğunu söyledik. Ve baş çelişmenin de, **üretim ilişkilerinden** çıkartılamıyacağına ilişkin olarak da, 1941-44 emperyalist kapitalist Fransa'sında baş çelişkinin (nihaî tayin edici temel çelişki değil) proletarya-burjuvazi arasında değil de, istilâcı Alman emperyalizmi ve gerici Vichy burjuvazisi ile burjuvazinin millici fraksiyonu dahil bütün Fransız ulusu arasında olduğu örneğini gösterdik. (Bkz. Aydınlık Sosyalist Dergi, sayı 15 s. 208).

«Proleter Devrimci» Aydın'ın bu tahrifatçı yazarı, **Aristo mantığı** ile bizim 1944 emperyalist Fransa'sında Millî Demokratik Devrim yapıldığını iddia ettiğimiz sonucunu çıkartmış (!) İşte karavana atmak buna denir! Dünyanın ilk burjuva demokratik devrimlerinden bir tanesinin

yapıldığı Fransa'da, demokratik devrimin tekrar yapıldığını hiç kimse ileri sürmemiştir ve sürmez. Hele belli bir seviyesi olması gereken ideolojik bir polemikte de, «karşı taraf bunu söyledi» diye bir iddiada da bulunulmaz. Ancak bunda bizim için **şaşılacak** bir taraf yoktur.

Sen yazının başından beri Millî Demokratik Devrimin sömürge, yarı-sömürge ve feodal kalıntıların olduğu ülkelerin önlerindeki zorunlu devrimci adım olduğunu istediğin kadar söyle, bu yazar bu tahrifi mutlaka yapacaktır! Çünkü **tahrifat** ve **yalan** bu eyyamcı yazarın politik aletleridir.

Bu tahrifi yaptıktan sonra bakın aynı yazar ne diyor, «işgal altında olsun olmasın Fransa gibi kapitalist emperyalist bir ülkede devrimci şiar sosyalist devrimdir» (Bkz. Şahin Alpay, PDA, sayı 17, s. 366) Bu görüş ile, anti-emperyalizmi de kapsıyor diyerek, sosyalist devrim şiarının sosyalistlerin dışındaki millici güçlere de hitap ettiğini iddia eden Aren-Boran oportünizminin görüşü arasında **temelde** hiç bir fark yoktur. (*) Oysa evre ve devrimci şiar **her zaman** üretim ilişkilerine göre tespit edilemez. Kapitalist bir ülkede baş çelişki proletarya ile burjuvazi arasındadır. Ama bir dış müdahale bu çelişmeyi **geçici** olarak ikinci plana iter ve o anda baş çelişmede bu dış müdahaleye, istilâya göre biçimlenir. Ve bu yeni çelişmeye göre, proletaryanın partisi, taktiklerini ve devrimci şiarını ayarlar. II. yeniden paylaşım savaşı kapitalist Fransa'sındaki(proletarya - burjuvazi baş çelişkisi, Alman istilâsı üzerine geçici olarak tâli plana geçiyor ve Alman emperyalizmi + Vichy gerici burjuvazi ile Alman emperyalizmine karşı olan burjuvazinin millî fraksiyonu dahil bütün Fransız ulusu arasındaki çelişki bir süre için baş çelişki oluyor. Bu evrede Fransız marksistlerinin baş görevi bu çelişkiyi çözümlenektir. Farklı nitelikteki çelişmelerin farklı metodlarla çözümlenmesi, marksist diyalektiğin ge-

rektirdiği bir zorunluluktur. İşgalci düşman ile ulus arasındaki çelişki de sosyalist devrim yolu ile değil, **millî devrimci savaş** yolu ile çözümlenir. Bu nedenle bu evrede FKP'nin gündeminde Sosyalist Fransa değil, «**Bağımsız Fransa**» vardır. Çünkü Sosyalist Fransa'nın yolu, Bağımsız Fransa'dan geçmektedir. Ve FKP, «Bağımsız Fransa» devrimci şiarı etrafında bütün Fransız yurtseverlerini toplayarak, geniş bir **millî cephe** kurup bu çelişkiyi çözümlenmiştir. Bazı «solcular», Fransız Komünist Partisi'ni bu oportünist yazar gibi, şartlar ne olursa olsun devrimci şiar «Sosyalist iktidar»dır, diyerek eleştirmişlerdir. (?) Burada sözü, Fransız Komünist Partisi üyelerine bırakalım: «... Bazı kişiler 1944'te KP'nin yönettiği Fransız proletaryasının iktidarı alacak güçte olduğuna ve bunu yapmamakla otobüsü kaçırdığına içtenlikle inanırlar. İlk bakışta çekici bir değerlendirme ama yanlış... İlk önce mukavemetin amacı ve karakteri hakkında bir yanılma var... Mukavemetin hedefi proletarya devrimi değil, ülkenin işgal altından kurtulması ve faşizmin yok edilmesi idi. Böyle bir amaç her çeşit Fransız vatandaşını bir araya topladı. Mukavemet büyük bir **millî davranış** oldu. Onun hakim çizgisi budur. Fransız komünistlerinin değeri, durumu bütünü içinde anlamaları oldu; onun için Hitler'e ve suç ortaklarına karşı mücadelede geniş bir **Millî Cephe** kurmaya çalıştılar ve mukavemet hareketinin halkımızın derin yığınlarından kopmuş bir tarikat halinde dejenere olmasına izin vermediler. Git gide daha çok tecrit edilmiş hale gelen düşmana karşı **1944 millî ayaklanması** böyle mümkün kılındı. Eğer o sırada işçi sınıfı **devrim** yapmaya, sosyalizmi kurmaya kalksaydı ne olurdu? (...) İşçi sınıfının ülkenin kurtuluşu için kararlı ama devrimci bir hareketi desteklemeye hiç de hazırlıklı olmayan her sınıftan Fransız vatandaş ile bağlarını kopardıklarını göreceklerdir. Ve Hitler'ciler, suç ortakları, gerici-Vişici burjuvazisi bayram ederdi

buna». ⁽⁸⁾ Ve Almanların kovulmasından sonra Fransız Komünist Partisinin de içinde yer aldığı bir millî iktidar işbaşına gelmiştir. Görüldüğü gibi, **çatısı dar mekanik kafaların** iddialarının aksine, kapitalist-emperyalist bir ülke de devrimci şiar her zaman sosyalist iktidar değildir!

«Marksizm son derece derinliği olan, son derece karmaşık bir doktrindir.» **Marksizmde bütün meseleleri, bir kaç tipik çözüm yolu ile çözen hazır reçeteler arayanlar acınası dar kafalı çok bilmişlerdir!** Bir kaç tipik formülasyonun dar sınırları içinde ukalâlık taslayan mekanik kafalı entelektüel bozuntuları için bakın Mao ne diyor: «Dünyanın en gülünç insanları, kulaktan dolma bazı ham bilgilerle kendisini 'allameyi cihan' sanan çok bilmişlerdir. Bu, bu insanların boylarının ölçüsünü pek iyi bilmediklerini gösterir. Bilgi meselesi bilimsel bir meseledir, bu meselede ne samimiyeysizliğe, ne de böbürlenmeye yer vardır. Asıl gerekli olan, tersine içtenlik ve alçak gönüllülüktür.»

⁽⁹⁾

FİDEL-GUEVARA VE KÜBA DENEYİ KARŞISINDAKİ TAVRIMIZ

Yeni oportünizm Küba devrimi deneyi karşısında şaşkın ördek gibidir. Kimilerine göre Küba sosyalist bir ülke değildir. Küba'da devrim olmamıştır. Bazılarına göre de, «evet Küba'da devrim olmuştur ama bu dar deneyci bir anlayışın tesadüfî sonucudur». (Bkz. H. Bertay Proleter Devrimci Aydınlik 16. sayı s. 327). Ve bunlara göre eğer Amerikan emperyalizmi uyanık davranmış olsaydı bu devrim olmazdı! «Gerek Küba hakim sınıflarının ve gerekse Amerikan emperyalizminin **uykuda** olmasından gelen koşullarda Küba tecrübesi başarıya ulaşmıştır.» (H. Berktaş, P. Dev. Aydınlik 16. sayı, s. 326). Yani bunlara göre Küba devrimi mucîzevî bir olgudur. İşte, sergilenen bilimsel

sosyalist düşünce (!) daha doğrusu katledilen marksizmin diyalektiği!

Metafizikçi, devrimleri tesadüf ve mucizelerle açıklar. Onun için örneğin, Fransız burjuva devrimi bir tesadüftür. Fransız devrimi metafizikçi tarafından XVI Louis'in zayıf ve yumuşak bir insan olmasıyla açıklanır. «Güçlü bir insan olsaydı devrim olmazdı» der. Hatta ona göre «Varennese'de XVI. Louis yemeğini kısa kesseydi, yakalanmaz ve tarihin akışı değişirdi.» (19) Oysa bilimsel sosyalist anlayışta mucize ve tesadüf açıklamalarına yer yoktur. **Mucize ve tesadüf Lenin'in deyişiyle «ne tabiatla ne de tarihte vardır.»** İşte biçimle özü birbirine karıştıran, öz yerine biçimde keskin kes ilkeler arayarak dünya devrimci hareketinin **trafik polisi**liğini yapmaya kalkanların teoride sonu, metafiziğin bataklığında kulaç atmaktır!

Bilimsel sosyalist dünya görüşü Küba devrimini Amerikan emperyalizminin ve Küba hakim sınıflarının bir anlık **gaffeti** ile açıklamaz. Küba tecrübesinin başarıya ulaşması dünya kapitalizminin bugünkü durumu ile ilgilidir.

Lenin, Küba gibi sömürge bir ülkenin bir sıra iç devrimlerle sosyalizme geçmesinin ilk etabı olan anti-emperyalist savaşı kazanabilmesi için şu üç şartın var olmasını önermektedir: «Ezilen bu ulusların ahalisinin önemli bir kısmının çabalarının koordinasyonu... veya uluslararası durumun özellikle uygun olması (örneğin emperyalizmlerin müdahalesinin zayıf düşmeleri, aralarındaki bir savaş ve kendi çelişmeleri vs. sebebiyle felce uğraması) veya büyük devletlerden birinin proletaryasının aynı anda burjuvaziye karşı koyması gereklidir». (20) Bugünkü emperyalizmin III. genel bunalım döneminin ayırt edici özelliği bütün bu etkenlerin bir araya gelmiş olmasıdır. Dünyanın 1/3'ü sosyalisttir. Ezilen uluslar her geçen gün emperyalizme öldürücü yumruklar indirmektedir. Dünya sürekli altüst oluşlar için-

dedir. Artık dünya kapitalizmi son nefesini vermektedir. Küba devrimi ne dar deneyci bir anlayışın tesadüfî bir sonucudur ne de mucizevî bir olaydır. Küba devrimi can çekişen emperyalizmin zorunlu bir sonucudur!

Küba devrimini Amerikan emperyalizminin önleyebilmesini mümkün görerek «Amerikan emperyalizmi uyanık davransaydı, bu devrim olmazdı» diye açıklamak **revizyonizmin** ta kendisidir. ⁽¹²⁾ Bu, emperyalizmin «**her şeye kadır**» olduğunu söylemek, dolayısıyla stratejik planda onu (emperyalizmi) gözde büyüterek dünya halklarının özellikle **Latin Amerika halklarının devrimci mücadelelerinin zafetine inanmamaktır!** İşte pasifizm ve pasifizmin ideolojisi budur!

Tesadüfler ve mucizeler ve de sol oportünistler marksizm-leninizm hazinesini derinleştirmezler. Oysa Küba tecrübesi ve onun önderleri marksizm-leninizm hazinesini derinleştirmiş ve zenginleştirmişlerdir! «Sen halk savaşından yana mısın yoksa gerilla savaşından mı» diyerek **saçma sapan** bir ikilem ortaya atan yeni oportünizme göre, Küba'da halk savaşı hiç bir zaman olmamıştır. Oysa gerilla savaşı hak savaşının ilk iki aşamasının temel mücadele şeklidir.

Biz kahraman **Küba halkı bir halk savaşı vererek Millî Demokratik Devrimi yapıp sosyalizme geçmiştir diyoruz.** Ve Küba deneyi, Fidel Castro ve Che Guevara hakkında görüşlerimiz açıktır: «Şimdi Ekim İhtilâlinin deneyine ilâveten. Çin'de, Doğu Avrupa Sosyalist ülkelerindeki, Kore, Vietnam ve Küba'daki devrimci deneyler mevcuttur. Bu ülkelerin muzaffer devrimcileri marksizm-leninizm ve Ekim İhtilâlini zenginleştirmiş ve geliştirmiştir. Çin'den Küba'ya kadar bütün bu devrimler istisnasız silâhlı mücadele ile ve silâhlı emperyalist saldırısına ve müdahalesine karşı savaşmakla kazanılmıştır. Küba halkının silâhlı ayaklanması

1953 yılında başlamıştır. Amerikan emperyalizmi ve Küba'daki kuklası Batistanın yönetimini devirmeden önce iki yıldan fazla bir devrimci halk savaşı vermiştir. (China In Revolution, History, Documents and Analysis, edited by Vera-simons, s. 404-5 Mart 31 1964'de, yayınlanan SBKP Merkez Komitesinin açık mektubu üzerine Çin KP'nin yorumu).

Evet Küba Devrimi marksizm-leninizm hazinesine büyük bir katkıdır. Ve Küba devriminin muzaffer **proleter devrimcileri** olan Fidel Castro, Che Guevara ve arkadaşlarından bizim gibi yarı sömürge ülke marksistlerinin öğreneceği pek çok şey vardır. Çünkü **biz marksizmi entellektüel gevezelik ve dünya devrimci hareketinin trafik polisliğini yapmak için okuyup öğrenmiyoruz. Biz dünyayı değiştirmek için, dünyanın Türkiye'sinde devrim yapmak için marksizmi öğreniyoruz!**

Küba sosyalist devriminin muzaffer proleter devrimcilerine «Küçük burjuva devrimcileri», «Sol oportünistler» demek ihanetin, oportünizmin ta kendisidir. Ve bu görüşü saflarımızda yaygınlaştırmaya çalışanların kişiliklerinden bütün Türkiye'li proleter devrimcileri şüphe etmelidir.

«Proleter Devrimci» Aydınlık'ın **eyyamcı yazarı** bizim «sağ sapma devrimci pratik ve teori» yazısında Fidel Castro'ya atıfta bulunmamızı eleştirmektedir. (Bkz. Ş. Alpay P. D. Aydınlık 17. sayı S. 366) Biz daima marksizm-leninizmin hazinesine katkısı olan muzaffer proleter devrimcilerine atıfta bulunduk ve her zaman da bulunacağız ⁽¹⁹⁾ Yeni oportünizmle aramızdaki küçücük (!) fark da burada ya! Onlar Amerika'nın sözde devrimcileri Campus «Mao»istlerine biz ise marksizm-leninizm hazinesini geliştiren muzaffer devrimcilere atıfta bulunuyoruz!

Latin Amerika'daki proleter devrimci çizgi hakkında son derece önemli bir sorunu da bu bölümü bitirmeden

açıklayalım. Şu iki hususun özellikle karıştırılmaması gerekir:

**Bütün Latin Amerika ülkelerinin «sanayinin geri kal-
mıslığı ve tarımın feodal karakteri» ortak özellikleri olduğu-
nu belirterek, «anti-emperyalist mücadelede, halkın çok
büyük çoğunluğunu, işçi sınıfının, köylülerin, aydınların,
küçük-burjuvazinin ve ulusal burjuvazideki en ilerici taba-
kaların çıkarları yönünde bir kurtuluş programı üzerinde
birleştirmemiz gerekmektedir.»** (ikinci Havana Deklarasyo-
nu'ndan) diyerek bütün Latin Amerika ülkelerinin önlerin-
deki devrimci adımın **Millî Demokratik Devrim** olduğunu
söyleyen **Fidel Castro** ve arkadaşları ile Millî Demokratik
Devrim stratejisinin geçerliliğini üretim ilişkisi olarak feo-
dalizmin varlığına bağlayarak, Latin Amerika ülkelerinde
«tarımda az gelişmiş kapitalizm hakimdir ve de millî bur-
juvazi yoktur» diyerek bu ülkeler için **sosyalist devrim st-
ratejisini** öneren **A. G. Frank, A. Shah, vs.** gibi yazar çizer
takımını ayırmak gerekir, bir.

Fidel Castro'nun, Che Guevaranın görüşleriyle özellik-
le Debray'ın dogmatik önerilerini **kesinlikle** karıştırmamak
gerekir; iki. Silâhlı halk savaşının, emperyalizmin boyun-
duruğundan kurtulmanın tek yolu olduğu gerçeğine karşı
çıkarak, barışçı bir yoldan da devrimin zafere ulaşabilece-
ğini mümkün gören **W.J. Pomeroy** bile bu gerçeği açıkça
itiraf etmektedir. Bakın ne diyor Pomeroy: «Debray'ın ol-
dukça dogmatik formüllendirmelerinin, çoğu kez **kendi ad-
larına** konuştuğunu sandığı **Kübalı önderlerin beyanların-
dan** ayırddilmesi gerekir.» Hele «Debray'ın Devrimde
Devrim kitabı KKP'nin resmî görüşüdür. Bu kitap Küba'da,
2.5 milyon basılıp dağıtılmıştır» demek gerçeği **ahlâksızca**
tahriften başka bir şey değildir. Çünkü bu kitap KKP'nin
görüşlerini dile getiren Simon Torres ve Julio Arende ta-
rafından, «**Debray ve Küba tecrübesi**» başlıklı yazı ile

Monthly Review'nin 1968 haziran sayısında çok sert bir şekilde eleştirilmiştir. Bu eleştirinin ana çizgileri şunlardır:

1. Debray'ın «askeri liderliğin temel unsur olması gerekir» önerisi yanlıştır. Tam tersine siyasî çalışma esastır. Ve askerî yan, politik liderliğe tabi kılınmalıdır.

2. Debray'ın «burjuva şehir-proleter kır» «Liana-Sierra» şeklinde yaptığı ayrımını bir sınıf çatışması olarak ortaya koyması, leninist bir analiz değildir.

Yazının «**Kim Kimi Yarattı**» başlıklı kesiminde, Debray'ın «Küba'da Foco, Partiyi yarattı» iddiasının **yanlış** olduğu belirtilerek, devrim için partinin şart olduğu ileri sürülmektedir. Simon Torres ve Julio Arende, Lenin'in «Ne yapmalı» kitabına atıflar yaparak, Debray'ın **ekonomist** bir görüşe sahip olduğu sonucuna varmaktadırlar.

Ancak bütün ülkelerin pasifistleri, bu farklılıkları görmezden gelerek Debray'ın dogmatik formülasyonlar ile Latin Amerika'daki proleter devrimci çizgiyi özdeş tutmaya çalışmaktadırlar. Örneğin, Progressive Labour adlı Amerikalı sözüm ona «Mao»cu bir parti bütün bu farklı ideolojileri Debrayizm başlığı altında toplayarak F. Castro, Che Guevara ve arkadaşlarını sol oportünizmle (!) suçlamaktadır. (!) Ve ülkemizde de, Campus, «Mao»izmin şubesi olan yeni oportünizmin sözcüleri, tıpkı Amerikalı ideologlar gibi, bu farklı ideolojileri (yani A.G. Frank, Debray oportünist çizgileri ile Kübalı muzaffer proleter devrimcilerinin leninist çizgisini) karıştırarak, Debray'ın kitabına atıfta bulunarak, F. Castro - Che Guevara'yı eleştirmeye kalkmaktadırlar. Yani oportünizmin sözcüleri kırlardan şehirlerin fethedilmesini öneren Latin Amerika'lı muzaffer proleter devrimcilerini Debray'ın dogmatik formülasyonları ile mahkûm edip, onların leninist çizginin dışında olduklarını söyleyerek,

büyük proleter devrimcisi Mao Tse Tung'u da **Amerikanca** yorumlayarak korkaklıklarına ve ihanetlerine ideolojik kılıf bulacaklarını zannetmektedirler!

Emperyalizmin ölüm saatlerinin yaklaştığı bu III. genel kriz döneminde, marksist-leninist hareket, yeni oportünizmin iddia ettiği gibi, Castro-Guevara çizgisine karşı verilecek olan mücadele ile değil, modern revizyonizmin şehirlere öncelik tanıyarak, kırlara ikinci dereceden önem veren, köylülerin giderek «köylü» halkların devrimci potansiyelini küçümseyen «sol», işçi sınıfının dışında sosyalizme geçişi mümkün görerek barış içinde bir arada yaşamayı savunan sağ çizgilerine karşı neo-troçkist, neo-blankist... kısaca her çeşit sağ ve «sol» sapmalara karşı verilecek mücadeleler ile güçlenecek ve emperyalizmi çökertecektir. Castro-Guevara ve bütün Lâtin Amerika'lı proleter devrimcilerini «Sol oportünist» ilân eden ağızlar bütün ülkelerin pasifistleridir!

MAO'NUN LENİNİZM HAZİNESİNE KATKILARI VE YENİ OPORTÜNİZM

Mao Tse Tung'un marksizm-leninizm hazinesine katkıları sorunu bugün marksist çevrelerde tartışılan son derece önemli bir sorundur. Mao Tse Tung'un leninizm hazinesine kattıklarını ana hatları ile başlıca iki başlıkta toplayabiliriz.

- 1. Millî Demokratik Devrim Teorisi,**
- 2. Proleter Kültür Devrimi.**

Maonun bu iki katkısının özlerini ve temel unsurlarını Lenin'de de görmekteyiz. Fakat marksizm-leninizm'in bu bu son derece önemli iki ilkesi, en mükemmel şekillerini Mao'nun siyasî pratiği içinde almışlardır. Bu nedenle leninizmin bu iki önemli ilkesini açıklarken, Çin'in somut pra-

tiğinden hareket ederek, Mao'nun siyasî pratiği içinde ele almak zorundayız.

MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM TEORİSİ

Geçen yazımızda Millî Demokratik Devrim teorisinin, marksist-leninist kesintisiz devrim teorisinin sömürge ve yarı-sömürge ülkelere uygulanması olduğunu belirtmiştik. Bir daha belirtelim ki, Mao Tse Tung, emperyalizmin I ve II genel bunalım devrelerinde nicelik olarak zayıf ve köylülükle tabii bağları olan bir işçi sınıfına sahip, yarı-sömürge ve yarı-feodal Çin'de, leninist kesintisiz devrim teorisini bu somut pratiğe uygulayarak derinleştirmiş ve zenginleştirmiştir. Böylece Mao, bütün sömürge ve yarı sömürge ülkelerin devrimcilerine emperyalist boyunduruğun kırılarak sosyalizme geçişine yolunu göstermiştir. Mao Tse Tung'un bu katkısı ile birlikte (işçi sınıfının hegemonyasında temel gücü köylü kitlelerinin teşkil ettiği devrim ordusunun kırlardan şehirleri fethetmek teorisi) leninist kesintisiz devrim teorisi hayatın yeni realiteleri karşısında daha gelişmiş ve zenginleşmiştir. Mao, ile birlikte yarı-sömürge ülkelerin sosyalizme geçişlerinde zorunlu bir durak olan halk savaşları çığırı açılmıştır. Açılan bu yoldan bir Vietnam, bir Küba, emperyalizmin boyunduruğunu kırarak sınıfsız topluma doğru emin adımlarla yürümektedirler.

Mao Tse Tung'un yeni demokratik devrim teorisinin başlıca unsurları şunlardır:

1. Millî Demokratik Devrim özünde bir köylü devrimidir.
2. Millî Demokratik Devrimde halk savaşı zorunlu bir duraktır.
3. İdeolojik öncülük esastır.
4. Millî Demokratik Devrim teorisi proletaryanın hegemonyasını içinde taşır.

MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM ÖZÜNDE BİR KÖYLÜ DEVRİMİDİR

Demokratik devrim programı köylülerin objektif taleplerine cevap veren en radikal programdır. Lenin'in dediği gibi «onun özlediği bütün tarımsal reformları ancak tam olarak zafere ulaşmış olan bir devrim gerçekleştirebilir, onun rüyalarını gerçek yapar... Hepsi o kadar değil. Köylüler sadece en kökü toprak reformu için değil genel ve daimî çıkarları bakımından da devrime bağlıdır.» (İki taktik S. 104) Özellikle köylülerin nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil ettiği yarı-feodal bir ülkede Millî Demokratik Devrim özünde bir köylü devrimidir. «Bu sebepten dolayı, bütün halkın harekete geçirilmesi, köylü yığınlarının harekete getirilmesi ile aynı şeydir.» (Giap, Haik Savaşı Halk Ordusu) Aslında köylü devrimi olan bu devrim, proletaryanın dışında başka bir sınıfın veya zümrenin önderliğinde zafere erişebilir mi? Hayır, erişemez. Çünkü burjuvazinin devrimci barutunu tükettiği proleter devrimleri çağında, temelde burjuva demokratik nitelik taşısa da herhangi bir devrimi sonuna kadar götürebilecek tek devrimci sınıf proletaryadır. Millî Demokratik Devrimin aslında bir köylü devrimi olması gerçeğini gerek Mao Tse Tung, Lin Piao ve gerekse Giap özellikle belirtmektedirler. (*) Çünkü Millî Demokratik Devrimin özünde bir köylü devrimi olması gerçeği stratejik, politik ve taktik çizgimizi tayin eden son derece önemli bir unsurdur. (İleriki sayfalarda tekrar üzerinde duracağız) Millî Demokratik Devrimin özünde köylü devrimi olmasının doğal sonucu, sınıf mevzilenmesinde **köylüler, devrimin temel gücünü teşkil ederler.** Emperyalist dönemde tarihin lokomotifini olan **proletarya devrimin önderidir.** 1905-17 Rus Demokratik Devrimlerinde devrimin temel ve önder gücü **proletarya** idi. (köylüler vasıtasız yedek).

Neden Rusya'da demokratik devrimlerin temel gücü proletarya oluyor da, Çin ve Vietnam demokratik devrimlerinin temel gücü proletarya değil de köylüler olmaktadır? Bu sorunun cevabı, somut durumların somut tahlilinde düğümlenmektedir. Çünkü, Rusya'da devrim ordusunun temel gücü genellikle büyük şehirlerde yaşıyordu. Çin, Vietnam gibi ülkelerle kıyaslanmayacak seviyede (nicelik ve nitelik bakımından) bir Rus sanayi proletaryası vardı. Bu nedenle devrim, şehirlerden kırların fethedilmesi şeklinde bir rota takip etti. **Oysa yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde, 1) İşçi sınıfının nicelik ve nitelik olarak gelişmiş kapitalist ülkelere kıyasla zayıf olması, 2) Şehirlerde emperyalizmin denetiminin çok kuvvetli olması gibi, başlıca iki ana nedenden dolayı Millî Demokratik Devrimin izliyeceği rota, kırlardan şehirlerin fethedilmesi rotasıdır.**

HALK SAVAŞI MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİMİN ZORUNLU BİR DURAĞIDIR

Emperyalizme karşı mücadele bir **uluslaşma** mücadelesidir. Ve «milliyet meselesi de aslında bir köylü meselesidir» (Stalin). Bu nedenle saldırgan emperyalizme karşı verilen halk savaşı da bir köylü savaşıdır. Halk savaşının bir köylü savaşı olması gerçeği kırlardaki mücadeleyi ön plana çıkartmaktadır. Yani Millî Demokratik Devrim mücadelesinin ağırlık noktası kırlardır. Ayrıca bu millî kurtuluş savaşının başarıya erişmesinde askerî bir zorunluluktur da. Çünkü «Emperyalistler ülkelere (sömürge ve yarı sömürge ülkelere. M.Ç.) karşı saldırılarda bulunurlarken çoğunlukla büyük şehirleri ve ana haberleşme hatlarını ele geçirerek işe başlarlar. Fakat geniş kırlık bölgeleri tamamen kontrolleri altına almak onların gücü dışındadır. Devrimcilerin serbestçe manevra yapabilmesini sağlayacak geniş alan

lar, ancak ve ancak kırılık bölgelerdir. Devrimcilerin kesin zafere doğru ilerleyebilecekleri devrimci üsler, ancak ve ancak kırılık bölgelerde kurulur» (16).

Emperyalizmin denetiminin son derece zayıf olduğu kırlarda halk savaşı başlıca dört aşamadan geçer:

- a) Gerilla savaşı: elde olanı koruma aşaması.
- b) Gerilla üseri kurma; elde olanı koruma aşaması,
- c) Düzenli orduya geçiş; denge aşaması,
- d) Düzenli ordu savaşı; karşı saldırıya geçiş aşaması (sonuç alma).

Halk savaşı teorisi kısaca budur. Görüldüğü gibi halk savaşında şehirlerin rolü ikincildir. Elbette bu şehirlerde mücadele yürütülmemesi demek değildir. İşçi genel grevleri, öğrenci ve kitle hareketleri vs. şüphesiz millî bağımsızlık savaşının başarıya erişmesinde oldukça önemli etkenlerdir. Bir köylü savaşı olan halk savaşında hegemonya proleter devrimcilerinde de olabilir, küçük burjuva devrimcilerinde de. Yani halk savaşında önderlik , pazarlık konusu değildir. Bu güçler dengesine, tarafların örgütlenme derecesine vs. ye bağlıdır. Kim kitleler ile daha iyi organik bağlar kurarsa, kim millî kurtuluş savaşında kahramanca ve tutarlı dövüşerek kitlelere kendini kabul ettirirse halk savaşında önder o olur. Ancak işçi sınıfının, daha doğrusu işçi sınıfının öncü müfrezesinin hegemonyasında kazanılmamış olan halk savaşlarının başarıları sınırlıdır. Zaferden sonra kurulacak olan küçük burjuva iktidarı Millî Demokratik Devrim programını sonuna kadar uygulayamaz. Örneğin, Cezayir. Lin Piao halk savaşının önderliği konusunda şunları söylemektedir: «Bu halk savaşlarına öncülük edecek sınıflar değişebildiği gibi, yığın hareketlerinin ve zafer derecesinin genişliği ve derinliği de değişik olabilir» (Yaşasın Halk savaşının zaferi S. 60)

Şunu hemen belirtelim ki, Lâtin Amerika'daki Millî Demokratik Devrimi sözde savunan İşçi Partilerinin tümünü oportünizmin batağına iten, bu devrimde halk savaşının zorunlu bir durak olması gerçeğini bir tarafa iterek, işçileri temel güç kabul edip, şehirleri esas almalarıdır.

İDEOLOJİK ÖNCÜLÜK ESASTIR

Millî Demokratik Devrim mücadelesinde şehirlerin ikincil bir öneme sahip olması dolayısıyla devrimin temel gücünün işçiler değil köylüler olması gerçeğinin doğal sonucu Millî Demokratik Devrimde işçi sınıfının önderliğinin, bir **İdeolojik öncülük** olmasıdır. İşçi sınıfının ideolojik önderliği, çoğunluğunu yoksul köylülerin teşkil ettiği işçi sınıfının öz örgütünün köylü devriminin komutanı olmasıdır. Bu tip ülkelerde, işçi sınıfının zayıf ve köylülükle bağları olmasının yanında, devrimci mücadelenin odak noktasının kırlar olması, sosyalist partide nicel çoğunluğun yoksul köylülerden meydana gelmesi sonucunu doğurmaktadır. Çin'de devrimci mücadelenin en üst aşamalarında bile proletaryanın özörgütünde yoksul köylülerin oranı %65'in altına düşmemiştir. (Keza parti yönetim kademelerinde de) Modern revizyonistler ve de kimileri tarafından bu Leninçi örgüt ilkesinin çiğnenmesi şeklinde yorumlanmakta ve eleştirilmektedir. Stalin, Leninizmin ülkeleri'nde proletaryanın özörgütü işçi sınıfının içinden çıkar ve işçi sınıfının en iyi unsurlarını bağrında toplar demektedir. Ve Lenin'in deyişiyle bu örgütte işçilerin yönetim kademeleri de dahil çoğunlukta olmaları gerekmektedir. 1905 devrimi sırasında Lenin şöyle diyor: «... Şimdi parti örgütlerinde, Sosyal Demokrasiye bağlı her aydına karşılık bir kaç yüz Sosyal Demokrat İşçi bulunması arzu edilir.» (17)

Çin'deki proletaryanın öz örgütünün bu terkibi, gerçekten leninist örgüt ilkesinin ihlâli midir? Kesinlikle hayır. Bu, bu ülkelerin somut şartlarının, yani hayatın doğurduğu bir zorunluluktur. **Bu leninist parti anlayışının, leninizmin doğrultusunda geliştirilmesidir.** Tabii, diyaliktiğin en elemanter iki unsuru olan zaman ve mekân mefhumları, dikkate alınmazsa, bundan leninist parti ilkesinin saptırılması sonucuna varılır.

MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM STRATEJİK TEZİ, PROLETARYANIN HEGEMONYASINI İÇİNDE TAŞIR ⁽¹⁸⁾

Leninist kesintisiz devrim teorisinin yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelere uygulanması olan Milli Demokratik Devrim stratejisinde proletaryanın önderliğinin objektif şartları tartışılmaz bir şekilde mevcuttur.

Mao Tse Tung'un Yeni Demokratik Devrim teorisi ana hatları ile budur. Yeni Demokratik Devrim teorisinde, devrimin temel gücünü işçilerin değil de köylülerin teşkil etmesi, kırların halk savaşının odağı olması ve işçi sınıfının öncülüğünün, ideolojik öncülük olması gerçekleri birbirlerine kopmaz bağlarla bağlıdır ve herbiri, bir diğerinin zorunlu sonucudur. Yukarıda özetlediğimiz bu dört ana unsur son derece önemlidir. Çünkü bu dört ana unsur, modern revizyonizm ile marksist-leninist çizgi arasındaki **Çin Seddini** belirlemektedir. Açıklayalım:

Dünya proleter hareketinin zaferini, şehirlerdeki mi yoksa kırlardaki mücadele mi tayin edecektir? Diğer bir deyişle, kırlar mı esastır, yoksa şehirler mi? Mao Tse Tung'a göre çağımızın baş çelişkisi, ezilen uluslar ile emperyalizm arasındadır. Bu nedenle kırlar esastır. Mao Tse Tung ve Lin Piao'nun geliştirdikleri halk savaşı teori-

sine göre zafere kirlardan şehirlerin kuşatılması yoluya varılacaktır. «Yeryüzünün tümünü ele alırsak, eğer Kuzey Amerika ile Batı Avrupa'ya dünyanın şehirleri denebilirse, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'da dünyanın kırılık bölgelerini teşkil ederler... Çağdaş dünya devrimi bir bakıma şehirlerin kırılık bölgelerden kuşatılması görüntüsünü vermektedir» (19) Sonuçu dünyanın kırılık bölgelerinde yürütülen, ezilen ulusların devrimci mücadeleleri tayin edecektir. Dünyanın şehirlerindeki mücadele sonucu tayin bakımından **ikinci** dereceden önemlidir. Çünkü batı, «Sönmüş bir ihtilâl ocağıdır.» Emperyalist blokun jandarmalığını üstlenmiş olan Yankee emperyalizmi ve müttefiklerine karşı «Köylü» halkların, bu devrimci savaşlarında dünya sosyalist bloku ve kapitalist ülkelerin işçi sınıfları, omuzdaşlarıdır.

Modern revizyonizme göre ise, kirlardaki mücadeleler emperyalizme gerçekten öldürücü yumruklar indirmektedir. Fakat asıl belirleyici alan dünyanın kirları değil şehirleridir. Yani sosyalist blok ile batı kapitalist ülkelerin işçi sınıflarıdır. Tayin edici çelişme sosyalizm ile kapitalizmin güçleri arasındadır. Uluslararası işçi sınıfı hareketi dünya sosyalist sistemi ile kapitalist ülkelerin işçi sınıfları tarafından temsil edilmektedir. Sosyalist ülkelerin ekonomik kalkınma ritimlerinin yüksek olması sonucu sosyalizm ekonomik bakımdan üstünlüğünü kapitalist ülkelere kabul ettirecektir ve bu ekonomik ve sosyal üstünlük Batı işçi sınıfı üzerinde etkili olacak ve onları harekete geçirecektir. Bu ekonomik ve sosyal üstünlük ve de güdülen barışçı politika emperyalizmin demagojik anti-komünizm propagandasını tesirsiz hale getirecektir. Bütün bunların sonucu Avrupa işçi sınıfı bütün halkın desteğini alarak parlamenter yoldan iktidara gelecektir. Budur, kısaca özetlenirse modern revizyonizmin dünya devrimi stratejisi.

Görüldüğü gibi, modern revizyonist çizgi şehirlerden kırların fethedilmesini önermektedir. Yani bu çizgi (aralarındaki nüans ayrılıkları ne olursa olsun) dünyanın kırlık bölgelerindeki mücadeleleri dolayısıyla «Köylü» halkların devrimci mücadelelerini küçümsemektedir. Hatta o derece ileri gidilmektedir ki, Batılı olmayan ülkelerdeki proleter devrimlerinin ikinci dereceden devrimler olduğu bile ileri sürülebilmektedir. Çünkü bu devrimler sanayi proletaryasına dayandırılmamıştır. ⁽²⁰⁾ Çin komünist partisi içinde işçilerin azınlıkta olmaları bu, görüş tarafından Leninist Parti anlayışının ihlâli olarak görülmektedir. (Çin Komünist Partisinin terkiibi; «Partililerin %65'i köylü, % 15'i şehirli teknisyen, % 10'u aydın, % 10'u ordulu.») ⁽²¹⁾

Sömürge ülkelerdeki proletarya devrimlerini bile ikinci dereceden devrimler kabul eden modern revizyonist çizgi için doğal olarak, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde millî kurtuluş savaşlarının sosyalist partilerin veya küçük-burjuva örgütlerinin önderliğinde olması pek önemli değildir. Önemli olan emperyalizme tamamen angaje olmayan, görünüşte tarafsız bir dış politika güden, bir millî iktidarın iş başına gelmesidir. Elbette bu görüşün çeşitli meselelerde birbirinden farklı önerileri ve tezleri olan nüansları vardır. Fakat bütün bu nüanslar en son tahlilde «şehirlerin kırlara üstünlüğü» biçiminde özetlenebilir.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde bu görüşü benimsemiş bütün sözünü ona «marksist» partilerin tümünde devrimci mücadelenin ağırlık merkezi şehirlerdir. Onlar için anti-emperyalist ve anti-feodal devrimin yapılmasında, şehirler esas olduğu için temel güç proletaryadır. Lâtin Amerika'daki bu tip «işçi» partilerinin, ülkenin sanayileşmesini dolayısıyla işçi sınıfının kuvvet kazanmasını amaçlayan reform taleplerinin, sosyal demokrat partilerle parlamenter güçbirliklerine gitmelerinin temelinde

bu gerçek yatar. Programlarında barışçıl ve silâhlı bütün mücadele yöntemlerinin yerine göre kullanılacağı yazmasına rağmen şehirler temel alındığından (şehirlerde genel ayaklanma temel alınıyor) yani devrimin temel gücü işçi sınıfı kabul edildiğinden, işçi sınıfının devrim yapabilmesi için objektif ve sübjektif şartları bir türlü olgunlaşmıyor! (Şehirler esas alınınca emperyalizm çökmeden bu şartlar da hiç bir zaman olgunlaşamaz) Ve silâhlı mücadele ilkesi böylece programla birlikte rafta tozlanıyor. Temel devrimci askerî rota yanlış olduğu için, yani sonucu belirleyen mücadele olarak şehirlerdeki işçi sınıfının hareketi kabul edildiği için, emperyalizmin şehirlerdeki sıkı kontrolünün doğal sonucu olarak, bu «marksist» partilerin gözünde emperyalizm stratejik planda büyüyor. Bu da, bu partilerin filipin tipi demokrasiciliğin parlamenter pasifizminin ta göbeğine yuvarlanmaları sonucunu doğuruyor.

Şehirleri esas alan bu görüş «askerî hareketin politik liderliğe bağlı olması gerekir» leninist ilkesini de yanlış anlamaktadır. Bunlara göre, parti şehirlerdeki işçi sınıfının genellikle legal hareket ve eylemlerine ağırlık verecek, yan olarak da kırlardaki gerilla mücadelesini de şehirlerden yönetecek! (Yöneticilerin çoğunluğu da şehirlerde oturacak) Oysa Mao Tse Tung'un belirttiği gibi **işçi sınıfının partisi halk savaşına önder olmak istiyorsa, mücade- lenin ta içinde olması gerekir.** (Çin Halk Savaşında Komünist Partisi üyelerinin % 90'ından fazlası Kızıl Ordudan gelmektedir.) Gemi kıyıdan talimatla idare edilemez! (22)

Görüldüğü gibi, bütün bu «marksist» partileri oportünizmin bataklığına iten en önemli neden, bu partilerin **köylülerin devrimci potansiyelini** küçümsemeleridir. Bir diğerdeyişle emperyalizmin III. kriz döneminde, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde demokratik devrimin zafere gi-

den yolunun köylü ordusunun emperyalizme karşı yürüttüğü bir köylü savaşından geçtiğini görmemeleridir.

Her çeşit oportünizmin en son tahlilde köylülerin devrimci potansiyelinin küçümsenmesine dayandığını sosyalizmin tarihi bize göstermektedir. Tekel öncesi dönemde işçi sınıfının dışındaki bütün sınıfları gerici kabul eden Lassalle oportünizminin temelinde bu yatar. Tekelci kapitalist dönemde ise, leninizme karşı olan bütün sağ ve «sol» sapmaların temelinde yine aynı gerçeği görmekteyiz. Ve Çin'in devrimci mücadelesinde, Mao'nun mücadele ettiği bütün sağ ve «sol» sapmalar da temelde köylülerin devrimci potansiyelinin küçümsenmesine dayanmaktadır. Asya Tipi Üretim tarzına sıkı sıkı sarılarak, «Çin'de feodalizm yoktur, bu nedenle anti-feodal mücadele gereksizdir» diyerek anti-kapitalist mücadeleyi öneren troçkistler, şehirlerdeki sovyetik bir ayaklanmayı esas aldıkları için, Japon işgalinin Çin'de kapitalizmi geliştireceğini söyleyerek teslimiyetçiliği savunmuşlardır. Li-lisan ise, anti-emperyalist ve anti-feodal bir devrimin gerekliliğini belirtmesine rağmen zafere götürecek mücadelenin mihir rakı olarak şehirleri gördüğü için aralıksız işçi grev ve saldırıları ile sonuca gidilebileceğini savunuyordu. Ve bu yüzden Çin Komünist Partisi büyük kayıplar vermiştir. (Li-lisan, 1927'den 1935'e kadar ÇKP'nin en etkin yöneticilerinden birisidir.) Aynı görüş, Çen Tu Hsieu'de sağ oportünizmin kucağını itmiştir. Çen Tu Hsieu, sovyetik bir ayaklanma için Çin işçi sınıfının gücünü yeterli görmediği için, Çin'in belli bir gelişme seviyesine kadar anti-Japon mücadelenin önderliğini Kuomintang'a bırakmıştır.⁽²³⁾ Görüldüğü gibi görünüşleri birbirinden tamamen farklı olan bu üç oportünizmin temelinde köylülüğün devrimci potansiyelini azımsama ve işçi sınıfının ideolojik öncülüğünün anlaşılması yatmaktadır. Mao'nun yeni demokratik dev-

rim teorisi bir bakıma bu üç oportünizme karşı verilen mücadele içinde biçimlenmiştir.

Sonuç olarak, Mao Tse Tung, leninizmin şu iki temel ilkesinden:

«1. Emperyalist dönemde, gelişme derecesi ne olursa olsun bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde Demokratik Devrimin objektif şartları vardır.

2. Emperyalist dönemde bütün devrimlerin lokmotifi proletaryadır. Burjuva demokratik devrimini de kalıcı zafere ulaştıracak tek sınıf proletaryadır,» hareket ederek, bu iki ilkeyi:

3. İktisadî gelişme seviyesi çok düşük ,dolayısıyla proletaryası zayıf ve cılız olan yarı-sömürge ve yarı-feodal Çin'in somut pratiğine uygulayarak Yeni Demokratik Devrim teorisini formüle etmiştir.

Mao'nun, Yeni Demokratik Devrim Teorisinin ana niteliklerini özetledikten sonra, gelelim bizim Campus «Mao»istlere! Ve modern revizyonizmin Türkiye şubesi olan millî demokratik hareket etiketli yeni oportünizmin gerçek yüzünü sergileyelim. Yeni oportünizmin bir sözcüsü, Millî Demokratik Devrim anlayışlarını son derece açık bir şekilde ortaya koymaktadır: «**Temel gücü** işçi sınıfı olmayan bir hareket Millî Demokratik Devrimi tamamlayamaz... **Proletaryanın** Millî Demokratik Devrim hareketinin **temel gücü ve öncüsü olma** potansiyelini taşıdığının son delilidir.» (Doğa Perinçek, Türk Solu 91. sayı, S. 12-13) (siyahlar bize aittir) Bu anlayışa göre, **Millî Demokratik Devrimin temel gücü, köylüler değil de işçi sınıfıdır. Ve bu görüş kendi içinde tutarlı olarak Millî Demokratik Devrimin özünde bir köylü devrimi olmasına karşı çıkmaktadır.** (24) Yeni oportünizmin bir diğer sözcüsü ise «önder güç-temel güç» ayrımının ne anlama geldiğini anlamayarak «İşçi sınıfının hegemonyasının objektif şartları yoktur» di-

yerek devrimde işçi sınıfının bu şartlara sahip olması için Türkiye'nin sanayileşmesini önermektedir. (Bkz. Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık sayı 12) Değişlerdeki farklılıklara rağmen oportünizmin sözcülerinin birleştikleri nokta; Millî Demokratik Devrimin özünde bir köylü devrimi olması gerçeğini ve bu devrimde şehirlerin kırlardan fethedilmesi olan halk savaşının zorunlu bir durum olduğunu inkâr etmeleridir. **İşçi sınıfının öncülüğü için ülkenin sanayileşmesini öngören bu görüş, kırları ve köylüleri değil de, şehirleri ve proletaryayı temel almaktadır.** Millî Demokratik Devrim teorisini böyle anlayan bu görüşün ideolojik öncülüğü de anlamasına imkân yoktur elbette! **İdeolojik öncülük şudur; İşçi sınıfının çok zayıf olduğu yarı-sömürge ve yarı feodal bir ülkede proletaryanın örgütünde yoksul köylülerin çoğunlukta olması ve bu örgütün işçi sınıfı adına Millî Demokratik Devrimde hegemonya kurmasıdır.** Elbette köylülerin devrimci potansiyelini küçümseyerek şehirleri esas alan yeni oportünizm, bundan, yani işçi sınıfının ideolojik öncülüğünden «küçük burjuva aydınlarının öncülüğünün» savunulduğu sonucunu çıkartacaktır. Ve pasifizmin veciz fakat özünde **ahmakça** ifadesinden başka bir şey olmayan «işçi sınıfının ideolojik öncülüğü mü, yoksa ideolojik, politik, örgütsel önderliği mi?» (Bkz. Ş. Alpay, İşçi sınıfı ve Millî Demokratik Devrim «Proleter Devrimci» Aydınlık sayı 17) biçiminde sahte bir ikilem ortaya atılacaktır. Hemen belirtelim ki, pasifizmini içinde kilitleyen bu ikilem, ilk defa 1970'in Türkiye'sinde yeni oportünizm tarafından ortaya atılmış değildir. Bu ikilemin tarihî temeli II. Enternasyonal oportünizmine dayanır. Bu ikilemi ilk defa Menşevikler, leninist örgütlenmeye karşı «İşçi sınıfının gerçek öncülüğü mü, yoksa bir avuç Jakoben'in öncülüğü mü?» şeklinde 1902 Rusyasında ortaya atmışlardır. Görüldüğü gibi pasifizmin bu klasik önerisi, bugün de yeni oportünizm tarafından ileri sürülmek-

tedir. Millî Demokratik Devrim ordusunda işçi sınıfını temel güç olarak kabul ederek şehirleri esas alan yeni oportünizm, kendi içinde tutarlı olarak işçi sınıfının öz örgütünde işçilerin nicelik olarak da çoğunlukta olmasının şart olduğunu söylemektedir. «İşçi sınıfının ideolojisini benimsemiş sosyalist işçi partileri üyeleri içinde işçi sınıfının güçlü bir çoğunlukta olmasına ve proletarya saflarından yetişmiş bilinçli devrimcilerin partide hakim unsuru meydana getirmesine dikkat eder.» (Doğu Perinçek, Aydınlık sayı 3, s. 225) **Ve bu görüşün doğal sonucu, bu evrede işçi sınıfı zayıf ve cılız olduğu için (öncülüğünün objektif şartları olgunlaşmadığı için) bu şartlara sahip bir parti kurulamaz!**

Bu gerçeği açık bir şekilde yeni oportünizmin sözcülerinin sözlü ve yazılı demeçlerinde görmekteyiz: «Ülkemizde emekçilerin öz partisinin kurulmasının olanağı bugün yoktur.» Ömer Özerturgut'un Devrim Gazetesine verdiği beyanat) «... ve o bağımsız ve demokratik Türkiye'de proletaryanın özörgütü bir güneş gibi doğacaktır!» (Doğu Perinçek, TİP Çankaya İlçesi konuşmasından, Aydınlık Sosyalist Dergi, Sayı 16, s. 242)

Diyelim ki, yeni oportünizmin sözcülerinden Ö. Özerturgut'un demeci Devrim Gazetesinde yanlış yazıldı! (!); Ve yine varsayalım ki, Doğu Perinçek'in konuşma esnasında dili sürçtü (!) Fakat aynı görüş proleter devrimcisi (!) olarak bu dönemde yani, yeni oportünizmin değişikle, bu «millî demokratik hareket» döneminde, işçi ve köyü kitlelerine örgüt olarak bakın neyi empoze etmektedir: «Bizim partimiz MİLLÎ KURTULUŞ cephesidir. Bizim partimizin komutanı Mustafa Kemaldir. Bizim partimizin üyeleri Amerikan sömürücüleriyle ortaklık etmeyen bütün bir MİLLET'dir.» (Doğu Perinçek, İşçi-Köylü Gazetesi 7. Sayı, S. 4)

Hemen anlaşılacağı gibi, bu millî cephe partisi, Ke-

malist Doğan Avcıoğlu'nun «halkın içinden gelen ve halkın nabzını elinde tutan», içinde millî cepheyi teşkil eden **Devrim Partisidir**. (Bkz. D. Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni, S. 523) İşte kendisiyle küçük burjuva radikalleri arasında hiçbir fark görmeyen, «Hep dostluk, mücadele yok» diyen sağ oportünizm! **Bizim partimiz ne millî cephe partisidir, ne de bizim partimizin komutanlığı küçük burjuva radikallerine aittir. Biz sosyalistlerin partisi, marksist bir partidir ve partimizin de eylem kılavuzu kemalizm değil, bilimsel sosyalizmdir!** Ve bu parti, millî cephenin ve halk ordusunun komutanı olduğu an işçi sınıfının hegemonyası fiilen gerçekleşmiş olacaktır. İşçi sınıfının **ideolojik-politik-örgütsel ve askerî** [Nedense Mao'nun bu değişimden Yeni oportünizm pek hoşlanmıyor (!)] hegemonyası işte budur!

Şehirleri temel alan bu oportünist görüş, Libya gibi ülkelerdeki milliyetçi subayların ilerici **cunta**, hareketlerini **Halk Savaşı** olarak görmektedir. (Bkz. Şahin Alpay, «Proleter Devrimci» Aydınlık sayı 17, s. 368) Biz, Aren-Boran oportünizmi gibi milliyetçi, ilerici askerlerin hareketlerini faşist hareketler olarak nitelendirmeyiz. Ama biz, akıl almaz bir tutumla en son tahlilde egemen sınıfların militarize gücü olan mekanizmayı kullanarak yapılan hareketleri de Halk Savaşı olarak ilân etmeyiz. Bu hareketlere Halk Savaşı demek Mao'nun ve Lin Piao'nun geliştirdiği halk savaşı teorisine kesinlikle aykırıdır. **Halk Savaşı, köylü ordusu ile kırlardan şehirlerin fethi savaşıdır.**

Yeni oportünizmin sözcülerinin «Sen halk savaşını mı, yoksa gerilla savaşını mı, savunuyorsun?» garip ikileminin niteliği de böylece aydınlanmış olmaktadır: **Meğer bizim anladığımız Halk Savaşı ile yeni oportünizmin anladığı 'Halk Savaşı' ayrı kavramlarmış!** Onlara göre ilerici askerî darbeler de halk savaşımı!

İşte özet olarak yeni oportünizmin Millî Demokratik Devrim anlayışı budur.

Mao'nun Yeni Demokratik Devrim Teorisine göre;

1 — Millî Demokratik Devrim özünde köyü devrimidir.

2 — Devrim ordusunun temel gücü köylülerdir.

3 — Belirleyici alan kırlardır.

4 — Halk Savaşı, köylü ordusunun kırlardan şehirleri fethetme savaşıdır.

5 — İşçi sınıfının öncülüğünün objektif şartları Millî Demokratik Devrimde bölünmez bir bütün olarak mevcuttur.

6 — Yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde, proletaryanın özörgütünde işçilerin çoğunlukta olması şart ve gerekli değildir. Hatta genellikle yoksul köylüler çoğunluktaadır.

Yeni oportünizmin «Millî Demokratik Devrim» Teorisine göre :

1 — Millî Demokratik Devrim özünde köylü devrimi değildir.

2 — Devrimin temel günü köylüler değil işçilerdir.

3 — Belirleyici alan kırlar değil şehirlerdir.

4 — Halk savaşı ile Cunta hareketleri aynı şeylerdir.

5 — Hayır, işçi sınıfının önderliğini tayin eden üretici güçlerin gelişme seviyesidir.

6 — Proletaryanın özörgütünde işçiler mutlak bir çoğunluğa sahip olmalıdır.

İşte marksizm-leninizm ve Mao Tse Tung çizgisi ve de «Kapitalist olmayan yol»u millî demokratik hareket etiketi altında savunan bizim sözde «Mao»istlerimiz (!) Görüldüğü gibi yeni oportünizmin «Mao»culuğu sadece lafızdadır, gerçekte ise Mao'culukla bu oportünizmin hiç bir ilgisi yoktur. Eğer bir «Maoculuk varsa, o da, köylülerin devrimci potansiyelinin doğru değerlendirilmesinde yatmakta-

dir. Oysa bu oportünizm temelde, köylülerin devrimci potansiyelini küçümseyen sağ oportünist Chen Tu Hsieu'nun çizgisinin derinleştirilmesinden başka bir şey değildir.

İşte marksizm-leninizm ve Mao Tse Tung düşüncesi ve de yeni oportünizmin Campus «Mao»ist çizgisi! **Lâtin Amerikadaki Millî Demokratik Devrim stratejik tezini savunan sağ oportünist, pasifist ve de hain olan «mark-sist» partiler ne kadar «Mao»ist iseler, yeni oportünist fraksiyon da bir o kadar «Mao»isttir!** Böyle pasifist bir fraksiyonun Mao'nun düşüncelerini rozet yapmaya kalkması kadar, büyük proleter devrimci Mao Tse Tung'a ve onun leninizm doğrultusundaki düşüncelerine daha büyük hakaret olamaz herhalde! Ancak, bu revizyonizmin çok **klasik** bir yöntemidir. Revizyonizm görünüşte daima proleter devrimci çizgiye sahip çıkar. Ve revizyonistlikleri tes-cil edilmiş bütün revizyonistleri ve onların çizgilerini **gö-rünüşte** en sert biçimde eleştirir. Fakat temelde aynı re-Örneğin, Kautsky. Bernstein revizyonizmine karşı en sert vizyonist çizgiyi daha akıllıca, devrimci lafızlarla sürdürür, eleştirileri yöneltlen Kautsky, temelde revizyonizmin akıllı bir savunmasından başka bir şey yapmamıştır. Bu nedenle **yeni oportünizmin, modern revizyonizmi ve «kapi-talist olmayan yol»u görünüşte eleştirmesi ve revizyonist ilân etmesi görevi gereğidir!**

PROLETER KÜLTÜR DEVRİMİ

«Kapitalizmin mi yoksa sosyalizmin mi kazanacağını bütün bir tarihsel çağı alacak, uzun ve dolambaçlı bir mücadelenin sonucu tayin edecektir.»

Mao'nun bu önemli önerisini Marx'ta, özellikle Lenin'de görmekteyiz. Marx, Gotha Programının Eleştirisinde kapitalizmden sınıfsız topluma geçişin ancak proletarya

diktatoryası altında mümkün olacağını söylemektedir. Lenin ise, bu zorunluluğu çok açık bir şekilde belirtmektedir: «Kapitalizmden komünizme geçiş tüm bir tarihsel çağı temsil eder. Bu çağ sona erene kadar sömürenler restorasyon umudunu ister istemez beslerler ve bu umut restorasyon girişimlerine dönüşür (...) (Tek bir ülkede bile olsa) devrilmesi yüzünden direnci on misli artan ve gücü sadece enternasyonal sermayenin gücüne değil, aynı zamanda alışkanlık gücüne, küçük üretim gücüne de dayanan burjuvazi. Çünkü maalesef küçük üretim dünyada hâlâ pek yaygındır ve küçük üretim gün be gün, saat be saat kendiliğinden ve kitlevî bir ölçüde durmadan kendisini oluşturur.» (Lin Piao'nun ÇKP'nin IX. Kongresindeki raporundan).

Marx'ın ve özellikle Lenin'in bu önerilerinden hareket eden Mao Tse Tung, sosyalist devrimi yapmış bir ülkede;

- 1 — Emperyalizmin dünyada var olduğu sürece,
- 2 — Özünde «köylü mülkiyeti» sayılabilecek küçük üretimin hayatiyetini sürdürdüğü kolektif mülkiyet olduğu sürece (Sosyalist toplumda sosyalist mülkiyet bilindiği gibi, kolektif ve kamu mülkiyetleri biçimindedir.)

3 — Sınıflı toplumların bin yıllık kalıntı ve alışkanlıklarının etkisi ile, sosyalist devrimden sonra kapitalizmin restore edilmesinin her zaman mümkün olduğunu belirterek, proletarya diktatoryası altında da sınıf mücadelesinin devam edeceğini, bunedenle ideolojik ve kültürel alanda, üst yapıda siyasî bir devrimin zorunlu olduğunu söyleyerek «Proleter Kültür Devrimi» şiarını ortaya atmıştır. Liu Shao-chi'nin «Kapitalizmin mi, sosyalizmin mi kazanacağı sorunu artık çözümlenmiştir. Sosyalist ekonomi geliştikçe, üretici güçler geliştikçe artık geriye dönüş mümkün olamaz» anlamındaki revizyonist tezine karşılık,

sosyalist bir toplumda ideolojik ve kültürel alandaki, üst yapıdaki siyasî devrimin nihaî zaferine kadar kimin kazanacağını önceden kestirilemeyeceğine ilişkin «Sosyalizm mi, yoksa kapitalizm mi kazanacak belli değildir» ünlü tezini formüle etmiştir. (Bu tez sadece Liu Shao-chi'yi değil, aynı zamanda Sovyetlerde sınıf mücadelesinin artık sona erdiğini, bu nedenle SKP'nin, sadece proletaryanın değil, bütün halkın partisi haline geldiğini söyleyen Kruşçev revizyonizmini de eleştirmektedir.)

Mao'nun marksizm-leninizm hazinesine ikinci büyük katkısı da budur.

Bilindiği gibi, burjuva devrimlerinde burjuvazi kendi ideolojisini devrimi yapar yapmaz egemen kılmıştır. «Muzaffer burjuvazi, burjuvazi mülkiyet hakkını, insan hakları beyannamesine kaydetti, burjuva parlamenter meclisler kurdu, kendi ahlâkını üstün kıldı, yeni bir öğretim yarattı ve bununla ortaçağ felsefesini kovdu.» Başlangıçta feodal ideolojiler bir süre direndiler ve hemen etkinliklerini yitirmediler.

Fakat objektif çelişkiler geliştikçe, yeni üretici güçler geliştikçe etkinliklerini yitirdiler ve artık geçmişe dönüş, giderek imkânsızlaştı. Sosyalist bir toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında objektif bir çelişki **yoktur.** Üretimin sosyal niteliği ile sosyalist mülkiyet tam bir uygunluk halindedir. Üretici güçlerin gelişmesine engel teşkil etmezler, tam tersine geliştirirler.

Sosyalist bir toplumda üretici güçlerin gelişmesini engelleyen objektif bir çelişki olmadığı halde kapitalizm neden restore edilebiliyor da, örneğin kapitalist toplumda feodalizm neden restore edilemiyor? Açıklayalım:

1) Bir kere kapitalizm (Sanayi kapitalizmi) ve sosyalizm sanayi devriminden sonra ortaya çıkmış olup, ileri

teknolojinin ürünü olan düzenlerdir. Makina çağının toplumsal düzenleridir. Bu anlamda üretici güçler geliştikçe, ekonomiye teknolojiye egemen oldukça feodal kalıntılar ve ideolojiler giderek geriler ve yerini yeni düzenin «kapitalist düzenin» ideolojisine bırakır. Artık geriye dönüş imkânsızdır.

2) Asıl önemli olan neden her iki devrimin **niteliklerine** ilişkindir. Sosyalist topluma kadarki bütün düzenlerde sınıf mücadelesi bir sömürücü sınıfın yerine başka bir sömürücü sınıfın gelmesi ile sonuçlanmıştır. Temelde, üretim araçlarındaki özel mülkiyet değişmemiş, sadece biçim ve el değiştirmiştir. İkinci olarak, sosyalist devrime kadarki bütün devrimlerin iktidarın ele geçirilmesi tek sorunu olmuştur. Örneğin, burjuva ekonomisi feodalizmin bağrında gelişmiş ve gürbüzleşmiştir.

Burjuva ekonomik düzeni az çok olgunlaşınca devrim olmuştur. Bu nedenle burjuva devriminin ana görevi iktidarı ele alıp, onu mevcut burjuva ekonomisiyle birleştirmek olmuştur. Oysa sosyalist devrimde iktidarı ele geçirmek sadece başlangıçtır. Büyük çapta üretimi gerçekleştirmek, sosyalist ekonomiyi yaratmak o güne kadarki sınıflı toplumların «yabancılaştırılmasına» maruz kalmış insanın «tabiatını» değiştirmek gibi görevleri vardır. Bu nedenle sosyalist devrim sadece mülkiyet biçimini değiştirmek, sadece sosyalist ekonomiyi yaratmakla sona ermez. Proleteryanın sınıf olarak ortadan kalkmasına kadar üst yapıda siyasî bir devrim olarak devam etmek zorundadır. Bu ihmal edilir. veya önemsenmezse yani ideolojik ve kültürel mücadele, üretici güçlerin geliştirilmesi ile beraber yürütülmezse kapitalizmin **restore** edildiği görülür.

Görüldüğü gibi, sosyalizm öncesi toplumsal düzenler için doğru bir marksist diyalektik analiz olan «üretici güç-

ler geliştikçe eski ideolojinin yerini yeniye bırakacağı ve artık geriye dönüşün mümkün olmayacağı» tezi, sosyalist topluma teşmil ettirildiğinde, sosyalist devrim ve düzen ile sosyalizm öncesi devrim ve düzenler arasındaki **nite-lik** farkından dolayı revizyonist bir tez olmaktadır!

Yeni oportünizmin sözcülerinden birisi «Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısından «bir önceki üretim düzenin ürünü olan ideoloji **objektif çelişkiler** geliştiği ölçüde gerilemek zorundadır, artık geçmişe dönüş imkânsızlaşır» sözünü alarak, eleştirmektedir: «Bu satırlardaki **modern revizyonizmin keskin kokusu** üzerine sayfalar dolusu yazı yazmak mümkündür. Geriye dönüşün mümkün olmadığı tezini bilimsel sosyalizm mahkûm eder. Üretici güçler geliştikçe eski ideolojinin yerini kendiliğinden yeniye bırakacağı tezi Kruşçev revizyonistlerinin, Liu Şao Çi'nin karşı devrimci çizgisinin ta kendisidir.» (Ş. Alpay P.D.A. sayı 17, s. 375 siyahlar bize aittir.)

Bu, öküz altında buzağı ararken öküzün altında ka-lan bir küçük burjuva oportünistinin cehaletidir! Lenin'in belirttiği gibi, bu küçük burjuva entektüel bozuntuları ka-dar **bilgiç** ve **ukalâ** ve de bir o kadar da **cahillerini** yer-yüzünde bulmak imkânsızdır. Bu oportünist bayımızın gö-rüşüne göre;

1 — Ya sosyalist toplumda, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında objektif bir çelişki vardır. (Bu objektif çelişki sosyalist toplumda değil de bu oportünist bayımızın kafasında vardır!)

2 — Ya da «Geriye dönüş mümkündür.» tezi sadece sosyalist düzen için değil de, sosyalizm öncesi toplumlar içinde geçerlidir. Yani bu bayımızın kafasında tarihi materyalizmi **katleden** bir Mao Tse Tung vardır (!)

OBJEKTİF ŞARTLAR ESAS FAKTÖRDÜR

Objektif şartların anlamı ve önemi:

Biz, «Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısında, «Türkiye proletaryasının devrimde hegemonyasının objektif şartları yoktur» önerisi üzerinde dört ayrı bölümde, oldukça detaylı bir şekilde durduk. (Mesele son derece önemli olduğu için).

Yeni oportünizmin iddiasının aksine bu sorun son derece önemlidir. **Sorun şu ya da bu, ikinci dereceden bir taktik sorunu değil, proleter devrimci hareketimizin gücü, potansiyeline ilişkindir.** Ve ideolojik politik ve eylem çizgimizin tayininde **esas** faktördür. Millî cephe politikamızın biçimini ve taktik şiarlarımızın niteliklerini tayin edecek başlıca etkindir. Devrimci hareketimizin ana çizgisini tayin eden bu son derece önemli sorunun tartışılmasını bir aydın gevezeliği olduğunu iddia etmek **ciddiye** alınacak bir şey değildir. Hele, bizim gibi Millî Demokratik Devrim aşamasında olan ülkelerin marksistleri için **ikinci** dereceden önemi olan, sosyalist devrimi gerçekleştirmiş, ülkelerin sorunlarını tartışma platformuna getirerek cehaletin verdiği cesaretle «revizyonizm kokusu» aramaya kalkan küçük-burjuva entellektüel bozuntularının bunu söylemeleri son derece komik ve gülünçtür!

Bu küçük-burjuva oportünistlerinin öze ilişkin bu tartışmayı, örtbas etmek istemeleri son derece doğaldır. Çünkü öncülüğün objektif şartlarının varlığı veya yokluğu, bugün için proleter devrimciliğin en sağlam ölçüsüdür. Marksist lafızlar altında kendini gizlemeye çalışan bu oportünist bayların, bu tartışma **bazıdır.** Nasıl ki, turnusolun gerçek rengi bazın içine sokulunca ortaya çıkarsa, bunların pembe renkleri de objektif şartlar tartışma-

sında hemencecik ortaya çıkmaktadır. Bu baylar ne kadar kıvırtırlarsa kıvırtırsınlar, objektif şartlar tartışmasında yakayı hemencecik ele vermektedirler!

Bir daha «Türkiye proletaryasının devrimde hegemonyasının objektif şartları yoktur» sözünün anlamını ortaya koyalım. Anlamı açıktır; «Türkiye'nin bugünkü iktisadî gelişme seviyesi proletaryanın millî bağımsızlık mücadelesinde öncü olmasına imkân vermemektedir.» Bu dönemde proletarya iktidar mücadelesi yapamaz. Dolayısıyla küçük burjuvazinin yedek gücüdür, yani «içinde bulunduğumuz dönem Millî Demokratik Devrim aşaması değil, küçük burjuvazinin emperyalizme karşı yürüttüğü iktidar mücadelesi dönemi, Millî demokratik hareket dönemidir.»

«Bu dönemde radikal küçük-burjuvazi önderdir.», «bu nedenle bizim görevimiz onlara destek olmaktır.», «Millî cephe politikamız bu aşamada dostluk-destek-eleştiri politikasıdır.», «Proletaryanın özörgütü bu aşamada kurulamaz», «Bizim partimiz millî cephedir» incileri hep bu «Türkiye proletaryasının devrimde hegemonyasının objektif şartları yoktur», ana mihverinden çıkmaktadır. Bunun politik ve pratik çizgimize ve de taktik şiarlara yansımaları eski F.K.F. başkanı Yusuf Küpeli arkadaş son derece açık bir şekilde ortaya koymaktadır: «...FKF'nin, şehir küçük-burjuvazisi ile girdiği ortak eylemlerin çoğunda bu kliğin mensupları (Yeni oportünizm kastediliyor, MC) **bırakın sloganları onlar atsin, siz peşlerinden yürüyün...** vs. gibi öğütlerde bulunmuşlardır... Mustafa Kemal yürüyüşünde, Amerika'ya dokunmadan sadece siyasî iktidara karşı soyut bir takım sloganlar ortaya atan Kadri Kaplan'ı desteklemişler ve militanlara şimdilik böyle yapsak bir zararı olmaz, **aşama aşma gider ileride Amerika'ya karşı da slogan atarız** diyerek öğütte bulunmaya kalkmışlardır. Yargıtay yürüyüşünde küçük-burjuva temsilcilerinin peşinden ses-

sizce yürümemizi öğütlemişlerdir» (İleri s. 11, 'Siyahlar bize aittir M.Ç.)

Görüldüğü gibi bu sorunun ortaya koyuluş şekli, satlarımızdaki küçük burjuva reformizminin yankısı olan yeni oportünizm ile proleter devrimci çizgi arasındaki **Çin Seddini** çizmektedir. Elbette bu denli önemli bir sorun üzerinde uzun uzun durulması gerekirdi. Nitekim de duruldu. **Proleter devrimcisi odur ki, bir sürü marksist-leninist lafızlarla süslenmiş olan lâf salataları arasından proleter devrimci çizgiyi gerçekten sapıttırarak, çarpıttırabilecek nitelikteki temel oportünist öneriyi bulur ve onu çürüterek, teşhir eder. İşte budur devrimci tutum!**

HEGEMONYANIN OBJEKTİF ŞARTLARININ VARLIĞI TARTIŞILMAZ!

Emperyalist dönemde, proleteryanın hegemonyasının objektif şartları tartışılmaz. Leninizm, bu tartışmayı, Kautsky'nin üretici güçler teorisi ile birlikte tarihin çöp tenekesine atmıştır. Geri kalmış ülkeler için devrimci yol olarak «Kapitalist olmayan yol»u öneren modern revizyonizm bile hiç olmazsa görünüşte leninizmin bu temel ilkesine karşı çıkmamaktadır. Çünkü bu temel ilkeye karşı çıkmak daha işin başında kendini revizyonist ilân etmektir. Oysa revizyonizmin yöntemleri çok daha ince ve akıllıcadır (onlar, sömürge ülkelerdeki proleter devrimlerini, sanayi proletaryasına dayanmadığı gerekçesiyle ikinci dereceden devrimler olarak ilân ettiklerinden onlar için millî demokrasi devletinin, küçük-burjuva radikalleri veya proleter devrimcilerinin önderliğinde kurulmuş olması pek önemli değildir). Bizdeki yeni oportünizm, o kadar ince ve kıvrak olmadığı için leninizmin II. Enternasyonal müzesine kaldırdığı Kautsky'nin üretici güçler teorisini, «bu evrede işçi

sınıfının iktidar mücadelesi yapması imkânsızdır. Çünkü üretici güçlerin gelişme seviyesi yetersizdir» diyerek tezgâhlamaya kalkmıştır. Böylece niteliği daha başlangıçta ortaya çıkmış oldu.

Bilindiği gibi, can çekişen kapitalizm, ülkelerin ekonomik ve sosyal otonomisini kırarak millî özel ekonomileri, dünya ekonomisi denilen bir zincirin halkaları haline dönüştürmüştür. Bu nedenle, artık, kapitalist ülkelerin proletarya devrimlerinin yarı sömürge ve sömürge ülkelerin demokratik devrimlerinde proletarya hegemonyasının, objektif şartlarının varlığı **tartışılmaz** bir ilkedir. Kautsky'nin üretici güçler teorisinde ifade bulan tek tek ülkelerin üretici güçlerinin seviyesinin tetkiki artık geride kalmıştır. Artık üretici güçlerinin seviyesi ne olursa olsun her ülkede proletaryanın devrimde hegemonyasının objektif şartları vardır. Biz, leninizmin bu temel ilkesinin ışığı altında «Türkiye proletaryasının devrimde hegemonyasının objektif şartları olgundur,» dedik ve diyoruz.

Stalin, Leninizm Meseleleri'nde, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, proletarya hegemonyasının objektif olarak tartışılmayacağını, hiç bir mugalataya yer bırakmayacak bir şekilde açıkça ortaya koymaktadır. «Millî mesele, proletarya devrimi genel meselesinin bir bölümüdür... Sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin alabildiğine sömürülebildiği ve ezilebildiği çağ tamamlanmıştır.

Sömürgelerde ve bağımlı ülkelerde kurtuluş devrimleri çağı, bu ülkelerin proletaryasının **uyanış** çağı ve onun **devrimci hegemonyası** çağı **gelmiştir.**» (25)

Niteliğinin devrimci kitleler tarafından çok çabuk fark edildiğini gören yeni oportünizm, kavram karışıklığı yaratarak zevahiri kurtarmaya çalışmaktadır. Açıklyalım. Yeni oportünizmin bir sözcüsü «devrimin objektif şartları ile proletaryanın hegemonyasının objektif şartları»nın

farklı kavramlar olduğunu iddia ederek, «devrimci kriz ile devrimin objektif şartları»nın aynı kavramlar olduğunu söylemektedir. (Bkz. Şahin Alpay, PDA sayı 17, s. 377)

Devrimin objektif şartları ile proletarya hegemonyasının objektif şartları ayrı kavramlar değil, aynı gerçeğin aynı anlamda kullanılan deyişleridir. Emperyalist dönemde tarihin ileri götürücü lokomotifi proletarya olduğu için, niteliği ne olursa olsun bu dönemdeki bütün devrimleri ancak ve ancak o zafere götürebilir. Bu nedenle devrimin (Millî Demokratik Devrimin) objektif şartları ile proletaryanın hegemonyasının objektif şartları aynı şeylerdir. Bunlar anlamları değişik ayrı kavramlardır demek, emperyalist dönemde her hangi bir devrimi proletaryanın dışında bir başka sınıf gerçekleştirebilir, demektir ki bu da leninizme aykırıdır!

Devrimin objektif şartları ile devrimci durum (devrimci kriz) anlamları **farklı** olarak kavramlardır. «Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısında açıkladığımız gibi devrimci kriz, bir kıvılcımdır; devrimci mücadelede, Lenin'in deyişiyle, kısa bir andır. Proletaryanın varolan öncülüğünün objektif şartlarının yanında sübjektif şartları olgunlaşmış olsa bile devrimci bir kriz yoksa devrim olmaz. Yani bu, bir devrimin olabilmesinin önşartıdır. (Biz «Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısında proletaryanın hegemonyasının objektif şartları ile karışmaması için buna devrimin **objektif şartı** dedik ve ne anlamda kullandığımızı da bir parantez açarak belirttik.)

Devrimci kriz kavramı Lenin'in belirttiği gibi sadece proletarya devrimleri veya XX. yüzyıldaki devrimler için değil tarihteki bütün devrimler için (örneğin Fransız devrimi için de) geçerlidir ve devrimci kriz ülkenin iktisadi gelişme seviyesine birinci dereceden bağlı değildir. Ayrıca her devrimci kriz de bir devrime yol açmaz. Aynı zamanda süb-

jektif şartların olgunlaşmış olması gerekir. Kısaca özetlersek, dünyanın herhangi bir ülkesinde devrimin olabilmesi için:

1 — Ülkenin iktisadî gelişme seviyesinin yeterli olması gerekir. (Devrimin objektif şartlarının olgunlaşmış olması gerekir.)

2 — Proletaryanın bilinçlenme ve örgütlenme seviyesinin yeterli olması gerekir.

3 — Ayrıca bir de ülke çapında genel bir krizin olması gerekir.

Bilindiği gibi birinci şart emperyalist dönemde her ülkede mevcuttur. Bu nedenle bir ülkede işçi sınıfının iktidara gelip gelebileceğini tayin eden **ikinci** ve **üçüncü** faktörlerdir.

Bu iki unsurun var olduğu aşamaya **Devrim Aşaması** denir. H. Kıvılcımlı bu aşamaya Devrim Konağı demektedir. Kıvılcımlı: «... Sosyal gelişim iki konakta olur: 1 — Evrim aşaması 2 —Devrim aşaması. Sınıflı bir toplumda Evrim aşaması uzun sürer. Bir sosyal sınıf iktidarı; verili üretim ilişkileri çerçevesinde, uzlaşmazlıkları uzlaştırıp biriktirir. Biriktirim son haddine geldi mi, üretim ilişkilerinin çerçevesi çatlar. Oldukça kısa süren **DEVİRİM AŞAMASI** başlar. Bu altüstlükler sırasında **İKTİDAR**; bir sosyal sınıf elinden başka bir sosyal sınıf eline geçer. Asıl **SOSYAL DEVİRİM** politik devrimle tamamlanmış olur.» diyerek içinde bulunduğumuz aşamanın Evrim Konağı olduğunu söylemektedir. Gerçekten de proletaryanın öz örgütünün olmadığı, devrimci işçi ve köylü militan kadroların ortaya çıkmadığı bir evre, **evrim konağıdır**. İçinde bulunduğumuz dönemin ayırtedici özelliği budur. Proleter devrimcilerinin bu aşamadaki dili **Almanca**dır; devrimci bir durum olsa bile Almanca hitabet değişmeyecektir. Ancak proletaryanın öz örgütü kurulup, kitleleri bilinçlendirmede belli bir mesafe

katedidikten sonra herhangi bir devrimci kriz döneminde proleter devrimcilerin dili **Fransızca** olabilir. (Bilindiği gibi, marksist literatürde. Almanca ricat, örgütlenme ve bilinçlendirme, Fransızca ise taarruz anlamlarında kullanılır.)

Elbette her şeyin devamlı altüst olduğu bir dünyada bütün bu aşamaları mekanik bir şekilde sıralayamayız. Fakat kesin olarak şu söylenebilir; **herhalükârda, belli bir sübjektif devrimci birikim oluşmadan ne Fransızca konuşulabilir ne de devrim konağında olunabilir!** (26)

Yeni oportünizmin bu eyyamcı sözcüsü, oportünist önerisini çağımızdaki bütün oportünistlerin başvurduğu klasik yola başvurarak, yani Lenin'den atıfta bulunarak kanıtlamaya çalışmaktadır. Lenin'in İki Taktik'teki (S. 20-21) «Rusya'nın ulaşmış olduğu iktisadî gelişme seviyesi ve geniş proleterya yığınlarının ulaşmış olduğu bilinç ve örgütlenme derecesi... işçi sınıfının şu anda ve tam olarak kurtuluşunu imkânsız kılmaktadır.» sözleri ile «Proleteryanın devrimde öncülüğünün objektif ve sübjektif şartları tam olarak olgunlaşmamıştır.» anti-leninist tezini doğrulamaya çalışmaktadır. (Bkz. Ş. Alpay, PDA, 17. sayı, S. 373) Bilindiği gibi, Lenin «Rusya'nın iktisadî gelişme seviyesi devrim için yetersizdir» derken demokratik devrimi değil de sosyalist devrimi kastetmektedir. Tekelci kapitalist dönemde «Devrimin objektif şartları bütün dünyada mevcuttur» leninist ilkesindeki «objektif şartlar mevcuttur» sözcüğü, 1905 Rusya'sı gibi burjuva devrimini yapmamış ülkelerde sosyalist devrim için değil demokratik devrim için geçerlidir. Ve Lenin bu sözü, burjuva demokratik aşamada derhal bir işçi hükümeti kurulmasını öneren Parvus ve Trotsky'e karşı söylemektedir. Görüldüğü gibi, «Proleter Devrimci» Aydınlık'ın yazarı her çeşit oportünizmin başvurduğu **malûm** yöntemle yani mekân ve za-

man mefhumlarını dikkate almayarak yaptığı aktarmalarla zevahiri kurtarmaya çalışmaktadır.

Ne tuhaf ve de ne komik ki, bu rasgele, oportünizmin malûm yöntemi ile yapılan aktarmalar arasında, «Türkiye proletaryasının devrimde öncülüğünün objektif şartları olgunlaşması için üretici güçlerin gelişmesi gerekir.» diyen yazarın yazısında, kendi menşevik tezini çürüten Pekin Review'dan yapılan şu aktarma da yer almaktadır: **«İşçi sınıfının iktidara gelip gelmiyeceğini tayin eden üretici güçlerin erişmiş olduğu düzey değildir. Bunu tayin eden, objektif olarak, devrimci bir durumun mevcut olup olmadığı ve sübjektif olarak, geniş devrimci yığınları siyasî iktidara yönelen cesur bir mücadele de yöneten bilimsel sosyalizmle teçhiz edilmiş devrimci bir partinin mevcut olup olmadığıdır.»** (Bkz. P.D.A. 17. sayı S. 381 siyahlar bize ait M.C.) Görüldüğü gibi yeni oportünizmin iddiasının aksine bizim de belirttiğimiz gibi, işçi sınıfının devrimde hegemonyasını tayin eden o ülkenin iktisadi gelişme seviyesi değildir. Çünkü hegemonyasının objektif şartları, emperyalist dönemde, bütün ülkelerde mevcuttur. **Tayin eden faktörler, işçi ve yoksul köylü kitlelerinin bilinçlenme ve örgütlenme dereceleri ile devrimci bir krizin mevcut olup olmamasıdır.**

İşte oportünizm bu şekilde kendi kendini çürüten aktarmalar ile anlam ve kavram karışıklıkları yaratarak kıvırtabileceğini zanneder. Sadece kendisi zanneder tabii!

Aynı yazar bakın daha neler diyor: «Biz her hangi bir yerde proletaryanın önderliğinin objektif şartı (şartları kastediliyor M.C.) olarak kapitalizmin ileri bir gelişme düzeyine ulaşmış olması, proletaryanın çoğunluğunu meydana getirmesi gibi şartlar ileri sürmedik. Leninizmin ilkelere'nden ithamlarına dayanak bulmaya çalışanlar gerçekten pek gülünç duruma düşüyorlar.» (Ş. Alpay, PDA, 17 sayı, s. 379)

İlâhi Proleter Devrimci Aydınlik'ın yazarı, Kautsky bile mezardan çıksa dünyanın bu döneminde Türkiye gibi yarı-sömürge bir ülke için bunları söylemez. (Kautsky ve menşevikler bunu emperyalizmin 1. bunalım devresinde sosyalist devrim ve sosyalizmin o ülkede başarıya ulaşmasına ilişkin söylüyorlardı.) Bunların aynını emperyalizmin III. genel bunalım devresinde, Türkiye gibi yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede söylemek **politik intihar** demektir. En geri zekâlılar bile bu tezi bu şekli ile ileri sürmezler! Evet, sizler bunları söylemiyorsunuz. Sizler sadece ve sadece «Türkiye'nin ekonomik gelişme derecesi, Millî Demokratik Devrimde proletaryanın hegemonyası için yeterli değildir.» «Bu dönemde üretici güçlerin bugünkü seviyesinin elverişsizliğinden dolayı öncü küçük-burjuva radikalleridir,» diyorsunuz. **Kautskynin üretici güçler teorisinin aynını önermiyorsunuz. Sadece bu teoriyi yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkenin somut pratiğine uyguluyorsunuz. Hepsi bu kadarcık!**

İşte bizim geçen yazımızda kastettiğimiz hortlatılan II. Enternasyonal oportünizmi budur, Menşevizm budur! (27)

Bu menşevizmi bu yazarın yazısının her bölümünde görmek mümkündür. Bir kaç eğlendirici örnek verelim. «Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısını eleştirerek bakın ne diyor: «Yazının bir yerinde çok kısaca, işçi sınıfının devrimde önderliğinin sübjektif şartlarının mevcut olmadığını, bu bakımdan işçi sınıfının bugün devrimin önderi (Fiilî olması gerekir. M.C.) olduğu savunmanın oportünizm olduğu belirtildikten sonra bütün yazı boyunca potansiyel öncülükten, objektif şartların **ne kadar olgun** olduğundan dem vurulmaktadır.» (Ş. Alpay, PDA, 17 sayı s. 374, siyahlar bize ait.)

Görüldüğü gibi «işçi sınıfının devrimde önderliğinin objektif şartları olgundur,» sözünden bu bay Türkiye'de üre-

tici güçlerin seviyesi çok yüksektir Türkiye sanayiinde büyük çapta üretim egemendir; işçilerin köylülükle ve özel mülkiyetle bağları büyük ölçüde kopmuştur. vs.»yi anlamaktadır. Menşevizm bu yazarın o kadar iliklerine işlemiştir ki «İşçi sınıfının zayıf ve cılız olmasını ve de işçilerin köylülükle bağlarının mevcudiyeti meselesini (sanki bu eleştiriliyormuş da) ilk defa biz yazmadık, M. Belli işçi sınıfının durumunu bizim gösterdiğimizden çok daha kötü göstermiştir.» diyerek kendisine yöneltilen eleştirinin ne olduğunu bir türlü anlayamamaktadır. ⁽²⁸⁾ **Bu menşevik kafa şunu hiç ama hiç anlamış değildir: Bir ülkede işçi sınıfının zayıf ve cılız olması, işçilerin büyük çoğunluğunun köylülükle bağları olması ayrı şeydir, işçi sınıfının devrimde hegemonyasının objektif şartların mevcut olması ayrı şeydir!**

Gelelim işin en komik kısmına. «Proleter Devrimci» Aydınlık'ın bu yazarı diyor ki; «objektif şartların subjektif şartlardan önce geldiği doğrudur. Bu açıdan, bilinçlenmeyi ve örgütlenmeyi geciktiren objektif şartların geçmişi izahta önem taşıdığı ama bugün artık öncülüğün objektif şartlarının mevcut olduğu ileri sürülebilir.» (Ş. Alpay, PDA, sayı 17, s. 373, Siyahlar bize aittir. M.Ç.) Oysa aynı yazar Aydınlık'ın 12. sayısında bakın ne diyor. «Proletaryanın öncülüğü, kişilerin subjektif niyet ve isteklerine bağlı olan bir şey değildir. Kendi niyet ve isteklerini somut şartların, gerçeklerin yerine koyan kişi idealisttir, devrimci değildir. Devrimci somut şartların somut tahlilinden hareket eder... Türkiye'de proletarya bugün devrime öncülük edebilecek objektif ve subjektif şartlara tam olarak sahip değildir. Devrimde öncülük kazanabilmesi için proletaryanın sahip olması gereken objektif şartları şunlardır: Önce proletarya bir sınıf olarak, yani işgücünden başka satacak hiç bir şeyi olmayan bir proleterler kitlesi olarak mevcut olmalıdır. Esas olarak büyük çapta kapitalist üretimin yapıldığı

sanayi alanında toplanmasıdır. Ancak böylelikle örgütlenmek ve disiplin altına girmek için zorunlu olan şartları kazanabilecektir. Köylülükle özel mülkiyetle bütün bağları tam olarak kopmalıdır. Oysa Türkiye proletaryası, bu gün, çoğunlukla yarı - proleter niteliktedir» (Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık 12 Sayı, S. 464).

Bizim «Türkiye'de proletaryanın devrimde hegemonyasının objektif şartları olgundur» sözümüzdeki «Objektif şartların olgunluğunu, üretici güçlerin gelişme seviyesinin çok yüksek olması» şeklinde anlayan bu menşevik yazar, Aydınlık'ın 12. sayısındaki önerilerinden **vazgeçerek** «bu durum geçmişe ait olabilir» diyerek, «öncülüğün objektif şartlarının» şimdi ileri sürülebileceğini söylemektedir. Yani bu konuda, bu menşevik bayımıza göre **uzlaşılabilir!** Bu menşevik yazara göre Türkiye 4-5 ay içinde harikalar yaratmıştır; Amerikan emperyalizmi+işbirlikçi burjuva+Feodal mütegalibe iktidarının yönetimindeki Türkiye bu çok kısa süre içinde dünyada görülmemiş dev bir adım atmıştır; Büyük ölçüde, küçük çapta üretim yerini büyük çapta üretime bırakmıştır ve işçi sınıfının köylülükle bağları geniş ölçüde kopmuştur ve artık şimdi proletarya devrimde öncülük edebilecek objektif şartlara sahip olmuştur(!)

İşte budur oportünizmin birbiri ile çelişen tezler arasından **yılan** gibi kıvrılarak sağdan en sola süratle kayması! «Türkiye'nin iktisadî gelişme seviyesi sosyalist devrim için olgundur.» diyen **Emek** oportünizmi bile Türkiye'yi bu şekilde değerlendirmiyor. Bu değerlendirme **Emek** oportünizminin abartmalı ve yanlış değerlendirmesinin bile çok ötesinde abartılmış yanlış bir değerlendirmedir. (Aslında beş ay içinde olan bu değişikliğin temelinde **Emek** oportünizminin «üretim ilişkileri» üzerine büyük uzmanı '!) K. Boratav'ın son 5 ay içinde yeni oportünizmin ideoloğu durumuna gelmesi yatmaktadır!)

Biz, Türkiye proletaryası, kapitalist ülkelerin işçi sınıflarına nazaran zayıf ve cılızdır, işçi sınıfımızın köylülükle bağları mevcuttur, diyoruz. Ve işçi sınıfının gücünü olduğundan daha fazla göstermeye çalışan bütün oportünist görüşlere de karşıyız!

- 1 — Kavram karışıklığı yaratan
- 2 — Lenin'i tahrif etmeye kalkan
- 3 — Birbirini çürüten tezler ortaya atarak ve tahrif montajları yaparak durumu kurtarmaya çalışan

4 — Birbiri ile taban tabana zıd olan her iki görüş içinde eklektik bir anlayışla «mümkündür» diyen bu bayımızın ve bunun gibilerinin tabiatı hakkında bakın Lenin ne diyor: «Bir oportünist, tabiatı gereği, her zaman açık ve kararlı bir tutum takınmaktan kaçınacaktır, her zaman ortayolu arıyacaktır, bir birini hariç tutan iki karşılıklı görüş noktası arasında her zaman bir yılan gibi kıvranacak ve her iki görüşle de birlik olmaya çalışacak, küçük değişikliklerle, şüphelerle, masum ve saygılı tavsiyelerle olan görüş farklarını azaltacaktır.» (Bir Adım İleri, İki Adım Geri, S. 241-42)

SOSYALİST SİYASÎ BİLİNÇ VE PROLETER DEVRİMCİ SİYASÎ MÜCADELE

İşçi kitlelerini bilinçlendirmek ve örgütlemek proleter devrimcilerin en önemli görevlerindendir. **Hangi evrede olursak olalım**, kendi kendine en fazla sendikal bilince sahip olabilecek olan işçi sınıfının bu kendiliğinden bilincini **sosyalist siyasî bilinç** seviyesine yükseltmek ana görevimizdir. İşçi sınıfına sosyalist siyasî bilinç götürmek için proleter devrimcilerinin eylem alanı sadece işçi sınıfı de-

ğil, bütün millici sınıfların alanıdır. İşçi sınıfının ekonomik mücadeleleri içine girerek, bu ekonomik hak ve istem mücadelesinin çerçevesi etrafında işçi kitlelerini örgütleyerek ve bu ekonomik mücadeleleri siyasî parolalarla ci-hazlandırmaya çalışarak, bütün millici sınıflara hitap eden geniş bir siyasî gerçekleri açıklama kampanyasına girişerek işçi sınıfımızın bu günkü kendiliğinden bilincini, sosyalist siyasî bilinç seviyesine yükseltmeliyiz. İşçi sınıfına bu aşamadaki dost ve düşmanlarını göstererek, kendisinin tam kurtuluşunun sosyalist devrimle mümkün olacağını ancak sosyalist devrime giden yolun Millî Demokrasi olduğunu belirterek sosyalist siyasî bilinç götüreceğiz. ⁽²⁹⁾ Budur işçi sınıfına sosyalist siyasî bilinç götürmek!

Kimileri bu aşamada, işçi sınıfına sosyalist siyasî bilinç öteki millî sınıflara da millî bilinç (azamî sınıf bilinci) götürülmesini öngören **leninist ilkeye**, sosyalist siyasî bilinç götürmeyi «Sosyalist Türkiye» diye **bağırarak** zannettikleri için karşı çıkmaktadırlar. Bakın yeni oportünizmin iki sözcüsü bu konuda ne diyor: «... İşçi sınıfına sosyalist bilinç götürürken, diğer Millî sınıflara millî bilinç götürmek gerekir... **kategorik anlayışı** bizi, işçi sınıfı bağımsızlık için mücadele etmez, Fabrikalarda sosyalist Türkiye, öğrenciler arasında Bağımsız Türkiye diye bağıralım gibi **Aren oportünizminden** kalan fikirlere götürmektedir. Anti emperyalist mücadele en çok işçi sınıfının davasıdır. Anti-emperyalist hareketlerin gelişmesi, Millî şiarların ortaya atılması en çok işçi sınıfının bilinçlenmesine yarar. Bu bakımdan işçi sınıfına ayrı bilinç, diğer millici sınıflara ayrı bilinç götürülmez» (Gün Zileli, Oral Çalışlar «Millî cephe temel politikamızdır.» Türk Solu sayı, 119, s. 12)

Ne yazık ki beyler, biz işçi sınıfına (yoksul köylüler de dahil) ayrı bilinç yani sosyalist siyasî bilinç, öteki millî sınıflara (sosyalist siyasî bilinç değil) ayrı bilinç götürece-

ğiz! Bilimsel sosyalizm hangi aşamada olursak olalım işçi sınıfına **kademeli bilinç** değil, sosyalist siyasî bilinç götürmemizi emrediyor. Bu nedenle biz sosyalistler işçi sınıfına asıl hedefin ne olduğunu ve bu hedefe gitmede Millî Demokratik Devrimin zorunlu bir durak olduğunu söyleyerek, bizim partimizin sosyalist bir parti olması gerektiğini belirterek sosyalist siyasî bilinç götürüyoruz. Bu aşama da millî burjuvazi ve küçük burjuvazi (özellikle asker-sivil aydın zümre) ile proletarya arasında hiç bir fark görmeyerek her ikisine de aynı bilinci götürmeyi savunan sizler ise, hem işçi sınıfına hem de millî ve küçük-burjuvaziye «Bizim Partimiz Millî Cephe» diyerek aynı örgütü hedef göstermektedirsiniz! ⁽³⁰⁾

İşte aramızdaki küçücük ayrılık, yani gerçek sosyalist ile küçük-burjuva oportünisti arasındaki **küçücük (!) fark da**, burada düğümlenmektedir. İşte millî demokratik hareket aşamasının anlamı budur; devrimci proletaryayı küçük-burjuva radikallerinin yedek gücü haline getirmek isteyen menşevizm işte budur! Hemen görüleceği gibi, bu sağ oportünist anlayış işçi sınıfına sosyalist siyasî bilinç götürmeyi «Sosyalist Türkiye» diye bağırarak şeklinde anlamaktadır. Bu aşamada «Sosyalist Türkiye» şiarı atmak işçi sınıfına sosyalist siyasî bilinç götürmek demek değildir. Tam tersine, işçi sınıfının dostunu ve düşmanını karıştırmak, hedef saptırmaktır. Kısacası, yanlış bilinç götürmektir. Açıktır ki, Yeni oportünizmin bilinç götürme anlayışı ile eski oportünizmin bilinç götürme anlayışı arasında temelde hiç bir fark yoktur. **Her iki oportünist fraksiyon da, «Sosyalist Türkiye» şiarı atılınca sosyalist bilinç, «Bağımsız Türkiye» diye bağırılınca da Millî Bilinç (??!) götürüleceğini zannetmektedir!**

İşçi sınıfının iktisadî ve demokratik hak ve taleplerini hedef alan mücadelesi elbette **proleter devrimci bir siyasî mücadele** değildir. ⁽³¹⁾ Proleter devrimci siyasî mücadele

olması için mücadelenin tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir. (Bu ise sosyalist bir partinin sevk ve idaresinde, sosyalist siyasî bilince sahip işçi militan kadroların yönlendirdiği işçi kitlelerinin mücadelesi ile mümkün olur.) İşçi sınıfının proleter devrimci siyasî mücadelesi, hangi aşamada olunursa olunsun **sosyalizm** içindir. Ancak bu mücadele Millî Demokratik Devrim aşamasında anti-emperyalist ve anti-feodal niteliktedir.

İşçi sınıfının iktisadî hak ve talepleri mücadelesi demokratik bir mücadele olduğu için objektif değer ve kapsamı bakımından anti - emperyalist ve anti - feodal bir niteliktedir. Fakat **özde anti-emperyalist ve anti-feodal olan bu mücadele işbirlikçi veya millî burjuvaziye karşı olan tek tek patronlara karşı sendikal bilinçle sürdürüldüğü için, Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçilerine karşı kendi iktidarını kurmak amacını güden sosyalist siyasî bilince sahip işçilerin proleter devrimci siyasî mücadelesi değildir.** Özetlersek, işçi sınıfının bu günkü iktisadî ve demokratik mücadelesi, özdeki anti-emperyalist ve anti-feodal niteliğine ve de zaman zaman fabrika işgallerine, Amerikan emperyaizmi+işbirlikçi burjuvazi+feodal mütegalibe iktidarının toplum polisi ile fiilî çatışmalara yani siyasî niteliğe dönüşmesine rağmen proleter devrimci siyasî bir mücadele değildir. İşçi sınıfının proleter devrimci siyasî mücadelesi işçi sınıfının öncü müfrezesi ile yürütülür. **Sosyalist siyasî bilince sahip işçilerin mücadelesinin nihai hedefi işçi sınıfı iktidaridir.**

Bu amacın zorunlu bir durağı olan Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye için mücadele ediyor olmaları, sosyalist siyasî bilincine sahip işçilerin nihai hedeflerini unutmaları veya bir tarafa bırakmaları demek değildir. Genel olarak bütün sosyalistler ve özel olarak da onlar, Lenin'in deyişiyle, **«Demokratik devrimi gözde bü-**

yütüp, gönüllerde yüceltmeden» hem demokratik devrim için hem de sosyalist devrim için mücadele ederler!

Biz, «Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısında işçi sınıfının son altı yedi ay içindeki en önemli hareketlerinden örnekler vererek (Dokuz aylık Ereğli, grevini, Demir döküm ve Singer işgallerini seçmemizin nedeni, işbirikçi veya Amerikalı patronlara karşı olmalarından dolayı değildir. İşçi hareketleri içinde kapsam ve kamu oyunun yansımaları bakımından en önemlileri olmalarından dolayıdır. Bütün işçi hareketlerini yazımızda gazete haberleri gibi sıralayacak değildik herhalde) Amerikan emperyalizmine «tavır alışlar» olduğunu söyleyerek, aylardan beri süregelen işçi hareketlerini, işçi sınıfımızın sınırlı da olsa kendi kendine sınıftan, kendisi için sınıf durumuna kayma **belirtileri** olduğunu söyleyerek, işçi sınıfının bu hareketleri üzerinde, o bölgelerdeki işçi sosyalistlerin rollerinin küçümsenemeyeceğini yazmıştık. (Bkz. Aydınık Sosyalist Dergi 15. Sayı S. 205) Bizim bu sözlerimizi «Proleter Devrimci» Aydınlık'ın yazarı, İngilizlerin satır arası okuma, dedikleri, tahrifat aktarmaları ile ana tezdən bir cümleyi soyutlayarak, canının istediği şekilde yorumlamış! İşin en **eğlendirici** yanı, bu bayımızın, işçi sınıfının bugünkü mücadelesinin niteliğini o yazıda açık açık yazmamıza rağmen, işçi sınıfının bugünkü mücadelesini proleter devrimci siyasî bir mücadele olduğunu söylediğimizi iddia etmesidir!

Biz, o yazıda, işçi sınıfının bugünkü ekonomik mücadelesinin zaman zaman fabrika işgalleri ile **siyasî niteliğe** dönüştüğünü belirterek, bu hareketlerin özünde Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleler olduğunu yazmıştık. Ayrıca, gerek altmış yıllık Türkiye sosyalist hareketinin birikiminin gerekse de dağınıklığına rağmen proleter devrimci hareketimizin etkisinin sonucu, işçiler arasında sos-

yalist siyasî bilince sahip arkadaşların var olduğunu ve bu arkadaşların işçi sınıfının iktisadî ve demokratik mücadelelerinde «Kahrolsun Amerika», «Bağımsız Türkiye» vs. gibi siyasî şiarların ortaya atılmasında etkin olduklarını belirtmiştik. Gerçekten de işçilerin bu ekonomik hak ve talepleri mücadelesinde bazı siyasî şiarlar kimilerinin zannettiği gibi «**rasgele**» veya «**yanlışlıkla**» ortaya atılmış değildir. Örneğin, Metal-İş'in bütün uyutma çabalarına rağmen, dokuz ay süren Ereğli grevinde «Kahrolsun Amerika», «Bağımsız Türkiye» gibi siyasî şiarlar ortaya atılmışsa, bu Ereğli'deki sosyalist siyasî bilince sahip işçi arkadaşların tutarlı ve yürekli çalışmalarının sonucunda atılmıştır. ⁽³²⁾ **Bu arkadaşların bilinç seviyesi, Ankara ve İstanbul'da yayın organları etrafında ahkâm kesmeye çalışan oportünist bozgunculardan çok daha yüksektir.** Bu, yeni oportünizm iddiasının aksine, proleter devrimci çizginin sadece gençlik hareketleri tarafından temsil edilmediğinin en somut örneğidir. Yeni oportünizm bu gerçeğe sırtını dönerek, **beyaz ve siyah** renkler arasında çeşitli tonların olduğunu unutarak, sosyalist hareketin sadece devrimci gençlik tarafından temsil edildiğini söyleyerek; bu dönemde küçük-burjuvazinin «Öncü» olduğu sonucuna varmaktadır. Elbette bugün, işçi sınıfımızın geniş kitleleri sendikal bilince bile tam anlamıyla sahip değildirler. Ama hemen hatırlatalım ki, bilimsel sosyalist anlayış, siyah ile beyaz arasında çeşitli **gri tonların** var olduğunu söyler. O nedenle «dönüşme belirtileri», «kendi kendine sınıftan, kendisi için sınıf durumuna kaymaktadır» sözlerinin ne anlama geldiği sosyalistler için hiçbir mügalataya yer bırakmayacak kadar açıktır! (Tabii sosyalistler için!)

«Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori» yazısında, işçi sınıfımızın geniş kitlelerinin kendi kendine sınıf olduğunu belirttikten sonra, bu aşamada, «Proleter devrimcilerin yönettiği işçi hareketleri ve yoksul köylülerin toprak işgal-

leri bir tarafa bırakılırsa hangi sınıf ve zümre işçi sınıfımız gibi açık olarak emperyalizme ve müttefiklerine kesin tavır alıyor ve eylem ortaya koyuyor?» sözümüzden hareket eden bu yazarımız, işçi sınıfının proleter devrimci siyasî mücadelesiyle iktisadî mücadelesini birbirine karıştırdığımızı (!) ileri sürmek akıllılığını göstermektedir! Oysa işçi sınıfının, bugünkü bilinç seviyesini o yazının başında belirttiğimiz için, burada kastedilenin işçi sınıfının proleter devrimci siyasî mücadelesi olmadığı açıktır. Objektif değer ve kapsamı bakımından anti-emperyalist ve anti-feodal olan işçilerin iktisadî ve demokratik mücadelelerinin, zaman zaman fabrika işgallerine ve işbirlikçi iktidarın toplum polisi ile çatışmalara dönüşmesi Amerikan emperyalizmine ve onun iktidarına karşı bir tavır alış değil midir? Yoksul köylü ve Devrimci Gençliğin dışında bu şekilde işbirlikçi iktidarın faşist kuvvetleri ile çatışmaya varacak eylemler ortaya koyan başka hangi sınıf veya zümre vardır?

Bu soru, o yazımızda «bugün yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle-kemalistler arasında olmaktadır. Proleter devrimcileri yeni yeni, o da gençlik hareketlerine dayanarak siyasî platformda yer almaktadır» diyerek bu aşamada küçük-burjuva radikallerinin öncü olduğunu söyleyen bu oportünist yazara yöneltildi. Bu eyyamcı bayımız da, bu soruya cevap vereceği yerde **ikinci** dereceden sorunlar üzerinde polemik yaparak, **kıvırtmayı** tercih etmiştir!

O yazımızda özellikle belirttiğimiz meseleyi burada da belirtelim. Yurt çapında esas mücadele kemalistler ile işbirlikçiler arasında değil, proleter devrimcilerle Amerikan emperyalizmi arasında olmaktadır. (İkinci Millî Kurtuluş Savaşımızda, işbirlikçileri tek karşı-devrimci alternatif olarak gösterip, Amerikan emperyalizmini **soyutlamak** yanlış. Ama CHP'yi «Sağ kemalist» ilân eden bu yazar bura-

da emperyalizmi **kasıtlı olarak soyutlamaktadır!**) Emperyalizmin ilk boy hedefi «kemalist kadroların çoğunun peşinden gittiği» Ecevit ve CHP değil, proleter devrimcilerdir. İkinci Millî Kurtuluş savaşımızın bu evresinde hapislerde yatanlar, şehid düşenler, «sağlı-sollu» kemalistler değil, **Proleter Devrimcileridir.** Ama bu bay kendine göre haklıdır; Çünkü bunlara göre, hapislere tıkılanlar, şehit edilenler proleter devrimcileri değildir ki, onlar «anarşist» «maceraperest», «bir avuç sol hayta»dır. «Hakikî» proleter devrimciler ne şehit olur, ne de hapishanelere düşer, onlar cici «Mao»ist fraksiyon olarak bu kitleyi bilinçlendirme aşamasının «devrimci» yolunun **dergicilik** olduğunu bilirler ve bu yolla işçi ve köylü kitlelerini uyandırmaya çalışırlar! Öyle ya, bu beylere göre, bu dönemde, ne proletaryanın öncülüğünün ne de örgütünü kurmanın objektif şartları vardır. Bu evre sadece dergicilik ve proletaryaya «millî bilinç» götürme dönemidir! Ne garip, ne komik ve ~~ne~~ acıklıdır ki, bizim objektif kapsamı bakımından işçi sınıfının bugünkü mücadelesinin özünde anti-emperyalist ve anti-feodal niteliğe sahip olduğunu söylememizi **menşevizm** olarak nitelendirmeye kalkan bu oportünist yazarın bakın kendisi neler diyor; **«Bugün Türkiye işçi sınıfının mücadelesi anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeledir.»** (Şahin Alpay, Aydınlık 12. Sayı S. 409) Onbeşinci sayıya kadar Aydınlık Sosyalist Derginin «Aydınlık'ta Dünya ve Türkiye» başlıklı yazılarının kendilerinin politik çizgisini tayin ettiğini söyleyen yeni oportünizmin bakın daha neler diyor; «Singer işçilerinin, Honcho Kommer'in arabasının ODTÜ'lü öğrenciler tarafından yakılmasının hemen ardından **anti-Amerikan** nitelikte bir eyleme girmeleri, ikinci Millî Kurtuluş Savaşımıza güç katmıştır. Türkiye işçi sınıfı artık ekonomik mücadeleden **siyasî mücadeleye** kaymaya başlamıştır.» ⁽³³⁾ (Okuyucu dikkat; biz sadece **yönelme belirtileri** demiştik, M.Ç.)

İşte eleştirmek için, tahrifat yaparak eleştirmeye kalkmanın sonu, Pandora kutusunu açmanın sonu! Bu bayımızın dün **ak** dediğine, bugün **kara** demesi bizim için son derece doğaldır. Bu nedenle, biz, kendisini kitlelerin önünde öz eleştiri yapmaya davet **etmiyoruz**. **Özeleştiri, mekanizması sadece hata yapan proleter devrimcilerine aittir!**

İlke istikrarı, entellektüel ahlâk ve kendi içinde görüşlerinde **ilke birliğine sahip olmayan** bu «ilkeli birlik» şebekesinin görüşleri, bütün birbirleri ile çelişen tezleri, temelde şu tek kelime ile özetlenebilir: **KORKAKLIK!** Bunların ideolojisi korkaklığın ve pasifizmin ideolojisidir. Bütün birbiriyle çelişen teorik zırvaların altında yatan, bu gerçeği bakın yeni oportünizmin bir sözcüsü çok güzel özetlemektedir; «Gençler, güçbirliği bozguncularına olduğu gibi, gençliğin eylemine **anarşizmi** ve **terörcülüğü** sokmak isteyenlerle de mücadele ediyorlar. Gençlik eyleminin; **27 Mayıs anayasasının meşruiyet sınırları dışına taşımak isteyen küçük burjuva anarşistleri karşısında, gençler uyanık devrimciler (!!!?)** olarak hareket ediyorlar. Polisten gelen bombalı tertiplere, suikast tekliflerine yüz vermiyorlar.» (Doğu Perinçek; Aydınlık 7. Sayı, S. 21, Siyahlar bize ait M.Ç.)

Bu, Behice Boran'ın **icazetli** sosyalizminin bir değişik ifade tarzıdır. Bu anlayışa göre, **27 Mayıs Anayasasının meşruiyet sınırları dışındaki hareketler** 1 — ya terörist, anarşist hareketlerdir, 2 — Ya da polis provakasyonlarıdır. Ankara'da Tuslog'u ve Amerikan Haberler Merkezini, İstanbul'da Pan Amerikan'ı basıp, tahrip edenler acaba anarşistler miydi, yoksa ajanlar mıydı?

Ne dersiniz, meşruiyet sınırları içinde sosyalistçilik oynamaya kalkan küçük-burjuva entellektüel bozuntuları?

NOTLAR :

(1) Proleter Devrimci Aydınlık'ın 16. sayısındaki «Aydınlıkta Dünya ve Türkiye», 17. sayıdaki «İşçi sınıfı ve Milli Demokratik Devrim» yazısının kısa bir özetidir. Bu nedenle biz, eleştirirken aynı yazarın kaleminden çıktığı belli olan bu iki yazıdan sadece Ş. Alpay imzalı yazıya atıfta bulunacağız.

(2) 15. sayıda oldukça önemli baskı hataları oldu. (Örneğin «Türkiye'yi Vietnam haline getireceğiz», «getirmeyeceğiz» J. Moch, «J. Moach» ve «Sosyalist siyasi mücadele», «Sosyalist mücadele» şeklinde çıkmıştır.) Bu arada Bassutolan'da Bassertulon biçiminde dizilmiştir. Bassutolan (Lesetho), Afrika'nın güneyinde başkenti Maseru olan bir milyon nüfuslu bir İngiliz sömürgesidir. Dizgi hatasından hareket ederek, «dünyada bizim bildiğimiz böyle bir ülke yoktur.» demek entelektüel züppelikten başka bir şey değildir. İdeolojik bir tartışmayı bu seviyeye indirmek Bizantizmin ta kendisidir. Yazımızda B.A.C.'ni de eski adı ile anmıştık. Doğrusu, yukardaki sözleri söyleyen kişinin «dünya'da Mısır diye bir ülke de yoktur» dememesine pek çok şaşırdık. (!)

(3) Biz, yeni oportünizmin iddia ettiği gibi, ülkelerin iktisadi gelişme seviyelerine göre strateji tesbit edilmesi gerektiğini savunmadık. Sömürge yarı-sömürge ve feodal kalıntıların varolduğu bütün ülkeler için biz tek geçerli devrimci yol olarak Milli Demokratik Devrim stratejisini önerdik ve öneriyoruz. Biz sadece, iktisadi gelişme seviyelerinin ülkelerin marksist hareketleri üzerinde —olumlu ve olumsuz— etkilerine dikkati çekerek, iktisadi gelişme seviyesi çok düşük bölgelerdeki marksist hareket içinde küçük burjuva radikallerine bel bağlama eğilimlerinin yüksek olduğu gerçeğini göstermek istedik. Bu, bilimsel olarak objektif bir gerçeği tesbitten başka bir şey değildir. İşçi sınıfı yok sayılabilecek Afrika ülkelerindeki sosyalist hareketi ince-

lediğimizde bu objektif gerçeği açıkça görmekteyiz. İşçi sınıfı örgütü bulunan Afrika ülkelerinin bile çoğunluğunda, küçük burjuva radikallerine geçici veya devamlı öncülük tanıyan «kapitalist olmayan yol» tezinin bu örgütlerin stratejik çizgileri olduğu açıktır. Afrika'da Milli Demokratik Devrim stratejik tezini savunan çok az işçi sınıfı partisi vardır. (Bkz., Nkrumah, Yeni Sömürgecilik, Afrika Ülkelerinde Siyasal Partiler)

Ve Türk Solu'nun 5. sayısındaki M. Belli'nin görüşünün de, bu objektif gerçeğin doğru tesbiti olduğunu gördüğümüz için yazımıza aldık. M. Belli, o yazısında belirttiği gibi, Gana, Somali gibi ülkelerde (ki bu ülkelerde sosyalist parti yoktur. Bunun nedeni, işçi sınıfının yok sayılabilecek bir seviyede olması olabilir) bağımsızlıktan sonra ülkenin yurtseverlerinin (küçük-burjuva radikalleri kastedilmektedir) emperyalizmin kucağına tekrar düşmemek için takip edecekleri tek yol kapitalist olmayan bir kalkınma olabilir. Ve bu yolla güçlenen işçi sınıfının yapacağı bir sıra devrimlerle sosyalizme geçilebilir ve ülke tam olarak kurtulabilir. Yoksa emperyalizmin tekrar boyunduruğu altına girmek kaçınılmazdı. (M. Belli; «sosyalizm işçi sınıfının davasıdır.» diyerek açıkça küçük-burjuvazinin öncülüğünde sosyalizme geçilemeyeceğini söylemektedir.)

Gana, Somali gibi ülkelerin bağımsızlıklarına kavuşmalarından sonra, genel demokratik program içinde sosyalist kuruluş ileri sürülmemesine karşılık, belli bir seviyede sanayisi, işçi sınıfı ve de sosyalist partisi olan Cezayir'de Milli ekonomi içinde sosyalist kuruluş önerisi PAGES-ORP (Sosyalist Öncü Partisi) tarafından, 5 maddelik bildiriminde ileri sürülmüştür. Yoksa Bin Bella veya Bumedyan Sosyalist (!) rejimleri kastedilmiş değildir. Sosyalist Öncü Partisi, 1968'de Bumedyan rejiminin kırımına maruz kalan, sosyalist işçi, köylü ve aydınları bağrında toplayan bir partidir. Bu parti, Cezayir için 1968'de gericiliğe ve emperyalizme karşı geniş bir Milli cephe kurulmasını öneren ve de halen Cezayir'in önündeki, devrimci adının Milli Demok-

ratik Devrim olduğunu söyleyen bir partidir. (Sosyalist kuruluş önerisi, sadece sosyalist Öncü Partisi tarafından değil, eski CKP'nin üyeleri tarafından da ileri sürülmüştür.)

Sosyalist Öncü Partisi, Sosyalist bir partidir, dedik, Aslında, Sosyalist Öncü Partisinin niteliği önemli değildir. Çünkü bizim buradaki amacımız açıktır: İşçi sınıfı yok sayılabilecek, iktisadî gelişme seviyesi çok geri olan Gana ve Somali gibi ülkelerde sosyalist kuruluştan asla bahsedilememekte, buna karşılık Cezayir gibi belli bir iktisadî gelişme seviyesi olan ülkelerde, işçi sınıfının partisi genellikle vardır ve de bu ülkelerde sosyalist kuruluştan bahsedilebilmektedir.

Yeni oportünizm bu konuyu en iğrenç bir şekilde tahrif ederek, Türkiye'de Millî Demokratik Devrimin zorunlu bir adım olduğunu ilk söyleyenlerden olan M. Belli'nin, Türkiye'de sosyalist devrimi savundugunu iddia etmek komikliğine düşmektedir. Oportünizmin amacı için her ne pahasına olursa olsun, her şeyi kolayca tahrife yeltenebileceğinin en somut örneğidir, bu. Yeni oportünizmin iddiasının aksine, sosyalist kuruluş, Millî demokratik devrim ekonomisinde mutlaka olacaktır. Ve bu ekonomiyede de damgasını vuracaktır!

(4) Bu, emperyalizmin III. can çekişme döneminde, barışçıl bir yoldan sosyalizme geçilebileceğini savunan, ayrıca 1917 de Lenin'in devriminin subjektif şartlarını hazırlamaya yönelik parolalarını, «Lenin barışçıl yoldan geçişte sonuna kadar ısrar etti, ancak bu yol kapanınca ihtilale baş vurdu» şeklinde yorumlayan K. Somer'in düşüncelerine katılmak demek değildir.

(5) Aynı yazar, M. Belli'nin «Sen sensin, ben de benim, Sen Türkiye toplumunda bir devrimci gücü temsil ediyorsun, bende bir başka gücü, sen bensiz edemezsin, ben de sensiz, gel Millî Demokratik Devrimde omuz omuza yürüyelim» sözünün «küçük burjuva yığınlarına önder olarak küçük-burjuva radikal-lerini» gösterdiğini iddia ederek eleştirmektedir. (Bkz. P.D.A.

sayı 17. S. 391) Oysa aynı eyyamcı yazar bakın kendisi ne demektedir: «Asker, Sivil aydın zümrenin yani küçük-burjuvazinin politik çizgisi olan sol kemalizmin düşmanları ve hedefleri esas olarak aynıdır. (Proleter Devrimcilerle) Ve bu iki kuvvet arasında bu iki çizgi ve temsil ettikleri sınıflar arasında devrimci güçbirliği kurulmadıkça millî demokratik hedeflerin gerçekleştirilmesine imkân yoktur» (Bkz. Ş. Alpay, Aydınlık 12. sayı S. 462, siyahlar bize ait M.Ç.)

İşte budur, oportünizmin eleştirmek için eleştirirken kendisini de karalaması! Bu oportünist bayın görevi kafaları karıştırmaktan başka bir şey değildir.

(⁶) Marksist bir partinin gündeminde anti-kapitalist mücadele olması ayrı şeydir. O evrede devrimci şiarın sosyalist iktidar olması ayrı şeydir!

(⁷) Anarşist - Sendikalistler; «Ulustan sana ne, senin görev devrim yapmaktır» diyerek FKP'ni 1941-44 deki tavrından dolayı eleştirmişlerdir.

(⁸) George Politzer, Felsefenin Temel İlkeleri S. 52, 53 siyahlar bize aittir.

(⁹) Mao Çe-tung Teori Pratik, S. 14

(¹⁰) G. Politzer Felsefenin başlangıç ilkeleri S. 179

(¹¹) (A. Propos de la Brochure de Junius C. I. S.^{*} 336) Arzumanyan, Dünya kapitalizminin Bugünkü Bunalımı S. 28

(¹²) Karşı devrimcilerin dikkatlerini çekmek için bu tip yorumları Ticaret Odalarının bastırduğu anti-komünist broşürlerin yazarları yapmaktadır.

(¹³) Yeni oportünizmin bir sözcüsü, bizim F. Castro'ya atıfta bulunmamızı eleştirmektedir. Düyelim ki, F. Castro «Sol oportünist» (!) Bir «Sol oportünist» den aktarma yapmak eleştiri konusu olacak fahiş bir hata mıdır? Hayır. Lenin «Ne Yapmalı»da, Marx ve Engels'in hainlikle suçladıkları anti-marksist Lassalle'e

atıfta bulunmaktadır. Bu bayımızın mantığına göre, Marx'ın ihanetle suçladığı Lassalle'e atıfta bulunduğu için. Lenin de aynı oportünist çizgiyi, Lassalle ile paylaşmış olmaktadır.

(14) Progressive Labor'da Debrayizmin eleştirisi uzun uzun hikâye edilmektedir. Hatta John Kily imzalı yazıda «Che» Gu-evara yalancılıkla bile suçlanmaktadır!

(15) Bkz. Mao Tse Tung; «proletarya önderliği... Köylü devrimini hızlandırmıştır... 1927 den sonra Komünist Partisi yeniden Tarımsal Devrim savaşını cesaretle yürüttü ve devrimci ordu ve üsler kurdu.» (Teori ve Pratik S. 47, Siyahlar bize aittir.) Ayrıca, bkz. Yeni Demokrasi S. 44 ve Giap'ın «Halk Savaşı Halk Ordusu» ile Lin Piao'nun «Yaşasın Halk Savaşının Zaferi.»

(16) Lin Piao, Yaşasın Halk savaşının Zaferi S. 54

(17) Tony Cliff, Rosa Luxemburg, S. 58

(18) Hemen belirtelim ki, bizim cici «Mao»istlerimizin iddia ettiği gibi «Milli Demokratik Devrim-Millî Demokratik Hareket» ayrımı, Mao Tse Tung'a ait değildir! Mao, sadece şunu söylemektedir; «İşçi sınıfı önder olmazsa devrim yenilgiye uğrar» Mao'ya göre devrimin kalıcı zafere ulaşmasının tek garantisi işçi sınıfının önderliğidir. Mao'da, küçük-burjuvazinin önderliğinde zafere ulaşmış bir halk savaşını millî demokratik hareket, proletaryanın önderliğinde zafere ulaşmış bir halk savaşının Millî Demokratik Devrim diye bir ayırım yoktur. Örneğin, ÇKP'nin 1964'de SKP merkez komitesinin açık mektubuna verdiği cevapta aynen şöyle deniliyor: «Devrimci silâhlı mücadele sadece proleter devrimleri için birinci dereceden önem taşımaz, ayrıca ezilen ulusların Millî Demokratik Devrimleri içinde birinci derecede önem taşır. Cezayir Millî Kurtuluş Savaşı bu açıdan güzel bir örnek vermiştir. (Proleter Devrimci ve Kruşçev Revizyonizmi) Bu ayırım, bizim Campus «Mao»istlerin, marksizme «bilimsel katkı»sıdır! Bunların kimileri «Millî Demokratik Hareket-Devrim» ayrımı yaparken bazıları da Millî Demokratik Devrimle, Devrimci Millî Hareketin aynı kavramlar olduğunu iddia etmektedir. Ör-

neğin, «Lenin bu stratejiye (Milli Demokratik Devrim stratejisine) devrimci Milli hareket demektedir.» (Gün Zileli, Aydınlık sayı 8. S. 149 Siyahlar bize ait)

Bu, bunların nasıl bir «İlkeli Birlik» olduğunun sadece ufak bir örneğidir.

(19) Lin Piao, Yaşasın Halk Savaşının Zaferi, S. 54-55.

(20) Bu görüş, en iyi şekilde Otto Kuusinen tarafından ifade edilmiştir. Bkz. Kuusinen'in «Çin Diktatörlüğünün Karakteri» France Nouvelle. Sayı. 974 S. 18-19. Şöyle demektedir, Kuusinen; «Şunu idrak etmek gerekir ki, hakikatte Çin işçi sınıfı, iktidarın icrasında Marksizm-Leninizm'in kendisine ayırdığı yere sahip değil (...) Sosyalist Devrimde köylülerin rolüne haddinden fazla değer verilmesi ve Marksistler için sonuna kadar ihtilalci olarak kalan sosyal sınıf olarak kabul edilen işçi sınıfına gereken değerin verilmemesi, Çin'de çok yaygın olan küçük burjuva düşüncelerin açık nitelikleridir. Çin Komünist Partisi Yöneticileri iktidarın alınmasına takaddüm eden devrede bile parti içindeki proleter unsurlara gerekli önemi vermiyorlar ve şehirlerdeki proletarya içinde de az çalışıyorlardı. Daha sonra yine Çin yöneticileri «Chaughai» gibi önemli bir işçi merkezinde Kuomintang'ın Komünist Partisinden daha fazla nüfuzu olduğundan yakınıyor ve bundan da işçileri mesul tutuyorlardı.»

(21) Mao Diyor ki (Edgar Snow ile Mao arasındaki konuşma) Sosyalist sayı 4. S. 4.

(22) Cezayir'deki halk savaşının küçük burjuva radikallerinin önderliğinde başarıya erişmesinin başlıca nedeni Cezayir Komünist Partisi'nin bu yanlış stratejik anlayışından olmuştur. Guevara ve Castro'nun önerileri de bu oportünist anlayışa yöneliktir. Yoksa Debray'ın dogmatik formülasyonları ile Latin Amerika'lı proleter devrimcilerini karalamak isteyen yeni oportünizmin iddia ettiği gibi Castro ve Guevara askeri liderliğine öncelik verilmesini savunmuyorlar. Bakın bu konuda F. Castro ne diyor : «Gerilla siyasal bir örgüt tarafından örgütlenir.

Gerilla mücadelesi hakkındaki doğru bir anlayışla bağdaşmaya çağına inandığımız şey, gerillaların şehirlerden yönetilmesi fikridir. (Olas Kongresi Söylevi)

(23) Çen Tu Hsieu, devrimin temel gücü olarak işçi sınıfını kabul ettiği için ÇKP nin himayesinde bir köylü partisinin kurulmasını öngörmüştür.

(24) 1970 Ocak ayındaki Siyasal Bilgiler Fakültesindeki «İdeolojik Ayrılıklar Üzerine» yapılan açık oturumda Ş. Alpay ve D. Perinçek'in konuşmaları.

(25) G. Politzer, Felsefenin Temel İlkeleri S. 430

(26) Marksist çevrelerde Lenin'in «Devrimci durum» teorisi, bugün yarı-sömürge ülkelerde tartışma konusudur. Bazıları bunun halk savaşı vermek zorunda olan ülkeler için değil de kapitalist ülkeler için geçerli olduğunu iddia etmektedir. Örneğin, C.K.P. Genel Sekreteri Beşir Hacı Ali, Diyor ki B. H. Ali «Durumu doğru değerlendirememizin hemen akla gelen sebeplerinden biri de... devrimci bir durumun gelişmesi konusunda yaptığımız değerlendirmelerin yüzeyde kalışıdır. Komünist Partisinin inandığı, Kasım 1954'te şartların bir ulusal kurtuluş savaşı vermemiz için elverişli bir olgunluğa erişmemiş olmasıydı. Çünkü Lenin'in koyduğu şartlar henüz gerçekleşmemişti. Ne var ki, Lenin'in koyduğu bu şartların kapitalist ülkelerle ilgili olduğunu ve askeri eylemlerle genel ayaklanmanın farkını unuttuyorduk.» (Cezayir Kurtuluş Mücadelesinden alınacak Bazı Dersler, Gerilla savaşı ve Marksizm S. 320)

(27) Menşevikler, yeni oportünizmin söylediğinin aksine tıpkı (Yeni oportünizmin önerdiği gibi) işçileri bilinçlendirme ve örgütlendirme mücadelesinin her dönemde yapılması gerektiğini söylemişlerdir. Yani, bu mücadeleyi, Menşevikler ertelemişlerdir. Onlar sadece Rusya'da 1900-17 yılları arasında Rus proletaryasının iktidar mücadelesini yapamayacağını söylemişlerdir. (Yeni oportünizmde Türkiye'de bu dönem için bunu önermektedir.)

(28) Bkz. Proleter Devrimci Aydınlik Sayı 17, S. 376-377

(29) Lenin, 1905 de sadece şehir proletaryasına değil kır proletaryasına ve yoksul köylülere bile sosyalist devrimin zorunluğunun anlatılmasını önermektedir. «...RSDİP, Proletaryanın sınıf partisi, köy proletaryasının bağımsız sınıf olarak örgütlenmesi yolunda, yorulmadan çaba gösterir, bir an bile unutmadan ki, tarım proletaryasına, onun çıkarları ile köy burjuvazisinin çıkarları arasında çelişki bulunduğunu açıklamak, ve ancak köylülerin ve şehirlerin proletaryasının burjuva toplumunun bütününe karşı ortak mücadelesinin yoksul köylülerin bütün kitlesi, yoksulluktan ve sömürüden gerçekten kurtarabilecek biricik devrim olan Sosyalist Devrimin Zaferini sağlayabileceğini anlamak onun görevidir» (İşçi Köylü İttifakı S. 13, Siyahlar bize ait M.Ç.)

(30) Hem Milli Cephenin ilk adımı olan işçi sınıfının özörgütü bu dönemde kurulamaz, diyeceksiniz, hem de bu aşamada birinci meselemiz Milli Cepheyi kurmaktır diyeceksiniz. Olmaz öyle şey, proletaryanın özörgütünü kurmadan Milli Cephe kurulmaz!

(31) Sosyalist siyasi bilince sahip işçi sınıfının mücadelesi-ne sadece siyasi mücadele demek, açık bir deyiş değildir, Çünkü sosyalist siyasi bilince sahip olmayan işçilerin fabrika işgallerinin de niteliği iktisadi değil siyasidir. Lenin sosyalist siyasi bilince sahip, işçilerin mücadelesine sosyal demokrat siyasi mücadele demektedir. Biz, proleter devrimci siyasi mücadele kavramını bu anlamda kullanmaktayız.

(32) Bu arkadaşların bir kısmı, bu 9 aylık grevdeki çalışmalarından dolayı kışkırtıcı diye işten atılmışlardır. «Siz hiç sosyalist bilince sahip işçi gördünüz mü?» diyen aydın bayımıza Ereğli'ye bir uğrayıvermesini salık veririz.

(33) Aydınlıkta Dünya ve Türkiye, Aydınlik Sosyalist Dergi 4. Sayı, S. 262, siyahlar bize aittir.

II. BÖLÜM

AYDINLIK SOSYALİST DERGİYE AÇIK MEKTUP

Not :

Bu Broşür 1971 yılı ocak ayında - M. Çayan, Y. Küpeli, E. Kürkcü ve M. R. Aktolga imzalarıyla Kurtuluş yayınlarında basılmıştır.

BİR

AYDINLIK SOSYALİST DERGİYE AÇIK MEKTUP

Aydınlık Sosyalist dergi'den ayrılmamız üzerine söylentilerin ve spekülasyonların yoğunlaştığı şu günlerde bu yazılı açıklamayı zorunlu görmekteyiz.

Bu kısa yazıda ayrılmamızın nedenlerini ve görüş farklılıklarımızı çok kısa bir şekilde özetleyeceğiz. Türkiye'deki devrimci hareketin çeşitli meselelerine (Genel olarak devrimin yolu, Türkiye'nin sınıfsal ilişki ve çelişkilerini, solun tarihinin değerlendirilişi ve Türkiye'ye özgü yol vs.) ilişkin görüşlerimizi etraflı bir şekilde ayrıca koyacağız.

I

Hâkim sınıfların sınırlı demokratik hakları rafa kaldırma hazırlıkları içinde oldukları, proleter devrimci hareketi

ezmek için oyunların tezgâhlandığı şu günlerde, ilk bakışta saflarımızdaki bu bölünme hoş bir şey değildir. Ve hareketimize sempati duyan, ama gerçek duruma yabancı olan pek çok arkadaşıta bu ayrılmanın derin bir üzüntü ve endişe yaratacağı açıktır.

Gerçekten de ayrılmaların, bölünmelerin hoş olduğunu iddia edecek değiliz. Ne var ki, bütün gayretlerimize rağmen, birlik amacı ile birlik-eleştiri-birlik mekanizmasını kullanarak, **Aydınlık** sosyalist dergi'deki sağcı ideolojiyi bertaraf edemedik. **Aydınlık** sosyalist dergi'deki sağcı ideolojiyi tartışma ile bertaraf etmenin ormamı olmadığına ve de iki ideolojinin ortasının bulunamayacağına göre, ayrılık zorunlu olmuştur. Çünkü, gerçek anlamda birlik, bilimsel sosyalizmin temeli üzerinde kurulabilir. Birlik, şu veya bu kişinin etrafında kümelenme değildir. Hareketin birliği, **Leninizmin** ilkeleri üzerindeki birliktir. Ve bu uzlaşmaz durumdan dolayı **Aydınlık** sosyalist dergi'yi bıraktı. (1) Unutmayalım ki, bugün için kötü olan, yarın için iyi birşey olabilir. Ve bugün, devrimci ilkeler üzerinde kurmaya başladığımız birlik, anın üzüntü ve endişelerini memnuniyete çevirecek kadar güçlüdür.

II

Devrim yolu engebeli, dolambaçlı ve dikenli bir yoldur. Devrimci hareketin meseleleri, karmaşık ve çözümünü güç meselelerdir. Bu şartlar altında sosyal sınıf pusulasının ayarındaki bozukluklardan dolayı, bir devrimci harekette, hareketin ilkelerini değişik yorumlayan, «ufak görüş ayrılıkları»nın varlığı, sağ ve sol kanatların varlığı kaçınılmaz bir olgudur. Bu kaçınılmaz olguda önemli olan, birlik isteğiyle yola çıkmak ve karşılıklı saygı çerçevesi içinde bu görüş ayrılıklarının temeline inerek, bilimsel sosyalizmin devrimci ilkeleri üzerinde var olan bu farklılıkları giderek, birliği sağlamaktır.

Devrimci tutum budur. Yani görüş ayrılıkları karşısındaki devrimci tutum bazı arkadaşların yaptığı gibi, bu ayrılıkları örtbas etmek değil üstüne üstüne gitmektir.

Biz daima ikinci yolu tercih ettik. Sahte birlik çılgınlıklarına karşı koyarak, varolan ideolojik farklılıkların üstüne üstüne gittik. Bunu ayrılıkçı bir tutumla değil, birleştirici bir tutumla, birlik-eleştiri-birlik ilkesine bağlı kalarak yaptık.

Baştan beri bizim Mihri Belli arkadaşla görüş ayrılıklarımız vardı. Fakat biz, Mihri Belli arkadaşın, geçmişini, tecrübesini dikkate alarak, onun bir proleter devrimciye yaşaymayacak tavır ve davranışlarına, kişisel davranışlarına, karşı geniş bir tolerans havası içinde, hareketin birliğini savunduk. Bunu yaparken hiçbir zaman idare-i maslahatçılık içine girmedik. Doğru bildiğimiz ilkelerden hiçbir zaman taviz vermedik. Görüşlerimizi her zaman, her yerde açıkça ortaya koyduk; yazdık ve de söyledik. Çünkü birlikçi tutum ilkelerde uzlaşmak demek değildir.

Bizim bu tutumumuz karşısında Mihri Belli ve bugün etrafında olan arkadaşlar ne yaptılar?

M. Belli arkadaş, kendi görüşleri ile bizimkiler arasında temelde önemli bir fark olmadığını söyleyerek, milliyetçilik revizyonizm, örgüt meselesi vs. gibi konulardaki görüşlerini **düzeltilme** yoluna gittiğini ima ediyordu. Böylece saflarımızdaki sağ görüşler arkadaşça yürütülen eleştiri mekanizması ile bertaraf ediliyordu. Ne var ki, olaylar umutlarımızı boşa çıkartan bir yönde gelişti. Ve 29-30 Ekim tarihindeki toplantı, M. Belli arkadaşın bu tutumunda samimi olmadığını ortaya koydu. Mihri Belli arkadaş, bu toplantıda tam bir ayrılıkçı ve bölücü tutumla, terkettiğini ima ettiği eski **sağ** görüşlerini tekrar ileri sürerek; bu görüşlerle çelişki içinde olan görüşlerin tamamen yanlış

görüşler olduğunu söyleyerek, «ilkelerimiz demek, ben demektir; arkamdan gelen gelir, gelmeyen gelmez» diyerek birlik eleştiri-birlik ilkesini çiğnedi.

Yapılan hatalar, körükörüne üstüne gidilerek düzeltilmez. Hele de üstünü örterek, yanlış görüşler yokedilemez. Her eleştiriye kendisine karşı bir kinin ifadesi sayan insanlardaki eleştiriye tahammülsüzlük «küçük görüş ayrılıkları»nın altında, koskaca bir ideolojik ayrılık uçurumunun yattığını belirler. Bu yanlışların ve sağ görüşlerin düzeltilmesine ilişkin yapılan **ciddi** bir ihtar ise, bu kişilerin üzerinde, artık herşeyi parçalamanın zamanı geldi, duygusunu uyandırır. Ve mesele 29-30 Ekim günlerindeki toplantıda olduğu gibi umulmadık bir anda patlak verir.

Bu toplantıda **Aydınlık** sosyalist dergi'deki **sağ kanat**, görüşlerini **Aydınlık** sosyalist dergi'nin görüşleri olarak, kendi kendine gelin güvey olarak ilân ediyordu.

Bu durumda hareket bölünmesin diye, proletaryanın devrimci ilkelerinin çiğnenmesine, Leninizmin bayrağının oportünizm batağına sokulmasına göz yumacak mıydık?

Hayır, bin kere hayır!

«Biz mutlaka, barış ve birlik aracı değiliz, görüş ayrılıklarını asla saklamamaya ve bütün çıplaklığı ile ortaya koymaya mecburuz. Biz mutlaka ayrılıkçı ve nifakçı da değiliz. Sapıtmaları yola getirmek doğrultmak için kullandığımız bütün imkânlar tükenirse, **dünyanın en uşlaşmazlarıyız**.

Bizim için ayrılık ne zaman parola olur? Kargaşalık gerek teorik, gerek pratik ilerleyişe engel olmaya başladığı zaman (Lenin, Sol Komünizm, Siyahlar bize ait).

Artık, Mihri Belli'nin sağcı görüşlerinden dolayı harekete tam bir kargaşa hakim olmuştu. Bu kargaşa, hareketin hem teorik, hem de pratik ilerleyişine engel olmaya başlamıştır.

Artık ayrılık parolamızdır.

Ve proletaryanın devrimci ilkelerini her şeyden üstün tutan devrimci şerefi ve namusu olan her devrimcinin yapacağı gibi Mihri Belli ve onun temsil ettiği akımla bütün organik bağlarımızı kestik!

III

Bizimle düne kadar ilkelerde hem fikir olan bazı arkadaşlar bu sağcı görüşlerin yanında yer aldılar.

Devrim yolu engebelidir, dolambaçlıdır, sarptır. Bazıları düşerler, gerilerde kalırlar. Daha düne kadar beraber omuz omuza yürüdüğümüz bazı arkadaşlarla artık beraber değiliz. Onlar için daha fazla duramayız. Çünkü onlar tercihlerini geriye doğru yaptılar. Onlar bataklığı tercih ettiler. Ve maalesef, namlularını bize çevirdiler. Bu mücadele sınıflar mücadelesidir. Burada el titremesine, tereddüde ve kararsızlığa yer yoktur. **Sınıflar mücadelesinde proletarya yoldaşlığının dışında feodal ve ataerkil ilişkilere yer yoktur.**

Ve işin acı tarafı bu arkadaşlar, daha düne kadar beraber oldukları arkadaşları olan bizlere atıp tutacaklar, kızacaklar, veryansın edeceklerdir. Ve bunu yaparken içtenlikle hareket ettiklerini söyleyeceklerdir. Nitekim, bugün de bu arkadaşlar hareketin esenliğini düşündükleri için o saflarda yer aldıklarını, aslında görüş ayrılıklarının, ayrılmayı gerektirecek kadar önemli olmadığını, varolan farklılıkların «küçük görüş ayrılıkları» olduğunu, bizim bir kaşık suda fırtına kopartan sekreterler olduğumuzu, içinde bulunduğumuz dönemde, MİT'in, CIA'nın ve oportünizmin bütün fraksiyonlarının M. Belli'ye saldırdıkları bu dönemde, M. Belli'yi eleştirmenin yanlış olduğunu, bizim dün ayrı şeyler bugün ise ayrı şeyler söylediğimizi, bugün değiştiğimizi söyleyerek bizleri suçlamaktadırlar.

Bu arkadaşların sübjektif niyetleri ne kadar iyi, ne kadar «devrimci» olursa olsun, bunlar demagoji ve saf-satadan başka şeyler değildir.

Bu demagoji ve safsataların bazı arkadaşlarımızın kafalarını karıştıracağını düşünerek, bunları teker teker cevaplandıralım.

Bir kere, Mihri Belli arkadaşın temsil ettiği görüş ile aramızdaki farklılığın «küçük görüş ayrılığı» olmadığını bilenlersiniz.

Sizler değil miydiniz, **AYDINLIK** sosyalist dergi'nin bu kadar eleştirilere hedef olmasının, dolayısıyla saflarımızda varolan kesif dağınıklığın sebeplerinin, Mihri Belli arkadaşın bulanık ve yanlış görüşlerini ihtiva eden **yazıları** olduğunu defalarca söyleyen?

Saflarımızda hem teorik hem de pratik ilerlemeye engel olan sağcı ideoloji ile devrimci ideoloji arasındaki farklılık «küçük görüş ayrılığı» mıdır?

Bu arkadaşlara hatırlatalım ki, oportünizmi ayakta tutmanın bir yolu da onun önemini küçültmektir, «küçük görüş ayrılıkları» diyerek meseleyi savuşturmaktır!

Bir an için Mihri Belli arkadaşla aramızdaki ideolojik farklılıkların «küçük görüş ayrılıkları» olduğunu **varsayalım**. Bu durumda bile, Mihri Belli arkadaşın 29-30 Ekim toplantısındaki bireyci tavrından ve sağcı görüşlerinde **ısrarından** sonra, bu arkadaşların halâ «görüş ayrılıkları önemsizdir» diyerek, meseleyi geçiştirmeleri devrimci olmayan bir tavidir.

Unutmayalım ki, bir hareket içinde varolan nüans ayrılıklarında, küçük görüş ayrılıklarında uzlaşabilir çelişkiler, birlik-eleştiri-birlik ilkesinin ışığı altında çözümlenemezse, yanlış görüşlerin sahipleri görüşlerinde **ısrar** ederlerse, bu çelişkiler, uzlaşmaz zıtlıklara dönüşür. «Küçük

ihtilâfların» bu biçime dönüşmeleri, o nüansların temelinde uzlaşmaz ideolojik ayrılıkların yattığını gösterir.

Bu konuda diyor ki, Lenin; «her küçük ayrılık, eğer onda **ISRAR** edilirse, eğer hep ön plânda tutulursa, eğer herkes ayrılığın köklerini ve dallarını araştırmaya koyulursa, büyük bir ayrılık haline gelebilir. Her küçük farklılık, kararlı hatalı görüşlere doğru bir hareket noktası olursa, bu hatalı görüşler yeni ve ek farklılıklar tarafından, Partiyi (saflarımızı) parçalanış noktasına getiren anarşist hareketlerle birleştirilirse, işte o zaman o küçük farklılıklar, korkunç bir önem kazanır» (Lenin, Bir Adım İleri, İki Adam Geri, s. 66).

Görüldüğü gibi, mesele açık ve basittir. İstedikleri kadar bu arkadaşlar, «küçük görüş ayrılıkları etrafından fırtına koparılıyor, önemli görüş ayrılıkları yok» diyerek, Mihri Belli arkadaşla aynı saflarda yer almalarını hareketin esenliği için bir taktik esneklik (!) olarak nitelendirsinler, yanlış ve sağcı görüşlerin yayılmasına zemin hazırladıkları için, bu tutumlarının devrimci bir tutum olmadığını hiçbir **gerekçe** ile gizleyemeyeceklerdir. Hele bu gerekçelerinin safsata ve demagoji olduğu o kadar ortada ki!

Gelelim, CIA, MİT, TİP ve PDA oportünizmleri ile aynı makamlarda türkü söyleme demagojisine...

Bu arkadaşlara göre bizim eleştirilerimiz sınırlı olmalıdır. Özellikle Mihri Belli arkadaşı içinde bulunduğu dönemde hedef almak yanlıştır. Çünkü, bugün, CIA'da, MİT'de, Bizim Radyo'da, PDA'da, TİP'de Mihri Belli arkadaşla saldırmaktadır. Bu ortamda, Mihri Belli arkadaş eleştirmek onlarla aynı makamda türkü söylemek; emperyalizmin ve oportünizmin oyununa gelmektir.

Bu iddia, temelsiz bir iddia olduğu gibi, aynı zamanda korkunç bir demagojidir.

Bir kere, bu arkadaşlara sormak isteriz, şu günlerde M. Belli'nin sağcı görüşlerini eleştiren bir dizi kitaplar çıkartan, «en eski sosyalizmin» temsilcisi Hikmet Kıvılcımlı arkadaş yetmişinden sonra pusulasını mı şaşırdı acaba, CIA'nın oyununda gelmekte?

İkinci olarak, neden Mihri Belli arkadaş, emperyalizmin ve oportünizmin oklarına bu kadar çok hedef olmaktadır? Neden bir başka arkadaş, meselâ Mihri Belli arkadaştan çok daha güç şartlar altında, genellikle «eski tüfeklerin» pek ateş almadığı 1955 - 1960 dönemi de dahil olmak üzere, her dönemde yılmaz bir mücadele vermiş olan Türkiye'nin sınıfsal ilişki ve çelişkilerine ilişkin bizlere ışık tutacak, değerli teorik çalışmalar yapmış olan-Hikmet Kıvılcımlı arkadaş Mihri Belli gibi sürekli ve yoğun olarak CIA'nın ve MİT'in broşürlerine, PDA ve TİP oportünizmlerinin saldırılarına hedef olmamaktadır?

Bu arkadaşlar bunu hiç düşündüler mi? Acaba, CIA, MİT veya oportünizmin her türlü başka proleter devrimci arkadaşları daha az mı tehlikeli görüyorlar? Değil elbette.

Mihri Belli arkadaşın bu kadar çok hücumla hedef olması iki ana nedene dayanmaktadır. Mihri Belli arkadaşın bu hücumlara hedef olmasının en önemli nedeni, bu arkadaşın hareketimizin sözcüsü olarak bugüne kadar görülmesinden ileri gelmektedir. Burada hedef alınan Mihri Belli arkadaşın şu veya bu olağanüstü niteliği değildir; hedef alınan 30 küsur şehit vermiş, Türkiye'deki işçi ve köylü hareketlerini yönlendirme gayretleri içinde olan, **Dev-Genç** aracılığıyla sayısız anti-emperyalist gençlik hareketlerinin başını çekmiş olan proleter devrimci hareketimizdir. Bu durumda Mihri Belli değil de, Ahmet veya Mehmet olsaydı şüphesiz aynı hücumlara Mihri Belli kadar o da hedef olacaktı.

İkinci olarak, Mihri Belli arkadaş, sosyal pratikte en doğru olan, emperyalizme ve yerli müttefiklerine karşı en kararlı ve uzlaşmaz bir mücadele vermeye çalışan genellikle genç proleter devrimci kadroların başını çektiği harekete, bütün sağcı görüşlerine, eklemci, zikzaklı çizgisine rağmen sözcülük yapmak iddiasında ve durumundadır. Oportünizmin bu kadar eleştirilerine hedef olmasında Mihri Belli arkadaşın birbiriyle çelişen tutarsız görüşlere sahip olmasını da dikkate almak gerekir. Oportünizm karşı tarafın doğrularını bile eğri gösterir. Hele de eğrileri bu kadar çok birarada görünce, ne yapmaz ki?

Şimdi bütün arkadaşlara soruyoruz; Böyle bir kurmayı olan bir hareket ileriye doğru hamleler yapabilir mi?

Elemanları ne kadar tutarlı olursa olsun şefi bu kadar tutarsız olan bir orkestra başarılı olabilir mi?

Böyle kritik bir pozisyonda gözükken kişinin doğru ve tutarlı bir çizgisinin olması gerekmez mi?

Bu şartlar altında CIA, MİT ve oportünizm Mihri Belli arkadaşla saldırıyor diye hareketi, Mihri Belli arkadaşın yanlış ve sağcı ideolojisinin yönlendirmesine bırakmak mı doğrudur? Yoksa bu ideolojiyi eleştirerek bertaraf etmek mi doğrudur?

Düşman tarafından kuşatılmış, dört bir yandan hücumla uğrayan bir ordunun yanlış bir rota izleyen genel kurmayı izlemesi mi doğrudur, yoksa rotanın düzeltilmesi için sonuna kadar direnmesi mi doğrudur?

Bizce doğru olan ikinci şıklardır. Çünkü bilimsel sosyalizm bize bunu öğretmektedir.

Gelelim bizim görüşlerimizi değiştirdiğimiz meselesine...

Mihri Belli'nin sağcı görüşleri ile yaptıkları uzlaşmalara meşrû bir gerekçe aramak amacıyla bu arkadaşlar

dün bizim ayrı şeyler söylediğimizi, bugün ise ayrı şeyler söylediğimizi iddia etmektedirler.

Bu da, öteki iddialar gibi boş ve mesnedsiz bir iddiadır, dolayısıyla kötü bir demagojidir.

Bizim yazdıklarımız ve toplantılardaki konuşmalarımız açıktır; ortadadır. Mihri Belli arkadaşın söyledikleri ve yazdıkları açıktır; ortadadır.

Maalesef değişen sizlersiniz arkadaşlar!

Açıkça görülüyor ki, Mihri Belli'nin rotasını sözde «bazı eleştirilerle» kabul ettiniz ve birdenbire tutum değiştirdiniz!

Gelelim sekterlik, kapalı kapıcılık ve bölücülük suçlamalarına Önce sormak isteriz bize sekter bir politika içinde olduğumuzu söyleyen arkadaşlara;

Mihri Belli arkadaşın görüşlerinin hem yanlış olduğunu kabul edip, hem de pratikte bu ideolojinin saflarımızdan tasfiye edilmesine karşı çıkmak mı doğru politikadır?

Yanlışlığı artık iyice ortaya çıkmış olan, Mihri Belli'nin sağcı görüşlerinin hem yanlışlığını kabul edip, hem de **Aydınlık** sosyalist dergi'nin görüşleri olarak ileri sürmek hareketimizin militanlarını aldatmak olmuyor mu?

Şurası apaçık gerçektir ki, biz bu arkadaşların dediği yolda gitseydik, M. Belli arkadaşın yanlış görüşleri saflarımızda pekişecek ve teorik yeterliliğe sahip olmayan pek çok militan arkadaşımız bu görüşlerin etkisi altında kalarak rotalarını şaşıracaklardı. Bu durum ise, proleter devrimci hareketimizin yara alması, zayıf ve cılız kalması, oportünizmin gürbüzleşmesi sonucunu doğurmuyacak mıydı?

Sağcı bir ideolojiye karşı pasif ve hayırhah bir tavır almak, bu ideolojiyi savunanlarla beraber olmak demek değil midir?

Bu, devrimci bayrağı yarıya indirmek değil midir? Bu, işçi sınıfının davasına yan çizmek değil midir?

Oportünist görüşlere karşı devrimci tavır, uzlaşmacı tavır değil, uzlaşmaz tavidir. **Oportünist görüşlere sekter davranmayanlar, kendi emekçi halkına sekter davrananlardır.**

Gerçekler göstermiştir ki, Leninizm bayrağı yarıya indirildiği zaman devrimci hareket zayıflar, düşmanlar güç kazanır. Devrimci ideolojinin bayrağı yükseklerde tutuldukça devrim yükselir, düşmanlara ağır darbeler indirilir.

Biz sağcı ideoloji ile uzlaşmıyor ve devrimci ideolojik bayrağı yükseklerde tutmaya çalışıyoruz. Bu doğru tutumdur. Biz bu doğru tutumda sonuna kadar direniyoruz ve direneceğiz. Çünkü, saflarımızın ancak bu tutumla çelikleşeceğine, hareketin ancak bu kararlı tavırla ilerilere doğru hamleler yapacağına kesinlikle inanıyoruz. Bu tutuma nasıl sekter bir tavır denilebilir.

Mihri Belli'ye karşı olmak devrimci hareketin tarihine karşı olmaktır demagojisine gelince... Bazı arkadaşlar M. Belli'nin tarihi temsil ettiğini, bu yüzden M. Belli arkadaşın sağcı görüşlerine karşı olmayı devrimci hareketin geçmişi, tarihi ile bağları koparmak anlamında yorumlayarak, M. Belli'nin görüşlerine kendilerinin de karşı olduğunu fakat geçmişle bağları koparmamak için bu görüşlere katlandıklarını, dolayısıyla Mihri Belli'ye angaje olduklarını söylemektedirler.

Bu temelsiz, saçmasapan ve devrimci olmayan bir tutumdur. Bu ilişkiler sosyalist ilişkiler değildir. Bunlar devrimci olmayan anormal ilişkilerdir; feodal ilişkilerdir.

Elbette marksistler arası ilişkileri feodal bir ailenin ilişkileri şeklinde anlayanlar için, devrimci hareketin tarihi mirasını bu feodal ailenin nesillerine intikal etmesi şek-

linde anlayanlar için, bugün M. Belli arkadaşın sağcı görüşleri ve temsil ettiği akımla ilişkilerimizi kesmemiz tarihle bağlarımızı koparmak anlamına gelebilir.

Ama sosyalistler arası ilişkiler bu mudur? Hayır, bu olamaz.

Türkiye'deki marksist hareket şerefli bir mücadele tarihine sahiptir. CHP ve DP yönetimlerinin karanlık yıllarında, siyasî irticain en azgın olduğu yıllarda, Türkiye'li proleter devrimciler yiğitçe ve mertçe mücadeleler vermişlerdir. Türkiye proleter devrimci hareket içinde siyasî irticaa karşı baş eğmez bir mücadele içinde olan arkadaşlarımız, daima biz genç proleter devrimciler için örnek olmuşlar ve büyük değer taşımışlardır. Ama bu geçmişteki mücadelelerin hatalarını eleştirmeyeceğimiz anlamına gelmez. Bugün ve yarın için doğru olan politika, dünyanın eleştirisinden çıkar.

Biz, Türkiye'deki marksist hareketin tarihine sonuna kadar saygılıyız. Ve onun bir devamı olarak kendimizi görmekteyiz.

Biz sadece «ben tarihim, bana karşı olan tarihe karşıdır» görüşüne karşı çıkıyoruz. Ve bu görüşün sahibi ile bağlarımızı kopartıyoruz; tarihle değil!

«Biz eskileriz, biz biliriz» safsatadan başka birşey değildir. Neyi bilirsiniz? Biz eğer gerçekten devrimci isek, gerçeği biliriz. Sosyalistler arası ilişkiler, askerî kışla ilişkileri değildir. Her geçen yıl kıdemin arttığını zanneden ve başkalarından itaat bekleyen kişinin kafası sosyalist değil, olsa olsa dar asker kafasıdır.

Sosyalist harekette, elbette geçmişte mücadeleleri olanlara saygı beslenir ve onlara öncelik tanınır. Sosyalist harekette elbetteki bir hiyerarşi vardır. Ama, nasıl hiyerarşi? Doğru ideolojinin temeli üzerinde hiyerarşi. Doğru görüşlerin sözcülüğünü yaptığıın sürece kitle seni tanır;

yanlış görüşlerinde ısrar edersen artık hiyerarşi filân ortada kalmaz!

Ayrıca, bir kişi kalkıyor ben devrimci hareketin tarihiyim diye ortaya çıkıyor, bu dünyanın hangi ülkesinde görülmüştür?

Bu, ülkemizdeki devrimci hareketin tarihinin zayıf ve cılız olduğunu söylemek olmuyor mu?

Bu, ülkemizdeki devrimci hareketin tarihini küçümsemek olmuyor mu?

Geçmişin mirascısı, geçmişteki kararlı ve uzlaşmaz mücadelelerin mirascısı olmak isteyen kimse, bugün doğru devrimci çizgide, proleteryanın devrimci bayrağını yükseklerde tutmak zorundadır.

Bu bayrağı her kim yükseklerde tutmuyorsa, her kim devrimci hareketin oportünizm oklarına hedef olmasına sebebiyet vererek, hareketi zayıf ve cılız düşürüyorsa, o kişi, mazideki durumu ne olursa olsun, geçmişin temsilcisiyim diye ortaya çıkamaz.

Bugün, kim Leninizmin yüce bayrağını, hem teoride, hem sosyal pratikte emperyalizmin ve oportünizmin saldırılarını göğüsleyerek yükseklerde tutuyorsa, Türkiye'deki Marksist hareketin tarihi zincirinin haldeki halkası olur; devamı olur!

Özetlersek; Bizler, «küçük görüş ayrılıkları» etrafında bir kaşık suda fırtınalar koparmakla suçlanıyoruz; niçin? Marksizm - Leninizmin perspektifi yerine M. Belli arkadaşın perspektifini kabul etmediğimiz için!

Bizler, emperyalizm ve oportünizm ile ayrı makamda türkü söylemekle suçlanıyoruz; niçin? Hareketimizin ileriye gidişini engelliyen sağcı ideolojiye karşı uzlaşmaz bir tavır içinde olduğumuz için!

Bizler, tarihle bağları koparmakla suçlanıyoruz; niçin? Marksizm - Leninizm bayrağının yarıya indirilmesine göz yummadığımız için, geriye değil, ileriye baktığımız için!

Bizler, sekterlik, kapalı kapıcılık ve bölücülükle suçlanıyoruz; niçin? Sağcı ideolojiye karşı sekter davrandığımız, onunla uzlaşmadığımız için, ahbab çavuşlar birliğine dahil olmamakta ısrar ettiğimiz için!

Varsın bütün oklar üstümüze yağsın. Biz, doğru gördüğümüz bu yolda sonuna kadar yürüyeceğiz. Bu yolda çeşitli suçlamalara, haksız kötülerle, iftiralara, küfürlerle hatta **provokasyonlara** hedef olacağız. Dünyanın herhangi bir ülkesinde oportünizm tarafından bu çeşit suçlamalara hedef olmamış, bir Marksist - Leninist hareket gösterilebilir mi? Ve yine gösterilebilir mi ki, bu çeşit suçlamalarla oportünizmin bir Marksist - Leninist hareketin üstesinden geldiği? Hayır, hayır arkadaşlar, dünyanın her yerinde, her zaman Marksist hareket oportünizmin suçlamalarına, iftiralarına, hatta provokasyonlarına rağmen, emperyalizmin ve hâkim sınıfların insanlık dışı bütün cebir ve baskılarına rağmen, giderek güçlenmiş, çelikleşmiş ve zafer kazanmıştır!

Tavrimiz proleter devrimci tavidir. Çünkü, proletaryanın devrimci ilkelerine azimle bağlı kalmak, bu ilkeleri çiğneyen her çeşit sağ ve «sol» görüş ve hareketle uzlaşmaz bir mücadele içinde olmak kendisine proleter devrimcisiyim diyen bütün devrimcilerin en kutsal görevleridir!

IV

Gelelim, Mihri Belli arkadaşla olan ideolojik ayrılığımıza. Mihri Belli arkadaşla aramızdaki, çeşitli meselelere ilişkin ideolojik farklılıkları başlıca üç ana başlık altında toplayabiliriz:

- 1 — Devrim anlayışı,
- 2 — Çalışma tarzı,
- 3 — Örgüt anlayışı,

Milliyetçilik, revizyonizm vs. gibi diğer konulardaki görüş ayrılıkları, bu üç ana meseledeki görüş ayrılıklarının çeşitli meselelerde yansımalarından başka birşey değildir.

DEVİRİM ANLAYIŞI:

Devrim tarihi göstermektedir ki, devrimci Marksizm ile oportünizm ve çağdaş reformizm arasındaki görüş ayrılıkları en son çözümlemede, «kendi özgücüne güvenerek devrim için yola çıkmaya cesaret edip etmeme» meselesine dayanmaktadır. Devrim teorisi, çalışma tarzı, örgüt konularındaki bütün ilke ayrılıklarının temelinde bu gerçek yatmaktadır.

Bugün sömürge ve yarı - sömürge ülkelerin solu içerisinde ideolojik mücadele, en son tahlilde, devrimin kırlardan şehirlerin kuşatılması şeklinde, köylü ordusunun **işçi sınıfı kurmaylığında**, uzun, dolambaçlı bir halk savaşıyla, zafere erişebileceğini savunanlarla, **şehirlerde düşmanın çizdiği sınırlar içinde «legalite uğruna» mücadele ederek kendi öz gücünün dışındaki güçlere bel bağlayanlar arasında cereyan etmektedir.**

Leninizmin dünyanın yarı - sömürge ve sömürge ülkeleri için öngördüğü devrim teorisi; **işçi sınıfının önderliğinde köylü ordusunun halk savaşıyla kırlardan şehirleri kuşatması teorisidir.**

Biz, hiçbir sömürge ve yarı - sömürge ülkenin, kıt'anın veya bölgenin Leninizmin bu evrensel ilkesini geçersiz kılabilcek kendine özgü şartlar taşıdığını kabul etmiyoruz.

Mahallî, tarihî gelenek, görenek veya üretici güçlerin gelişme seviyesi, **sadece Leninizmin evrensel devrim teorisinin taktiklerine yön verecek unsurlardır.** Bu farklılıklar, her ülkenin devrim stratejisinin kendine özgü aşamalarının niteliklerini biçimlendirirler.

İşte sömürge ve yarı - sömürge ülkelerin, solundaki ideolojik ayrılığın temeli budur. «Kastrist», «Maoist», «Guevarist» vs. ayrımları ise, özde hiçbir şey ifade etmeyen, gerçek durumu yansıtmayan, sahte ve sunî ayrımlardır. Şiarları ne olursa olsun, «Kastrist» veya «Maocu» rozetini yakasına ilâştirmiş bir hareket veya parti pekâlâ sol görevliklerle icazetli bir mücadele içinde olabilir. Dünya'da ve ülkemizde bunun örnekleri vardır.(2)

Biz, devrimin, işçi - köylü ittifakı temeli üzerinde emperyalist boyunduruğun en zayıf olduğu kırlardan şehirlerin fethi rotasını izleyen bir halk savaşı ile zafere erişeceğini söylüyoruz. **Bu devrim anlayışında köylülük temel güçtür. Proletarya önder güçtür. (3) Proleteryanın önderliği ideolojik öncülüktür.**

Mihri Belli arkadaş ise, işçi sınıfının önderliğini reddederek, köylülüğü değil de, işçi sınıfını temel güç kabul ederek, işçi sınıfının fiili öncülüğünün geçerli olduğunu savunmaktadır.

Açıktır ki, sınıfların güdümü ve önderliğin niteliği, tayan edici mücadele alanı olarak, şehirleri veya kırları temel alma düşüncesinden gelmektedir. İşçi sınıfını temel güç kabul ederek, ideolojik önderliği reddeden görüş, lâfta ne derse desin, şehirleri temel almaktadır. Ve bu anlayışa göre de, devrim şehirlerden kırlara doğru bir rota izleyecektir.

Bu anlayış temelden sakattır. Emperyalizmin işgali altındaki bir ülkede devrimin, köylü ordusunun uzun ve dolambaçlı bir savaşı olmadan olacağını düşünmek boş bir hayaldir. Bilimsel sosyalizm ve dünya devrimci pratiği, bu düşüncenin bir hayâl olduğunu söylemektedir. Emperyalist boyunduruk, bu şekilde kırılmaz. Emperyalist zinciri en zayıf halkasından parçalamak gerekir. (4)

Çağdaş reformizm devrimlerin temel gücü olarak, işçi sınıfını gördüğü ve kırlardan şehirlerin fethi teorisini «köylü çeteciler» vs. şeklinde küçük burjuva hareketi olarak kınadığı için, Mihri Belli arkadaşın bu görüşüyle aramızdaki çelişki, çağdaş reformizm ile Leninizm, klâsik sol partilerle, Leninist partiler arasındaki ideolojik ayrılıktan başka birşey değildir.

Mihri Belli arkadaşın devrim anlayışı, niyeti ne kadar devrimci olursa olsun, en son tahlilde sosyal reformist bir temele dayanmaktadır.

ÇALIŞMA TARZI:

Devrim teorisiyle, devrime giden yolda yapılacak çalışmaların biçimi arasında tam bir uygunluk vardır.

Devrim yolu olarak, uzun, yorucu ve dolambaçlı bir halk savaşını değil de, şehirleri esas kabul ederek, buradan işçi sınıfının iktidara el koyması temel alınır, emperyalizmin 3. bunalım döneminde, emperyalizmin ve yerli hâkim sınıfların şehirlerde kurdukları sıkı denetim, zorunlu olarak,, devrimin sübjektif güçlerinin dışında, başka güçlere bel bağlamak eğilimini doğurur. Başka bir deyişle, bu devrim anlayışı içinde, kişinin sübjektif niyeti ne kadar devrimci olursa olsun, devrimin sübjektif güçlerinin (örgütlü özgücünün) dışındaki güçlere güvenmek hatta, bu güçlerin atılımını kısa dönemde temel almak ön plâna çıkar. Mihri Belli arkadaşın hem pratik çalışmaları, hem de teorik görüşleri açıktır. Mihri Belli arkadaşın yönetimindeki **Türk Solu**'nun bilindiği gibi bütün eylemi proletaryasız bir cephe kurma çalışmalarından başka birşey değildir. **Dev - Güç** hikâyeleri, yine pratikte herkesin bildiği bir başka örnektir.

Mihri Belli'nin bu konudaki teorik görüşeri açıktır; Mihri Belli arkadaş, bugüne kadarki tahlillerinde daha çok özgücüne değilde sağındaki güçlere yer vermiştir. Teorik yazılarını topladığı, **Yazılar** adlı kitabında açıkca görülebileceği gibi, **küçük burjuva, hatta kısa dönemde onlara öncelik tanıyan bir sağ görüş hakimdir. Bu görüş, çağdaş reformizmin «millî devrimci yol» diye tanımladığı reformist bir görüştür.** Bu reformist strateji ile, elbette devrimci, bir ruhla kendi özgücünü örgütlendirerek harekete geçilemez.

İşte, Mihri Belli arkadaşın çalışma tarzını çok kısa özetlersek budur. 29 - 30 Ekim toplantısında, **Türk Solu'**nun bir yöneticisi; «bizim bütün amacımız eski tüfek denilen kişilere meşruiyet kâazdırmaktı» diyerek **Türk Solu'**nun bütün çalışmasını çok güzel açıklamıştır. Yani, Mihri Belli'nin yönetimindeki **Türk Solu'**nun başlıca amacı, Mihri Belli ve birkaç «eski tüfeğe» legalite kazandırmakmış! Ve hâlâ bugün bu «legalite uğruna mücadele» devam etmektedir!

Sosyalistçilik yasağı yaparak, «devrimci milliyetçi» adını kendine takıp, kimliğini gizleyerek, legaliteyi temel amaç alan bir çalışma tarzı ile proleter devrimci çalışma tarzı arasında hiç ama hiç benzerlik yoktur.

ÖRGÜT ANLAYIŞI :

Kişinin devrim teorisi ve çalışma tarzındaki bütün yanlışlıkların örgüt anlayışında yansması son derece doğaldır. Savaş alanı yanlış seçilmişse, sakat bir çalışma tarzı, çalışma tarzı olarak alınmışsa, bu çalışmaları yönlendirecek, çeşitli sektör ve bölgelerdeki çalışmalar arasındaki ahenk ve eşgüdümü sağlayacak olan organizasyonun, doğru ve tutarlı olması beklenemez elbette. Rotası

yanlış olan bir ordunun, rotayı çizen genel kurmayının tutarlı olmasına imkan var mı? Şehirleri temel alan, düşmanın çizdiği sınırlar içinde «legalite uğruna» göğüsleme manevraları yapan kişinin parti anlayışı da devrimci olmayan bir örgüt anlayışıdır. Bu sağcı devrim teorisini ve çalışma tarzını kabul etmiş bir kişiden savaşçı bir örgüt anlayışı beklenebilir mi?

Bu yüzden M. Belli arkadaşın sağcı devrimci teorisi ve çalışma tarzı proletarya partisi anlayışını çarpıtmaktadır. **Bu görüşün parti anlayışı, değişleri ne kadar keskin olursa olsun, savaş örgütü değil düzen örgütüdür.**

Leninist örgütlenmeye karşılık, oportünizm her yerde ve her zaman iki şeyi önermiştir.

1 — Demokratizm: En demokratik şekilde aşağıdan yukarıya örgütlenme,

2 — Partinin kurulmasının ilk etabında, emekçilerin mutlak bir çoğunlukta olması..

Örgüt konusundaki oportünizm ve menşevizm, işte bu iki ana noktada ortaya çıkar; işte bu iki ana nokta'yeni kurulan veya kurulma aşamasında olan bir partinin düzen örgütü mü, yoksa savaş örgütü mü olacağını belirler. Hiçbir örgüt, savaş örgütü olarak doğmaz. Ancak, atılan ilk adımın niteliği örgütün, savaş örgütünün tohumlarını taşıyıp taşımayacağını belli eder. Halk arasında yerleşmiş bir söz vardır: «Adam olacak çocuk bokundan bellidir.»

Daha ilk etapta örgütü **«aşağıdan yukarı, en demokratik şekilde kuracağız ve işçiler, köylüler ilk dönemde sayıca ağır basacaklardır»** diyen Mihri Belli ve etrafındaki kişilerin kuracağı partinin devrimci bir parti, emperyalizme karşı bir savaş örgütü olmayacağı gün gibi açıktır.

Leninizmin parti hakkındaki görüşleri açıktır; Leninizm, aşağıdan yukarı demokratik biçimde örgütlenmeyi mahkum etmektedir. Leninizm, Mihri Belli arkadaşın örgüt görüşünü 65 yıl önce oportünizm diye mahkûm etmiştir.

Mihri Belli arkadaş gibi aşağıdan yukarı en demokratik biçimde örgütlenmeyi savunan menşevik Martov'lara, Akselrod'lara karşı büyük usta **Lenin** diyor ki; «Oportünist sosyal - demokrasinin örgütlenme prensipleri aşağıdan yukarıya doğru örgütlenme usulünü izler. Ve bu yüzden mümkün olduğu kadar, (aşırı bir şevkle) anarşizm noktasına varan özerkliği ve demokrasiyi yeğ tutar. Devrimci sosyal demokrasinin örgütlenme prensipleri ise, yukarıdan aşağı doğru örgütlenme usulünü izler...» (**Bir Adım İleri İki Adım Geri.** s. 232 - 233)

Elbette, bu şekilde kurulacak olan bir örgüt proleter devrimcileri tarafından düzen örgütü damgasını yer. Ve gerçekten de böyle kurulan bir örgütün savaş örgütü olma şansı hiç ama hiç yoktur.

İkinci olarak, oportünizm parti konusunda Leninizmin ikinci etapta aradığı şartı ilk etapta arar. Yani ilk dönemde, kuruluş döneminde, tıpkı Mihri Belli'nin söylediği gibi, işçilerin ve köylülerin yani emekçilerin çoğunlukta olmasının şart olduğunu ileri sürer. (Bu öneri, aşağıdan yukarıya örgütlenme önerisinin doğal bir sonucudur.)

Oysa, Leninizme göre, partinin ilk etabında emekçi kökenden gelen - gelmeyen ayırımı yapılmaz. İlk dönemde bu ayırımı yapmak oportünizmin ta kendisidir. İlk Etapta, işçi veya aydın kesiminden gelmek önemli değildir; önemli olan işçi sınıfı ile kendisini özdeşleştirmiş, «yalnız boş gecelerini değil, bütün ömrünü devrime adanmış» asgari bir Marksist formasyondan geçmiş ve belli alanda uzmanlaşma yolunda olan profesyonel devrimcilerin örgütün temelini oluşturmasıdır. Önemli olan, profesyonel devrimcilerin yönetimde olup olmamasıdır. Ve ilk dönemde dar tutulmuş, sayıca az, ama demir gibi bir disipline sahip çelik çekirdek önemlidir. Ve bu çekirdek içinde sınıfsal kökenin şöyle veya böyle olması ilk dönemde önemli değildir.

Ancak, bu çelik çekirdek çeşitli aşamalardan geçerek, ikinci etaba geçer. Emekçi kitlelerin mücadelelerini yönlendirmeye, onu kucaklamaya başladığı bu ikinci etabda emekçi kökenden gelenlerin ağır basmasına dikkat edilir. İlk dönemde aydın - işçi ayırımını yapmanın oportünizm olduğunu söyleyen Lenin, ikinci dönemde, parti yönetim kademelerinde işçilerin mutlak bir çoğunluğa sahip olmaları gerektiğini söylemektedir.

Oportünizm, daima ilk dönemde, aydın - işçi ayırımı yapar, aydın düşmanlığı yaratır ve görünüşte işçilerin yanında yer alır. Oysa bu sahte bir tavidir. Oportünizmin yanında olduğu, savunduğu işçiler ve onların çoğunlukta olması değil, örgütün baştan **düzen örgütü** olarak doğmasıdır. Oportünizmin örgüt konusundaki bu evrensel ve değişmez karakteridir. **İlk dönemde emekçilerin «yanında» olmakla işe başlayan oportünizm ikinci ve üçüncü dönemlerde savaş örgütü içinde barındırılması imkânsız olan, küçük - burjuva aydınların sözcülüğünü yapar duruma gelir. Aslında o, ilk dönemde de proletaryanın değil, hâkim sınıflara karşı savaşmayı göze alamayan pasifist küçük burjuva aydınlarının özlemlerini yani düzen örgütünü dile getirmektedir. Bunu, sözde devrimci bir görünüm altında, özde ise düzen örgütünü savunarak yapar. İkinci ve üçüncü etapda ise, devrimci maskesini atıp, bütün çıplaklığıyla ortaya çıkarak bu eylemi sürdürür.**

Emperyalizmin 3. genel bunalım döneminde, menşevizmin bu örgüt anlayışını ileri süren çağdaş reformizmdir. Bu örgüt anlayışı çağdaş reformizmin devrim ve çalışma tarzı anlayışları ile tam bir uygunluk içindedir.

İşte görüldüğü gibi, Mihri Belli arkadaşın örgüt görüşü de sağcı devrim teorisi ve sağcı çalışma tarzının doğal sonucu, sağcı bir görüştür. Bu görüşlerin sahiplerinin kuracağı örgüt, stratejisi millî demokratik devrim olan yeni bir TİP'den başka birşey olamaz ⁽⁵⁾

Biz, her çeşit anti - leninist örgütlenmeye karşıyız. Biz düzen örgütünden değil, savaş örgütünden yanayız. Savaş örgütü olabilecek bir parti Leninizmin ilkelerinin temeli üzerinde, Leninist örgütlenmeye uygun bir şekilde kurulur.

İşte Mihri Belli arkadaşla olan ideolojik ayrılıklarımız bu üç temel üzerinde yükselmektedir. Görüldüğü gibi, perspektiflerimiz tamamen farklıdır. Bu perspektif farkı, çeşitli konularda yansımaktadır. Son zamanlarda aktüel olan **milliyetçilik**, **milli mesele** ve **revizyonizm** tartışmalarındaki Mihri Belli arkadaşın sağ görüşlerinin, sağ perspektiflerinin bu meselelere yansımından başka birşey değildir.

Kısaca, son zamanlarda aktüel olan bu meselelere değinelim.

Mihri Belli arkadaşla göre, bugün dünya işçi sınıfı hareketi içinde sosyal reformist bir çizgi olarak revizyonizm, modern revizyonizm yoktur. Revizyonizm, Bernstein ile ortaya çıkmış ve onun ölümü ile birlikte yok olmuş bir akımdır. Hele dünyanın bazı sosyalist ülkelerinde revizyonizmin etkin ve yönetici olduğunu söylemek saçmalaktır. Çünkü revizyonizmin tanımı açıktır; revizyonizm marksizmin resmen inkârıdır.

Bu görüş temelden yanlıştır. Bir kere, revizyonizm Marksizmin resmen inkârı değildir. Tam tersine revizyonizm, Marksizmin bazı tezlerinin gayri resmî inkârıdır. Kelime anlamı düzeltme, kontrol etme olan revizyonizm, Marksizmin lafızlarına sahip çıkarak, özünün, belkemiğinin inkârıdır. Mihri Belli arkadaşın revizyonizmi bu şekilde tanımlayarak, bugün revizyonizmin mevcut olmadığını söylemesi tamamen devrim, çalışma tarzı ve örgüt konusundaki sosyal reformist görüşlerinden dolayıdır. Mihri Belli'nin örgüt anlayışı, devrim teorisi ve çalışma tarzı bugün dünya işçi sınıfı hareketi için yok varsaydığı reviz-

yonist akımın temsilcilerinin görüşlerinden başka birşey değildir. Mihri Belli bu görüşleri devrimci saydığı için, bu görüşlerin sahiplerini de revizyonist saymamaktadır. Ve bu anlayışın dünya işçi sınıfı hareketi içinde revizyonizm diye bir sosyal reformist akımın var olduğunu kabul etmemesi, son derece doğaldır.

Milliyetçilik meselesine gelince...

Mihri Belli arkadaşına göre, «devrimci milliyetçilikle» proleter enternasyonalizmi çelişmez. Ve «devrimci milliyetçi» olduğunu söyleyen Mihri Belli arkadaşına göre sosyalistler koyu milliyetçilerdir. Çünkü, «milliyetçiliğin azı enternasyonalizmden kişiyi uzaklaştırır.»

Mihri Belli, sosyalistlerin milliyetçi değil, yurtsever olduklarını, nasyonalizm ile enternasyonalizmin birbirine tamamen zıt iki kavram olduğunu bilmiyor mu? Biliyor elbette. Fakat Mihri Belli'nin küçük burjuva radikalizmine bel bağlayan tutumu, proleter devrimcilikten tavize hatta, literatüre «Proleter milliyetçiliği» katkısıyla tahrife kadar uzanmaktadır.

Bütün bunların temelinde «milliyetçi devrimci» küçük burjuva radikallerine proleter devrimcilerin kendilerinden pek farklı olmadıklarını, temelde devrimci milliyetçi olduklarını ima ederek, şirin gözükmeye yatmaktadır. Mihri Belli'nin, aynı şirin gözükmeye gayretlerini millî meselede de görmekteyiz.

Mihri Belli'ye göre, Türkiye'deki millî meselenin her zaman ve her şart altında tek bir çözüm yolu vardır; Kürt emekçi halkının çıkarlarıyla bağdaşan tek formül vardır; o da, meseleyi şartlar ne olursa olsun, misak-ı millî sınırları içinde ele almak gerekir.

Oysa bu görüş, temelden yanlış ve anti - sosyalist bir görüştür. Bilindiği gibi, devrimci proletarya millî meseleyi

ulusların kendi kaderini tayin hakkının ışığı altında ele alır. Biz, ulusların kendi kaderini tayin hakkının ışığı altında diyoruz ki: «Her şart altında, her zaman meseleyi misak-ı millî sınırları içinde ele almak gerekir veya kürt emekçi halkının çıkarlarıyla bağdaşan tek çözüm-yolu ayrılma hakkının kullanılmasıdır» diyen görüşler yanlıştır. Bu görüşlerin sahipleri, her iki tarafın burjuva ve küçük - burjuva milliyetçi unsurlarıdır. Oysa, devrimci proletarya, meseleyi diyelektik bir tarzda ele alır. Yani, ulusların kendi kaderini tayin etme hakkının öngördüğü **ayrılma, özerklik federasyon** vs. çözüm yollarının hangi şartlar altında ve ne zaman geçerli olabileceğini açıkça ortaya koyar. (Biz bu meseleyi ayrı bir yazıda etraflı bir şekilde ortaya koyacağız. Bu kısa açık mektubun amacı bu olmadığı için bu meseleye burada girmiyoruz.)

Mihri Belli'nin proleter enternasyonalizmini zedeleyen bu milliyetçi görüşlerinin temelinde yukarıda da belirttiğimiz gibi, devrim anlayışı ve çalışma tarzındaki reformist görüşlerinden dolayı «milliyetçi devrimcilere» yani küçük burjuva devrimcilerine bel bağlama ve taviz verme eğilimleri yatmaktadır.

V

İşte Mihri Belli arkadaşla olan görüş ayrılıklarımızı çok kısa bir şekilde, özet olarak ortaya koyduk. Görülebileceği gibi, bu saflarımızdaki herhangi ikinci dereceden bir meselede varolan «ufak görüş ayrılıkları» karşısında alınacak bir tavır meselesi değil, Leninizm ile sosyal reformizm arasındaki bir tercih meselesidir.

Bu, sıradan yanlış görüşlerin eleştirilerek düzeltilmesi meselesi değildir. Hareketi temelden saptıracak nitelikteki sağcı görüşlerin tasfiye edilmesi meselesidir.

Takınılacak tavır, devrimcilikle, oportünizm arasındaki tavrıdır. Her kim ki, hem Mihri Belli'nin görüşlerinin yanlış görüşler olduğunu söyler ve hem de şu veya bu gerekçeyle o saflarda kalırsa; bilsin ki, kaldığı yer bataklıktır, oportünizmin bataklığıdır. Ve kendisinin sübjektif niyeti ne olursa olsun, ne kadar halisane duygularla dolu olursa olsun, tavır oportünizmin en sinsi en ikiyüzlü, en iğrenç tavrıdır.

Biz proletaryanın devrimci ilkelerinin pazarlık konusu olmasına sonuna kadar karşı çıkacağız. Böyle pazarlıklara bugüne kadar yanaşmadık ve bu gün de yanaşmayacağız!

Unutmayalım, proleter devrimci, devrimci hareketin esenliği için, sadece **taktiklerde veya ikinci dereceden teorik meselelerde geçici uzlaşmalara gidebilir; devrim lehine eğilip bükülebilir. Ama, proletaryanın devrimci ilkelerinde o, asla pazarlığa yanaşmaz.** Ve bu ilkeleri pazara çıkaranlara karşı da devrimci tavır, proletaryanın en uzlaşmaz, en sekte tavrıdır.

Bizi sektelikle suçlayan arkadaşlara bu yanlış ve uzlaşmacı tutumlarını bir yana bırakmalarını, Mihri Belli arkadaşın ise, özeleştiri yaparak, doğru çizgiye gelmesini, bu arkadaşların her çeşit pragmatizmi bir yana bırakarak, bilimsel sosyalizmin ilkelerine güvenmelerini, zaman henüz geçmeden akıllarını başlarına toplamalarını, dostça ve arkadaşça salık verimiz.

NOTLAR

(1) **Aydınlık** sosyalist dergi'yi bırakmayabilirdik. Öteki ideoloji ve ekibin ayrılmasını önerebilirdik. Ama **Aydınlık** sos-

yalist dergi başyazılarından dolayı bugüne kadar ikinci ideolojinin temsil edildiği bir organ olmuştur. Kanımızca, **Aydınlık** sosyalist dergi'de, Türk Solu gibi dönemini kapatmış bir yayın organıdır. Bu nedenlerle **Aydınlık** sosyalist dergi'yi öteki ekibe bıraktık.

(2) Amerika'daki Campus «Maoist» leri ve ülkemizdeki PDA'cılar bu gerçeğin somut örnekleridir. Ülkemizdeki icazetli sosyalizmin bu fraksiyonunun durumu gerçekten ibret vericidir. IPDA'cıların ülkenin gelişme seviyesini, mahalli özelliklerini, coğrafi konumunu, emperyalizmin 3. bunalım döneminin ayırt edici özelliklerini... dikkate almadan Çin Halk savaşının şiar ve taktik formüllerini zaman ve mekân mefhumunu önemsemeden aktararak, nasıl bir hedef ve rota şaşırdıkları açıktır. Bunları Türkiye'ye Özgü Yol yazımızda ortaya koyacağız. Bu kısa yazının amacı, bu değildir.! Bunlar bir yandan kaloriferli salonlarda, Campus'larda halk savaşı çılgınlıkları atarken, öte yandan hakim sınıflara göz kırparak devrimci hareketi 27 Mayıs Anayasasının sınırlarının dışına taşımak isteyen anarşistlerin (!) olduğunu söylemektedirler!.

(3) Kimilerinin zannettiği gibi, proletaryanın önder güç olması, devrimin itici güçleri arasında olmaması demek değildir. **İşçiler ve Köylüler devrimin itici güçleridir.**

(4) Devrim, kırlardan şehirlerin fethi şeklinde bir rota izleyecektir. Bu leninizmin sömürge ve yarı - sömürge ülkeler için öngördüğü evrensel bir tezdır. Türkiye de yarı sömürge bir ülke olduğu için, Türkiye'de devrim, bu genel evrensel çizgiyi izleyecektir. Yani, son duruşma kırlarda cereyan edecektir. Fakat, emperyalizmin 3. bunalım döneminin özelliklerinden ve de Türkiye'deki üretici güçlerin gelişme seviyesinden dolayı Türkiye devrimi. Vietnam, Çin, Küba devrimlerinden farklı ara aşamalarından geçerek zafere erişecektir. Şehir ve kır ilişkileri ve halk savaşının aşamaları kendine özgü olacaktır. Birinci dönemde şe-

hirler temel kırlar yardımcı, ikinci dönemde kırlar temel, şehirler yardımcı. «Birleşik Devrimci Savaş» (Bütün bunları «Türkiye'ye Özgü Yol» yazımızda etraflıca koyacağız.)

(5) Kaldı ki, Mihri Belli arkadaşın örgüt anlayışına, menşevizm demek bile fazladır. Şöyleki, Mihri Belli bugüne kadar, küçük burjuva radikallerine şirin gözükme amacıyla «demokrasi uğruna mücadele örgüt uğruna mücadeledir. Örgüt demokrasi mücadelesiyle bir süreç içinde kurulur» diyerek, sosyalist parti meselesini bugüne kadar yokuşa sürmüş bir kişidir.

iki

Y A Y I N
P O L İ T İ K A M I Z

Bu yazı 15 Mart 1971'de
KURTULUŞ —Devrim İçin
Savaşmayana Sosyalist
Denmez— dergisinin 1.
sayısında yayınlanmıştır.

27 Mayıs hareketi ile birlikte, reformist burjuvazi ile finans oligarşisi arasında kurulan nisbi denge Türkiye'de sınırlı da olsa bir demokratik ortam yarattı.

Bu sınırlı demokratik hakların çerçevesi içinde sol, belli ölçülerde legalite kazanarak, açılıp gelişti. Bu sınırlı demokratik ortam bir yandan solun gelişmesini sağlarken öte yandan da solun içerisinde revizyonizmin ve küçük - burjuva sosyalizminin gelişmesine ve kök salmasına maddi bir temel teşkil etti. İşte TİP pasifizmi bu zemin üzerinde, yayılma imkânı buldu. TİP pasifizmi karşısında, Mihri Belli revizyonizminin solda devrimci bir alternatif olarak güç kazanmasının en önemli nedeni, yine bu ortamdır.

1966'lardan sonra, Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin şiddetlenmesine paralel olarak, bilimsel sosyalizmin temel klasiklerinin süratle Türkçe'ye çevrilmesi, soldaki sisleri dağıtmaya başladı.

Bilimsel sosyalizmin temel eserlerinin Türkçe'ye çev-

rilmesi, sosyalist teoriyi ÷lkemizdeki bir avuç salon entellekt÷elinin zihni idmanı olmaktan çıkarmıştır. B÷ylece ÷lkemizde sosyalist teori m÷cadelenin gerçek militanlarının savaşına eylem klavuzu olarak maddi bir g÷ haline gelmiştir. Bu durum ve özellikle son ÷ yılda hızlanan ve keskinleşen sınıf m÷cadelesi ile birlikte proleter devrimciliğın cesaret, atılganlık ve coşku isteyen bir meslek haline gelmesi, soldaki pasifistlerin, revizyonistlerin ve devrim hokkabazlarının niteliğini hızla ortaya koymaya başladı.

Sınıflar savaşının giderek keskinleşmesi, ÷lkemizdeki ekonomik, politik ve sosyal krizi iyice şiddetlendirdi. Öyle ki, bugün toplumun b÷t÷n kesimleri eskisi gibi yaşamamak istemeleri bir yana, patlamaya hazır volkan gibi, bir kıvılcım beklemektedirler.

Toplumun b÷t÷n kesimlerini sarsmaya başlayan bu devrimci kasırga, genç militanlara devrim arenasında sadece kendilerinin kaldığını g÷sterdi. Bu eřen kasırga, devrimci kavganın çeşitli kesimlerinde fedakärca döv÷çen genç militanların benliğinde, bilincinde ve kalbinde derin değışiklikler yaptı; her çeşit feodal ve ataerkil ilişkileri parçaladı. Hayat, devrimci pratiğın içindeki işçi, köylü, öğrenci militanları bir araya getirdi. B÷ylece, Leninizm temelleri üzerinde, devrimci yoldaşlığın oluşturduğu, ke-
limenin geniş anlamı ile proleter devrimci bir örgüt doğdu. Bu örgüt, Türkiye'deki karşı-devrim cephesinin b÷t÷n baskı, şiddet ve cebrini göğüsleyerek kırsal alanlardan fabrikalara, üniversitelere kadar, b÷t÷n kesimlerdeki devrimci m÷cadeleyi yönlendirme gayretleri içinde olanların örgütüdür.

İşte KURTULUş gazetesı, bu örgütün, ideolojik ve politik yayın organıdır.

Bu hareket, revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden

işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun başlangıçta şu veya bu ölçüde, bu ortamın izlerini içinde taşıyacaktır. Tersini düşünmek idealizmdir. Bu kalıntılar, savaş içinde, savaşıla savaşıla atılacaktır.

Bugün, ülkemizde, revizyonizmin etkinliğini çeşitli alanlarda görmek mümkündür. Meselâ sosyalist aydınlar için ayrı seksen sayfalık bir aylık dergi, «orta seviyede» olanlar için, haftalık onaltı sayfalık bir aylık dergi, işçi ve köylü kitleleri için de bir kitle gazetesi çıkarma; revizyonist bir yayın politikasının ifadesinden başka bir şey değildir.

Emperyalizmin işgali altında olan, dolayısıyla halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerde sosyalistlerin temel mücadele metodları, politikleşmiş askeri savaş metodudur. Bu metodu, temel metod olarak alanların devrimci yayın politikası bu olamaz.

Bu yayın politikası, halk savaşına yan çizen, dergicilik ve gazeteciliği temel alan revizyonistlerin politikasıdır. Bu yayın politikasının temeli, dergi etrafında örgütlenme düşüncesine dayanır. Büyük şehirlerde yayınlanan bir dergi etrafında örgütlenme ve bunun aracılığıyla parti örgütlenmesine geçme, revizyonist bir örgütlenme anlayışıdır. Kirlardan şehirlere doğru bir rota takip edecek olan halk savaşının zorunlu durak olduğu ülkelerde devrimcilerin örgütlenmesi bu şekilde olamaz!

Ayrıca bu yayın politikası, çeşitli bakımlardan yanlıştır.

Bir kere, kitleler, kitle organı vs. ile bilinçlenmezler. Kitleler, savaş içinde, pratik içinde öncünün yakacağı kıvılcımla bilinçlenirler, örgütlenirler. Devrimci yayın politikasında böyle uydurma bir kitle organı anlayışı yoktur.

İkinci olarak, entellektüele ayrı dergi, işçiye köylüye ayrı dergi devrimci bir anlayışın ürünü değildir. Bu olsa

olsa, emekçi kitlelerine yukardan bakan aydın düşüncesi-
nin ürünü olabilir. Mesela, işçilere hitap eden *İskra*'da
sosyalizmin en karmaşık meseleleri rahatlıkla tartışma ko-
nusu yapılmıştır.

Geçmişte KURTULUŞ olarak biz de aynı hatayı işle-
dik. Bu konuda kendimizi eleştiririz. Bundan böyle, KUR-
TULUŞ gazetesi, bizim ideolojik ve politik görüşümüzü
kitlelere iletecektir. KURTULUŞ'un bu niteliğe kavuşma-
sıyla birlikte bundan böyle Dev-Genç'in yayın organı olan
İLERİ ideolojik ve politik organ olarak ayrıca çıkmayacak-
tır. Çünkü Dev - Genç hareketimizden bağımsız ayrı bir
örgüt değildir. Dev-Genç, hareketimizin kitlevi gençlik ör-
gütüdür. **Dolayısıyla, hareketimizin ideolojik** ve politik or-
ganı KURTULUŞ gazetesi Dev-Genç'in de görüşlerini
dile getirmektedir. Bir eylem örgütü olan **Dev-Genç**,
bundan böyle tabanıyla organik bağlantısını (yazılı olarak)
Merkez Yürütme Kurulunun çıkardığı **İleri** bültenleriyle yü-
rütecektir. (*)

Biz, emperyalizme karşı aktif mücadeleyi savunuyo-
ruz, Politikleşmiş askeri savaş metodunu, temel mücadele
biçimi olarak kabul eden bizler, bu savaşı asgari bürokra-
si ile yürüteceğiz. Asla kırtasiyeciliğin bataklığına yuvar-
lanmıyacağız. Tek bir ideolojik ve politik organla görüşle-
rimizi kitlelere ileteceğiz. Ayrıca kitlelerin ekonomik ve
demokratik mücadelelerine, bölgesel meselelere ilişkin
olarak, onlara bilgi götüren, somut meselelerine ışık tutan
KURTULUŞ özel sayıları çıkartılacaktır. Devrimci pratiğe
ışık tutan uzun araştırmalar ve teorik ideolojik polemikler
ve çeviriler KURTULUŞ Yayınevinin çıkaracağı broşürlerle
yürütülecektir.

KURTULUŞ

(*) Merkez Yürütme Kurulu bu kararı almıştır.

ÜÇ

DEVİRİMDE SINIFLARININ MEVZİLENMESİ

Bu yazı «Kurtuluş imzasıyla Kurtuluş gazetesinin 15 Mart 1971 tarihli 1. sayısında yayınlanmıştır.

Ekonomik ve Politik buhran hızla derinleşiyor. Hakim sınıflar kendi aralarında çeşitli fraksiyonlara bölünmüş, düzeni kendi resmî kanunlarıyla koruyamaz duruma gelmişlerdir. Bu yüzden devrimciler üzerinde karşı - devrim cephesinin baskı, şiddet ve cebri görülmedik bir derecede artmıştır. Temsili demokrasi hızla rafa kaldırılmaktadır. Artık sosyalist politikanın devrimci cesaretle sürdürülebileceği bir ülke haline gelmiştir Türkiye.

Gittikçe genişleyen ve toplumun her kesimini şimdiden sarsmaya başlayan bu kriz, solda, bütün revizyonist grupların, devrim kalpazanlarının niteliklerini ortaya koymaya başladı.

Bütün revizyonist klikler, değişik tonlarla açıkça, pasifizmin ve teslimiyetçiliğin borusunu öttürmeye başladılar. Pasifizmin bu ileri borazancıları, karşı -devrim cephe-

sine karşı aktif mücadeleyi savunan, başlangıçta sadece kendi örgütlü gücümüzle bu krizi derinleştirmeyi amaçlayan bizlere saldırmada tek bir cephe ettiler ve namlularını görevleri gereği bize çevirdiler. Son iki-üç aydır hareketimiz bu oportünist cephenin utanmazca tahriflerine, şarlatanca yalanlarına, rezilce iftiralarına ve haince provokasyonlarına maruz kaldı. Bizi bu rezillik ne üzüyor, ne de kızdırıyor! Hiç bir şeyden şikayetçi değiliz. Oportünizmin herhangi bir kliği bize müttefik davransaydı, o zaman üzlüldük. Çünkü bu, bizim hareketimizde mutlaka eğri bir yanın, oportünist bir yanın var olması demektir. Ülkemizde kriz derinleştikçe bütün oportünist fraksiyonların pasifizmleri de kitlelerin gözünde iyice gün ışığına çıkmaktadır. Artık devrimci militanları şu ya da bu şekilde aldatmaya imkân yoktur. Artık devrimciliğin ölçüsü geçmişteki kahramanlık menkıbeleri değil, devrimci pratiktir. Savaş açıktır, savaşanlar da açıktır ve ortadadır. Ve savaşmaya azimli olanlar, aktif mücadeleye azimli olanlar ve bizzat savaşanlar devrim meydanında kalmıştır. Hayat revizyonistleri hızla tecrit etmektedir.

Bu yüzden revizyonistlerin bütün ithamlarına teker teker cevap vermeye ve uzun ideolojik polemiklere girmeye artık gerek yoktur.

Biz, ülkemizdeki devrimci harekete ilişkin bütün görüşlerimizi uzun bir broşürle ortaya koymaya karar verdik. (Bu broşürün ilk kısmı birkaç güne kadar çıkacaktır.)

Bu broşürde kendi görüşlerimizi ortaya koyarken, doğal olarak, ülkemizdeki oportünist fraksiyonların görüşlerinin eleştirisini de yaptık. Bu broşürün bütününün çıkması biraz zaman alacağından ve de bazı arkadaşların acele cevap verilmesindeki ısrarlarından dolayı, biz bu cephenin 'teorik' (!) eleştirilerine, kısa bir şekilde KURTULUŞ'ta cevap vermeye karar verdik. Bu sayıda Devrimde

Sınıfların Mevzilenmesi ve de Halk Savaşı'na ilişkin oportünist iddiaları ele alacağız. Devrimde sınıfların mevzilenmesi konusu bu revizyonist ve oportünist stratejilerin turnusoludur. Nasıl ki bazların ve asitlerin gerçek rengini turnusol kâğıdı açığa çıkartıyorsa, bu stratejilerin de gerçek renklerini devrimde sınıfların mevzilenmesi ve önderliğin niteliğinin belirtilmesi meselesi ortaya koyar.

Devrime sınıf kuvvetlerinin katılma esprisi, yani sınıf kuvvetlerinin düzenlenmesi devrimde önderliğin niteliğinin ve de kitlelerin eyleme sokuluş biçiminin belirtilmesi yerine göre silâhlı ve barışçıl bütün mücadele metotlarının kullanılacağını söyleyen, hatta 'Halk Savaşı Temeldir' diyen bütün oportünistlerin, pasifistlerin ve uzlaşmacıların niteliğini ortaya koyan temel kriterdir. Devrimin çeşitli meselelerine ilişkin görüş ayrılıklarının temelinde bu mesele yatar. Bu mesele dünyadaki bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin sol'u içerisindeki ideolojik ayrılıkların temel meselesidir.

İDEOLOJİK ÖNDERLİK ESASTIR

Bizim gibi halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerin devrimci mücadelesinde köylüler temel güçtür, *proletaryanın öncülüğünün niteliği ideolojiktir.*

Bu Demokratik Halk Devriminde sınıfların mevzilenmesini çok açık ortaya koyan Marksist bir formülasyondur. Bilindiği gibi Marksist sınıf tahlillerinde varılan sonuçlar, daima bu şekilde kısa formüllerle ifade edilir. Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao... gibi bütün ustalar daima somutun tahlilinden elde ettikleri sonuçları, soyut olarak formüle etmişlerdir.

Bu formülasyonlar bilimsel soyutlamalar olduğu için kelime yorumuna tabi tutulamazlar. Çünkü bu formülasyonlar nitelik belirleyicileridirler. Bir başka deyişle Marksist

formüller, belli bir tahlilin bir kaç kelime ile soyutlanmalarıdır. Ve bu birkaç kelimelik soyutlama, bütün bir stratejik görüşü ifade eder. Mesela, 'proletarya temel güçtür, köylülük yedek güçtür' formülünün ifade ettiği, devrimde sınıfların mevzilenmesi ve güdümü, devrimci çalışma tarzı ve örgüt anlayışı başkadır; 'proletarya önder güçtür, köylüler temel güçtür' formülünün ifade ettiği başkadır. Her iki formül, devrimde takip edilecek olan apayrı iki yolun teorik ifadesidir.

Bu bakımdan Marksizmde bu çeşit formülasyonlar dar kalıplar içinde kelime kelime yorumlanamaz.

Ancak en geri zekâlılar ve Marksizmin 'M'sinden habersiz kişiler yahut da kendi oportünizmlerini kelime oyunları ile örtmeye çalışan politika hokkabazları, madrabazları, Marksist formülasyonları dar kalıplar içinde —kelime kelime— yorumlarlar.

Bu kısa açıklamayı yaptıktan sonra gelelim, çeşitli oportünist fraksiyonların bize yönelttikleri çeşitli ithamlara:

Aydınlık Sosyalist Dergi'ye göre; «Proletarya önder güçtür, köylüler temel güçtür, proletaryanın önderliğinin niteliği ideolojiktir» şeklindeki bizim devrimde sınıfların mevzilenmesine ilişkin görüşümüz yanlıştır, Leninist stratejiye aykırıdır. Meseleyi bu şekilde formüle etmek, proletaryasız proletaryanın ideolojisini öncü kabul eden köylülerle devrim yapmak demektir. İdeolojik öncülüğü savunmak, Narodnik Popülizmini savunmaktır. Doğrusu, proletarya ve yoksul köylülük temel güçtür, proletaryanın öncülüğü ideolojik değil, fiilidir... (Etraflı bilgi için bakınız, Örgüt İçin Görev Başına, ASD., s. 27).

Bizim devrimde sınıfların mevzilenmesine ilişkin formülasyonumuzu bu şekilde yorumlayan, bu yazının yaza-

rının, yukarıda belirttiğimiz kategorilerden hangisine gireceğini okuyucu hemen düşünecektir.

Bu Marksist formülasyonu, bu şekilde bu akıl almaz tarzda, kelime kelime tefsir eden yazar acaba Marksizmden habersiz, doktora tezi olarak bu tezi seçmiş olan toy bir Üniversite asistanı mıdır, yoksa kafasından tek akım geçen bir geri zekâlı mıdır?

Ne biri ne de öteki. Bu yazıyı yazan kişi, meselenin bu şekilde yorumlanamayacağını çok iyi bilen, tilki gibi kurnaz, sosyalizmin bir eski tüfeğidir.

O yazıdan bu sonucun çıkartılamayacağını çok iyi bilmesine rağmen, o bu işi yapmıştır. Foyası artık iyice ortaya çıkan, revizyonizmini ve kuyrukçu çizgisini saklayamayacak kadar deşifre olan bu revizyonist, bir kaç taraftar bulabilirim ümidiyle denize düşenin yılanı sarılması gibi bu aptalca tahrife dört elle sarılmıştır.

Önce, «millî burjuvazinin solundaki güçler devrimde öncü olabilir, işçi sınıfının öncülüğünü mutlak bir gerçek olarak görmek yanlıştır, işçi sınıfı olmadan da devrim olabilir,» diyen bu kişi, haklı eleştirilere hedef olunca, özelleştirisini yapacağı yerde «biz millî burjuvazinin solundaki güçler öncü olabilir derken işçilerin ve köylülerin öncülüğünü kastetmiştik» diye kıvırtarak, proletarya ile birlikte, yoksul köylülerin de öncülüğünü savunur gözükmeye başlamıştır. Hayatın cilvesine bakın ki bugün bu kişi, bizi Narodnik Popülizmi ile suçlamaktadır! Daha dün kadar 'Filipin demokrasiciliğinde proletarya partisi kurulamaz, diyen bu kişi bugün, sosyalist parti her şart altında kurulur diyen bizleri utanmadan proletarya partisine karşı olmakla suçlamaktadır.

Ve bugün, proletarya hem temel güçtür hem de önder güçtür diyen bu kişi (tabii koltuk altındakiler de) derginin Aydınlık imzalı bir başka yazısında, proletaryanın

partisinin mevcut olmadığı bu dönemde, «Faşizmi Yenecek Güçteyiz» diyerek egemen sınıfların militarize gücünün aracılığıyla kurulması mümkün olan reformist burjuvazinin iktidarının Milli Demokratik Devrim programını uygulamasından dem vurmaktadır.

Bu kişinin temsil ettiği akım, ne söylediği belli olmayan (aslında belli olan) günlük olaylara göre politika tesbiti yapan, küçük burjuva pragmatizminin bataklığında kulaç atan zavallı bir politik akım haline gelmiştir.

Bu akımın bizi, proletarya adına proletaryasız devrim istemekle, (hele 'sosyalizm yoksul köylülerin de ideolojisidir' diyenlerin) Narodnik Popülizmini savunmakla suçlaması, son derece gayri ciddi ve komiktir.

Ama biz her şeye rağmen bu 'teorik' eleştiriye cevap verelim. Mao Tse Tung'un yazılarına dikkatle bakıldığında görülecektir ki bazı yazılarda 'proletarya önder güçtür. Köylüler temel güçtür, bazılarında ise, 'proletarya-köylüler ve şehir küçük burjuvazisi temel güçlerdir, itici güçlerdir.' denilmektedir. Mao Tse Tung'un halefi Lin Piao'ya göre 'köylüler devrimin temel gücüdür.' Acaba Lin Piao ve birinci ifadesinde Mao, proletarya ve şehir küçük burjuvazisini ihmal mi ediyor?

Aynı duruma, birinci ve ikinci Rus Demokratik Halk Devrimini formüle eden Stalin ve Lenin'in yazılarında da rastlamaktayız.

Lenin, İki Taktik'in sadece 58. sayfasında, (Türkçe 2. baskı) devrimin temel güçleri arasında işçileri, köylüleri ve şehir küçük burjuvazisini saymaktadır ve bütün kitap boyunca sadece temel güç olarak proletaryadan bahsetmektedir. Keza Stalin yazılarında, demokratik halk devriminde temel güç olarak yalnız proletaryadan söz etmektedir.

Acaba Lenin, İki Taktik'te köylülüğü ve şehir küçük burjuvazisini devrimin temel güçleri arasında yanlışlıkla

mı saydı? Bu bir kalem sürçmesi midir? Stalin'in devrimin temel gücü olarak yalnız proletaryadan söz etmesi. Lenin'in ifadesine ters düşmüyor mu?

İşte, bilimsel sosyalizmin formülasyonlarını Aydınlik Sosyalist Dergi'nin yaptığı gibi kelime yorumuna tabi tutmak, kişiyi böyle saçma sapan, içinden çıkılmaz sonuçlara götürür. Oysa ne Lin Piao ile Mao ve Mao'nun kendi yazıları arasında; ne de Stalin ile Lenin'in ve Lenin'in kendi yazıları arasında bu çelişki ve tutarsızlık vardır. Tersine tam bir ayniyet ve uygunluk vardır.

Bilindiği gibi, Mao'nun ve Lenin'in birbirinden farklı olan bu formülasyonları, demokratik halk devriminde sınıfların mevzilenmesine ilişkindir. Her iki formül de, demokratik halk devriminde değişik sınıflar tertibini öngörmektedir. Bu farklılık somut durumların farklı olmasından dolayıdır. Lenin ve Stalin'in formülasyonu, emperyalizmin işgali altında olmayan, halk savaşının zorunu bir durak olmadığı bir ülkedeki demokratik halk devrimini esas almaktadır. Mao ve Lin Piao'nun formülasyonu ise, emperyalizmin işgali altında olan, devrim için halk savaşının zorunlu olduğu bir ülkenin demokratik halk devrimini esas almaktadır.

Demokratik halk devrimi, adı üstünde bütün halkın devrimidir. Bu aşamada halk ise, proletarya, köylüler ve şehir küçük burjuvazisidir. Halk devriminin temel güçlerini bu sınıflar teşkil ederler. Lenin ve Stalin'in formülasyonunda temel güç olarak sadece proletaryadan söz edilmesinin nedeni, devrimde sınıf katılması olarak, kitle gücü olarak, proletaryanın en aktif ve en enerjik rolü almasından dolayıdır.

Lenin ve Stalin'e göre, Çarlık, büyük şehirlerdeki halkın ayaklanması sonucu devrilecektir. Şehirlerdeki genel

ayaklanmanın sonucu iktidar ele geçirilecek ve devrim, yukarıdan aşağıya, şehirlerden kırlara götürülecektir.

Büyük şehirlerde ise, temel devrimci güç proletaryadır. Ve şehirlerden kırlara doğru bir rota izleyecek olan böyle bir devrimin ordusunda da, (Kızıl ordu'da) kurmanın da da (Proletarya Partisinde) proleterlerin salt çoğunlukta olmaları zorunludur. Böyle bir durumda, proletarya partisi sadece ideolojik ve politik bakımdan değil, fiziki bakımdan da proletaryanın öncü müfrezesidir. Proletarya bu devrimin hem temel gücüdür, hem de önder gücüdür. Bir başka deyişle bu devrimde temel savaş alanı şehirler olduğu için, devrimin temel kitle gücü de proletarya olmaktadır.

Ama emperyalizmin işgali altında olan, dolayısıyla devrim için Kurtuluş savaşının (Halk Savaşının) zorunlu bir durak olduğu ülkelerin Demokratik Halk Devrimi'nde sınıfların mevzilenmesi bu şekilde değildir.

Ülke işgal altındadır. (Açık veya gizli). Ve yönetim büyük şehirlerde bürokrasi ve militarizme dayanarak ayakta duran işgalci düşmanın da içinde yer aldığı bir gerici ittifakın elindedir. Böyle ülkelerde devrim yapılabilmesi için her şeyden önce, bir kurtuluş savaşının (Halk Savaşının) verilmesi şarttır. İşte bu yüzden, yani halk savaşının zorunlu bir durak olmasından dolayı, bu ülkelerin Demokratik Halk Devriminde sınıfların mevzilenmesi değişiktir. Emperyalizme arkasını dayamış olan karşı-devrim cephesi, proletaryanın yoğun bulunduğu, büyük şehirlere ve kilit bölgelere güçlerinin büyüğünü yığmış ve çok sıkı bir denetim kurmuştur. Bu hain yönetimin yumuşak karnı kırlardır. Dünyadaki bütün kurtuluş savaşlarının (Halk savaşlarının) pratiği, bize şunu söylemektedir; zafere kırlardan şehirlere doğru bir rota izleyen çeşitli ara aşamalardan geçen halkın örgütlü savaşıyla varılabilir.

Temel alan olan kırlardaki halk kitlesi ise köylülerdir. (?) Bu yüzden halk savaşının zorunlu bir durak olduğu Demokratik Halk Devrimlerinde sınıf katılması olarak temel rolü işçiler değil köylüler oynayacaktır. Yani devrimin temel kitle gücü işçiler değil köylülerdir.

Meselenin bu şekilde ortaya konulması, şehirlerdeki mücadelenin küçümsenmesi anlamında yorumlanmamalıdır. Tam tersine, şehirlerdeki mücadele düşmanın çok güçlü olduğu bir alanda sürdürüleceği için çok daha zor şartlar altında yürütülecektir. Tedhiş hareketinden, demokratik kitle hareketlerine kadar her çeşit mücadele metodu şehirlerdeki devrimci savaşın gündeminde yer almaktadır. Bu alandaki savaşta proletarya en enerjik ve aktif rolü oynayacaktır. Fakat temel savaş alanı kırlar olduğu için işçilerin sınıf katılması olarak devrimde rolü köylülere nazaran nisbidir.

Proletaryanın partisi eğer emperyalizme karşı yürütülecek olan bu kurtuluş savaşının önderi olmak istiyorsa, bizzat temel savaş meydanında bütün gücüyle yer almak zorundadır. Meselâ, Cezayir Kurtuluş Savaşı'nda Proletaryaya Partisi şehirleri temel aldığı için önderliği ele geçirememiştir. Temel mücadele alanının kırlar olduğu kurtuluş savaşında, vurucu gücün (Halk Ordusunun) köylülerden oluşması son derece doğaldır. Ve bu ordunun kurmayı olan örgütte ise, (Proletaryanın siyasi kitle partisinde) nicelik olarak proleterler değil de köylülerin ağır basması kaçınılmaz bir durumdur. Bundan dolayı bu tip ülkelerin proleter siyasi kitle partisi, şehirlerin temel alındığı, Sovyetik ayaklanmayla devrimin zafere ulaşacağı ülkelerin Proletaryaya Partilerindeki gibi aynı zamanda proletaryanın fiziki öncü müfrezesi değildir. Bu ülkelerdeki Proleter Siyasi Kitle Partileri, ideolojik ve politik kuruluşlardır. Bu ülkelerdeki Halk Savaşı'nı Proleter Siyasi Kitle Partisi, (savaş örgütü) pro-

letaryanın ideolojik ve politik bir kuruluşu olarak yönlendirirse, devrim zafere erişebilir. İşte bizim kastettiğimiz ideolojik öncülük budur.

İdeolojik öncülük proletarya Partisinde fakir köylülerin sayıca ağır basması ve bu partinin proletaryanın öncü müfrezesi olarak halk savaşını yönlendirmesidir.

Emperyalizmi yenerek, devrim yapmış olan, dünyadaki bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin pratiği, proletaryanın devrimde öncülüğünün ideolojik öncülük olduğunu ortaya koymaktadır

Bütün Halk Savaşı'na yan çizen kendi özgücünün dışında, başka güçlere bel bağlayan oportünist fraksiyonlar, daima devrim işini yokuşa sürmek ve «sol» bir görünüm altında sağ kuyrukçu politikalarını gizlemek için Sovyetik Devrimdeki sınıflar kombinezonuna uygun olarak proletaryanın fiili önderliğini savunurlar. Bunlar genellikle militanların nazarında prestijlerinin düşeceğini düşünerek Halk Savaşına açıkça karşı çıkmazlar.

Devrimde, Halk savaşının zorunlu bir durak olmasından doğan sınıf mevzilenmesine sözüm ona proletarya adına karşı çıkarak «proletaryasız devrimci mücadele öngörülüyor, bu Narodnik Popülizmidir» vs. gibi 'sol' eleştirilerle zevahiri kurtarmaya çalışırlar.

Fiili öncülük esas alındığı zaman emperyalizmin işgalinin varlığından ve karşı-devrim cephesinin şehirlerdeki sıkı denetiminden dolayı, devrim yapmak için proletaryanın objektif ve subjektif şartları bir türlü olgunlaşamaz. Emperyalizmin işgali altında olan bir ülkede, kurtuluş savaşı (Halk Savaşı) verilmeden devrim olamayacağından Kurtuluş Savaşına yan çizenler devrime de yan çizerler.

Böylece bu kurnaz Menşevik «solculuğu» ile devrim, emperyalizminin bir sistem olarak toptan çöküşüne kadar, mahşere kadar ertelenmiş olur. O zamana kadar (be-

lirsiz bir zamana kadar) bu revizyonist fraksiyonlar, reformist burjuvazinin koltuğu altında, keskin 'solcu' ninni-lerle emekçi kitleleri uyutmaya çalışırlar.

Görüldüğü gibi Mihrici Aydınlik'ın bu menşevik solculuğu zorunlu olarak revizyonizm ve sınıflar arası işbirliğini oluşturmaktadır.

Bu durum sadece Mihrici Aydınlik'a özgü değildir. İşçi sınıfının ideolojik öncülüğü mü, yoksa, ideolojik politik, örgütsel öncülüğü mü diye saçmasapan sahte bir ikilemele, ideolojik öncülüğe karşı çıkan Mao'cu kalpazanlar da: fiili öncülüğü savunun TİP de; Kıvılcımcı Sosyalist Gazete de aynı menşevik solculuğun değişik şekillerini savunmaktadırlar.

Görüldüğü gibi, revizyonist Mihrici Aydınlik, görünüşte PDA kalpazanlarına yöneltilmiş, aslında ise bütün revizyonistleri hedef alan Aydınlik'ın 20. sayısında çıkan «Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine» adlı yazıyı yedi aylık bir yutkunmadan sonra reddederek özeleştiri yapıyor. Ve PDA kalpazanlarının cevap vermedikleri ve dergilerinin kıyılarına köşelerine yerleştirdikleri o sözde özleştirileriyle, görünüşte kabul ettikleri ithamlarda (3) revizyonizm adına kendisi cevap vermeye çalışıyor.

Eksik olmasın ASD, bu son teşebbüsüyle bizim işimizi iyice kolaylaştırdı. Böylece ASD'nin yazı ailesi, dergilerindeki revizyonizme karşı olan yazıların dergilerinin politikasına aykırı olduğunu söyleyip özeleştiri yaparak, revizyonizmini kendi kendine açıkça ilân ediyor.

Biz de, ASD yazı ailesini revizyonizm yolundaki bu açık ve cesur tavırlarından dolayı kutlarız. Yolunuz açık olsun beyler! Neyse ki ellerimizi sizden kurtardık, hamdolsun!

Aynılar aynı yerde, ayrılar ayrı yerde kûmelenirler! İşte Siyamlı ikiz kardeşler ASD ve PDA aynı bataklıkta kulaç atıyor.

KÖYLÜLERİN DEVRİMDE TEMEL GÜCÜ TEŞKİL ETMESİ; DEVRİMCİ SAVAŞTA KIRLARIN TEMEL ALAN OLMASINDAN DOLAYIDIR

Demokratik devrimde sınıfların mevzilenmesine ilişkin bir başka oportünist tahrifat, PDA pasifizminin yaptığıdır. Bu sahtekâr «Mao»culara göre, köylülerin devrimde temel güç olmasının nedeni, devrimde halk savaşının zorunlu bir durak olmasından dolayı değil de, geniş köylü yığınlarının yarı-feodal ilişkiler içinde olmasından dolayıdır. «Bir devrimin temel gücünü, o ülkenin toplumsal yapısı tayin eder... yurdumuzda devrimin temel gücü köylülüktür. Bu aynı zamanda devrimimizin Demokratik Devrim olması demektir (...) Geniş köylü yığınlarının esas itibariyle yarı feodal ilişkiler içinde olması, köylülüğün devrimimizde temel gücü meydana getirmesi demektir.» (PDA, sayı: 26, sayfa: 3-108, ayrıca bkz. sayı: 29, sayfa: 3).

Görüldüğü gibi PDA kalpazanları bizim gibi emperyalizmin işgalinde olan ülkelerin Demokratik Halk Devriminde köylülerin temel güç olmasını devrimin sınıfsal karakterine bağlıyorlar.

Bu «mantıki» ve «kitaba uygun» bir görüştür. Ama tıpkı, Menşeviklerin burjuva devrimini değerlendirmelerindeki gibi 'mantıki' ve 'Kitaba uygun' bir görüştür. PDA Kalpazanlarının mantığı devrimin sınıfsal niteliği ile sınıfların fiili yolu arasında ayniyet arayan Menşevik Mantığıdır. Bu kalpazan mantığa göre, geniş köylü yığınlarının feodal ilişkiler içinde olduğu Çarlık Rusya'sındaki Demokratik Halk Devrimi'nde temel gücü proletarya değil de köylülerin teşkil etmesi gerekmektedir. Ve meseleyi 'Proletarya temel güçtür, köylülük yedek güçtür' şeklinde formüle eden Lenin ve Stalin hata etmişlerdir. (!) Lenin ve Stalin'in bu formülasyonu yanlıştır (!)

İşte PDA Kalpazanlarının 'temel güç' tahlilinin mantıklılığı budur. Başta, işçi sınıfı hem temel güçtür hem de öncü güçtür diyen bu kalpazanlar, eleştirilerimiz üzerine, dergi sayfalarında bu hatalarını düzelttiler. Fakat bu formüle edişin revizyonist çizgisini pratikte sürdürdüler, hâlâ da sürdürmektedirler. Meselenin özünü anlamadıkları için (Devrim için savaşılmaya niyetleri olmadığından) bir hatayı düzeltiyim derken bir başka yerden gedik veriyorlar.

Köylülerin Demokratik Halk Devriminde temel güç olmasının nedeni bu şekilde ortaya konamaz. Köylülerin temel güç olarak formüle edilmesi sadece devrimin anti - feodal niteliğinden dolayı değildir. Meseleyi bu şekilde ortaya koymak, dünyayı Menşevizmin düz mantığı ile yorumlamak demektir.

Bugün Türkiye gibi emperyalizmin işgali altındaki bütün yarı-sömürge ülkelerde, emekçi halkın sefaleti, hayat şartlarının zorluğu ve sömürülmesi korkunç bir seviyededir. Halkın hiçbir kesimi halinden memnun değildir. Ve her an patlamaya hazır bir volkan gibidir. Devrim için objektif şartlar hazırdır. Fakat ülke işgal altında olduğu için devrim için emperyalizme karşı Halk Savaşı vermek zorunludur. Bu zalim yönetimin yumuşak karnı kırlardır. Bu gerici ve hain yönetim zincirinin zayıf halkası kırlardır. Zafere, temel ve yardımcı alanlarda, kırlarda ve şehirlerde verilecek olan uzun ve çeşitli ara evrelerden geçen bir Halk Savaşı ile ulaşılabilir. Halk savaşı bir avuç öncünün savaşı değil emekçi halkın savaşıdır. Halk savaşında temel mücadele alanı kırlar olduğu için, köylüler de savaşın temel gücüdür.

Marx, Engels, Lenin ve Stalin Demokratik Halk Devrimine, Tarım Devrimi de demektedirler. Çünkü bu devrim, geniş köylü yığınlarını feodal boyunduruktan kurtaracak ve derebeylik yönetimine son verecektir. Marksist ustalardan

sadece Mao bu devrime (Tarım devrimi kavramından ayrı olarak) Köylü devrimi demektedir. Mao'nun bu devrimi bu şekilde adlandırmasının nedeni, devrimin sadece Tarım devrimi olmasından dolayı değildir; ana nedeni, temel mücadele alanının kırlar olmasından dolayı devrimin temel kitle gücünü köylülerin teşkil etmesidir.

Özetlersek, bu devrimde köylülerin temel gücü teşkil etmesinin ana nedeni, devrimin tarım devrimi olması değil de, kırların temel savaş alanı olmasıdır. Bir başka deyişle emperyalizmin işgali altındaki ülkelerin demokratik devrimlerinde Halk savaşının zorunlu bir durak olmasından dolayı köylüler temel güçtür.

ASKERİ YAN, İDEOLOJİK VE POLİTİK YANDAN AYRI OLARAK ELE ALINAMAZ

Savaş politikanın silâhla sürdürülmesidir. Her değişik askeri strateji ve taktik değişik ideoloji ve politikanın bir ifadesidir. Meselâ, emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde devrimin zaferi için kırlardan şehirlere doğru bir askeri stratejiyi öneren görüşün ideolojik ve politik çizgisi ayrıdır, şehirlerden kırlara doğru bir stratejiyi öneren bir görüşün ideolojik ve politik çizgisi ayrıdır. Birincinin ideolojik ve politik çizgisi poleter devrimci bir çizgidir. İkincinin ise oportünist bir çizgisidir.

Askeri yan hiç bir zaman ideolojik ve politik yandan ayrılamaz. Bütün oportünistler bu ayrılmaz iki yanı birbirlerinden ayırırlar. Bunun en somut örneği, ülkemizdeki çeşitli oportünist fraksiyonların tahlilleridir.

PDA Kalpazanlarına göre «karşı-devrim cephesinin en zayıf olduğu alan kırlardır. Temel savaş alanı kırlar olduğu için, temel güç köylülerdir,» demek devrimde sınıf-

ların mevzilenmesi tahlili, askeri bir zorunluluk gibi bir taktik meseleye bağlandığı için yanlıştır. (Bkz. PDA, s: 29, s: 3)

Aynı temel görüşü başka ifadelerle Mıhrıcı Aydınlik da savunmaktadır. Mıhrıcı Aydınlik'a göre, kırların veya şehirlerin temel alınması, tamamen bir askeri meseledir. Askeri mesele olduğu için, bunun devrimde sosyal sınıfların mevzilenmesi gibi ideolojik ve politik bir konuda rolü yoktur. (Bkz: ASD, s: 27, s: 209)

Ve bu koroya «Yeter bel» yazısı ile Kıvılcımcı Sosyalist gazetede katılmaktadır, (Bkz. Sosyalist Gazete, s. 9-16).

Görüldüğü gibi ilk bakışta birbirinden tamamen ayrı olan, birbirinin can düşmanı gibi gözüken bu üç fraksiyon, bu temel meselede birleşmektedir. Bu mesele de şu yada bu sıradan mesele değil, devrim teorisinin temel meselesidir.

Bu üç fraksiyona göre, meselenin askeri yanı ile ideolojik ve politik yanı ayrıdır. Leninist Devrim teorisi ve bu teoride sınıfların konumu, ideolojik ve politik bir meseledir. Bunu askeri bir meseleye bağlamak yanlıştır. İdeolojik ve politik mesele ile askeri mesele ayrıdır.

İşte Türkiye'deki oportünizmin üç ayrı çehresi (4) (tabii TİP'li hainler herkesçe malumdur.) Bu görüşler, özde gerilla savaşına karşı olan, programlarında ise «bütün mücadele metodlarına yerine göre başvurulur, hatta kırlar temeldir, ama önce şehirlerde proletaryayı örgütleyelim...» diye yazan Latin Amerika'nın herhangi bir ülkesinde, üç dört tane birden «parti» örgütlenmesi içinde olan revizyonist ve oportünist fraksiyonların görüşlerinin aynısıdır.

Bu görüşler sakat ve anti-marksist görüşlerdir. Meseleyi bu şekilde koymak, halk savaşından hiç bir şey anlamamaktır. **Halk Savaşı Politikleşmiş bir askeri savaştır.**

Yani sosyalistlerin halk savaşındaki temel mücadele metodları askeri savaş metodudur. Bu savaş, klasik savaş metoduyla değil, **politikleşmiş askeri savaş** metoduyla yürütülür. Bu savaşta bütün demokratik ve ekonomik amaçlı hareketler, kitle gösterileri vs. bu politikleşmiş askeri mücadeleye tabidir. Çalışma tarzında, devrimcileri revizyonist ve oportünistlerden ayıran temel kriter budur.

Emperyalizmin işgalinin varlığı bizzat karşı tarafın zora başvurması demektir. Karşı taraf zora başvurduğu için devrimci temel politika askeri mücadeleyi esas alır. (6) Sınıfların eyleme sokuluşu ve mücadele alanının seçilişi bu politikanın ışığı altında olur.

Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerdeki bütün revizyonist ve oportünist fraksiyonlara göre silahlı savaş teknik bir meseledir, taktik bir meseledir. Esas olan yığınların bilinçlendirilmesi ve silâhlı savaş için sosyal ve psikolojik şartların hazırlanması ve yaratılmasıdır. Oysa silahlı mücadelenin objektif şartları, emperyalizmin işgalinden dolayı her dönemde vardır.

Silahlı mücadele için objektif şartların var olduğu durumlarda yığınları bilinçlendirme ve örgütlendirme ile silahlı savaş bu şekilde ayırmak her çeşit oportünizmin ve pasifizmin evrensel karakteridir. Meselâ, 1905 ayaklanması arefesinde Rusya'daki Legal Marksizmin sözcüsü olan Struve diyor ki: «Silâhlı ayaklanma sonuçta bir teknik meseleden başka bir şey değildir. Yığınların bilinçlendirilmesi ve psikolojik şartların hazırlanması en acil ve en önemli olanıdır». (Lenin, İki Taktik s. 81 Türkçe II. baskı.) İşte ülkemizdeki bu üç oportünist fraksiyonun temel görüşü bu formüle edişin şu veya bu şeklinden başka bir şey değildir. Bir başka deyişle Struve mantığının şu veya bu biçimde derinleştirilmesidir. «Emperyalizme en öldürücü darbeler, dünyanın kırık bölgelerinde vurulmaktadır. Em-

peryalist zincirin en zayıf halkaları dünyanın kırkıdır. Bu yüzden dünyanın baş çelişkisi köylü halkları ile emperyalizm arasındadır.» şeklindeki çağdaş baş çelişkinin Leninist tesbiti yanlıştır. Çünkü bu tesbit askeri zorunluluk gibi bir taktik meseleye dayandırılmaktadır.

İşte bu üç fraksiyonun meseleye yukarıdan bakan, çok bilmiş tahlillerinin vardığı sonuç budur.

Genellikle bizim gibi ülkelerde pasifist gruplar «biz halk savaşına karşıyız» diye ortaya çıkmazlar. (TİP'li hailer hariç.)

Görünüşte herkes halk savaşını savunur, maksat birdir ama rivayetler muhtelifdir. Bu rivayetlerin biraz üzerinde durulunca görülür ki maksat da bir değildir. Pasifizmin esas niyeti teslimiyetçiliktir; savaşmamaktır. Onların savunduğu, marksist terminoloji ile allanıp pullanmış, yaldızlanmış bir teslimiyetçilikten başka bir şey değildir. Bunu kimisi «Proleterya temel güçtür», kimisi «Proletarya ve yoksul köylüler temel güçtür», bazısı da «Köylüler temel güçtür» diyerek yapar.

Bu yüzden «Castrist», «Guevarist» veya «Marksist» ayrımları temelde hiç bir şey ifade etmeyen suni ayrımlardır. Bunun en iyi ve en somut örneğini ülkemizde görmekteyiz. Halk savaşını ağızından hiç düşürmeyen ve revizyonizme karşı korkunç (!) bir kampanya açmış olan «Mao»cu kalpazanlarımız revizyonizmle itham ettikleri öteki gruplarla temelde aynı tahlili yapmaktadırlar.

Pratikte hedef şaşırtmaktan başka bir iş yapmayan bu kalpazanların anlayışına göre halk savaşı, köylülerin savaşıdır. Savaşacak olan fukara köylülerdir. Onların görevi ise, savaşmak değil, köylüler arasında Mao Tse Tung düşüncesini yaymaktır: «Gerilla savaşında küçük burjuva aydın kadroların görevi nedir? Onların görevi kırık alanlara giderek, köylü kitleleri arasında Mao Zedung düşüncesini yaymaktır.» (PDA, s. 25, sayfa: 40).

Bunların «silahlanın, ayaklanın...» gibi çığırtkanlıklarının nedeni, bu ifadeden sonra iyice anlaşılıyor. Nasıl olsa silahlanacak ve savaşıacak olan kendileri değildir, savaşıacak olan fukara köylülerdir! Çünkü halk savaşı fukara köylünün savaşıdır. Küçük burjuva aydınının değil! Bu küçük burjuva aydınlarının görevi köylülere sosyalizmi ulaştırmaktır. Ve bir küçük burjuva aydın kadrosu olarak PDA kadrosu da Anadolu'ya yolladıkları PDA dergisi ve İşçi-Köylü gazetesiyle bu görevlerini (Sosyalizmi yayma görevlerini) layıkıyla yapıyorlar! Ve silahlı savaş dönemi başladığı zaman artık bunların görevi de bitecektir. Artık köylüler kendi savaşlarını kendileri sürdürecektir. Bunu düşünen bu Campus «Mao»istleri, bu yüzden üç dil-den dergi çıkarmaya başlıyorlar. Çünkü burada savaş başlayınca Türkiye'de görevleri kalmayacağına göre yurt dışında eylem sürdürmenin şimdiden hazırlığını yapmak gerek.

İşte PDA oportünizminin niteliği budur.

Küçük burjuva kökenli olmak ayrıdır. Küçük burjuva aydını olmak ayrıdır. Mesela, Che Guevera, Fidel Castro küçük burjuva kökenlidirler, ama küçük burjuva aydını değildirler. Onlar sapına kadar Proleter Devrimcisidirler!

Profesyonel devrimci, ister köy küçük burjuvazisinden gelsin, isterse de şehir küçük burjuvazisinden, o proletaryanın devrimcisidir. Eğer o, gerçekten profesyonel devrimci olmuşsa, geldiği sınıfla bütün bağlarını koparmıştır. O, artık ne köylüdür, ne de aydındır; o bir proleter devrimcisidir. Görevi sadece bilinç götürmek değil bizzat fiili olarak savaşımdır. O, ölene kadar savaşıacaktır ve savaşa savaşa proletaryanın partisinde proleterleşecektir.

Bütün ideolojik ayrılıkların temeli PDA oportünizminin dediği gibi devrim isteyip istememeye değil, (çünkü sosyalist geçinen herkesin subjektif niyeti genel-

likle devrimin olması doğrutusundadır) devrim yapmak için yola çıkmaya, savaşmaya cesaret edip edememeye dayanır. İşte bu yüzden.

«DEVİRİM İÇİN SAVAŞMAYANA SOSYALİST DENMEZ!»

NOTLAR

(¹) Bu eleştirilerde ele alacaklarımız sadece 'teorik' ithamlar olacaktır. Yalana, riyaya, tahrife dayananlar ise eleştiri konusu bile olamaz. Mesela Mihrici Aydınlık'a göre, biz, 'Proletarya partisi şehirde değil kırdaki kurulum' diyormuşuz. Ve buna kaynak olarak da Mahir Çayan arkadaşımızın Aydınlık'ın 20. sayısında yazmış olduğu 'YENİ OPORTÜNİZMİN NİTELİĞİ ÜZERİNE' başlıklı yazı gösterilmektedir. Böyle bir şey o yazıda yoktur. Bu, iğrenç bir tahrifattan başka bir şey değildir. Fakat bu derginin bu akıl almaz tahrifi, bizi fazla şaşırtmadı. Bizi esas şaşırtan, eleştiri konusu olan yazıyla, yedi-sekiz ay önce tamamen hemfikir olan bazı arkadaşların, bugün sözde o yazıyı eleştiren Mihri Belli'nin riyaya, yalana dayanan yazısını kabullenerek Aydınlık imzasıyla yayınlamalarıdır. Bu da devrim hareketine gerçekten yararlı olabilecek nitelikte olan bu arkadaşların artık iyice oportünizmin batağına girdiklerini göstermektedir. Bu durumdan, bu arkadaşlarımız adına biz sadece üzüntü duyuyoruz. Çünkü Aydınlık imzasıyla o yazıyı yazan kişi, tahrifçilikte ve yalancılıkta kariyer yapmış bir kişidir. Lenin'in, Jaures'in yazılarını tahrif eden, kendine göre düzelten bu kişinin bizim yazımızı da kendisine göre düzeltmesi (!) son derece doğaldır. Buna, oportünizmin daha bir çok şartlatanlığını ilave etmek mümkündür. Oportünizm kocaman bir yalan, riya ve tahrif makinasıdır. Bu makinanın mamullerinin hepsini ciddiye alarak uğraşmaya ne zaman vardır ne de gerek.

(2) Bilindiği gibi biz ilk dönemde kısa bir süre için taktik bir mesele olarak şehirleri temel aldık. Bunu PDA Kalpazanları revizyonizm diye nitelediler: «Devrimci mücadele saksı çiçeği değildir ki, onu ilk önce şehirlerde büyütüp daha sonra kırlara götüresin» (PDA, 29, s. 3). Neden kısa bir süre için ilk planda şehirlerdeki savaşı temel aldığımızı burada uzun uzun anlatacak değiliz. Birkaç aya kadar 2. ve 3. kısımları çıkacak olan KESİNTİSİZ DEVRİM broşüründe bu mesele etraflı bir şekilde konmuş olacaktır. Birkaç ay sonra anlaşılacaktır, devrimci savaş, kavanozda yetişmiş Campus 'Mao'cu kalpazanların sandığı gibi saksıda mı geliştirilecektir, yoksa devrimci pratikte yakılan kıvılcımla emekçi halkın bilincinde, ruhunda, kalbinde mi geliştirilecektir!

(3) PDA Kalpazanları bu yazıdan sonra, baştan karşı çıkışlarını «özeleştiri» yaparak kabullendiler. Ama bunlar, aynı pasifist çizgiyi sürdürmekten vazgeçemediler. Şu anda ilk bakışta doğru şeyler söylediği zannedilen bu fraksiyon, temelde halk savaşını teorisini tahrif ederek, revizyonizmin pasifist çizgisini keskin 'Mao'cu pozlarla sürdürmektedir. Bu yüzden bu grup, pasifizmin en namussuz, en iğrenç ve en sahtekâr bir fraksiyonudur.

(4) Bunlar arasında Hikmet Kıvılcımlı'nın özel bir yeri vardır. Kıvılcımlı 20 yıla yakın hapislerde yatmış, siyasi irticaya karşı her dönemde doğru veya yanlış mücadele vermiş bir kişidir. Fakat önerdiği çizgi sağ bir çizgidir. Leninist bir çizgi değildir. Buna rağmen Türkiye Sol'unda Doktor Kıvılcımlı'nın bir yeri vardır. Geçmişine saygılıyız. Nasıl anti-Leninist Rosa Lüksemburg'un Devrim tarihinde bir yeri varsa.

(5) Ancak bu, Debray'ın «politik liderlik askeri liderliğe tabidir» görüşü değildir. Bize göre tam tersine politik liderlik esastır. Politik liderlik ise Marksist-Leninist partidir. Halk savaşını şu ya da bu örgüt değil, bu parti yönetirse devrim zafere ulaşabilir.

BÖLÜM III.

KESİNTİSİZ DEVRİM

I

Not .

1971 yılı mart ayında Kurtuluş Yayınları tarafından broşür olarak Şark Matbaasında basılmıştır.

Ö N S Ö Z

Ülkemizin Sol'unda tam bir teorik kesmekeş hüküm sürmektedir. Öyle ki, aynı revizyonist tezleri temel alan ve bunları değişik ambalajlamalarla piyasaya süren, kendi özgücünün dışında başka güçlere bel bağlayan çeşitli oportünist fraksiyonlar, en sert bir şekilde birbirlerini oportünizmle, pasifizmle, ihanetle v.s. ile suçlamaktadırlar. Kendi aralarında taktik ayrılık bile sayılmayacak ufak değerlendirme veya deyiş farklılıkları etrafında fırtına koparmaktadırlar.

Sözde yapılan ideolojik polemiklerde, utanmazca yapılan tahriflerin, küçük-burjuva çığırtkanlıklarının, «biz eskiyiz biz biliriz» ukalalıklarının tozu dumanı içinde tam bir kördöğüşü yıllardır süregelmektedir.

Ülkemizde güçlü bir proletarya hareketinin olmamasının sonucu, solda ideolojik seviye yüksek değildir. Bu yüzden, böyle bir ortamda neyin doğru olduğu, neyin eğri olduğu ayırılmaz olmuş; her şey birbirinin içine girmiştir. Ve Marksist-Leninist devrim teorisinin özünün kaybolduğu bu ortamda, oportünizmin çeşitli biçimlerinin orijinal «devrim» teorileri, Marx Engels, Lenin, Stalin, Mao-Tse Tung, Ho Chi Minh... adına; onların yazılarına atıflar yapılarak tezgahlanmaktadır. Öyle ki oportünizmin bir tü-

rü Lenin'in yazılarını kaynak olarak, diğer tarafı hainlikle suçlarken, öteki taraf da, Mao ve Lin Piao'nun yazılarını kaynak olarak kendisini suçlayıcı revizyonizmle suçlamaktadır.

«Marksizm son derece derinliği olan, son derece karmaşık bir doktrindir». Marksizm sürekli olarak hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleşip, zenginleşen, kendi kendini aşan bir doktrindir. Marksizm'de esas olan lafızlar değil, muhtevadır. Marksizm'de değişmeyen tek şey, Lenin'in deyişiyle, onun yaşayan ruhu olan diyalektik metottur. Diyalektiğin en elemanter iki unsuru olan, zaman ve mekan kavramları dikkate alınmazsa, Marx ve Engels'e göre Lenin'in, Lenin ve Stalin'e göre Mao-Tse Tung'un ve Mao'ya göre de emperyalizmin üçüncü bunalım döneminin muzaffer proleter devrimlerinin revizyonistliklerinden bahsetmek mümkündür.

Oportünizm her yerde her zaman Bilimsel Sosyalizm'i tahrifte iki metoda başvurur:

Ya zaman ve mekan kavramlarını dikkate almadan, Marksizm ustalarının başka tarihi şartlar için ileri sürdükleri ve yaşanan dönemde eskimiş olan tezlere dört elle sarılır; ve bu tezleri kendi sapmasına dayanarak yapmaya çalışır. Veya Marksizm-Leninizm'in her şart altında geçerli tezlerini «zaman ve mekan değişmiştir, o yüzden geçerli değildir» diyerek Marksizm'i revize eder.

Dünyanın her ülkesinde olduğu gibi, ülkemizde de oportünizmin her türü, her iki metoda başvurarak, Marksizm-Leninizm'i tahrif ederek, devrimci militanların kafalarını karıştırmaya çalışmaktadır.

Biz bu broşürü kaleme alırken özellikle bu gerçeği dikkate aldık. Devrim anlayışımızı, buna bağlı olarak örgüt ve çalışma tarzı anlayışımızı, Marksist devrim teorisinin, zaman içinde derinleşip zenginleşmesinin nasıl bir ro-

ta izlediğini belirterek ortaya koymaya çalıştık. Aslında Bilimsel Sosyalizm'in tahlillerinde genellikle soyuttan somuta değil de, somutun tahlillerinden soyuta doğru gidilir. Fakat ülkemizin solu özel bir durum arzetmektedir. Yukarıda belirttiğimiz gibi, solda var olan teorik keşmekeşin içinde doktrinin özü gözden kaybolmuştur. Bu yüzden, soyuttan başlayarak, meseleyi en başından ele alıp zaman içinde nasıl derinleştiğini ortaya koyarak somuta inmeye karar verdik.

Böylece bir kere, bu kördögüşü içinde özü kaybolan Marksist devrim teorisini ortaya koymuş olacağız, ikinci olarak da oportünizmin her türünün sözde ideolojik polemikleri ile militan arkadaşlarımızın kafalarını karıştırmasına geniş ölçüde engel olmuş olacağız. (Oportünizmin tahriflerini tam olarak engellemeye elbette imkan yoktur. Ne var ki, meseleyi tam bir açıklıkla ortaya koymak mümkündür ve bu da oportünizmin tahrifatını geniş ölçüde etkisiz kılar).

İşte bu nedenlerle tahlillerimizde soyuttan somuta doğru bir metot izledik.

Meseleyi üç kısımda inceledik. Birinci kısım, Marx, Engels ve Lenin dönemlerinin Marksist devrim teorisini ihtiva etmektedir.

İkinci kısım, iki Taktik'de formüle edilmiş olan Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi'nin bizzat Lenin tarafından derinleştirilmesi; bu teorinin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin pratiklerine uygulanması; Stalin'in yönetimindeki Komintern'in ve Mao'nun, Lenin'in bu önerisini ayrı ayrı yorumlamaları : Kapitalist Olmayan Yol tezinin özü ve Milli Demokratik Devrim Teorisi bölümlerini ihtiva etmektedir.

Üçüncü kısım ise emperyalizmin 3. bunalım döneminin ayırddedici özellikleri, Leninist önerinin yeni şartlar

karşısında zenginleşip derinleşmesi ve yarı-sömürge ülkelerin devrim stratejisi, Küba devriminin devrimci ve revizyonist yorumları, Türkiye Devriminin Yolu bölümlerini kapsamaktadır.

Ayrıca her bölümde, konuyla ilintili olan meselelerde ülkemizdeki oportünizmin her türlü eleştirisi yer almaktadır.

KURTULUŞ

DEVİRİM TANIMI

Marksist devrim teorisi hem determinist hem de (iradecidir) volantiiristtir. Bu ikili yön diyalektik bir bütünü oluşturmaktadır. Devrimin olabilmesi için maddi bir temelin varlığı şarttır. Üretci güçler devrim için gerekli olan (belli bir) seviyede olursa devrim olabilir. Bu anlamda Marksist devrim teorisi, deterministtir. Fakat sadece devrimin zaferi için üretici güçlerin belli bir seviyede olması, objektif şartların olgun olması yetmez. Devrimin zaferi için **ihtilâlcî inisiyatif** de gereklidir. Bu anlamda da Marksist devrim teorisi volantiiristtir.

Proletaryanın yöntemi ele geçirebilmesi için, üretim ilişkileri ile üretici güçlerin arasındaki çelişkinin antagoneizm kazanması, son haddine ulaşması gerekmektedir. ⁽¹⁾ Proletarya, daha doğrusu öncü müfrezesi bu zıtlığı çözmek için devrimci sınıfları kendi tarafına çekerek, ileriye fırlar, karşı tarafın baskı ve cebrini devrimci şiddet ile bertaraf edip, eski devlet mekanizmasını parçalıyarak, kendi politik hegemonyasını ⁽²⁾ kurarak, kendi iktidarına uygun alt yapı düzenlemelerine geçerek, sınıfsız topluma kadar devrimi sürekli kılar.

«Devrim politik iktidarın ele geçirilmesidir; veya devrim bir üretim tarzından bir ileri üretim tarzına geçiştir» şeklinde karşı karşıya getirilmeye çalışılan bu iki tanım, kendi başlarına hem doğru, hem de eksiktir; ve eksik

oldukları için de yanlıştır. Marksist devrim teorisinde böyle karşı karşıya getirilen bir ikilem yoktur. İktidar meselesi her devrimin ana meselesidir; ama bütünü değildir. «Proletarya ve müttefiklerinin iktidara el koymasidir» şeklindeki devrim tanımı tek başına eksiktir ve dolayısıyla her eksik tanım gibi yanlıştır. Tarihte, proletaryanın iktidarı ele geçirdiği halde sosyal dönüşümü sağlayamadığı, Paris Komünü gibi pek çok devrimci girişimi olmuştur. Bu tanıma göre bütün bu hareketleri devrim saymak gerekecektir. Aynı şekilde ikinci kavramda eksik olduğu için nitelik belirleyici değildir. Bu tanıma göre «yukarıdan devrim»le Almanyayı feodalizmden kapitalizme yükselten Bismark yönetimini devrimci saymak gerekecektir.

Marksist devrim anlayışı, sürekli ve kesintisiz bir ihtilâl sürecini öngörmektedir. Devrim, halkın devrimci girişimiyle —aşağıdan yukarı— mevcut devlet cihazının parçalanarak, politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla —yukarıdan aşağıya— daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir.

İşçi sınıfının tarih sahnesine bağımsız bir güç olarak çıkmasından itibaren, sosyalist harekette sapmalar daima devrim teorisinin bu ikili niteliğinden birisini abartmak, veya ihmal etmek şeklinde ortaya çıkmıştır.

NOTLAR

(1) Devrim kavramı, burada proletarya devrimi veya proletaryanın hegemonyasında demokratik devrim anlamında kullanılmaktadır.

(2) Sosyalist devrimde proletarya, diktatoryasını; demokratik devrimde ise halk, diktatoryasını kurar.

TEKEL ÖNCESİ MARKSİZMDE DEVİRİM TEORİSİ

I. MARX ve ENGELS'DE DEVRİM KAVRAMLARI

Marx ve Engels'de politik devrim, sosyal devrim ve sürekli devrim olmak üzere üç tip devrim kavramını görmekteyiz. (Sürekli devrimi III. bölümde inceliyeceğiz.)

Marx ve Engels'e göre politik devrim, politik iktidarın o tarihsel süreç içinde daha ilerici bir yönetime, mevcut gerici iktidarın alaşağı edilerek geçmesidir. Bir hareketin politik devrim olabilmesi için halk ⁽¹⁾ kitlelerinin, en azından önemli bir kesiminin iktidara yönelik mücadelesinin olması şarttır. Ancak kitlelerin ayaklanması sonucu iktidarın devrimci ellere geçmesi halinde politik devrimden söz edilebilir. ⁽²⁾ İkinci olarak, Marx ve Engels'e göre, bir hareketin politik devrim sayılabilmesi için, bu hareketin sonucunda oluşan yönetimin ilerici ve demokrat olması şarttır. Marx'ın bu tanımı tekel öncesi dönemin burjuva toplumuna ilişkindir. Marx ve Engels'teki ilericiliğin ölçüsü oldukça ilginçtir. Bir hareketin ilericiliğinin ölçüsü olarak diyor ki Marx; «Kamu kredisi ile özel kredi, bir devrimin

şiddetini ölçmeye yarıyan ekonomik termometreleridir. Onların düştüğü oranda devrimin yıkıcı ve yaratıcı gücü yükselir.» (Fransada Sınıf Mücadeleleri, s. 53) (¹).

Kamu kredisi ve özel kredilere sadece ve sadece tek bir yönetim öldürücü darbeyi indirebilir; o da proletarya yönetimidir. Bu bakımdan, burjuva toplumu zemini üzerinde yıkıcı şiddeti ve yaratıcı gücü en yüksek olan politik devrim, proletarya devrimidir. Bu devrim aynı zamanda sosyal dönüşümü de sağlar (sosyal devrim). Çünkü bu devrim, burjuva kredisini ve borsayı ortadan kaldıracaktır. Bu ise, burjuva üretim ve rejiminin ortadan kalkmasıdır; yeni bir sosyal ve ekonomik düzene geçmektir.

1848 Şubat Devrimi, politik bir devrimdir. Mali aristokrasiyi hedef alan devrim, kamu kredisine ve özel krediye öldürücü darbeyi indirememiş fakat sınırlandırmıştır. **Şubat Devrimi**, burjuva rejimine son vermemiş sadece onun gerici bir fraksiyonunun yönetimine son vermiştir; demokratik hak ve özgürlüklerin çerçevesini genişletmiş ve derinleştirmiştir. Şubat Devrimi, burjuva rejimine son vermediği için bir sosyal devrim değildi; ama, kitlelerin ayaklanması sonucu, mali aristokrasinin gerici yönetimi alaşağı edildiği ve yerine ifadesini **sosyal cumhuriyette** bulan, daha ilerici bir yönetim iş başına geldiği için, bir politik devrimdir.

Marx'ın sosyal devrim tanımı ise, (gerçek devrim demektir buna) bir üretim tarzından daha ileri bir üretim tarzına geçişi temel almaktadır.

Bu konuda diyor ki Marx: «Gelişmelerinin belirli bir aşamasında, toplumun maddi üretici güçleri, o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkileri ile ya da bunların hukuki ifadesinden başka bir şey olmayan mülkiyet ilişkileriyle çelişkiye düşerler. Bu ilişkiler, üretici güçlerin gelişmesinin sonucu olan şekiller olmaktan çıkıp,

bu gelişmenin önünde engeller niteliğine bürünürler. O zaman toplumsal devrim çağı başlar. İktisadi temeldeki değişme, kocaman üst yapıyı, büyük ya da az bir hızla devirir. Bu altüst oluşların incelenmesinde daima, iktisadi üretim şartlarının maddi altüst oluşuyla —ki, bu bilimsel bakımdan kesin olarak tespit edilebilir— hukuki, siyasi, dini, artistik ya da felsefi biçimleri kısaca insanların bu çatışmanın bilincine vardıkları ve onu sonuna kadar götürdükleri ideolojik şekilleri ayırd etmek gerekir... İçeribildiği bütün üretici güçler gelişmeden önce bir sosyal şekillenme asla yok olmaz; yeni ve daha yüksek üretim ilişkileri, bu ilişkilerin maddi varlık şartları eski toplumun bağrında çiçek açmadan asla gelip yerlerini almazlar.» (Ekonomi Politğin Eleştirisine Katkı, s. 23-24).

Hemen görüleceği gibi, Marx ve Engels'in devrim teorilerinde ağır basan yön, ekonomik ve sosyal determinizmdir. Volantirizmin rolü, maddi koşulların belirleyici çerçevesi içindedir. Bu anlayışa göre, politik devrim, sosyal devrimin tamamlayıcısıdır. Politik devrim, maddi şartların belirleyici çerçevesi içinde **ihtilalci insiyatifi** ürünüdür. (Proletarya Devrimi deyince, politik ve sosyal devrim kastedilir.)

Unsurlarına ayırırsak:

1—) Politik devrim, sosyal devrimin zorunlu bir aşamasıdır.

Politik devrim ihtilalci atılımın eseridir. Devrim, kitleleri peşinden sürükleyen, bilinçli ve ne yapacağını bilen bir organizasyonun işidir. Özellikle sosyalist dönüşüme yol açacak olan politik devrim için bu böyledir. Demir gibi bir disipline sahip, bir azınlık örgütü kitleleri bilinçlendirerek kitlelerin bilinç ve eylem düzeyini yükselterek, yerinde ve zamanında **ihtilalci insiyatifi** kullanarak politik devrimi yapar ve sosyalist dönüşümü sağlar. Devrim bilinçli kitlelerin

öyleminin sonucunda olur ve kitlelere dayanır. Fakat dar tutulmuş mesleği devrimcilik olan ihtilalciler örgütünün ihtilalci atılımı burada hayati öneme haizdir. (Pasifistler, ihtilalci insiyatifin rolünü daima azımsarlar.)

2—) Politik devrimin sosyal dönüşümü sağlayabilmesi için (tek el öncesi dönem için söyleniyor. Yaşadığımız çağda ise devrimin olabilmesi için) **yani sosyal bir devrim olabilmesi için, bir yandan tarihsel koşulların, ekonomik ve sosyal yapının yeterli olması, öte yandan da halk kitlelerinin bilinç ve örgütlenme seviyesinin yüksek olması gerekir.**

Sosyal devrimde belirleyici rolü sadece ihtilalci insiyatif oynamaz. Tarihi kahramanlar değil, kahramanları tarih yaratır. Devrimler tarihi, iktidarı ele geçirmesine rağmen, objektif şartların yetersizliğinden dolayı (her çeşit kahramanlığına rağmen) ihtilalci insiyatifin hüsrarla sonuçlanması ile doludur. **Munzer** hareketinden, **Şeyh Bedrettin ve Paris Komün'üne** kadar tarih, o yaşanan devrin maddi temelleri ile uygunluk içinde olmayan ihtilalci insiyatifin mağlûbiyetlerine sahne olmuştur.

Belli bir dönemdeki ihtilalci atılım, ne kadar güçlü olursa olsun, o tarihi dönem bu atılımın zafere erişmesini imkansız kılıyorsa, maddi yaşama şartları, bu atılımın başariye erişmesi için belli bir olgunluğa erişmemişse, bozgun mukadder bir sonuçtur.

İhtilalci insiyatif ile tarihi ve sosyal determinizm arasındaki diyalektik birliği, **Munzer'in** hareketini tahlil ederken, Engels çok usta bir şekilde gözler önüne sermektedir: «**Aşırı** (o tarihi döneme uygun düşmeyen anlamında kullanılmaktadır) bir parti şefinin başına gelebilecek en büyük belâ, hareketin, bu hareket tarafından temsil edilen sınıf hakimiyetini daha ele alacak ve bu sınıfın hakimiyetinin gerektirdiği tedbirleri uygulayacak kadar olgun-

laşmadığı bir devrede iktidarı ele almak zorunda kalmasıdır. Bu şefin elinden gelen şey, iradesine bağlı değildir. Bu olsa olsa çeşitli sınıflar arasındaki zıtlığın ulaştığı merhaleye ve sınıflar arasındaki çatışmanın gelişme derecesine, sınıf zıtlıklarının gelişme derecesini her an tayin eden maddi geçim şartlarının ve istihsal münasabetleri ile mübadele münasebetlerinin gelişme derecesine bağlıdır... Böylelikle, o halledimesi mümkün olmayan bir muamma karşısında bulunmaktadır. Elinden gelen şey, geçmişteki bütün eylemine, kendi prensiplerine ve kendi partisinin günlük menfaatlerine zıttır. Yapacağı şey ise gerçekleşmesi mümkün olmayan bir şeydir. (Almanya'da Köylü Savaşı, s. 127).

Devrim teorisinde, ihtilalci insiyatif ile ekonomik ve sosyal determinizm arasındaki ilişki ve çelişkiyi, Marx, şu şekilde ortaya koymaktadır: «Kişiler kendi tarihlerini, kendileri yaparlar; fakat keyiflerine göre, kendileri tarafından seçilmiş koşullarda değil de, geçmişin doğrudan doğruya verdiği ve miras bıraktığı koşullarda olur bu.» (Louis Bonaparte'nin Darbesi, s. 21).

Ve Marx, ihtilallerin bir avuç kışkırtıcının eseri olduğunu iddia eden gericilere karşı ihtilallerin nedenini şu şekilde açıklamaktadır: «İhtilalleri kötü niyetli kışkırtıcıların iradesinin ürünü gibi gösteren bâtil inancın artık zamanı geçmiştir. Bir ihtilal sarsıntısının ortaya çıktığı her yerde, bu sarsıntının eskimiş müesseseler tarafından tatmin edilemeyen sosyal ihtiyaçlardan doğduğunu artık herkes bilmektedir.» (1851'de Marx'ın Kolonya Yargı Kurulu Üyeleri Önündeki Söyleviden, aktaran Henri Lefevbre, Marx'ın Sosyolojisi, s. 189).

Mesele açıktır. İhtilalci insiyatifin rolünde başarıya ulaşabilmesi için devrimin maddi bir tabana oturması şarttır. Bir başka deyişle, alt yapının, o ihtilalci atılımın za-

fere erişmesi için belli bir düzeye ulaşması gerekmektedir.

«Devrimler için maddi bir temel lazımdır. Nazariye kendi ihtiyaçlarının gerçekleşmesini temsil etmedikçe bir halk arasında gerçekleşemez. Düşüncenin gerçekleşmeye doğru yönelmesi yetmez, gerçekleşme düşünceye doğru yönelmelidir.» (Marx)

II. DEVRİM AŞAMASI, EVRİM AŞAMASI ve BUHRANLAR TEORİSİ

«Büyük tarihi gelişmeler söz konusu olunca,» diye yâzıyor Marx Engels'e, «yirmi yıl bir tek gün bile sayılmaz ama sonradan yirmi koca yılı içinde toplayan günlerde gelebilir.» (Lenin, **Proletaryanın Sınıf Mücadelesi Taktiği, Marksizmin Kaynağı**, s. 44).

Marx ve Engels, proletaryanın devrimci mücadelesini **evrim** ve **devrim** aşaması olmak üzere iki aşamada formüle ederler.

Her iki aşamada da proletaryanın devrimci taktikleri değişiktir.

Devrim aşaması kısa bir dönemdir. Bu aşama, verili sosyal düzenin alt üst olması aşamasıdır. Bu kısa aşamada proletaryanın ve onun öncüsünün taktiği hücumdur; gündemde tek bir madde yazılıdır: **AYAKLANMA** Bu dönemde proletaryanın taktiği verili devlet mekanizmasını parçalıyarak, proletaryanın devrimci iktidarını kurmaktır. Marx ve Engels bu taktiğe, Fransızların ihtilalci atılım ve geleneklerinden esinlenerek **Fransızca konuşma** adını koymuşlardır. Marx ve Engels'e göre ayaklanma bir **sanattır**. «Günümüzde ayaklanma gerçekten savaş türünden bir sanattır ve ihmal edildiği zaman ihmal eden partinin

mahvına sebep olacak kurallara bağlıdır... Önce; oyununuzu sonuçlarıyla karşılaşmaya tamamen hazır olmadıkça ayaklama ile oynamayınız... İkinci olarak ayaklanma bir kere başladımı, **en büyük azimle ve hücum planında** yürür. Savunucu bir eylem her silahlı ayaklanmanın ölümüdür... Devrimci politikanın bu güne kadar bilinen en büyük üstadı Danton'un dediğı gibi: **Atılganlık, atılganlık ve yine atılganlık.**» (Friedrich Engels, Germany; **Revolution and Counter-Revolution**, International Publishers 1933 s. 100). (*).

Görüldüğü gibi, şartlar olgunlaşmadan, asla ihtilalle oynanmamalıdır. Ama ihtilal çığı bir kere açıldı mı durmaksızın hücumla geçmek, hergün ne kadar küçük olursa olsun zaferler kazanarak mütereddit unsurları kendi tarafına çekmek ve de düşmanı gafil avlamak için **saldırmak şarttır.**

Proletaryanın devrim dönemindeki taktiğı budur.

Bu kısa süren devrim aşamasına kadar proletaryanın öncü müfrezesinin görevi nedir; oturup beklemek mi? Değil elbette. Devrim aşamasına nazaran oldukça uzun süren bu aşamadaki proletarya partisinin görevlerine ilişkin, Marks ve Engels'in görüşlerini Lenin, şu şekilde nakletmektedir: «Proletarya taktiğı evrimin her aşamasında, her anında, insanlığın tarihindeki objektif bakımdan kaçınılmaz olan şu diyalektiğı hesaba katmak zorundadır: bir yandan siyasi durgunluk dönemlerinden yani barış içinde gelişmeden yararlanıp öncü sınıfın bilincini, gücünü ve dövüşkenliğini arttırmak üzere, kaplumbağla adımlarıyla ilerlemek; öte yandan da bütün bu çalışmayı öncü sınıfın «son hedef»ine yönelterek düzenlemek suretiyle işçi sınıfının, yirmi koca yılı içinde toplayan, büyük işlerde büyük

(*) Aktaran, Pomeroy, Gerilla Savaşı ve Marksizm, s. 52.

işler başarmayı, yeterli hale getirmek». (**Proletaryanın Sınıf Mücadelesi Taktiği Marksizmin Kaynağı**, s. 44).

Bu uzun dönemin devrimci mücadelesi, **İçeride** oportünizme karşı amansız ideolojik mücadele vermek, öncü sınıfın bilincini ve gücünü yükseltmek, **öğitmek**, **dışarıda** ise proletaryanın sendikal mücadelesinden halk kitlelerinin ekonomik ve demokratik mücadelesine kadar kitlelerin günlük mücadelesini örgütlemekten, mevcut gerici yönetime karşı, demokratik muhalefetin en solunda yer alarak, siyasi muhalefeti yönlendirmeye kadar her çeşit eylem biçimini kapsar. Marx ve Engels proletaryanın bu aşamadaki devrimci diline, Alman proletaryasının ideolojik-teorik seviyesinin yüksekliğinden ve halk kitlelerini kendi saflarına çekmekteki maharetinden dolayı **Almanca konuşma** demişlerdir. Görüldüğü gibi, proletaryanın taktikleri, somut şartlara ve durumlara göre biçimlenmektedir. Şartlar değişince taktikler de değişmektedir.

Proleter devrimcisi, her iki dili de yerinde ve zamanında kullanan kişidir. Marx'ın Ludwig Feurbach'tan esinlenerek söylediği gibi, devrimci: «Fransız kalbine ve **Alman kafasına**» sahip olan savaşçıdır. Proletarya partisi ise, en küçük reformist harekettten devrimci tedhişçiliğe kadar her çeşit eylem biçimini, yerinde ve zamanında gündem meselesi yapan, diyalektik ve tarihi materyalizmin temeli üzerinde kurulmuş olan savaşçı bir örgüttür.

Devrim hareketinde ortaya çıkan bütün sağ ve «sol» sapmaların temelinde, bu iki aşamanın devrimci taktiklerini birbirine karıştırmak; ya evrim aşamasında Fransızca konuşmaya kalkışmak ya da devrim aşamasında halâ Almanca hitapta ısrar etmek veyahut her iki aşamada da o aşamaların dilini bozuk konuşmak yatmaktadır. (Bir başka deyişle, bütün sapmaların nedenini, devrim teorisindeki ikili yönün, herhangi bir yanını ihmal etmek veya abartmak şeklinde özetlemek mümkündür.)

Marx ve Engels, hayatları boyunca her iki sapma ile en sert şekilde mücadele etmişlerdir. Bilimsel Sosyalizm bir bakıma, bir yandan objektif şartlar olgunlaşmadan Fransızca konuşmaya çalışan, kitlelerden kopuk, komplocu iktidara el koyma manevraları yapan Blanquistlere, Bakuninciler ve de Marx ve Engels'in devrim simyagerleri diye adlandırdıkları Alman Kaba Komünistlerine öte yandan Proudhoncu ve Lassalle'ci reformistler ile, proletaryanın siyâsi mücadelesini, kapitalizmin isteklerine uygun bir alana sokmaya çalışan İngiliz ve Alman küçük-burjuva reformistlerine karşı, Marx ve Engels'in hayatları boyunca devrimci pratiğin içinde vermiş oldukları teorik-ideolojik mücadelelerle şekillenmiştir.

Evrım ve devrim aşamalarını belirleyen etkenler nelerdir? Devrim konakları tesadüflere mi bağlıdır? Değildir elbette. Devrimlerin bir yasası vardır. Marx ve Engels devrim aşamasını **devrimci buhrana** bağlamaktadırlar. (Proletaryanın bilinç ve örgüt seviyesinin de devrim için yeterli olması şarttır.)

Devrimci bunalım kavramı uzun süre Marx ve Engels'de açık ve net bir kavram niteliğine sahip olamamıştır. Devrimci bunalım kavramının bu bulanık durumundan dolayı, Marx ve Engels 1848 ihtilallerinde yanılmışlardır.

Bilimsel Sosyalizmde **devrimci buhran** programı, **ekonomik buhran, sosyal buhran, siyasi buhran ve sürekli buhran** gibi çeşitli unsurları ihtiva etmektedir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, Bilimsel Sosyalizm'de bu buhranlar teorisi, **Kapital'e** kadar oldukça bulanıktır. Marx ve Engels, **Manifesto'da** «Dönem, dönem ortaya çıkmalarıyla burjuva toplumunun varlığı her an daha büyük tehlikeye düşüren ticari buhranları anmak yeter.»

(s. 54) demektedirler. Bu ekonomik buhranlar, her defasında tehlikesi daha da artan, burjuva ekonomisinin hayatının sonuna kadar devam edecek olan kalp krizleridir. Bu buhranlar aynı zamanda sosyal buhranları da yaratırlar. Fakat bir devrimin olabilmesi için bu iki buhranın varlığı yetmez; devrimin objektif şartının olgun olabilmesi için, ekonomik buhranın yanında, sosyal bunalımın derinleşmesi, (*) ve burjuva yönetimini alaşağı etmeyi sağlayacak politik buhranın varolması şarttır. (Böyle bir politik buhranın olması da, sosyal bunalımın derinleşmesi ve ekonomik bunalımın varlığına bağlıdır.)

Eğer bu üç bunalım bu şekilde son haddine ulaşmazsa, devrim olamaz. (Devrim için, devrimin objektif şartının olgunlaşması şarttır.)

Marx ve Engels'in, 1848 ihtilalleri sırasında, kullandıkları devrimci bunalım kavramı, ekonomik ve derinleşmeyen sosyal bunalımı içermektedir. Marx ve Engels, 1848 ihtilalleri patlak verdiği zaman, beklenen anın geldiğini zannetmişlerdi. Ve patlak veren buhranı, kapitalizmin sürekli ve son buhranı olarak düşünmüşlerdir. Bu günlerde Marx ve Engels, gerileme duraklama olmaksızın, politik iktidarı ele geçirip sosyal dönüşümün yapılabileceğini ummaktadırlar. Bu konuda diyor ki Engels: «... bizim için o zaman geçerli şartlar altında büyük mücadelenin nihayet başladığına ve tek bir uzun ve karışık devrim döneminde (sürekli devrim kastedilmektedir) sonuçlandırılması ge-

(*) Sosyal Bunalımın Derinleşmesi: Toplumda emekçilerin fakirleşmesinin son haddine varılmasıdır. Yani burjuva toplumunda sınıflar kutuplaşmasının derinleşmesidir. Üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişmesine iyice köstek olmasıdır.

rekeceğine ve fakat en nihayet ancak proletaryanın nihai zaferiyle biteceğine hiç bir şüphe olamazdı.» (Fransa'da Sınıf Mücadelelerine Önsöz, s. 12).

Ve yine Engels 1848-50 yılları arasında bu şekilde kendileri gibi düşünenlerin yanıldıklarını açık yüreklilikle söylemektedir: «Tarih bizi ve bizim gibi düşünenlerin hepsini haksız çıkardı. Avrupa kıtasında ekonomik gelişme durumunun, o zaman kapitalist üretimin ortadan kalkmasına imkan verecek şekilde olgunlaşmaktan çok uzak olduğunu gösterdi (...) Ve o zaman burada anlattığımız dönemden yirmi yıl sonra bile bir işçi sınıfı iktidarının ne kadar imkansız olduğu bir kere daha ispatlandı» (a.g.e. s. 16-18, Ayrıca bakınız Manifest'in 1888 tarihli İngilizce baskısına önsöz).

1850 yıllarında objektif şartların yetersizliğinden dolayı, bir proletarya devriminin olmasını beklemenin yanlış olduğunu Marx'da söylemektedir: «Burjuva şartlarının izin verdiği kadar bir bollukta, burjuva toplumunun üretici güçlerinin geliştiği böyle bir genel refah mümkün olduğuna göre gerçek bir devrimden bahsedilemez. Böyle bir devrim ancak bu iki faktörün, yani mevcut üretici güçlerle burjuva üretim biçimlerinin birbirleriyle, çatışma haline girdikleri zaman söz konusu olabilir... Yeni bir devrim ancak yeni bir krizin ardından gelecektir ve birisinin gelmesi ne kadar kesin ise ötekinin gelmesi de o kadar kesindir.» (Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, s. 159).

Marx, 1848-50 dönemi arasında objektif şartların yetersizliğinden dolayı proletaryanın her devrimci atılımının giderek cılızlaştığını ve söndüğünü söylemektedir: «Hareketin her hamle kazanır gibi oluşunda, önceki yerini yeniden almaya uğraştı (proletarya), fakat her defasında biraz daha zayıfladı ve her defasında elde ettiği sonuç daha cılız oldu.» (Louis Bonaparte'in Darbesi s. 28).

Bütün bu ifadelerden sonra, devrimci bunalım kavra-

mı, **Manifest**'tekinden daha fazla açıklık kazanmaktadır. Marx'ın dediği gibi, üretimin sosyal niteliği ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki çelişki **antagonizma** kazanmadan, kapitalizm üretici güçleri geliştirme imkânlarına sahipken, kapitalizmin devrevi ekonomik krizleri bir devrime yol açamazlar. Açıktır ki, üretim düzeni diyalektik bir bütündür. Her diyalektik bütün gibi, bu da, birliği, beraberliği ve de ayrılmayı zıtlığı ihtiva eder.

Bir yandan belli bir tarihi anda mevcut üretim ilişkilerinin, üretici güçlere uygun düşmesi, onları kamçılaması, geliştirmesi, öte yandan başka bir tarihi anda aynı üretici güçlere ters düşmesi, gelişmesini frenlemesi; işte bir üretim düzeninin diyalektiği budur.

Üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişmeden bir dizi çatışma doğar. Bu çatışmalar, üretim ile tüketim arasında **ekonomik**, sınıflar arasında; proletarya ve emekçilerle burjuvazi ve burjuvazinin çeşitli fraksiyonları arasında **sosyal** ve proletarya ile burjuvazi arasında, burjuva devlet ve düzenini yıkma veyahut muhafaza etme mücadelesi şeklinde, **siyasal** niteliktedir.

Devrim anı, bu temel çelişkilerin son hadde varması dolayısıyla üç buhranın, tek bir buhran halinde kaynaşıp, derinleşmesi yani devrimci buhranın var olması halidir. Ayaklanma ancak böyle bir durumun varlığı halinde söz konusu olabilir.

Marx, Fransa'daki (1848-50 arası) sınıf mücadelesinin genişleyebilmesi ve Avrupa devrimine (dünya devrimi anlamında) varılabilmesi için, bütün Avrupa uluslarını karşı karşıya getirecek bir dünya savaşının mevcudiyetini şart koşmaktadır. Birinci Dünya Savaşının, dünyanın ilk büyük proleter devrimine yol açması gerçeğine bakarak, Marx'ın bu düşüncesinin, gerçekten de büyük bir kehanet, ama bilimsel bir kehanet olmadığını söylemek imkansızdır. (Tabii Marx'ın kehanetinin önce devrimin İngilterede ola-

cağı ve proleter devriminin bütün Avrupa'daki ülkelere yayılacağına ilişkin kısmının gerçekleşmediği bilinen bir gerçektir. Fakat, burada önemli olan kapitalist ülkelerarası bir dünya savaşının proleter devrimine yol açacağına kahince gözlenmesidir.) Diyor ki bu konuda Marx: «Fransız toplumunun içindeki sınıflar mücadelesi, bütün ulusların karşı karşıya geldiği **dünya savaşı** halinde genişler. Dünya ölçüsünde bir çözülme, dünya pazarına hakim olan ulusun, yani İngiltere'nin başına bir dünya savaşı dolaşısıyla proletaryanın geçmesi sonucunda yaklaşmak mümkündür. Orada bitiminde değil, örgütlenmesinin başlangıcında bulunan devrim, kısa soluklu değildir. Bu günkü kuşak, Musa'nın çöllere götürdüğü yahudilere benziyor. Fethetmek zorunda olduğu sadece yeni bir dünya değildir, yeni dünya ile boy ölçüşebilecek olan insanlara yer açmak için kendini feda etmesi gerekmektedir.» **(Fransada Sınıf Mücadeleleri, s. 132).**

Engels ilk proletarya devrimi gerçeğine ilişkin Marx'ın bu kehanetini, Marx'ın bunları söylemesinden otuz küsur yıl sonra, ilk proleter devriminden otuz küsur yıl önce, 15 Aralık 1887 de, daha da mükemmelleştirerek, kendilerinden sonraki proleter devrimcilerine, devrim zamanını haber vermektedir. (Engels'in bu uyarısına sadece Rusya'da, Lenin ve Bolşevikler uymuşlardır.)

Diyor ki bu konuda Engels: «...Prusya-Fransa için bir dünya savaşı dışında artık başka bir savaş mümkün değildir. Ve bu savaş bugüne kadar hayal edilmemiş bir ölçüde ve şiddette olacaktır. Sekiz-on milyon asker birbirini kırarak ve böylece bütün Avrupa'yı çekirge sürülerinin bile beceremeyeceği şekilde soyup soğana çevirene kadar, hırsla yiyip yutacaklardır. Otuz yıl savaşlarının yıkımı 3-4 yıla sığacak ve bütün kıtaya yayılacak; açlık veba, ordularda ve halk kitlelerinde son haddine ulaşmış ıstırap ve tehlikenin yarattığı bir çöküntü; ticaret, sanayi, ban-

kacılıkta kurduğumuz sunî mekanizmanın genel iflasla sonuçlanmasının doğurduğu umutsuz karışıklık; eski devletler ile bunların geleneksel devlet felsefesinin çöküşü öylesine bir hal alacak ki, düzinelerle taç kaldırımlarda yuvarlanacak ve mücadeleden kimin galip çıkacağını kestirmek imkânsızlığı; yalnız tek bir sonuç kesinlikle belli; genel bir bitkinlik ve **işçi sınıfının nihai zaferi için şartların hazırlanması.**

Son hadde ulaşmış karşılıklı silahlanma yarışı sistemi nihayet meyvalarını vermeye başladığı zaman durum budur. Savaş, belki de bizi geçici olarak geriye itebilir, kazandığımız bir çok mevzileri bizden kopartıp alabilir. Fakat tekrar kontrol altına alamıyacağınız güçleri bir defa başı boş bıraktınız mı her şey kendi bildiği gibi hareket edebilir: dramın sonunda siz mahvolursunuz ve proletaryanın zaferi ya kazanılmış olur yada herhalde (roch) kaçınılmaz hale gelir.» (Lenin **Sosyalizm ve Savaş s. 172-173**).

III. SÜREKLİ BUHRAN ve SÜREKLİ DEVİRİM TEORİSİ

1848 den 1850 sonbaharına kadar ki süre içinde Marx ve Engels'in devrim perspektifleri sürekli devrimdir. Bu stratejik görüş o dönemi yanlış değerlendirmenin bir sonucudur. Marx ve Engels, 1848 deki iki büyük krize (1847 dünya ticaret ve sanayi krizi ile tarım krizine) bakarak, kapitalizmin artık son saatlerinin geldiğini büyük mücadelenin nihayet başladığını, sosyalist devrimler çağının açıldığını zannetmişlerdi. Yani, Marx ve Engels 1847 de patlayan dünya ölçüsündeki kapitalizmin ekonomik buhranının, sistemin **sürekli ve son buhranı** sanmışlardır. İşte bu sürekli devrim teorisi, sürekli bunalım teorisinin bir ürünüdür.

1847-50 döneminde, Marx ve Engels, Fransa'da ve de Avrupa'da proletarya devriminin yakın bir zaman içinde olacağını düşünerek, Almanya'daki gecikmiş burjuva demokratik devrimine, proletaryanın önderlik etmesini savunuyorlardı. Bu dönemde Marx ve Engels, teorik ve pratik çalışmalarının çoğunu Almanya üzerinde yoğunlaştırmışlardı: «komünistler dikkatlerini en çok Almanya üstüne çeviriyorlar, çünkü bu ülke, Avrupa uygarlığının daha ileri şartlarında, XVII. yüzyılda İngiltere'de, XVIII.yüzyılda Fransa'da olandan çok daha gelişmiş bir proletarya ile yapılmak durumundaki bir burjuva devriminin eşliğindedir ve çünkü **Almanya'daki burjuva devrimi, onun hemen ardından gelecek bir proletarya devriminin ilk adımı olacaktır.**» (Marx, Engels Manifesto, s. 91).

Görüldüğü gibi, Marx ve Engels'in Almanya için öngördüğü devrim **sürekli devrimdir**. Ve bu sürekli devrim, aşamasız, değil **aşamalı devrim teorisidir**. Burası son derece önemlidir. Lenin'in emperyalist dönemde hayata uyguladığı bu teoriyi, Trotskist sürekli devrim teorisinden ayıran temel özellik budur. 1849 un Almanyası için sürekli devrimi sadece Marx ve Engels öngörmüyordu. Gosttschalk ve taraftarları da sürekli devrimi öngörüyorlardı; ama onların sürekli devrimi, aşamasız veya tek aşamalı bir devrimdir(*) (Köylülerin devrimci potansiyelini küçümseme proletaryanın ittifaqlarını reddetme; bu teorisinin özü budur) ve Marx'ın aşamalı devrim önerisine (önce burjuva devrimi, sonra proleter devrimi) şiddetle çatıyorlardı: «Neden kanımızı dökecekmiz? Sizin bildirdiğiniz gibi,

(*) Trotsky'nin, Marx'a dayandırmaya çalıştığı sürekli devrim teorisinin özü, Kaba Komünistlerden Gottschalk ve Weitling'lere aittir. Yani Trotskist sürekli devrim teorisi Marksist bir teori değildir.

vaiz bey, (Marx kastediliyor) orta çağ cehenneminden kurtulacağız diye... kapitalizm tarafına mı koşmalıydık.»

Derhal proletaryanın devrimci iktidarını kurarak sürekli devrim yoluyla komünizme geçmeyi ileriye süren Gottschalk ve taraftarlarına karşı, Marx ve Engels, Almanya'daki «gelen devrimin» görevinin derebeylik kalıntılarını silip süpürmek, burjuva demokrasisini derinleştirmek olduğunu, onların söylediği gibi bir tarihi görevin üstünden atlayarak geçmenin imkânsız olduğunu söylüyorlardı.

Marx ve Engels'in öngördüğü aşamalı devrim teorisinin temelinde, Almanya'daki gecikmiş burjuva devrimini, *liberal burjuvaziyi karşıya alarak bizzat proletaryanın, küçük-burjuva demokratlarla ittifak kurarak yapması* ve proletaryanın hiç durmadan, devrimi sürekli kılarak sosyalizme geçmesi, düşüncesi yatmaktadır. Bu teoriye göre: Liberal burjuvazi karşıya alınmalıdır, çünkü liberal burjuvazi korkak ve zayıftır. Fransa'da olanlardan sonra ürkmüştür, feodallerle anlaşarak devrime ihanet etmiştir. Bu yüzden Almanya'daki burjuva devrimi, ancak liberal burjuvazi karşıya alınarak, yani ona rağmen gerçekleşebilir.

Bununla beraber bu devrim, sosyalist bir devrim olmayacaktı, «cumhuriyetçi ve sosyal» bir devrim olacaktı. Feodal ve mahalli aristokrazi devrilecek, herkese oy hakkı tanınacak, köylüler serf durumundan kurtarılacak, özgür vatandaş durumuna getirilecek, ve de burjuva demokrasisi derinleştirilecekti. Fakat özel mülkiyet kapitalist sömürü ve sınıflararası çatışma devam edecekti. Ancak özel mülkiyetin yanında kamu mülkiyeti de, proletaryanın yönetime katılması ölçüsünde yer alacaktı. Yani proletarya ekonominin ve üretimin düzenlenmesinde söz sahibi olacaktı. Devletin sınıfsal niteliği ise karma olacaktı. İktidar, işçilerin, köylülerin ve radikal küçük-burjuvazinin ortak iktidarı olacaktı. Böylece «sosyalist demokrasiye» doğru yeni bir hamlenin şartları yaratılmış olacaktı. Ancak unutmamak

gerekir ki, demokratik küçük-burjuvazi kırlarda feodal mülkiyetin tasfiyesinden sonra, onun yerine, küçük kapitalist üretimi (ve mülkiyeti) yayarak, kendi hakimiyetini sağlamak isteyecekti. Yani devrimi «mümkün olduğu kadar çabuk» durdurmaya çalışacaktı. Proletarya ona bu fırsatı vermemelidir. Derhal bağımsız bir parti olarak örgütlenip, devrimi sürekli kılmalıdır. «Küçük-burjuva demokratlar... devrimi bir an önce sona erdirmek isterken, az çok varlıklı bütün sınıflar iktidardan uzaklaştırılmadıkça proletarya devlet iktidarını ele geçirmediğe, sadece bir ülkede değil dünyanın belli başlı bütün ülkelerinde proleter örgütleri, bu ülkeler proleterleri arasında rekabeti durduracak ölçüde gelişmedikçe ve üretici güçler, hiç değilse tayin edici nitelikte güçler, proleterlerin eline toplanmadıkça, görevimiz devrimi sürekli kılmaktır.» (Marx ve Engels'in Merkez Komitesi Kanalıyla, **Komünist Ligasına Hitab'ından**, aktaran Stalin, **Leninizmin İlkeleri s. 38**).

Sonradan emperyalist dönemin Marksizminin devrim teorisi olacak olan Marx ve Engels'in sürekli devrim teorisi işte budur.

Dikkat edilecek olursa, Marx ve Engels'in sürekli devrim teorisi, dört ana unsuru ihtiva etmektedir.

1) Sürekli devrim teorisi, sürekli buhranlar teorisinin sonucudur. (Sürekli buhran, kesiksiz buhran değildir. Bu, kapitalizmin öldürücü buhranının zaman zaman kesilmesi fakat yok olmaması demektir. Bir başka deyişle, kapitalizmin ölüm döşeğine girmesi, zaman zaman komadan çıkması, düzelmesi ama döşekten kalkamamasıdır.

2) Sürekli devrim teorisi, Avrupa devriminin yakın olması düşüncesine dayanır.

3) Sürekli devrim teorisi, o zamana kadar burjuvazinin ordusu sayılan köylülerin, proletaryanın ordusunu teşkil etmesi düşüncesine dayanır. Bu teori geniş köylü

yığınlarının burjuvazi tarafından değil, proletarya tarafından feodalizme karşı kanallize edilmesini öngörür. Bir başka deyişle, sürekli devrim teorisi, köylülerin devrimci potansiyelinin Marksist analizi teorisidir. İşçi köylü ittifakının ilk teorik analizidir.

4) Marx ve Engels'in sürekli devrim teorisi, Almanya'daki gecikmiş burjuva devrimine proletaryanın önderlik etmesini ve bu proletaryanın, Avrupa proletaryasının—Özellikle Fransız proletaryasının—yardımıyla, durmaksızın, sosyalist devrime yönelmesi düşüncesine dayanır.

Özetlersek bu teorinin özü, köylü kitlelerinin devrimci potansiyelinin doğru değerlendirilmesine, proletaryanın önderliğinde devrim doğrultusunda kanallize edilmesine dayanmaktadır.

Gottschalk ve etrafındaki «Kaba Komünistler»in sürekli devriminde ise, köylü kitlelerinin devrimci potansiyelini küçümseme, ekonomik ve sosyal determinizmin belirleyiciliğini önemsememe (bunlar bir tarihi dönemin atlanabileceğini savunuyorlardı) temeldir. (Sol sapma). Trotsky'nin sürekli devrim teorisinin de temelinde bu düşünce yatmaktadır. İleri ki bölümlerde göreceğimiz gibi, ihtilalci insiyatiften yoksun olan bütün sağ oportünistler ve pasifistler de, daima görünüşte proletaryaya sıkı sıkı sarılarak, köylü kitlelerinin devrimci potansiyelini azımsıyarak, pasifizmlerine ideolojik kılıf bulmaya çalışmışlardır.

Görüldüğü gibi, bütün «sağ» ve «sol» sapmalar, proletaryaya tek başına kaldıramıyacağı kadar yük yüklemede ve köylülerin devrimciliğini küçümsemekte birleşmektedirler. Sağ ve «sol» sapmaların ortak yanı budur. (1905 Rus Demokratik Devrim döneminde, en «sol»da gözüken Trots-

ky'nin menşevik öze sahip olmasının temelinde bu yatar.)

Başında da belirttiğimiz gibi, Marx ve Engels, sonradan bu teoriyi terketmişlerdir. (1850 lerden sonra) Çünkü bu teori, kapitalizmin sürekli bunalım teorisine dayanmaktadır. Oysa 1850 ler, kapitalizmin üretici güçleri geliştirdiği, kamçıladığı burjuva anlamında toplumun refah içinde olduğu yıllardır. (Bilindiği gibi kapitalizm sürekli buhrana, emperyalist dönemde girmiştir.) Ve Marx Engels'in kapitalizmin «sürekli ve son» buhranı zannettikleri, 1847 ekonomik buhranı, ne sürekli buhrandı ne de kapitalizmin son buhranıydı.

Marx ve Engels, 1850 sonbaharında yanılgılarını anladılar. (Bakınız İkinci Bölüm) Ve bu bunalımın devrevi bir bunalım olduğunu söylediler. Daha kapitalizm sürekli ve kesintisiz bunalımlar dönemine girmemişti. Bundan sonraki yıllarda Marx kapitalizmin buhranları meselesi üzerine eğildi. Ve kapitalizmin devrevi buhranlarına ve sistemin genel buhranını **Kapital**'de etraflı bir şekilde inceledi. Marx kapitalizmin bu devrevi buhranların özünün «kârın normal oranın altına düşmesi» ne dayandığını, bu devrevi bunalımların aşırı üretimin fazlalıklarını emerek ekonomiyi temelde düzenlediğini, yapıyı tedavi ettiğini ve de her devrevi buhrandan sonra bir nisbi refah döneminin başladığını açık bir şekilde ekonomi politiğin eleştirisinde ortaya koydu. (Bkz Kapital cilt 5. s. 694-95)

Bu analizlerinin sonucu Marx kapitalizmin o çağdaki gelişme durumundan dolayı sürekli bir buhranın (o dönem için) söz konusu olamayacağını anlayarak, bu sürekli devrim teorisini terketti. Ve bu teori uzun yıllar terkedilmiş ve unutulmuş bir teori olarak bir kenarda kaldı. Ta ki, kapitalizm gerçekten sürekli (genel) buhranlar dönemine yani emperyalist aşamaya girene kadar. Bu süre içinde

Marksist devrim teorisinde daima ekonomik ve sosyal determinizm (determinist yön) ağır bastı.

Lenin 20. yüzyılın başında, kapitalizmin ekonomik ve politik alanda eşit oranda gelişmeme kanununu —bu kanunun ilk ipuçları Marx'ın ekonomi politiği eleştirirken yaptığı soyutlamalarda vardır— bularak, onun en yüksek aşaması olan **emperyalizm** teorisini formüle ederek, kapitalizmin sürekli ve son buhranlar çağının başladığını, Marx ve Engels'in «bekledikleri büyük mücadele anının» artık geldiğini söyliyerek, Rus proletaryasının devrim teorisinin, **sürekli veya kesintisiz devrim teorisi** olduğunu ilân etti.

İkinci Enternasyonel'in sözcüleri ve partileri özellikle bu kuruluşun Rusya kolu olan meneşvikler, Marx ve Engels'in **sürekli devrim** meselesinde yanlışlıklarına ilişkin sözlerini, mekanik yorumladılar. Marx ve Engels'in, o tarihi şartlar altında, —tekel öncesi dönemde— kapitalizmin sürekli buhranlarının mümkün olamayacağını, dolayısıyla da sürekli devrim teorisinin geçerli sayılamıyacağına ilişkin değerlendirmelerini, emperyalist dönemin şartlarında kapitalizmin sürekli bunalımlar dönemine girdiği gerçeğini hesaba katmayarak, bir dogma şeklinde, her şart altında geçerliymişçesine ele aldılar. (Bu ele alışı sağ oportünizmin ve pasifizmin değişmez karakteridir.)

Bunlar, somut durumların somut tahlilini bir yana bırakarak, Marx ve Engels'in başka tarihi şartlarda başka ülkeler için öngördükleri tezlerine —Devrimin kapitalizmin en gelişmiş ülkede başlayacağı ve barışçıl geçişinde mümkün olabileceğine ilişkin— dört elle sarıldılar. Oysa kapitalizm Marx ve Engels'in döneminin kapitalizmi değildi. Kapitalizm, sürekli buhranlar çağına, proleter devrimleri çağına girmişti. Marx ve Engels'in tekel öncesi dönemde hatalı olarak niteledikleri sürekli devrim teorisi, kapitalizmin sürekli buhranlar döneminde, Marksizmin devrim teorisi oluyordu.

IV. DEVRİMCİ ŞİDDET ve BARIŞÇIL GEÇİŞ

Marx ve Engels, Lenin'in deyişiyile sosyalizme geçiş meseleleri ile yani biçim meseleleri ile kendilerini bağımlı kılmamışlardır. Sadece genel kural öngörmüşlerdir. Bu kurala göre, proletaryanın burjuva diktatoryasını alaşağı, edebilmesi için **devrimci şiddete, zora** başvurması zorunludur. **Zor**, Marx'ın deyişiyile, bir yenisine gebe olan her eski toplumun ebesidir. Sosyal devrimin bir tek yolu vardır. Marx'a göre: «...Ancak, artık sınıfların ve sınıf çelişmelerinin bulunmadığı bir düzendedir ki sosyal devrimler, artık siyasi devrimler olmaktan çıkacaklardır. O zamana kadar toplumun her yerinden değiştirilip, düzeltilmesinin arifesinde sosyal bilimin son sözü şu olacaktır: **Ya mücadele ya ölüm, ya kanlı savaş ya da yok olma**» (Felsefenin Sefaleti, s. 195).

Fakat Marx ve Engels hayatın çok yönlülüğü karşısında dogmatizme düşmemek için şartlı, sınırlama içinde, yani amaca barışçı ajitasyonlarla daha çabuk ve daha emin ulaşılması mümkün olduğu yerlerde, barışçıl geçişten de bahsetmişlerdir.

Marx ve Engels «barışçıl yollardan sosyalizme geçişi» Kara Avrupasından tamamen farklı ve de çok değişik özelliklere sahip İngiltere ve Amerika için bir ihtimal olarak öngörmüşlerdir. Marx ve Engels'e göre bu ülkeler barışçıl geçişi mümkün kılacak özelliklere sahiptirler. Bir kere, kapitalizm Kara Avrupasına kıyasla bu ülkelerde daha gürbüzdü. Proletarya bu ülkelerde —İngiltere'de— nüfusun çoğunluğunu teşkil ediyordu ve sendikalarda çok iyi örgütlenmişti; ve de Kara Avrupası proletaryasına nazaran kültür düzeyi daha yüksekti. Kapitalist sınıf, Kara Avrupa'

sındaki benzerlerine kıyasla çıkarlarını çok daha iyi anlamıştı ve uzlaşma geleneğine sahipti. Bütün bu özelliklerinin yanında bu ülkelerde burjuva devleti yani bürokrasi ve militarizm, Kara Avrupa'sına kıyasla daha zayıf ve cılızdı. Bu nedenlerden dolayı, bu özelliklere sahip olan İngiltere ve Amerika'da proletarya burjuva parlamentosu kanalıyla yani oy mekanizması aracılığıyla, «kapitalistleri satın alma yoluyla» iktidara gelebilirdi.

New York Tribüne'ne, 1851 Nisan'ında yazdığı bir makalesinde şöyle diyor bu konuda Marx: «İngiliz işçi sınıfı için genel oy kullanma hakkı ve siyasi iktidar aynı şeyi ifade eder. Proletarya nüfusun çoğunluğunu teşkil etmektedir. İngiltere'de genel oy hakkının kazanılması, Kıta Avrupasında sosyalist diye adlandırılan herhangi bir vasıtanın çok daha fazla, bir ilerleme yani sosyalizme doğru bir ilerleme teşkil edecek; genel oy... hakkının kazanılmasının kaçınılmaz sonucu işçi sınıfının politik hegemonyası olacaktır.»

V. «MİLLİLİK» ve ENTERNASYONALİZM

Bu meseleye girmeden önce **millilik ve enternasyonalizm** hakkında Marx ve Engels'in görüşleri üzerinde kısaca duralım.

Marx ve Engels, somut durumların somut tahlilini yaparken, proletarya devrimine kapitalist ülkelerin bütünü açısından bakmışlardır. Marx ve Engels, proletarya ve dünya emekçilerinin kurtuluşunu, her şeyden önce Avrupa'da ve Amerika'da proletar enternasyonalizminin—1. Enternasyonal'in— iktidara gelmesine bağlamışlardır. Onlar dar

milli sınırlar içinde, millet çerçevesinde devrim mücadelesinin hapsedilmesine daima karşı çıkmışlardır. Onlara göre, proletaryanın devrimci mücadelesinin amacı, burjuvazinin çizdiği sınırları aşmak ve ulusların enternasyonalizmini gerçekleştirmektir; proleterlerin vatani yoktur, onların vatani enternasyonaldır. (*)

«Proleterler, bütün ülkelerde bir tek ve aynı menfaatin; bir tek ve aynı düşmanın, bir tek ve aynı savaşın karşısındadırlar; proleterlerin çoğu daha şimdiden tabii olarak milli peşin hükümlerden sıyrılmışlardır; onların bütün hareketleri, temel bakımından insancıl ve milliyet kar-

(*) Bu, Marx'ın vatanseverliğe karşı olduğu anlamında yorumlanmamalıdır. Marx ve Engels'e göre, proletarya vatani tehlikeye düştüğü her zaman, ve her yerde en önde doğuşmüştür ve de doğuşmelidir. Bu açıdan sonuna kadar milli olan tek sınıf proletaryadır. İşçilerin vatani yoktur diyen Marx bir işçi hükümeti olan Poris Komünü hakkında şunları söylüyor: «Komün, böylece Fransız toplumunun bütün sıhhatli unsurlarının gerçek temsilcisi ve dolayısıyla Fransa'nın gerçekten milli hükümeti oluyordu. Aynı zamanda bir emekçi hükümetin ve emeğin kurtuluşunun cesur savaşçısı olarak sözün tam anlamıyla enternasyonal bir mahiyete sahipti.» (Fransa'da İç Savaş s. 86 siyahlar bize ait)

Bu arada, Prusya ordularının istilası karşısında vatan ve millet bayrağını yükselten, vatani kahramanca koruyan Fransız burjuvazisi değil, proletaryasıydı. «Paris'in mütecaviz Prusya'ya karşı zaferi, Fransız emekçisinin Fransız kapitalistiyle devletin parazitlerine karşı zaferi olacaktı. Milli görevler ile sınıf menfaatleri arasındaki bu ihtilafta, Milli Savunma Hükümeti (Burjuva Hükümeti) bir Milli İhanet Hükümetine dönüşmekte bir an bile tereddüt etmedi.» (a.g.e. s. 46. siyahlar bize ait.)

şıtıdır. Milliyeti yalnız proleterler ortadan kaldırabilirler». (Marx)

Fakat bu, her ülkede proletaryanın o sınırlar çerçevesi içinde kendi burjuvazisi ile savaşıarak, milli iktidarını kurmaması anlamında yorumlanmamalıdır. Tam tersine, her ülkenin işçi sınıfı, sınıf olarak her şeyden önce kendi ülkesinde iktidarı ele alabilecek şekilde teşkilatlanmalı, kısa ve uzun vadeli taktiklerini, mücadele zemini olarak kabul ettiği ülkenin ekonomik, sosyal ve siyasi şartlarına yani sosyal yapının tutarlı analizine, hâl ve şartların doğru değerlendirilmesine dayandırmalıdır.

Bu açıdan proletaryanın sınıf mücadelesi içeriği bakımından değil, sadece formu bakımından millidir.

Lassalle'cilerin etkisi altında kaleme alınmış olan **Gotha Programı**'ndaki « İşçi sınıfı, bütün uygar ülkelerin işçilerinin ortak çabası olan gayretinin zorunlu sonucunun halkların uluslararası kardeşliği olacağını bilerek kurtuluşu için, ilk önce **bugünkü ulusal devlet çerçevesi** içinde çalışır» metnin meseleyi dar ulusal açıdan aldığı için eleştiren Marx bu konuda şunları söylemektedir: «Komünist Manifesto'nun ve daha önceki sosyalizmin tümünün tersine, Lassalle işçi hareketini, en dar ulusal açıdan kavramıştır. Program tasarısında Lassalle'in bu yolu izlenmektedir ve bu, Enternasyonal'in eyleminden sonra yapılmaktadır

Besbelli ki, işçi sınıfı, mücadele edebilmek için sınıf olarak kendi ülkesinde örgütlenmelidir ve her ülke ayrı ayrı bu sınıf mücadelesinin sahnesidir. İşte işçi sınıfının mücadelesi bu anlamda ulusal nitelik taşır, muhtevası bakımından değil, ama **Komünist Manifesto**'nunda dediği gibi şekil bakımından' ulusal» (**Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi**, s. 36).

İşte Marx ve Engels enternasyonalizm ve «millilik» ilişkisini bu şekilde ele almaktadır.

VI. PROLETARYA DEVRİMİ, TEK ÜLKEDE Mİ, BÜTÜN AVRUPA'DA MI?

Kapitalizmin dengesiz gelişmesinin henüz tam anlamıyla tesbit edilmesine imkân olmayan tekel öncesi dönemde, Marx ve Engels, tek bir ülkede devrimin zaferinin kesinleşmesinin imkânsız olduğunu, bir dünya çapında krizin hemen ertesinde, bütün kapitalist ülkelerin proletaryasının birlikte kurtuluşunun söz konusu edilebileceğini söylemişlerdir.

Marx dar ulusal sınırlar içinde bir proleter devriminin tamamlanmasının imkânsız olduğuna örnek olarak, 1849 Haziran'ındaki Fransız proletaryasının bozgununu göstermektedir: «İşçiler... Fransa'nın ulusal sınırları içinde bir proleter devrimi tamamlayabileceklerini düşünüyorlardı. Fakat Fransa'nın üretim şartları, dış ticaretiyle, dünya piyasasındaki durumuyla ve bu piyasanın kanunlarıyla belirlenmiştir. Fransa, bunları, bütün Avrupa'yı içine alacak ve dünya piyasasının despotu İngiltere üzerinde tepkisel olan bir devrimci mücadele olmaksızın nasıl parçalıyacaktır?» (Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, s. 48 siyahlar bize ait).

Marx, görüldüğü gibi bu yıllarda, dünya devriminin —Avrupa devriminin— başangıç noktası olarak İngiltereyi görmektedir. Marx'a göre, Fransa'daki mevcut siyasi krizin bir çözüme ulaşması ve proletaryanın yönetime geçebilmesi için, bütün dünyayı sarsan bir krizin olması ve bu kriz döneminde, İngiltere'de bir proleter devriminin patlak vermesi şarttır:

«... Fransız toplumunun içindeki sınıflar mücadelesi, bütün ulusların karşı karşıya geldiği bir dünya savaşı halinde genişler. Dünya ölçüsünde bir çözülme, ancak dünya pazarına hakim olan ulusun, yani İngiltere'nin başına, bir dünya savaşı dolayısıyla, proletaryanın geçmesi so-

nucunda yaklaşmak mümkündür.» (Karl Marx, Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, s. 132)

1847-50 yılları arasında Kıta Avrupa'sında sürekli devrimin olacağını zanneden, sonra bunda yanıldıklarını söyleyen Marx ve Engels'in devrim teorilerinde, görüldüğü gibi 1850 de ihtilalci insiyatif değil de, ekonomik ve sosyal determinizm ağır basmaktadır. Onlara göre Avrupa devrimi üretici güçlerin gelişme seviyesi en yüksek —objektif şartları en olgun— ülke olan İngiltere'den başlayacaktı.

1850 yılında İngiltere'de yerleşen Marx ve Engels uzun bir süre **İngiltere'**ye bu gözle baktılar. (Dünya devriminin başlangıç noktası olarak gördüler.) Fakat 1850 lerden sonra, hızla İngiliz işçi hareketi küçük-burjuva reformizmine, trade-union'cu bataklığa yöneldi; ve yavaş yavaş işçi ile işveren arasında ortalama bir zümre, işçi aristokrasisi doğmaya başladı. Bu aristokrasinin sınıf mücadelesini, kapitalizmin isteklerine uygun bir yöne kanalizetmeyi iyi kötü başardığını gören Marx ve Engels, İngiltere'den ümitlerini keserek, tekrar bütün dikkatlerini Kıta Avrupa'sına çevirdiler. Paris Komünü hareketinde Fransız işçisinin hunharca ezilmesinden sonra, Marx ve Engels, bütün ümitlerini **Almanya'**daki mücadeleye bağladılar. Ve Almanya'daki proletaryanın muhtemel bir zaferini, dünya devriminin başlangıcı olarak gördüler.

Özetlersek, Avrupa devrimini bir bütün olarak gören Marx ve Engels'e göre ilk muzaffer proletarya devrimi üretici güçlerin gelişme seviyesinin az çok yüksek olduğu bir Avrupa ülkesinde olacaktı. Yani Marx ve Engels'in devrim teorilerinde ekonomik ve sosyal determinizm ağır basmaktadır. İhtilalci insiyatifin rolü daha talidir. Fakat devrim mihrakının batıda —İngiltere'den— yavaş yavaş doğuya doğru kaymasına paralel olarak ihtilalci insiyatifin nisbi önemi de artmaktadır. (Ancak daima belirleyici yön, ekonomik ve sosyal determinist yöndür.)

NOTLAR

(1) Halk siyasi bir kavramdır. İçinde bulunan devrimci aşamaya göre biraraya gelen, çıkarları mevcut hakim sınıflara karşı olan sınıfların kompozisyonudur.

(2) Marx ve Engels'e göre, eğer bir politik devrim, sosyal dönüşümü sağlarsa, o, aynı zamanda sosyal bir devrimdir. Sağlamazsa politik devrim olarak kalır. **Manifest'in 1883 tarihli İngilizce Baskıya Önsöz'deki** komünist işçi tanımı şöyledir, «İşçi Sınıfının politik devrimlerin yetersizliğine inanmış ve toptan bir sosyal değişimin zorunluluğunu ilan etmiş olan her bir kesimi kendisine komünist diyordu.» (Manifesto s. 24).

(3) Bu ölçü, çağımızdaki yarı-sömürge, sömürge ülkelerdeki, sözde ilerici, anti-emperyalist, özde ise, emperyalizmin bir iktidar değişikliğinden başka bir şey olmayan bir yönetim yenilenmesi ile, gerçekten ilerici, milliyetçi, bir küçük-burjuva devrimci iktidarını ayırd etmekte geçerlidir.

**EMPERYALİST DÖNEM
MARKSİZMİNİN DEVRİM
TEORİSİ**

I. SERBEST REKABETÇİ KAPİTALİZMİN TEKELCİ KAPİTALİZME DÖNÜŞMESİ

Fransa ve Prusya savaşından ve onu takiben Paris Komününü hareketinden, 20. yüzyılın başlarına kadar, kapitalizm nispeten barışçı bir gelişim içine girdi. Bu döneme, barış dönemi de diyebiliriz.

Bu evre, kapitalizmin üretici güçleri geliştirdiği, kamçıladığı ve burjuva anlamında refahı sağladığı, tek kelime ile kapitalizmin gürbüzleştiği bir evredir. Fakat, her gelişen, güçleşen şey gibi kapitalizm de bu süre içinde kendi zayıflığını, çürüklüğünü de geliştirdi ve güçlendirdi. Bir başka deyişle, kapitalizm bir yandan yükselirken öte yandan hızla kokuşmaya asalaklaşmaya, tekelleşmeye yöneliyordu.

Bu dönem, bireysel kapitalizmin hızla ortadan kalktığı, tekellerin, kartellerin ve tröstlerin ekonomiye hakim olduğu, serbest rekabetçi kapitalin hakimiyetinin, finans kapital tahakkümüne dönüştüğü bir dönemdir.

Lenin, serbest rekabetçi kapitalizmin finans kapitalizmine dönüşme sürecini üçe ayırmaktadır: (Lenin bu süreci 1860 dan başlatıyor)

«... tekellerin tarihindeki belli başlı evrenler şöyle beliriyor: 1. Serbest rekabetteki gelişimin en yüksek noktaya eriştiği 1860-1880 yılları: Bu dönemde tekeller henüz güçlüklerle farkedilebilen birer çekirdek halindedirler; 2. 1873 krizini izleyen ve kartellerin büyük gelişme dönemi olan yıllar; ancak bunlar yine de birer istisna halindedirler; kararlı ve sağlam bir durumları yoktur henüz. Geçici bir nitelik gösterirler; 3. 19. cu yüzyılın sonundaki yükseliş ve 1900-1903 krizi dönemi; bu dönemde karteller bütünüyle ekonomik hayatın temellerinden biri haline geliyor, kapitalizm emperyalizme dönüşmüştür. ...» (**Emperyalizm, s. 29**)

1857-60 dünya ekonomik krizinden sonra kapitalizm tam bir refah (boom) dönemine girdi. Bilim ve teknikteki o zamana kadar görülmemiş buluş ve gelişmeler, kapitalizmi hızlı bir gelişme ve yükselme sürecine soktu.

Bilim ve tekniğin en son buluşlarını sanayiye uygulayarak onu hızla geliştiren kapitalizm, büyük çapta üretimi dev tesislerle geliştirdi ve yaygınlaştırdı. Üretim hızla merkezileşip yoğunlaştı. Giderek bankalar, o güne kadarki aracı görevlerini bir yana iterek, bizzat ekonomiye yatırım yapan dev tekellere dönüşmeye başladı.

Kartellerin, tröstlerin ekonomik hayata hakim olmaya başlamasının, özellikle bankaların sanayiye el atmasının sonucu, küçük ve orta teşebbüsler hızla ortadan silinmeye başladı. Holding sistemi aracılığıyla büyük tekeller ekonominin tek hakimi haline geldiler. Ve böylece kapitalizm, yeni bir çağa, finans kapital çağına girdi.

«Üretimin yoğunlaşması, bundan tekellerin doğuşu, sanayi ile bankaların kaynaşması, içiçe girmesi: İşte mali

sermayenin oluşum tarihi ve bu kavramın (finans kapital kavramının) özü.» (Lenin, **Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması**, s. 60)

Ve bu gelişmenin doğal sonucu, serbest rekabetçi dönem de belirgin olmayan kapitalizmin dengesiz ve kesik-
li gelişiminin, bütün çıplaklığı ile ortaya çıkması, iyice be-
lirginleşmesidir.

«Teşebbüslerin, endüstri dallarının ve farklı ülkelerin eşitsiz ve kesintili gelişmeler içinde olması kapitalist re-
jimde kaçınılmaz bir olaydır» (a.g.e. s. 77) Bu eşitsiz ge-
lişim tekellerle birlikte ekonomide muazzam bir sermaye
fazlası yarattı. Kapitalizm, endüstriye uygun şekilde tarı-
mı geliştiremediği ve de kâra göre üretim daima bir tü-
ketim eksikliği —halk kitlelerinin açlığı ve yoksulluğunun
hızla artmasından dolayı— yarattığı için, bu fazlalık zorun-
lu olarak, sömürge ülkelere kanalize edildi. Emtia ihracı-
na dayanan eski tip sömürgecilik politikası, yerini serma-
ye ihracına dayanan emperyalist sömürgeciliğe bıraktı.
Dünya bir avuç tekeller tarafından paylaşıldı.

«Sermaye ihraç eden ülkeler, dünyayı, kelimenin me-
caz anlamıyla, aralarında bölüşmüşlerdir. Ama mali ser-
maye kürenin doğrudan doğruya bölüşmesine yol açı-
yor.» (a.g.e. s. 83) Ve dünyanın bütün ülkeleri «dünya mali
sermaye işlemleri zincirinin halkalarını meydana getiriyor-
lar».

Bütün bunlar olurken, teknikteki ve bilimdeki o za-
mana kadar görülmemiş olan yenilikler ve buluşlar (*)
kapitalist ülkeler arasındaki düzey farklarını kapatmaya

(*) Planck'ın «Quantalar teorisi», Einstein'ın İzafiyet teo-
risi, modern atom fiziğinin temel taşlarını oluşturdu. Ayrıca,
endüstride seri üretim (Ford'un otomobil seri üretimi), elektrikli
ve içten yanmalı motorların kullanılışının genişlemesi, v.s.

uygun ortamı hazırlıyordu. Bu ortam içinde daha geri bir kapitalist ülke, sıçramalı gelişme ile ileri bir ülkeye yetişiyor ve bölünmüş olan dünyanın yeni güçler dengesine göre «daha adil», bölüşülmesini istiyordu. Bunun, kapitalistlerarası yeniden paylaşım savaşlarına yol açması kaçınılmazdı.

Emperyalist aşamada kapitalizmin dengesiz ve kesikli gelişmesi, **tekellerarası anlaşmazlıkları derinleştirip şiddetlendiriyordu**. Bunun doğal sonucu, emperyalist cephe- de yarıklar açılması, ve bu açılan gediklerde sosyalizmin zaferinin mümkün olmasıdır.

«Emperyalizmin neden can çekişen kapitalizm olduğu, sosyalizme geçit teşkil ettiği kolayca anlaşılabilir; kapitalizmden doğup gelişen tekel, artık kapitalizmin ölümüdür. Ve onun sosyalizme geçişinin başlangıcıdır.» (Lenin)

Ve artık tarihsel bir dönem geride kalıyordu. Tarih yeni bir sayfasını çeviriyordu. Bu yeni sayfanın, başlığı proleter devrimlerin çağı'dır. «Barış» dönemi artık geride kalıyordu. Artık proleter devrimcilerinin dünyayı yorumlamaktan değiştirmeye geçecekleri, her şeyin alt üst olacağı, kapitalizmin sürekli ve genel bunalımlarını yaşamaya başlayacağı dönem başlıyordu.

Marx ve Engels'in 1840-50 döneminde geldiğini zannettikleri «beklenen an» artık gelmişti.

II. MARKSİZMİN «ORTODOKS»

TAHRİFİ VE LENİNİST DEVRİM TEORİSİ (I)

Rekabetin tekele dönüştüğü bu dönem solundaki enternasyonal örgüt, İkinci Enternasyonal'dir. Kapitalizmin burjuva anlamda refahı sağladığı, bu «barış» döneminde, Avrupadaki İkinci Enternasyonal partileri, parlamenter yollardan büyük başarılar sağladılar. Özellikle Almanyadaki

işçi partisi dev seçim zaferini kazandı. (Pek çok seçim bölgesinde oyların % 50 sinden fazlasını aldı).

Bu dönem, bütün barış dönemlerinde olduğu gibi solda pasifist ve sağ eğilimlerin palazlandığı bir dönemdir. Kazanılan parlamenter zaferler, İkinci Enternasyonalin bütün partilerinin başını döndürdü. Bu dönemin hep böyle devam edeceğini zannederek hiç savaş döneminin hazırlıkları ile uğraşmadılar.

İkinci Enternasyonalin pasifizimini Stalin şu şekilde özetlemektedir: «Bu devre, kapitalizmin nisbeten sakin bir gelişme devri, emperyalizmin felaketli çelişkilerinin henüz açıkça belirlemeğe vakit bulamadığı; işçilerin ve sendikaların ekonomik grevlerinin az çok «normal» bir şekilde geliştiği; seçim mücadelesinin ve parlamento gruplarının «baş döndürücü» başarılar sağladığı legal mücadele şekillerinin övgüleri ile göklere yükseltildiği ve legalite yoluyla kapitalizmin yenileceğine inanıldığı bir çeşit savaş öncesi devre idi. Bir kelime ile bu devir, ikinci Enternasyonal partilerinin kendilerini besiyeye çekip semizlendikleri ve devrimi, kitlelerin devrimci eğitimini ciddi surette düşünmek istemedikleri bir devir idi.» (**Leninizmin İlkeleri, s. 17**)

Hayatının son yıllarında, bu kötü gidişi gören Enges, İkinci Enternasyonal'in reformizmi konusunda Wilhelm Liepnecht, ve Kautsky'i uyarmağa çalıştı. Engels, 1891 de **Erfurt Programının Eleştirisi**'nde bu «barışçıl geçiş»e ilişkin pasifist ve parlamenter hayalleri sert bir dille eleştirdi.

Ama Engels'in bütün eleştirisi ve uyarıları sonuçsuz kaldı; İkinci Enternasyonal partileri parlamenterizmin batağına iyice saplandılar. İşte 1900 yıllarında, proleter devrimleri çağının başında, Avrupa solunun durumu böyle idi.

II. Enternasyonal'in partileri, kapitalizmin barışçıl bir gelişme gösterdiği yükselme döneminde elde edilen seçim zaferlerinin sarhoşluğu içinde, kapitalizmin bu yeni dö-

nemini hiç ama hiç anlamadılar. Geçici bir devre olan bu «barış dönemi»nin devam edeceğini zannettiler.

Bu partiler, somut durumların somut tahlilini bir yana bırakarak, Marksizmin bir eylem klavuzu olduğunu ve tarih içinde zenginleşip derinleştiğini unutarak Marx ve Engels'in tekel öncesi dönem için öngördüklerini bir doğru olarak aldılar. Hatta Marx ve Engels'in istisna şartları için söylediklerini bile genelleştirdiler ;tam bir dogmatizmin içine düştüler.

Marx ve Engels'in tekel öncesi döneme ilişkin önerilerinin «ortodoks» yönden muhafaza edilmesi, yani dondurulması, onların objektif durumlarına uygun düşüyordu. Ve bu dogmatizm aynı zamanda onların ihanet ve korkaklıklarına bir ideolojik kılıf oluyordu. Marx ve Engels'in, kapitalizmin üretici güçleri henüz geliştirdiği, onlara ters düşmediği yükselme dönemine ilişkin, «evrim» dönemine ilişkin,» öngörmüş oldukları devrim teorisini, çalışma tarzını ve taktiklerini, kapitalizmin genel bunalımlar dönemine, sosyalist devrimler dönemine uygulamaya çalışıyorlardı.

Marx ve Engels, tek ülkede, dar milli sınırlar içinde bir proletarya devriminin olamayacağını söylememişler miydi? Devrim Marx ve Engels'in önerilerine göre, gelişmiş kapitalist ülkelerde «zamandaş» olarak, dünya devrimi şeklinde patlak vermiyecek miydi? İlk proletarya devrimi, üretici güçlerin en gelişmiş, objektif şartların en olgun, demokrasinin ve proletaryanın kültür düzeyinin en yüksek olduğu ülkede başlamayacak mıydı? O yüzden üretici güçlerin gelişme seviyesi düşük bir ülkede yapılacak olan her ihtilalci teşebbüs, tıpkı 1849 Haziran yenilgisi gibi tıpkı Paris Komünü yenilgisi gibi bozgunla sonuçlanmaya mahkûmdu. Bu bakımdan üretici güçlerin olgunlaşmasını beklemek şarttı.

Ayrıca bu partiler, Marx ve Engels'in başka tarihi şartlar için ileri sürdüklerini bu şekilde dogmatikleştirmeleri bir yana, bazı «istisnai» durumlar için öngördüklerini de genelleştiriyorlardı. Marx'ın nüfusun çoğunluğunu proletaryanın teşkil ettiği İngiltere'de proleter devriminin barışçıl yollardan zafere erişmesinin mümkün olduğuna ilişkin şartlı sınırlamasını genelleştirerek, proletaryanın devrim yapabilmesi için nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesinin şart olduğunu ileri sürüyorlardı. Onlara göre proletarya nüfusun çoğunluğunu teşkil edecek ve oyların çoğunluğunu alarak iktidara gelecekti.

II. Enternasyonal'in partileri işte, proleter devrimleri çağında, Marx ve Engels'i böyle yorumluyorlardı.

II. Enternasyonal pasifistleri, Marksizmi bu şekilde dogmatikleştirirlerken, Marksizmi eylem klavuzu olarak kabul eden Lenin, somut durumların, somut tahlillerini yaparak, kapitalizmin emperyalizme dönüşmesi sürecini yakından izliyordu. (Lenin, **Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması** kitabını 1916 da yazmıştır; fakat Lenin'in 1900 lerden itibaren yapmış olduğu bütün tahliller, emperyalist dönemin çelişkilerinin doğru analizine dayanmaktadır.)

Lenin'e göre dönem Marx ve Engels'in dönemi değildi; kapitalizm yeni bir safhaya girmişti. Kapitalizm Marx ve Engels'in 1847-50 dönemi arasında girdiğini zannettikleri sürekli ve genel bunalımlar dönemine, can çekişme sürecine artık girmiştir. Ve Lenin tekelci dönemde iyice belirginleşen kapitalizmin dengesiz ve kesikli gelişimini doğru gözleyerek, bundan tek ülkede sosyalizmin zaferinin mümkün olduğu sonucunu çıkardı.

«... kapitalizmin gelişmesi, farklı ülkelerde hiçte muntazam olmayan bir şekilde yürümektedir. Meta üretimi sis-

teminde başka türlü de olamaz. Bundan da reddedilemez bir şekilde şu çıkıyor ki, sosyalizm **bütün** ülkelerde aynı anda zafere ulaşamaz. Önce bir ya da birkaç ülkede zafere ulaşacak ötekiler bir süre burjuva ya da burjuva öncesi dönemde kalacaklardır. (**Proletarya Devriminin Savaş Programı, Savaş ve Sosyalizm, s. 61**)

Lenin, «Ekonomik ve politik gelişmenin eşit oranda olmaması, kapitalizmin kesin kanunudur. Bundan sosyalizmin, önce kapitalist ülkelerin pek azında hatta bir tanesinde mümkün olduğu sonucu çıkar» diyerek, Marx ve Engels'in «devrim bütün ülkelerde birden patlak verecektir» şeklindeki önerisinin, emperyalist dönemde eskidiğini belirtmektedir. Lenin'e göre, Marx ve Engels'in bu eskimiş önerisini, dogmalaştırarak, tekrarlayan II. Enternasyonal parti ve sözcüleri, burjuvaziye hizmetten başka bir şey yapmamaktadırlar: «Kendilerini çok akıllı sayanların ve üstelik sosyalist geçinenlerin, devrim bütün ülkelerde birden patlak vermedikçe iktidarın mücadele ile ele geçirilemeyeceğini iddia edenlerin her türlüşünü biliyoruz. Bu adamlar bu gevezeliklerle devrime sırt çevirdiklerini ve burjuvazinin yanına geçtiklerini sezmıyorlar. Çalışan sınıfların uluslararası oranda devrim yapmalarını beklemek, herşeyin bekleyiş içinde donakalması demek olur. Bu saçmalıktır». (Bkz. 4. baskı, cilt 27. s. 336 Lenin'den aktaran Stalin, **Sağ ve Sol Sapmalar** s. 220)

Leninizme göre, proletarya devrimine o ülkenin iç gelişmesinin bir meselesi olarak, bakıp, üretici güçlerin gelişmesinin yeterli olup olmadığının tetkiki artık geride kalmıştır. Emperyalist dönemde, herhangi bir ülkede devrim şartları, üretici güçlerin gelişme seviyesine bağlı değildir. Çünkü emperyalizm ekonomik otarşiyi yıkarak, milli özel ekonomileri, dünya ekonomisi denilen bir zincirin halkaları haline getirmiştir. Ve sistemin bütünü açısından,

bütün ülkelerde devrimin objektif şartları mevcuttur. Bu yüzden ilk proletarya devrimini kapitalizmin en gelişmiş olduğu, demokrasinin ve kültür seviyesinin en yüksek olduğu ülkede olacağını beklemek yanlıştır. Marx ve Engels'in tekel öncesi dönem için doğru olan bu önerisi, emperyalist dönemde, artık eskimiştir. Ve Leninizme göre, ilk proletarya devrimi, kapitalizmin ve demokrasinin en gelişmiş olduğu şu veya bu kapitalist ülkede değil, emperyalist sistemin en zayıf olduğu ülkede yapılacaktır. «Emperyalizm zincirinin en zayıf olduğu yerde sermayenin cephesi yarılacaktır; çünkü proletarya devrimi, dünya emperyalist zincirinin kırılmasının sonucudur ve devrime başlayan ülkenin sermayenin cephesini yaran ülkenin, kapitalist anlamda daha gelişmiş ülkelere oranla daha az gelişmiş olması, bununla beraber kapitalizm çerçevesi içinde bulunması pekala mümkündür» (Stalin, **Leninizmin İlkeleri**, s. 32)

II. Enternasyonal partilerinin ileri sürdükleri «barışçıl geçiş» teorisi de, Lenin'e göre yanlıştır. Kapitalizm can çekişme dönemine girdiği için, bürokrasi ve militarizmini iyice güçlendirmiştir. Sosyal devrimin emperyalist dönemde tek yolu vardı; o da «şiddet yoluyla bürokratik ve askeri makineyi» parçalamaktır. Marx ve Engels'in, tekel öncesi dönemin İngiltere ve Amerika için öngördüğü barışçıl geçiş tezi, tekelci dönemde eskimiştir, geçersizdir.

Diyor ki bu konuda Lenin; «Bugün,... Marx'ın bu sınırlaması geçerli değildir. Amerika gibi İngiltere'de, Anglo-Sakson özgürlüğünün (militarizm ve bürokratizm yokluğu) dünyadaki bu en büyük ve en son temsilcileri de, herşeyi kendilerine bağımlı kılan ve her şeyi kendi ağırlığı altında askeri ve bürokratik kurumları, kan ve çirkef dolu Avrupai bataklığı içine boylu boyunca battılar. Şimdi Amerika'da olduğu gibi İngiltere'de de, (bütün gerçek halk

devrimlerinin ilk şartı,... 'hazır devlet makinesini, **kırmak, parçalamaktır**).'» (**Devlet ve İhtilal**, s. 52)

Leninist devrim teorisinde, işçi sınıfının zayıf olduğu, nüfusun büyük çoğunluğunu köylülerin teşkil ettiği bir ülkede, emperyalist zinciri parçalamak mümkündür. Burada köylülerin devrimci potansiyelinin proletaryanın ve partisinin yönetiminde harekete geçirilmesi temel alınmaktadır. «... **Bilindiği gibi, Lenin, proleterlerin köylülüğe karşı şı olan münasebetinde Marx kuramını tamamlamış ve geliştirmişti**» (G. Dimitrov, **Partinin Gelişmesinde Başlıca Devreler, Halk Cumhuriyetine Doğru**, s. 124)

Lenin'in devrim teorisinde, ihtilalci insiyatifin rolü (emperyalist dönemin özelliklerinden dolayı) Marx ve Engels'in-kilerine kıyasla çok daha ağırlıklıdır. Emperyalist dönemde, devrimlerin maddi temelleri hazır olduğu için, meseleyi çözmek ihtilalci insiyatifin uygun zamandaki atılımına kalmaktadır.

Bilimsel Sosyalizmin devrim teorisinde köylülerin rolü arttıkça, devrim mihrakı doğu'ya kaydıkça volantirist yön ön plana çıkmaktadır.

II. Enternasyonal partilerinin devrim yapmaya niyetleri olmadığı için, köylülerin ihtilalci potansiyellerini kanalize etmek, köylüleri proletaryanın saflarına kazanmak diye bir meseleleri yoktu. Onlar, devrimi köylülerin çoğunluğunun proleterleşeceği, proletaryanın nüfusun çoğunluğunu teşkil edeceğini bilinmiyen bir zamana ertelelemişlerdi. II. Enternasyonal'in «ortodoks» düşüncesine göre, köylüleri tüm olarak burjuvazinin ordusu içinde düşünmek gerekir. Bu düşünceye göre, «köylüler bütünüyle ancak bir gıda ürünleri sağlayıcısıdır» ve çıkarları proletarya ile zıttır. Bu şekilde toplumu birbirine zıt iki renge boyamak II. Enternasyonal oportünizminin, klasik «ortodoks» anlayışından başka bir şey değildir.

II. Enternasyonal pasifistleri, yukarıda kısaca özetlediğimiz bütün oportünist tezlerini, Marx ve Engels'e dayandırıyorlardı. Onlar Marksizimde neyin kesin olduğunu hiç ama hiç anlamış değillerdi. Onlar Stalin'in deyişiyle, Marksizmin özünü —somut durumların somut tahlilini— bir yana bırakarak, Marksizmi donduruyorlardı.

Emperyalist dönemin ilk yıllarında sadece Lenin ve Bolşevikler Marksizmin özüyle lafızlarını birbirlerinden ayırarak, Marksizmin özünü muhafaza ederek, hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleştirip, zenginleştiriyorlardı.

1900 lerde diyordu ki Lenin: «**Marx'ın teorisini tamamlanmış, değişmez bir bütün olarak görmüyoruz. Aksine olarak düşünüyoruz ki, bu teori sadece bilimin köşe taşlarını yerleştirmiştir; eğer sosyalist hayatın kendilerini aşmasını istemiyorlarsa bu bilimi her yönden derinleştirmelidirler. Düşüncemize göre Rus sosyalistleri için Marx'ın teorisini bağımsızca iyice işlemek özel olarak zorunludur.**»

III. MARKSİZMİN «ORTODOKS» TAHRİFİ ve LENİNİST DEVİRİM TEORİSİ (II) : LENİNİST KESİNTİSİZ DEVİRİM TEORİSİ ve MENŞEVİZM

20. Yüzyılın başında, kapitalizmin emperyalizme dönüştüğünü gözleyen Lenin'e göre, Marx'ın 1847-50 dönemi arasında geldiğini zannettikleri an, «büyük mücadele anı» artık gelmişti. Artık «burjuvazi ile proletarya arasındaki savaş, bütün Avrupa'da gündemdedir». Ve Lenin, Marx ve Engels'in 1850 Almanyası için öngördükleri **sürekli devrim** teorisini, Rus proletaryasının devrim teorisi olarak ilan ediyordu.

1840-50 dönemi arasında, Marks ve Engels, bu devrim teorisinde gerçekten yanılmışlardı. Çünkü onlar, 1847 dünya ticaret bunalımı ile kapitalizmin genel ve sürekli buhranlar dönemine girdiğini zannetmişlerdi. Oysa kapitalizm o çağda yükselme dönemindeydi. Dolayısıyla Avrupa'da, bir proleter devrimi olması imkânsızdı. Bu nedenle, **Almanya'daki demokratik devrimin başını proletarya çekse bile, Avrupa'da zamandaş patlak veren proletarya devrimleri olmadığı için, proletarya devrimi sürekli kılamazdı.** Almanya'da proletaryanın burjuva demokratik aşamadan durmaksızın sosyalist devrim aşamasına geçebilmesi için, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde iktidarı ele geçirmiş olan muzaffer proletaryanın yardımı şarttı.

Oysa, şu anda (emperyalist dönemde) kapitalizm sürekli bunalımlar dönemine girmiştir. Avrupa proletaryasının iktidara gelmesi için objektif şartlar sistemin bütünü açısından olgunlaşmıştır. Bu yüzden Marx ve Engels'in 1856 lardan sonra vazgeçtikleri bu devrim teorisi, kapitalizmin sürekli ve genel bunalımlar döneminde, Rusya gibi, gecikmiş burjuva demokratik devrimin eşliğinde olan bir ülkenin proletaryasının tek ve doğru devrim teorisidir.

Yani, Lenin'e göre Marx ve Engels'in bir Avrupa devrimi bekledikleri yılları (1840-50 yılları) Almanya'sının durumu nasılsa, 20. Yüzyılın başında, Çarlık Rusyasının durumu da öyleydi. Bu benzerliğe ilişkin diyor ki Stalin : «Rusya'nın ve Lenin'in başına gelen, 1840-50 arasında Almanya'nın ve Marx ve Engels'in başına gelmiştir.» (**Leninizmin İlkeleri**, s. 15)

Yine Stalin, **Manifesto'daki** Almanya'da olacak olan burjuva demokratik devrim, proletarya devriminin başlangıcı olacaktır sözüne dikkati çekerek şunları söylemektedir : 20. yüzyıl başları Rusya'sı için aynı şeyi söylemek gerekir; ancak Rusya 1840-50 Almanya'sına oranla gelişmenin daha yüksek bir noktasında idi. Rusya, bu devrimin,

daha ileri bir Avrupa çerçevesi içinde de (İngiltere ve Fransa şöyle dursun) Almanya'dakinden de daha gelişmiş bir proletarya ile yapmak zorundaydı; ve herşey bu devrimin, proletarya devriminin mayası ve başlangıcı olacağını gösteriyordu. Daha 1902 de, henüz Rus devriminin hazırlık günlerinde, Lenin'in **Ne Yapmalı** adlı eserinde geleceği önceden gören şu sözleri yazması tesadüf değildi.

«Tarih, bizi (yani Rus Marksistlerini J. St) herhangi bir ülkenin proletaryasının karşılaştığı **hemen yerine getirilmesi gereken** görevler içinde en devrimcisi olan acil bir görevle karşı karşıya getirmiştir. Bu görevin yerine getirilmesi, sadece Avrupa irticaanın değil Asya irticaanın da en güçlü kalesinin yıkılması, Rus proletaryasını, uluslararası devrimci proletaryanın öncüsü durumuna getirir» (c. IV s. 382) (**Leninizmin İlkeleri**, s. 15-16)

Rus proletaryasının, uluslararası devrimci proletaryanın öncüsü durumuna gelmesinin nedeni, Çarlık Rusya'sının had safhaya ulaşmış olan bütün zıtlıkları bağrında toplaması, bir başka deyişle emperyalist zincirin en zayıf halkası olmasıdır.

«İşte bunun için Rusya'nın emperyalizmin çelişkilerinin kesin sonucunu verecek olan çatışma konusu olması gerekiyordu; bu sadece bu çelişkilerin Rusya'da özellikle rezilce, özellikle tahammül edilmez şekilde belirmesinden ötürü değildir; sadece Rusya'nın, Batının mali sermayesini, Doğu'nun sömürgelerine bağlayan batı emperyalizminin başlıca desteğini teşkil etmesinden ötürü de değildi; fakat bunlarla birlikte, emperyalizmin çelişkilerini, devrimci yoldan çözümlemeye sahip gerçek kuvvetin yalnız Rusya'da bulunmasından ötürüydü. Dolayısıyla, Rusya'da devrimin

bir proleter devrimi olması zorunlu idi (*) ve bu devrimin gelişmesinin daha ilk gününden zorunlu olarak uluslararası bir karakter alması ve sonuç olarak emperyalizmi ta temelinden sarsması gerekiyordu.» (Stalin, **Leninizmin İlkeleri**, s. 14)

Bu değeriendirişin doğal sonucu, Rus proletaryası birbirinden farklı iki savaşı, tek bir süreç içinde yürütecekti : «Burjuvazi ile proletarya arasındaki savaş, bütün Avrupa'da gündemdedir. Bu savaş çoktan Rusya'ya da ulaştı. Çağdaş Rusya'da, devrime muhtevasını veren, savaş halinde iki güç değildir, fakat heterojen ve farklı iki sosyal savaştır. Birinci savaş, bugünkü otokratik düzenin bağrında verilmelidir ve köletiğe dayanır; öteki ise gözlerimiz önünde doğan, geleceğin burjuva-demokratik düzeninin içinde yeralan savaştır. Biri özgürlük için (burjuva toplumunun özgürlüğü için), demokrasi için, yani halkın mutlak egemenliği için bütün halkın verdiği savaştır; öteki, toplumun sosyalist örgütlenmesi için proletaryanın burjuvaziye karşı giriştiği sınıf mücadelesidir.

Şu halde, karakterleriyle, amaçlarıyla ve kavga da kesin bir tavır takınmaya yetenekli sosyal güçlerin bileşimi bakımından tamamen farklı iki savaşı aynı zamanda yürütmek gibi zor ve ağır basan bir görev sosyalistlere düşüyor» (Lenin, **Sosyalizm ve Köylüler, İşçi-köylü İttifakı**, s. 15) (**)

(*) Burjuva demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştürülmesi, tek bir süreç içinde iki devrimin yapılması kastediliyor.

(**) Görüldüğü gibi, Leninist kesintisiz devrimin özü, emperyalist dönemde, burjuva demokratik devrimini tamamlamamış bir ülkenin sosyalistlerinin, karakterleriyle, hedefleriyle ve ittifaklarıyla tamamen birbirinden farklı iki devrimin savaşını

1905 Rus burjuva devrimi arafesinde bolşevik devrim perspektifi işte buydu. (***)

Bu perspektifin ayırdedici özelliklerini şu şekilde özetleyebiliriz :

1 — Leninist kesintisiz devrim teorisi, kapitalizmin çan çekişme döneminin devrim teorisidir. Bu teori, sadece kapitalizmin genel bunalımının balşangıcındaki Çarlık Rusyası için değil, bütün emperyalist kapitalist gelişme süre-

tek bir süreç içinde vermesine dayanmaktadır. Bir başka deyişle emperyalist dönemde, bütün bu, ülkelerde bu devrimi zafere götürecek tek güç proletaryadır. Yani demokratik devrimin önderi sadece proletarya olabilir. Ve de emperyalist dönemde burjuva demokratik devrimi yapan bir ülke şartlar ne olursa olsun, sosyalizme gider.

Bu devrimin özü budur. Bu tez Lenin'den bu yana ileriki bölümlerde göstereceğimiz gibi derinleşip zenginleşmiştir.

Emperyalist dönemde, dünya konjonktüründeki durum ne olursa olsun demokratik devrimini yapmış bir ülkenin, önünde bir yol kayşağı değil, bir tek sosyalizme giden yolun olduğuna, Türkiye'de bilimsel sosyalizm adına karşı çıkanlar vardır. Menşevizmin bir başka ifadesi olan bu görüşün temsilcilerinden birisi ve bu görüşü en iyi formüle eden kişi, Mihri Belli'dir. Mihri Belli'ye göre, meseleyi bu şekilde (Lenin'in koyduğu şekilde) koymak kaderciliktir. Ve demokratik devrimin tek bir öncüsü olduğunu ve bu öncüsünde proletarya olduğunu söylemek iddiacılıktır. Meseleyi pazarlık konusu yapmaktır; devrimde burjuvazi öncü olamaz ama pekala küçük-burjuvazi öncü olabilir. (Bkz. Türkiye'de Karşı-Devrim, Türk Solu, s. 64. s. 21 Aydınlik, sayı 9 s. 270 v.s.)

(***) Yazının amacını dikkate alarak, sürekli devrim teorisinin sosyalist toplumdan sınıfsız topluma kadar devam eden, kültür ihtilali sürecini tahlilimizin dışında tutuyoruz.

cine girememiş, dolayısıyla sömürge ve yarı-sömürge olan ülkeler için de geçerlidir.

2 — Leninist sürekli devrim teorisi, Marx'ın sürekli devrim teorisinden daha da ileride köylülerin devrimci potansiyelinin devrim doğrultusunda kanallize edilmesine dayanır. Bu teoriye göre, köylü ordusuna, emperyalist dönemde proletarya kumanda edebilir. Ve devrimi kesintisiz kılmak isteyen proletaryanın görevi bu orduya kumanda etmektir.

3 — Çarlık Rusya'sı gibi bir ülkede burjuva demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştürülebilmesi için, iktidara geçmiş olan Avrupa proletaryasının yardımı şarttır.

II. Enternasyonal'in Rusya kolu olan Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin **menşevik hizbinin** devrim perspektifi, II. Enternasyonal'in **resmi** devrim anlayışının doğal bir sonucu olarak, Bolşevik perspektifin tam tersiydi.

II. Enternasyonal'in «ortodoks» anlayışına göre, ilk proletarya devrimi, kapitalizmin ve demokrasinin en gelişmiş olduğu, proletaryanın nüfusun çoğunluğunu teşkil ettiği bir ülkede patlak verecekti. Ve bu ülkede patlak veren devrim, öteki ülkelere sıçrayacaktı. Böylece dünya devrimi zamandaş olacaktı.

Bu düşünceden hareket eden menşevizme göre 1900 lerde bir dünya proleter devriminin patlak vermesinin objektif şartları olgun olmadığı için ve de henüz proletaryanın iktidarı ele geçirdikten sonra gerekli olan yönetici kadroların tam oluşmadığından, Rusya'daki demokratik devrim proletarya'nın önderlik etmesi düşünülemezdi. Bu şartlar olgunlaşınca kadar ki süre içinde Rus liberal burjuvazisi burjuva devrimini yapmalı, proletaryada ona destek olmalıdır. Beklenen an gelene kadar, «batı tipi bir demokratik ortamda» Rus proletaryası, parlamenter mücadele metoduyla güç toparlardı (güçlenirdi).

Bolşeviklerin sürekli devrim teorisi saçma ve anarşist bir teoridir. Bu teori Marx ve Engels'in 1840-50 dönemi arasındaki yanlışlarından hareket etmektedir. Daha sonraları, Marx ve Engels, bu konuda yanlışlıklarını söyleyerek, bu teoriyi terketmemişler miydi? Ve Marx 1859'da yayınladığı **Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı'nın Önsöz'ün** de yapmış olduğu devrim tanımı ile bu teoriyi mahkûm etmiyor muydu?

Proletarya ancak tek bir devrimle uğraşabilir; o da kendi öz devrimi olan sosyalist devrimidir. Bunun için burjuvazinin kendi devrimini yapmış olması, kapitalist üretimi geliştirmiş olması şarttır. Üretici güçler olgunlaşmadan, proletarya nüfusun çoğunluğunu oluşturmadan, burjuva toplum ve düzeni Rusya'ya yerleşmeden, proletaryanın iktidarı diye bir şey söz konusu olamaz.

Menşevizmin Rus proletaryası için öngördüğü devrim teorisi de budur.

Her iki teori, bir sonraki bölümde üzerinde duracağımız gibi bolşevik ve menşevik parti anlayışı ve çalışma tarzının temeli olmuştur.

Dünyayı ayrı yorumlayanların değiştirme araçlarının da ayrı olacağı açıktır!

IV. BOLŞEVİKLERİN VE MENŞEVİKLERİN PARTİ ANLAYIŞLARI :

Leninist sürekli devrim teorisi, proletaryası zayıf olan bir ülkede, ihtilâlcî insiyatifin, çeşitli imkânları —bu imkânların en önemlisi köylülerin devrimci potansiyelidir- devrim için kullanılmasına dayanır.

Belli bir tarihi aşamanın sınıfsal karakteri ile, bu aşamadaki sınıfların fiili rolü arasındaki farklılık, bu teorinin temelidir. Bu farklılık, Leninist devrim teorisindeki volan-tirist yanın ağır basmasının doğal sonucudur.

Marx ve Engels'in devrim teorilerinde —o zamanın somut şartlarından dolayı— ekonomik ve sosyal **determinist** yön, volantirist yöne nazaran daha ağır basar. Leninist teoride ise, politikanın, ekonomiye oranla belirleyiciliği ağır basmaktadır. Yani ihtilâlcî insiyatif temeldir. (Temel olması tek başına belirlemesi demek değildir.)

«Politika, ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. Politika-nın ekonomiye nazaran önceliğini kabul etmemek olmaz. Aksini düşünmek, Marksizmin A.B.C. sini unutmak demektir.» (Lenin, cilt 42, s. 278 Fransızca baskı.)

Leninist devrim teorisindeki ihtilâlcî insiyatife, politika-ya öncelikle ağırlık vermek düşüncesi Leninist parti anlayışını da biçimlendirmektedir.

Lenin'e göre, proletaryanın işçiler örgütü ve devrimciler örgütü olmak üzere iki tip örgütü vardır. «İşçilerin örgütü ilk olarak, mesleki bir örgüt olmalıdır, mümkün olduğu kadar gizlilikten uzak, açık olmalıdır. Buna karşılık devrimciler örgütü, herşeyden önce ve başlıca mesleği devrimci eylem olan adamları kucaklamalı...» (Lenin, **Ne Yapmalı**, s. 340).

Bu anlayışa göre proletarya partisi, tamamen profesyonel devrimcilerden oluşmalıdır. Parti, profesyonel devrimcilerin oluşturduğu bir savaş örgütüdür. Bu profesyonel devrimciler, «toplumdaki mevcut düzen ile bütün bağlarını koparmış, sadece boş gecelerini değil, bütün ömürlerini devrime adanmış ve asgari Marksist formasyondan geçmiş, belli konularda uzmanlaşmaya yönelmiş kişilerdir.» Ve başlangıçta bu profesyonel devrimcilerden oluşmuş olan partide sınıfsal köken ayrımı yapılamaz : «Böyle bir örgütün özelliği karşısında, **işçilerle aydınlar arasında** ve hele ayrı ayrı meslekler arasında, her türlü fark **silinmelidir**. Besbelli ki bu örgüt, pek geniş tutulmamalı ve mümkün olduğu kadar gizli olmalıdır». (Lenin, **Ne Yapmalı**, s. 140).

Görüldüğü gibi, başlangıçta parti ile sınıf arasındaki

İlişkiler daha çok objektiftir; yani ideolojiktir. Partinin öncülüğünün temeli **ideolojiktir**. Başlangıçta önemli olan Lenin'in deyişiyle, parti üyelerinin işçi veya öğrenci olması değil de profesyonel devrimcilerden oluşmasıdır. Profesyonel devrimcilerin teşkil ettiği savaş örgütünün objektif olarak proletaryanın devrimci iradesini temsil etmesi esastır. Ve proletaryaya bilinç bu örgüt aracılığıyla dıştan iletilecektir. Çünkü bu örgüt, sosyalist hareketi temsil etmektedir. «Devrimci Sosyal Demokrasi, proletarya örgütüyle [mesleki örgüt kastediliyor] ayrılmaz surette bağlantılı Jacobinleri temsil eder» (Lenin)

Bu örgüt yarı askeri nitelikte olan bir örgüttür. Yani, demokratik merkezizetçilik ilkesinde demokratik yan değil de, merkezizetçi yan ağır basmaktadır. (Bu burjuva demokrasisi olmayan bütün ülkeler için geçerlidir.)

«Devrimci Sosyal Demokrasi'nin örgütlenmedeki ilkeleri demokrasiye karşı hiyerarşik yapı, veya diğer deyişle, otonomiye karşı merkezizetçiliklerdir. Bunlar eyyamcılarının savunduklarının tam tersi ilkelerdir. Sonuncuların savundukları ilke tabandan yukarı tırmanmak istediği için, en uzaktaki otonomiye ve demokrasiye varıncaya kadar var... Fakat Devrimci Sosyal Demokrasi iktidar mücadelesini yuktan başlattığı için, bölümlerin karşısında merkez teşkilâtı haklarını ve tam... iktidarının genişletilmesini savunur.» (Lenin, **Bir Adım İleri, İki Adım Geri**)

Lenin'in «Bize bir savaş örgütü verin, Rusya'yı altüst edelim» dediği parti örgütünün niteliği ve işlevi budur.

Fakat bu şekilde savaş örgütünün ilkelerine göre kurulmuş olan bir partinin, savaş örgütü olabilmesi için, geniş proleter kitlelerini mücadele içinde kucaklaması şarttır.

İlk etapta, işçilerin çoğunlukta olması gerekmiyordu. Önemli olan sınıfsal köken durumu ne olursa olsun, örgüt-

tün profesyonel devrimcilerden oluşmasıdır. Fakat ikinci etapta, **işçilerin** mutlak bir çoğunluğu teşkil etmesi şarttır (*). 1902 de partinin dar tutulmuş bir azınlık örgütü olması gerektiğini söyleyen Lenin, 1905 de parti örgütü içinde «yüzbinlerce işçinin» yer alması gerektiğini söylemektedir. «Üçüncü Kongre de, Parti Komitelerinde her iki aydına karşılık sekiz işçi bulunması gerektiği arzusunu ifade etmiştim. Artık bunun da modası geçti. Şimdi, Parti örgütlerinde, Sosyal Demokrasi'ye bağlı her aydına karşılık, bir kaç yüz Sosyal - Demokrat işçi bulunması arzu edilir» (Aktaran Tony Cliff, **Rosa Luxemburg**, s. 58).

Parti, proletaryanın siyasi kitle partisi haline dönüştüğü zaman, partinin savaş örgütü olmasından bahsedilebilir. Ve bu savaş örgütünün üyeleri ikili karaktere sahiptir :

«Lenin, Partinin yapısının ve kuruluşunun iki kısımda meydana gelmesi gerektiğini ileri sürüyordu : a) Önde gelen Parti işçilerinden esas olarak profesyonel ihtilalci, yani parti çalışması dışında hiçbir işle uğraşmayan ve gerekli teorik bilgiye, tecrübeye, örgütsel pratiğe ve çarlık polisiyle dövüşme ve ellerinden kurtulma ustalığına sahip olan parti işçilerinden meydana gelen sıkı bir düzenli kadro; b) Yüzbinlerce emekçinin sevgi ve desteğini kazanan geniş

(*) Bu ilke, halk savaşı vermek zorunda olan ülkeler için geçerli değildir. Bir başka deyişle, bu ikinci etapta örgütten işçilerin mutlak bir çoğunlukta olması bu ülkeler için geçerli değildir. Eğer halk savaşı verilecekse, kırlık bölgelerdeki geniş yoksul köylüleri kucaklamalıdır. Partili emekçiler arasında köylüler işçilerden nicelik olarak daha ağır basar bu ülkelerde. Bu Leninist parti anlayışının zaman içinde derinleşmesinin, devrim teorisindeki volantinist yönün daha ağır basmasının tabii bir sonucudur.

bir mahalli Parti örgütleri ağı ve çok sayıda parti üyesi.» (SBKPT, s. 353).

İşte Bolşevik parti anlayışı budur.

Porletarya devrimi ile burjuva devrimi arasına bir Çin seddi sokan, proletaryanın devrimci atılımını kapitalizmin ve demokrasinin Rusya'da gelişeceği, proletaryanın nüfusun belli bir çoğunluğunu teşkil edeceği bir zamana ertelenmiş olan menşevik devrim teorisi, parti konusunda da olduğu gibi yansıyordu.

Menşeviklere göre, Rus işçi sınıfı henüz zayıf ve cılızdı. Gizli kurulan RSDİP ise, proletarya ile organik bağlar kurmuş değildi. Sadece «ilkelerde işçileri temsil eden» aydınlardan oluşmaktaydı. Bu yüzden bu parti henüz gerçek proletarya partisi sayılamazdı. (Görüldüğü gibi menşevik anlayış, örgütlenmenin ilk aşamasında işçilerin çoğunlukta olmasını şart koşmaktadır.)

Burjuva devrimi Rusya'da belli bir burjuva yasallığını getirecekti. İşçiler bu burjuva özgürlüğünden yararlanarak bir araya gelebilirlerdi. Biraraya gelen işçiler kendi sendikalarını, örgütlerini ve partilerini oluşturacaklardı. Devrimci aydınların görevi sadece bu oluşuma yardımcı olmaktır. Profesyonel ihtilâlcilerin partisi diye bir kavram, çoğunluğun devrimi olan sosyalist devrimi savunan Marksistlere ait olamazdı. Bu kavram, azınlık devriminin devrimcileri olan Jakobenlere, küçük-burjuva devrimcilerine aitti. Bu, komplocu Blanquistlerin partisi olabilirdi ama devrimi kitlelere dayandırmak zorunda olan çoğunluğun devrimini yapmak isteyenlerin olamazdı. Hele proleter kökenli olmayanların profesyonel devrimci adı altında proleteriyayı temsil etme ve onlara bilinç götürme iddiaları tamamen Marksist olmayan düşüncenin mahsulüdür. (**).

(**) Bilincin İçten iletilmesi meselesi ile Çin seddi teorisi aynı ideolojik bütünün parçalarıdır. Burjuva devrimi ile sos-

Mihri Belli'ye göre, ilk etapta proletaryayı bilinçlendirecek ve örgütlendirecek olan, profesyonel devrimciler değildir. (Bütün bunlar için bkz. Mihri Belli, **Millî Demokratik Devrim**, s. 49-50-51-52).

Mihri Belli bir sosyalist aydın (!) olarak, bu anlayışa hayatının düsturu olarak sonuna kadar sadık kalmıştır. Bu yüzden hayatı boyunca proletaryanın bilinçlendirilmesi ve örgütlendirilmesi meselesi ile hiç ama hiç uğraşmamıştır; çünkü onun ekonomist anlayışına göre, proletarya kendi kendine bilinçlendirilecektir. Proleter kökenli olmayan sosyalistlerin görevi, ona dıştan bilinç götürmek değildir.

O zaman, bu anlayışa göre, Mihri Belli gibi proleter kökenli olmayan sosyalistlere (!) düşen görev, proletaryanın dışındaki devrimci sınıfları, mesela, küçük-burjuvaziyi bilinçlendirmek ve örgütlendirmektir. Ve Mihri Belli de bütün politik hayatı boyunca bu görevi başarıyla yerine getirmeğe canla başla çalışmış bir «sosyalisttir». Bu konudaki çalışmaları için, **Yazılar** adlı kitabına bakmak kafidir.

yalist devrim arasına Çin seddi sokanlar her zaman ve her yerde, değişik laflarla bilincin dıştan iletilmesine karşı çıkarlar. Bu sadece 1900 lerin Çarlık Rusya'sındaki ekonomistlere ve de sonradan bu görüşü kabul etmiş olan menşevik hizibine özgü değildir. Menşevizm, emperyalist çağın her döneminde ve her ülkede şu ya da bu kılıfta solda daima yaşama imkanını bulmuş olan oportünist bir akımdır. Örneğin Türkiye'de Çin seddi teorisyenlerinden Mihri Belli'de bilincin dıştan iletilmesine karşı çıkmaktadır. Mihri Belli'ye göre bilincin dıştan iletileceğini söylemek yanlıştır. Hem Lenin, Kautsky'den aktardığı bu düşünceden bir kere o da çok kısa olarak bahsetmiş, bir daha hiç bahsetmemiştir. (yani Lenin, sonradan bu düşünceden vazgeçmiştir). Bu görüşe göre Lenin bilincin dıştan iletilmesini değil içten iletilmesini savunmuştur (!)

Proletaryanın yönetimi, en demokratik yönetimdir. Onun partisi de en demokratik bir partidir ve en demokratik şekilde aşağıdan yukarı kurulur.

1905 burjuva devriminin oluşturacağı özgürlük ortamında, sadece işçiler değil, halk kitleleri de geniş tutulmuş, «non-partizan» Sovyetler içinde örgütlenmelidirler. Bu kendi kendini yöneten belediyelerin ve işçi örgütlerinin temsilcileri «kurucu meclis»e geçiş olan Milli Kongre'yi oluşturacaklar. Böylece gerçek anlamda bir burjuva parlamententer ortam Rusya'ya yerleşecek, yerel, kendi kendini yöneten belediyeler seçimlerine katılan proletarya, halkı yanına çekecekti. Ve bu yüzden parti bütün işçilere ve sosyalist aydınlarla açık olmalıdır, geniş tutulmalıdır.

İşte Menşevik örgüt anlayışı da budur.

Görüldüğü gibi bu iki farklı örgüt anlayışı, farklı iki devrim anlayışının sonucundan başka bir şey değildir.

V. 1905 DEVRİMİ VE LENİNİN ÖNGÖRDÜĞÜ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ :

Leninin ön gördüğü demokratik devrimi karakterize eden unsurlar şunlardır :

I — Emperyalist dönemde, tarihin ileriye götüren lokomotif, proletaryadır. Bu yüzden Rus liberal burjuvazisi, artık tarihi kaçırmıştır. Burjuva devriminin önderi, sonuna kadar tek devrimci sınıf olan proletaryadır.

«Proleterya durumu gereği, en ilerici ve biricik tutarlı devrimci sınıf olduğundan, Rusyada genel demokratik devrimci harekette baş rolü oynamalıdır» (**RSDİP nin III kongre kararı, İki Taktik, s. 80**).

II — Demokratik halk devriminin temel güçleri işçiler, köylüler ve şehir küçük burjuvazisidir.

«... Çarlık üzerinde kesin zaferi gerçekleştirebilecek olan biricik güç **halktır**, yani —eğer **temel büyük güçleri** ele alıyorsa, şehir ve köy küçük burjuvazisini bu **temel güçler** arasında dağıtıyorsa (çünkü küçük burjuvazide «halktır») — Proleterler ve köylülerdir.» (Lenin, **İki Taktik**, 2. bsk. s. 58).

III — Devrimci temel güç birliği işçi-köylü ittifakıdır.

Bu işçi köylü ittifakı konusunda biraz duralım. Lenin, Çarlık Rusyasındaki kırık bölgeyi tahlil ederek, devrimci politikayı şu şekilde tesbit etmektedir :

«Gerçekte, yakın ve uzak amaçları ile, karşımızda üç ayrı sosyal sınıf vardır; büyük toprak sahipleri, varlıklı köylüler —ve kısmen orta köylüler— ve nihayet proleterya. Böyle bir durumda, proletaryanın görevinin iki yön taşıması zorunludur... Köy burjuvazisi ile her türlü kölelik zihniyetine karşı, tarım feodallerine karşı; kent proleteryası ile birlikte köy burjuvazisine ve tüm öteki burjuva unsurlara karşı; işte köy proletaryasının ve onun Sosyal Demokrat ideoloğunun izleyeceği 'siyasi çizgi!' (**Proletarya ve Köylüler, İşçi-Köylü İttifakı**, s. 10).

Ve Lenin, yoksul köylü ve tarım proleteryasına sosyalist devrimle kurtulacaklarını belirterek, onların örgütünün proletarya partisi olduğunu söylemektedir : «... RSDİP, proletaryanın sınıf partisi, köy proletaryasının bağımsız sınıf olarak örgütlenmesi yolunda, yorulmadan çaba gösterir, bir an bile unutmadan ki tarım, proletaryasına onun çıkarları ile köy burjuvazisinin çıkarları arasındaki çelişki bulunduğunu açıklamak ve ancak köylülerin ve şehirlerin proletaryasının burjuva toplumunun bütününe karşı ortak mücadelesinin, yoksul köylülerin bütün kitlesine, yoksulluktan ve sömürüden gerçekten kurtarabilecek biricik devrim olan Sosyalist devrimin zaferini sağlayabileceğini anlatmak onun görevidir» (a.g.e.s. 13).

Lenin'in bu tahlillerinden sonra Rus Demokratik Halk Devrimindeki işçi-köylü ittifakı meselesi iyice aydınlığa kavuşmaktadır. İşçi köylü ittifakı, parti içinde ve parti dışında olmak üzere ikilidir.

Parti içinde şehir ve köy proleteryası ile yarı-proleter unsurlar ve yoksul köylü ittifakı söz konusudur. Orta ve varlıklı köylüleri ile ittifak ise, parti dışında ve ayrı sınıf tabanları üzerinde olacaktır. Bir başka deyişle bu ittifak her iki tarafın sınıf partileri arasında olacaktır. Devrim işçi ve köylü partisinin güç birliği sonucu olacaktır **Fakat bu ittifakta egemen durumda olan proletaryadır. Bu ittifakı yönlendirecek, devrimde hegemonya kuracak olan parti, proletaryanın sınıf pratisidir.**

Bu konuya ilişkin olarak diyor ki Lenin : «RSDİP nin III. Kongresinde formüle edilen bizim taktik şiarımız ise, demokratik devrimci ve cumhuriyetçi burjuvazinin şiarları ile uygunluk durumundadır. Bu burjuvazi ve küçük burjuvazi, henüz Rusyada, büyük bir halkçı parti teşkil etmemektedir. Ama bu partinin unsurlarının varlığından şüphe etmek için ülkede şu anda olup bitenlerden hiç bir şey anlamamak gerekir. Bizim niyetimiz büyük Rus devriminin başarılı olduğu bir durumda) sadece Sosyal Demokrat Parti tarafından örgütlendirilmiş proletaryayı değil, ama bizim yanımızda yürümesi pekala mümkün olan küçük burjuvaziyi de yönetmektedir» **(İki Taktik, 2. bsk. s. 46)**

DEVİRİM ŞEHİRDEN KIRA DOĞRU BİR ROTA TAKİP EDECEKTİR

Çarlık despotizmi, büyük şehirlerdeki silâhlı proletaryanın ayaklanması sonucu devrilecektir. Ve devrim —yukarıdan aşağıya doğru— şehirden kira doğru örgütlenecektir.

Lenin şöyle demektedir : «Bu hareket şu anda daha şimdiden bir silâhlı ayaklanma zorunluluğuna vardığına göre;

Proletarya, bu ayaklanmada kaçınılmaz olarak en enerjik rolü oynayacağına ve proletaryanın katılmasının Rusyada Devrimin kaderini tayin edeceğine göre;

Proletaryayı silahlandırmak için ve aynı zamanda silahlı ayaklanmanın ve bu ayaklanmanın doğrudan doğruya önderliğinin planlarının hazırlanması için en enerjik tedbirlerin alınması ve bu maksatla gerektiğinde özel parti militanları gruplarının teşkili.» (İki Taktik, s. 80-81).

Lenine göre, bu ayaklanmada proletarya baş rolü oynayacaktır ve devrim, geniş ölçüde işçi milis kuvvetlerinin ve işçi ordusunun [Kızıl Ordunun] ayaklanması sonucu zafere erecektir. Fakat işçi sınıfının zaferi sağlayabilmesi için köylülerin desteği şarttır.

KURULACAK OLAN İKTİDAR TEMEL GÜÇLERİN İKTİDARI OLACAKTIR; İŞÇİ VE KÖYLÜ DEVRİMCİ DİKTATORYASI.

«Devrimin çarlığa karşı kesin zaferi; proletarya ile köylülerin devrimci diktatörlüğüdür.» (Lenin İki Taktik, s. 58).

Burada oldukça, önemli olan bir konu üzerinde kısaca duralım :

İki Taktik'i dikkatli okuyan bir okuyucu görecek ki, Lenin, köylüleri ve şehir küçük-burjuvazisini temel güçler arasında bir kere saymaktadır. Ve bunun dışında devamlı olarak devrimde temel güç olarak sadece proletaryadan bahsetmektedir.

Ayrıca, Leninizmin İlkeleri'nde, Stalin, demokratik devrim aşamasında temel güç olarak sadece proletaryayı

saymakta, köylülükten ise yedek güç diye bahsetmektedir.

Acaba Lenin, o paragrafta köylüleri ve şehir küçük-burjuvazisini temel güçler arasında yanlışlıkla mı saydı? Yoksa bu bir kalem sürçmesi midir?

Değil elbette, Lenin'in o paragraftaki formülasyonu ile kendisinin ve Stalin'in yapmış oldukları öteki formülasyonlar arasında bir uyumsuzluk veya çelişki yoktur, tam bir uygunluk ve ayniyet vardır.

Mesele, şudur; köy ve şehir küçük-burjuvazisinin de **temel güçlerinin** içinde olduğu demokratik halk devrimi, şehirlerde halkın silahlı ayaklanmasıyla zafere erişecektir. Bu ayaklanmada proleterya **sınıf katılması** olarak en enerjik ve aktif rolü oynayacaktır. Proleterya halk kitlelerini kendi safına çekerek, silahlı ayaklanması sonucu iktidarı ele geçirecek ve işçi-köylü devrimci diktatoryası böylece kurulmuş olacaktır.

Görüldüğü gibi bu devrimin **temel kitle kuvveti** işçi sınıfıdır. Köylülerin devrimdeki rolü, sınıf katılması olarak ikinci derecedendir; nisbidir.

«Proleterya temel güçtür, köylülük yedek güçtür» şeklindeki Lenin'in ve Stalin'in formülasyonu devrimin ağırlık merkezinin şehirler olması ve bunun sonucu olarak devrimin temel kitle gücünün proleterya olmasından dolayıdır.

Aynı durum, Mao'nun, Yeni Demokratik Devrimi'nde sınıfların mevzilenmesine ilişkin formülasyonunda vardır. Mao'nun Yeni Demokratik Devrim formülasyonunda bazen «temel güç köylülerdir» bazen de «işçiler, köylüler ve şehir küçük-burjuvazisidir» denmektedir. Bu ilk bakışta çelişki gibi gözükse de formülasyon, tıpkı Lenin'in formülasyonu gibi çelişkili değildir. Mao, «köylüler temel güçtür» derken, elbette şehirli küçük-burjuvazinin, özellikle de proleteryanın devrimde rolünü küçümsememektedir.

Bu şekilde formüle etmesinin nedeni devrimin, halk savaşı izlenerek kırlardan şehirlere doğru bir rota izlemesindendir; yani devrimin odak noktasının farklılığından dolayıdır. Kırlardaki halk kitlesi köylüler olduğu için, devrimin temel kitle gücü köylüler olmaktadır. Devrimin temel kitle kuvveti köylüler olduğu için de, «proletarya önder güçtür, köylüler temel güçtür» formülasyonu yapılmaktadır.

Rus Demokratik Halk Devrimi ile, emperyalizmin işgali altındaki sömürge ve yarı-sömürge ülkeler arasındaki temel fark budur.

Bu farklılık son derece önemlidir. Her iki formülasyonun öngördüğü devrim anlayışı, örgüt anlayışı ve çalışma tarzı temelden farklıdır. Ve bu farklılık şu veya bu ikinci derecede bir farklılık değil, ideolojik-politik ve eylem çizgimiz tayin eden **esas** faktördür. (İleriki bölümlerde bu konu üzerinde etraflı bir şekilde duracağız.)

Kesintisiz devrimin, **İki Taktik**'teki formülasyonu, emperyalizmin işgali altındaki Türkiye için de öngörülmektedir. Doktor Hikmet Kıvılcımlı açıkça, **İki Taktik**'teki formülasyonu, Türkiye'nin sınıfsal orijinalitesine uygulamaya çalışmaktadır.

Bu sonuca Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın kitaplarındaki tahlillere bakarak varmaktayız. Şöyleki: Dr. Kıvılcımlı kitaplarında :

1.) İşçi Partisinde işçilerin mutlak çoğunlukta olması şart koşulmaktadır. Ayrıca proletaryanın sınıf pratiğinin dışında bir köylü partisinin varlığına veya varolması gerektiğine işaret edilmektedir.

Bu konularda diyor ki Kıvılcımlı;

«Halk Partisi henüz bir Köylü Partisi olmaktan çok uzaktır.» (**Halk Savaşının Planları**, s. 19).

«Ancak kimi şehirlere ve kasabalara dek ve tek tük köylere dek benekleri atmış bulunan **TİP** teşkilatının ve

TİP yedeğindeki örgütlerin içine pek çok işçi yurttaşla da girip çoğunluğu ve güdümü bilfiil ele almadıkça, İşçi Partisi henüz bir PROLETERYA PARTİSİ olmaktan uzak kaldığını görmezlikten gelmemelidir.» (Keza s. 19 siyahlar bize aittir).

«Örgütte işçi sınıfı üyelerini sayıca ağır bastırmak» [lazımdır.] (Oportünizm Nedir? s. 11 altını biz çizdik.)

2.) Devrimci mücadelenin temel alanı olarak şehirleri seçmesi ve bunun doğal sonuçları olarak, sınıf mevzilenmesinin de temel güç olarak proleterya'yı alması ve onun ideolojik değil fiili önderliğini savunması. (Yani sınıf katılması olarak proleterlerin devrimci temel kitle kuvveti olması) (Bkz. Halk Savaşının Planları, s. 188-189).

Oysa Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisi, İki Taktik'deki formülasyonundan günümüze kadar hayatın çeşitli değişiklikleri karşısında değişmiş, yeni deneylerden zenginleşip derinleşmiştir. İçinde bulunduğumuz dönem, kapitalizmin bunalımının başlangıç dönemi değildir. Türkiye'de Çarlık Rusyası gibi dünyanın 5-6 büyük sömürgeci ülkesinden bir tanesi değil, tam tersine emperyalizmin işgali altında bir yarı-sömürgeci.

Marksist-Leninist sürekli devrim teorisini, İki Taktik'teki formülasyonla sınırlandırıp dondurarak, onu her dönem için geçerli evrensel bir model olarak alıp, ülkenin sınıfsal ojnallitesine uygulamaya kalkmak, bundan sonraki bölümlerde etraflı bir şekilde göstereceğimiz gibi kişiyi bir sağ sapma içine sokar.

Lenin'in İki Taktik formülasyonundaki modele yakın ele alışı Mihri Belli'de de görmekteyiz. (Mesela, CHP yi köylü partisi ve de, Ecevit'i köylü lideri olarak ilan etmesi, şehirleri temel alması v.s.)

Fakat Mihri Belli'yi belli bir yere oturtmak gerçekten güçtür. Çünkü onun belli bir çizgisi; kendi içinde tutarlı bir rotası yoktur. Bazen, işçi sınıfının öncülüğünü mutlak bir

gerçek olarak ele almak dogmatizmdir derken, bazen de işçi sınıfının öncülüğünü, fiili bir öncülük olarak ele almaktadır. Yine bazı yazılarında filipin demokrasiciliği şartları altında proletaryanın partisi kurulamaz derken, bir başka yazısında aynı şeyleri söyleyenleri rahatlıkla sağ oportünizmle suçlayabilmektedir. Bir yazısında MDD aşamasında işçi sınıfının ideolojik önderliğinin esas olduğunu söyleyen bir devrimcinin yazısını tahrif ederek; akıl almaz bir hokkabazlıkla buradan işçi sınıfı olmadan devrim yapılmak istendiği sonucunu çıkartırken, öte yandan işçi sınıfı olmadan da küçük burjuvazinin önderliğinde devrimin olabileceğini rahatlıkla söyleyebilmektedir!..

Bunlara sayısız örnekler katmak mümkündür.

Kısacası, Mihri Belli'nin ne dediği belli değildir Belli olan tek şey belirsizliğidir. Aslında Mihri Belli, kendinden başka hiç kimseye ve hiçbir şeye (Bilimsel Sosyalizm ve onun kurucuları da dahil) inanmayan, «kerameti kendinde bulan» bir «sosyalist»tir.

O, küçük hesapların peşinde tam bir «real-politik-er»dir. (Burjuva analımda gerçekçi politikacıdır) Ve her real-politiker gibi, avareliğin zirvesinde, serseri mayın gibi dolaşmaktadır!

VI. EVRİM AŞAMASI, DEVRİM AŞAMASI

Marx ve Engels'teki evrim aşaması, devrim aşaması ve ihtilalin objektif şartları meselesi, Lenin'in tahlillerinde iyice açıklık kazanmaktadır. Bunda, şüphesiz, Lenin'in yaşadığı dönemin, proleter devrimleri çağı olmasının ve Lenin'in iki devrim tecrübesi geçirmesinin büyük rolü vardır.

Lenin'e göre, emperyalist dönemde, bütün ülkelerde kesintisiz devrim anlayışı içinde proleterya devrimlerinin objektif şartları vardır. Üretici güçlerin dünya çapında ulaşmış olduğu seviye devrim yapmak için olgundur. Ha-

zır olarak var olmayan devrimin subjektif şartlarıdır. **Leninizmin temellerini bir bakıma devrimin subjektif şartlarının hazırlanması teşkil eder. (*)** Bu gerçeğin kavranmasının meselenin özü olduğunu ileriki bölümlerde göreceğiz.

Lenin, Marx ve Engels'in evrim ve devrim aşamaları ayırımında, somut durumların farklılığından dolayı değişiklikler yaptı.

Marx ve Engels'e göre, dünya çapında devrimin objektif şartları olgun olduğu zaman, sosyalistlerin dili Fransızca olmalıdır.

Bilindiği gibi emperyalist çağ, dünya çapında devrimlerin objektif şartlarının olgun olduğu çağdır. Düz mantığa göre, Marx ve Engels'in önerilerinin doğal sonucu bu dönemde sosyalistlerin görevi sürekli Fransızca konuşmaktır, durmadan, yılmadan, devamlı taarruz etmektir! (Trotskist düşünce bir bakıma buna dayanır.)

Ama diyalektik mantık için durum böyle değildir. Dünya devrimi asla zamandaş olmayacaktır. Önce bir veya bir kaç ülkede olacaktır. Bu yüzden her ülkenin proletaryası, kendi sınırları içinde aşamalı bir mücadele vermelidir. Çünkü her ülkenin proletaryasının kurtuluşu, o ülke proletaryasının eserî olacaktır. Devrimler ne ithal edilebilir, ne de ihraç edilebilir.

(*) Devrimin subjektif faktörünü hazırlamanın Leninizmin temeli olmasına ilişkin Dimitrov şunları söylemektedir: «Partimiz Bolşevik Partisinin ve ölmez Lenin'in önderliği altında, Enternasyonalin kurulmasına katıldı. Yeni bir program beyannamesi kabul etti ve proleter devrimini, belirsiz geleceğe ait bir gaye olarak değil, objektif şartları olgunlaşmış bulunan, halledilmesi devrimin subjektif faktörüne, yani bizzat Partinin devrimi teşkilatlandırmak ve idare etmek hazırlığına ve kabiliyetine bağlı olan bir görev olarak kavradı» (Partinin Gelişmesinde Başlıca Devreler, Halk Cumhuriyetine Doğru, s. 129).

Bir ülkede devrimin objektif şartlarının olabilmesi için, kapitalizmin dünya çapındaki genel bunalımından başka, o ülkenin kendi **milli bunalımını** da yaşaması gerekmektedir.

Leninist ayrıma göre, devrim aşamasında olunabilmesi için a) proletaryanın bilinç ve örgütlenme seviyesinin devrim için yeterli olması gerekir. (Devrimin subjektif şartlarının uygun olması gerekir.) b) Ezeni de, ezileni de etkileyen bir **milli bunalımın** olması şarttır. (**) Bu milli bunalım

(**) Lenin, milli bunalımı (devrimci krizi) şu şekilde tahlil etmektedir: «Marksistler için, devrime elverişli bir durum olmaksızın bir devrim imkânsızdır, üstelik her devrimci durum da bir devrime yol açmaz. Genel anlamda bir devrim durumunun belirtileri nelerdir? Şu üç ana belirleyiciyi sıralarsak bizce yanılmış olmayız: 1. Hakim sınıflar için bir değişiklik yapmaksızın hakimiyetlerini sürdürmek imkânsız hale geldiği zaman; 'üstteki sınıflar' arasında şu ya da bu şekilde bir buhran olduğu zaman; hakim sınıfın politikasındaki bu buhran, ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve kırınglıklarının ortaya dökülmesini sağlayacak bir gedik açtığı zaman; bir devrimin olması için çoğu zaman 'alttaki sınıfların' eski biçimde yaşamak 'istememeleri' yeterli değildir; 'üstteki sınıfların da' eski biçimde 'yaşayamaz hale gelmeleri' gerekir. 2. Ezilen sınıfların sıkıntıları ve ihtiyaçları dayanılmaz hale geldiği zaman, 3. Yukardaki sebeplerin sonucu olarak 'barışta' soyulmalarına hiç seslerini çıkartmadan katlanan ama, ortalığın karıştığı zamanlarda hem buhranın yarattığı şartlarla ve hem de bizzat 'üstteki sınıfların' bağımsız tarihi bir eyleme sürüklemeleriyle kitlelerin faaliyetinde oldukça büyük artış olduğu zaman.

Sadece tek tek grupların ve partilerin değil, münferit sınıfların iradesinden de bağımsız olan bu objektif değişmeler olmaksızın, genel kural olarak, bir devrim imkânsızdır Bu objektif değişikliklerin hepsine birden, devrim durumu denilmektedir.» (V. İ. Lenin, Sosyalizm ve Savaş, s. 118-119).

lim, kapitalizmin genel bunalımının çelişkilerinin o ülkeye en keskin bir şekilde yansımasından başka bir şey değildir.

Devrim aşaması, kısa bir andır. Evrim aşaması uzun bir süreçtir.

EVİRİM DÖNEMİ

Evrım döneminin devrimci hitap dili, Almancadır. Almanca konuşma döneminde ihtilalci atılıma yer yoktur. Bu dönemin devrimci çalışma tarzı proletaryayı bilinçlendirmek, örgütlendirmek, proletarya ile öncüsünün bağlarını sıklaştırmak, emekçi halk kitlelerini proletaryanın saflarına kazanarak devrim için eğitmektir.

Eğer proletarya partisi kurulmuş ise, devrimci çalışma o partiyi proleter siyasi kitle partisi haline getirmek; çeşitli mesleki örgütler aracılığıyla kitlelerle organik bağlarını sıklaştırmak, proletaryanın ve emekçi halkın sınıf bilincini yükseltmek, demokratik muhalefetin en solunda yürüyerek, hakim sınıfları yoğun politik propaganda ile teşhir etmektir.

Eğer, proletarya partisi henüz kurulmamış ise, ana görev proletaryanın öncü müfrezesini oluşturmaktır. Proletaryanın sınıf partisinin olmadığı bir evrede, devrimci durumun olması halinde bile proleter devrimci dil fransızca olamaz!

Bu dönemin proleter devrimci çalışma tarzını Lenin, şu şekilde özetlemektedir: «Propaganda ve bilinçlendirme, bilinçlendirme ve propaganda o sırada objektif şartlar tarafından gerçekten en ön plana itilmişti. Bütün ülkeye hitap eden haftalık olarak yayınlanması ideal gibi gözüken bir siyasi gazetenin yayınlanması için çalışma, o zaman devrim hazırlığı çalışmasının temel taşı olarak görünüyordu (ve **Ne Yapmalı** meseleyi böyle koyuyordu). (Silahlı aksiyon yerine) yığınların bilinçlendirilmesi şiarı,

(yöresel ayaklanmalar yerine) ayaklanmanın sosyal ve psikolojik şartlarının hazırlanması şiarı, o sırada devrimci-sosyal demokrasinin biricik doğru şiarlarıydı.» (İki Taktik, s. 79, ikinci baskı).

1905 - 1907 yenilgisinden sonraki ricat taktiğini ise Stalin şu şekilde anlatmaktadır : «1907 - 1912 devresinde Parti ricat taktiğine geçmek zorunda kaldı, çünkü devrimci eylem yavaşlamıştı, devrim cezri vardı ve taktik zorunlu olarak bu olguyu dikkate almalıydı. Sonuç olarak mücadele şekilleri ve örgüt şekilleri gene değişti. Dumayı boykot yerine Dumaya katılma, aleni parlamento dışı eylem yerine Duma'da müdahaleler ve çalışma, genel siyasi grevler yerine özel ekonomik grevler ya da basbayağı hareketsizlik.» (Leninizmin İlkeleri, s.83)

Görüldüğü gibi, evrim dönemlerinde parlamentoyu boykot etme, genel siyasi grevlere gitme, silahlı eylemin her türüne başvurma metodları devrimci değildir. Bu dönemde bu metodlara başvurma sol oportünizmden başka bir şey değildir. Devrimci çalışma metodları, başta proletarya olmak üzere emekçi kitleleri bilinçlendirme, propaganda, özel ekonomik grevler ve demokratik muhalefettir.

DEVİRİM AŞAMASI

Devrim aşamasında proletarya partisinin çalışma tarzı ve şiarları tamamen değişir. 1905 Devrim aşamasında Lenin, evrim aşamasının şiar ve taktiklerine ilişkin şunları söylemektedir : «..şimdi olaylar bu şiarları aşmış bulunuyor, çünkü hareket ilerleme kaydetmiştir; bu şiarlar artık eskidir, kullanılmış ve hizmetini tamamlamış eşyadır» (İki Taktik, 2. baskı, s. 79)

Bu yirmi yılı, bir güne sığdıran bu kısa dönem çok iyi değerlendirmek gerekir : «İhtilal saatinin alelâde, alışıla-

gelen saatlerden farklı olduğunu, tarihin hazırlanması saatlerinden farklı olduğunu ve ihtilal saatlerinde yığınların ruh haletinin için için kaynamasının, inancın **eylem olarak** ifadesini bulduğunu» iyi anlamak gerekir.

Bu günler, yığınların koro halinde ihtilal türkülerini söylediği nadir günlerdir. Dönem, artık ihtilalci atılımın dönemidir. Bu dönemde kitleler tek bir dilden anlamaktadırlar : o da fransızcadır. Ve bu dili konuşmakta başlıbaşına bir sanattır. **Fransız yüreği** veya **Rus devrimci atılımının** rolü burada önem kazanmaktadır. Bu atılımdan yoksun evrim dönemlerinin nice başarılı devrimci, nice ulema devrimcisi bu dönemde acizliğin, korkaklığın ve ihanetin bataklığında kulaç atar.

Bu kısa dönemde, ayrıca kendi içinde **geçiş devresi**, **taktik taarruz devresi** ve **stratejik taarruz devresi** olmak üzere üç devreye ayrılır.

a) Geçiş devresi fransızcası :

Evrım döneminin hemen bitiminden başlar. Devrim dalgasının yavaş yavaş yükseldiği ve kitleleri sarsmaya başladığı ve kitlelerin inancının kitlesel eylemlere dönüştüğü evrenin Fransızca konuşma taktiğidir.

1905 devrim döneminde, Fransızca hitabın bu aksanı şöyle idi; mahalli siyasi grevler, nümayişler, genel siyasi grev ve Dumayı boykottur.

Bu dönemin Bolşevik taktiğini Stalin şu şekilde açıklamaktadır : «Nümayişler ve tezahüratlarla öncüye sokak eylemlerini öğretmek ve aynı zamanda cephe gerisinde Sovyetler ve cephede asker komiteleri vasıtasıyla ihtiyatları öncüye bağlamak» (**Leninizmin İlkeleri**, s. 85 Bu aktarılan kısım, 1917 Devrim döneminin geçiş devresi Fransızca konuşma taktiğidir.)

b) Taktik Taarruz devresi :

Bu kısa devre, öncünün şehir eylemlerini öğrendiği dolayısıyla halk kitlelerine önderlik etmeyi becerebildiği ve halk kitlelerine ayaklanmanın doğru taktiklerini öğrettiği devredir. Bu evre, halkın devrimci potansiyelinin iyice yükseldiği, devrim dalgasının en üst seviyeye yaklaştığı, öncünün son hücum öncesi taktik taarruzlarının yoğunlaştığı evredir. Bu devrede başlıca amaç, düşman saflarında yılgınlık ve panik yaratmak, karşı-devrim cephesini dağıtmak ve yarıklar açmaktır.

1905 Devriminin taktik taarruz devresinin devrimci taktikleri, barikat savaşları (sokak savaşları) ve şehir gerillasıdır. Şehir gerillası, şehir proletaryasından oluşmaktadır.

Şehir gerillasının çeşitli görevlerinden bir tanesi olarak halk kitlelerine ayaklanma taktiklerini öğretmesi konusunda, Lenin, **Moskova Ayaklanmasından Alınacak Dersler** yazısında şöyle demektedir: «Aralıktan beri bütün Rusyada süregelen gerilla savaşı ve korkunç şiddet hareketleri elbette bir ayaklanmanın doğru taktiğini öğrenmek-te kitlelere yardım edecektir.»

c) Stratejik Taarruz Devresi, Nizami Orduya Geçiş ve Ayaklanma :

1905 in 10 Haziranında Lenin diyor ki :

«Parlamalar - gösteriler - sokak çarpışmaları, devrimci ordu birlikleri : işte halk ayaklanmasının gelişimindeki aşamalar bunlardır. Artık son aşamaya ulaştık.»

İktisadi ve politik buhran iyice derinleşmiş ve en üst seviyeye çıkmıştır. Artık beklemek Lenin'in deyişiyle cınayettir. Ve ayaklanma gündemin artık birinci maddesi olmuştur. Stratejik taarruz nizami ordu ile, düzenli ordu ile

yapılır. Son hücum için önce dağınık olan bütün güçler bir araya toplanır : Kızıl ordu yaratılır. (Kızıl Ordu'da proleter ordusudur) Barikat savaşları ve şehir gerilla taktiği artık yerini Kızıl Ordu'nun ayaklanma taktiğine bırakmıştır.

Ekim Ayaklanmasının taktiğini Lenin şu şekilde çizmektedir; «...ayaklanmayı Marksistçe, yani bir sanat gibi anlamak için aynı zamanda, bir saniye kaybetmeksizin, ihtilal müfrezelerinin **genel kurmayını** örgütlemeli, güçlerimizi taksim etmeli, güvenilir alayları en önemli noktalara göndermeli, Aleksandra tiyatrosunu kuşatmalı, Pier-Pual kalesini işgal etmeli, genel kurmay heyetini ve hükümeti tutuklamalı, askeri öğrencilere ve 'vahşi tümene' karşı, düşmanın şehrin hayati merkezlerine girmesine izin vermemekense ölmeye hazır müfrezeleri göndermeliyiz; silahlı işçileri seferber etmeli, onları en son ve amansız mücadeleye çağırmalı, aynı anda telefon ve telgrafı işgal etmeli, **bizim** ihtilal genel kurmayımızı telefon merkezine yerleştirmeli ve onu telefonla bütün fabrikalara, bütün alaylara, bütün silahlı mücadele merkezlerine vb. bağlamalıyız» (**Mark-sizm ve İhtilal, Nisan Tezleri ve Ekim Dersleri**, s. 167 - 168)

İşte sovyetik ayaklanma bu şekilde bir süreç izler. Elbette hayat hiçbir zaman şu veya bu şemalandırmaya harfiyen uygun akamaz. Her soyutlama ve şemalandırma gerçeğin bir kısmını ihmal eder, bir kısmını ise, ister istemez abartır. Fakat teorik tahlil, hayatın griftliliğini ve çok yanlılığını kolay anlaşılır hale getirerek, eylem klavuzluğu görevini yerine getirir.

Bu yüzden bu şemalandırmamızdaki dönemleri mekanik bir şekilde birbirinden ayrı şekilde değilde tek bir sürecin, birbiri içine girmiş iç halkaları olarak görmek gerekir.

BÖLÜM IV

KESİNTİSİZ DEVRİM II - III

I—) GİRİŞ

Bilindiği gibi Türkiye Solunda uzun yıllar revizyonizm, pratiğe ışık tutmayan entellektüel tahlilleri, kuyrukçu çalışma tarzı ve iğrenç ilişkileri ile etkin ve yönlendirici unsur olmuştur.

1961 Anayasasının oluşturduğu sınırlı demokratik haklar, bu akıma hiç bir tarihsel dönemde olmayan maddi bir ortam yaratmıştır.

Devrimci hareket, devrimci-milliyetçi bir rotanın peşine takılarak, onun himayesinde entelektüel plânda yıllar önce sosyalizmin ustaları tarafından yazılmış, çizilmiş ve her biri belli bir devrimci pratiğin ürünü olan siyasi tahliller yerli «teorisyenler» tarafından adaptasyonlarla teori yeniden keşfedildi. (!) Yıllar ülkedeki devrimci mücadeleye ilişkin «nereden ve nasıl başlamalıdır?» sorusuna açıklık

getirecek, somuta ilişkin hiçbir şey yazılmadan geçti. Kıtap ve broşür çıkarma (ticaretle karışık) başlı başına bir eylem haline geldi.

Yetişen genç devrimci kuşaklar da bu ortamda, bu ortamın ilişkileri içinde sosyalist gıdalarını aldılar.

Ülkede belki hiçbir sömürge ülkede olmayan, çok enteresan bir durum ortaya çıktı. Korkunç bir seviyede (!) (aslında yıllar önce ustalarca yapılmış olan) teorik polemikler, ideolojik spekülasyonlar Solu kırıp geçirirken, pratik ise üçbeş üniversitelinin, küçük burjuva anlamda yaptığı gençlik eylemleri olarak kalıyordu.

Revizyonist anlayışla, Amerikalılar yeniden keşfediliyor, üç aşağı beş yukarı, belli bir seviyede olan herkesin kabaca doğru olarak değerlendirebileceği, ülkenin tarihsel şartlarının içine «lider teorisyen kadrolar» balıklama dalıyorlar. Kademe, kademe önce, Osmanlı İmparatorluğunda asya tipi üretim tarzı mı yoksa feodal üretim tarzı mı egemendi, arkasından da 1960'ların Türkiye'sinde feodalizm mi, yoksa kapitalist ilişkiler mi egemendir, yoksa varolan üretim ilişkisi kapitalize ilişkiler midir? tartışmaları solu kaplıyordu.

Feodalizm egemendir, kapitalizm egemendir tefrikalarının yayınlandığı dergiler etrafında fraksiyonlar savaşı en şiddeti ile yıllar boyu sürdü. Revizyonizm, oportünizm suçlamaları ortalığı kırıp geçirdi. Her çıkan dergi, birer «ciddi» hareketin temsilcisi iddiası içinde, sosyalist blok içindeki şu veya bu devlete karşı politik tavırlarından, Osman Gazi'den itibaren üretim ilişkilerinin gelişme sürecine ilişkin görüşlerini, ilk sayılarında 80-100 (hızını almayan daha da fazla) sayfalık broşürlerle ortaya koyuyorlardı. Aslında hepsinin değerlendirmesi de, terminoloji ve nüans farkları hariç öz bakımından üç aşağı beş yukarı aynıydı.)

Genellikle soldaki samimi unsurlarda, bu havaya göre şartlanmışlardı. Sürekli olarak herkes, hergün dergilerde ve her yeni ayrılıkta yeni bir Amerika'nın keşfini bekliyordu. Oysa dünyanın hiçbir ülkesinde devrim hareketi, önce teorik planda binlerce sayfalık yazılar yazıp, sonra da pratiğe geçmemişti. Ulemaların yazıları arasında artık samimi unsurlar ne yapacaklarını şaşırmışlardı (*)

İşte biz bu hava içinde, biraz da bu havanın etkisinde kalarak doğru çizgiyi, ayaklarımız bu bataklıkta olduğu için ağır ağır yürüyerek bulduk. Aynı yavaşlıkla da pratiğe geçtik. [Teoriyi devrim yapmak için okuduk, öğrendik. Ancak bu ulema olduk anlamında yorumlanmamalıdır. Biz sosyalizmin öğrencileriyiz. Ve bu öğrencilik hayatımız boyunca devam edecektir.]

Bu gerçeği de **Kurtuluş**'un birinci sayısında şu şekilde ortaya koymuştuk. «Bu hareket, revizyonizmin uzun yıllar etkinliğini sürdürdüğü bir ortamda filizlenip gelişmiştir. Dolayısıyla revizyonizmin (pasifizmin) kalıntılarını da içinde belli bir süre taşıyacaktır. Bu kalıntılar savaş içinde, savaşa savaşa atılacaktır.» [Metin elimizde olmadığı için kelime kelime aynen değil de, hatırlıyabildiğimiz şekilde yazdık.] (**)

Yine o sayıda bundan böyle yazılacak olan teorik yazıların kısa, öz ve açık yazılar olacağını ve teorik değer-

(*) Bu hava içinde oligarşinin 12 Mart darbesi gelmiş ve bu ortamın bütün yalancı pehlivanlarını, «keskin donkişotlarını» darmağınık etmiştir.

(**) Esas metin tam olarak şöyledir: «Bu hareket revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş, gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun, başlangıçta şu veya bu ölçüde bu ortamın izlerini içinde taşıyacaktır. Tersini düşünmek idealizmdir. Bu kalıntılar savaş içinde, savaşıla savaşıla atılacaktır.» (y. eki)

lendirmelerin masa başında değilde, pratikten çıkan zengin deney ve tecrübelerin, Marksizm-Leninizm klavuzluğunda yoğunlaşacağını belirtmiştik.

Şu anda, daha önce genel hatları belirtilmiş olan partimizin ideolojik - politik - örgütsel - stratejik ilkelerini ortaya koyarken hareket noktamız bu devrimci tesbit noktası olacaktır.

Bu ilkelerimizi, bir sürü genel doğrularla, marksizmin lafızları arasında yüzlerce sayfalık metinlerle ortaya koymak, takdir edileceği gibi pekala mümkündür. Ve pekala mümkündür sözde pratiğe ışık tutacak, bir sürü masa başı ahkamlar kesmek.

Ama hayır! Partimizin bünyesinde bu tip entellektüel tahlillere yer yoktur. Dilimiz, terminolojimiz ve tahlillerimiz genel olarak dünya devrimci pratiğinin, özel olarak da pratiğimizin ürünü olmalıdır.

Genel çizgimize ilişkin sorunlarımızı en açık, öz ve direkt pratiğimize ışık tutacak şekilde ele almalıyız.

Partimiz, diyalektik ve tarihi materyalizmin ilkeleri üzerine kurulmuş leninist bir partidir.

Partimiz marksizm-leninizmin klavuzluğu altında, emperyalizmin III. bunalım döneminin çelişki ve ilişkileri ile, bu çelişki ve ilişkilerin Türkiye'ye yansımalarının (ülkemizin tarihi, sosyal, politik, ekonomik, psikolojik niteliklerinin) devrimci tesbitinden hareketle politikleşme şaskeri savaş stratejisini, devrim stratejisi olarak saptamıştır.

Bu stratejik çizgi, kır ve şehiri silahlı propaganda ve öteki politik kitlevi mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak ele alan çizgidir.

Blindiği gibi gerilla savaşı kavramı, kavram olarak tek başına nitelik belirleyici değildir.

Merkezi otoriteye karşı mahalli mütegalibe de, düzenli birlikleri yenilmiş bir ordu da düşmanına karşı gerilla savaşı yürütebilir.

Gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine yani, politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına **politikleşmiş askeri savaş stratejisi** denir. Politikleşmiş askeri savaş stratejik çizgisinin teorik kaynakları, hareket çizgisi somut durumların somut tahlilindedir. Yani genel olarak emperyalizmin III. bunalım döneminin ayırde-dici niteliklerinde özel olarak da bu çelişki ve özelliklerin Türkiye şartlarına yansımada yatmaktadır.

Devrim stratejisini bu şekilde saptayan bir örgütün örgütsel ilkesi de, bu leninist çizginin örgütsel ilkesi olan, **politik ve askeri liderliğin birliği ilkesidir.**

Bu teorik temelleri kısa ve öz olarak açıklamadan önce, marksist - leninist teoriye ilişkin bazı ön açıklamaların, meselenin somutlaşması açısından faydalı olacağı kanısındayız.

- I — MARKSİZM - LENİNİZM BİR EYLEM KILAVUZUDUR.**
- II — LENİNİZMİN EVRENSEL TEZLERİ**
- III — DEVRİM - EVRİM AŞAMALARI VE ÇALIŞMA TARZI.**

1—) MARKSİZM - LENİNİZM BİR EYLEM KLAVUZUDUR.

«Marksizm son derece derinliği olan, son derece karmaşık bir doktrindir.

Marksizm sürekli olarak hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleşip, zenginleşen kendi kendini aşan bir doktrindir. Marksizmde esas olan lafızlar değil, muhtevadır. Marksizmde değişmeyen tek şey Lenin'in deyişiyle, onun yaşayan ruhu diyalektik metoddur. Diyalektiğin en elementer iki unsuru olan **zaman** ve **mekan** kavramları dikkate alınmazsa, Marks ve Engels'e göre Lenin'in, Lenin ve Stalin'e göre Mao Tse Tung'un ve Mao'ya göre de emperyalizmin üçüncü bunalım döneminin muzaffer proleter devrimcilerinin revizyonizminden bahsetmek mümkündür.

Oportünizm, her yerde ve her zaman bilimsel sosyalizmi tahrifte iki metoda başvurur.

Ya zaman ve mekân kavramlarını dikkate almadan, marksizmin ustalarının başka tarihi şartlar için ileri sürdükleri ve yaşanan dönemde eskimiş olan tezlere dört

elle sarılır ve bu tezleri kendi sapmasına dayanak yapmaya çalışır. Veya marksizm - leninizmin her şart altında geçerli tezlerini zaman ve mekân değiştirmiştir, o yüzden geçerli değildir, diyerek, marksizmi revize eder.» {Bkz. **Kesintisiz Devrim** ¹}

Revizyonizm ve oportünizm teoriyi bir dogma ve nâs olarak ele alır. Sadece devrim anlayışı, sınıflar kombinezonu ve örgüt meselelerinde değil, çalışma metodlarında da revizyonizmin soruna yaklaşması böyledir. Geçmiş dönemde ustalar tarafından öngörülen mücadele metodlarının varlığı, oportünistlere göre teorinin revizyonudur. (...) Mesela, 1905 - 7 Ayaklanma döneminde, devrim dalgasının düşüş evresinde, gerilla savaşına başvuran bolşevikler, Kadetler (burjuva partisi) ve menşevikler tarafından anarşizmle, narodnizmle ve blanquizmle suçlanmışlardır. Menşevikler bu mücadele biçiminin Marx ve Engels'in yapıtlarında olmadığını ileri sürmüşlerdir.

Keza Mao, şehir proletaryasının anahtar rolü oynamadığı (Ayaklanma ile değil, halk savaşı ile zafere erişecek olan) Çin devriminde, gerilla savaşını temel olarak Sovyet devrimi modelinden farklı bir çizgi izlemiştir. Mao, bu yüzden pasifistler tarafından leninist olmamakla, narodnik olmakla, leninizmi revizyona tabi tutmakla suçlanmıştır. Gerekçe, Mao'nun devrim yolu ve mücadele biçimlerine ilişkin öngördüklerinin Lenin ve Stalin'in kitaplarında mevcut olmayışdır.

III. bunalım döneminde pasifistlerin itirazları gene aynıdır. Değişen tarihsel durumu dikkate almayan oportünistler için teoriyi diyalektik olarak ele alıp, pratiğe uygulayan marksist - leninistlerin çizgisi ve pratik içinde geliştirilen aktif mücadele metodları, Lenin, Stalin ve Mao'nun kitaplarında olmadığından anti-leninisttir, sol sapmanın ve anarşizmin çizgisidir.

Her tarihsel dönemde, sağ oportünizm teorii «ortodoks» yönden dondurarak, marksizmin yaşayan ruhu somut durumların somut tahlilini bir yana atarak, onun özüne değil de lafızlarına dört elle sarılır.

2—) LENİNİZMİN EVRENSEL TEZLERİ.

Konuyu genişletip, laf kalabalığına yol açmadan siyasi pratiğe ilişkin evrensel ilkeleri şu şekilde belirtebiliriz :

Özetle bu ilkeler, devrim, parti ve devlet teorilerinde yatmaktadır.

Sırasıyla özetliyeim :

— Devlet aygıtı, bürokrasi ve militarizmi ile bir bütün olarak egemen sınıfların bir baskı örgütüdür.

— Devrim, halkın devrimci girişiyle —aşağıdan yukarı— mevcut devlet cihazının parçalanarak politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla —yukarıdan aşağıya— daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir.

Bunun için,

1—) Devrimci Milli krizin varlığı

2—) Öncünün (varlığı)

3—) Kitlelerin bilinçli ve örgütlü olarak savaşa katılması şarttır.

— Emperyalist dönemde tek ülkede devrim olabilir. Bu dönemde burjuvazi devrimci niteliğini kaybetmiştir. Kendi devrimini yapamaz. Bu yüzden geri bırakılmış ülkelerde proletarya tek bir süreç içinde ikili devrimci görevle karşı karşıyadır. (Kesintisiz Devrim esprisi)

— Proletaryanın siyasi partisi olmadan proletarya devrimi olamaz.

— Proletaryanın partisi ideolojik, ekonomik - demokratik ve politik olmak üzere üç cephede birden savaşan,

diyalektik ve tarihi materyalizmin temeli üzerine kurulmuş olan proletaryanın öncü müfrezesidir.

— Devrim aşamalı ve kesintisizdir. Sadece iktidarın ele geçirilip, alt-yapının düzenlenmesi ile bitmez, üst yapıda, sınıflı toplumlara özgü çelişkiler ortadan kalkana kadar devam eder (**Kültür İhtilâii**)

Leninizmin bu evrensel tezlerin'ın herhangi birisinin eskimiş olduğunu dolayısıyla geçersizliğini iddia edenlerin bu iddiaları ister soldan (Debray...) isterse de sağdan (klasik revizyonizm) gelsin anti - leninizmdir; revizyonizmdir.

3—) DEVRİM, EVRİM AŞAMALARI VE ÇALIŞMA TARZI

Marx, Engels ve Lenin devrimci mücadeleyi iki evrede mütalaa ederler : **EvrİM dönemi, devrim dönemi.**

«Marx ve Engels proletaryanın devrimci mücadelesini evrim ve devrim aşamaları olmak üzere iki aşamada formüle ederler. Her iki aşamada da proletaryanın devrimci taktiği değişiktir. Devrim aşaması kısa bir dönemdir. Bu aşama verili sosyal düzenin alt üst olması aşamasıdır. Bu kısa aşamada proletaryanın ve öncüsünün taktiği hücumdur; gündemde tek bir madde yazılıdır : **AYAKLANMA**. Bu dönemde proletaryanın taktiği verili devlet mekanizmasını parçalayarak, proletaryanın devrimci iktidarını kurmaktır. Marx ve Engels bu taktiğe Fransızların ihtilalci atılım ve geleneklerinden esinlenerek **Fransızca** konuşma koymuşlardır (...)»

Proletaryanın devrim dönemindeki taktiği budur. (Bkz. **Kesintisiz Devrim I.**)»

EvrİM aşaması ise uzun bir dönemdir. Bu dönemde proletaryanın partisinin görevi proletarya ve müttefikleri-

ni bilinçlendirme, örgütlendirme ve devrim aşamasının sosyal ve psikolojik şartlarını yaratmaktır.

Marx ve Engels bu evrim döneminin devrimci çalışma tarzını şu şekilde ortaya koymaktadırlar: «Bu uzun dönemin devrimci mücadelesi, **içeride** oportünizme karşı amansız ideolojik mücadele vermek, **dışarıda** ise, proletaryanın sendikal mücadelesinden, halk kitlelerinin ekonomik ve demokratik mücadelesine kadar kitlelerin günlük mücadelesini örgütlemekten, mevcut gerici yönetime karşı, demokratik muhalefetin en solunda yer alarak, siyasî muhalefeti yönlendirmeye kadar her çeşit eylem biçimini kapsar [Silahsız]. Marx ve Engels, proletaryanın bu aşamadaki devrimci diline, Alman proletaryasının ideolojik - teorik seviyesinin yüksekliğinden ve halk kitlelerini kendi saflarına çekmekteki maharetinden dolayı, **Almanca konuşma demişlerdir.**» (Bkz. **Kesintisiz Devrim I.**)

«Marx ve Engels'deki evrim aşaması, devrim aşaması ve ihtilalin objektif şartları meselesi, Lenin'in tahlillerinde iyice açıklık kazanmaktadır. Bunda şüphesiz Lenin'in yaşadığı dönemin, proleter devrimleri çağı olmasının ve Lenin'in iki devrim tecrübesi geçirmesinin büyük rolü vardır.

Lenin'e göre emperyalist dönemde, bütün ülkelerde kesintisiz devrim anlayışı içinde proletarya devriminin objektif şartları vardır. Üretici güçlerin dünya çapında ulaşmış olduğu seviye devrim yapmak için olgundur. Hazır olarak varolmayan devrimin subjektif şartlarıdır. **Leninizmin temellerini devrimin subjektif şartlarının hazırlanması teşkil eder. Lenin, Marx ve Engels'in evrim ve devrim aşamaları ayırımında somut durumların farklılığından dolayı değişiklikler yaptı.**

Marx ve Engels'e göre, dünya çapında devrimin objektif şartlarının olgun olduğu zaman, sosyalistlerin dili Fransızca olmalıdır.

Bilindiği gibi emperyalist çağ dünya çapında devrimlerin objektif şartlarının olgun olduğu çağdır. Düz mantığa göre, Marx ve Engels'in önerilerinin doğal sonucu bu dönemde sosyalistlerin görevi sürekli fransızca konuşmaktır. Durmadan, yılmadan devamlı taarruz etmektir.

...Ama diyalektik mantık için durum böyle değildir. Dünya devrimi asla zamandaş olmayacaktır. Önce bir veya birkaç ülkede olacaktır. Bu yüzden her ülkenin kurtuluşu, bizzat o ülkenin proletaryasının kendi eseri olacaktır. Devrimler ne ithal edilebilir, ne de ihraç edilebilir.

Bir ülkede devrimin objektif şartlarının olabilmesi için, kapitalizmin dünya çapındaki genel bunalımından başka, o ülkenin kendi millî bunalımını da yaşaması gerekmektedir. Lenin'in ayırımına göre, devrim aşamasında olunabilmesi için: a) Proletaryanın bilinç ve örgütlenme seviyesinin devrim için yeterli olması gerekir. (Devrimin subjektif şartlarının uygun olması şarttır.) b) Ezeni de, ezileni de etkileyen bir **millî bunalımın** olması şarttır. (...)

Devrim aşaması kısa bir andır. Evrim aşaması ise uzun bir süreçtir...» (Bkz. **Kesintisiz Devrim I.**)

Evrin aşamasına ilişkin bolşevik çalışma tarzı Lenin'e göre şöyledir : «Evrin döneminin devrimci hitap dili Almanca'dır. Almanca konuşma döneminde ihtilalci atılıma yer yoktur. Bu dönemin devrimci çalışma tarzı proletaryayı bilinçlendirmek, örgütlendirmek, proletarya ile öncüsünün bağlarını sıkılaştırmak, proletaryanın ve emekçi halkın sınıf bilincini yükseltmek, demokratik muhalefetin en sonunda yürüyerek, hakim sınıfları yoğun politik propaganda ile teşhir etmektir.»

Eğer proletaryanın partisi henüz kurulmamış ise ana görev, proletaryanın öncü müfrezesini oluşturmaktır. Proletaryanın sınıf partisinin olmadığı bir evrede, devrimci durumun olması halinde bile devrimci dil Fransızca ola-

maz. Bu dönemin proleter devrimci çalışma tarzını Lenin, şu şekilde özetlemektedir : 'Propaganda ve bilinçlendirme, bilinçlendirme ve propaganda o sırada objektif şartlar tarafından gerçekten ön plana itilmişti. Bütün ülkeye hitap eden haftalık olarak yayınlanması ideal gibi gözükken bir siyasi gazetenin yayınlanması için çalışma o zaman devrim hazırlığı çalışmasının temel taşı olarak gözüküyordu. (Ve **Ne yapmalı** meseleyi böyle koyuyordu). (**Silahlı Aksiyon yerine**) yığınların bilinçlendirilmesi şiarı, (**yöresel ayaklanmalar yerine**) ayaklanmanın sosyal ve psikolojik şartlarının hazırlanması şiarı, **o sırada** devrimci-sosyal demokrasinin biricik doğru şiarlarıydı. '(**İki Taktik**, s. 78.)» (Bkz. **Kesintisiz Devrim I**)

Evrin aşamasını ve çalışma tarzını bu şekilde ortaya koyan Lenin, 1905 Devrim aşamasında şunları söylemektedir : «...Şimdi olaylar bu şiarları aşmış bulunuyor, çünkü hareket ilerleme kaydetmiştir, bunlar artık eskidir, kullanılmıştır, hizmetini tamamlamış eşyadır (Yani evrim aşamasına ilişkindir)» (**İki Taktik** s. 78)

Kısa olan devrim aşamasında da bolşevik taktik ve şiarlar derhal ayaklanma değildir. «Bu kısa dönemde ayrıca kendi içinde **geçiş devresi, taktik taarruz devresi ve stratejik taarruz devresi** olmak üzere üçe ayrılır. a) **Geçiş devresi Fransızcası** : Evrim döneminin hemen hemen bitiminden başlar. Devrim dalgasının yavaş yavaş yükseldiği ve kitleleri sarsmaya başladığı ve kitlelerin inancının kitle-sel eylemlere dönüştüğü evrenin Fransızca Konuşma taktiğidir.

1905 Devrim döneminde, fransızca hitabın bu aksanı şöyle idi; **mahali siyasi grevler, nümayişler, genel siyasi grev ve Dumayı boykottur.** (...)

b) **Taktik taarruz Devresi** : Bu kısa devre, öncünün şehir eylemlerini öğrendiği dolayısıyla halk kitlelerine önderlik etmeyi becerebildiği ve halk kitlelerine ayaklanma-

nın doğru taktiklerini öğrettiği devredir. Bu devre, halkın devrimci potansiyelinin iyice yükseldiği, devrim dalgasının en üst seviyeye yaklaştığı, öncünün son hücum öncesi taktik taarruzlarının yoğunlaştığı evredir. Bu devrede başlıca amaç, düşman saflarında yılgınlık ve panik yaratmak, karşı-devrim cephesini dağıtmak ve yarıklar açmaktır.

1905 Devriminin taktik taarruz devresinin devrimci taktikleri; barikat savaşları (sokak savaşları) ve şehir gerillasıdır. Şehir gerillası, şehir proletaryasından oluşmaktadır.

Şehir gerillasının çeşitli görevlerinden bir tanesi olarak, halk kitlelerine ayaklanma konusunda Lenin, **Moskova Ayaklanmasından Alınacak Dersler** konusunda şöyle demektedir: «Aralıktan beri Rusya'da süre gelen gerilla savaşı ve korkunç şiddet hareketleri elbette bir ayaklanmanın doğru taktiğini öğretmekte kitlelere yardım edecektir.»

c)Stratejik Taarruz Devresi, Nizami Orduya Geçiş ve Ayaklanma: 1905'in 10 Haziranında Lenin diyor ki: «Patlamalar-gösteriler-sokak çarpışmaları, devrimci ordu birlikleri işte halk ayaklanmasının gelişimindeki aşamalar bunlardır. Artık son aşamaya ulaştık,»

İktisadî ve politik buhran iyice derinleşmiş ve en üst seviyeye çıkmıştır. Artık beklemek Lenin'in deyişiyle cinayettir. Ve ayaklanma gündemin birinci maddesi olmuştur. Stratejik taarruz nizami ordu ile, düzenli ordu ile yapılır. Son hücum için, önce dağınık olan bütün güçler bir araya toplanır; Kızıl Ordu yaratılır (Kızıl Ordu proleter ordusudur) Barikat savaşları ve şehir gerilla taktikleri artık yerini Kızıl Ordunun ayaklanma taktiğine bırakmıştır.» (Bkz. **Kesintisiz Devrim I**).

İşte Lenin dünyanın 6 sömürgeci ülkesinden birisi olan Rusya da proletaryanın devrimci sürecini ve taktiklerini böyle koyuyordu.

Stalin, **Leninizmin ilkelerinde**, 1905 Devrim aşamasının taktiklerine **devrimin med aşaması** taktikleri demektedir.

Ve 1905 Devriminin yenilgiye uğramasından sonra, tekrar bir uzun evrim dönemine girildiğini devrim cezrinin başladığını söylemektedir.

Hemen görülebileceği gibi, Marx, Engels ve Lenin'de devrim ve evrim aşamaları ve taktikleri **kesin** çizgilerle ayırdır.

Marx ve Engels'in tahlil ettikleri bu süreç burjuva toplumuna ilişkin, Lenin'ininki ise dünyanın en büyük altı sömürgeci ülkesinden birisi olan, öteki Avrupa ülkelerine kıyasla nisbeten zayıf fakat iç dinamiği ile gelişen bir kapitalizmin olduğu Çarlık Rusya'sına ilişkindir.

Yine açıkça görülebileceği gibi her iki aşamada da, devrimci çalışmalar, şiar ve taktikler farklıdır. Evrim aşamasında öngörülen taktik, şiar ve metodlar, Almanca'dan kaynaklanmaktadır. Ve silahlı aksiyon evrim aşamasının temel mücadele metodu asla değildir. Devrim aşamasında ise, devrim dalgasının yükselmesine paralel olarak silahlı aksiyon temel olmaktadır.

Marksizm-Leninizmde politik mücadele biçimleri çeşitlidir. Literatürde bu biçimler a) Silahlı aksiyon, b) Silahlı aksiyonun dışındaki mücadele biçimleri diye iki başlıkta mütalaa edilirler. Devrimci sürecin evrim ve devrim diye kesin çizgilerle ayrıldığı ülkelerdeki marksist-leninist Partiler daima bu iki mücadele biçiminin birisini bu iki evreye göre temel ötekini se ona tabi (tali) olarak seçerler. (İçinde bulunduğumuz evrede bu kesin çizgili ayırım emperyalist-kapitalist ülkeler için geçerlidir.)

Devrim için uzun ve dolambaçlı halk savaşının zorunlu bir durak olduğu, emperyalist hegemonya altındaki geri bıraktırmış ülkelerin somut pratikleri, devrimci sürecin bu evreleri arasındaki ilişkide değişiklik yapmıştır.

Şöyleki, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, (ister II. bunalım döneminin emperyalist hegemonyasının dışsal bir olgu olduğu feodal, yarı feodal ülkelerde olsun, isterse de III. bunalım döneminde emperyalist hegemonyanın içsel bir olgu olduğu emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu geri bıraktırmış ülkelerde olsun) evrim ve devrim aşamaları, (Çarlık Rusyasında olduğu gibi zayıf da olsa) içsel dinamikle kapitalizmin geliştiği ülkelerdeki gibi **kesin** çizgilerle ayrılamaz. Bu tip ülkelerde devrim aşaması kısa bir aşama değil, oldukça uzun bir aşamadır. Evrim aşamasının nerede bittiğini, devrim aşamasının ise nerede başladığını tesbit etmek **fiilen** imkansızdır. **Her iki aşama içiçe girmiştir.**

Bu ülkelerdeki emperyalist hegemonya bağımsız bir milli burjuvazinin gelişmesine engel olduğundan ülke kapitalist bir ülke olsa bile, varolan kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden çarpıktır, emperyalizme göre biçimlenmiştir. Emperyalist hegemonya toplumun kendi iç dinamiği ile gelişmesine engel olduğu için ülke alt yapı ilişkilerinden üst yapısına kadar, **milli bir kriz** içindedir.

Bu milli kriz, tam anlamı ile olgun değildir. Ancak şu veya bu ölçüde vardır. Varolan bu krizin derinleştirilip olgunlaştırılması, tamamen o ülke devrimcilerine bağlıdır.

Özetle söylersek, **emperyalist hegemonya altındaki bütün geri bıraktırmış ülkelerde milli kriz, tam anlamı ile olgunlaşmış olmasa bile mevcuttur.** Bu ise devrim durumunun sürekli olarak varolması, evrim ve devrim aşamalarının içiçe girmesi, bir başka deyişle silahlı eylemin objektif şartlarının mevcudiyeti demektir.

Emperyalist hegemonya altında bir ülke olan Türkiye'de silahlı kurtuluş savaşını sürdüren partimiz evrim ve devrim aşamaları değerlendirmesini bu gerçeğin ışığı altında şu şekilde ortaya koymuştur : «**Ülkemizdeki pasifist**

ler evrim aşamasında olduğumuzu, bu yüzden de içinde bulunduğumuz evrede silahlı savaşın objektif şartlarının mevcut olmadığını iddia etmektedirler. Bu iddiaları temelden sakat ve yanlıştır. Bu şekildeki tahlillerin tek amacı teslimiyetçiliğe ideolojik kılıf giydirmektir. Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde evrim ve devrim aşamaları bu şekilde bıçak gibi birbirinden ayrılamazlar. Bu aşamalar birbirinin içine girmiştir. Ayrıca emperyalizmin işgali karşı tarafın bizzat zora, şiddete, silaha başvurması demektir. Bu ise, silahlı savaşın objektif şartlarının mevcudiyeti demektir.

Şu anda iktidar mücadelesi yapan partimiz iktidarı alabilecek güçte ve aşamada değildir. Ancak düzenli ordular aşamasında bütün yurtçapında yönetimi ele geçirmekten söz etmek mümkündür. Ve biz, bugün bu aşamayı yaşadığımızı asla iddia etmiyoruz. Biz, sadece halkımızın ihtilalci savaşının bu aşamaya gelebilmesi için, gerilla savaşının şart olduğunu iddia ediyor ve bu amaçla da doğruşuyoruz.» (Bkz. THKP. Devrim Stratejisi, 1 nolu Parti Bildirisi).

Bu devrimci değerlendirmeye karşı çıkış, sadece ülkemizin pasifistlerine özgü değildir. Emperyalist hegemonya altında olan bütün geribıraktırılmış ülkelerin solundaki pasifistlerin şiddetle karşı çıktıkları bir değerlendirmedir bu.

Meselenin özü de budur. Gerilla savaşına karşı olan (lafta evet deyipte, pratikte karşı olanlar da dahil) bütün geribıraktırılmış ülkelerin pasifistleri Lenin'in klasik tanımına dört elle sarılırlar. Meselenin, zaman ve mekan mefhumlarının ışığında bu devrimci konuş tarzı, onlara göre maceracılıktır, anarşizmdir, fokoculuktur vs.

Gerekçe, ülkede Lenin'in klasik tanımına uygun bir milli kriz mevcut değildir.

Bu konuda bir örnek verelim. Cezayir’de küçük-burjuva devrimcileri, Fransız emperyalizmine karşı silaha sarılıp halk savaşını sürdürürlerken, Cezayir Komünist Partisi ise, Lenin’in klasik tanımına dört elle sarılıp, ülkede silahlı kurtuluş savaşının objektif şartlarının olmadığını, evrim aşamasını yaşadıklarını söyleyerek, evrim döneminin mücadele biçimlerini temel alıyordu. Bilindiği gibi Cezayir halk savaşı, Cezayir Komünist Partisinin değil, küçük-burjuva radikallerinin önderliğinde zafere erişti. Savaşın sonra, Cezayir Komünist Partisinin sekreteri Beşir Hacı Ali’nin yaptığı özeleştiri ilginçti. Diyorki, bu konuda Beşir Hacı Ali : «Durumu doğru değerlendiremememizin hemen akla gelen sebeblerinden biri de... Devrimci bir durumun gelişmesi konusunda yaptığımız değerlendirmelerin yüzeyde kalışıdır. Komünist Partisinin inandığı, Kasım 1954’te şartların bir ulusal kurtuluş savaşı vermemiz için elverişli bir olgunluğa erişmemiş olmasıydı. Çünkü Lenin’in koyduğu şartların kapitalist ülkelerle ilgili olduğunu ve askeri eylemlerle genel ayaklanmanın farkını unutuyorduk.» (Bkz. Pomeroy, Gerilla Savaşı ve Marksizm, s. 320)

İşte, iş işten geçtikten sonra pasifizmin trajik günah çıkarması!

**EMPERYALİZMİN ÜÇÜNCÜ
BUNALIM DÖNEMİ
ve
LENİNİST ÇİZGİ**

- I—) EMPERYALİZMİN ÜÇÜNCÜ BUNALIM DÖNEMİ**
- II—) OLİGARŞİK DİKTA**
- III—) DEVRİMCİ ÇİZGİ VE REVİZYONİZM.**

I—) EMPERYALİZMİN ÜÇÜNCÜ BUNALIM DÖNEMİ

Amerikan emperyalizmi, II. yeniden paylaşım savaşından en az yıpranmış ve en çok kârlar sağlamış emperyalist ülke olarak çıktı. Geçmiş dönemlerle kıyaslanmayacak seviyede yaptığı sermaye ihraç ve transferleri ile öteki emperyalist-kapitalist ülke ekonomilerini hegemonyası altında aldı. Halk savaşlarına ve de sosyalist bloka karşı, emperyalist blokun jandarmalığını üstlendi. Dünya kapitalist blokunun, bu dönemde, Amerikan İmparatorluğuna dönüştüğünü söylemek herhalde yanlış olmayacaktır. (Kapitalist dünya üretiminin 2/5'ini USA yapmaktadır.)

Emperyalizmin III. bunalım dönemi denilen bu dönemde, emperyalist ilişki ve çelişkiler **biçim olarak** iki temel cephede değişikliğe uğramıştır.

1° **Emperyalistlerarası rekabetin (uzlaşmaz çelişkilerin) emperyalistlerarası yeniden paylaşım savaşına yol açması imkânı ortadan kalkmıştır.**

2° **Emperyalist işgalin biçimi değişmiştir.**

Bugün dünyada tam sömürge tipi ülke hemen hemen kalmamış gibidir. Açık işgal yerini gizli işgale bırakmıştır.

II. yeniden paylaşım savaşından sonra dünya, burjuva araştırmacılarının «II. sanayi devrimi», marksist araştırmacıların ise, «**bilim ve teknik devrim**» çağı dedikleri bir çağa girmiştir.

«İnsanlığın atom enerjisini kullanmasına, evrenin fetihine, kimyanın gelişmesine, üretimin otomatikleştirilmesi ve teknik devrim çağına girdiğinden bugün kimsenin şüphesi yoktur.»

Dünya sosyalist blokunun dev gelişmesinin yanında, emperyalizm, özellikle Yankee emperyalizmi, bilimsel teknik ve keşifleri kullanarak, üretimi belli ölçülerde arttırarak, nükleer vurucu kuvvetleri ile —dünya sosyalist bloku da bu güçlere sahiptir— dünyayı yok edecek bir seviyeye gelmiştir. (*).

[‘Bu bilimsel ve teknik devrim’ burjuva iktisatçılarının düz mantığına göre, kapitalizmin bunalımına ilaç olmuştur. Oysa durum tam tersinedir. ‘Bilimsel ve teknik devrim’ kapitalist rejimin özündeki mevcut çelişkileri görülmedik seviyeye çıkartarak kapitalist ilişkiler çerçevesini çatırdatmaktadır. Üretimin artan yoğunlaşması, sermayenin temerküzü, özel tekellerle devlet tekellerinin içiçe girmesi, anormal bir talep yetersizliği korkunç bir kaos yaratmıştır.]

(*) Uluslararası revizyonizm, buradan hareket ederek emperyalizmin özünün değiştiğini, bu yüzden de Leninizmin eyrensel tezlerinden birisi olan «şiddete dayanan devrim» tezinin geçersiz olduğunu iddia etmektedir. Oysa değişen öz değil biçimdir. Emperyalizm bir sistem olarak çökene kadar da Leninizmin eyrensel tezleri geçerliliğini muhafaza edecektir.

Bir yandan sermayenin korkunç bir seviyede yoğunlaşması ve temerküz etmesi, öteki taraftan dünyanın 1/3'ünün kapitalist sömürünün dışına çıkması, kapitalizm için metropolün dışında pazarların korkunç derecede daralması sonucunu doğurmuştur.

İşte kapitalizmin bunalımını had safhaya çıkaran, onu kudurmuş ve azgın bir güç haline getiren neden budur. Bu emperyalistlerarası çelişkileri korkunç seviyede keskinleştirip, derinleştirmiştir.

«Kapitalist ekonominin gelişme ritmi, kapitalist pazarın durumu ile belirlenmiştir.»

Nükleer vurucu güçlerin dünya çapında erişmiş olduğu seviye ve de esas tayin edici olarak da, dev dünya sosyalist blokunun varlığı, emperyalistlerarası had safhaya ulaşmış olan uzlaşmaz çelişkilerin ekonomik plandan, askeri plana sıçramasına engel olmaktadır. Bir yandan çelişkiler keskinleşip derinleşirken, öte yandan da entegrasyona gidilmektedir.

Emperyalistlerarası uzlaşmaz çelişkilerin had safhaya çıkması, ancak bu çelişkileri yeniden paylaşım savaşı ile geçici olarak çözümleyememeleri ve zorunlu olarak entegrasyona gitmeleri kapitalizmin krizinin en öldürücü aşamayı yaşaması demektir.

Bugün Yankee emperyalizmi tam bir kriz içindedir. Oysa II. yeniden paylaşım savaşını takip eden yıllarda, Avrupa'lı ve Japon dostlarını, tam bir ekonomik kontrol altına almış olan Yankee emperyalizmi, uzun bir süre ekonomisinin «istikrar»ını devam ettirebilmiş ve uzun süre kendi ekonomik ve politik taleplerini onlara dikte ettirmiştir. Kapitalist dünyada dolar değişmez birim olarak kalmıştır.

Ancak kapitalizmin dengésiz gelişme kanunu bu süreç içinde işlemiş ve Avrupa ve de Japon emperyalizmi Amerikan hegemonyasını tehdit eder duruma gelmiştir. Amerikan ekonomisi —işleyen kapitalizmin kanunlarıyla—

son on yıldır tam bir kriz içine girmiş ve son yıllarda bu krizi had safhaya gelmiştir. Amerikan ekonomisindeki kriz o derece artmıştır ki, Yankeeler efsanevi dolarının dokunulmazlığını istemiye istemiye —2 yıl geciktirerek— bozmuşlardır. Amerika dolarını 1969'da devalüe etmesi gerekirken, iki yıl dostlarını zorlamış fakat bazı tavizlerin dışında olumlu sonuç alamamış ve 1971'de devalüe etmiştir.

Eğer, III. bunalım döneminin belirttiğimiz özelliği olmasaydı, Yankeeler dostlarının tavizleri ile yetinmeyip, pazar sorununu halletmek için işi silahla çözümlemek yolunu tercih ederlerdi. (Böylece bir taşla iki kuş vurmuş olurlardı. Çünkü aynı zamanda savaş, kapitalizmin talep yetersizliği hastalığının bir ilacıdır.) Ancak dünya sosyalist blokunun varlığı ve de tekniğin ulaşmış olduğu dev gelişme seviyesi bu tip politikanın aynı zamanda kendi sonu demek olduğunu da hatırlatmaktadır. [Metropollerde ve sömürgelerdeki emekçi sınıflar arasında sosyalizmin bu dönemde kazandığı olağanüstü prestijin de dikkate alınması gerekir. Bu faktör de son derece önemlidir.]

Bu dönemde emperyalizmin iç ve dış pazarlarının son derece daralması, buna karşılık sorunun yeniden paylaşım savaşı ile çözümlenememesi karşısında, genel olarak emperyalizm, özel olarak da Yankee emperyalizmi içte ve dışta iki metoda başvurmuştur. İçte **ekonomisini askerileştirmiş** dışta ise, eski sömürgecilik metoduna ilaveten yeni sömürgeciliğe başlamıştır.

Bilindiği gibi iç pazar emekçilerin ferdi tüketimini arttırmakla mümkündür. Ancak çalışan nüfusun gerçek gelirlerinde esaslı yükselmelerle iç pazar genişleyebilir. Fakat bu kapitalizmin tabiatına aykırıdır. Artan kârlar peşinde koşmak tekellerin öz tabiatıdır. Sermayenin yoğunlaşp, temerküzü, kapitalist toplumda işçi ve emekçi sınıfların gerçek gelirlerinin azalması sonucunu doğurmaktadır.

1952 den itibaren, Amerikan proietaryasının gerçek geliri, sürekli olarak düşmüştür.

İç pazarın daralması karşısında, talep yetersizliğine Yankeelerin bulduğu formül ekonominin daha fazla askerileştirilmesi formülüdür. (*) (Bu formülün de kapitalizmi kurtaramayacağını hayat bugün ortaya koymuştur.)

Sermayenin olağanüstü yoğunlaşması ve temerküzü, tekelci kapitalizmi, gerçek anlamı ile tekelci devlet kapitalizmine dönüştürmüştür. (**) Bu da tekellerin gücüyle, devletin gücünün içiçe girmesi, tek bir mekanizma haline dönüşmesi demektir. (Tekelci devlet kapitalizmi aşamasını, bilindiği gibi Lenin, sosyalizme geçişin maddi şartlarının

(*) «Amerikan savaş mekanizması garip şekilde ve aşırı ölçülerde büyümüştür.

Ekim 961'de Amerikan Nation dergisi, Fred Cook'un 'Jaggersut, Savaşa Yönelen Devlet' adlı incelemesini bir özel sayıda yayınladı. 'Sinal-Asker karması yani meslekten yetişmiş askerler grubu ile savaş malzemesi sayesinde zenginleşen kapitalistler' Amerikan politikasını gittikçe daha fazla tayin etmektedir. Akan milyarlar, Pentagon'a bütün ülkeye yayılan ekonomik bir kuvvet vermektedir. Silahlı kuvvetlerin aktifi, United States Steel, American Telephone and Telegraph, Metropolibin Life İnsürance, General Motors ve Standart Oil of New Jersey şirketlerinin toplam aktifinden üç kat büyüktür. Savunma bakanlığından ücret ve maaş alanların sayısı... bu büyük şirketlerde çalışan toplam işçi ve memur sayısından üç kat daha fazladır. Cook'un belirttiğine göre, 1960-61 deki askeri bütçenin aşağı yukarı 21 milyar doları savaş malzemesi ve askeri donatım satın alımı için sarfedilmiştir. Bu siparişler ve girişimler, Amerikan ekonomisini askeri programa sıkı sıkıya bağimli kılmaktadır.

1960-61 de durum böyleydi. Son on yıl içinde ise ekonominin askerileştirilmesi korkunç bir seviyeye gelmiştir.

en olgunlaştığı aşama olarak nitelemektedir. Yani kapitalizmin uzlaşmaz çelişkileri en had safhadadır.)

Ekonomisini olağanüstü derecede militarize etmiş olan Yankee emperyalizmi, bu durumun doğal sonucu olarak, dünya çapında saldırganlığını, kudurganlığını korkunç bir seviyede arttırmış, Pentagon bir yandan CIA'nın kompoları ile sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde temsili demokrasileri bile rafa kaldırarak, militarist rejimlerin kurulmasını sağlarken, öte yandan, millî kurtuluş savaşlarının yürütüldüğü ülkeleri cehenneme çevirmek için bütün güçlerini seferber etmiştir.

Emperyalizmin stratejik planda çökerken, taktik planda gücünü ve saldırısını arttırması esprisi budur.

«Bilimsel ve teknik devrim» çağında, uluslararası kapitalizm pazar darlığından dolayı, korkunç seviyeye gelmiş olan krizini geçici olarak gidermek amacıyla, dışta eski metodlarında değişiklikler yapmıştır dedik. (Bu, eski metodlarını terkettiği anlamında yorumlanmamalıdır. Bugün, her iki biçim birlikte işlemektedir. Ancak ağırlık yeni biçimlerindedir.)

Bizim pratiğimizi birinci dereceden ilgilendiren bu konu üzerinde etraflıca duralım.

I. ve II. genel bunalım dönemlerinde uluslararası kapitalizmin pazarları, III. bunalım döneminde olduğu gibi iyice daralmış değildi. Daha önce belirttiğimiz gibi, teknoloji ve de sermayenin yoğunlaşıp, temerküzü bu seviyede değildi. Bu yüzden uluslararası kapitalizm, sömürge ülkelere emtia ihracı ve nakit sermaye ihrac ve transferi ile pazar sorununu halledebiliyordu. Onun için dünya bu kadar

(**) Bu aşamada, bankalar gibi «para oyunları ile ilgili» örgütler mali oligarşiye yetmemektedir. Bu konuda emekli sandıkları Karşılık sandıkları, sigorta şirketleri gibi örgütler güçlerini arttırmaktadırlar.

küçülmüş (pazarları daralmış) ve de talep eksikliği bugün-kü korkunç seviyeye gelmiş değildi. Bu bakımdan emperyalizmin sömürge ülkelerde pazar genişletmesi diye bir sorun yoktu. Mevcut yapı korunarak —tabii belli ölçülerle feodalizm çözültülüp, komprador burjuvazi yaratılmıştı— feodalizmle ittifaka giren emperyalizm sömürsünü rahatlıkla sürdürebiliyordu.

Feodalizme karşı, feodal sopa ile sömürülen halkın özellikle hemen hemen serf statüsünde olan köylülerin —çelişkiler çok keskin— spontane patlamalarını ve isyanlarını örgütleyen proleter devrimcilerin mücadelesini, komprador-burjuvazi-feodal mütegalibe yönetimi —zayıf merkezi otorite— engelliyemez duruma geldiği zaman —ki çoğu zaman pratikte böyle oldu— emperyalist işgal açık şeklini alıyordu. Zaten bu ülkelerde, emperyalist devletler, ticaret işlerini güven altında tutmak, öteki emperyalist ülkelerin kendi pazarlarına el atmalarını engellemek için, stratejik yerlerde, özellikle limanlarda ve ana haberleşme merkezlerinde askerlerini bulundurarak fiili kontrolu elinde tutmaktaydı. (Zaten ülkenin stratejik merkezlerinde emperyalizmin fiili durumu mevcuttu.)

III. bunalım döneminde ise, **emperyalistlerarası ilişkilerde değişiklikler olmuştur.**

İkinci olarak, metropollerde sermayenin had safhaya varan yoğunlaşması ve temerküzünün oluşturduğu, «**talep yetersizliği**» ve de özellikle II. yeniden paylaşım savaşından sonralarını kaplayan **anti-emperyalist ve millîci akımlar**, zorunlu olarak emperyalizmin sömürü metodunda değişiklikler yapmıştır. Bu değişiklikler emperyalizmin çirkin yüzünün saklanması ve de sömürge ülkelerde pazar genişletilmesini amaçlayan yeni sömürgecilik metodlarıdır.

Yeni sömürgeci metodların temelinde, emperyalist te-kellerin aç gözlü sömürü politikasına cevap verecek şekilde, sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi, «yu-

kardan aşağıya kapitalizmin» bu ülkelerde hakim üretim biçimi olması, merkezi güçlü otoritenin egemen olması sonucunu doğurmuştur. «Yukarıdan aşağıya demokratik devrim» belli ölçülerde gerçekleştirilmiş; üst yapıda feodal ilişkiler genellikle muhafaza edilirken (emeğin feodal sömürsü sürdürülüp, feodal ideolojiler muhafaza edilirken...) alt yapıda kapitalizm egemen unsur haline gelmiştir. (Pazar için üretim).

Bu da, bu ülkelerde, hafif ve orta sanayiın kurulması ve de yerli tekelci burjuvazinin (emperyalizmin en gözde müttefiki olarak) oluşması ve gelişmesi demektir. Ancak gelişen yerli-burjuvazi, iç dinamikle değil, emperyalizmle baştan bütünleşmiş olarak gelişmiştir. Böylece I. ve II. genel bunalım dönemlerinde bu ülkeler için dışsal bir olgu olan emperyalizm bu dönemde aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmiştir. (*) [Gizli işgal espris].

Emperyalizmin, yukarıda bahsettiğimiz sonucu doğuran yeni-sömürgecilik metodunu çok kısa özetliyeim.

Yankee emperyalizmi, özellikle 1946 dan sonra, yeni-sömürgecilik metodunu geliştirdi. Ve bu yeni sömürgecilik politikasını Truman, Marshall doktrinleri ve askeri paktlarla, ikili anlaşmalara tezgahladı.

Bu politikanın esası, daha az masrafla daha geniş pazar imkanı sağlayan, daha sistemli ve ulusal savaşlara yol açmayacak, daha üst seviyeye çıkmış emperyalizmin problemlerini daha fazla tatmin etmeye dayanmaktadır. **En temel metodu, sermaye ihraç ve transferinin terkindeki**

(*) Bu değişikliğe dikkat etmeyen sözde «sosyalist» tahlillere göre, Türkiye öteki sömürge ülkeler gibi değildir. Hatta bazılarına göre işgal nisbidir. Kimileri bu yanlış değerlendirmeden sosyalist devrim stratejileri çıkarırken, bir kesimi de sovyetik modele uygun devrim tabloları çizmektedirler.

değişikliktir. Sermayenin 5-6 elemanı arasında yeni bir oran yaratılmıştır. Şöyle ki, savaş öncesi nakit sermaye ihracı, sermayenin isim, patent hakkı, yedek parça, teknik bilgi, teknik eleman vs. gibi diğer elemanlarına kıyasla çok fazla yer tutarken, savaş sonrası dönemde özellikle 1960 dan sonra bu işleyiş tersine dönmüş, nakit sermaye ihracının dışındaki sermayenin yukarıda özetlediğimiz elemanları ağırlık kazanmıştır.

Bugün geribıraktırmış ülkelerde, yabancı nakit sermaye oranının yerli nakit sermayeye oranla çok az olduğu fakat mutlak dışa bağımlı bir çok sanayii kuruluşu mevcuttur. (Örneğin oto sanayii). Bir kaç yüzde yüz dışa bağımlı temel sanayi tesisi kurulmakta ve bunlara bağımlı olmaya mahkum hafif ve orta sanayi belli ölçülerde geliştirilmektedir. (*) (Bu sanayi kuruluşlarının temelinde ise, yabancı sermayenin nakit sermaye dışında kalan elemanları yatmaktadır.)

(*) III. bunalım döneminde, emperyalizmin sömürü metoduunda yaptığı değişikliği yani yeni-sömürgeciliğini bu dönemin muzaffer proleter devrimcilerinden E. Che Guevara, 1968 de Verde Olive dergisinde yayınlanan «Latin Amerika Devriminin Taktik ve Stratejisi» makalesinde şu şekilde belirtilmektedir: «...hala ayakta duran eski feodal yapıları yıkmak ve milli-burjuvazinin en ilerici unsurları ile ittifak kurmak onların (emperyalistlerinde) işine gelmekte, bazı mali reformlar yapmaya, toprak mülkiyeti rejiminde bazı değişiklikler meydana getirmeye tercihen tekniği ve hammaddeleri Amerika Birleşik Devletlerinden ithal edilen tüketim mallarına dayanan mutedil sanayileşmeye bir itirazları bulunmamaktadır.»

En mükemmel formül, milli-burjuvazinin yabancı çıkarlarla işbirliği yapmasıdır; böylece birlikte o ülkede yeni sanayiler kurarlar, bunlar için gümrük indirimleri elde ederek bu sayede rakip emperyalist ülkeleri tamamen bertaraf ederler ve ayrıca

Kısaca özetlediğimiz bu yeni sömürgecilik metodu, bir yandan emperyalizmin ülkeye iyice yerleşmesi (yani emperyalizmin sadece dışsal bir olgu değil aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmesi) sonucunu doğururken, öte yandan geri bıraktırılmış ülkelerde, geçmiş dönemlere kıyasla, izafi olarak —feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla— belli ölçülerde pazarın genişlemesine paralel olarak toplumsal üretim ve nisbi refahı artırmıştır.

bu suretle elde ettikleri karların gevşek kambiyo yönetmeliklerinin himayesinde ülkeden dışarıya çıkmasını sağlarlar.

Bu çok yeni ve daha akıllıca sömürü sistemi sayesinde, (milliyetçi) ülkenin bizzat kendisi, muazzam karlara imkan veren imtiyazlı gümrük tarifeleri çıkarmak suretiyle Amerika Birleşik Devletlerinin çıkarlarını korumayı üzerine alır (Tabii Amerikalılar bu karları gerisin geriye ülkelerine götürürler) Malın fiyatı da böylece ortada rekabet diye birşey kalmayınca tekeller tarafından tayin edilir. Bütün bunlar ilerleme için ittifak projelerinde yansır. Bu ittifak emperyalizmin ülkedeki devrim şartlarının gelişmesini durdurmak için, karların küçük bir kısmını milli sömürücü sınıflar arasında dağıtmak teşebbüsünden başka birşey değildir. Amaç bu sınıfları en çok sömürülen sınıflara karşı emperyalizmin sağlam müttefikleri haline getirmektir. Başka bir söyleyişle, ittifak, iç çelişkileri mümkün mertebe ortadan kaldırmaya çalışmaktadır.»

Bunları söyledikten sonra Che, içinde bulunduğumuz dönemde, emperyalistlerarası çelişkilerin savaşla çözümlenmesinin olanaksız olduğunu belirterek, bizim gibi ülkeler için kader tayin edici siyasi ve ekonomik bunalım olarak, emperyalizm ve yerli müttefiklerinin (Che yerli yerine milli kavramını kullanmaktadır.) bu dönemdeki korkunç krizlerinin gerekli olan objektif şartı oluşturduğunu söylemektedir: «Bugün için tayin edici unsur, emperyalizm ve milli burjuvazi cephesindeki kaynaşmadır.»

Bunun sonucu olarak, geribıraktırlmış ülke içindeki çelişkiler görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla) halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında sunî bir denge kurulmuştur. Emperyalist işgal gizlendiği için —emperyalizm aynı zamanda içsel bir olgu haline geldiği için— halk kitlelerinin milliyetçi tepkileri, gavura alerjisi nötralize olmuştur. Merkezi devlet aygıtı, geçmiş dönemlere kıyasla çok güçlenmiş ve ittifak projeleri, ikili anlaşmalar, askeri pakt ilişkileri ile oligarşik devlet cihazı, devrimci içsavaş dikkate alınarak militarize edilmiştir. (Emperyalist yardımların 3/4'ü askeri yardımlardan oluşmaktadır.)

Ülke içinde pazarın genişlemesine paralel olarak şehirleşme, haberleşme ve ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır. Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim —emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil ticari merkezlerde ve ana haberleşme yerlerindeydi— yerini, çok daha güçlü oligarşik devlet otoritesine bırakmıştır. Oligarşik devletin ordusu, polisi ve de her çeşit pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur.

Bütün bunlara, I. ve II. genel bunalım dönemlerindekiyle kıyaslanmayacak şekilde, bu ülkelerde emperyalizmin ve oligarşinin propaganda araçlarını korkunç seviyeye getirmesini, pasifikasyon yöntemlerini geliştirmesini ve geçmiş dönemlerde millî kurtuluş savaşlarından edindiği tecrübeleri ilave etmek gerekir.

Artık geribıraktırlmış ülkelerdeki oligarşik devlet aygıtı, mevcut üretim ilişkilerini —buna ülkedeki kapitalizm iç dinamiklerle gelişmediği için, emperyalist üretim ilişkileri demek yanlış olmayacaktır— uzun bir süre koruyabilecek seviyeye gelmiş, bu ülkelerdeki halk kitlelerinin özellikle geniş emekçi yığınlarının tepkileri pasifize edilerek bu tepkiler ile oligarşi arasında sunî bir denge kurulmuştur.

(Bu durum, pasifizmin, revizyonizmin bu ülkedeki maddi dayanağını teşkil etmektedir..)

B—) OLİGARŞİK DİKTA

Sanayi devriminden geçmiş olan emperyalist kapitalist ülkelerdeki yönetimde, geribıraktırılmış ülkelerdeki yönetimde oligarşik yönetimdir. Ancak emperyalist kapitalist ülkelerdeki kapitalizm gerici bir tarzda değil, «yukardan aşağıya değil» devrimci anlamı ile, iç dinamiği ile gelişmiş ve yerleşmiştir. Dolayısıyla, sadece alt yapıda değil, üst yapıda da burjuva demokratik ilişkiler egemen olmuş, feodal ilişkiler bertaraf edilmiştir. Fakat tekелci dönemde, kapitalizm, **serbest rekabet, milliyetçilik ve demokratik yönetim** ilkelerini bir yana iterek, yerlerine **tekел, kozmopolitizm ve oligarşik diktayı** ikame etmiştir.

Ancak geçmiş dönemlerde proletarya ve emekçi kitleler, uzun süren kanlı mücadeleler ile demokratik hak ve özgürlüklerine sahip olmuşlardır. Emekçi sınıflar gerek nitelik olarak, gerekse nicelik olarak güçlüdürler. Onun için bu ülkelerdeki oligarşi, klasik burjuva demokrasisini ve özgürlüklerini belli ölçülerde sınırlayabilmekte fakat asla özüne dokunamamaktadır. Bu ülkelerdeki oligarşinin niteliği **finans oligarşisidir**.

Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik dikta ise sadece finans kapitalin damgasını taşımamaktadır. Çünkü ülkedeki kapitalizm, kendi iç dinamiği ile değil, «yukarıdan aşağıya» geliştirilmiştir. Dolayısıyla yerli tekелci burjuvazi, daha baştan, çekirdek halindeyken emperyalizmle bütünleşerek gelişmiştir. (Emperyalizm içsel bir olgu durumuna geldiği için bu oligarşi içindedir.) Ancak bu gelişen tekелci-burjuvazi tek başına emperyalizmle ittifakını sürdürerek emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza edecek güçte değildir. Dolayısıyla, yabancı ve yerli tekellere zorunlu olarak bağlı

olan toprak burjuvazisi ve feodal kalıntılarla yönetimi paylaşmaktadır.

Oligarşik yönetim içinde, işbirlikçi tekelci burjuvazi, emperyalizmin temel dayanağı olmasına rağmen, emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza eden tek yerli sınıf değildir.

Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik yönetim, rahatlıkla işçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerin olmadığı tam bir dikta yönetimi ile ülkeyi yönetebilmektedir. Buna **sömürge tipi faşizm** de diyebiliriz. Bu yönetim, ya klasik burjuva demokrasisi ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan «temsili demokrasi» ile icra edilir, (**gizli faşizm**) ya da, sandıksal demokrasiye itibar edilmeden açıkça icra edilir. Ancak açık icrası sürekli değildir. Genellikle, ipin ucunu kaçırdığı zaman başvurduğu bir yöntemdir.

III—) **DEVİRİMCİ ÇİZGİ ve REVİZYONİZM.**

Kısaca, III. genel bunalım döneminin karakteristiğini, emperyalizmin öteki genel bunalım dönemlerinden farklılığını belirttik.

Bu dönemde, solda revizyonizm ve oportünizm iki şekilde ortaya çıkmıştır.

Birincisi, bu dönemin karakteristik niteliklerine bakarak, leninizmin, emperyalizm bir sistem olarak çökene kadar devam edecek olan evrensel tezlerinin geçerliliğini yitirdiğini iddia ederek barışçıl, pasifist devrim teorileri ortaya atmaktadırlar.

Oysa emperyalizmin özü değişmemiştir. Değişen **emperyalistlerarası ilişki ve istismar biçimidir**. Bu bakımdan, emperyalist dönemin marksizmi olan leninizmin evrensel tezleri, emperyalizm bir sistem olarak çökene kadar geçerlidir.

İkinci tip sosyal reformist çizgi, emperyalizmin değişen ilişki ve istismar biçimini dikkate almayarak, teoriyi bir eylem klavuzu olarak değil de, tem bir doğma olarak almaktadır.

Onlara göre, silahlı prapaganda biçimli temel mücadele olamaz. Leninizmde böyle bir propaganda biçimi yoktur. Silahlı propaganda örgütleyici değildir. Bu şekilde ele alış, herşeye silahın ucundan bakmaktır... vs....

Bu konu üzerinde biraz duralım.

Bilindiği gibi, Marx ve Engels, 19. yüzyılın ikinci yarısında, proletarya-burjuvazi mücadelesinin bir ileri aşamaya geçebilmesi ve de dünyada ilk proleter devriminin olabilmesini, kapitalistlerarası bir evren savaşıyla mümkün olabileceğini söylemişlerdi. (Bkz. Kesintisiz Devrim I.)

Emperyalist dönemde, bu dahiyane gözlemler, Lenin ve bolşevikler dikkate alarak, dünyanın ilk proleter devrimini yapmışlardır.

Lenin daha 1900 lerde (**Emperyalizm** kitabını yazmadan çok önce) kapitalizmin sıçramalı ve dengesiz gelişme kanununun zorunlu olarak bir emperyalistlerarası savaşı doğuracağını ve bunun da, kapitalizmin en zayıf halkası olan Rusya'da devrime yolaçacağını söylemişti. Lenin'in öngördüğü devrim biçiminin temelinde, emperyalistlerarası zıtlıkların kesin olarak askerî plana yansıyacağı görüşü yatar. (Bkz. **Kesintisiz Devrim I** ve **Leninizmin İlkeleri**).

Bilindiği gibi, I. emperyalistlerarası evren savaşında, bu altüst oluş aşamasında, dünya proletarya hareketi büyük bir sıçrama yapmış ve dünyanın 1/6'sı sosyalist olmuştur. II. emperyalist evren savaşının oluşturduğu altüst oluş aşamasında ise, dünyanın 1/3'ü sosyalist olmuş ve sosyalizm dünya çapında büyük bir prestije sahip olmuştur.

II. evren savaşından sonra, kapitalizm yeni bir bunalım dönemine girmiştir. Bu dönemde, emperyalistlerarası

zıtlığın savaşa yol açması imkansızdır. (Daha önce belirttiğimiz nedenlerden dolayı).

Küba devrimi, çalışma tarzıyla, takip ettiği rota itibarıyla bu tarihsel dönemin özelliklerinin bir sonucudur. Bir başka deyişle, marksizm-leninizmin, bu tarihsel dönemin pratiğine uygulanmasının bir sonucudur. (Küba proleter devrimi hariç bütün devrimler, iki evren savaşının altüst oluşları içinde olmuştur.) **Silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olması ve de halkın devrimci öncülerinin savaşı, marksizm-leninizmin evrensel tezlerinin bu somut tarihsel durumun pratiğine uygulanması sonucu ortaya çıkmış olan, bütün emperyalist hegemonya altında olan ülkelerin proleter devrimcilerinin bolşevik çizgisidir.**

İşte, silahlı propagandayı temel alan ve öncü savaşı ile emekçi kitleleri devrim saflarına çekerek, devrimci mücadelenin bir halk savaşı ile zafere ulaşacağını tesbit eden partimizin bu tesbiti, marksizm-leninizmin klavuzluğu altında içinde yaşanan tarihsel durumun ilişki ve çelişkilerinin ve bu çelişkilerin ülkemize yansımalarının ışığında yapılmıştır.

Gerek ülkemizdeki, gerekse de, dünyadaki pasifistler, silahlı propagandayı temel çarpışma biçimi olarak öncü savaşını sürdüren devrimci örgütlerin mücadelesini «Bu, bir avuç adamın, hakim sınıflarla düellosudur. Bu anarşizmin, narodnizmin çizgisidir. Lenin’de böyle bir çarpışma biçimi yoktur. Sorunu bu şekilde ele alış, herşeye silahın ucundan bakmaktır... vs....» demektedirler. Aslında teslimiyetçiliğe ideolojik kılıftan başka birşey olmayan bu iddiaların ciddiye alınacak bir tarafı yoktur. Şu kadarını söyleyelim ki, bu dönemde bir devrim olmuştur. Ve bu devrimi yapanlar, ise silahlı propagandayı temel çarpışma biçimi olarak alıp, öncü savaşı ile başlamışlardır. Bu tarihsel durumun bu leninist çalışma biçimini temel alan devrimci

hareketler, bugün dünyanın kırık bölgelerinde halkların kurtuluş destanını yazmaktadırlar. Pasifistler ise, gerek dünyada, gerekse de ülkemizde, emperyalizmin ve oligarşinin soldaki uzantısı bir avuç grup olarak, emperyalizme karşı kanla ateşle kurtuluş destanları yazanlara karşı, söz düellosu yapmaktadırlar.

Bu tip çarpışma biçiminin Lenin'de olmadığını söyleyen bu pasifistlere en iyi cevabı Lenin vermektedir.

Sözü Lenin'e bırakalım: «Marksizm çarpışma biçimleri sorunlarının salt tarihsel bir incelenmesini gerektirir. Bu sorunu, somut tarihsel durumdan ayrı olarak ele almak, diyalektik maddeciliğin esaslarının yeterince kavranmadığını gösterir. İktisadi evrimin değişik aşamalarında, siyasal-ulusal-kültürel canlı koşullardaki değişmelere bağlı olarak değişik mücadele biçimleri ortaya çıkar, bunlar başlıca çarpışma biçimleri olurlar; bunlarla ilgili olarak ikinci derecede, tamamlayıcı mücadele biçimleri de değişir.» (Lenin).

Evet, yaşanan somut tarihsel durumdan (emperyalizmin III. bunalım döneminden) ve de iktisadi evrimin (emperyalizmin) değişik aşamalarında siyasal, ulusal-kültürel canlı koşullardaki değişimleri dikkate almadan Marx, Engels, Lenin, Stalin, Mao'nun yapıtlarından, pratikden kopuk, mekanik olarak çalışma tarzları tesbit edenler, iyi birer marksolog olabilirler, ama asla proleter devrimcisi olamazlar.

Oportünizmin her türü ile devrimci çizgi arasındaki temel farklılık, temel mücadele biçiminin seçilişinde ortaya çıkar. Bilindiği gibi hakim sınıflara karşı yürütülen proleter devrimci mücadele çok yönlüdür. Bu çok yönlülük literatürde iki ana başlık altında toplanır:

a) Barışçıl mücadele metodları (uzlaşıcı demek de-ğildir)

b) Silahlı aksiyon metodları.

Emperyalizmin işgali altında olan ülkelerde emperyalizm ve oligarşiye karşı mücadele nasıl yürütülecektir? Oligarşi ile halkın memnuniyetsizliği ve tepkileri arasında sunî denge hangi mücadele biçimi temel alınarak bozulacaktır? Halkı devrim saflarına çekmek için hangi mücadele metodunu temel olarak seçeceğiz? Geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının temel aracı hangi mücadele biçimi olacaktır.

İşte, devrimci çizgi ile oportünist çizgiyi, devrimci teoriyi, «ortodoks» ideolojik-politik sözebeliğinden ayırıp eden temel ölçü buradadır.

Devrimci mücadeleyi, yaşadığımız dönemde, evrim ve devrim aşamaları diye kesin çizgilerle ayıran, uluslararası revizyonizmin, pasifizmin bu soruya cevabı şudur: [aralarındaki ayrılıklar ne olursa olsun, şehirleri temel alandan, kırları temel alana kadar]

«Kitlelerin içine girerek, kitlelerin acil gereksinimleri siyasi bilinç götürüp örgütlenme, yani emekçi kitlelerin ekonomik hak ve istemleri etrafında kitleleri örgütleyip, siyasi hedefe yönlendirme.»

Demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılamadığı —rafa kaldırıldığı— daha doğru bir deyişle oligarşi tarafından kullanılmasına «izin» verilmediği, ordu, polisi ve diğer güçleri ile emekçi kitlelere tam bir tenkil politikasının izlendiği bütün geribıraktırmış ülkelerde, bu tip klasik «kitle çalışması» ile ekonomik ve demokratik mücadeleyi, politik mücadeleye dönüştürmek isteyen örgütler, düşmanın askerî üstünlüğü ve baskısı karşısında, güçsüzlüğe düşecekler, giderek de iyice sağa kayacaklardır.

Bu yol «oligarşik diktatörlük ile halktan gelen baskı arasında kurulmuş olan sunî dengeyi bozacak yerde onu devam ettirecektir.» (Che)

Evet devam ettirecektir. Elbette bu yoldan gidildiğinde de görünüşte bazı ilerlemeler olacaktır. Ancak bu yolun savunucuları, giderek başlangıçta savaşı niteliklere sahip olsalar bile, bu niteliklerini kaybedecek, yozlaşacak ve giderek bürokratlaşacaklardır. Yitirilen devrimci öz ve de pasifize edilmiş beş-on emekçi; işte bu görüşün yolu basitleştirilince budur. (*).

(*) Bu çizginin kitleleri bilinçlendirme politikası:

— Merkezi periyodik bir yayın organı (Siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak)

— Broşürler

— Nakil ip görevini yapan merkezi organın dağıtım şebekesinde, mahalle birim alınarak örgütün bürokratik kademelerini kurma.

— Ve de sözde askeri hareketlerin (silahlı propaganda değil) asgari örgütlenmesi.

Bütün bunlara revizyonistler stratejik örgütlenme derler. Önce bu sözde stratejik örgütlenme için çalışılır.

Ancak oligarşinin baskı ve tenkil politikasının ağır şartları altında:

— Merkezi periyodik yayın organı ve broşürler çıkarmak.

— Klasik sözde kitle çalışması ile devrimin «taze kuvvetlerini» oluşturmak,

Henüz oluşum halinde olan ve asla da stratejik örgütlenme aşamasında olmayan örgütün yöneticilerinin ve önde gelen üyelerinin çalışmaları, dergi ve broşür çıkarmaya ve de dağıtmaya teksif eder.

Karşı-devrimin baskı şartları altında örgüt bir türlü silaha sarılacak seviyeye gelemmez. Zaman geçer.

Asgari örgütlenme için şartlar bir türlü hazır olamaz. Giderek örgüt tam bir bürokratizmin batağına saplanır. Üyelerdeki savaşı ruh (eğer varsa) yiter, elemanlar merkezi organın çıkmasını bekleyen gazete bayilerine dönerler. Dağıtılması güç,

Bu görüş, şehir proletaryasının anahtar rolü oynadığı ayaklanma ile sonuca gidilen Sovyet devriminde olduğu gibi evrim aşamasını uzun, devrim aşamasını ise kısa bir aşama olarak gören görüştür.

Bu mücadele biçimini temel alan örgütler giderek, devrimci-milliyetçilerin koltuğu altına girecek ve onların yönetiminin ülkede demokratik hak ve özgürlükleri sağlayacağını ve bu ortamda da, ekonomik ve demokratik mücadelenin etrafında kitleleri örgütleyip bilinçlendireceklerini düşünceleridir.

Meselâ, ülkemizdeki (x) gurubu, siyasi gerçekleri açıklayan bir yayın organı etrafında toplanıp, fabrika vs. yerlerde üslenmeye çalışarak, ekonomik ve demokratik kitle

okuyucusu fazla olmayan gazete bayileri halinde «işçi-köylü bölge komiteleri» iki-üç sözde yönetici pasifistin gevezelik, entellektüel tartışma ve de rapor alan, rapor veren bir bürokratik mekanizması haline dönüşür.

Aşırı gizlilik ile gevezelik ve laçkalık beraber gider. İlegalitenin çarkları pasifizm adına döner. Arada bir hazırlap para gasbı işi olursa, merkez birkaç kişiyi tayin ederek bu işin yapılmasını organize eder. Böylece örgütün çok yönlü çalışmayı başarı ile yürüttüğü kanısına varılır. Haftalar, aylar stretejik örgütlenmeyi ve de askeri eylemler için asgari örgütlenmeyi tanımlama hikayesi ile, «büyük işler planlanıyor» kanısı içinde, gevezelik, yazı-çizi işleri ile geçer.

İşte silahlı mücadeleye sözde evet diyen, pasifizmin çalışma tarzı pratikte budur.

Yaptığı bütün iş, ideolojik mücadele pravanası altında, emperyalizm ve oligarşiye karşı, halkın devrimci savaşını sürdüren devrimcileri eleştirmek onlara kara çalmaya çalışmak, silahlı propagandanın sağladığı sempatiyi kafaları bulandırarak dağıtmaya çalışmaktır. Oportünizmin, emperyalizmin soldaki uzantısı olması esprisi budur.

hareklerinin içine girerek, buradan hareketle kitleleri devrim saflarına çekmeye çalışırken, yani bu tip mücadele biçimini temel alırlarken, öte yandan örgütlenmelerine para sağlamak amacı ile bir iki soygun yapmışlar ve bir iki sabotaj ve suikast teşebbüsünde bulunmuşlardır. (Ancak yapılan bu **silahlı eylemler**, silahlı propaganda değildir.)

Ve bu çalışma tarzı içinde olan (x) gurubu bütün ümitlerini devrimci-milliyetçi bir cuntaya bağlamıştı. Çünkü bu cunta, 27 Mayıs Anayasasını fiilen işler hale getirecek, 141-142'yi kaldıracak ve temel olarak aldıkları mücadele biçimine uygun bir ortam yaratacaktı.

Devrimci görüş:

Oligarşi ile halkın düzene memnuniyetsizlik ve genellikle bilinçsiz tepkileri arasında kurulmuş olan sunî dengeyi bozmanın, kitleleri devrim saflarına çekmenin temel mücadele metodu silahlı propagandadır.

Emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik mücadelelerinin, oligarşik diktatörlük —isterse temsili görünüm içinde olsun— tarafından terörle bastırıldığı merkezi otoritenin ordusu, polisi v.s. ile «dev» gibi güçlü olarak halk kitlelerine gözüktüğü, gizli işgalin varolduğu bu ülkelerde, kitlelerle temas kurmanın, onları geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile devrim saflarına kazanmanın temel mücadele metodu silahlı propagandadır .

Silahlı propaganda, askeri değil politik mücadeledir. Ferdi değil, kitlevi mücadele biçimidir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği gibi kesin olarak terörizm değildir. Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır. Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir. Silahlı propaganda,

halkın düzene karşı olan memnuniyetsizliğini ajite eder, onları emperyalist beyin yıkamanın giderek etkisinden kurtarır. Önce kitleleri sarsar, giderek de bilinçlendirir. Merkezi otoritenin görüldüğü gibi güçlü olmadığını, onun kuvvetinin herşeyden önce **yaygara, gözdağına ve demogojiye** dayandığını gösterir.

Silahlı propaganda, herşeyden önce, günlük maişet derdi vs. içinde kaybolan, emperyalist yayınlara şartlanmış, düzenin şu veya bu «partisine» umudunu bağlamış kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker, uyuşturulmuş pasifize edilmiş kitlelerde kıpırdanma yaratır.

İlk dönemde, yoğun sağcı propagandanın (oportünist yayında dahil) etkisi ile kitlelerdeki şaşkınlık ve tereddüt, giderek devrim hareketine karşı sempatiye, eylemler karşısında, yüzündeki «adalet» maskesini bir kenara atarak baskı ve terörünü halkın üzerinde görülmedik derecede arttıran oligarşinin çirkin yüzünü görerek ona karşı antipatiye dönüşür.

Silahlı propagandayı temel alan örgüt, giderek ezilenlerin tek umut kaynağı olur. Bir yandan işsizliğin ve pahalılığın giderek artması halkın memnuniyetsizliğini had safhaya ulaştırırken, silahlı propagandanın karşısında baskı ve terörünü iyice arttıran, halkın giderek bütün demokratik haklarını rafa kaldıran oligarşi, başta aydınlar olmak üzere bütün halkın nazarında, değer yitimine uğrar. Gerilla savaşını başarı ile yürüten parti, önce soldaki çeşitli oportünist fraksiyonların etkisi altında kalmış olan halkın uyanık kesimlerini etrafında toplayacak, soldaki parazitleri giderek temizleyecektir. Pasifistlerin kafalarını karıştırdığı unsurlar —işçi, köylü, öğrenci— giderek, silahlı propagandanın etrafında toplanacaktır. Yani silahlı propaganda önce solu toplayacaktır. Başlangıçta çeşitli eğilimlerin etkisi altında olan samimi unsurlar tek bir strateji etrafında toplanacaklardır.

Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşı ile psikolojik ve yıpratma savaşını içerir.

Temel mücadele biçiminin bu şekilde ele alınması, elbetteki öteki mücadele biçimlerinin ihmal edilmesi demek değildir. Silahlı propagandayı temel alan örgüt, öteki mücadele biçimlerini de gücü oranında ele alır. Ancak öteki mücadele biçimleri **talidir**. Silahlı propaganda, temel mücadeledir. Bu ekonomik ve demokratik kitle hareketlerine seyirci kalınması demek değildir. Örgüt, gücü oranında, ekonomik ve demokratik hak ve istemler etrafında kitleleri örgütlemeye çalışır. Oligarşiye karşı her çeşit tepkiyi yönlendirmeye uğraşır. Ancak başlangıçta asla her yere koşmaz, gücünü aşan silahla güven altına alınamıyan kitle hareketlerinin içine girmez. **Gücüyle orantılı olarak silahlı propagandanın dışındaki, bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütlendirme işleri ile uğraşır.**

Klasik politik kitle mücadelesi ile silahlı propaganda birbirini izler ve birbirinin içinde, birbirine bağımlıdır, her biri diğeri karşılıklı etkiler.

Silahlı propagandanın dışındaki öteki politik, ekonomik, demokratik mücadele biçimleri silahlı propagandaya tabidir ve silahlı propagandaya göre biçimlenirler. (Tali mücadele biçimleri, temel mücadeleye göre şekillenir. Yani silahlı propaganda metodlarına göre şekillenir.)

İşte silahlı propagandayı temel, öteki politik, ekonomik ve demokratik mücadele biçimlerini, bu temel mücadeleye tabi olarak ele alan devrimci stratejiye **politikleşmiş askeri savaş stratejisi** denir. (Bu stratejinin örgütü de, ideolojik mücadeleyi bir polemik aracı olarak ele almaz. İdeolojik mücadeleyi, kendi kadrolarının siyasi eğitimi olarak ele alır.)

İşte, III. bunalım döneminde, emperyalizmin işgali altında olan ülkelerin solundaki devrimci ve revizyonist çizgilerin görüşleri özetle budur.

Kısaca özetlersek: bu ülkelerde «proleter devrimci» adı altında 2 tip sapma görülmektedir.

1—) Revizyonist, klasik «Ortodoks» Çizgi :

(Karakteristikleri)

Askeri yanı ile politik yanı birbirine zıt şeylermiş gibi görüp, askeri yanın küçümsenmesi. Şehir proletaryasının siyasi işlevini, proletaryanın anahtar rolü oynadığı Sovyetik modelin ışığı altında görerek, aşırı abartma.

Silahlı propagandanın prestij kazanması üzerine solda prestij kaybına maruz kalan bu örgütler, sonradan gerilla yapan bir şube de açmışlardır. Tabii bu gerilla hikaye olmuştur.

Milli bir krizin ülkede olmasına rağmen barışçıl mücadele metodlarının temel alınmasının ve de evrim ve devrim aşamalarını kesin çizgilerle ayırmanın öncü savaşının reddinin oluşturduğu kendiliğindencilik.

2—) Bu görüşe tepki olarak doğan, Küba devriminin yanlış yorumlanmasının sonucu ortaya çıkan **militer sol çizgi; fokocu görüş:** Şehir-kır ilişkilerini, silahlı propaganda ve öteki mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak görmeyen, tek ve bütün olarak kırları ve silahlı propagandayı alan, şehirlerin ve de öteki mücadele biçimlerinin tali rolünü önemsemeyen bir görüştür. Bu görüşün temelinde, geribıraktırmış ülkelerdeki milli krizin en olgun bir şekilde değerlendirilmesi, öncünün mücadelesi ile köylülerin derhal silaha sarılarak, savaşın kısa zamanda halk savaşına döneceği düşüncesi yatmaktadır.

Dolayısıyla bu çizgi de «sol» bir kendiliğindenciliktir.

Ancak bu görüşün savunucuları, hayatın gerçekleri karşısında bu yorumlarının gerçekçi olmadığını anlayarak, hızla bu görüşü terketmişlerdir. Dünyada bugün hemen hemen fokocu anlayış içinde olan silahlı propaganda örgütleri yok gibidir.

**TÜRKİYE'NİN, TARİHİ-SOSYAL-EKONOMİK
ÖZELLİKLERİ, ve PRATİĞİMİZE İLİŞKİN SONUÇLAR**

I — MERKEZİ FEODAL OSMANLI DEVLETİ.

**II — KEMALİZM ve I. MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞININ
ANLAM ve NİTELİĞİ.**

**III — 1923 DEVRİMİ ve de 1923-40 ve 1942-50
DÖNEMLERİ**

IV — 1950-71 DÖNEMİ

**V — 12 MART, DEĞİŞEN SINIFLAR İLİŞKİSİ ve de
SONUÇLAR.**

1-) MERKEZİ FEODAL OSMANLI DEVLETİ.

Osmanlı devletini iki aşamada ele almak gerekir :

a-) Askeri Merkezi Feodal Osmanlı İmparatorluğu.

b-) Komprador-Feodal Osmanlı Devleti.

Osmanlı toplumu, klasik feodal bir bünyeye sahip olmasına rağmen feodal bir devleti. *Tam deyiimiyle —özetlikle 15. yüzyıldan sonra— toplumsal yapı; askeri merkezi —feodal bir yapıydı. Toprağa bağlı reaya üretiyor; artı— ürün, ikincil dereceden feodaller aracılığıyla merkezi otorite tarafından ele geçiriliyordu. Stratejik ticaret yollarının Osmanlı feodalizminin elinde olması ve dış talan, iç talanın —iç sömürünün— keskin olmamasını sağlıyordu.*

Bu durum ve mevcut feodal yapının klasik tipte olmaması iç çelişkileri belli ölçülerde yumuşatıyordu. (Yani üretici güçlerle feodal üretim ilişkileri arasındaki çelişki kısa bir dönemde had safhaya gelecek kadar keskin olmadı.) Kapitalizm yavaş yavaş uç vermeye başlarken, çelişkiler

keskinleşme sürecine girerken Avrupa kapitalizminin dış müdahalesi ile bu engellenmiş, yerli kapitalizm gelişememiştir. (*)

Avrupa kapitalizminin bir sömürü sahası haline gelişinde bu zayıf otodinamizm şüphesiz önemli rol oynamıştır.

Osmanlı toplumunun Avrupa kapitalizminin bir açık pazar haline gelmesi 18. yüzyılın sonlarına doğru olmuştur. (1838 Balta Limanı anlaşması ile bu durum resmileşmiştir.) Bu yıllar aynı zamanda merkezi otoritenin zayıflayıp feodal mahalli birimlerin gücünü arttırdığı yıllardır.

(*) 18. yüzyıllarda, Osmanlı toplumunda —toplumun iç dinamiğine ilişkin engelleyici faktörlerin bulunmasına rağmen— feodal üretim biçimine kıyasla daha ileri bir üretim biçimi olan kapitalizmin oluşumu kendisini göstermiştir.

a) Tarım, zanaat ve ticaret birbirinden ayrılmış, belli bir ticari ve tefeci sermaye birikimi meydana gelmiş:

b) Verimli yatırımlara yönelik zihniyet gelişmiş ve

c) Serbest iş gücü doğmuş

d) Belli bir sermaye birikimini elinde tutan ve verimli yatırımlara yönelen yerli burjuvazi çekirdekleşmiştir.

Denilebilir ki, Osmanlı toplumunu otodinamizmi —güçlü olmamasına rağmen— kapitalizmin bağımsız gelişmesi sanayi devriminin yapılabilmesi için elverişliydi.

Kapitalist düzene geçilememesinin ve Avrupa kapitalizminin sömürü sahası olmasının nedenlerini şu şekilde özetleyebiliriz:

a) Dünya ticaretinin mihrakı durumunda olan Anadolu'nun yeni deniz yollarının bulunması ile bu özelliğini yitirmesi, deniz ticaretinin önem kazanması.

b) Avrupa'nın Asya, Afrika, Amerika ve Hindistan'ın insan gücü ve doğal kaynaklarını yağmalayarak elde ettikleri büyük sermaye birikimi.

c) Avrupa'da vurucu gücü büyük, ateşli silahlarla donatılan profesyonel orduların kurulması, vs.

Osmanlı toplumu, 18. yüzyıldan itibaren hızlı bir sömürgeleşme sürecine girmiş, devlet hızla kompradorlaşmış ruşeym halinde yerli kapitalizm Avrupa kapitalizminin rekabetine dayanamayarak kavrulmuş, ekonomi, feodal komprador bir yapıya sahip olmuştur.

Bu feodal-komprador ekonomik yapının önemli özelliklerinden birisi de, uluslaşmayı yürütecek, feodal veya yarı-feodal toplum karakterinden, gelenek ve törelerinden doğan sosyal, psikolojik ve de kültürel oluşumun etkisi altında uyuyan halk kitlelerini harekete getirecek, ilerici ve demokrat düşünmeyi yaygınlaştıracak güçte devrimci burjuvazinin olmayışdır. Bu görev zorunlu olarak küçük-burjuvazinin omuzlarına yüklenmiştir. (*) Bir başka deyişle, Osmanlı feodalizminin klasik bir bünyeye sahip olmayışının oluşturduğu zayıf otodinamizm askeri feodal devletin katı merkeziyetçiliğinin oluşturduğu imtiyazlı geniş bürokrasinin adeta bir sınıf gibi hareket kaabiliyetini doğurmasıdır.

Merkezi feodal devletin, 18. yüzyılda içte yavaş yavaş merkezi etkinliğini kaybederek, mahali mütegalibenin iktidar gücünü arttırması ve dış müdahale ile merkezi feodal

Bütün bunlar Batı Avrupa ülkelerinin toplumsal yapılarında ileriye doğru atılımın, modern kapitalizmin oluşumunun sıçrama tahtası olurken Osmanlı toplumunun kapitalist düzene geçmesine dış engel teşkil etmişlerdir. (Daha etraflı bilgi için bkz. savunma)

(*) Modern bir sosyal sınıf olmayan küçük-burjuvazi —açık işgal şartları hariç— emekçi halk kitlelerini uyandırıp, onları yüzyılların feodal uyusukluğundan kurtaracak güçlü bir devrimci hareket yaratma kaabiliyetinden yoksundur. Bu bakımdan Osmanlı milliyetçi asker sivil aydınların bulanık milli ve devrimci hedeflere yönelik hareketleri daima zayıf ve cılız olmuş, halk kitleleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olamamış, genellikle kitleler bu hareketlerin seyircisi olmuşlardır.

devletin dayanamayarak ittifaka girip, kompradorlaşması, bu imtiyazlı kapıkulu zümresi içinde iki akımı ortaya çıkarmıştır. Kapıkulunun, Avrupa kapitalizminden paylar alan, imtiyazlı üst tabakası, sultan ailesi ile birlikte hızla kompradorlaşmışlardır.

Galata bankerleri, kompradorlaşmış saray ve kapıkulu (Feodal-komprador devlet)nun üst kesimi, batı sömürsünden oldukça önemli paylar alan imtiyazlı gerici ittifakı oluşturuyordu.

Batı Avrupa kapitalizminin talanı ile hızla eski imtiyazlarını kaybeden, eski «şanlı» ve imtiyazlı dönemlerinin özlemini çeken kapıkulunun bu tayfası devletin bu yeni sürecinden memnun olmadılar. (Bunda mahalli mütegalibenin gücünü arttırması da etkilidir.) Eski imtiyazlı günlerin özlemi ile feodal-komprador akıma karşı önce «Osmanlılık», sonra da Avrupa'da gelişen milliyetçilik akımının etkisi ile «Türkçülük» bayrağı altında tavır aldılar. Ancak bu zümre karakteri gereği hedefleri daima bulanık, eylemleri de direkt sonuca gidecek eylemler değildir. Avrupa kapitalizmi bu zümre içinde kendine ajanlar bularak, temelde kendi istismarını daha da genişleten sahte devrimci hedeflere —Türancılık v.s. gibi— çoğu kere rahatlıkla kanalize edilebilmiştir. Hatta zaman zaman feodalitenin tepkilerine karşı, bu zümreyi bir tehdit aracı olarak bile kullanabilmiştir.

Sonuç Olarak

1) Avrupa'nın coğrafi ve teknik keşiflerinden istifade edip kapitalizme geçmesi aşamasında, Osmanlı devleti zayıf oto-dinamizminden dolayı geç kalmıştır. Dolayısıyla sömürgeleşme sürecine girmiştir.

2) Osmanlı feodalizminin niteliğinden dolayı (klasik anlamda feodal-serf ilişkisinin açık ve kesin olmaması ve de iç sömürünün yumuşak ve gizli olması) isyancılık emekçilerde bir gelenek haline gelmemiştir. Merkezi feodal devlet dış talanı temel alıp, iç sömürüyü nisbeten gizli ve yumu-

şak yürüttüğünden dolayı, Anadolu halkına bir yüce baba, bir hamî gibi gözükebilmiştir.

3) Merkezi feodal otoritenin çok güçlü olması (mahalli mütegalibe çok zayıf) devlet otoritesinin «yenilmezliği» ve «karşı konulmazlığı» düşüncesini kitlelerde «fikri sabitlik» derecesinde yerleştirmiştir.

Özetle söylersek, feodal devletin kompradorlaşma öncesi dönemine kadarki süre içinde devlet «halkın babası» ve «kerim devlet» olarak kitlelere görünmüştür. Komprador feodal devlet döneminde ise devletin kitlelere görüntüsü ceberrütlaşmış ancak «karşı konulmazlığı», «yıkılmazlığı» düşüncesi devam etmiştir. Ancak birinci milli kurtuluş savaşı döneminde, açıkca işgalci düşmanın saflarında yer alan komprador feodal devlete karşı Kuvay-ı Milliye'nin başarılı eylemleri ceburрут, «yıkılmaz», «karşı- konmaz», «gücünü tanrıdan alan» Osmanlı devletinin bu görünümünü yıkip atmıştır.

4) İç ve dış dinamiğin etkisi ile feodalizmin rahminden doğan devrimci bir burjuvazi gelişmemiştir. Onun görevini zorunlu olarak küçük-burjuva aydınları omuzlamışlardır.

II-) K E M A L İ Z M.

Kemalizm, emperyalizmin işgali altındaki bir ülkenin **devrimci-milliyetçilerinin** bir milli kurtuluş bayrağıdır. Kemalizmin özü, emperyalizme karşı tavrıdır. Kemalizmi bir burjuva ideolojisi, veya bütün küçük-burjuvazinin veya hut asker-sivil bütün aydın zümrenin ideolojisi saymak kesin olarak yanlıştır.

Kemalizm, küçük-burjuvazinin en sol, en radikal kesiminin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavrıdır. Bu yüzden, kemalizm soldur; milli kurtuluşçuluktur. Kemalizm, devrimci-milliyetçilerin, emperyalizme karşı al-

Ülkede, kendi solunda, emperyalizme karşı hiçbir devrimci, ulusal-radikal sınıf hareketi olmadığı, dünyada, bugünkü gibi milli kurtuluş savaşlarının destekçisi bir dünya sosyalist blokunun olmadığı bir evrede emperyalizme karşı, dıkları radikal politik tutumdur. (*)

(*) Bu sorunun bu şekilde tesbit edilmesi, 972'nin Türkiye'sinde gerilla savaşını sürdüren partimizin (içinde bulunduğumuz devrimci öncü savaşı aşamasında) ittifaklar politikası açısından son derece önemlidir. Küçük-burjuva aydın çevrelerde asgari müşterek içinde olacaklarımız kimlerdir? Bu sorunun cevabı, Kemalizmin doğru tanımlanmasında *yatmaktadır*. Ayrıca bu tanımlama kitle çizgisinin tesbiti açısından da önemlidir. Şöyle ki, kemalizmi bir ideoloji, asker-sivil-aydın zümrenin bir ideolojisi olarak ele alırsak takip edilecek kitle çizgisi ayrı olur; kemalizmi asker-sivil aydın zümrenin sol kanadının, emperyalizme karşı, milliyetçilik tabanında takındıkları, milli kurtuluşçu politik tutum olarak ele alırsak ayrı olur. Çağımızda sosyalizmin dünya çapında sahip olduğu prestijden ve SSCB'nin radikal devrimci-milliyetçi hareketlerin baş desteği olmasından dolayı, bugün devrimci-milliyetçiler de kendilerini sosyalist olarak lanse etmektedirler. Bu nedenle ülkemizdeki pek çok kemalist bugün kendisine sosyalist demektedir. Bilindiği gibi geri bırakılmış ülkelerdeki küçük-burjuvazinin niteliği, kapitalist-emperyalist ülkelerdekinden farklıdır. Bu sınıfın emperyalizme ve yerli hakim sınıflara karşı tavrı homojen değildir. Tavrı bakımından bu sınıfı üç grupta mütalaa etmek gerekir. Bu gruplardan birisi, gerici-ittifakın içinde yer alır, biri de «kontrol kule»sine çıkarak sonucu bekler. Üçüncü grup ise «radikal-ulusal» sınıflar hareketine katılır; milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavır alır,

İşte kemalizm, küçük-burjuvazinin en sol, en aydın kanadının milli kurtuluşçu politik tutumudur. (S.21 sonu.)

Bizim, öncü savaşındaki, küçük-burjuva aydın çevrelerde

dünyada ilk muzaffer olmuş bir halk savaşını veren radikal-milliyetçiler, bu bakımdan, ülkemizin —kökeni Osmanlı alt bürokrasisinin ilericiliğine dayanan— bir orjinalitesidir. Kemalistler için ülkemizdeki, asker-sivil aydın zümrenin jakobenleri diyebiliriz.

III) 1923 DEVRİMİ, 1923-42 ve de 1942-50 DÖNEMLERİ

1923 Devrimi, önder sınıfın karakterini yansıtan bir milli devrimdir. Emperyalist işgal, kırılmış, komprador-burjuvazi tasfiye edilmiş, yabancı sermayeye tanınan bazı imti-

asgari müşterek içinde olabileceğimiz, «hem dostluk, hem mücadele» ilkesini uygulayacağımız, müttefik sayacağımız kesim, bu Kemalist kanaddır. Evrimci düşünceye sahip, bütün küçük-burjuva aydınlarını, kemalist sayarak, onların bugün eylemlerimiz karşısında takındıkları olumsuz tavırlara bakarak; «eyvah demokratik çevrelerden koptuk, sola saptık» demek, kemalizmin esprisini hiç anlamamak demektir. Bugün, özel olarak asker-sivil aydın zümrenin, genel olarak küçük-burjuvazinin sağ kanadı, kesin olarak oligarşinin saflarındadır. Orta kanadı ise, 12 Mart öncesinde, «kontrol kulesinde» bir radikal iktidar değişikliği gözlediğinden kendisini sol tarafa doğru fırlatmıştı. Şimdi ise, çaktırmadan iyice sağa yaklaşmıştır. Sol kanad ise, tabiatı gereği (darbeci devrimci geleneği gereği) asker-sivil aydın zümrenin sağ kanadı ile ittifak kurup iktidara geleceği hülyaları içinde iken, 12 mart Darbesi kafasına balyoz gibi inmiş, 12 mart öncesi müttefiki olan asker-sivil aydın zümrenin evrimci kanadının, kendisini yapayalnız bırakarak oligarşinin koluna girip, Mart sonrası balayına çıkması oligarşinin balyozu kadar etkili olmuştur. Ve bugün bu demoralize hava içinde geri çekilip toparlanmaya çalışmaktadır.

Öncü savaşı aşamasında olan THKP-C nin küçük-burjuva aydın çevrelerdeki müttefiki, ancak kemalistler olabilir. Onlarla olan ilişkilerimizde sağ kanadın oligarşinin kesin müttefiki olduğunu, her zaman devrimci saflara, tarihi bir hareket anında ihanet edebileceğini, nedenleri ile birlikte anlatmalıyız. Ortak cep-

yazlara rağmen genellikle emperyalist istismar bertaraf edilmiş, feodalizmin ideolojik ve politik gücü kırılmıştır.

Bu, muhtevası burjuva olan bir devrimdir. (Stalin ve Mao, 1919-23 Anadolu hareketine devrim demektedirler. Keza Mao, 1923 Anadolu devriminden muhteva bakımından pek farklı olmayan Cezayir Devrimi için de, milli demokratik devrim kavramını kullanmaktadır.) Ancak, önder sınıfın karakterinden dolayı, bu devrim sürekli kılınamamış, duraklamalara ve hatta geriye dönüşlere maruz kalmış, sonunda da ülke yeniden sömürgeleşme sürecine girmiştir.

I, Milli Kurtuluş Savaşının ve de 1923 Anadolu Devriminin önderinin büyük-burjuvazi olduğunu söylemek gerçeklere aykırıdır. (*). Çünkü emperyalist dönemde burjuvazi, bütün dünyada devrimci, milliyetçi ve demokrat niteliğini kaybetmiştir. Onun ideolojisi artık milliyetçilik değil, kozmopolitizmdir. O, vatan, millet bayrağını geminin bordosundan aşağıya atmıştır. Bu bayrağı, emperyalist dönemde enternasyonalizm ve yurtseverlik tabanında proleter-devrimcileri, milliyetçilik tabanında ise küçük-burjuva radikal unsurları yükseltmektedir.

1923 de kurulan, milli, laik Türkiye Cumhuriyetinde yönetim, hiyerarşik tabanın üst kademesinde kemalistler olmak üzere, küçük-burjuvazinin ve de burjuvazinin bütün fraksiyonlarının ortak yönetimidir.

Feodal mütegalibe sindirilmiş, ancak politik ve ideolojik gücü kırılmasına rağmen, ekonomik gücü bertaraf edilememiştir.

Kısaca özetlersek, feodal-komprador devlet mekaniz-

he bu kanadın, darbeciliğin çıkar yol olmadığını anlayıp, sağ kanadı artık dostu olarak görmediği zaman mümkün olacaktır. (S. 22 sonu)

(*) Devrimin sosyal muhtevasından devrimin öncü sınıfına çıkartma diyalektik materyalizme aykırıdır.

ması parçalanmış yerine, tek parti yönetimi altında küçük-burjuvazinin diktatörlüğü egemen kılınmıştır.

Lenin, küçük-burjuvazinin hiyerarşinin en üstünde yer aldığı yönetimin niteliklerini şu şekilde belirtmektedir : «... **otorite ve devlet gücünün bu sınıfın ekonomik, sosyal ve politik hiyerarşisinin başında kalmasının hizmete konulması ve emperyalizmle ittifak halinde bulunan feodalite ile sermaye diktatörlüğü yerine küçük-burjuva diktatörlüğünün kurulması, bunun için de baskıcı devlet mekanizmasının bu sınıfın çıkar ve ideolojisinin hizmetine konulması.**»

İşte 1923 Türkiye Cumhuriyeti yönetiminin ideolojik ve politik niteliği budur.

Ekonomik plândaki yönetimi ise özetle şudur : Özel mülkiyet ve kârı temel alan (başka türlü olması eşyanın tabiatına aykırıdır kendi sınıfsal ve de ekonomik örgütlen-dirmesini genişleten, giderek de «milli-burjuvazi» sınıfını yetiştirmeye yönelik, küçük üretime dayanan, özünde boş bir milli ekonomi yaratılmıştır.

Bu tip ekonomiye ilişkin, Lenin şöyle demektedir : «... **şehir ekonomisinin hafif endüstri temeli üzerinde kurulması, daha doğrusu kırsal bölgelerde ve şehirlerde bir tüketim ekonomisinin kurulması (bu «ne üretilirse tüketilir» ilkesine dayanan ve birinci derecede küçük-burjuva tüketim ihtiyaç-larının hizmetinde olan bir ekonomidir; küçük-burjuva, proletaryanın ve yoksul köylülerin gücünden elde ettiği artı-değerin büyük bir kısmını elinde tuttuğu için nisbeten büyük bir satınalma gücüne sahiptir.)**

1923 yıllarında yönetimin üst kademesinde bulunan kemalistler, başlangıçta emperyalizmle ekonomik plândaki ilişkilerde çekimserdiler. Bir yandan emperyalizmin uzantısı komprador-burjuvazi, tasfiye olunurken, yabancı tekel-lere ilişkin pek çok stratejik işletmeler satın alma yolu ile millileştirilir ve de borç alma da son derece dikkatli davranılırken, öte yandan yine de kapitalist dünya içinde yer

alınarak, yabancı sermayeye bazı imtiyazlar tanınmaktadır. İdeolojik ve politik alanda gücü iyice kırılan feodalizmin ekonomik gücüne fazla dokunulamamaktadır. Yani, küçük-burjuva yönetimi, sınıfsal karakterinden dolayı, emperyalizm ve feodalizmle olan bütün köprüleri atamamaktadır.

«... Küçük-burjuvazinin örgütlenmesinin genişletilmesi bununla birlikte feodalite ile olan sınıfsal ve siyasal ilişkilerini koruyacak bir köprünün kurulması» (Lenin)

İstiklali Tam Türkiye yolunun her alanda tam bağımsız olmaktan geçtiğinin bilincinde olan bu yönetimin lideri. G. Mustafa Kemal, milli ekonomi konusunda çok hassas davranmıştır. Gümrük himayeleri, millileştirme, yerli malı kullanma mecburiyetleri, vs.lerde milli bir kapitalist sınıfı oluşturma gayretleri içinde olan Cumhuriyet yönetimi, bu amaçla milli kapitalizmin gelişmesi için devletin bütün imkanlarını kullanmıştır. Ancak gittikçe gelişen politik ve ekonomik plandaki küçük-burjuvazinin örgütlenmesi, giderek ticaret burjuvazisi ile işbirliği içinde olan ve devletin imkanlarını bu alanlarda kullanan bir **bürokrat burjuvazi** oluşturmuştur.

Meselâ, milli özel yatırımları desteklemek ve kredi vermek amacı ile kurulan İş Bankasının kurucuları, milli kuruluş savaşına katılmış, Cumhuriyet döneminin politikacıları ile tüccar ve eşraftır. (Bkz. **Savunma**)

«İş Bankasının bir nevi politikacılar bankası olarak kurulmuş olması, Cumhuriyet dönemi için bir aferizm salgınının başlangıcı olmuştur» (F.R. Atay, Bkz. Doğan Avcıoğlu, **Türkiye'nin Düzeni**). Giderek Cumhuriyet yöneticilerinin bir kesiminin bürokrat-burjuvazi haline dönüşmeleri, ticaret-burjuvazisi ve eşrafla birlikte ekonomik yatırımlar yapmaları, başlangıçta, ekonomide özel kartelleşme ve tröstleşmeye, yabancı sermaye yardımlarına ve işbirliğine karşı olan devlet üzerinde politik gücünü yavaş yavaş arttırmayı doğur-

muştur. Yavaş, yavaş, bu konuda, meclisten imtiyazlı kanunlar çıkartılmış, yabancı sermaye ile «işbirliği» gelişmiş, ekonomide reformist-burjuvazi ile bürokrat-burjuvazi işbirliği sonucu tekelleşmeye doğru gidilmeye başlanmıştır.

«Aslında sanayii ellerinde tutan İş Bankası grubunun büyük yatırımlara burnunu sokup tekel elde etmesi, bunun yanında perde arkasında bir şirket kurup o fabrika mamullerini ithal edip, yüksek tuttuğu fabrika fiyatları ile piyasaya sürmesi reformist-burjuvazinin İş Bankası içindeki bir kanadının sivrimesine ve tekelleşmesine giderek yol açmıştır. Türkiye’de tekelci-burjuvazinin uç vermeye başlamasında en etkin grup, İş Bankası grubu olmuştur.» (*) (Bkz. **Savunma**)

Özetle söylersek,

Bu dönemi üç evrede özetleyebiliriz :

1-) 1923-32 Dönemi. Ülkenin bağımsız, ekonominin ise bir milli tüketim ekonomisi olduğu evre.

Bürokrat-burjuvazinin doğuş evresi. Bu evre, yönetimde kemalistlerin en ağırlıkla olduğu evredir.

2-) 1932-42 Dönemi Bu evrede, bürokrat-burjuvazinin ticaret burjuvazisi ve de yabancı tekellere birleşip yavaş, yavaş tekelci-burjuvaziye doğru dönüşmeye başladığı evredir. 1932 Dünya krizinin oluşturduğu ekonomik sarsıntıdan bu zümre geniş ölçüde istifade etmiş ve palazlanmaya başlamıştır. (Bkz. 1932 Milli Korunma Kanunu, **Savunma**)

3-) 1942-50 Dönemi : Savaş yıllarında özellikle Savaş-öğlü döneminde, Savaş-öğlü yönetiminin fiyatları serbest bi-

(*) Bu gelişmeye paralel olarak, emperyalizm de bürokrasiye yandaşlar bulmaya başlamıştır. Örneğin, «Bu arada ‘İş’ karşılığı komisyonlar almış yürümüş, eski İstiklal Mahkemesi Başkanı ve İş Bankası İdare Meclisi üyesi İhsan Beyin çevresi, yabancı silah tekelleri tarafından Deniz Kuvvetlerinin siparişi için rüşvetlere boğulmuştur.» (Bkz. **Savunma**)

rakması, ülkede dört nal bir enflasyon yaratmış, Marshall, Truman yardımları paravanası altında, Amerikan emperyalizmi ülkeye iyice girmiş ve yabancı sermayeye geniş imtiyazlar sağlanmıştır. [Ülkenin Sömürgeleşme Sürecinin Başlaması]

IV-) 1950-71 DÖNEMİ.

Bu yıllar ülkeye Amerikan emperyalizminin ekonomisinden politikasına, kültüründen sanatına kadar damgasını vurduğu ve bizzat oligarşi içinde yer aldığı yıllardır. (Emperyalizmin içsel bir olgu haline gelmesi). Bu yıllarda emperyalist üretim ilişkileri ülkenin en ücra köşesine kadar egemen olmuştur.

Kısaca dersek,küçük-burjuva milli ekonomisi, emperyalist istismara cevap verecek şekilde değişikliğe uğramış, emperyalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu oligarşinin gayri milli ekonomisine dönüşmüştür. Küçük-burjuva diktatörlüğü yerini oligarşik diktaya terk etmiş, küçük-burjuvazinin milli ideolojisi ve politikası, oligarşinin gayri milli ideolojisi ve politikasına yerini bırakmıştır.

Emperyalist tekellerle baştan bütünleşmiş olarak doğan yerli tekelci-burjuvazinin gerçek anlamda gelişip yaygınlaşması bu devrede olmuştur. Özellikle 1960 dan sonra, emperyalist üretim ilişkilerinin derinlemesine yayılmasına paralel olarak, yerli tekelci-burjuvazi de oligarşi içinde emperyalizmin temel dayanağı olmuştur.

Ancak, bu dönemde herşeye rağmen, oligarşi ile küçük burjuvazi arasında bir nisbî denge ülkede süregelmiştir. Yani oligarşi devlete bu dönemde tam anlamı ile hakim değildir. Bu yüzden belli ölçülerde özellikle bürokrasi ve ordu içindeki devrimci-milliyetçiler etkinliklerini bu dönemde devam ettirebilmişlerdir. Fakat özellikle 1963 den sonra, yerli ve yabancı sermayenin ülkemizde giderek merke-

zileşip, yoğunlaşması ve meta üretiminin ta köylere kadar girmesi ile oligarşi kademe kademe gücünü arttırmış ve nihayet 1971 de küçük burjuvazinin sağ ve orta kanadını da kendi saflarına çekerek, ordu ve bürokrasi içinde kemalistlerin gücüne büyük bir darbe indirmiştir.

V-) 12 MART ve DEĞİŞEN SINIFLAR İLİŞKİSİ.

12 Mart Darbesi ile birlikte, ülkedeki sınıflar kombinezonunda tam bir değişiklik olmuştur. Ülkedeki devrimci-milliyetçilerle oligarşi arasındaki nisbî denge bozulmuş devletin bütün kurumlarına oligarşi tam anlamı ile hakim olmuştur.

Kökenini, Osmanlı devletinden ve yirmibeşlik Cumhuriyet dönemi küçük-burjuva yönetiminden olan Türk ordusunun küçük-burjuva devrimci geleneği artık son bulmuş, ordu doğrudan emperyalizmin ve oligarşinin sömürgeci politikasının aleti olmuştur. [Bu, Türk Ordusunda devrimci-milliyetçilerin hiç kalmadığı anlamında yorumlanmamalıdır. Sosyal olayların sonucu birden ortaya çıkmaz. Ordu ve bürokrasi içinde devrimci-milliyetçiler bir süre daha barınacaklardır. Ancak artık eski güçlerini kaybetmişlerdir. Ve giderek de hızla tasfiye olacaklardır.]

Ülkemizde 12 Mart askerî darbesinin olması bir tesadüf değildir. Bu genel olarak, emperyalizminin üçüncü bunalım döneminin, özel olarak Amerikan ekonomisinin 1967 den beri içine girdiği korkunç krizin, Yankee işgali altındaki Ülkemize yansımalarının bir sonucudur. Ülkemizdeki rejimin militarize olması ve de saldırganlığını arttırması, Amerikan emperyalizminin ekonomisini askerileştirmesini olağanüstü artırıp, içerde ve dışarda terörünü arttırmasının «Küçük Amerika»da yansımasıdır.

Amerikan emperyalizminin krizinin had safhaya ulaş-

ması ülkemizdeki tekellerin aç gözlü sömürsünün artması emperyalist üretim ilişkilerinin iyice kökleşmesini oluşturdu. Bu ise, ülkemizdeki sosyal, iktisadi ve siyasi krizi iyice derinleştirdi. Paramız devalüe edildi. Fiyatlar görülmeyen bir seviyeye yükseldi. Emekçi halkın yoksulluğu, sefaleti had safhaya ulaştı.

Amerika, Türkiye'deki Süleyman Demirel hükümetine iki tasviyede bulundu. Ülkede kendi sömürsünü arttıracak bir dizi «rasyonalizasyon» tedbirleri (dolayısıyla işbirlikçi-tekelci burjuvazi lehine) almasını (Bkz. OECD raporları) ve orduyu yönetime katarak hızla gelişen demokratik mücadeleyi, bastırmasını tavsiye etti.

Süleyman Demirel yönetiminin bir ayağı tekelleşememiş vurguncu Anadolu burjuvazisine ve feodal kalınlara dayandığından bu tedbirleri gereği gibi yerine getiremedi. Tekeller için «huzur» sağlamadı .

Bunun üzerine alaşağı edildi. Ve askeri diktatörlük kuruldu. Böylece bir yanda aç gözlü tekellerin istismarını daha da arttıracak, öteki egemen sınıf ve zümrelerin aleyhine sömürüyü disipline edecek bir dizi «reformlar» yapılmış olurken, öte yandan ordu ve bürokrasi içindeki devrimci-milliyetçiler geniş ölçüde temizlenmiş ve halkımızın korkunç seviyede artan sefaletinin oluşturduğu tepkiler terörle engellenmiş, tekellerin açgözlü sömürüleri için «huzur» sağlanmış olacaktı.

12 mart Askeri Darbesinin sonuçlarını ve aşamalarını sırasıyla şöyle özetliyoruz:

1-) Ülkemizdeki askeri diktatörlük, Amerikan emperyalizminin ülkemizdeki işgalinin aldığı son biçimdir. Bu, temsili demokrasinin rafa kaldırılması, düzen partilerinin rolünün asgariye indirilmesi demektir. Artık Türk Ordusu,

oligarşinin halkımıza karşı yürüttüğü baskı politikasının açık ve doğrudan bir aleti olmuştur. (*)

Fakat Türk Ordusunun alt kademe subaylarının niteliğini belirleyen milliyetçilikdir. Çoğunluğu da askeri - lise-lerden gelen, küçük-burjuva emekçi kökenli kişilerdir. On yıldır emperyalizm sistemli çalışarak, ordunun küçük-burjuva devrimci geleneğini geniş ölçüde değiştirmiş, 12 martla birlikte geniş tasfiyelere gitmiştir. Latin Amerika'daki gibi iç savaşa uygun bir biçimleniş olmayan, geniş Türk Ordusunda daha bir süre devrimci geleneğin izleri görülebilir. Ancak süratle oligarşi, tasfiyeler ve yeniden düzenlemelerle orduyu iç savaş ordusu haline getirerek doğrudan vurucu gücü haline getirmektedir.

2-) Oligarşi, 12 Mart Darbesini ülkemizdeki küçük - burjuvazinin gücünü dikkate alarak, onlara ters düşmeyecek, «Atatürkçü, milliyetçi», «ilerici» «reformcu» sloganlarla yapmış. I. Erim Hükümeti de reformist bir hükümet olarak görünmeye özel olarak dikkat etmiştir.

Bu, asker-sivil aydın zümrenin radikal kanadının sağ kanad ile olan ittifakını bozmak, onu tecrid edip, bu sloganlarla en azından nötralize edip, bürokrasi ve ordu içindeki, «tarafsız» ve sağ kanadı kendi saflarına çekmek için uyguladıkları bir yöntemdir. Oligarşi, ülkedeki nisbî dengeden dolayı, bu yöntemi uygulamaya mecburdur. Çünkü Türk Ordusu, ülkenin tarihsel gelişmesinin sonucu olarak, Latin Amerika orduları gibi oligarşinin henüz vurucu gücü olmuş ve o şekilde örgütlenmiş değildi. Bu mekanizmayı, kendi politikasının doğrudan aracı olarak kullanabilmesi için bu türlü sloganlarla işi yürütmesi zorunluydu.

Ayrıca, Amerikan emperyalizmi sömürsünü daha da genişletebilmek (tabii işbirlikçi-tekelci burjuvazi lehine de)

(*) Bu, devrimci-milliyetçilerin gücünün kırılması, nisbî dengenin sona ermesi demektir.

yani sömürüyü disipline edebilmek için, bürokrasi ve ordu içindeki küçük-burjuva aydınlarının desteğine de muhtaçtı.

Şöyle ki, bu sömürüyü disipline etme eylemi, oligarşinin içindeki eski etkinliklerini kaybetmiş olsalar bile, hala belli bir güç olan, özellikle mecliste önemli bir çoğunluğu oluşturan öteki gerici sınıf ve zümreleri —ticaret ve tarım burjuvazisi ile feodal kalıntıları— son derece rahatsız etmektedir. Bu yüzden başlangıçta bu sarı «reformları» büyük bir tepkiyle karşıladılar. Bu gerçeği emperyalizmin ve işbirlikçi-tekelci burjuvazinin teorisinin yapıldığı **Milliyet** gazetesi şu şekilde özetlemektedir: «...büyük burjuvazi nin öncü çekirdeğini teşkil eden grup özel sektörün bazı kesimlerine göre daha ileri görüşlere de sahiptir. İstekler öncelikle geleneksel ticaret ve tarım sermayelerini (kapitalizm öncesi ortamdaki güçlerini sarsacak biçimde etkileyeceğinden) fazlasıyla rahatsız etmektedir. Oysa, varolan koşulların getirdiği kapitalist üretim biçimi Türkiye’de daha rasyonel tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. OECD, 1970’in daha ilk günlerinde, Türkiye için bu yönde bir dizi rasyonelleşme tedbiri tavsiye etmişti.» (Ali Gevgilili, **Türk Kapitalizmi ve Yeni İstekleri**)

Bu kapitalizm öncesi sınıf ve zümrelerin sömürüyü disipline etmeye yönelik «reformlara» karşı tepkilerini, emperyalizmin ve yerli tekelci-burjuvazinin saf iktidarı olan I. Erim Hükümeti, «İlerici, Atatürkçü, reformist» görünüm altında küçük-burjuva aydın çevrelerin desteğini alarak, bu çevreleri bu zümreler üzerine baskı unsuru olarak kullanıp, kırmaya çalışmıştır.

Ve ilk dönemde, en radikal küçük-burjuva kanadının bile bu konuda desteğini almayı da başarmıştır.

3-) Ancak, **silahlı propaganda**, I. Erim Hükümetinin gerçek yüzünü ve emellerini, oligarşinin en gerici, en azgın ve terörist yönetimi olduğunu açığa çıkarmıştır. Böy-

lece, Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçi yerli burjuvazinin oyununu alt üst ederek, maskesini alaşağı etmiş, kademeli planını bozmuştur. «İlerici, reformist, Atatürkçü», görünümü altındaki açık faşizmin erken doğum yapmasını sağlıyarak, küçük burjuva aydın çevrelerde dahil olmak üzere kamuoyunun gözlerini açtı.

Bugün, aşağı yukarı bütün küçük-burjuva devrimci aydınları I. Erim Hükümetinin niteliğini açıkça anlamış bulunmaktadır.

4-) Küçük-burjuva aydın kamuoyunun desteğini kaybeden emperyalizm-işbirlikçi (tekelci) burjuvazi ikilisi, bu sefer zorunlu olarak, sömürüyü disipline etmeye yönelik bir dizi rasyonalleştirme tedbirlerinden (sarı reformlarından) tavizler vererek, tekrar bu tedbirlerden zarar görecektelen öteki gerici sınıf ve zümrelerle ortak müşterekler etrafında anlaşmışlardır.

Bugün oligarşi içinde tam bir bayram havası hüküm sürmektedir. II. Erim Hükümeti de, bu anlaşmanın ve gericiilerarası barışın hükümetidir.

İşte 12 mart ile birlikte ülkemizde sınıflar kombinezonunda meydana gelen değişiklikler bunlardır.

Bütün bunların anlamı, kaba deyişle, ülkemizin Latin Amerika ülkelerinden farksız bir ülke haline gelmesidir.

Artık 1961-70 döneminin sınırlı demokratik ortamı tarihe karışmış, nisbi denge bozulmuştur. Emperyalist işgalin ve istismarın Türk Ordusu aracılığıyla sürdürüldüğü, ekonomik ve demokratik amaçlı her çeşit kıpırdamanın terörle susturulduğu bir ülke haline gelmiştir Türkiye.

Bundan böyle, bütün legal yolların tıkanmasından emekçi kitlelere karşı tenkil politikasının en gaddarca sür-

dürülmesinden dolayı, kitlelerle diyalog kurmanın ve onları devrim saflarına çekmenin temel mücadele biçimi silahlı propagandadır.

Ülkemizin Latin Amerika ülkelerinden ve de öteki geribıraktırmış ülkelerden kendine özgü temel farklılıkları ise şunlardır: (Bu temel faktörlerin yanında daha pek çok tali faktör sayılabilir.)

1-) Ülkemizin Jeo-politik Durumu :

Askeri ve taktik bir sorun olduğu için şu kadarını söyleyelim. Devrimciler için ülkemizin jeo-politik durumu oldukça önemli bir avantajdır.

Dezavantajı ise, anti-kömünizm propagandasının tarihi «moskof düşmanlığına» dayandırılmasıdır.

2) Tarihi ve sosyal gelişmenin oluşturduğu özellik :

Osmanlı feodal bünyenin ayırdedici özelliklerinden (katı merkezîyetçiliği, güçlü devlet aygıtı ve zayıf otodinamizmi) dolayı, Anadolu insanının kafasında devlet mefhumu karşılıklı konulmaz yıkılmaz bir kavram olarak yerleşmiştir. Keza, ülkede 1950 ye kadar yönetimi elinde tutan küçük-burjuvazi diktatörlüğünün, geniş bürokratik mekanizması ve tek parti anlayışının küçük-burjuva yukardan aşağıya tahakkümü, devlet otoritesinin «karşı-konulmaz, yenilmez ve yıkılmaz» bir güç olduğuna ilişkin yüzyılların yerleşmiş düşüncesini perçinlemiştir.

Ayrıca merkezi devlet otoritesinin baskısı altında ezilmiş, bunalmış Anadolu insanı, kadercî bir düşüncenin rijid kalıpları içinde, «böyle gelmiş, böyle gider» düşüncesi ile **politik pasiflik** içindedir. (Emperyalizmin III. bunalım döneminde, geribıraktırmış ülkelerde oligarşi ile halk kitlelerinin düzene karşı tepkileri arasında kurulmuş olan sunî denge, ülkemizin tarihi, sosyal özelliklerinden dolayı, çok daha fazladır.) Yıllardır aldatılmış, kazıklanmış olduğundan lafa, söze vs.ye artık inanmaz olmuştur. Bu nedenle

kendisine söylenenlerin bizzat söyliylenler tarafından eyleme döküldüğünü görmeden inanmaz.

II. yeniden paylaşım savaşından, özellikle 1960 dan sonra (Amerikan gizli işgalinin oluşturduğu ekonomik, sosyal ve politik kriz) ülkedeki sınıflararası kutuplaşmayı ve emekçi kitlelerin memnuniyetsizliğini had safhaya çıkarmıştır.

Bugün Anadolu'nun pekçok yerinde halkın uyanık kesimleri, düzenin bütün partilerinden umutlarını kesmişler ve bu sefaletten kurtulmanın tek yolunun isyan etmek olduğunun bilincine varmışlardır. Halkımızın uyanık kesimleri, Amerikan «gavuru» ile işbirliği içinde olan ağaların, patronların, parababalarının nasıl kendilerini iliklerine kadar sömürdüklerinin farkındadırlar. Kitlelerde zenginlik düşmanlığı had safhadadır. Onların anlayamadığı tek şey, yenilmez bir güç olarak gözlerinde büyüttükleri oligarşik devlet cihazının kof ve çürüklüğüdür. (Oligarşi, kitlelerin bilincinde fikri sabitlik derecesinde, «devlete karşı - konulmaz» düşüncesini iyice perçinlemek için, sürekli olarak yaygara, gözdağı, kuvvet gösterisi ve demagoji ile özellikle bu konuyu işlemektedir.)

Bu yüzden beş-altı tane devrimci askeri eylem, (Propagandası yapılmamasına rağmen) kitlelerde derin bir şaşkınlık ve sempati yaratmıştır. Latin Amerika ülkeleri de dahil olmak üzere hiçbir geribıraktırmış ülkede, henüz mayalanma aşamasında olan bir gerilla mücadelesi, kitlelerin üzerinde bu kadar etkili ve prestijli olmamıştır.

Bunun nedenleri açıktır.

Birkere, hiçbir geribıraktırmış ülke insanında «devlete karşı - konulmaz, çünkü yenilmez» yanlış düşüncesi, Anadolu insanının kafasında şekillendiği biçimde şekillenmemiştir.

İkinci olarak, meclisinden, düzen partilerinden ve politikacılarından nefret, nutuk ve lafta kalan propagandaya karşı alerji, ülkemizin emekçi kitlelerinde, hemen hemen öteki geribırakılmış ülkelerdeki kitlelerdekinden kıyaslanmayacak seviyededir.

Üçüncü olarak, halkımızın uyanık kesimleri pasifist, kuyrukçu çalışma tarzı içinde olan «solculardan» bıkmış ve onlardan hiçbir hayır gelmeyeceğini de anlamışlardır. Yıllardır bu kesim gerçekten devrim meselesini ciddiye alan, umutlarını bağlayabileceği bir savaşçı örgütün özlemini duymaktadır. (THKP-C nin bugünkü prestijinin kaynağı da budur.)

İşte bu nedenlerden dolayı, **devrimci propagandanın etkili olabilmesi, kitlelerin devrim saflarına çekilebilmesi için silahlı propaganda, Latin Amerika ülkeleri de dahil olmak üzere bütün geribırakılmış ülkelerden çok daha fazla ülkemiz için şart ve elzemdir.**

Kitlelerin düzene karşı memnuniyetsizlik ve kıpırdanmalarının eyleme dönüşmesi için, önce inandırıcı olmalıyız. Söylediklerimizi bizzat eylemimizle onlara göstermeliyiz. Devrimciler herşeyden önce bir yandan kitlelere, hakim sınıfların baskı örgütünün, yüzyıllardır kafalarında şekillendiği gibi olmadığını, aslında çürük ve kof olduğunu, onun bütün gücünün yaygara, gözdağı ve demagojiden ibaret olduğunu askeri eylemleri ile göstermelidirler. Öte yandan, kitleleri devrimci propagandaya açık hale getirebilmek ve bu yolla devrimci bilinci onlara götürüp onları devrim saflarına çekmek için, askeri eylemlerin üzerine oturmuş propagandayı işlemelidirler.

Tekrar niteliğinde de olsa söylediklerimizi kısaca özetliyeğim.

Ülkemizin ekonomik, sosyal ve tarihi gelişiminin sonucu olarak, bir başka deyişle, geçmiş dönemlerde dev

letin niteliğinden dolayı, halkımızın tepkileri ile devlet arasında bir sunî denge hep süregelmiştir. Emperyalizmin, üçüncü bunalım döneminde istismar metodunda yaptığı değişiklikte böyle bir sunî dengeyi kurmayı amaçlamaktadır. Bu bakımdan Amerikan emperyalizmi ülkemizde çok iyi bir zemin bulmuştur.

Bu bakımdan Latin Amerika ülkeleri dahil olmak üzere bütün geribırakılmış ülkelerdekinden çok daha güçlü olan sunî dengeyi bozmak için temel mücadele metodu barışçıl mücadele biçimi değil, silahlı propagandadır. Pasifist ve revizyonist mücadele biçimleri bu sunî dengeyi devam ettirmekten başka hiç bir şey yapamaz.

Ve bütün baştan beri sıraladığımız nedenlerden dolayı, **Şubat - Mayıs şehir gerilla eylemleri sonucu, halkımızın uyanık kesimlerinde düzene karşı duyulan memnuniyetsizlikler devrimci sempatiye dönüşmüştür.** (*) Her yeni, önce tepki ile karşılanır, Giderek yer eder ve benimser. Oligarşinin yurt çapında yürüttüğü karşı-propaganda önceleri belli ölçülerde etkili olmuşsa da, şu anda artık eski etkinliğini yitirmiştir. Halkımızın düzene karşı nefreti o seviyededir ki, oligarşiye karşı yürütülen 5-6 askeri hareket bir anda devrimciler lehine azımsanmayacak bir prestij yaratmıştır.

Silahlı devrim cephesine karşı, somut bir yönelmenin olduğu ve mücadelenin tam bir nitelik sıçraması yapacağı evrede, silahlı propaganda, henüz rüşeym halinde iken darbe yedi.

Şu anda bizlerin görevi, düzen değişikliğinin şu veya bu biçimde gerekliliğine inanan kitlelere böyle bir değişikliğin mümkün olabileceğinin güvencini yaratmaktır. Örgüt-

(*) Sadece THKP-C nin değil, THKO nun silahlı eylemleri de bu konuda etkili olmuştur.

süz olan ve idealist düşüncenin perspektifinden, oligarşik devlet gücünü «dev gibi» güçlü ve yenilmez olarak gören kitlelere, merkezi otoritenin aslında görüldüğü kadar güçlü olmadığını, kof olduğunu, bütün gücünün yaygara ve gözdağı olduğunu bizzat devrimci pratik içinde göstermek suretiyle bu güvenceyi yaratabiliriz.

Evet, kitlelere, oligarşiye karşı savaşın silahlı devrim cephesinin güçlü olduğunu göstermemiz, bir bakıma **kuvvet gösterisi** yaparak, düşmanı yıpratmamız, moralman çökertmemiz gerekmektedir. Bunun tek yolu öncünün bir dizi askeri zaferleridir. Sağlanan potansiyelin kaybolmamasının giderek genişlemesinin tek yolu budur. Devrimci merkezi yayın organı ancak, bir dizi askeri eylemlerden sonra söz konusu olabilir. (Bu, bu süre içinde devrimci yayının tatil edileceği anlamında yorumlanmamalıdır. Bu süre içinde kitlelere elbette askeri eylemlerin üzerine oturmuş, devrimci yayın yapılacaktır. Ancak bu aşamada bu periyodik olmayacaktır. Ayrıca siyasi kadroların eğitilmesini amaçlayan pratiğimize ışık tutan broşürler de çıkartılacaktır.) Gerek neşir yolu ile, gerekse de propagandistler aracılığıyla yapılan ajitasyon ve propaganda var olan bir şeyin üzerine oturmak zorundadır. Bugün, bir kaç tane sözde devrimci yayın organı çıkmaktadır. Zaman zaman çeşitli «solcu» fraksiyonların, kitleleri silaha sarılmaya davet eden bildirileri dağıtılmaktadır. Etkileri nedir? Etkileri **hiçtir**. Çünkü **soyutun** propagandasıdır. Kitleler, kendilerini bir dizi keskin laflarla, ayaklanmaya, silaha sarılmaya çağıranı bizzat savaşın içinde görmek ister. Özellikle Türkiye halkı, soyut propagandaya, «ceğiz, çağız»a hiç ama hiç itibar etmez. Kitleler 961 den beri bu tip dergilere, bildirilere alıştırtılar. «Laf la peynir gemisi yürümez.» Kitle, öncüsünü bizzat savaşın içinde görmek ister. Görecek ki, senin içtenliğine inansın. Bu da yetmez. Senin önemli bir güç ol-

duğuna inanacak ki sana meyletsin, **sempatisi güvene**, güvenli de giderek **desteğe** dönüşsün.

Ülkemizde pasifistler özellikle şunu söylemektedirler. «Yapılan eylemler kitlelerde sempati yaratıyor, ama hepsi o kadar...»

**Doğrudur. Kitleler bizlere karşı sempati duymalarına rağmen, henüz aktif olarak desteklemiyorlar ve mücade-
lenin içine girmiyorlar. Bu son derece doğaldır. Ne bek-
leniyordu yani? 5-6 askeri eylem sonucu, kitlelerin ayakla-
nıp, ülkede devrim yapması mı?**

Bu pasifistlerin devrimci mücadeleyi, kısa bir süreç olarak görmelerinin ve sosyal oluşumdan habersizliğinin bir kanıtıdır.

Biz bugüne kadar şunu söyledik, ve halâ da söylüyo-
ruz; Devrim yolu engebelidir, dolambaçlıdır, sarptır, Onyı-
ların müâcadelesidir. Bugün henüz savaşın başındayız. Ve
henüz mayalanma aşamasında kitlelerin bu sempatisi bi-
le silahlı devrim cephesi için büyük bir kazançtır. Çünkü
desteğin yolu, sempati ve güvenden geçer. Kitle önce si-
lahlı devrim cephesine sempati duyacaktır. Ama gözünde
büyüttüğü merkezi devlet otoritesinden dolayı, silahlı dev-
rim cephesinin ezileceği düşüncesi ile eylemleri tereddüt
ve büyük merakla izliyecektir. Gerilla savaşının başarı ile
yürütülmesi üzerine görecektir ki, silahlı devrim cephesi
önemli bir güçtür; yıkılmaz ve yokolmaz. O zaman sempa-
tisi güvene dönecektir. Bu **ikinci evredir.** Güvene dön-
mesi çoğunluğun desteğinin kazanılması demek değildir.
Ancak gerilla savaşı devamlı ve istikrarlı kılındıktan son-
ra, güven yavaş yavaş desteğe dönecektir.

Herşey bizim kararlı, inancılı ve tutarlı savaşçılığımıza
bağlıdır. Hiç bir zaman yılmamalıyız. Darbeler ve bozgun-
lar yılgınlık değil, tam tersine devrimci inanç ve öfkemizi
bilemelidir. Daha tutarlı ve daha az hatalı savaşmamızı
sağlamalıdır.

3—) Ülkemizin ekonomik bünyesinin ve de küçük burjuvazinin politik ve ekonomik örgütlenmesinin oluşturduğu özellik :

Ülkemizde küçük-burjuvazinin ekonomik ve politik örgütlenmesi, öteki emperyalist işgal altında olan geribıraktırılmış ülkelerden daha güçlüdür. Bu bakımdan ülkemizdeki oligarşi bugüne kadar zorunlu olarak bu zümreye ters düşmeden işlerini yürütmüştür. Hatta 12 Mart'tan sonra, azgınlığını ve terörünü artırmasına rağmen, yine de bir Pakistan, Yunanistan ve Brezilya'daki gibi gerici yönetimler gibi açıkça hukukiliği ve demokratiği reddetmemekte, görünüşte bazı ufak tefek tavizler vermektedir.

İkinci olarak, ülkemiz, öteki emperyalist işgal altındaki geribıraktırılmış ülkelerin çoğuna göre, yüzde yüz dışa bağımlı da olsa, daha güçlü orta ve hafif sanayiye sahip bir ülkedir.

İkinci temel özellik de, belirttiğimiz tarihi sosyal politik ve psikolojik etkenlerin yanında, bu iki etkende kitlelerin spontane patlamalarını pasifize etmede temel rolü oynamaktadır.

Bu da solda, revizyonistlerin ve pasifistlerin barışçıl ve uzlaşıcı sözde mücadelelerine bir gerekçe olmaktadır. Pasifistler, uzlaşıcı ve teslimiyetçi tutumlarını, «Ülkemiz, uzak doğu veya Latin Amerika ülkeleri gibi değildir; Orarlarda kitlelerde bir isyancı gelenek vardır. Oysa ülkemizde durum başkadır, böyle bir gelenek yoktur. Bu yüzden. önce kitleleri silahlı aksiyonun dışındaki mücadele biçimleri ile bilinçlendirip, örgütliyelim, yani silahlı mücadele için asgari (!) örgütlenmeyi sağlayalım, ondan sonra silahlı mücadeleye başlarız,» diyerek haklı ve mazur göstermeye ça-

lısmaktadırlar (*) Bu da, belli ölçülerde, önemli sayılmasa bile solda bulanıklık yaratmaktadır. Bu revizyonist ve pasifist yorum, formel mantığa göre çok mantıklı (!) olduğu için, meselelere henüz diyalektik materyalizmin ışığı altında bakamıyanların kafalarını bulandırmaktadır.

Bizim gibi ülkelerin ekonomik ve sosyal durumunun revizyonizmin ve pasifizmin statik örgütlenmesi (kurumculuk) için maddi bir temel teşkil ettiğini Guevara şu şekilde izah etmektedir: «Yoğun bir şehirleşmenin ve gerçek bir sanayileşme değilse bile az çok gelişmiş bir hafif ve orta sanayiın bulunduğu ülkelerde gerilla grupları teşkil etmek daha zordur. Şehirlerin ideolojik etkisi, barışçıl usullerle örgütlenmiş kitle savaşları umudunu yaratarak gerilla savaşlarını frenler. Bu da bir çeşit 'örgütcülük' ya da 'kurumculuk' (revizyonist örgütlenme) yaratır ki, az çok 'normal' sayılabilecek olan dönemlerde, halkın geçim şartlarının başka durumlara nazaran pek o kadar çetin olması ile nitelenebilir.»

4—) 1919-23 Harekâtının Oluşturduğu Özellik:

Emperyalist açık işgali yaşamış ve emperyalizme karşı muzaffer olmuş bir anti-emperyalist kurtuluş savaşı vermiş olan Türkiye halkında, anti-emperyalist duygular, yabancıya karşı alerji, Latin Amerika ülkelerinden çok daha fazladır.

Bu duygular devrimciler için çok önemli bir potansiyeeldir. Gizli işgal esprisini iyi işliyeabilen bir silahlı propa-

(*) Pasifistlerin, emperyalizmin işgali altında olan ülkemizde meseleyi bu şekilde koymalarının türkçesi, «önce revizyonist çalışma yaparak, kitleyi ve kendimizi örgütleyelim, ondan sonra da devrimci mücadeleye başlarız» demektir. Oysa, barışçıl mücadele metodları temel alınarak yapılan örgütlenme asla savaşıma aşamasına geçemez. Yunanistan örneği açıktır.

gandayı temel alan örgüt, bu duygu ve alerjinin oluşturduğu potansiyeli, sınıfsal bir temel üzerine oturtabilir. (Eğer bu potansiyel iyi işlenmezse, oligarşi bunu anti-komünizm demagogik silahının bir aracı olarak devrimcilere karşı kullanabilir. Nitekim bugün bu konuyu oligarşi özellikle işlemeye çalışmaktadır. Ayrıca oligarşi, ülkemizdeki Türk ve Kürt halklarını birbirine düşürmek için de bu konuyu istismar aracı olarak kullanmaktadır.)

İşte devrimci pratiğimize ışık tutan ülkemizin, emperyalist gizli işgal altında olan öteki geribıraktırılmış ülkelerle olan ortak temel özellikleri ile, onlardan farklı kendine özgü temel özellikleri özetle bunlardır.

STRATEJİK HEDEFİMİZ
ANTI-EMPERYALİST ve ANTI-OLİGARŞİK
DEVRİMDİR

STRATEJİK HEDEFİMİZ ANTI—EMPERYALİST ve ANTI—OLİGARŞİK DEVRİMDİR.

Bugüne kadar Türkiye solunda, strateji hep yanlış anlaşılmış, stratejik hedef ve stratejinin planı ile bizzatı **stratejinin** kendisi sürekli olarak karıştırılmıştır.

Stratejik hedef, bilindiği gibi, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişkinin, ideolojik, politik, sosyal ve ekonomik çözüm platformudur.

Ülkemizdeki tekeller kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden ve de yerli tekeller burjuvazi, baştan emperyalizmle bütünleşmiş olarak doğduğundan, stratejik hedefimiz anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrimdir. [Anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrim kavramı kavram olarak milli demokratik devrimden **pek** farklı değildir. Ancak daha geniş bir muhtevayı ve niteliği belirtmektedir. Emperyalizmin III. bunalım döneminin emperyalist işgal

biçimini belirtmesi açısından bu kavram daha tutarlıdır. Milli Demokratik Devrim kavramı, genellikle, emperyalizmin eski istismar metodlarının temel olduğu dönemi karakterize etmektedir.]

II. yeniden paylaşım savaşından önce, emperyalist istismar metodu sonucu, geribıraktırmış ülkelerde, emperyalizmin müttefikli yerli egemen sınıf feodalizmdi. [komprador-burjuvazi emperyalizmin uzantısından başka bir şey değildir.] İkinci bölümde etraflı şekilde belirttiğimiz gibi, emperyalist kontrol ve fiili durum, genellikle kıyı bölgelerinde, limanlarda, stratejik yerlerde ve ana haberleşme merkezlerindeydi. Merkezi otorite çok zayıftı. Ülkenin ve nüfusun 3/4'ü, kendi aralarında da çelişkileri olan zayıf feodal mahalli devletçiklerin kontrolü altındaydı. Şehirleşme, ulaşım, haberleşme, kapitalizm egemen olmadığından zayıftı. **Ülke için emperyalizm dışsal bir olgu, toplumsal süreç de feodal bir süreçti.** Bu yüzden ülkedeki **baş çelişki** ülkenin ve nüfusun dörtte üçünü kontrol altında tutan zayıf feodal birimler ile yarı-serf durumunda olan köylüler arasındaydı. **(Demokratik mücadele)** Köylülerin spontane mücadele ve patlamalarını örgütleyip, onlara proleter devrimci bilinci götürecek, proletarya partisinin yönetiminde kurulan köylü ordusu ile zayıf mahalli feodal otoritelerin güçlerini kırarak üs bölgeleri kurmaya başlayıp, ülkeyi yavaş yavaş denetim altına almaya başladıkları evrede, emperyalizm, kendi sömürsünü korumak için, ülkeyi bütün olarak işgal ediyordu. O zaman, ülkenin baş çelişkisi emperyalizm ve bir avuç hainin dışında bütün ulus arasında olmaktaydı. **(Milli Mücadele)** İç savaş döneminde savaş, genellikle sınıfsal şiarlarla ve sınıfsal planda yürürken, devrimci milli savaş evresinde savaş, ulusal planda ve ulusal şiarlarla yürümektedir.

Emperyalizmin üçüncü bunalım döneminde ise, bizim gibi ülkelerde, toplumsal süreç feodal süreç değildir. Em-

peryalizm de, sadece dışsal bir olgu değildir. Emperyalist üretim ilişkilerinin ülkenin ta en hcra köşelerine kadar uzanması, emperyalizmi aynı zamanda içsel bir olgu haline getirmiştir. Zayıf-feodal mahalli otoritecikler yerini, bizzat emperyalizminde içinde yer aldığı güçlü oligarşik devlet otoritesine bırakmıştır. Öyle ki, emperyalizm bu ülkelerde, CIA, FBI vs. gibi örgütleri ile, istediği zaman kendi çıkarları doğrultusunda oligarşinin çeşitli fraksiyonları arasında iktidar değişikliklerinden, oligarşinin halkımıza yürüttüğü tenkil politikasına yön vermeye kadar her çeşit müdahalelerde ve düzenlemelerde bulunabilmektedir. Bu bakımdan, bu nükleer vurucu g çağında, emperyalist kontrol, bu ülkeler için sadece ekonomik değil, politik ve askeri niteliktedir. Mesela Nato Askeri rgt içinde olan Türkiye'de, Amerikan emperyalizmi oligarşik dikta yönetimi yönlendirmeden, ülkedeki ekonomiye kadar tam bir hegemonya kurmuştur. (Gizli işgal esprisı.)

Bu bakımdan ülkemizdeki yerli hakim sınıflarla, Amerikan emperyalizmini kalın çizgilerle ayırmak fiilen imkansızdır.

Ülkemizdeki baş çelişki oligarşi ile halkımız arasında-
dır. (*) Oligarşi içinde bizzat emperyalizm yer aldığı için devrimci savaş sadece sınıfsal planda yrmeyecektir. **Savaş, sınıfsal ve ulusal planda** yürüyecektir. şüphesiz oligarşik devlet cihazının militarize gücü yetersiz kalıp, Amerikan ordularının açıkça savaş içinde yer almasına kadar, sınıfsal yan ağır basacaktır.

Ülkemizdeki revizyonist ve pasifistler, emperyalizmin II. yeniden paylaşım savaşından sonra istismar metodlarında yaptığı değişikliği yani ekonomik, politik ideolojik ve askeri gizli işgal esprisini gözden kaçırarak, emper-

(*) Bunun pratikteki görünümü, halkın devrimci öncüleri ile oligarşi arasındadır.

yalizmin eski sömürü metodunun ağırlıklı olduğu dönemlerdeki geribıraktırılmış ülkelerin devrimcilerinin yaptığı gibi, emperyalizmi dışsal bir olgu kabul edip, onunla hakim sınıfları kalın çizgilerle ayırmaktadırlar. İster baş çelişkiyi feodalizm ile köylüler arasında tesbit eden oportünistler olsun, ister yerli tekelci burjuvazi ile emekçi kitleler arasında tesbit eden oportünistler olsun, bu tesbitleri ile Amerikan emperyalizminin ekmeğine yağ sürmektedirler. Amerikalı işgalcilerin bizzat kendileri bütün güçlerini kullanarak, her çeşit ince metodları kullanarak işgallerini gizlemeye çalışmaktadırlar. Bu kesin ayırmalı tesbit, Amerikalı emperyalistlerin bu yöndeki gayretlerini «soldan» takviye etmekten başka birşey değildir.

Stratejik hedefin tesbiti ile sorun halledilmez. Stratejik hedef, devrimin başlıca darbesinin doğrultusunu tesbit etmek işidir. Yani stratejik planın sadece bir kesimidir. Bu nedenle sorun sadece stratejik hedefin doğru tesbiti ile bitmez; temel, öncü ve ihtiyatları da doğru tesbit etmek gerekir.

Devrimimiz, halk savaşı ile zafere erişecektir. Ancak daha önce belirttiğimiz gibi içinde yaşadığımız tarihsel durum ve ülkemizin özelliklerinden dolayı, halk savaşı öncü savaşı aşamasından geçecektir.

Politikleşmiş askeri savaş stratejisinin ışığında devrimci rota şöyle bir çizgi izleyecektir :

1. aşama : Şehir gerillasını yaratma
2. aşama : Şehir gerillasını geliştirme

Kır gerillasını yaratma

ve **kuvvet gösterisi**. Bu iki aşamada; savaşın, **psikolojik** yıpratma yönü ağır basacaktır.

3. aşama : Şehir gerillasını yaygınlaştırma,
Kır gerillasını geliştirme.

4. aşama ise; Kır gerillasını yaygınlaştırma aşamalarıdır.

Neden şehir gerillası ile gerilla savaşına başlandı? Savaş, şehir gerillası ile başlamamızın sebebi ikilidir.

A) Objektif nedenler :

a) Savaşçı bir örgütün varlığını kitlelere duyurmanın şehirlerde daha olanaklı olması.

Çünkü, propaganda ve kamuoyunda tanınma olanakları açısından başlangıçta şehir, kıra nazaran daha avantajlıydı.

b) Küçük-burjuva anlamda da olsa, Dev-Genç'in büyük şehirlerde yürüttüğü devrimci şiddet hareketleri ve de, kitle eylemleri, daha sert ve üst düzeyde silahlı eylemlerin yadigarı olmayacağı uygun bir ortam yaratmıştı.

B) Sübjektif Neden:

Hem silahlı propagandayla hazırlık döneminde işleri gevşek olarak ele almamızdan, hem de, silaha sarılmakta geç kalmamızdan dolayı, kır gerillası için gerekli teçhizat, tecrübe, mühimmat gibi maddi ve manevi ön koşullardan yoksunduk.

İşte bu objektif ve sübjektif şartlardan dolayı partimiz, gerilla savaşına şehir gerillası ile başlamıştır.

Bundan böyle partimiz daha önce tesbit edilen bu rotayı izleyecektir. (Uzun bir faaliyetsizlik döneminden sonra)

Politikleşmiş askeri savaş stratejisine göre, devrimin önder, temel güçleri ve ihtiyatlarını şu şekilde sıralayabiliriz :

Önder Güç : Proletaryadır.

Önder güç sorununda, partimiz halk savaşı ile devrimin zafere erişeceğini tesbit ettiğinden proletaryanın ideolojik önderliğini temel almıştır. (Temel bölgenin kırlar ol-

ması esprisi) Öncü savaşı aşamasında, partimizde emekçi kökenden gelen, gelmiyen ayırımı yoktur. Önemli olan savaşçıların profesyonel devrimciler olmasıdır. Savaş genişledikçe yönetim kademeleri de dahil, emekçilerin ağır basmasına özel olarak dikkat edilir.

Temel Güçler : Köylülerdir. (Feodal kalıntılar ve tarım burjuvazisi hariç bütün köylü unsurlardır.)

Sırasıyla

Köy proletaryası

Köy yarı-proletaryası

Yoksul köylüler

Orta köylüler

Şehir proletaryası da elbette bu devrimin temel kitle kuvvetleri içindedir. Ancak devrimde onun belirleyiciliği, devrimin yükselme aşamasındadır. Ve son sözü o söyleyecektir. «**Küçük savaşçı çekirdeklerin başlattıkları mücadeleye (öncü) giderek sürekli bir şekilde yeni yeni güçler katılır, kitle hareketleri boy göstermeye başlar, eski düzen yavaş yavaş yıpranır, çöker; işte tam bu sıradadır ki işçi sınıfı ve şehirli yığınlar savaşın kaderini tayin ederler.**» (Che Guevara)

Vasitasız İhtiyatlar :

- Kemalist aydın çevre
- Dünya sosyalist bloku
- Sömürge ülkelerindeki, özellikle Ortadoğu'daki milli kurtuluş hareketleri.

Vasitalı ihtiyatlar :

- Küçük-burjuvazinin sağ kanadı.
- Demokrat batı ülkeleri ve kamuoyu.
- Oligarşinin kendi içindeki çelişkileri.

Gerek vasitasız, gerekse de vasitalı ihtiyatlardaki dizi sırası, şartlara göre değişir.

12 MART SONRASI TÜRKİYE SOLU

12 MART SONRASI TÜRKİYE SOLU.

Giriş bölümünde belirttiğimiz gibi «sosyalist cephe»de ülkenin objektif ve tarihi şartlarının bir sonucu olarak revizyonizm ve pasifizm etkin ve yönlendirici unsur olmuştur.

Türkiye’de küçük-burjuvazinin ekonomik ve politik örgütlenmesinin güçlü ve yaygın olması ve ülkemizin 1946’lara kadar küçük-burjuvazi diktatörlüğü altında bir ülke olmasından ve de küçük-burjuvazinin 12 Marta kadar bürokrasi ve ordu içinde belli ölçüde etkinliğinden dolayı, küçük-burjuva devrimciliği ülkemizde yaygın bir alana sahip olmuştur.

Yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğinde sosyalizmin dünya çapındaki prestijinden dolayı, radikal küçük-burjuvazi geribıraktırılmış ülkelerde sosyalizm adı altında politik arenada yer almaktadır.

Ülkemizdeki küçük-burjuva radikalizminin güçlülüğü ve devlet üzerindeki etkinliği «sosyalist cephe» şu veya bu biçimde ve görünüm altında pasifizm ve küçük-burjuva radikalizmine bel bağlama umudunu yaratmıştır.

Bu ortamda ülkemizdeki sosyalist hareket bağımsız olamamış, sürekli olarak küçük-burjuva radikalizmi ile içiçe olmuş ve de küçük-burjuvazinin legalite şemsiyesi altında gelişmeye çalışmıştır.

İşte bu ortamda 12 Mart askeri darbesi olmuş ve 1923 den beri süre gelen nisbi denge (önce devrim cephesi lehine, 1946 dan sonra aleyhine olan) bozulmuş ülkedeki oligarşi, küçük-burjuvazinin politik gücünü kırarak devletin bütün kurumlarına egemen olmuş ve baskı ve şiddet politikası ile solu dağıtmıştır.

12 Mart öncesinde yedi-sekiz fraksiyon halinde olan sol, bugün başlıca iki kampa ayrılmıştır :

- Silahlı devrim cephesi.
- Oligarşinin soldaki uzantısı pasifist cephe.

Silahlı propagandaya, gerillaya karşı olmanın hainlik sayıldığı hemen hemen herkesin savaş, silahlı eyleme geçme sözlerini ağızından düşürmediği 12 Mart öncesi ortam ile 12 Mart sonrası ortam iki ayrı dünya gibidir. En iyi devrimciliği en keskin gözükme şeklinde anlayan, silahlı propagandayı ağızlarından düşürmeyen, silahlı propagandayı savunmayan herkesi hainlikle suçlayan pek çok legal dönemin keskin «gerilla uzmanları» silaha sarılmaktan başka hiçbir yolun kalmadığı 12 Mart sonrasında ise, 12 Mart öncesinde devrim meselesini iyi düşünmediklerini, aslında silahlı propagandanın örgütleyici olmadığını, yanlış olduğunu, daha önce meselelerini iyi bilmediklerini, 12 Marttan sonra teoriyi öğrendiklerini söyleyerek, daha önce pasifizm diye küftedikleri uluslararası revizyonizmin çizgisine dört elle sarılmışlardır.

Bu son derece doğaldır. Çünkü her darbe, sağ ve pasifist eğilimleri ortaya çıkartır. (1905 yenilgisi menşevik çizgiye geçici olarak güç kazandırmıştır.)

12 Marttan sonra Türkiye solunda birbirine zıt iki gelişim olmuştur.

Birincisi genellikle öğrencilerin dışında halkın çeşitli kesimlerinden gelen pek çok yeni ve tutarlı eleman silahlı propagandanın etrafında toplanırken legal dönemin bazı keskin «cazip şöhretleri» de, geçmişte yanlış düşündüklerini söyleyerek, pasifizmin cephesine gönüllü yazılmışlardır.

Soldaki bu oluşum, partimizi de etkilemiş ve partimizin içinden ufak bir grup, partimizin ideolojik, teorik ve stratejik görüşleri ile eylemlerini narodnizmin, anarşizmin, teorisi ve pratiği diyerek, pasifist cephenin parti içindeki uzantıları olmuşlardır.

Bu sağcı unsurlara göre;

— THKP—C nin ideolojik-stratejik temellerini açıklayan 1 nolu parti ve cephe bildirileri ve de Kurtuluş'taki «Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi» yazıları, anarşizmin, fokoculuğun ve narodnizmin teorileridir.

— Şubat-Mayıs gerilla hareketleri, yani partimizi kitlelere tanıtan silahlı devrimci eylemler, bu narodnik ideolojinin pratikleridir. Temellerinde sol oportünist ideoloji yatmaktadır.

— THKP nin halkın devrimci öncüleri savaşı, bir avuç adamın oligarşi ile olan düellosudur.

— Politikleşmiş askeri savaş stratejisi fokocu bir stratejidir. Silahlı propaganda yanlıştır, örgütleyici değildir, asla temel alınamaz.

— İçinde bulunduğumuz dönemde, devrimci görev, merkezi yayın organı etrafında örgütlenip, işçilerin ekonomik ve demokratik mücadelelerini yönlendirmektir.

İşte Partimizdeki sağ çizginin öz olarak ileri sürdüğü eleştiriler bunlardır. Bu eleştiriler Kıvılcımlı ve Şafak pasifist gruplarının, partimize yönelttiği eleştirilerin tamamen aynısıdır. (Bu pasifist görüşlerin eleştirileri partimizin görüşlerini açıklayan bu yazıdır.

Partimizin ideolojik-pratik ilkelerine aykırı bir rota izleyen bu grupçuk Parti Genel Komitesi üyelerinin oy çoğunluğu ile partiden ihraç edilmişlerdir. İtirazları ayrıca teker teker eleştirmeyi, gereksiz çaba olarak görüyoruz.)

Parti Genel Komitesinin kararı, partimizin çizgisinin, marksizm - leninizmin dünyanın ve ülkemizin somut şartlarına uygulanmasının oluşturduğu proleter devrimci çizgidir. Ve eylemler de, bu leninist ideolojik ve politik tesbitin pratiğe yansımalarıdır.

Oligarşinin terörü şiddeti ne kadar artarsa artsın, partimiz gerilla savaşına devam edecektir. Partimizin yolu, ihtilalin yoludur. İhtilalin yolu Partimizin yoludur.

Savaş, Mayıs darbesinden sonra kaldığı yerden devam edecektir.

Örgütü, örgüt yapan, onu kitlelere tanıtan, programlar veya yaldızlı laflar değil, **devrimci eylemdir**.

Yaşasın halkımızın silahlı kurtuluş savaşı!

Yaşasın THKP—C!

Kurtuluşa Kadar Savaş!

İHTİLALIN YOLU

THKP'nin Devrim Stratejisi

AMERİKAN EMPERYALİZMİNİN BOYUNDURUĞU ALTINDAKİ TÜRKİYE

Türkiye yeraltı kaynaklarından dış ticaretine, ekonomisinden politikasına, kültüründen sanatına kadar Amerikan emperyalizminin denetimi altında bir ülkedir.

Amerikan emperyalizminin sömürge veya yarı-sömürge bir ülke için anlamı ülke zenginliklerinin talan edilmesi, halkın açlığı, sefaleti ve ulusal onurun hayasızca Amerikan postalları altında çiğnenmesidir.

Ülkemizdeki oligarşinin AP yönetiminin emekçi halka karşı yürüttüğü baskı politikasının sonucu ekonomik, sosyal ve politik kriz iyice derinleşti, paramız devalüe edildi, emekçi halkın sefaleti korkunç derecede arttı, yaşama şartları zorlaştı. Halkımızın memnuniyetsizliği ve kıpırdan-

maları karşısında düzeni kendi resmi kanunlarıyla koruyamaz duruma gelen oligarşinin Demirel kadrosu, oligarşinin askeri kanadının 12 Mart darbesiyle düşürüldü. Yerli ve yabancı tekellerin çıkarlarını daha iyi koruyacağı düşünülen Erim kabinesi iş başına getirildi.

Düzen politikacılarının «hükümet buhranı» olarak adlandırdıkları şey, temsili demokrasinin düzen partilerinin, Amerikan emperyalizminin ve yerli hakim sınıflarının sömürülerini kolaylaştırmakta gösterdikleri yetersizlikten başka birşey değildir. Düzen partilerinin düzeni korumakta gösterdikleri yetersizliğin oluşturduğu boşluğu oligarşinin askeri kanadı doldurdu. Bugünkü hükümetin arkasında oligarşinin bu kanadı yer almaktadır.

Bu durum da geçicidir. Emperyalist sömürünün dönen çarkları emekçi halkın sefaletini, yaşama şartlarının zorluğunu daha da artıracaktır. Oligarşi halkın memnuniyetsizliğinin sebebini bu sefer de Erim kabinesinin yetersizliğine bağlayarak, onu düşürüp yerine yeni bir kadroyu yönetime getirecektir.

Çark dönmesine devam edecek; cuntalar birbirini takip edecektir. Kimileri «Atatürkçü, laik» kimileri «reformcu» diye lanse edilecek, yurtsever aydınlar her defasında yeni bir umutla yeni gelenlere bel bağlayacak, sonra yanıldıklarını anlayacaklar, tekrar bir «ilerici» atılım olmasını bekleyeceklerdir.

Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde bu çark hep böyle döner. Ülkemizde de parçalanana kadar bu çark hep böyle dönecektir.

HALKIMIZIN KURTULUŞU

Milli kurtuluşçu ve demokratik nitelikteki en küçük kıpırdanmaların bile ezilmeye çalışıldığı, milli kurtuluşçuların ana caddelerde halkın gözü önünde kahpece şehit

edildiği, işkencehanelerde en hunharca işkencelere maruz kaldığı bu ortamda, kanun devletinden, demokrasiden bahsetmek gülünçtür. Ülkemizde hukuktan, kanun devletinden, anayasadan, vatandaşlık haklarından, hatta insanlık haklarından söz etmek, art niyet aranmazsa safdillikten başka birşey değildir.

Emperyalizmin tahakkümüne, karşı-devrimin şiddetine karşı, silaha sarılmaktan başka çare yoktur. Partimiz, kurtuluşun yolunu halkın silahlı savaşında görmektedir. Kurtuluş savaşımızın bugünkü biçimi gerilla savaşıdır.

Bütün yurtseverlerin ortak çabası sonucu, uzun yorucu ve kanlı bir halk savaşı ile düşmanın alt edilebileceğini düşünen partimiz halk savaşının bu aşamasında şehir gerilla savaşını temel almaktadır.

Bugünkü objektif ve subjektif şartlar gerilla savaşının şehirlerde yürütülmesini zorunlu kılmaktadır. İçinde bulunduğumuz dönem halk kurtuluş savaşının birinci aşamasıdır.

Büyük şehirlerde yürütülen gerilla savaşı ;

1 — Halk kitlelerine hainlerin yönetiminin ne kadar kof ve çürük olduğunu gösterecektir.

2 — Her an patlamaya hazır bir volkan gibi kıvılcım bekleyen halk kitlelerine vurduğu yerden ses çıkartabilecek, zalimleri cezalandıracak, kendi devrimci diktatoryasını kurabilecek nitelikleri taşıyan bir teşkilatın varolduğunu gösterecektir.

3 — Partimizi, çeşitli tecrübelerden geçirerek halkın savaşçı örgütü olma yolunda sağlamlaştıracaktır.

Savaş örgütü, savaş meydanlarından çıkar.

Kısacası, içinde bulunduğumuz bu aşama başta işçi sınıfımız olmak üzere bütün halk kitlelerinde varolan memnuniyetsizlik ve baş kaldırma duygularını güçlendirme, onları silahlı mücadeleye ajite etme ve partimizin teşkilat yapısını sağlamlaştırma aşamasıdır.

Savaşın ikinci aşaması, gerilla savaşının yurt çapında yayılması, şehir gerillası yanında kır gerillasının başlatılması aşamasıdır.

Üçüncü ve dördüncü aşamalar gerilla kuvvetlerinin düzenli orduya dönüşme aşamalarıdır.

Bu evrelerin süreleri hakkında şimdiden birşey söylemek imkansızdır. Bütün bunları şimdiden kestiremeyiz. Şu andaki görevimiz, bu yolda sistemli ve yılmadan savaşmaktır.

Başta işçi sınıfımız olmak üzere bütün halk sınıflarının kurtuluş yolu, gerilla savaşından geçmektedir.

Opörtünist ve revizyonistler tarafından karmakarışık hale getirilen bu stratejik çizgi üzerinde biraz durmak gerekiyor. Proletaryanın sınıf savaşı ideolojik, ekonomik ve politik olmak üzere üç cephede birden cereyan eder. Burjuva ideolojisine ve saptırmalarına karşı, proletaryanın devrimci savaşı ideolojik bir savaştır. İşçi ve emekçi sınıflarının hayat ve çalışma şartlarını düzeltme şeklindeki günlük mücadelesi ekonomik mücadeledir. Direkt gerici sınıfların yönetimini hedef alan mücadeleler ise politik savaştır.

Politik mücadele, devrimci yayınla yapılan politik propagandanın, politik nitelikteki kitle gösterilerinden, politik grevlere ve de gerilla savaşına kadar çeşitli biçimlerde cereyan eder.

Gerilla savaşı, politik mücadelenin en üst ve en etkili biçimidir.

İhtilalci parti, bu üç cephede, her cephenin imkanlarını en iyi şekilde harekete geçirerek savaşan partidir. Partimiz emperyalizme, yerli hakim sınıflara ve onların soldaki uzantılarına karşı, üç cephede birden savaşı yürütmeye çalışmaktadır.

Dünya devrimci pratiği, soldaki bütün sapıtmaların sı-

nif mcadesinin c cephesinin bir veya iki kesimini ihmal etmek veya nemsememekten doğduğunu göstermektedir.

Partimiz, sınıf mcadesini dergi cıkartmak ve yasal hareketleri organize etmek şeklinde gören bütün sağ, pasifist eğilimlere ve gruplara karşı olduğu gibi, sınıf savaşını sadece gerilla savaşı şeklinden ibaret gören «sol» fokocu eğilimlere ve gruplara da karşıdır. Her iki sapma de emekçi halkın kurtuluşunu geciktiren, engelleyen akımlardır.

Ülkemizdeki pasifistler evrim aşamasında olduğumuzu bu yüzden içinde bulunduğumuz evrede silahlı savaşın objektif şartlarının mevcut olmadığını iddia etmektedirler. Bu iddialar temelden sakat ve yanlıştır. Bu şekildeki tahlillerin tek amacı teslimiyetçiliğe ideolojik kılıf giydirmektedir. Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde evrim ve devrim aşamaları bu şekilde bıçak gibi birbirinden ayrılmazlar, bu aşamalar birbirinin içine girmişlerdir. Ayrıca, emperyalizmin işgali, karşı tarafın bizzat zora, şiddete silaha baş vurmaşı demektir. Bu ise silahlı savaşın objektif şartlarının mevcudiyeti demektir. ,

şu anda iktidar mcadesi yapan partimiz iktidarı alabilecek güçte ve aşamada değildir. Ancak, düzenli ordular savaşı aşamasında bütün yurt çapında yönetimi ele geçirmeden söz etmek mümkündür. Ve biz, bugün bu aşamayı yaşadığımızı asla iddia etmiyoruz. Biz sadece, halkımızın ihtalci savaşının bu aşamaya gelebilmeşi için gerilla savaşının şart olduğunu iddia ediyor ve bu amaçla dvşyoruz.

içinde bulunduğumuz dönem, halk kurtuluş savaşının şehir gerillası biçiminde yürütüldüğü dönemdir. Partimiz, politik savaşın bu mücadele biçimini belli kurallara bağlamıştır. şehir gerilla savaşında hedef, emperyalist güçler.

tekeli burjuvazi ve onların kpekleridir. Bu hedeflere vurarak bütünü hareketleri destekleyen partimiz, bu hedeflere yönelmeyen adi gangsterlik niteliindeki eylemleri şiddetle kınar.

Türkiye Halk Kurtuluş Partisi bizzat savaşan partizanlardan oluşmaktadır. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi, politik ve askeri liderliğin birliği ilkesini esas almaktadır. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi'nin önderliğinde yürütülen uzun ve çeşitli ara evrelerden geçen gerilla savaşı, halkın gerçek ordusunu doğuracaktır.

Türkiye ihtilalinin yolu, partimizin yoludur. Partimizin yolu halkımızın kurtuluş yoludur.

KURTULUŞA KADAR SAVAŞ

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ
MERKEZ KOMİTESİ
THKP

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ TÜZÜĞÜ

BÖLÜM 1

GENEL PROGRAM

T.H.K.P. proletaryanın siyasi partisidir. T.H.K.P.'nin başlıca amacı dünyada insanın insan tarafından sömürülmediği, her çeşit baskı ve sömürünün kalktığı bir toplumsal düzenin kurulmasıdır. Bu amaç gerçekleşene kadar T. H.K.P. Türkiye proletaryasının siyasi partisi olarak mücadelesini sürdürecektir.

BÖLÜM 2

PARTİ ÜYELERİ

Md — 1) Partinin tüzük ve programını kabul eden devrimci çalışmayı rahatlıkla yürütebilecek seviyede marksist-leninist olan ve ülke gerçeklerini bilen, parti teşkilatlarından birine katılıp, içinde faal olarak çalışan, partinin kararlarına ve disiplinine uyan herkes T.H.K.P.'sine üye olabilir.

Md — 2) PARTİYE GİRİŞ ŞARTLARI :

İki parti üyesinin tavsiyesi, o çalışma alanındaki yetkilinin merkez komiteye sonucu ve merkez komitenin olumlu kararı ile, parti üyesi olunur.

Md — 3) Parti disiplinine aykırı hareket edenlere çeşitli kademelerdeki parti teşkilatları, kendi yetkileri çerçevesinde somut duruma göre şu cezaları verirler: İhtar, parti içi görevden çıkarma, cephe içinde sınama ve taretme, parti içi görevden ve parti üyeliğinden çıkarma kararını Merkez Komitesi alır. Genel Komite onaylar.

BÖLÜM 3

PARTİNİN TEŞKİLAT PRENSİPLERİ VE ORGANLARI

Savaş çok yönlüdür. Çeşitli halk kesimlerinin kitlevi hareketinin örgütleniririp, yönlendirilmesinden, ideolojik savaştan, silahlı savaşa kadar bütün mücadele biçimlerini aynı anda yürütmek gerekmektedir.

Md — 4)İçinde bulunduğumuz dönemde partinin teşkilat prensibi merkezilik yanı ağır basan, demokratik merkeziyetçiliktir. Ancak, kurtarılmış bölgeler tesis edildikten sonradır ki demokratik merkeziyetçilik tam olarak uygulanır.

Md — 5) Partimizin bu çok yönlü mücadeleyi yürütebilmek için, her alanın en tutarlı ve en sivrilmiş elemanları ile, bütün bu alanlar arasında ilişki ve güdümü sağlamak ile yükümlü merkez komitesi üyelerinin de katıldığı bir genel komitesi vardır.

Genel komite, çok seyrek toplanır, çok olağanüstü durumların varlığında (mesela, merkez komite üyeleri

arasında bir ihtilaf çıktığında, partinin genel durumu ile ilgili önemli bir kararın alınacağında ve felaket anında vs.) toplanır ve karar verir.

Genel komite, partinin en üst organıdır. Merkez komitesini tayin eder. Merkez komitesi, partinin bütün çalışmalarından sorumludur. Parti çalışmalarının düzenli gitmesini sağlar.

Bunun dışında, genel komite üyelerinin herbiri, belirli bir çalışma komitesinin yöneticisidir. Bunlar, işlerin düzenli gitmesi için her alanda yardımcı komite kurarlar.

Şimdilik genel komite 10, merkez komite 3 kişiden oluşur.

Gelişen mücadeleye göre, bu sayılar artabilir.

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ CEPHESİ

Partinin yönetim organları, cephenin de yönetim organlarıdır.

Md — 6) Cephe üyesi olmanın şartları :

a) Öğrenciler için : Belli bir marksist-leninist formasyona sahip olmak, partinin ilkelerini, ilke olarak benimsemek. Ciddi ve disiplinli olmak, belli bir alanda çalışmak.

b) İşçiler, köylüler ve diğer halk kesiminden gelenler için : Partinin klavuzluğunu kabul etmek, örgüt disiplinine tabi olmak.

Md — 7) T.H.K.C.'sine giriş şartları : Cephenin iki elemanının tavsiyesi ve partinin o alandaki yetkilisi ile merkez komitesinden herhangi bir üyenin onayı ile olur.

17/5/1971
Saat : 17.00

AMERİKANCI BAKANLAR KURULUNA :

Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi 1 MAYIS HAREKATI'nda. Ortadoğu halklarının baş düşmanı Amerikan emperyalizminin maşası siyonist İsrail'in Türkiye Başkonsolosu olan ve de ülkemizdeki siyonist hareketlerin organizasyonunda önemli rolü olan Efraim Elrom'u kaçırmıştır.

Efraim Elrom'un hayatına karşılık, derhal şu şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

1 — Tutuklu bulunan bütün devrimcilerin derhal serbest bırakılması, (Yer sonra bildirilecektir).

2 — **Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi'nin** 1 No'lu bülteninin 7.30, 13.00, 19.00 ve 22.45 TRT Haber Bültenlerinde 3 gün devamlı ve eksiksiz anons edilmesi,

3 — Mühlet doluncaya kadar polisin ve diğer zabıtanın hiçbir takibe girişmemesi ve aleyhte yayın yapılması.

Mühlet bu ultiatomun verildiği tarihten itibaren 3 gündür. Şartlar yerine getirilmezse derhal Efraim Elrom kurşuna dizilecektir.

(Mühlet : 20.5.1971 Saat 17.00'ye kadar.)

**TÜRKİYE HALK KURTULUŞ CEPHESİ
MERKEZ KOMİTESİ**

THKC'nin 1 NO'LU BÜLTENİ

İşçiler, Köylüler, Askerler, Yurtsever Aydınlar,

Halkımız;

Amerikan emperyalistleri ve onun köpekleri uzun yıllardır ülkemizi talan edip yağmaladılar; neyimiz var neyimiz yoksa alıp götürdüler. Emekçi halkımızın ve bütün çalışmaların alınterini ve emeğini çaldılar. Bütün zenginliklerimize, petrolümüze, kromumuza, bakırımıza,... bütün doğal kaynaklarımıza el koydular. Geride bize açlık, tahammül edilmez bir sefalet, binlercemizi kırıp geçiren bulaşıcı hastalıklar, halkımıza karanlıkta yaşamaya mahkum eden bir cehalet bıraktılar.

Bugün ülkemizde işgalci düşmanın ziyafet sofralarından kalan artıklarla beslenen bir avuç hain, bir avuç köpek bu alabildiğine iğrenç düzeni sürdürmek, Amerikan emperyalizmine gerektiği gibi uşaklık etmek için kurdukları zulüm çarkını insafsızca çeviriyorlar. Soygun ve talanlarına karşı duran her yurtsever meydanlarda kurşunlanı-

yor. İşçilerin ve köylülerin, ekmek ve toprak isteyenlerin sesi kan ve zulümle susturulmak isteniyor. Yarattığımız ve ürettiğimiz zorla elimizden alınıyor.

Amerikancı faşist köpekleri, bu iğrenç sömürü düzenini daha iyi yürütebilmek amacıyla aşayişi sağlama paravanası altında, şimdi de sıkıyönetim ilan ettiler. Halkımızın en temel hak ve hürriyetlerini lükstür diye rafa kaldırdılar.

Bugün ülkemizde, hukuktan, kanun devletinden, anayasadan, insanlık ve vatandaşlık haklarından bahsetmek iğrenç bir demagojiden başka birşey değildir.

Kendi topraklarımızın üzerinde köle bir halk haline getirildik.

Bu durum hep böyle sürüp gidecek midir?

HAYIR! BİN KERE HAYIR!

Bu durum böyle süregidemez; artık isyan etmek, silaha sarılmak, işgalci düşmanı alaşağı etmek için harekete geçmek zamanı gelmiştir.

Onların bugün büyük görünen güçleri ve imkanları bizlere vız gelir. Onlar bir avuç, biz ise milyonlarız. Kaybedeceğimiz hiçbirşey yoktur ama kazanacağımız koca bir dünya vardır.

Biz, Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi olarak diyoruz ki:

1 — Amerikan emperyalizminin hakimiyeti ve yerli uşağı sömürücü sınıfların iktidarını yıkmak, bağımsızlığı kazanmak için tek yol silahlı kurtuluş savaşdır.

Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi bu yolda mücadeleye kararlı bütün yurtseverleri kucaklayan halkın savaşçı öncülerinin örgütüdür. Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, mücadelesinde Türkiye işçi sınıfının savaş örgütü olan Türkiye Halk Kurtuluş Partisinin önderliğini kabul eder ve mücadelesini onun emir ve kumandası altında yürütür.

2 — Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, Amerikan emperyalizmini ve köpeklerini ülkeden kovana kadar mücadele etmeye ve her şart altında en son savaşçısı ölünceye kadar savaşını sürdürmeye kararlıdır.

3 — Türkiye Halk Kurtuluş Cephesinin düşmanları, Amerikan emperyalistleri, finans kapitalistler, toprak ağaları, aracı ve tefeciler, Amerikancı asker-sivil bürokratlar ve bütün halk düşmanlarıdır.

4 — Türkiye Halk Kurtuluş Cephesinin temel görevi Amerikan emperyalistleri ve yerli mütteliklerinin oluşturduğu düşman cephesini çökertmek ve yıkmak, halkın sırtından elde edilen bütün mülkleri kamulaştırarak Cephenin savaş gücünü yükseltmek, gerekli malzemeyi ele geçirmek, baskı ve zor kuvvetlerini parçalamaktır.

Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, kendi saldırı noktaları dışında kalan hedeflere yönelen ve halkın saflarına da zarar veren hiçbir maceraperest ve gangsterin sorumluluğunu üzerine almaz. Çocuk kaçırmak, kadınlara ilişmek, emperyalistlerle doğrudan doğruya ilişkisi olmayan kimselere, esnafa, para babası bir avuç hain dışındaki orta derecedeki zenginlere, yani orta-burjuvaziye saldırmak, zarar vermek devrimci eylem olamaz. Bunlar adi gangsterlik olaylarıdır. Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, bu gibi olayları şiddetle kınar. Amerika'lı emperyalistlere, finans kapitalizmin temsilcilerine, zalimlere ve halk düşmanlarına yönelen her harekete ise saygı duyar ve bunları sonuna kadar destekler. Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi savaşçıların bütün eylemlerini kendi bültenleriyle halka açıklar. Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, halk düşmanlarını, işkencileri, zalimleri, soyguncuları yargılar, cezalandırır. Onlardan döktükleri kanın ve yaptıkları zulmün hesabını sorar.

5 — Bu amaçla Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi halkımızın ekonomik ve demokratik mücadelesini yönlendir-

me gayretleri yanında son aylarda şu askeri hareketleri yapmıştır :

1. Ziraat Bankası Küçükcesat Şubesinin günlük hasılatı halkımızın devrimci savaşında kullanılmak amacı ile kamulaştırılmıştır.

2. Kanlı Pazar'da şehit düşen devrimcilerin anılarına düzenlenen 16-17 Şubat devrimci terör hareketinde :

a) Amerikan askeri malzeme deposu Tuslog'un Zinzirlikuyu merkezi,

b) Tuslog'un Şişli şubesi,

c) Amerikan-Türk Dış Ticaret Bankasının Elmadağ şubesi,

d) ABD Başkonsolosluğu,

e) İngiltere Başkonsolosluğu,

f) Emperyalist Amerikan teşekkülü IBM'nin Gümüşsuyu'ndaki merkezi bombalanmıştır.

3. Salıpazarı'ndaki Amerikan askeri botu bombalanmış ve tahrip edilmiştir.

4. Türk Ticaret Bankası'nın Erenköy Şubesinin günlük hasılatı, halkımızın devrimci savaşında kullanılmak amacı ile kamulaştırılmıştır. Ve bu eylemde kullanılan Amerika'lı Assubay A.Donald'ın arabası yakılarak imha edilmiştir.

5. Coca-Cola, Pe-Re-Ja, Elvan, Mercedes-Benz, Otomarsan fabrikası, Akbank ve daha pek çok şirket ve teşekkülün hissedar sahipleri olan Kadir Has, Mete Has, Adana'lı büyük toprak ağası Talip Aksoy'un günlük hasılatları halkımızın devrimci kavgasında kullanılmak amacı ile kamulaştırılmıştır.

6. 1 Mayıs Harekatı düzenlenmiştir.

Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, bağımsızlık savaşında bütün gerçek yurtseverleri kendi saflarına çağırır. THKC bütün ihtilalcilerin, yurtseverlerin, Türkiye halkının kurtuluş cephesidir.

KURTULUŞA KADAR SAVAŞ!

ARALIK
1971 TARİHLİ
MEKTUP

THKP'deki ayrılıktan sonra Mahir Çayan'ın
İstanbul'dan Ankara'ya yazdığı mektuptan :

«Bundan önceki mektupta sadece İlhan ve Mahmut'larla aynı örgütlenme içinde olamayacağımızı ve de fiilen bütün bağlarımızı kestiğimizi yazmıştık.

Bunun nedenleri de iki ana başlık altında toplamıştık :

- 1) İdeolojik-politik-srategik çizgi farklılığı,
- 2) Yoldaşlığa sığmayacak şekilde bu iki kişinin, en haince oligarşinin hücrelerindeki yoldaşlarını ilzam edecek işler yapmaları, en adice bırakalım devrimci yoldaşlığı, feodal dostluğa bile sığmayacak tavırlar almaları.

(...) Politikleşmiş askeri savaş stratejisi terkedilmiş, pasifist revizyonist Kıvılcımlı çizgisi (yeni bir yorumla) partiye egemen kılınmıştır.

Bu iki arkadaş ortak görüşlerimiz olan ve bir ölçüde

hareketimizin ideolojik, teorik temellerini oluşturan bütün eski yazıları, Parti ve Cephe bildirilerini, Kurtuluş'ta tespit edilen çizgiyi ve de yazıp da bastırılmayan konuşmalarımız, vs.'yi tümünden reddetmektedirler.

«Peki, o dönemde sizler bu görüşleri solda savunmuyor muydunuz?» sorusuna verdikleri cevap oldukça ilginç :

«Evet savunuyorduk. Biz de böyle düşünüyorduk. Ancak o zaman biz Marksizmi iyi bilmiyorduk. Mahir'in söylediklerini olduğu gibi kabul ediyorduk. Oysa bu altı ay içinde okuduk, öğrendik. Eski görüşlerin, parti çizgisinin Narodnizm ile Marksizmin eklektik bir karışımından başka bir şey olmadığını anladık. Aslında eski çizgi fokoculuğun Marksist terminoloji altında tezgahlanmasından başka bir şey değildir. Eski çizgimiz sol sapmaydı...»

(...) Bilebildiğimiz kadarıyla bu arkadaşlar, Marksizmden habersiz kişiler değil, tam tersine bu konuda toplantılarda, vs.'lerde sözcülük yapan çeşitli fraksiyonların yanlış çizgide olduğunu, sosyalizmin ustalarının eserlerinden alıntılarla söyleyen ve de aylarca birlikte devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt-anlayışı, Türkiye'nin şartları gibi konularda konuşup hemfikir olduğumuz kişilerdi.

Mayıs ayının sonuna kadar parti çizgisini hararetle savunan bu arkadaşlar, İstanbul'daki arkadaşlarının yakalanmaları üzerine, eski ideoloji ve stratejilerini değiştirerek, eski çizgiyi sol sapma diye mahkum ederek, kitaplar içine dalarak (bütün pratik görevlerini bir yana itip) Marksizmi öğrenip, sonunda da «Eskiden Doktor genellikle doğru söylüyordu. Biz Doktor'un dediklerini yanlış değerlendirmişiz», diyerek zamanında revizyonist ve anti-Leninist diye mahkum edilmiş olan çizgiyi, partinin yeni çizgisi diye ilan etmişler, bunu Doktor'un her dediğinin doğru olduğunu söyleyerek değil, genellikle doğru söylüyordu diye yapmaktadırlar.

(...) Partimizin çizgisi politikleşmiş askeri savaş çizgisidir.

Bilindiği gibi, salt gerilla savaşı kendi başına askeri niteliktedir...

Gerilla savaşı, kavram olarak tek başına devrimci bir anlama sahip değildir.

Ancak emperyalizmin (açık ve gizli) işgali altında olan ülkenin marksistlerinin, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının, dolayısıyla politik bilinç götürme temel aracı ve de bu yoldaki temel çalışma tarzı olarak gerilla savaşını almalarında, politikleşmiş askeri savaş çizgisi denir.

Politikleşmiş askeri savaş değişiyile, silahlı propaganda değişiyi arasında muhteva olarak fark yoktur...

İddianame II
Türkiye Halk Kurtuluş Parti-Cephe
Davası, s. 169-170

ÇIKAN KİTAPLARIMIZ

- 1 — Devrimci Yol Hareketinde
Tasfiyecilik ve DEVRİMCİ ÇİZGİ 15.—
(Toplatıldı.)
- 2 — T.H.K.P.—C (Davası) İDDİANAME 50.—
- 3 — Kürdistan ve Türkiye’de
Kürt Sorunu 35.—
- 4 — Filistin Sorunu ve Filistin
Halk Kurtuluş Cephesi FHKC 35.—

100 TL.

DEVİRİM YOLU ENGEBELİDİR,
DOLAMBAÇLIDIR, SARPTIR..
KURTULUŞ BAYRAĞI BU YOLU TIRMANAN
GERİLLALARIN BİRBİRİNE İLETMESİ İLE OLİGARŞİNİN
BURCUNA DİKİLECEKTİR.

HER ENGEBEDE DÜŞEN GERİLLALARIN GÖVDESİ
BİR DEVİRİM FIRTINASI YARATIR..

DÜŞEN GERİLLALARIN KANI DEVİRİM YOLUNU
KIZILLAŞTIRIR, AYDINLATIR...

DÜŞENLER GERİDE KALMAZLAR,
ONLAR;

EMEKÇİ HALKIN KALBİNDE, RUHUNDA VE
BİLİNCİNDE, DEVİRİMİN ÖNDER VE İTİCİ SEMBOLLERİ
OLARAK YAŞARLAR..

VE ONLAR;

LİDERDİRLER, LİDERLER DEVİRİM SAVAŞINDA
MASA BAŞINDA OTURMAZLAR,
BU SAVAŞTA EN ÖN SAFTA SAVAŞIRLAR..

DÜŞENLER DEVİRİM İÇİN:

DEVİRİM YOLUNDA VURUŞARAK DÜŞTÜLER..
KALBİMİZE, RUHUMUZA VE BİLİNCİMİZE
GÖMÜLDÜLER:.

ONLAR;

KURTULUŞA KADAR SAVAŞ ŞİARINI, DEVİRİM YOLUNA
KANLARIYLA YAZDILAR...

YOLUMUZ;

DEVİRİM YOLUNDA DÜŞENLERİN YOLUDUR..

*Mahir
Çayan*